

الحکما للہدیہ

اقتصادی، مجاہدی، اخلاقی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی

تألیف: حیدر رضا صاحب بریلوی

ترجمہ: محمد رضا انصاری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۲۰۰

کتابخانه
مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی
شماره ثبت: ۴۸۰۸
تاریخ ثبت:

جمع‌داری شد
ش. اموال: ۱۲۶۹

الحکم الزاهرة

عن التبی و عترته الطاهرة علیهم السلام

تألیف: علیرضا صابری یزدی

ترجمه: محمد رضا انصاری محلاتی

معاونت پژوهشی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الحکم الزاهرة

(عن النبی وعترة الطاهرة «ع»)

تألیف: علی رضا صابری یزدی

مترجم: محمدرضا انصاری محلاتی

ناشر: مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: دوم - زمستان ۱۳۷۵

چاپ و صحافی: شمشاد

تقدیم:

به تو، ای سرور و مولای من، ای پیامبر خدا،

و به خاندان پاکت،

و به تو، ای امید مستضعفان جهان، بقیة الله الأعظم، حجة بن

الحسن العسكري،

و به نایب بزرگوارت، الگوی مجاهدان، رهبر انقلابیون، آية الله

العظمی امام خمینی،

آری، این کتاب را به همه شما تقدیم می‌کنم،

امید آنکه مورد قبول قرار گیرد.

مؤلف

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

* پیامبر خدا (ص) فرمود:

از اقامت من هر کس چهل حدیث از احادیثی که در دین خویش به آن نیاز دارد، حفظ کند، روز قیامت خداوند او را فقیه و دانشمند برمی‌انگیزد.^۱

* امام صادق (ع) در حالی که به خانه اش اشاره می‌کرد، فرمود:
هر دانشی که از این خانه خارج نشود یعنی از غیر اینجا سرچشمه بگیرد بیهوده است.^۲

* * *

* امام باقر(ع) به فضیل فرمود:

ای فضیل! سخن ما دلها را زنده می‌کند.^۱

* * *

* امام صادق(ع) فرمود:

امتحان مردم در رابطه با ما بسیار بزرگ است. اگر آنان را دعوت
نمائیم نمی‌پذیرند، و اگر رهاپشان کنیم، به وسیله غیر ما هدایت
نمی‌شوند.^۲

* * *

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

فهرست مطالب

صفحه	تعداد احادیث	شماره عنوان
۲۱		توضیحات لازم
۲۳		مقدمه ناشر
۲۵		فرازهایی از نظرات برخی از علما
۲۹		مقدمه مؤلف
۳۳		مقدمه مترجم
		
بخش اول: پیرودان دانش‌داری		
۳۷		فصل اول
۳۷	۲۲	۱ - خرد
۴۳	۱۲	۲ - نادانی
۴۵	۹	۳ - اندیشه
۴۸		فصل دوم
۴۸	۱۳	۴ - دانش
۵۱	۱۲	۵ - طلب دانش
۵۴	۱۱	۶ - ارزش طلب کننده دانش
۵۷	۱۵	۷ - ارزش دانشمند
۶۲		فصل سوم
۶۲	۱۱	۸ - پیمانی که خداوند از دانشمندان گرفته
۶۶	۱۳	۹ - عالم بی عمل

۱۰ - دانشمند ناشایسته

۱۱ - لغزش دانشمند

۶۹ ۸

۷۱ ۸

بخش دوم - اعتقادات

فصل اول

۱۲ - شناخت خدا

۱۳ - صفات خدا

۱۴ - قدرت خدا

۱۵ - توحید و ذکر «لا اله الا الله»

۱۶ - دوستی خدا

۱۷ - یاد خدا

۱۸ - عفو و رحمت خدا

۱۹ - کفار و مشرکان

۷۷

۷۷ ۱۲

۸۱ ۷

۸۴ ۸

۸۶ ۱۱

۹۱ ۷

۹۲ ۱۶

۹۷ ۵

۹۹ ۴

۱۰۱

۱۰۱ ۱۳

۱۰۶ ۲۳

۱۱۳ ۷

۱۱۵ ۲۳

۱۲۱ ۵

۱۲۳ ۴

۱۲۴ ۷

۱۲۷ ۱۴

۱۳۳

۱۳۳ ۱۰

۱۳۶ ۸

۱۳۹ ۷

۱۴۲ ۱۷

۱۴۷ ۹

۱۵۰ ۷

فصل دوم - نبوت و امامت

۲۰ - شناخت پیامبر (ص)

۲۱ - شناخت امامان (ع)

۲۲ - تعداد امامان (ع)

۲۳ - علم امامان (ع)

۲۴ - عصمت امامان (ع)

۲۵ - حدیث سفینه

۲۶ - حدیث ثقلین

۲۷ - معصومین (ع) و خبرهای غیبی

فصل سوم - ولایت

۲۸ - مقرر شدن ولایت

۲۹ - ضرورت اطاعت از امامان (ع)

۳۰ - محبت امامان (ع)

۳۱ - آثار محبت امامان (ع)

۳۲ - دشمنان امامان (ع)

۳۳ - پاداش درود فرستادن بر آنان

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۵۳		فصل چهارم - بخشی از فضایل امیرالمؤمنین (ع)
۱۵۳	۱۰	۳۴ - فضایل علی (ع) در قرآن
۱۵۷	۴۰	۳۵ - فضایل علی (ع) از زبان پیامبر و امامان (ع)
۱۶۹	۱۴	۳۶ - دانش علی (ع)
۱۷۳	۱۸	۳۷ - امامت و ولایت علی (ع)
۱۷۸	۱۵	۳۸ - دوستی علی (ع)
۱۸۳	۴	۳۹ - از غلو پرهیزید
۱۸۴	۱۳	۴۰ - دشمنان علی (ع)
۱۸۹		فصل پنجم - بخشی از فضایل فاطمه علیها السلام
۱۸۹	۲۰	۴۱ - فضایل فاطمه (ع)
۱۹۶	۵	۴۲ - ازدواج فاطمه (ع)
۱۹۷	۵	۴۳ - علم فاطمه (ع) و کلمات و خطبه او
۲۰۰	۵	۴۴ - عبادت فاطمه (ع)
۲۰۱	۵	۴۵ - نامهای فاطمه و علت آنها
۲۰۴		فصل ششم - پیرامون مهدی (ع)
۲۰۴	۱۹	۴۶ - روایاتی که درباره حضرت مهدی (ع) نقل شده
۲۱۱	۳	۴۷ - دوران غیبت
۲۱۲	۳	۴۸ - فضیلت انتظار فرج
۲۱۳	۴	۴۹ - رد منکران مهدی (ع)
۲۱۴	۵	۵۰ - بعضی از نشانه های ظهور
۲۱۶	۱۱	۵۱ - پیرامون ظهور قائم (ع)
۲۲۱		فصل هفتم - پیرامون قیامت
۲۲۱	۱۷	۵۲ - یاد قیامت
۲۲۶	۱۸	۵۳ - یاد مرگ
۲۳۲	۳	۵۴ - مردگان را از یاد نبرید
۲۳۳	۴	۵۵ - وصیت
۲۳۴	۶	۵۶ - قبر
۲۳۶	۵	۵۷ - رجعت
۲۳۸	۱۶	۵۸ - شفاعت

۲۴۳	۳	۵۹ - صراط
۲۴۵	۱۸	۶۰ - بہشت و دوزخ
۲۵۳		فصل ہشتم - پیرامون قرآن
۲۵۳	۲۰	۶۱ - پیرامون قرآن
۲۵۹	۳	۶۲ - پاداش تعلیم قرآن
۲۶۰	۸	۶۳ - پاداش قرائت قرآن
۲۶۳	۳	۶۴ - آثار تلاوت قرآن
۲۶۴		فصل نہم - پیرامون حدیث
۲۶۴	۴	۶۵ - حدیث
۲۶۶	۴	۶۶ - نشر احادیث امامان (ع)
۲۶۷	۱۰	۶۷ - تعلیم احادیث آنان
۲۷۰	۶	۶۸ - سرچشمہ های دانش و شناخت
 <p>بخش سوم: عبادات</p>		
۲۷۵		فصل اول - نماز
۲۷۵	۲۸	۶۹ - عظمت نماز در دین اسلام
۲۸۵	۵	۷۰ - مواظبت بر اوقات نماز
۲۸۷	۳	۷۱ - حالات امامان بہ هنگام نماز
۲۸۸	۱۰	۷۲ - سبک شمردن نماز
۲۹۲	۷	۷۳ - ترک نماز
۲۹۵	۳	۷۴ - فضیلت روز جمعہ و غسل آن
۲۹۶	۴	۷۵ - نماز جمعہ
۲۹۷	۴	۷۶ - نماز جماعت
۲۹۹	۷	۷۷ - نماز شب
۳۰۱	۷	۷۸ - فضیلت مسجد
۳۰۴		فصل دوم - روزہ
۳۰۴	۱۲	۷۹ - موقعیت روزہ در دین
۳۰۸	۷	۸۰ - فواید و آثار روزہ

۳۰۹	۲	۸۱- کیفر کسی که بدون عذر روزه خواری کند
۳۱۱		فصل سوم - خمس و زکات
۳۱۱	۳	۸۲- خمس
۳۱۲	۶	۸۳- کیفر کسی که خمس نمی‌دهد
۳۱۴	۸	۸۴- زکات
۳۱۷	۱۱	۸۵- کسی که زکات نمی‌دهد
۳۲۱		فصل چهارم - حج
۳۲۱	۱۰	۸۶- حج
۳۲۴	۵	۸۷- حج ریائی و حج با مال حرام
۳۲۷		فصل پنجم - زیارتها
۳۲۷	۵	۸۸- زیارت پیامبر(ص)
۳۲۸	۳	۸۹- زیارت امامان(ع)
۳۲۹	۷	۹۰- زیارت امام حسن و امام حسین علیهما السلام
۳۳۱	۳	۹۱- زیارت امام رضا(ع)
۳۳۲	۳	۹۲- زیارت فاطمه دختر امام کاظم(ع)
۳۳۳	۷	۹۳- فضیلت شهر قم و مردم آن

بخش چهارم: سیاست‌ها

۳۳۹		فصل اول
۳۳۹	۵	۹۴- ولایت فقیه
۳۴۲		فصل دوم
۳۴۲	۱۷	۹۵- جهاد
۳۴۸	۸	۹۶- فضیلت جهاد کنندگان
۳۵۰	۱۲	۹۷- فضیلت شهیدان
۳۵۴	۳	۹۸- نیکوئی با اسیران
۳۵۶		فصل سوم - امر به معروف و نهی از منکر
۳۵۶	۱۰	۹۹- امر بمعروف و نهی از منکر
۳۶۰	۱۳	۱۰۰- ترک امر بمعروف و نهی از منکر

۳۶۴		فصل چهارم - حدود و قصاص
۳۶۴	۸	۱۰۱ - حدود و قصاص
۳۶۷	۹	۱۰۲ - حد قتل
۳۷۱	۶	۱۰۳ - حد سرقت
۳۷۳	۳	۱۰۴ - حد مرتد
۳۷۴	۷	۱۰۵ - حد شرابخواری
۳۷۵	۴	۱۰۶ - حد زنا
۳۷۸	۵	۱۰۷ - حد سحق و لواط
۳۸۹	۵	۱۰۸ - حد کسی که فحش داده است

بخش پنجم: روشهای اخلاقی

۳۸۳		فصل اول
۳۸۳	۱۳	۱۰۹ - خوشخوئی
۳۸۶	۷	۱۱۰ - نشانه های فروتنی
۳۸۸	۴	۱۱۱ - آثار فروتنی
۳۸۹	۱۱	۱۱۲ - بدخوئی
۳۹۲		فصل دوم
۳۹۲	۱۴	۱۱۳ - فضیلت سلام کردن
۳۹۶	۱۶	۱۱۴ - دوستی با مردم
۴۰۰	۴	۱۱۵ - اصلاح میان مردم
۴۰۲	۴	۱۱۶ - احترام به پیران
۴۰۳	۱۲	۱۱۷ - خیرخواهی و ارشاد مؤمن
۴۰۶	۷	۱۱۸ - پاداش برآوردن نیاز مؤمن
۴۰۸	۲۷	۱۱۹ - آثار نیکوکاری
۴۱۴	۳	۱۲۰ - پاداش کسی که از بیمار عیادت کند
۴۱۵	۵	۱۲۱ - صله رحم
۴۱۶	۱۴	۱۲۲ - سرپرستی یتیمان

۴۲۰	۹	۱۲۳ - آداب اجتماعی
۴۲۳	۸	۱۲۴ - عدالت و انصاف
۴۲۵	۵	۱۲۵ - ترخم
۴۲۶	۳	۱۲۶ - وفای به عهد
۴۲۸		فصل سوم - پیرامون ازدواج
۴۲۸	۱۹	۱۲۷ - تشویق به ازدواج
۴۳۳	۴	۱۲۸ - نکوهش طلاق
۴۳۴	۶	۱۲۹ - پیرامون مهریه
۴۳۶	۹	۱۳۰ - حقوق زن و شوهر
۴۳۹	۵	۱۳۱ - شیر دادن کودک
۴۴۰	۸	۱۳۲ - دوست داشتن فرزند
۴۴۳	۹	۱۳۳ - تربیت فرزند
۴۴۶	۴	۱۳۴ - نامگذاری فرزند
۴۴۷	۷	۱۳۵ - نیکی به پدر و مادر
۴۴۹		۱۳۶ - نافرمانی پدر و مادر

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

بخش ششم: تربیت روح و دوری جستن از گناه

۴۵۳		فصل اول - پیرامون ایمان
۴۵۳	۱۰	۱۳۷ - ایمان
۴۵۶	۷	۱۳۸ - ارزش مؤمن
۴۵۸	۱۲	۱۳۹ - نشانه های مؤمن
۴۶۲	۷	۱۴۰ - نشانه های منافق
۴۶۴	۹	۱۴۱ - فضیلت شیعه
۴۶۷	۱۲	۱۴۲ - صفات شیعه
۳۷۱		فصل دوم - تربیت نفس
۴۷۱	۱۱	۱۴۳ - حسابرسی خویشتن
۴۷۴	۱۲	۱۴۴ - جهاد با نفس
۴۷۷	۱۴	۱۴۵ - اخلاص در عمل

۴۸۰	۱۱	۱۴۶ — دل
۴۸۳	۱۹	۱۴۷ — ترس از خدا
۴۸۸	۱۳	۱۴۸ — توبہ
۴۹۱	۱۴	۱۴۹ — استغفار
۴۹۵	۱۵	۱۵۰ — گریہ از ترس خدا
۴۹۹	۱۳	۱۵۱ — دعا
۵۰۲	۱۶	۱۵۲ — پیرامون زمان دعا و شرایط آن
۵۰۷		فصل سوم — مسائل تربیتی
۵۰۷	۱۲	۱۵۳ — نگہداری زبان
۵۱۰	۸	۱۵۴ — کم گوئی
۵۱۲	۶	۱۵۵ — راستگوئی
۵۱۴	۱۰	۱۵۶ — آفتھای زبان
۵۱۶	۱۰	۱۵۷ — نکوھش دشنام
۵۱۹	۶	۱۵۸ — مشورت
۵۲۰	۷	۱۵۹ — خود رأیی
۵۲۲	۸	۱۶۰ — حبّ جاه و ریاست طلبی
۵۲۴	۴	۱۶۱ — شکیبائی
۵۲۵	۱۴	۱۶۲ — شرم و حیا
۵۲۸	۶	۱۶۳ — غیرت
۵۲۹	۵	۱۶۴ — نگہداری شکم و شرمگاہ
۵۳۱		فصل چهارم — پیرامون گناھان و آثار آن
۵۳۱	۳	۱۶۵ — عرضہ اعمال بر پیامبر و امامان (ع)
۵۳۲	۱۵	۱۶۶ — آثار شوم گناہ
۵۳۶	۹	۱۶۷ — کوچک شمردن گناھان
۵۳۸	۳	۱۶۸ — گناھان کبیرہ
۵۴۰	۲۵	۱۶۹ — فضیلت ترک گناہ
۵۴۶	۱۲	۱۷۰ — راہ ترک گناہ

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

فصل پنجم - پیرامون برخی از گناهان

۵۵۱		۱۷۱ - ریا
۵۵۱	۷	۱۷۲ - غیبت
۵۵۳	۱۲	۱۷۳ - شنیدن غیبت
۵۵۷	۳	۱۷۴ - دوری گزیدن از رفیق بد
۵۵۸	۱۱	۱۷۵ - عیبجوئی از دیگران
۵۶۱	۷	۱۷۶ - بهتان و تهمت
۵۶۳	۵	۱۷۷ - دروغگوئی
۵۶۴	۲۱	۱۷۸ - دو چهرگان
۵۷۰	۷	۱۷۹ - تکبر
۵۷۲	۱۲	۱۸۰ - آثار تکبر
۵۷۵	۱۱	۱۸۱ - تکبر در برابر متکبران
۵۷۸	۲	۱۸۲ - حسد
۵۷۸	۹	۱۸۳ - نیرنگ
۵۸۱	۴	۱۸۴ - خیانت
۵۸۲	۵	۱۸۵ - دغلتکاری
۵۸۳	۵	۱۸۶ - خشم
۵۸۴	۸	۱۸۷ - ستم
۵۸۷	۱۳	۱۸۸ - آزار مؤمن
۵۹۱	۶	۱۸۹ - آثار ستم
۵۹۳	۱۰	۱۹۰ - نرد و شطرنج
۵۹۵	۲	۱۹۱ - شرابخواری و زیانها و گناهان آن
۵۹۶	۹	۱۹۲ - شرابخوار همچون بت پرست
۵۹۹	۳	۱۹۳ - کناره گیری از شرابخوار
۶۰۰	۵	۱۹۴ - پاداش ترک شرابخواری
۶۰۱	۲	۱۹۵ - نگاه کردن به زنان
۶۰۲	۱۰	۱۹۶ - دست دادن به نامحرمان
۶۰۵	۲	

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۶۰۶	۸	۱۹۷ — زنا و پیامدهای آن
۶۰۸	۴	۱۹۸ — لواط و پیامدهای آن
۶۰۹	۵	۱۹۹ — سحق و استمناء

بخش هفتم: پیرامون دنیا

۶۱۳		فصل اول
۶۱۳	۲۶	۲۰۰ — دنیا و جمع آوری مال
۶۲۱	۲۲	۲۰۱ — دنیا و آخرت
۶۲۷	۱۷	۲۰۲ — کسب حلال و حرام
۶۳۲	۶	۲۰۳ — ارزش کار و کارگر در اسلام
۶۳۳	۱۲	۲۰۴ — روزی
۶۳۶	۱۳	۲۰۵ — بی نیازی از مردم
۶۳۹	۱۳	۲۰۶ — نکوهش درخواست
۶۴۳	۱۸	۲۰۷ — سپاسگزاری نعمت چگونه و برای چیست
۶۴۷	۴	۲۰۸ — ناسپاسی نعمت
۶۴۹		۲۰۹ — میانه روی در زندگی
۶۵۰	۱۰	۲۱۰ — قناعت
۶۵۲	۹	۲۱۱ — زهد
۶۵۵	۳	۲۱۲ — کم خوری
۶۵۶	۱۳	۲۱۳ — پر خوری
۶۶۰	۵	۲۱۴ — مؤمن در برابر همسایه سیر نمی شود
۶۶۱	۱۶	۲۱۵ — سخاوت و انفاق در راه خدا
۶۶۶	۱۴	۲۱۶ — صدقه
۶۷۰	۴	۲۱۷ — قرض
۶۷۱	۷	۲۱۸ — امانت
۶۷۴		فصل دوم — پیرامون خصلتها و کارهای ناپسند
۶۷۴	۷	۲۱۹ — ربا
۶۷۷	۲	۲۲۰ — رشوه

۶۷۷	۱۲	۲۲۱ — احتکار
۶۸۰	۱۴	۲۲۲ — بخل
۶۸۵	۳	۲۲۳ — کیفر محروم کردن سائل
۶۸۶	۶	۲۲۴ — حرص
۶۸۷	۴	۲۲۵ — طمع
۶۸۸	۲	۲۲۶ — خوردن مال یتیم

بخش پایانی: موضوعات گوناگون

۶۹۳		فصل اول
۶۹۳	۴۳	۲۲۷ — آثار و حکمت‌های شگفت
۷۰۶	۷	۲۲۸ — فضایل سلمان و ابوذر
۷۰۷	۴	۲۲۹ — طلب کردن خیر از خدا
۷۰۹	۶	۲۳۰ — پاکیزگی
۷۱۰	۴	۲۳۱ — مسواک کردن
۷۱۱	۴	۲۳۲ — ریش و شارب
۷۱۲	۱۰	۲۳۳ — مصیبت‌ها و پاداش آنها از تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
۷۱۴	۵	۲۳۴ — نکته‌های پزشکی
۷۱۶	۳	۲۳۵ — نرمی با حیوانات
۷۱۸		فصل دوم: گوهرهای پراکنده
۷۱۸	۲۱	۲۳۶ — باب دو خصلت
۷۲۴	۳۷	۲۳۷ — سه خصلت
۷۳۶	۲۰	۲۳۸ — چهار خصلت
۷۴۳	۹	۲۳۹ — پنج خصلت
۷۴۷	۱۲	۲۴۰ — شش خصلت

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

توضیحات لازم

توجه خوانندگان محترم را به نکات زیر جلب می‌کنیم:

۱- برای آنکه روایات جمع‌آوری شده در این کتاب، از اعتبار بیشتری برخوردار باشد و بیشتر مورد اطمینان و اعتماد خوانندگان محترم قرار گیرد، غالباً برای هر حدیث، چند مدرک ذکر شده است که این خود، اهمیت موضوع مورد بحث را نیز منعکس می‌کند.

۲- این کتاب علیرغم کوچکی حجم آن، شامل موضوعات گوناگون می‌باشد و خواننده را از کتابهای فراوانی بی‌نیاز می‌کند. علاوه بر این، بیشتر موضوعاتی را که خوانندگان به آن احتیاج دارند در خود جای داده است. در حقیقت، این کتاب، صرف وقت بسیار و زحمت فراوان را از عهدهٔ مراجعه کنندگان برداشته بگونه‌ای که خواننده بخوبی می‌تواند بیشترین مطلوب خود را - اگر نگوئیم تمام آن را - بویژه در مسافرتها که امکان دست‌یابی به کتابهای مختلف نیست بدست آورد.

۳- محققان و دانشمندانی که می‌خواهند بحثهای عبادی و سیاسی را بررسی کنند و به تمام ابعاد آن دست یابند، نباید تنها به این کتاب اکتفا کنند، زیرا در این کتاب تمام جوانب این دو مسأله بررسی نشده است. تنها برای اطلاع خوانندگان از

اهمیت موضوع و اشاره به برخی از ویژگیهای آن، روایاتی مطرح شده است.

۴- از آنجا که مصادر روایات، دارای چاپهای متعددی باشد و ما در نقل روایات به یکی از چاپها استناد کرده ایم، لذا مراجعه کنندگان باید به همان چاپی که مورد نظر ماست مراجعه نمایند.

۵- احیاناً در متن بعضی از روایات یا در مدرک آنها اشتباهی رخ داده یا روایت در باب مربوط به خود ذکر نشده است. انتظار می رود برادران محترم با تصحیح آنها بر ما منت نهاده و ما را در این زمینه راهنمایی کنند که بهترین پاداش را از جانب خدا خواهند داشت و موجب تشکر و امتنان ما نیز خواهد بود.

۶- در پایان، ناگزیرم از تمام کسانی که مرا در این راه تشویق و کمک نمودند، بویژه از دانشمندان و محققان بزرگوار: آیه الله حاج سید مهدی روحانی، حجة الاسلام والمسلمین رضا استادی و حجة الاسلام والمسلمین سید جعفر مرتضی تشکر و قدردانی خود را ابراز دارم.

مؤلف

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

سخن ناشر

نشر حدیث، نشر نور است و پخش امواج زندگی بخش وحی الهی. حدیث ریشه در آسمان دارد و شاخه و میوه و سایه بر زمین.

حدیث آن حیات جانها و جامعه هاست، جویبار نور است که از کوثر زلال زهرا(ع) جریان می یابد و شرق و غرب گیتی را خرمی و سرسبزی و زیبایی می بخشد، عالمان بزرگ اسلام از صدر اول در حفظ و نقل و نگارش و املاً، ترجمه، تبویب، تنظیم و تدوین معجم ها و راهنماها و کلیدها و تألیف شرح ها و تفسیرها و تعلیق ها و تصفیه حدیث از مجعولات و اسرائیلیات، زحمات فراوان کشیده، و همچنان این پرچم پر افتخار را بردوش می کشند. فقیهان، مفسران، عقیده شناسان و مورخان و خطیبان و معلمان و همه کسانی که با فکر و فرهنگ اسلامی ارتباط دارند، همیشه نیازمند احادیث گرانقدر پیشوایان معصوم(ع) هستند.

حدیث برای مؤمنان چراغ راه است و برای دانشوران، غذای روح. بخش مهمی از تلاشهای فرهنگی مسلمین در طول تاریخ اسلام بر محور این گوهر گرانبها چرخیده و این سرمایه پر ارزش ذهن ها و زندگی ها را نور و طراوت بخشیده است در عین حال هنوز کارهای حدیثی بر زمین مانده و نا تمام فراوان در حوزه فرهنگی مسلمین به چشم می خورد، مثلاً.

۱ - هنوز حدیث جزو مواد آموزشی حوزه ها و دانشگاهها و مدارس کشور اسلامی ما نیست.

۲ - هنوز بسیاری از منابع حدیثی ما چاپ خوب و چشم نواز و دقیق ندارد.

۳ - هنوز تحریف های معنوی و تصنیف های لفظی در کار چاپ و نشر حدیث فراوان وجود دارد و مجموعه های خاص حدیث و احادیث مورد استفاده در دیگر کتب این مشکل به چشم می خورد.

۴ - هنوز شورایی برای نظارت بر چاپ و نشر احادیث معصومین(ع) وجود ندارد.

۵ - هنوز جای یک نشریه ویژه علوم حدیث و دانشگاه تخصصی و حتی رشته

تخصصی علوم حدیث در مراکز آموزشی حوزوی و دانشگاهی ما خالی است. سازمان تبلیغات اسلامی یکی از بهترین و موثرترین راههای تربیت و تهذیب اخلاق و رشد فرهنگی جامعه را تألیف و تدوین و چاپ و نشر میراث فرهنگی عترت (ع) می‌داند و هدایت جامعه را جز از راه بازگشت به قرآن و سنت میسر نمی‌شناسد و در این راستا گامهایی گرچه فشرده و کوتاه برداشته است از جمله:

۱ - تهیه و چاپ و نشر کتاب ارزشمند «المعجم المفهرس لالفاظ احادیث الکافی» در دو جلد که کلید دستیابی به الفاظ معتبرترین کتاب حدیثی شیعه است. این اثر ارزشمند توسط محقق پرتلاش جناب آقای علیرضا برازش سامان پذیرفته است.

۲ - مجموعه چهل حدیث‌های موضوعی که تاکنون حدود شصت شماره از آن بر اساس نیازها توسط نویسندگان مختلف تدوین گشته و به نسل جوان و عموم مردم تقدیم شده است.

۳ - چاپ و نشر کتاب کلیدی «المعجم الموضوعی لابواب وسائل الشیعه و المستدرک» این اثر مفید راهنمای استفاده از کتاب گرانبار «وسائل الشیعه» تألیف عالم بزرگوار محمد بن حسن الحر العاملی و کتاب مستدرک الوسائل از آثار محدث نوری قدس سره می‌باشد، که هر دو از متون محوری در دروس خارج فقه حوزه‌های علمیه شیعه محسوب می‌گردد.

۴ - کتاب حاضر که توسط فاضل محترم علیرضا صابری یزدی تدوین گردیده و شامل ۲۲۲۵ حدیث کوتاه و متوسط در زمینه‌های گوناگون عقیدتی، اخلاقی، اجتماعی و فقهی است.

این اثر که با ترجمه روان و زیبا و دقیق در اختیار علاقمندان حدیث قرار می‌گیرد باغی شکوفا و گلستانی زیباست که عطر معنویت و پرتوهدایت آن، جان‌های آماده را نورانی و معطر می‌سازد و برای مبلغان و معلمان و ائمه محترم جماعات و مربیان تربیتی که می‌خواهند فرزندان اسلام را در دامان دین پرورش دهند، کتابی معتبر، دقیق و فشرده به حساب می‌آید.

معاونت پژوهشی ضمن سپاس و تقدیر از مؤلف و مترجم محترم امیدوار است این اثر مورد استفاده پاسداران فرهنگ حدیث قرارگیرد و دستمایه مبلغان و سخنوران جامعه اسلامی باشد.

معاونت پژوهشی
سازمان تبلیغات اسلامی

فرازهائی از نظرات برخی از علماء و اساتید بزرگوار حوزه علمیه قم پیرامون کتاب

قبل از چاپ «الحکم الزاهرة» که نخستین بار در سال ۱۳۶۳ انجام گرفت بعضی از دوستان پیشنهاد می‌کردند که از برخی از اساتید و صاحب‌نظران درخواست تقریظ برای کتاب نمایم، در پاسخ به پیشنهاد آنان می‌گفتم: تصمیم دارم در صفحات اول کتاب بجای تقریظ چهار حدیث بیاورم که نشانگر محتوای کتاب باشد. ولی از آنجا که پس از چاپ و انتشار کتاب بعضی از علماء و اساتید محترم و بزرگوار حوزه علمیه قم دیدگاههای ارزشمند خود را پیرامون کتاب اظهار داشته و بوسیله نامه‌هایی اینجانب را مورد تفقد و کتاب را مورد تمجید قرار داده‌اند، دریغ آمد در چاپ جدید کتاب که همراه با ترجمه منتشر می‌شود، به آن نامه‌ها اشاره نگردد، لذا بمنظور تقدیر و سپاسگزاری از اساتید بزرگواری که بدین وسیله مرا قرین لطف و مرحمت خویش قرار داده‌اند، فرازهائی از نامه‌های مزبور را در اینجا درج می‌نمایم:

حضرت آیت الله ناصر مکارم شیرازی:

... کتاب حاضر «الحکم الزاهرة» که با سلیقه جالبی از منابع معروف و معتبر حدیث جمع‌آوری شده یکی از دسته گل‌های با ارزشی است که در موضوعات

مختلف اعتقادی، عملی، اجتماعی، احادیث بسیار جالب و آموزنده و در عین حال کوتاه در آن گردآوری شده که بیانگر ذوق و زحمات فراوان نویسنده محترم آن، فاضل گرامی جناب حجة الاسلام آقای علیرضا صابری یزدی دامت تأییداته است و از کتابهایی است که فضلاء را از مراجعه به کتابهای متعدد بی نیاز می‌کند...

حضرت آیت الله حسین نوری

... و هم اکنون حضرت حجة الاسلام والمسلمین آقای شیخ علیرضا صابری دامت برکاته که از فضلاء متعهد و خوب حوزه علمیه مقدسه قم می‌باشند کتابی را بنام «الحکم الزاهرة» تألیف و احادیث اخلاقی، عبادی، و اجتماعی را با طرز جالب و سلیقه بسیار نیکوئی تنظیم نموده‌اند، بسیار لازم است همگان از این کتاب ارزنده استفاده کنند و از زحمات ایشان تقدیر شود...

آیت الله مصباح یزدی

... تلاشی که جناب عالی در گردآوری و تنظیم این گوهرهای تابناک کرده اید نشانه‌ای از علاقه و محبت شما به این خاندان است، محبتی که بهترین ره توشه در سیر معنوی بسوی مقصد اصلی و سعادت ابدی است.

آیت الله محمد یزدی

... این کتاب نه برای کتابخانه و مرجع کارهای تحقیقاتی نوشته شده بلکه برای روی میزکار که هر روز یک بار مراجعه و یک حدیث آن مطالعه شود، تا رشد لازم در جهات اعتقادی و اخلاقی بدست آمده یا حداقل از عقب گردهائی که در اثر اشتغال به کارهای جاری و روزمره بوجود می‌آید محفوظ بمانیم...

عالم گرانمایه حضرت حجة الاسلام والمسلمین رضا استادی

... اطمینان دارم که آقایان اهل منبر و گویندگان و نیز سایر اهل علم از این کتاب استقبال می‌کنند، زیرا دارای این امتیازها می‌باشد:

- ۱ - فقط از کلمات معصومین علیهم السلام گردآوری شده که (کلامهم نور) و به گفتار دیگران خلط نشده است و کلام آن بزرگواران اثر مخصوصی دارد.
- ۲ - کوشش شده با مراجعه به دهها کتاب اصیل، روایاتی انتخاب شود که دارای متنی محکم و واضح و بدون ابهام باشد.

- ۳- از نظر موضوع نسبتاً جامع است، زیرا شامل عناوین بخش عمده‌ای از عقائد و معارف و اخلاق و احکام و غیره می‌باشد.
- ۴- مدارک هر حدیث در ذیل آن آمده تا کسانی که بخواهند در آن موضوع به روایات بیشتری مراجعه کنند، تا حدودی به آدرس آن روایات واقف گردند.
- ۵- برای کسانی که به مسافرت تبلیغی می‌روند می‌تواند جایگزین چندین جلد کتاب باشد و از زحمت حمل و نقل چندین کتاب راحت باشند...

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه مؤلف

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على محمد وآله الظاهرين، واللعنة على اعدائهم
اجمعين الى قيام يوم الدين. *مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی*

خداوند، پیامبران را که مایه رحمت جهانیان هستند برانگیخت تا مردم را از گمراهی بسوی هدایت و از تاریکیها بسوی نور ببرند. پیامبر بزرگوار ما حضرت محمد (ص)، خاتم آنان و از همه برتر است. او کسی است که از همه بیشتر رنج کشید و در این راه، آثار عظیمی از خود بجای گذاشت. پس از وی پیشوایان معصوم که صریحاً از سوی پیامبر تعیین شده بودند یکی پس از دیگری آمدند تا رهبری و اصلاح همه انسانها را به عهده بگیرند و در تاریکیها برای آنان چراغی فروزان باشند.

پیشوایان معصوم (ع) علیرغم مشکلات فراوان و موقعیت های دشواری که با آن مواجه بودند و موانع بسیاری که در مسیر الهی و خطیر با آنان قرار داشت هرکدام توانستند بطور شایسته ای به وظیفه خود عمل کنند. آنان اصرار داشتند که شیعیان و دوستان خود را نیز در وظیفه ابلاغ سخن حق شرکت دهند و با تأکید هر چه بیشتر بر این

تلاش وادارند. بر همین اساس در میان روایات احادیث فراوانی در زمینه ترغیب به فراگیری دانش و تعلیم آن و نیز گسترش حدیث و معرفت به چشم می‌خورد. از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است: «هر که حدیثی برای امت من نقل کند و بوسیله آن، سنتی را به پا دارد و بدعتی را از بین ببرد، بهشت برای او خواهد بود.»^۱

روی همین اصل، راویان و دانشمندان در جمع‌آوری و دسته‌بندی روایات تلاش کرده و زحمات فراوانی را در این راه متحمل شده‌اند.

لازم به تذکر است که پیشوایان معصوم (ع) از هیچ مسئله‌ای که در رابطه با زندگی انسان است - از کوچکترین مسائل شخصی گرفته تا بزرگترین مسائل سرنوشت‌ساز اجتماعی و سیاسی، و از مسائل مربوط به دنیای مردم گرفته تا مسائل مربوط به آخرت آنان - فروگذار نکرده‌اند. آنان در تمامی این موارد سخنان استوار، دستورهای حکیمانه، برهانهای روشن و حکمت‌های شگفت‌انگیزی از خود بجای گذاشته‌اند.

راستی انسان و انسانیت چقدر به آگاهی از این چشمه زلال که هرگز خشک نمی‌شود و استفاده از آن باعث نقصانش نمی‌گردد نیازمند است؟! آدمی چقدر محتاج است که از حکمتی که رسول اکرم (ص) آن را همراه با کتاب به مردم تعلیم داده آگاهی پیدا کند: «هوآلذی بعث فی الأمیین رسولاً منهم یتلوا علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة...»^۲. حکمتی که غالباً در کتابهای غیرشعه اثری از آن یافت نمی‌شود، زیرا سیاستهای باطل وجود آن را برای منافع و خواسته‌های نامشروع و غیرانسانی خود باعث خطر می‌دیدند، از این رو آن را پنهان داشته و در صدد نابودی آن برآمدند.

اگر در گذشته دانشمندان دینی بخاطر موانعی که در راه ملت ستم‌دیده ما در تحت سلطه نظام ستم‌گرانه شاهنشاهی وجود داشت، نمی‌توانستند در راه نشر حکمت و تعلیم آن به مردم، تلاش کنند و خود را معذور می‌دانستند، ولی پس از پیروزی انقلاب

۱ - جامع‌الاشیاء / ۲۱۲

۲ - سوره ۶۲ آیه ۳

اسلامی به رهبری امام خمینی، و برکنار شدن طاغوت، عذری برای آنان باقی نمانده است، چرا که امروز در فضائی آزاد در سایه حکومت اسلام و قرآن زندگی می‌کنیم. حکومتی که ثمره مبارزه‌ها و فداکاریهای عظیمی بود که ملت اسلامی ایران متحمل شد. همان ملتی که تصمیم گرفته بود تمام آثار کفر و شرک را پایمال کند و در مسیر جهاد در راه خدا و گسترش دین و اعلائی کلمه او از هیچگونه فداکاری دریغ نرزد.

آری، از این رهگذر بود که من به سهم خود تصمیم گرفتم برای گسترش معارف راستین و نشر سخنان پاک معصومین (ع) در این میدان گام بگذارم، باشد که این مجموعه، چراغی فراراه سرگشتگان باشد و این بنده نیز در احیای آثار آنان سهم باشم، چرا که از عبدالسلام بن صالح هروی نقل شده که گفت: از امام رضا (ع) شنیدم که می‌فرمود: «خدا رحمت کند بنده‌ای را که امر ما را زنده بدارد. پرسیدم: چگونه امر شما را زنده بدارد؟ فرمود: علوم ما را فراگیرد و آن را به مردم بیاموزد، زیرا اگر مردم به سخنان زیبای ما پی ببرند از ما پیروی می‌کنند»^۳.

در هر حال، این مجموعه ثمره تلاش پی گیر شش سال این بنده است که توانستم حدود ۲۳۰۰ حدیث همراه با ۲۰۰ آیه در زمینه موضوعات گوناگون اعتقادی، عبادی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره در آن جمع آوری کنم.

در پایان، از خداوند مسئلت می‌کنم که این کار را برای خود خالص قرار دهد و بر من منت گذارد تا روزی که مال و فرزند سودی ندارد به درجات بلند نائل گردم.

اکنون پاداش این تلاش را به کسانی که تربیت مرا بر عهده داشتند و سبب اشتغال من به علوم اهل بیت (ع) شدند، یعنی والدین بزرگوار و برادر عزیزم — که خدا هر سه را حفظ کند و گامهایشان را در راه خیر استوار بدارد — اهداء می‌کنم. وصلی الله علی محمد و آله الطاهرين.

قم — حوزه علمیه، علیرضا صابری یزدی

محرم/ ۱۴۰۳ مهرماه/ ۱۳۹۱

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مقدمه مترجم

سخنان معصومین (ع) که تحت عنوان سنت در کنار قرآن مجید قرار گرفته، ارزشمندترین سرمایه معنوی و جامع‌ترین دستورالعمل زندگی مسلمانان است. این ذخیره معنوی به قدری غنی است که در تمام موارد حیات انسان - حتی در موارد بسیار جزئی - راهنمایی‌های لازم را ارائه داده و بشر را به خیر دنیا و آخرت ارشاد کرده است.

به حق می‌توان گفت اگر مسلمانان این دستورات را در زندگی خود بطور کامل بکار بندند در تمام زمینه‌ها بر سایر ملل دنیا برتری خواهند یافت، چنانکه تاریخ به ما نشان می‌دهد که مسلمانان در بدو پیدایش اسلام از این موقعیت ارزشمند برخوردار بودند. این بدان سبب است که سخنان معصومین (ع) از منبع فیاض علم الهی سرچشمه گرفته و خطا و اشتباه در تشخیص آنان راه نداشته و آنچه را گفته‌اند، براساس آگاهی از مصالح و مفاسد بشر، به عنوان دستوراتی قطعی و اجتناب‌ناپذیر برای وصول به هدفهای مورد نظر، بوده است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام راحل قدس سره، و تجدید

حیات ارزشهای اسلامی، توجه به احادیث و روایات در حد گسترده‌ای میان جامعه ایرانی افزایش یافت، بگونه‌ای که سخنان معصومین (ع) در تمام مظاهر اجتماعی - از مراکز فرهنگی گرفته تا مراکز هنری، اقتصادی، سیاسی، نظامی و... - چهره زیبای خود را نشان داد و جایگاه ارزشمند خود را بازیافت.

از نشانه‌های توجه فراوان مردم به روایات و سخنان معصومین (ع)، تجدید چاپ کتاب حاضر در مدتی کوتاه و درخواست چاپ آن همراه با ترجمه از سوی خوانندگان است. پس از انتشار چاپ اول و استقبال مردم بویژه طبقه روحانی از آن، پیشنهادهای فراوانی در مورد ضمیمه کردن ترجمه روایات به اصل کتاب از سوی خوانندگان، به مؤلف محترم داده می‌شد. در حقیقت این کار شاید هم ضرورت داشت، زیرا متن روایات تنها برای کسانی قابل استفاده است که به زبان عربی آشنائی کامل دارند، ولی برای فارسی‌زبانان، ترجمه روایات امری لازم و ضروری است. براین اساس، مؤلف محترم صدیق ارجمند، حجة الاسلام جناب آقای علیرضا صابری یزدی برای تحقق بخشیدن به این مطلوب، از اینجانب خواستند ترجمه این کتاب را برعهده بگیرم. من به توفیق پروردگار این کار را آغاز نمودم و سرانجام پس از چندی، ترجمه به صورتی که هم‌اکنون در اختیار شماست، شکل گرفت.

تلاش شده است ترجمه روایات کاملاً دقیق باشد و در مواردی که احیاناً یک یا دو یا چند کلمه برای توضیح اضافه شده، کلمات توضیحی، میان دو پرانتز قرار گیرد تا توضیحات، از کلمات معصومین (ع) جدا و مشخص باشد. علاوه بر این سعی گردیده که ترجمه، روان و سلیس و از قواعد دستور زبان فارسی برخوردار باشد تا فارسی‌زبانان بتوانند به سهولت از آن استفاده کنند. به امید آنکه با الهام گرفتن از سخنان گهربار معصومین (ع) بتوانیم در مسیر تکامل خویش گامهای بلندتری برداشته و به حیات معنوی خود صفای بهتری ببخشیم.

مترجم - محمدرضا انصاری مقلاتی

شهریورماه / ۱۳۷۰

القسم الاول
العقل والعلم

مركز بحوث ودراسات في العلوم الإسلامية
بخش اول
خرد و دانش

الْفَضْلُ الْأَوَّلُ

العقلُ خرد (عقل)

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.

س / ۵ آیه ۱۰۰

ای خردمندان! از خدا پروا کنید، باشد که رستگار شوید.

قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

س / ۵۷ آیه ۱۷

در حقیقت، ما برای شما آیات را بیان کردیم شاید درک کنید.

وَمَا يَذَّكَّرْ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

س / ۳ آیه ۷

جز خردمندان کسی پند نمی‌گیرد.

۱ - عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ هِشَامٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ الْعَقْلَ قَالَ لَهُ: أَقْبِلْ فَأَقْبَلَ ثُمَّ قَالَ لَهُ: أَدْبِرْ فَأَدْبَرَ ثُمَّ قَالَ: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي مَا خَلَقْتُ خَلْقًا هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْكَ، بِكَ آخُذُ وَبِكَ أُعْطَى وَعَلَيْكَ أُثِيبُ.

الوسائل ۲۸/۱ البحار ۹۷/۱ المحاسن ۱۹۲

— از علی بن حکم، از هشام نقل شده که گفت: امام صادق (ع) فرمود: هنگامی که خداوند عقل را آفرید به او فرمود: پیش آی. عقل پیش آمد. سپس به او فرمود: برگرد. عقل برگشت. آنگاه فرمود: به عزت و جلال خودم سوگند، هیچ موجودی را نزد خود محبوب تر از تو نیا فریدم. به سبب تو کیفر می کنم و برای تو می بخشم و به خاطر تو پاداش می دهم.

۲ - عَنْ أَحْمَدَ بْنِ إِدْرِيسَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا رَفَعَهُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قُلْتُ لَهُ: مَا الْعَقْلُ؟ قَالَ: مَا عُيِدَ بِهِ الرَّحْمَنُ وَاكْتَسِبَ بِهِ الْجَنَانُ... الْعَجْرُ.

الفصول المهمة ۲۷/۱ الكافي ۱۱/۱ الوسائل ۱۶۱/۱۱

— احمد بن ادریس از محمد بن عبد الجبار، از بعضی از اصحاب ما نقل کرده که گفت: از امام صادق (ع) پرسیدم: عقل چیست؟ فرمود: چیزی که خدا بوسیله آن پرستش گردد و بهشت فراهم آید...

۳ - ... عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ النَّبِيُّ وَالْحُجَّةُ فِيمَا بَيْنَ الْعِبَادِ وَبَيْنَ اللَّهِ الْعَقْلُ.

روضة المتقين ۲۴۴/۱۲ الكافي ۲۵/۱ المحجة البيضاء ۱۷۴/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: حجّت خدا بر بندگان، پیامبر و حجّت میان بندگان و خداوند، عقل است.

۴ - قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَاقِلُ مَنْ رَفَضَ الْبَاطِلَ.

البحار ۱۵۹/۱

۱ — امیرالمؤمنین (ع) فرمود: خردمند کسی است که باطل را ترک گوید.

۵ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَاقِلُ مَنْ تَوَرَّعَ عَنِ الذُّنُوبِ وَتَنَزَّهَ مِنَ الْعُيُوبِ.

غررالحکم / ۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: خردمند کسی است که از گناهان پرهیز کند و خود را از عیبها پاک سازد.

۶ — ... قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ كَانَ عَاقِلًا كَانَ لَهُ دِينٌ وَمَنْ كَانَ لَهُ دِينٌ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

البحار ۹۱/۱ الكافي ۱۱/۱ الوسائل ۱۶۱/۱۱ الفصول المهمة ۲۶/

— امام صادق (ع) فرمود: هر که عاقل باشد دین دارد و هر که دین داشته باشد وارد بهشت می شود.

۷ — عَنْ الصَّادِقِ عَنْ آيَاتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَعْقَلُ النَّاسِ أَشَدُّهُمْ مُدَارَاةً لِلنَّاسِ.

البحار ۵۳/۷۵

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خردمندترین مردم کسی است که از همه بیشتر با مردم مدارا کند.

۸ — قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَقْلُ عَقْلَانِ، عَقْلُ الطَّبِيعِ وَعَقْلُ التَّجْرِبَةِ وَكِلَاهُمَا يُؤَدِّي إِلَى الْمُنْفَعَةِ... الخبير.

الاثنا عشرية / ۴۲ البحار ۶/۷۸

— علی (ع) فرمود: عقل بر دو نوع است: عقل طبیعی و عقل تجربی، و هر دو سودمند است...

۹ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَقْلُ صَدِيقٌ مَخْمُودٌ.

غررالحکم / ۱۰۷

— از علی (ع) نقل شده است: خرد، دوستی ستوده است.

۱۰ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا نِعْمَةَ أَفْضَلُ مِنْ عَقْلِ.

غررالحکم/۸۴۱

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ نعمتی برتر از عقل نیست.

۱۱ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اسْتَرِشِدُوا الْعَقْلَ تَرْشِدُوا، وَلَا تَعْصُوهُ فَتَنْدَمُوا.

البحار ۱/۹۶ کنزالفوائد/۱۹۴

— رسول خدا (ص) فرمود: از خرد راهنمایی بخواهید تا هدایت شوید، و نافرمانی آن مکنید که پشیمان خواهید شد.

۱۲ — قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَيْسَ الرُّؤْيَةُ مَعَ الْأَبْصَارِ وَقَدْ تَكْذِبُ الْعُيُونُ أَهْلَهَا، وَلَا يَغْشَى الْعَقْلُ مَنْ انْتَصَحَهُ.

تهج البلاغة (فیض)/۱۲۲۳ البحار ۱/۹۵

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: دیدن، بوسیله چشم نیست، چرا که گاهی چشم به صاحب خود دروغ می‌گوید، ولی عقل به کسی که از او پند خواسته است خیانت نمی‌کند.

۱۳ — ... عَنْ حَمْدَانَ الدِّيَوَانِي قَالَ: قَالَ الرُّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: صَدِيقُ كُلِّ امْرِئٍ عَقْلُهُ وَعَدُوُّهُ جَهْلُهُ.

کشف الغمۃ ۲/۲۹۳ البحار ۱/۸۷ الکافی ۱/۱۱

— حمدان دیوانی می‌گوید: امام رضا (ع) فرمود: دوست هرکسی عقل او و دشمن وی جهلش می‌باشد.

۱۴ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَوْمُ الْمَرْءِ عَقْلُهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَقْلَ

لَهُ.

البحار ۹۴/۱ کنزالفوائد/۱۹۴

— پیامبر (ص) فرمود: ایستادگی آدمی به عقل اوست و هرکس عقل

نداشته باشد دین ندارد.

۱۵ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا غِنَىٰ مِثْلُ الْعَقْلِ وَلَا فَقْرَ أَشَدَّ مِنَ الْجَهْلِ.

البحار ۳۷/۷۸ تحف العقول ۱۳۸/ مجموعه ورام ۵۴/۲

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ بی نیازی مانند عقل، و هیچ

نیازی شدیدتر از نادانی نیست.

۱۶ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَقْلُ مُصْلِحٌ كُلِّ أَمْرٍ.

غررالحکم ۱۸/

— از علی (ع) نقل شده است: عقل، هرکاری را اصلاح می‌کند.

۱۷ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: ثَلَاثَةٌ تَدُلُّ عَلَى عُقُولِ أَرْبَابِهَا، الرَّسُولُ

وَالْكِتَابُ، وَالْهَدِيَّةُ.

غررالحکم ۳۶۵/

— از علی (ع) نقل شده است: سه چیز نشانه عقل صاحبان آنهاست:

فرستاده، نامه و هدیه.

۱۸ - ... عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لَيْسَ بَيْنَ الْإِيمَانِ وَالْكَفْرِ إِلَّا

قَلَّةُ الْعَقْلِ... الْخَبْر.

روضة المتقين ۲۴۲/۱۲ الكافي ۲۸/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: فاصله میان کفر و ایمان

چیزی جز کمبود عقل نیست.

۱۹ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَقْلُ شَجَرَةٌ ثَمَرُهَا السَّخَاءُ وَالْحَيَاءُ.

غررالحکم / ۴۴

- از علی (ع) نقل شده است: عقل، درختی است که میوه اش حیا و

سخاوت است.

۲۰ - قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَثْرَةُ النَّظَرِ فِي الْعِلْمِ يَفْتَحُ الْعَقْلَ.

البحار ۱/ ۱۵۹

- امام صادق (ع) فرمود: بسیار نگریستن در دانش، عقل را گشایش

می دهد.

۲۱ - ... عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ

عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: يَا هِشَامُ مَنْ أَرَادَ الْغِنَى بِلَا مَالٍ وَرَاحَةَ الْقَلْبِ مِنَ الْحَسَدِ وَالسَّلَامَةِ فِي الدِّينِ، فَلْيَتَضَرَّعْ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي مَسْأَلَتِهِ بِأَنْ يُكَمِّلَ عَقْلَهُ، فَمَنْ عَقَلَ قَبِيحَ بِمَا يَكْفِيهِ وَمَنْ قَبِيحَ بِمَا يَكْفِيهِ اسْتَغْنَى وَمَنْ لَمْ يَفْتَعْ بِمَا يَكْفِيهِ لَمْ يُدْرِكِ الْغِنَى أَبَدًا.

الكافي ۱/ ۱۸

- هشام بن حکم می گوید: ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) به من فرمود:

ای هشام! هر که می خواهد بدون داشتن ثروت بی نیاز باشد و دلش از حسد آسوده گردد و دینش سالم بماند باید با تضرع و زاری از خدا بخواهد که عقل وی را کامل کند، زیرا کسی که عاقل باشد به قدر کفایت خویش قناعت می کند، و هر که به قدر کفایت خویش قناعت کند بی نیاز می گردد، و آن کس که به قدر کفایت خود قناعت نکند هرگز به بی نیازی نخواهد رسید.

۲۲ - ... عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّمَا يُدَاقُ اللَّهُ الْعِبَادَ فِي

الْحِسَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى قَدْرِ مَا آتَاهُمْ مِنَ الْعُقُولِ فِي الدُّنْيَا.

الكافي ۱/ ۱۱ البحار ۱/ ۱۰۶ الفصول المهمة ۱۲۹/ الوسائل ۱/ ۲۸ المحجة البيضاء

۱۷۳/۱

— از امام باقر(ع) نقل شده که فرمود: روز قیامت خداوند به همان اندازه که در دنیا به بندگان خود عقل داده است در حساب آنان دقت می‌کند.

۲

الْجَهْلُ نادانی

وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ

س ۶ / آیه ۱۱۱

... ولی بیشتر آنان جهل می‌ورزند.

وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

س ۵ / آیه ۱۰۳

... و بیشترشان تعقل نمی‌کنند.

۲۳ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْجَهْلُ مَعْدِنُ الشَّرِّ.

غردالحکم / ۲۴

— از علی(ع) نقل شده است: نادانی، معدن بدیهاست.

۲۴ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْجَهْلُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.

غردالحکم / ۲۹

— از علی(ع) نقل شده است: نادانی، ریشه هر بدی است.

۲۵ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْجَهْلُ مَضَلَّةٌ.

غردالحکم / ۱۲

— از علی (ع) نقل شده است: نادانی گمراهی است.

۲۶ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْجَهْلُ فُسَادٌ كُلُّ أَمْرٍ.

غورالحکم / ۲۲

— از علی (ع) نقل شده است: نادانی مایهٔ فساد هر کاری است.

۲۷ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْجَهْلُ يُفْسِدُ الْمَعَادَ.

غورالحکم / ۲۳

— از علی (ع) نقل شده است: نادانی، معاد را تباه می‌کند.

۲۸ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْجَاهِلُ مَيِّتٌ بَيْنَ الْأَخْيَاءِ.

غورالحکم / ۲۹

— از علی (ع) نقل شده است: نادان، مرده‌ای در میان زندگان است.

۲۹ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَمْ مِنْ غَرِيقٍ هَلَكَ فِي بَخْرِ الْجَهَالَةِ.

غورالحکم / ۵۵۳

— از علی (ع) نقل شده است: چه بسیار کسانی که در دریای جهالت

غرق شده‌اند.

۳۰ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْحُمُقُ مِنْ ثَمَارِ الْجَهْلِ.

غورالحکم / ۴۱

— از علی (ع) نقل شده است: حماقت از میوه‌های جهل است.

۳۱ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَعْظَمُ الْجَهْلِ جَهْلُ الْإِنْسَانِ أَمْرًا نَفْسِيًّا.

غورالحکم / ۱۷۹

— از علی (ع) نقل شده است: بزرگترین نادانی آن است که انسان در

کار خویش نادان باشد.

۳۲ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ جَهِلَ نَفْسَهُ كَانَ بِغَيْرِهِ أَجْهَلًا.

غررالحکم / ۶۶۹

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس نسبت به خود نادان باشد نسبت به دیگران نادان تر خواهد بود.

۳۳ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا يُرَى الْجَاهِلُ إِلَّا مُفْرَطًا أَوْ مُفْرَطًا.

البحار / ۱۵۹

— از علی (ع) نقل شده است: نادان، یا افراطگر به نظر می آید یا

اهمالگر.

۳۴ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعَمَلُ بِغَيْرِ عِلْمٍ ضَلَالٌ.

غررالحکم / ۶۱

— از علی (ع) نقل شده است: کار از روی نادانی، گمراهی است.

• • •

۳

التَّفَكُّرُ اندیشه

ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصِصْ الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ.

س ۷ / آیه ۱۷۶

این است مثل گروهی که آیات ما را دروغ انگاشتند، تو این داستان را (برای مردم) حکایت کن، شاید آنان اندیشه کنند.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُتَفَكَّرُونَ.

س ۱۳ / آیه ۳

در حقیقت، در اینها، برای گروهی که می اندیشند، نشانه هاست.

۳۵ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَعْقَلُ النَّاسِ أَنْظَرُهُمْ فِي الْعَوَاقِبِ.

غرالحکم / ۲۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: خردمندترین مردم کسی است که از

همه دورانیش تر باشد.

۳۶ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْفِكْرُ فِي الْعَوَاقِبِ يُتَّجِي مِنَ الْمَعَاطِبِ.

غرالحکم / ۵۴

— از علی (ع) نقل شده است: اندیشه در پایان کارها باعث رهائی از

هلاکتهاست.

۳۷ - قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: عَلَيْكُمْ بِالْفِكْرِ فَإِنَّهُ حَيَاةُ قَلْبِ

الْبَصِيرِ وَمَفَاتِيحُ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ.

کلمة الامام الحسن / ۲۳۸ البحار / ۷۸ / ۱۱۵

— حسن بن علی (ع) فرمود: بر شما باد به اندیشه کردن، زیرا اندیشه

باعث زنده دلی شخص بیناست، و کلید درهای حکمت است.

۳۸ - عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ فَكَّرَ أَبْصَرَ الْعَوَاقِبِ.

غرالحکم / ۶۶۵

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس بیاندیشد سرانجام کارها را خواهد دید.

۳۹ - عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ: أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِذْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي

اللَّهِ وَفِي قُدْرَتِهِ.

الکافی / ۲ / ۵۵ الوسائل / ۱۱ / ۱۵۳ البحار / ۷۱ / ۳۲۱ تفسیر نورالتقلین / ۱ / ۴۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: بهترین عبادتها اندیشه دائم درباره خدا و قدرت اوست.

۴۰ — عَنْ مُعْتَمِرِ بْنِ خَلَادٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ يَقُولُ: لَيْسَ الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ الصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ، إِنَّمَا الْعِبَادَةُ التَّفَكُّرُ فِي أَمْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

الوسائل ۱۵۳/۱۱ الكافي ۵۵/۲ تفسیر نورالتقلین ۴۰/۱ البحار ۳۲۲/۷۱

— معتمر بن خلاد می گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: عبادت به زیادی نماز و روزه نیست، عبادت به اندیشه نمودن در کار خداوند است.

۴۱ — عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: تَفَكَّرُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ (إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أَوْلُوا الْأَلْبَابِ).

تفسیر نورالتقلین ۴۹۳/۲ البحار ۳۲۷/۷۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: اندیشه یک ساعت بهتر از عبادت یک سال است «تنها خردمندان پند می گیرند».

۴۲ — قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: التَّفَكُّرُ يَدْعُو إِلَى الْبِرِّ وَالْعَمَلِ بِهِ.

الوسائل ۱۵۳/۱۱ مجموعة ورام ۱۸۴/۲

— امام صادق (ع) فرمود: اندیشه کردن، آدمی را به نیکی و عمل بر طبق آن فرا می خواند.

۴۳ — ... عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: كَانَ أَكْثَرَ عِبَادَةِ أَبِي ذَرٍّ رَحْمَةً اللَّهِ عَلَيْهِ التَّفَكُّرُ وَالْإِعْتِبَارُ.

البحار ۴۳۱/۲۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: بیشترین عبادت ابوذر — که رحمت خدا بر او باد — اندیشیدن و عبرت گرفتن بود.

الْفَضْلُ الثَّانِي

۴۴ — ... عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي حَدِيثٍ قَالَ النَّبِيُّ (ص): إِنَّمَا الْعِلْمُ ثَلَاثٌ: آيَةٌ مُحْكَمَةٌ، أَوْ فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ، أَوْ سُنَّةٌ قَائِمَةٌ، وَمَا خَلَاهُنَّ فَهُوَ فَضْلٌ.

الكافي ۳۲/۱ الوسائل ۲۶/۱۸

— از ابراهیم بن عبدالحمید از حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) نقل شده که پیامبر (ص) در حدیثی فرمود: دانش، تنها سه چیز است: برهانی استوار یا فریضه‌ای شایسته، یا روشی پایدار. و هر چه جز اینهاست فضیلت است.

۴۵ — قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِلْمُ ثَلَاثَةٌ: الْفِيقَةُ لِلْأَدْيَانِ وَالطَّبُّ لِلْأَبْدَانِ، وَالنَّحْوُ لِللِّسَانِ.

البحار ۴۵/۷۸

۴۴. ثلاث «ثلاثة» ن خ، الكافي

— علی (ع) فرمود: علم بر سه نوع است: علم فقه در رابطه با ادیان، و علم پزشکی در ارتباط با بدنها، و علم نحو در رابطه با زبان.

۴۶ — قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَدِيثٍ: ... وَالْعِلْمُ عِلْمَانِ، عِلْمُ الْأَدْيَانِ وَعِلْمُ الْأَبْدَانِ قَبْلِعِلْمِ الْأَدْيَانِ حَيَاةُ النَّفْسِ وَيَعْلَمُ الْأَبْدَانَ حَيَاةُ الْأَجْسَادِ وَأَعْلَمُ أَنَّ الْأَدْيَانَ أَشْرَفَ مِنَ الْأَبْدَانِ وَحِرَاسَةُ الْأَدْيَانِ أَوْجِبُ مِنَ حِرَاسَةِ الْأَبْدَانِ... الْحَدِيثُ.

الاثنا عشرية / ۴۶

— علی (ع) در حدیثی فرمود: ... و علم بر دو گونه است: علم دین و علم بدن. حیات روح بوسیله علم دین، و حیات جسد بواسطه علم بدن است، و بدان که دین بر جسد شرافت دارد و نگهداری دین از نگهداری بدن لازم تر است...

۴۷ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِلْمُ عِلْمَانِ مَطْبُوعٌ وَمَشْمُوعٌ وَلَا يَنْفَعُ الْمَشْمُوعُ إِذَا لَمْ يَكُنِ الْمَطْبُوعُ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۳۵ (الصالح) / ۵۳۴
— از علی (ع) نقل شده است: علم بر دو نوع است: علم فطری و علمی که شنیدنی است. اگر علمی فطری نباشد علم شنیدنی بی فایده است.

۴۸ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِلْمُ مُخَيِّي النَّفْسِ وَمُنِيرُ الْعَقْلِ وَمُهِمُّ الْجَهْلِ.

غررالحکم / ۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: دانش، روح را زنده می کند و به عقل نور می بخشد و نادانی را از بین می برد.

۴۹ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْعِلْمُ كَنْزٌ عَظِيمٌ لَا يَفْنَى.

غررالحکم / ۴۳

— از علی (ع) نقل شده است: دانش، گنج بزرگی است که تمام

شدنی نیست.

۵۰ - عن علي عليه السلام: أَلْعِلْمُ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ.

غورالحکم / ۶۰

— از علی (ع) نقل شده است: دانش، (آدمی) را به سوی حقیقت رهبری می‌کند.

۵۱ - عن علي عليه السلام: أَلْعِلْمُ خَيْرٌ دَلِيلٍ.

غورالحکم / ۲۶

— از علی (ع) نقل شده است: دانش، بهترین راهنماست.

۵۲ - عن علي عليه السلام: أَلْعِلْمُ يَدُلُّ عَلَى الْعَقْلِ فَمَنْ عَلِمَ عَقَلَ.

غورالحکم / ۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: دانش، نشانهٔ عقل است. هر که دانا گردید عاقل خواهد بود.

۵۳ - عن علي عليه السلام: أَلْعِلْمُ جَمَالٌ لَا يَخْفَى وَنَسَبٌ لَا يُجْفَى.

غورالحکم / ۵۴

— از علی (ع) نقل شده است: دانش، زیبایی ای پنهان نشدنی و رابطه ای ناگسستنی است.

۵۴ - عن علي عليه السلام: لَا عِزَّ أَشْرَفَ مِنَ الْعِلْمِ.

غورالحکم / ۸۴۰

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ عزتی شریف‌تر از دانش نیست.

۵۵ - عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَأَلَيْهِ: أَلْعِلْمُ خَزَائِنٌ وَمَفَاتِيحُهُ السُّؤَالُ فَاسْأَلُوا يَرْحَمَكُمُ اللَّهُ فَإِنَّهُ يُوَجِّرُ فِيهِ أَرْبَعَةً: السَّائِلُ وَالْمُعَلَّمُ وَالْمُسْتَمِعُ وَالْمُجِيبُ لَهُمْ.

الخصال ۲۴۵/۱ عيون اخبار الرضا ۲۸/۲

— از امام رضا (ع) از پدران نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

دانش، گنجینه هائی است که کلید آن پرسش است. بنابراین سؤال کنید تا خدا شما را مورد رحمت قرار دهد، زیرا در رابطه با دانش به چهارکس پاداش می دهند: به سؤال کننده و آموزگار و شنونده و دوستدار آنان.

۵۶ — عن علي عليه السلام: مَجْلِسُ الْعِلْمِ رَوْضَةُ الْجَنَّةِ.

الاثنا عشرية ۲۲/

— از علی (ع) نقل شده است: مجلس دانش، باغ بهشت است.

طلب العلم
مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
طلب دانش

۵۷ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَأَلَيْهِ: طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ، أَلَا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ بَغَاءَ الْعِلْمِ.

البحار ۱۷۲/۱ جامع احاديث الشيعة ۸۸/۱ الكافي ۳۰/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: طلب دانش

بر هر مسلمانی واجب است. بدانید که خدا طلب کنندگان دانش را دوست دارد.

۵۸ — قال النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْلِ فَإِنَّ طَلَبَ

الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.

الوسائل ۱۴/۱۸ البحار ۱۸۰/۱ جامع احاديث الشيعة ۸۸/۱

۵۸- پیامبر (ص) فرمود: دانش طلب کنید هر چند در چین باشد، زیرا طلب دانش بر هر مسلمانی واجب است.

۵۹- عن ابي جعفر عليه السلام قال: تَفَقَّهُوا فِي الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ وَإِلَّا فَأَنْتُمْ أَغْرَابٌ.

الفصول المهمة / ۲۷۵ المعاصم / ۲۲۷/۱ البحار / ۲۱۴/۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: حلال و حرام را فرا گیرید وگرنه بادیه نشین خواهید بود.

۶۰- عن أبي بصير قال: سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: اُكْتُبُوا فَإِنَّكُمْ لَا تَحْفَظُونَ حَتَّى تَكْتُبُوا.

الكافي / ۵۲/۱ انوسائل / ۵۶/۱۸

— ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: بنویسید، زیرا تا چیزی را ننویسید حفظ نمی کنید.

۶۱- عن عبيد بن زرارة قال: قال الصادق عليه السلام: اَحْتَفِظُوا بِكُتُبِكُمْ فَإِنَّكُمْ سَوْفَ تَحْتَاجُونَ إِلَيْهَا.

الكافي / ۵۲/۱ مشكوة الانوار / ۱۴۲/۱ الوسائل / ۵۶/۱۸

— از عبید بن زراره نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: نوشته های خود را نگاه دارید، زیرا به آنها نیازمند خواهید شد.

۶۲- عن علي عليه السلام: اَلْكَتُبُ بَسَائِرُ الْعُلَمَاءِ.

غررالحکم / ۳۳

— از علی (ع) نقل شده است: کتابها باغهای دانشمندان هستند.

۶۳- عن معاوية بن وهب قال سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: اُظْهِرُوا

الْعِلْمَ وَتَزَيَّنُوا مَعَهُ بِالْجِلْمِ وَالْوَقَارِ وَتَوَاضَعُوا لِمَنْ تَعَلَّمُونَهُ الْعِلْمَ وَتَوَاضَعُوا لِمَنْ ظَلَبْتُمْ مِنْهُ الْعِلْمَ وَلَا تَكُونُوا عُلَمَاءَ جَبَّارِينَ فَيَذْهَبَ بَاطِلُكُمْ بِحَقِّكُمْ.

الكافي ۳۶/۱ المحجة البيضاء ۱۵۷/۱

— معاویه بن وهب می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: دانش طلب کنید و آن را با بردباری و وقار آراسته سازید، و در برابر کسی که به او دانش می آموزید و نیز در برابر آنکه از او دانش فرا می گیرید فروتنی کنید، و دانشمندی سرکش مباشید که نادرستی شما درستیتان را از بین می برد.

۶۴ — عن علي (ع): اُظْلِبُوا الْعِلْمَ تَرَشَّدُوا.

غررالحکم / ۱۳۰

— از علی (ع) نقل شده است: دانش طلب کنید تا به راه راست هدایت شوید.

۶۵ — عن ابن ابي عمير عن العلاء بن محمد، قال: قال ابو عبد الله و ابو جعفر عليهما السلام: لَوَأَيْتُ بِشَابٍّ مِنْ شَبَابِ الشَّيْعَةِ لَا يَتَّقُهُ لِأَدْبَتِهِ.

المحاسن ۲۲۸/۱ البحار ۲۱۴/۱

— از ابن ابی عمیر از علاء بن محمد نقل شده که امام صادق (ع) و امام باقر (ع) فرمود: اگر جوانی از جوانان شیعه را که در جستجوی دانش نیست نزد من بیاورند او را تأدیب خواهم کرد.

۶۶ — عن الصادق عليه السلام: لَوَدِدْتُ أَنَّ أَصْحَابِي ضَرَبَتْ رُؤُوسُهُمْ بِالسَّيَاطِ حَتَّى يَتَفَقَّهُوا.

انکافی ۳۱/۱ جامع احادیث الشيعة ۹۳/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: دوست داشتم با تازیانه بر سر یاران من می زدند تا دانش فرا گیرند.

۶۷ - عن علي عليه السلام: أَلْعَالِمُ الَّذِي لَا يَمَلُّ مِنْ تَعَلُّمِ الْعِلْمِ.

غررالحکم / ۴۷

— از علی (ع) نقل شده است: دانشمند کسی است که از آموختن دانش افسرده نمی‌شود.

۶۸ - عن علي عليه السلام: مُجَالَسَةُ الْحُكَمَاءِ حَيَاةُ الْعُقُولِ وَشِفَاءُ

النُّفُوسِ.

غررالحکم / ۷۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: همنشینی با اهل حکمت، مایه حیات عقل‌ها و درمان روانها است.

فضل طالب العلم پیرزاد ارزش طلب کننده دانش

۶۹ - قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ يَطْلُبُ عِلْمًا

شَبَّعَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ.

الفصول المهمة / ۱۸۲ البحار / ۱۷۰

— رسول خدا (ص) فرمود: هرکس برای طلب دانش از خانه‌اش خارج شود هفتاد هزار فرشته او را همراهی نموده و برای وی طلب آموزش می‌کنند.

۷۰ - عن الباقر عليه السلام قال: إِنَّ ظَيْرَ السَّمَاءِ وَدَوَابَّ الْبَحْرِ وَجِيَّتَانَهُ

لَيَسْتَغْفِرُونَ لِطُلَّابِ الْعِلْمِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

مشکوة الأنوار / ۱۳۸

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: پرندگان آسمان، جنبندگان و ماهیهای دریا تا روز قیامت برای طلب کنندگان دانش استغفار می‌کنند.

۷۱ - حدثنا ابراهيم بن هشام عن ابن ابي عمير عن عبدالرحمن بن الحجاج عن ابي عبدالله عليه السلام قال: طَالِبُ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ فِي الْبَحْرِ وَالطَّيْرِ فِي جَوِّ السَّمَاءِ.

بصائر الدرجات / ۴

- ابراهیم بن هشام از ابن ابی عمیر از عبدالرحمن بن حجاج از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: هر موجودی برای طلب کننده دانش استغفار می کند. ماهی های دریا و پرندگان آسمان نیز برای او طلب آمرزش می کنند.

۷۲ - عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: طَالِبُ الْعِلْمِ تَبْسُطُ لَهُ الْمَلَائِكَةُ أَجْنِحَتَهَا رِضًا بِمَا يَطْلُبُ.

نهج الفصاحة ۴۰۱/۲

- از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: فرشتگان بالهای خود را برای طلب کننده دانش می گسترانند، زیرا از کار او خوشنود هستند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۳ - عن ابي حمزة عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: لَوْ تَعَلَّمَ النَّاسُ مَا فِي ظَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَلَوْ بَسَفَكَ الْمُهْجِ وَخَوَّضِ اللَّحْجِ... الخبير.

جامع السعادات ۱۰۴/۱ جامع احاديث الشيعة ۹۳/۱ الكافي ۳۵/۱ المحجة ۲۶/۱

- از ابو حمزه از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: اگر مردم می دانستند در طلب دانش چیست، آن را هر چند با ریختن خون و فرو رفتن در امواج آب، طلب می کردند...

۷۴ - عن علي عليه السلام: يَطَالِبُ الْعِلْمِ عِزُّ الدُّنْيَا وَفَوْزُهَا لِآخِرَةِ.

غرر الحكم / ۵۸۲

- از علی (ع) نقل شده است: برای طلب کننده دانش عزت دنیا و کامیابی آخرت است.

۷۵ — عن الصادق عن ابيه أن رسول الله صلى الله عليه وآله قال: لَوْ كَانَ الْعِلْمُ مَسْطُوطًا بِالشَّرِيَّا لَتَقَاتَلَتْهُ رِجَالٌ مِنْ فَارِسَ.

قرب الاسناد / ۵۲ البحار ۱۷۴/۶۷

— از امام صادق (ع) از پدرش از رسول خدا (ص) نقل شده که فرمود: اگر دانش در ستاره پروین باشد مردمی از فارس آن را به دست خواهند آورد.

۷۶ — وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ تَفَقَّهَ فِي دِينِ اللَّهِ كَفَّاهُ اللَّهُ هِمَّةً وَرِزْقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ.

المحجة البيضاء ۱۵/۱

— و فرمود (ص): هر که دین خدا را فرا گیرد، خدا اندوهش را برطرف می کند و از آنجا که گمان نمی برد به او روزی می دهد.

۷۷ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ ظَلَبَ الْعِلْمَ تَكَفَّلَ اللَّهُ بِرِزْقِهِ.

الاثنا عشرية / ۱۰

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: هر که دانش بجوید خدا روزی او را ضمانت می کند.

۷۸ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِلسَّكْبَرِ مَاتَ جَاهِلًا وَمَنْ تَعَلَّمَ الْقَوْلَ دُونَ الْعَمَلِ مَاتَ مُنَافِقًا وَمَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِلْمُنَاطَرَةِ مَاتَ فَاسِقًا وَمَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِكَثْرَةِ الْمَالِ مَاتَ زَنَدِيقًا وَمَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِلْعَمَلِ مَاتَ مُؤْمِنًا.

لاكنى الاخبار ۲/۲۱۸

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که بخاطر برتری جوئی دانش فرا گیرد نادان می میرد، و هر که سخن بدون عمل یاد گیرد منافق می میرد، و هر که برای مناظره، دانش بیاموزد گناهکار می میرد، و هر که برای افزونی مال دانش فرا گیرد زندیق می میرد، و هر که برای عمل، علم بیاموزد مؤمن خواهد مرد.

۷۹ — قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ تَعَلَّمَ لِلَّهِ وَعَمِلَ لِلَّهِ وَعَلَّمَ لِلَّهِ دُعِيَ

فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ عَظِيمًا وَقِيلَ: تَعَلَّمَ لِلَّهِ وَعَلَّمَ لِلَّهِ.

مجموعه ورام ۲۹/۲ البحار ۲۹/۲

— امام صادق (ع) فرمود: هر که برای خدا دانش فرا گیرد و بخاطر خدا عمل کند و برای خدا آموزش دهد در ملکوت آسمانها بزرگ تلقی می شود و درباره او می گویند: او بخاطر خدا دانش آموخته و بخاطر خدا به دیگران تعلیم داده است.

۷

فضل العالم ارزش دانشمند

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ.

س ۶ / آیه ۵۰

بگو: آیا کور و بینا برابرند، آیا نمی اندیشید؟

مرکز تحقیقات کاپیتولوم اسلامی

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ.

س ۳۵ / آیه ۱۹ - ۲۰

کور و بینا برابر نیستند و تاریکیها و نور یکسان نمی باشند.

۸۰ — عن امير المؤمنين عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه

وآله: الْعَالِمُ بَيْنَ الْجُهَالِ كَالْحَيِّ بَيْنَ الْأَمْوَاتِ... الخبر.

امالي الطوسي ۲/ ۱۳۵ الوسائل ۱۸/ ۱۵۰ جامع احاديث الشيعة ۱/ ۸۹

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: دانشمند در

میان نادانان مانند زنده در میان مردگان است...

۸۱ - عن علي عليه السلام: الْعَالِمُ حَيٌّ وَإِنْ كَانَ مَيِّتًا.

غررالحکم ۳۷/

— از علی (ع) نقل شده است: دانشمند زنده است هر چند مرده باشد.

۸۲ - عن ابي عبدالله عن ابيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ النُّجُومِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ.

بصائر الدرجات ۷/ البحار ۱۸/۲

— از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

برتری عالم بر عابد مانند برتری ماه شب چهارده بر ستارگان است.

۸۳ - وقال صلى الله عليه وآله: إِنَّ مَثَلَ الْعُلَمَاءِ فِي الْأَرْضِ كَمَثَلِ

النُّجُومِ فِي السَّمَاءِ يُهْتَدَى بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ فَإِذَا ظَلَمَتِ أَوْشَكَ أَنْ تَفِضَلَ
الْهُدَاةَ.

المحجة البيضاء ۲۱/۱

— و فرمود: مثل دانشمندان در روی زمین مثل ستارگان است که در

تاریکیهای خشکی و دریا وسیله راه یابی مردمند، ولی هرگاه ناپدید شدند راه یافتگان در معرض گمراهی قرار می گیرند.

۸۴ - عن علي عليه السلام: أَعْظَمُ النَّاسِ أَخْلَاقًا وَأَقْلَهُمْ فِي

الْمَظَامِعِ إِغْرَاقًا.

غررالحکم ۹۷/

— از علی (ع) نقل شده است: دانشمندان از نظر اخلاق پاکترین

مردمند و از همه کمتر در طمعها فرو می روند.

۸۵ - عن الصادق عليه السلام: رَكْعَةٌ يُصَلِّيَهَا الْفَقِيهُ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ

رَكْعَةٍ يُصَلِّيَهَا الْعَابِدُ.

البحار ۱۹/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است: یک رکعت نماز که دانشمند می‌گذارد بهتر از هفتاد هزار رکعت است که عابد بجای می‌آورد.

۸۶ — عن الشمالي عن ابي جعفر عليه السلام يقول: عَالِمٌ يُتَّقِعُ بِعِلْمِهِ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ أَلْفَ عَابِدٍ.

الكافي ۳۳/۱ تحف العقول ۲۱۵/ الواسئل ۵۶۸/۱۱ البحار ۱۸/۲ بصائر الدرجات ۶/ — از شمالی نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: دانشمندی که از دانش وی استفاده شود برتر از هفتاد هزار عابد است.

۸۷ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَزِنَ مِذَاذُ الْعُلَمَاءِ بِدِمَائِ الشُّهَدَاءِ فَيَرْجَعُ مِذَاذُ الْعُلَمَاءِ عَلَى دِمَائِ الشُّهَدَاءِ.

البحار ۱۶/۲ أماني الطوسي ۱۳۵/۲ لآئني الاخبار ۲۷۲/۲ — پیامبر خدا (ص) فرمود: روز قیامت که می‌شود مرگب دانشمندان را با خون شهیدان می‌سنجند، و مرگب دانشمندان بر خون شهیدان سنگینی می‌کند.

۸۸ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلْمُؤْمِنُ إِذَا مَاتَ وَتَرَكَ وَرَقَةً وَاحِدَةً عَلَيْهَا عِلْمٌ تَكُونُ تِلْكَ الْوَرَقَةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سِرًّا فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ وَأَعْظَاهُ اللَّهُ (تَبَارَكَ وَتَعَالَى) بِكُلِّ حَرْفٍ مَكْتُوبٍ عَلَيْهَا مَدِينَةٌ أَوْسَعُ مِنَ الدُّنْيَا سَبْعَ مَرَّاتٍ... الحديث.

اماني الصدوق ۴۰/ البحار ۱۴۴/۲ الواسئل ۶۸/۱۸ جامع احاديث الشيعة ۲۴۶/۱ — پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه مؤمن بمیرد و برگه‌ای که در آن دانشی هست از خود به جای بگذارد روز قیامت آن برگه میان او و آتش پرده‌ای خواهد بود، و خداوند برای هر حرفی که روی آن نوشته شده شهری که هفت برابر دنیا است به او خواهد داد...

۸۹ — قال صلى الله عليه وآله: أَلْتَنْظَرُ إِلَى وَجْهِ الْعَالِمِ عِبَادَةً.

البحار ۱۹۵/۱ لآئني الاخبار ۲۵۲/۲

— و فرمود: نگاه کردن به چهره دانشمند عبادت است.

۹۰ — عن علي عليه السلام: مَنْ وَقَرَ عَالِمًا فَقَدْ وَقَرَ رَبَّهُ.

غررالحکم / ۶۷۵

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس به دانشمندی احترام بگذارد پروردگار خویش را احترام کرده است.

۹۱ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: أَكْرِمُوا الْعُلَمَاءَ فَإِنَّهُمْ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ.

نهج الفصاحة / ۸۴

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: دانشمندان را گرامی بدارید، زیرا آنان وارث پیامبرانند. هر که آنان را گرامی بدارد خدا و رسولش را گرامی داشته است.

۹۲ — عن ابي عبد الله عليه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ بَعَثَ اللَّهُ الْعَالِمَ وَالْعَابِدَ فَإِذَا وَقَفَا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ قِيلَ لِلْعَابِدِ، انْطَلِقْ إِلَى الْجَنَّةِ وَقِيلَ لِلْعَالِمِ: قِفْ تَشْفَعُ لِلنَّاسِ بِحَسَنِ تَأْدِيكَ لَهُمْ.

علل الشرايع / ۳۹۴ البحار / ۵۶/۸

— از امام صادق (ع) نقل شده است: روز قیامت که می شود خداوند دانشمند و عابد را برمی انگیزد. هنگامی که هر دو در برابر خدا ایستادند به عابد گفته می شود: به سوی بهشت رهسپار شو، ولی به دانشمند می گویند: بایست و بخاطر آنکه مردم را نیکوترینت کردی از آنان شفاعت کن.

۹۳ — عن علي عليه السلام: الْعُلَمَاءُ بِأَقْوَنَ مَا بَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ.

غررالحکم / ۵۵

— از علی (ع) نقل شده است: تا هنگامی که شب و روز باقی است.

دانشمندان نیز باقی خواهند بود.

۹۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ الْفَقِيهُ تُلِمَ فِي
الْإِسْلَامِ ثَلَاثَةٌ لَا يَسُدُّهَا شَيْءٌ.

الكافي ۳۸/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه مؤمن دانشمند بمیرد
شکافی در اسلام پدید می‌آید که هیچ چیز آن را نمی‌پوشاند.

* * *

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الثالث

ما اخذ الله على العلماء
بيمانی که خداوند از
دانشمندان گرفته

قُلُوا لَنَفَرٍ مِّنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ
إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ.

س ۹ / آیه ۱۲۲

چرا از هر گروه ایشان، دسته‌ای سفر نمی‌کنند تا در امر دین دانش بیاندوزند و چون بازگشتند قوم خود را بیم دهند شاید آنان بترسند.

۹۵ — ... عن محمد بن ابي عمير العبدی قال: قال أمير المؤمنين علي بن

أبي طالب عليه السلام: ما أخذ الله ميثاقاً من أهل الجهل بطلب تبيان العلم حتى
أخذ ميثاقاً من أهل العلم ببيان الجهل، لأن العلم كان قبل الجهل.

أمالی المفید / ۴۹

— از محمد بن ابی عمیر عبدی نقل شده که گفت: امیرالمؤمنین (ع)

فرمود: خداوند از مردم نادان پیمان نگرفته که در جستجوی آشکار شدن دانش باشند مگر آنکه از دانشمندان پیمان گرفته که دانش را برای آنان بیان کنند، زیرا دانش پیش از جهل بوده است.

۹۶ — قال امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا فَعَلَيْهِ أَنْ يَبْتَدَأَ بِتَعْلِيمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ وَلْيَكُنْ تَأْدِيبُهُ بِسِيرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيبِهِ بِلِسَانِهِ وَمُعَلِّمُ نَفْسِهِ وَمُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْإِجْلَالِ مِنْ مُعَلِّمِ النَّاسِ وَمُؤَدِّبِهِمْ. ۵

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۰۷

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هر که خود را پیشوای مردم قرار دهد باید قبل از آموختن به دیگران نخست خود را تعلیم دهد، و باید پیش از آنکه دیگران را به زبان خود تأدیب کند با رفتار خویش تأدیب نماید. کسی که آموزگار و تأدیب کننده خویش است، به احترام سزاوارتر است از کسی که آموزگار مردم و تأدیب کننده آنان است.

۹۷ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا ظَهَرَتِ الْبِدْعُ فِي أُمَّتِي فَلْيُظْهِرِ الْعَالِمُ عِلْمَهُ فَمَنْ نَمَّ يَفْعَلْ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ.

الفصول المهمة / ۲۰۱ الوسائل / ۱۱ / ۵۱۰ الكافي / ۱ / ۵۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه بدعتها میان امت من آشکار گردید باید دانشمند دانش خود را آشکار کند که هر که نکند لعنت خدا بر او باد!

۹۸ — عن عبدالرحيم القصير عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ.

الفصول المهمة / ۲۰۳ الكافي / ۱ / ۵۷ الوسائل / ۱۱ / ۵۱۲

— از عبدالرحیم قصیر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: هر بدعتی گمراهی است و هر گمراهی در آتش خواهد بود.

۹۹ — عن علي بن ابي طالب عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَفْتَى النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ لَعَنَتْهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.

عیون اخبار الرضا ۴۶/۲ تفسیر نورالتغلیب ۲۴/۲ جامع احادیث الشیعة ۱/۱۵۰

— از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که از روی نادانی برای مردم فتوی دهد فرشتگان آسمان و زمین او را لعنت خواهند کرد.

۱۰۰ — ... عن أبي عبد الله (ع) قال: إِيَّاكَ وَخَصَلَتَيْنِ مُهْلِكَتَيْنِ، أَنْ تُفْتِيَ النَّاسَ بِرَأْيِكَ، وَأَنْ تَقُولَ مَا لَا تَعْلَمُ.

المحاسن ۱/۲۰۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: از دو خصلت که مایه هلاکت است پرهیز: اینکه به رأی خود برای مردم فتوی بدهی، و اینکه چیزی را بگویی که نمی‌دانی.

۱۰۱ — ... عن أبي عبيدة قال: قال أبو جعفر عليه السلام: مَنْ أَفْتَى النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى مِنَ اللَّهِ، لَعَنَتْهُ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ وَمَلَائِكَةُ الْعَذَابِ، وَلِحِقَّةِ وَزُرٍّ مَنْ عَمِلَ بِفُتْيَاهُ.

الوسائل ۱۸/۱۶۱ المحاسن ۱/۲۰۵

— از ابو عبیده نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: هر که از روی نادانی و بدون هدایت الهی برای مردم فتوی بدهد، فرشتگان رحمت و فرشتگان عذاب، او را لعنت خواهند کرد و گناه کسی که به فتوای وی عمل کرده است به او خواهد پیوست.

۱۰۲ — عن جعفر بن محمد عليه السلام أنه قال: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنِ الْحُكْمِ بِالرَّأْيِ وَالْقِيَاسِ وَقَالَ: أَوَّلُ مَنْ قَاسَ إبليسُ، وَمَنْ حَكَمَ فِي شَيْءٍ مِنْ دِينِ اللَّهِ بِرَأْيِهِ خَرَجَ مِنْ دِينِ اللَّهِ.

جامع احادیث الشیعة ۱/۲۸۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: پیامبر خدا (ص) داوری

براساس رأی و قیاس را نهی کرد و فرمود: نخستین کسی که قیاس کرد شیطان بود، و هرکس در چیزی از دین خدا براساس رأی خود داوری کند، از دین خدا خارج شده است.

۱۰۳ — عن محمد بن مسلم عن أبي عبد الله عليه السلام: في كتاب أدب أمير المؤمنين عليه السلام قال: لا تقيسوا الدين فإن أمر الله لا يُقاسُ وسَيأتي قومٌ يقيسونَ وَهُمْ أَعْدَاءُ الدِّينِ. هـ

المحاسن ۲۱۵/۱ جامع احادیث الشيعة ۲۸۳/۱ الوسائل ۳۳/۱۸

— محمد بن مسلم از امام صادق (ع) نقل کرده که در کتاب ادب امیرالمؤمنین (ع) آمده است که آن حضرت فرمود: دین را قیاس نکنید، زیرا کار خدا قیاس شدنی نیست. به زودی در آینده گروهی می آیند که قیاس می کنند. اینان دشمنان دینند.

۱۰۴ — عن البرزنجي، عن ابان عن العلاء عن محمد بن أبي جعفر عليه السلام قال: مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدَى كَانَتْ لَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَلَا يُنْقَصُ أَوْلِيكَ مِنْ الْجُورِهِمْ، وَمَنْ عَلَّمَ بَابَ ضَلَالٍ كَانَتْ لَهُ وِزْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَلَا يُنْقَصُ أَوْلِيكَ مِنْ أَوْزَارِهِمْ. هـ

البحار ۱۹/۲ المحاسن ۲۷/۱

— از برزنجی از ابان از علاء از محمد بن امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: هر که بخشی از هدایت را به دیگران تعلیم دهد پاداش تمام کسانی را که به آن عمل می کنند خواهد داشت و از پاداش آنان چیزی کاسته نمی شود. و هر که بخشی از گمراهی را به دیگران بیاموزد گناه تمام کسانی که به آن عمل می کنند برای او خواهد بود و از گناه آنان چیزی کم نمی گردد.

۱۰۳. لا تقيسوا «لا تقبس» ن. خ. الوسائل.

۱۰۴. له وزر، «عليه مثل» ن. خ. المحاسن

۱۰۵ - عن حفص بن غياث عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال: يا حَفْصُ يُفْقَرُ لِلْجَاهِلِ سَبْعُونَ ذَنْبًا قَبْلَ أَنْ يُفْقَرَ لِلْعَالِمِ ذَنْبٌ وَاحِدٌ.

الكافي ۴۷/۱ المحجة ۱۲۹/۱

۱۰۵ - حفص بن غياث از امام صادق (ع) نقل کرده که آن حضرت فرمود: ای حفص! هفتاد گناه از نادان آمرزیده می شود پیش از آنکه یک گناه از دانشمند آمرزیده شود.

۹

العالم بلا عمل عالم بی عمل

۱۰۶ - روی انس بن مالك قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَرَزْتُ نَيْلَةَ اشْرِي بِي عَلِيٍّ اُنَاسٍ تُفْرَضُ شِفَاهُهُمْ بِمَقَارِضٍ مِنْ نَارٍ فَقُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرَيْلُ؟ فَقَالَ هُمْ خُطَبَاءٌ مِنْ اَهْلِ الدُّنْيَا مِمَّنْ كَانُوا يَا مُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَيَسْتَوْنَ اَنْفُسَهُمْ.

البحار ۲۲۳/۷۲

تفسیر نورالثقلین ۷۵/۱

- انس بن مالك می گوید: پیامبر خدا (ص) فرمود: شبی که مرا به معراج بردند، بر گروهی عبور کردم که لبهایشان را با مقراض های آتشین می بریدند. از جبرئیل پرسیدم: اینها کیانند؟ فرمود: اینها گویندگانی از اهل دنیا هستند که مردم را به کار نیک فرمان می دادند ولی خود را فراموش می کردند.

۱۰۷ - عن علي عليه السلام: أشدُّ الناسِ ندمًا عندَ الموتِ العُلَمَاءُ الغَيْرُ العَامِلِينَ.

غررالحکم ۱۹۷/

- از علی (ع) نقل شده است: پشیمان ترین مردم در دم مرگ، دانشمندانی هستند که به آنچه می گویند عمل نمی کنند.

۱۰۸ — عن أبي عبدالله عليه السلام قال: أشدُّ النَّاسِ عَذَاباً عَالِمٌ لَا يَتَّقِيهِ مِنْ عَلَيْهِ بِشْيءٍ.

البحار ۳۷/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است: از میان مردم، دانشمندی که از دانش خود هیچ بهره‌ای نمی‌برد سخت‌ترین کیفر را خواهد داشت.

۱۰۹ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا ابْنَ مَسْعُودٍ مَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَلَمْ يَتَعَمَلْ بِمَا فِيهِ حَشْرُهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى.. الخبير.

البحار ۱۰۲/۷۷

— پیامبر (ص) به ابن مسعود فرمود: ای پسر مسعود! هر که دانش فرا گیرد و به آن عمل نکند خداوند او را روز قیامت نابینا محسور می‌کند...

۱۱۰ — عن أبي عبدالله عليه السلام قال: إنَّ أشدَّ النَّاسِ حَشْرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ وَصَفَ عَدْلًا ثُمَّ عَمِلَ بِغَيْرِهِ.

تفسیر نورالتقلین ۷۵/۱ البحار ۲۲۳/۷۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: روز قیامت پُرحسرت‌ترین مردم کسی است که عدالت را توصیف نموده و برطبق آن عمل نکرده است.

۱۱۱ — عن علي عليه السلام: الْعَالِمُ مَنْ شَهِدَتْ بِصِحَّةِ أَقْوَالِهِ أَعْمَالُهُ.

غررالحکم ۶۷/

— از علی (ع) نقل شده است: دانشمند کسی است که کردارش بر درستی گفتارش گواهی دهد.

۱۱۲ — عن علي عليه السلام: أَحْسَنُ الْمَقَالِ مَا صَدَّقَهُ حُسْنُ الْفِعَالِ.

غررالحکم ۲۰۶/

— از علی (ع) نقل شده است: نیکوترین سخن، سخنی است که

عمل نیکو آن را تصدیق کند.

۱۱۳ — عن الصادق علیه السلام: نبي قول الله تعالى: «إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ» قَالَ: يَغْنِي بِالْعُلَمَاءِ مَنْ صَدَّقَ فِعْلُهُ قَوْلَهُ، وَمَنْ لَمْ يُصَدِّقْ فِعْلُهُ قَوْلَهُ فَلَيْسَ بِعَالِمٍ.

الكافي ۳۶/۱ المحجة البيضاء ۱۳۵/۱

۱۱۳ — امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «از میان بندگان خدا تنها دانشمندان از او بیم دارند» فرمود: مقصود از دانشمندان کسانی هستند که کردارشان گفتارشان را تصدیق کند. هرکس کردارش گفتارش را تصدیق نکند دانشمند نیست.

۱۱۴ — عن علي عليه السلام: لَا يَنْفَعُ قَوْلٌ بغيرِ عَمَلٍ.

غررالحکم ۸۴۸/

۱۱۴ — از علی (ع) نقل شده است: سخنی که با عمل توأم نیست سود

ندارد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۱۵ — عن علي عليه السلام: يَشْبَحُ بِالرَّجُلِ أَنْ يَقْضَرَ عَمَلُهُ عَنْ عِلْمِهِ وَيَعْجَزَ فِعْلُهُ عَنْ قَوْلِهِ.

غررالحکم ۸۸۰/

— از علی (ع) نقل شده است: برای آدمی زشت است که عملش از دانشش و کردارش از گفتارش درماند.

۱۱۶ — عن علي عليه السلام: الْعِلْمُ بغيرِ عَمَلٍ وَبِالْأَمْرِ.

غررالحکم ۶۱/

— از علی (ع) نقل شده است: دانشی که با عمل همراه نباشد مایه گرفتاری است.

۱۱۷ - عن علي عليه السلام: عِلْمٌ بِلَا عَمَلٍ كَشَجَرٍ بِلا ثَمَرٍ.

غررالحکم / ۴۹۸

— از علی (ع) نقل شده است: دانشی که با عمل توأم نیست مانند

درختی است که میوه ندارد.

۱۱۸ - ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إِذَا رَأَيْتُمُ الْعَالِمَ مُجِبًّا لِدُنْيَاهُ فَاحْذَرُوهُ عَلَى دِينِكُمْ فَإِنَّ كُلَّ مُجِيبٍ لِنَيْءٍ يَحُوطُ مَا أَحَبَّ. وَقَالَ: أَوْحَى اللَّهُ إِلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَا تَجْعَلْ بَيْنِي وَبَيْنَكَ عَالِمًا مَفْتُونًا بِالدُّنْيَا فَيَصُدُّكَ عَنْ طَرِيقِ مَحَبَّتِي فَإِنَّ أَوْلَيْكَ قُطَاعَ طَرِيقِ عِبَادِي الْمُتْرِيدِينَ، إِنَّ أَدْنَى مَا أَنْصَانِعَ بِهِمْ أَنْ أَنْزِعَ حَلَاوَةَ مُنَاجَاتِي مِنْ قُلُوبِهِمْ. هـ

الكافي ۴۶/۱ الفصول المهمة / ۲۴۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه دیدید دانشمند دنیای

خود را دوست دارد، از وی بر دین خویش بترسید، زیرا هرکس چیزی را دوست داشته باشد آن را دربر می گیرد. سپس فرمود: خداوند به داود (ع) وحی فرستاد: دانشمندی را که شیفته دنیاست میان من و خودت قرار مده که ترا از راه محبت من منحرف می کند، زیرا این گونه افراد راهزنان بندگان مرید من هستند و کمترین کاری که من در حق آنان انجام می دهم این است که شیرینی مناجات خود را از دلهایشان سلب می کنم.

۱۰

العالم السوء دانشمند ناشایسته

۱۱۹ - ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْفُقَهَاءُ أُمَّتَاءُ الرَّسُولِ مَا لَمْ يَدْخُلُوا فِي الدُّنْيَا، قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ: وَمَا دُخُولُهُمْ فِي الدُّنْيَا؟ قَالَ: إِتِّبَاعُ السُّلْطَانِ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ فَاحْذَرُوهُمْ عَلَى دِينِكُمْ.

الكافي ۴۶/۱ البحار ۱۱۰/۲ الفصول المهمة / ۲۴۱

۱۱۸ - فاحذروه «فانهموه» ومن قلوبهم «عن قلوبهم» ن خ الكافي

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: فقیهان، امین پیامبرانند بشرط آنکه وارد دنیا نشوند. پرسیدند: ای پیامبر خدا! ورود آنان در دنیا چگونه است؟ فرمود: پیروی کردن از سلطان. اگر چنین کردند از آنان بر دین خود بترسید.

۱۲۰ — عن النبي صلى الله عليه وآله: من ازداد في العلم رُشداً فلم يزد في الدنيا زهداً لم يزد من الله إلا بُعْداً.

البحار ۳۷/۲ الوسائل ۳۷/۱۴

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هر که دانشش افزون شود و زهدش نسبت به دنیا افزون نگردد، جز بر دوری خویش از خدا نیافزوده است.

۱۲۱ — قال عيسى عليه السلام: مثلُ عُلَمَاءِ السُّوءِ مَثَلُ صَخْرَةٍ وَقَعَتْ عَلَى فَمِ النَّهْرِ لَا هِيَ تَشْرَبُ الْمَاءَ وَلَا هِيَ تَشْرِكُ الْمَاءَ بِحُلُصِّ إِلَى الزَّرْعِ.

مجموعه ورام ۸۴/۱ المحجة ۱۳۰/۱

— عیسی (ع) فرمود: مثل دانشمندان ناشایسته مثل سنگ بزرگی است که بر دهانه نهر قرار می‌گیرد که نه خود آب می‌آشامد و نه آب را به کشتزارها می‌کند.

۱۲۲ — قال عيسى عليه السلام: كَيْفَ يَكُونُ مِنْ أَهْلِ الْعِلْمِ مَنْ يُشَارِبُهُ إِلَى آخِرَتِهِ وَهُوَ مُقْبِلٌ عَلَى دُنْيَاةٍ وَمَا يَضُرُّهُ أَشْهُهُ إِلَيْهِ مِمَّا يَنْفَعُهُ.

مجموعه ورام ۸۳/۱

— عیسی (ع) فرمود: چگونه از اهل دانش است کسی که آخرت به او شناسانده می‌شود ولی او به دنیای خود روی می‌آورد، و به آنچه برای او زیان‌آور است تمایل بیشتر دارد تا آنچه برای او سودمند است؟!؟

۱۲۳ — وقال صلى الله عليه وآله: شَرَارُ الْعُلَمَاءِ الَّذِينَ يَأْتُونَ الْأُمَّرَاءَ

وَجِيَارُ الْأَمْرَاءِ الَّذِينَ يَأْتُونَ الْعُلَمَاءَ.

المحجة البيضاء ۱/۱۴۴

— پیامبر(ص) فرمود: دانشمندان ناشایسته کسانی هستند که نزد زمامداران می‌آیند، و زمامداران برگزیده کسانی هستند که نزد دانشمندان حضور می‌یابند.

۱۲۴ — قال صلى الله عليه وآله: صِنْفَانِ مِنَ أُمَّتِي إِذَا صَلُّحَا صَلَّحَتِ الْأُمَّةُ وَإِذَا فَسَدَا فَسَدَتِ الْأُمَّةُ الْأَمْرَاءُ وَالْفُقَهَاءُ.

مجموعه ورام ۲/۲۲۸

— پیامبر(ص) فرمود: دو دسته از امت من هرگاه شایسته گردیدند امت شایسته می‌شود و هرگاه فاسد شدند امت فاسد می‌گردد: زمامداران و دانشمندان.

۱۲۵ — عن علي عليه السلام: لَا يَزُكُّوا الْعِلْمَ بِغَيْرِ وَرَعٍ.

غررالحکم / ۸۴۲

— از علی (ع) نقل شده است: بدون پرهیزگاری دانش رشد نمی‌کند.

۱۲۶ — عن علي عليه السلام: لَا عِلْمَ لِمَنْ لَا حِلْمَ لَهُ.

غررالحکم / ۸۴۷

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که بردباری ندارد دانش نخواهد داشت.

۱۱

لغزش دانشمند

زله العالم

۱۲۷ — عن علي عليه السلام: زَلَّةُ الْعَالِمِ كَأَنْكِسَارِ السَّفِينَةِ تَفْرَقُ وَيَتَفَرَّقُ مَعَهَا غَيْرُهَا.

غررالحکم / ۴۲۶

— از علی (ع) نقل شده است: لغزش دانشمند مانند شکست برداشتن کشتی است که باعث غرق شدن خود و همراهانش می شود.

۱۲۸ — عن علي عليه السلام: زلّة العالم كَبيرةُ الجِنَايةِ.

غررالحکم / ۴۲۷

— از علی (ع) نقل شده است: لغزش دانشمند جنایتی بس بزرگ

است.

۱۲۹ — عن علي عليه السلام: زلّة العالم تُفسدُ العوالمَ.

غررالحکم / ۴۲۶

— از علی (ع) نقل شده است: لغزش دانشمند جهانیان را فاسد

می کند.

۱۳۰ — عن طلحة بن زيد قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول:

العاملُ على غيرِ بصيرةٍ كالسائرِ على الطريقِ لا يزيدُهُ سرعةُ السيرِ مِنَ الطريقِ إِلَّا بُعْداً.

الكافي ۴۳/۱ البحار ۲۰۶/۱ جامع احاديث الشيعة ۱۰۲/۱

— طلحة بن زيد می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود:

کسی که بدون بینش عمل کند مانند کسی است که بیراهه می رود که هر چه سریعتر برود از راه دورتر می شود.

۱۳۱ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وآلِهِ: مَنْ عَمِلَ عَلَى غَيْرِ عِلْمٍ كَانَ مَا يُفْسِدُهُ أَكْثَرَ مِمَّا يُصْلِحُهُ.

جامع احاديث الشيعة ۱۰۲/۱ الكافي ۴۴/۱ البحار ۲۰۸/۱ تحف العقول ۳۳/

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که از

روی نادانی عمل کند تباهاکاریش بیش از اصلاح است.

۱۳۲ - عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يُصْلِحْ نَفْسَهُ لَمْ يُصْلِحْ غَيْرَهُ.

غررالحکم / ۷۰۲

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که به اصلاح خود نپرداخته دیگران را اصلاح نخواهد کرد.

۱۳۳ - عن علي عليه السلام: كَيْفَ يُصْلِحُ غَيْرَهُ مَنْ لَمْ يُصْلِحْ نَفْسَهُ.

غررالحکم / ۵۵۵

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که خود را اصلاح نکرده چگونه دیگری را اصلاح می‌کند؟!

۱۳۴ - عن علي عليه السلام: كَيْفَ يَهْتَدِي الضَّالُّ مَعَ غَفْلَةِ الدَّلِيلِ.

غررالحکم / ۵۵۳

— از علی (ع) نقل شده است: با غفلتِ راهنما چگونه گمراه هدایت

می‌یابد؟!

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

القسم الثاني
الاعتقادات

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الاول

شناخت خدا

معرفة الله

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبِّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ.

س ۴۳ آية ۶۴

خداست که پروردگار من و پروردگار شماست، پس او را پرستش کنید که راه مستقیم این است.

۱۳۵ — عن علي عليه السلام: مَعْرِفَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَعْلَى الْمَعَارِفِ.

غررالحکم / ۷۶۷

— از علی (ع) نقل شده است: شناخت خداوند بالاترین

شناختهاست.

۱۳۶ — قال أبو عبد الله عليه السلام: أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْعِلْمُ بِاللَّهِ.

البحار ۱/ ۲۱۵

— امام صادق (ع) فرمود: بهترین عبادت، آگاهی یافتن از خداست.

۱۳۷ — عن علي عليه السلام: مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ.

غررالحکم / ۶۲۵

— از علی (ع) نقل شده است: هر که خود را بشناسد پروردگارش را

خواهد شناخت.

۱۳۸ — في حديث عن زرارة عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ يَعْنِي عَلَى الْمَعْرِفَةِ بِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ خَالِقُهُ فَذَلِكَ قَوْلُهُ — «وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَبَّيْهُنَّ اللَّهُ»

التوحيد / ۳۳۱ اثبات الهداة / ۸۹/۱ المحجة البيضاء / ۲۱۲/۱ ص ۳۱ / آية ۲۵

— در حدیثی از زراره از امام باقر (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص)

فرمود: هر مولودی بر اساس فطرت یعنی بر اساس شناخت اینکه خدا آفریدگار اوست تولد می یابد، و همین است گفتار خداوند: «اگر از آنان بپرسی آسمانها و زمین را چه کسی آفریده است، خواهند گفت: خدا».

۱۳۹ — عن سفیان بن عیینة قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول:

وَجَدْتُ عِلْمَ النَّاسِ كُلَّهُ فِي أَرْبَعٍ أَوَّلُهَا أَنْ تَعْرِفَ رَبَّكَ وَالثَّانِي أَنْ تَعْرِفَ مَا صَنَعَ بِكَ وَالثَّلَاثُ أَنْ تَعْرِفَ مَا أَرَادَ مِنْكَ وَالرَّابِعُ أَنْ تَعْرِفَ مَا يُخْرِجُكَ مِنْ دِينِكَ . ۵

الخصال / ۲۳۹/۱ الكافي / ۵۰/۱

— سفیان بن عیینة می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود:

تمام دانش مردم را در چهار چیز یافتیم: اول آنکه پروردگارت را بشناسی. دوم آنکه بدانی با توجه کرده است. سوم آنکه بدانی چه چیزهایی از تو خواسته است. چهارم

آنکه بدانی چه چیز ترا از دین خارج می‌کند.

۱۴۰ — عن موسى بن جعفر عليه السلام قال: قَالَ قَوْمٌ لِلصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: نَدْعُوا فَلَا يُسْتَجَابُ لَنَا، قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لِأَنَّكُمْ تَدْعُونَ مَنْ لَا تَعْرِفُونَهُ.

التوحيد/ ۲۸۹ مستدرک الوسائل ۳۶۴/۱ البحار ۳۶۸/۹۳

— از موسی بن جعفر (ع) نقل شده که فرمود: گروهی به (حضرت) صادق (ع) گفتند: ما دعا می‌کنیم ولی دعای ما مستجاب نمی‌شود؟ فرمود: بخاطر آنکه شما کسی را می‌خوانید که او را نمی‌شناسید.

۱۴۱ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: سَمِعْتُ أَبِي يُحَدِّثُ عَنْ أَبِيهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ رَجُلًا قَامَ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَ عَرَفْتُ رَبِّكَ؟ قَالَ: بِفَسْخِ الْعَزْمِ وَنَقْضِ الْهَمِّ، لَمَّا أَنَّ هَمَمْتُ فَحَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ هَمِّي وَعَزَمْتُ فَخَالَفَ الْقَضَاءُ عَزْمِي عَلِمْتُ أَنَّ الْمُدَبِّرَ غَيْرِي.

تفسیر نور الثقلین ۱۲۴/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: از پدرم شنیدم که از پدرش حدیث می‌کرد که مردی در برابر امیرالمؤمنین (ع) برخاست و گفت: ای امیرالمؤمنین! به چه چیز پروردگارت را شناختی؟ فرمود: به برگردانیدن تصمیم و شکستن اراده. هرگاه اراده کردم او میان من و اراده‌ام حایل گردید، و چون تصمیم گرفتم حکم وی با تصمیم من مخالفت داشت، دانستم که دیگری درباره‌ی من می‌اندیشد.

۱۴۲ — عن علي عليه السلام: عَرَفْتُ اللَّهَ بِفَسْخِ الْعَزَائِمِ وَحَلِّ الْعُقُودِ، وَنَقْضِ الْهَمِّ. ۵

نهج البلاغه (فیض) ۱۱۸۶ الصالح ۵۱۰/

— از علی (ع) نقل شده است: خدا را به برگردانیدن تصمیم ها و گشودن پیمانها و شکستن اراده ها شناختم.

۱۴۳ — عن جميل بن دراج عن ابي حمزة قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: مَنْ عَرَفَ اللَّهَ خَافَ اللَّهَ وَمَنْ خَافَ اللَّهَ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنِ الدُّنْيَا.

الكافي ۶۸/۲ الوسائل ۱۷۳/۱۱ مجموعة ورام ۱۸۵/۲ البحار ۳۵۷/۷۰ جامع السعادات ۲۲۶/۱ تحف العقول ۲۶۹/۱

— از جميل بن دراج از ابو حمزه نقل شده که گفت: امام صادق (ع) فرمود: هر که خدا را بشناسد از خدا می ترسد و هر که از خدا بترسد دنیا را رها می کند.

۱۴۴ — عن ابي عبد الله (الصادق) عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ عَرَفَ اللَّهَ وَعَظَّمَهُ مَتَعَ فَأَهُ مِنَ الْكَلَامِ وَبَطْنَهُ مِنَ الطَّعَامِ وَعَفَى (عَنِّي — امالي) نَفْسَهُ بِالصِّيَامِ وَالْقِيَامِ... الخبير.

جامع احاديث شيعه ۴۱۲/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که خدا را بشناسد و تعظیم کند زبانش را از سخن گفتن و شکمش را از خوردن باز می دارد و خود را بوسیله نماز و روزه به زحمت می افکند...

۱۴۵ — عن علي بن ابي طالب عليه السلام: يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْ لَا يَخْلُو قَلْبُهُ مِنْ رَجَائِهِ وَخَوْفِهِ.

غررالحکم ۸۵۹/

— از علی (ع) نقل شده است: سزاوار است کسی که خدا را شناخته دلش از بیم و امید وی تهی نگردد.

۱۴۶ — عن الحسن بن علي بن ابي طالب عليه السلام: مَنْ عَرَفَ اللَّهَ أَحَبَّهُ، وَمَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا زَهَدَ فِيهَا... الخبير

کلمة الامام الحسن ۲۰۳/

— از حسن بن علی (ع) نقل شده است: هر که خدا را بشناسد او را دوست خواهد داشت، و هر که از دنیا آگاه گردد نسبت به آن زهد خواهد ورزید.

۱۳

الله و صفاته صفات خدا

«من خطبة له عليه السلام»

۱۴۷ — الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَبْلُغُ مِدْحَتَهُ الْقَائِلُونَ وَلَا يُخْصِي نِعْمَاءَهُ -
الْعَادُونَ وَلَا يُؤَدِّي حَقَّهُ الْمُجْتَهِدُونَ، الَّذِي لَا يُدْرِكُهُ بَعْدُ الْهَمَمِ، وَلَا يَتَأَلَّهُ غَوْصُ الْفِطَنِ
الَّذِي لَيْسَ لِصِفَتِهِ حَدٌّ مَخْدُودٌ وَلَا نَعْتٌ مَوْجُودٌ، وَلَا وَقْتُ مَعْدُودٌ وَلَا أَجَلٌ مَمْدُودٌ فَظَرَ
الْخَلَائِقَ بِقُدْرَتِهِ وَنَشَرَ الرِّيحَ بِرَحْمَتِهِ وَوَتَدَّ بِالصُّخُورِ مِيدَانَ أَرْضِهِ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۳ (الصالح) / ۳۹

— امیرالمؤمنین (ع) در خطبه ای فرمود: سپاس مخصوص خدائی است که گویندگان از ستایش او باز می مانند، و حسابگران از شمارش نعمتهایش عاجزند، و تلاشگران در ادای حقیقتش فرو می مانند. خدائی که اندیشه های بلند، او را درک نمی کنند و زیرکیهای ژرف به وی دست نمی یابند. صفاتش محدود نیست. نه در وصف می آید و نه در زمانی می گنجد و نه دارای سرآمدی طولانی است. با قدرتش موجودات را آفرید، و به رحمتش بادها را پراکنده ساخت، و با صخره ها پهنه زمین را استوار گردانید.

«ومن خطبة له عليه السلام»

۱۴۸ — وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ الْأَوَّلُ لَا شَيْءٌ قَبْلَهُ
وَالْآخِرُ لَا غَايَةَ لَهُ، لَا تَمَعُ الْأَوْهَامُ لَهُ عَلَى صِفَةٍ وَلَا تُعْقَدُ الْقُلُوبُ مِثْلَهُ عَلَى كَيْفِيَّةٍ
وَلَا تَنَالُهُ التَّجْرِزَةُ وَالتَّبَعِيضُ وَلَا تُحِيطُ بِهِ الْأَبْصَارُ وَالْقُلُوبُ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۹۳ (الصالح) / ۱۱۵

— در خطبه دیگر فرمود: گواهی می دهم که جز خدای یکتا که هیچ

شریکی ندارد معبودی نیست. همو که اول است و پیش از او چیزی نبوده و آخر است و پایانی برای او نیست. پندارها به هیچ یک از صفاتش نمی‌رسند، و خردها اثبات چگونگی برایش نمی‌کنند. تجزیه و تبعیض در موردش روا نیست، و دیده‌ها و دلها به وی احاطه ندارند.

«ومن خطبة له عليه السلام»

۱۴۹ — قَدْ عَلِمَ السَّرَائِرَ وَخَبَرَ الضَّمَائِرَ، لَهُ الْإِحَاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ وَالْغَلْبَةُ
بِكُلِّ شَيْءٍ وَالْقُوَّةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُ مِنْكُمْ فِي أَيَّامٍ مَهْلِيَةٍ، قَبْلَ إِزْهَاقِ
أَجَلِهِ وَفِي فَرَغِهِ قَبْلَ أَوَانِ شُغْلِهِ... الخبر.

نهج البلاغه (فیض) ۱۹۶/ (الصالح) ۱۱۶/

— و در خطبه دیگر فرمود: خداوند به رازها دانا و از درونها باخبر است. به هر چیزی احاطه و چیرگی دارد و بر هر کاری تواناست. هر که از شما خواهان عمل است باید در روزهای فرصت، پیش از آنکه مرگش نزدیک شود، و نیز هنگام فراغت، قبل از آنکه دوران مشغول شدنش فرا رسد، عمل کند...

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۵۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: جاء جبرئيل إلى أمير المؤمنين
عليه السلام فقال: يا أمير المؤمنين هل رأيت ربك حين عبدته؟ قال: فقال: وتلك
ما كنت أعبدُ رباً لم أره؟ قال: وكيف رأيتك؟ قال: وتلك لا تدركه العيون في
مُشَاهَدَةِ الْأَبْصَارِ وَلَكِنْ رَأَتْهُ الْمَلُوبُ بِحَقَائِقِ الْإِيمَانِ.

الكافي ۹۸/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دانشمندی یهودی نزد امیرالمؤمنین (ع) آمد و گفت: ای امیرالمؤمنین! آیا به هنگام عبادت، پروردگار خود را دیده‌ای؟ فرمود: وای بر تو! من پروردگاری را که ندیده باشم هرگز عبادت نمی‌کنم. گفت: چگونه او را دیده‌ای؟ فرمود: وای بر تو! چشمها او را نمی‌بینند ولی دلها در اثر حقیقت ایمان او را درک می‌کنند.

۱۵۱ - عن الصادق عليه السلام قال: جاء جبرئيل من الأخبار إلى أمير المؤمنين عليه السلام فقال يا أمير المؤمنين: متى كان ربك، فقال له تكلمتك أمك ومتى لم تكن حتى يقال متى كان، كان ربي قبل القبل بلا قبل ويكون بعد البعد بلا بعد ولا غاية ولا منتهى لغايته انقطع الغايات عنه فهو منتهى كل غاية.

التوحيد/ ۱۷۴ امالی الصدوق/ ۵۳۴ الكافي/ ۸۹/۱

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: یکی از دانشمندان یهود نزد امیرالمؤمنین (ع) آمد و گفت: ای امیرالمؤمنین! پروردگارتو کجاست؟ فرمود: مادرت به عزایت بنشیند! خداوند کجا نبوده تا گفته شود کجا هست؟ پروردگار من پیش از هر قبلی بوده است بدون آنکه قبل از او چیزی باشد، و پس از هر بعدی خواهد بود بدون آنکه بعد از او چیزی باشد. پایانی برای سرانجام او نیست و تمام پایانها از او جدا گردیده، در نتیجه او پایان هر پایانی است.

۱۵۲ - عن النبي صلى الله عليه وآله: إن الله لا يشبه شيئاً ولا يُشبهه شيءٌ و كل ما وقع في الوهم فهو بخلافه.

المحجة البيضاء/ ۲۱۹/۱

- از پیامبر (ص) نقل شده است: خدا به چیزی مانند نیست و هیچ چیز به او شباهت ندارد و هر چه در گمان آید خدا برخلاف آن است.

۱۵۳ - عن علي بن موسى الرضا عن ابيه عن آبائه عن أمير المؤمنين عليهم السلام، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: قال الله جل جلاله: ما آمن بي من قسر برأيه كلامي وما عرفني من شبهني بخلقي، وما على ديني من اشتعمل القياس في ديني.

الوسائل/ ۲۸/۱۸ التوحيد/ ۶۸

- از امام رضا (ع) از پدرش از پدرانش از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فرموده است: هر که سخن مرا به رأی خود تفسیر کند به من ایمان نیاورده، و هر که مرا به مخلوقاتم تشبیه کند مرا نشناخته، و هر که در دین من

قیاس کند بر دین من نیست.

۱۴

قدرت خدا

قدرة الله

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ.

س ۷ / آیه ۱۸۵

آیا در ملکوت آسمانها و زمین و آنچه خدا آفریده است نمی نگرند؟

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا.

س ۲۰ / آیه ۹۸

خدای شما فقط خدای یکتاست که معبودی جز او نیست و علم وی هر چیزی را فرا گرفته است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۵۴ — عن محمد بن مسلم عن ابي جعفر عليه السلام قال: إِيَّاكُمْ

وَالْتَفَكَّرَ فِي اللَّهِ وَلَكِنْ إِذَا أَرَدْتُمْ أَنْ تَنْظُرُوا إِلَى عَظَمَتِهِ فَانظُرُوا إِلَى عَظِيمِ خَلْقِهِ. هـ

الفصول المهمة / ۴۷ الكافي / ۱ / ۹۳ الوسائل / ۱۱ / ۲۵۳

— از محمد بن مسلم از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: از اندیشه در

ذات خدا بپرهیزید، هرگاه خواستید به عظمت خدا بنگرید، به عظمت مخلوقاتش نگاه کنید.

۱۵۵ — عن علي عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ شَكَّ فِي قُدْرَةِ اللَّهِ وَهُوَ بَرِيءٌ

خَلْقُهُ.

غرر الحکم / ۴۹۳

— از علی (ع) نقل شده است: درشگفتم از کسی که مخلوقات خدا را می‌بیند ولی در قدرت وی تردید دارد!

۱۵۶ — عن ابي حمزة عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: لو اجتمع أهل السماء والأرض أن يصفوا الله بعظمة لم يقدرُوا.

الكافي ۱۰۲/۱

— از ابو حمزه، از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: اگر اهل آسمان و زمین اجتماع کنند تا خدا را به بزرگی توصیف نمایند بر این کار قدرت نخواهند داشت.

۱۵۷ — عن علي عليه السلام: إغجبوا لهذا الإنسان يتظلم بشحم ويتكلم بلحم ويتسمع بعظم ويتنفس من خرم.

نهج البلاغة (فیض) / ۱۰۸۱، (الصالح) / ۴۷۰

— از علی (ع) نقل شده است: از این انسان تعجب کنید که بوسیله قطعه‌ای پیه می‌بیند و با پاره‌ای گوشت سخن می‌گوید و بواسطه استخوانی می‌شنود و از سوراخی تنفس می‌کند.

۱۵۸ — وسئل علي عليه السلام: كيف يُحاسبُ اللهُ المخلوقَ على كثرتهم فقال: كما يرزقهم على كثرتهم فليل: كيف يُحاسبُهُم ولا يرؤنهُ؟! فقال: كما يرزقُهُم ولا يرؤنهُ.

نهج البلاغة (فیض) / ۱۲۲۰، (الصالح) / ۵۲۸

— از علی (ع) پرسیدند: چگونه خداوند به حساب مردم رسیدگی می‌کند با وجود اینکه تعداد آنان فراوان است؟ فرمود: همانگونه که با وجود فراوانی تعدادشان به آنان روزی می‌دهد. پرسیدند: چگونه به حسابشان رسیدگی می‌کند با اینکه او را نمی‌بینند؟ فرمود: همانگونه که به آنان روزی می‌دهد و او را نمی‌بینند.

۱۵۹ — عن الصادق عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: إن هذه النجوم التي في السماء مدائن مثل المدائن التي في الأرض مربوطة كل بمعدود من نور، طول ذلك المعدود في السماء مائة مائتين وخمسين سنة.

تفسیر نورالتقلین ۴/۴۰۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: این ستارگان آسمان، شهرهائی مانند شهرهای روی زمین هستند که هر یک به ستونی از نور بسته شده اند. طول این ستون در آسمان با دویست و پنجاه سال راه برابری می کند.

۱۶۰ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: لم تنزل قطرة من السماء من مطر إلا بعدد معدود ووزن معلوم... الخبر.

تفسیر نورالتقلین ۵/۱۷۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هیچ قطره بارانی از آسمان فرو نمی ریزد مگر آنکه تعدادش معین و وزنش معلوم است...

۱۶۱ — عن الحسن بن علي عليهما السلام قال: الحمد لله الذي من تكلم سمع كلامه ومن سكت عليم ما في نفسه ومن عاش فعليه رزقه ومن مات فأبى معادته... الخبر.

کلمة الامام الحسن / ۱۶

— از حسن بن علی (ع) نقل شده که فرمود: ستایش خداوندی را که سخن هر کس را که سخن بگوید می شنود، و از درون هر کس که سکوت نماید باخبر است، و روزی انسانهای زنده بر عهده وی و بازگشت مردگان به سوی اوست...

۱۵

التوحيد وذكر لاله الا الله توحيد وذكر «لا اله الا الله»

وَالْهَكْمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ.

س ۲ / آیه ۱۶۳

و خدای شما خدائی یگانه است که جز او که بخشاینده و مهربان است خدائی نیست.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ.

س ۲۱ / آیه ۲۲.

اگر در آسمان و زمین خدایانی جز خدای یکتا بودند قطعاً آسمان و زمین تباه می شدند. خدائی که پروردگار عرش است از آنچه (مشرکان) توصیف می کنند منزّه است.

۱۶۲ — عن علي عليه السلام: لَوْ كَانَ لِرَبِّكَ شَرِيكٌ لَأَتُّنَّكَ رُسُلُهُ.

غررالحکم / ۶۰۳

— از علی (ع) نقل شده است: اگر پروردگار تو شریک داشت قطعاً

فرستادگان نزد تو می آمدند. مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

۱۶۳ — عن علي عليه السلام: التَّوْحِيدُ حَيَاةُ النَّفْسِ.

غررالحکم / ۲۱

— از علی (ع) نقل شده است: توحید، مایه حیات روح است.

۱۶۴ — (في حديث) ... عن أبي بصير عن أبي عبد الله عليه السلام قال:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَقْسَمَ بِعِزَّتِهِ وَجَلَالِهِ أَنْ لَا يُعَذِّبَ أَهْلَ تَوْحِيدِهِ بِالنَّارِ أَبَدًا.

التوحيد / ۲۰

— در حدیثی از ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود:

خداوند به عزت و جلال خود سوگند خورده است که اهل توحید را هرگز به آتش عذاب نکند.

۱۶۵ - ... عن أبي عبد الله جعفر بن محمد، عن أبيه، عن آبائه عليهم السلام، قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خَيْرُ الْعِبَادَةِ قَوْلُ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.

التوحيد/ ۱۸

— از امام صادق (ع)، از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بهترین عبادت، گفتن لا اله الا الله است.

۱۶۶ - ... عن جابر بن يزيد الجعفي، عن أبي جعفر عليه السلام قال: جَاءَ جَبْرِئِيلُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ طُوبَى لِمَنْ قَالَ مِنْ أُمَّتِكَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ.

التوحيد/ ۲۱

— از جابر بن يزيد جعفی، از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: جبرئیل نزد پیامبر آمد و گفت: ای محمد! خوشا بحال کسانی از امت تو که بگویند: «لا اله الا الله وحده وحده وحده».

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۶۷ - عن أبي بصير قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى حَرَّمَ أَجْسَادَ الْمُؤَحِّدِينَ عَلَى النَّارِ.

التوحيد/ ۲۰ البحار/ ۴

— ابوبصیر می گوید: امام صادق (ع) فرمود: خداوند بدن خداپرستان را بر آتش حرام کرده است.

۱۶۸ - عن علاء بن الفضيل عن ابي عبد الله عليه السلام قال: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ «فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا» قَالَ: التَّوْحِيدُ.

التوحيد/ ۳۲۸ البحار/ ۳۷۷

— علاء بن فضیل می گوید: از امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «فطرت خداست که مردم را بر اساس آن آفریده است» سؤال کردم. فرمود: توحید است.

۱۶۹ - ... عن علي عليه السلام: في قول الله عزوجل: «هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ» قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ: مَا جَزَاءُ مَنْ أَنْعَمْتُ عَلَيْهِ بِالتَّوْحِيدِ إِلَّا الْجَنَّةُ.

التوحيد/ ۲۸ البحار ۳/۳

— از علی (ع) درباره گفتار خداوند: «آیا پاداش نیکوکاری چیزی جز نیکوکاری است؟» نقل شده که فرمود: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: خداوند فرموده است: پاداش کسی که نعمت توحید را به او ارزانی داشته ام چیزی جز بهشت نیست.

۱۷۰ - عن محمد بن أبي عمير عن محمد بن حمران عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصًا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَإِخْلَاصُهُ أَنْ تَخْجِزَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ. ۵

التوحيد/ ۲۷ البحار ۱۹۳/۱۹۷

— از محمد بن ابی عمیر، از محمد بن حمران، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که از روی اخلاص «لا اله الا اله» بگوید وارد بهشت می شود، و اخلاص وی آن است که «لا اله الا اله» او را از آنچه خدا حرام ساخته است باز دارد.

۱۷۱ - حدثنا محمد بن موسى بن المتوكل رضي الله عنه قال: حدثنا أبو الحسن محمد بن جعفر الاسدي قال: حدثنا محمد بن الحسين الصوفي قال: حدثنا يوسف بن عقيل، عن اسحق بن راهويه، قال: لَمَّا وَفِيَ أَبُو الْحَسَنِ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ بَنِي سَابُورَ وَأَرَادَ أَنْ يَخْرُجَ مِنْهَا إِلَى الْمَأْمُونِ اجْتَمَعَ إِلَيْهِ أَصْحَابُ الْحَدِيثِ فَقَالُوا لَهُ: يَا بَنَ رَسُولَ اللَّهِ تَرَحَّلْ عَنَّا وَلَا تَحْدِثْنَا بِحَدِيثِ فَتَسْتَفِيدَهُ مِنْكَ وَكَانَ قَدْ قَعَدَ فِي الْعُمَارِيَّةِ فَأَطْلَعَ رَأْسَهُ وَقَالَ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي

الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي ظَالِبٍ يَقُولُ سَمِعْتُ أَبِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي ظَالِبٍ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: سَمِعْتُ جَبْرَائِيلَ يَقُولُ: سَمِعْتُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ يَقُولُ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حِضْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِضْنِي أَمِنَ مِنْ عَذَابِي، قَالَ فَلَمَّا مَرَّتِ الرَّاحِلَةُ نَادَانَا: بِشُرُوطِهَا وَأَنَا مِنْ شُرُوطِهَا.

عيون اخبار الرضا ۱۳۵/۲ التوحيد/۲۵ البحار ۷/۳

— محمد بن موسی بن متوکل برای ما نقل کرد، گفت: ابوالحسن محمد بن جعفر اسدی برای ما نقل کرد، گفت: محمد بن حسین صوفی برای ما نقل کرد، گفت: یوسف بن عقیل از اسحاق بن راهویه برای ما نقل کرد، گفت: هنگامی که ابوالحسن امام رضا (ع) وارد نیشابور گردید و خواست نزد مأمون برود اصحاب حدیث نزد وی اجتماع کرده گفتند: ای فرزند پیامبر خدا! از نزد ما می روی و حدیثی برای ما نقل نمی کنی که مورد استفاده ما قرار گیرد؟ امام (ع) که در کجاوه نشسته بود سرش را بیرون کرد و فرمود: از پدرم موسی بن جعفر شنیدم که می فرمود: از پدرم جعفر بن محمد شنیدم که می فرمود: از پدرم محمد بن علی شنیدم که می فرمود: از پدرم علی بن الحسین شنیدم که می فرمود: از پدرم حسین بن علی بن ابی طالب شنیدم که می فرمود: از پدرم امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب شنیدم که می فرمود: از رسول خدا (ص) شنیدم که می فرمود: از جبرئیل شنیدم که می فرمود: از خداوند بزرگ شنیدم که می فرمود: «لا اله الا الله» قلعه استوار من است، هر که وارد قلعه استوار من شود از کیفرم در امان است. راوی می گوید: هنگامی که مرکب سواری امام حرکت کرد، به ما ندا داد: با شرایط آن، و من از شرایط آن هستم.

۱۷۲ — عن عبيد بن زرارَةَ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَمَنُّ الْجَنَّةِ.

التوحيد/۲۱ البحار ۹۳/۹۶

— از عبید بن زراره نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: بهای بهشت، گفتن «لا اله الا الله» است.

حُبِّ اللَّهِ

دوستی خدا

۱۷۳ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللَّهِ أَحَبَّ اللَّهُ لِقَاءَهُ وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ اللَّهِ كَرِهَ اللَّهُ لِقَاءَهُ.

الاثنا عشرية / ۱۱ تفسیرایی الفتح / ۱۰۹/۱

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: هر که دیدار خدا را دوست داشته باشد خدا دیدار او را دوست خواهد داشت، و هر که از دیدار با خدا ناخشنود باشد خدا از دیدار با وی ناخشنود خواهد بود.

۱۷۴ — عن علي عليه السلام: إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَأَخْرِجُوا مِنْ قُلُوبِكُمْ حُبَّ الدُّنْيَا.

غررالحکم / ۲۷۸

— از علی (ع) نقل شده است: اگر خدا را دوست دارید محبت دنیا را از دلهایتان خارج کنید.

۱۷۵ — عن علي عليه السلام: كَيْفَ يَدْعِي حُبَّ اللَّهِ مَنْ سَكَنَ قَلْبَهُ حُبُّ الدُّنْيَا.

غررالحکم / ۵۵۵

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که محبت دنیا در دلش جایگزین شده چگونه ادعای محبت خدا می‌کند؟

۱۷۶ — عن أبي عبد الله عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ مَا لهُ عِنْدَ اللَّهِ فَلْيَعْلَمْ مَا لِي عِنْدَهُ.

المحاسن / ۲۵۲/۱ تفسیر نورالثقلین / ۵۸۳/۴ البحار / ۱۸/۷۰

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود:

هرکه دوست دارد بداند نزد خدا چه دارد باید بداند خدا نزد او چه دارد؟

۱۷۷ — قال علي عليه السلام: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ كَيْفَ مَنَزَلَتُهُ عِنْدَ اللَّهِ فَلْيَنْظُرْ كَيْفَ مَنَزَلَةُ اللَّهِ عِنْدَهُ فَإِنَّ كُلَّ مَنْ خَيْرَلَهُ أَمْرَانِ، أَمْرُ الدُّنْيَا وَأَمْرُ الآخِرَةِ فَاخْتَارَ أَمْرَ الدُّنْيَا فَذَلِكَ الَّذِي لَمْ يَمُرَّ لَهُ لِي اللَّهِ عِنْدَهُ.

البحار ۲۵/۷۰ جامع الاخبار ۲۰۸/

— علی (ع) فرمود: هرکه دوست دارد بداند مرتبه اش نزد خدا چگونه است باید ببیند مرتبه خدا نزد وی چگونه است، زیرا هرکس کار دنیا و آخرت برای او انتخاب گردد و کار آخرت را بر دنیا برتری دهد خدا را دوست دارد، و هرکس کار دنیا را انتخاب نماید نزد خدا مرتبه ای ندارد.

۱۷۸ — قال الصادق عليه السلام: أَلْقَلْتُ حَرَمَ اللَّهِ فَلَا تُسْكِنُ حَرَمَ اللَّهِ غَيْرَ اللَّهِ.

البحار ۲۵/۷۰

— امام صادق (ع) فرمود: دل آدمی حريم خداست، غير خدا را در حريم خدا جای مده.

۱۷۹ — عن علي عليه السلام: إِنَّ تَنَزُّهُوا عَنِ الْمَعَاصِي يُحِبِّبُكُمْ لِلَّهِ.

غررالحکم ۲۷۹/

— از علی (ع) نقل شده است: اگر از گناهان دوری بجوئید خدا شما را دوست خواهد داشت.

۱۷

ذکرالله یاد خدا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا.

س ۳۳ آیه ۴۱

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بسیار یاد خدا کنید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالِكُمْ وَلَا أَوْلَادِكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ.

س ۶۲ آیه ۹

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال و اولادتان شما را از یاد خدا باز ندارد. کسانی که چنین کنند زیانکارند.

۱۸۰ — عن علي عليه السلام: أَيْضُوا فِي ذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الذِّكْرِ.

غررالحکم / ۱۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: در یاد خدا وارد شوید که بهترین یاد

است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۸۱ — عن علي عليه السلام: ذَاكِرُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ مُجَابِلُهُ.

غررالحکم / ۴۰۴

— از علی (ع) نقل شده است: یاد کننده خدا همنشین خداست.

۱۸۲ — عن ابي عبدالله قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ

أَكْثَرَ ذِكْرَ اللَّهِ أَحَبَّهُ.

مستدرک الوسائل ۱/ ۳۸۳ البحار ۹۳/ ۱۶۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که

بسیار یاد خدا کند، خدا او را دوست خواهد داشت.

۱۸۳ — عن علي عليه السلام: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَحْيَى اللَّهُ قَلْبَهُ وَنَوَّرَ

عقله.

غررالحکم / ۶۹۰

— از علی (ع) نقل شده است: هر که یاد خدا کند، خدا دلش را زنده و عقلش را نورانی می‌کند.

۱۸۴ — عن الصادق عليه السلام قال: قال الله عز وجل: مَنْ ذَكَرْتِي فِي مَلَأَ مِنْ النَّاسِ ذِكْرْتَهُ فِي مَلَأَ مِنْ الْمَلَائِكَةِ.

الكافي ۴۹۸/۲ روضة المتقين ۱۹۸/۱۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند فرموده است: هر که مرا در میان مردم یاد کند من او را در میان فرشتگان یاد خواهم کرد.

۱۸۵ — عن علي عليه السلام: ذَكَرَ اللَّهُ سَجِيئَةً كُلُّ مُحْسِنٍ وَشِيْمَةً كُلِّ مُؤْمِنٍ.

غررالحکم / ۴۰۵

— از علی (ع) نقل شده است: یاد خدا خصلت هر نیکوکار و خوی هر مؤمن است.

۱۸۶ — محمد بن يعقوب الكليني عن علي بن ابراهيم عن أبيه عن ابن أبي عمير عن هشام بن سالم عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ: مَنْ شُغِلَ بِذِكْرِي عَنْ مَسْأَلَتِي أُعْطِيَتهُ أَفْضَلَ مَا أُعْطِيَ مَنْ سَأَلَنِي.

المحاسن ۳۹/۱ الكافي ۵۰۱/۲ فلاح السائل ۲۷/

— محمد بن يعقوب کلینی از علی بن ابراهیم از پدرش از ابن ابی عمیر از هشام بن سالم از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: خداوند می‌فرماید: هر کس در اثر یاد من، از درخواست نمودن از من بازماند، به او چیزی خواهم بخشید بهتر از آنچه به درخواست کننده از خود می‌بخشم.

۱۸۷ — و قال الصادق عليه السلام: مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فِي الْأَشْوَاقِ
عَفَرَ اللَّهُ لَهُ بِعَدَدِ أَهْلِهَا.

روضه المتقين ۴۱/۷

— امام صادق (ع) فرمود: هر که در بازارها یاد خدا کند، خداوند او را
به تعداد بازاریان خواهد بخشید.

۱۸۸ — عن ابي بصير و محمد بن مسلم عن ابي عبدالله عن ابي جعفر عن
ابيه عن آبائه عن امير المؤمنين عليهم السلام انه قال: أَكْثَرُوا ذِكْرَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ إِذَا
دَخَلْتُمْ الْأَشْوَاقَ وَعِنْدَ اشْتِغَالِ النَّاسِ فَإِنَّهُ كَفَّارَةٌ لِلذَّنُوبِ وَزِيَادَةٌ فِي الْحِسَابِ
وَلَا تُكْتَبُوا فِي الْغَافِلِينَ.

مستدرک الوسائل ۴۶۷/۲

— از ابوبصیر و محمد بن مسلم از امام صادق (ع) از امام باقر (ع) از
پدرش از پدرانش از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: هنگام ورود در بازارها و
اشتغال مردم، بسیاری یاد خدا کنید، زیرا یاد خدا کفاره گناهان و باعث فزونی حساب
است. در این صورت شما را در زمره غافلان نمی نویسند.

۱۸۹ — قال الصادق عليه السلام: إِذَا خَرَجْتَ مِنْ مَثَرِكَ فَأَخْرِجْ خُرُوجَ
مَنْ لَا يَتَعَوَّدُ وَلَا يَكُنْ خُرُوجَكَ إِلَّا لِبَطَاعَةٍ أَوْ فِي سَبَبٍ مِنْ أَسْبَابِ الدِّينِ وَالزَّيْمِ السَّكِينَةِ
وَالْوَقَارِ وَادْكُرْ اللَّهَ سِرًّا وَجَهْرًا.

سفینه البحار ۴۷۰/۱

— امام صادق (ع) فرمود: هرگاه از خانه بیرون رفتی مانند کسی
بیرون رو که دیگر باز نمی گردد، و بیرون رفتن تو از خانه جز برای اطاعت یا برای راهی
از راه های دین نباشد، و پیوسته آرامش و وقار داشته باش و در نهان و آشکار یاد خدا
کن.

۱۹۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام فيما ناجي الله عزوجل به موسى

عليه السلام: يا موسى لا تُتسني على كلِّ حالٍ فإنَّ نِشْياني يُمِيتُ القَلْبَ.

الكافي ۴۹۸/۲ روضة المتقين ۹۸/۱۳

— از امام صادق (ع) نقل شده است که خداوند در مناجات موسی با وی، به او فرمود: ای موسی! در هیچ حال مرا فراموش مکن، زیرا فراموش نمودن من دل را می‌میراند.

۱۹۱ — عن علي عليه السلام: مَنْ نَسِيَ اللّٰهَ سُبْحَانَهُ أَنْسَاهُ اللّٰهُ نَفْسَهُ وَأَعْمَى قَلْبَهُ.

غررالحکم / ۶۹۰

— از علی (ع) نقل شده است: هر که خدا را فراموش کند خدا او را از یاد خودش می‌برد و چشم دلش را نابینا می‌سازد.

۱۹۲ — عن مفضل بن عمر قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام عن العشق قال عليه السلام: قُلُوبٌ خَلَّتْ مِنْ ذِكْرِ اللّٰهِ فَأَذَاقَهَا اللّٰهُ حُبَّ غَيْرِهِ.

امالی الصدوق / ۵۳۱ مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی / ۱۴۰۰

— مفضل بن عمر می‌گوید: از امام صادق (ع) دربارهٔ عشق سؤال کردم. فرمود: دل‌هایی از یاد خدا تهی شده‌اند و خدا محبت غیر خود را به آنها چشاند است.

۱۹۳ — عن ابي عبد الله عن ابيه عليهما السلام قال: أَوْحَى اللّٰهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا مُوسَى لَا تَفْرَحْ بِكَثْرَةِ الْمَالِ وَلَا تَدْعُ ذِكْرِي عَلَى كُلِّ حَالٍ فَإِنَّ كَثْرَةَ الْمَالِ تُنْسِي الذُّنُوبَ وَإِنَّ تَرْكَ ذِكْرِي يُقْسِي الْقُلُوبَ.

الاثنا عشرية / ۴۴ الخصال / ۳۹/۱ البحار / ۵۵/۷۰ الكافي / ۴۹۷/۲

— از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که فرمود: خداوند به موسی (ع) وحی کرد: ای موسی! به سبب فراوانی مال شادمان مباش و در هیچ حال یاد مرا ترک مکن، چرا که فراوانی مال گناهان را از یاد می‌برد و ترک یاد من دلها را

سخت می‌کند.

۱۹۴ — عن علي عليه السلام: بِدَوَامِ ذِكْرِ اللَّهِ تَنْجَابُ الْعَفْلَةِ.

غررالحکم / ۳۳۳

— از علی (ع) نقل شده است: یاد همیشگی خدا غفلت را از بین

می‌برد.

۱۹۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: الذَّاكِرُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْغَافِلِينَ

كَالْمُقَاتِلِ عَنِ الْهَارِبِينَ.

روضة المتقين ۴۱/۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: کسی که در میان غافلان

به یاد خداست مانند کسی است که به جای فراریان می‌جنگد.

مرکز تحقیقات کاتب ۱۸ علوم اسلامی
عفو الله ورحمته عفو ورحمت خدا

۱۹۶ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَفُوٌّ يُجِبُّ

الْعَفْوَ.

نهج الفصاحة ۱۴۳/۱

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: خداوند بسیار بخشنده است و

عفو و بخشش را دوست دارد.

۱۹۷ — عن ابي الهاشم الجعفري قال: سمعت ابا محمد عليه السلام

يقول: إِنَّ اللَّهَ لَيَعْفُو يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَفْوًا يُحِيطُ عَلَى الْعِبَادِ حَتَّى يَقُولَ أَهْلُ الشَّرْكِ: وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ.

الفصول المهمة / ۹۶ كلمة الامام الحسن / ۲۲

— ابوهاشم جعفری می گوید: از امام حسن (ع) شنیدم که می فرمود: روز قیامت خداوند چنان می بخشد که عفو و بخشش او تمام بندگان را فرا می گیرد، تا آنکه مشرکان می گویند: به خدا، پروردگارمان سوگند که ما مشرک نبوده ایم.

۱۹۸ — عن أبي عبد الله عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ وَعَدَهُ اللهُ عَلَى عَمَلٍ ثَوَاباً فَهُوَ مُتَجَزُّهُ لَهُ وَمَنْ أَوْعَدَهُ عَلَى عَمَلٍ عِقَاباً فَهُوَ فِيهِ بِالْخِيَارِ.

التوحيد/ ۴۰۶ مصابيح الانوار ۱۶۵/۲ تحف العقول ۳۴/ الواسع ۶۰/۱

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند به هرکس برای کاری وعده پاداش داده به وعده خود وفا می کند، و به هرکس برای کاری وعده عذاب داده در مورد آن اختیار دارد.

۱۹۹ — قال الصادق عليه السلام: إذا كان يوم القيامة نَسَرَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى رَحْمَتَهُ حَتَّى يَطْمَعَ إبليسُ فِي رَحْمَتِهِ تَعَالَى وَتَقَدَّسَ.

روضة الواعظين ۵۰۲/۲ امالي الصدوق ۱۷۱/

— امام صادق (ع) فرمود: روز قیامت که می شود خداوند رحمتش را تا آنجا گسترش می دهد که شیطان در رحمت او طمع می کند.

۲۰۰ — عن النبي صلى الله عليه وآله: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ اللهُ أَرْحَمُ بِعَبْدِهِ مِنَ الْوَالِدَةِ الشَّفِيقَةِ لَوْلِدِهَا.

انوار الهداية ۱۰۱/

— از پیامبر (ص) نقل شده است: سوگند به آن کس که جانم در دست اوست، خداوند به بنده اش مهربانتر از مادر مهربان نسبت به فرزندش می باشد.

۱۹

الكفار والمشركون كفار و مشركان

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ.

س ۳۵ / آیه ۷

آنان که کفر ورزیده اند کیفر سختی خواهند داشت.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا.

س ۴ / آیه ۴۸

قطعاً خدا این را که به او شرک بیاورند نمی بخشد، و غیر از آن را برای هر که بخواهد می بخشد، و هر کس به خدا شرک ورزد گناهی بزرگ ساخته است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ.

س ۸ / آیه ۳۸

به کافران بگو: اگر دست بردارند، گذشته ها برای آنان بخشیده می شود، و اگر بازگردند رسم گذشتگان جاری خواهد شد.

۲۰۱ — ... قال امير المؤمنين عليه السلام: شَرُّ بَرِّ فِي النَّارِ بَرَّهوتُ الَّذِي

فِيهِ أَزْوَاجُ الْكُفَّارِ.

الكافي ۳ / ۲۴۶

— امير المؤمنين (ع) فرمود: بدترین چاه دوزخ، برهوت است که

ارواح کفار در آن جای دارد.

۲۰۲ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُحَاسِبُ كُلَّ خَلْقٍ إِلَّا مَنْ أَشْرَكَ بِاللَّهِ فَإِنَّهُ لَا يُحَاسَبُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمَ رَبِّهِ إِلَى النَّارِ.

عیون اخبار الرضا ۳۴/۲ تفسیر نورالتقلین ۴۸۹/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند از همه مردم حساب می‌کشد مگر از کسانی که به او شرک ورزیده‌اند که روز قیامت آنان را بی حساب به طرف آتش می‌برند.

۲۰۳ - عن ابن ابي عمير عن بعض اصحابه قال: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: مَنْ خَالَفَ كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَقَدْ كَفَرَ.

الكافي ۷۰/۱ الوسائل ۷۹/۱۸

— ابن ابی عمیر از یکی از یاران خود نقل می‌کند که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر که با کتاب خدا و سنت محمد (ص) مخالفت کند به طور قطع کافر شده است.

۲۰۴ - عن العلاء بن الفضيل عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ أَحَبَّ كَافِرًا فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ وَمَنْ أَبْغَضَ كَافِرًا فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ، ثُمَّ قَالَ: صَدِيقُ عَدُوِّ اللَّهِ عَدُوُّ اللَّهِ.

امالی الصدوق ۴۸۴/ الوسائل ۴۴۲/۱۱ البحار ۲۳۷/۶۹ مستدرک الوسائل ۳۷۰/۲

— از علاء بن فضیل از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر کس کافری را دوست داشته باشد با خدا دشمن است، و هر کس کافری را دشمن داشته باشد خدا را دوست دارد. سپس فرمود: دوست دشمن خدا، دشمن خداست.

الفصل الثاني

نبوت و امامت

النبوة والإمامة

شناخت پیامبر

معرفة النبي

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ.

س ۹ / آیه ۱۲۸

در حقیقت برای شما فرستاده‌ای از خودتان آمده که رنج بردن شما بر او گران است و به شدت به شما علاقه دارد و با مؤمنان مهربان و رحیم است.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ

وَأَحَدٌ.

س ۲۱ / آیه ۱۰۷-۱۰۸

(ای پیامبر!) ما ترا جز رحمتی برای جهانیان نفرستاده‌ایم. بگو: به من وحی

می شود که خدای شما خدای یکتاست.

بَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَذَاعِبًا إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ
وَسِرَاجًا مُنِيرًا.

س ۳۳ آیه ۴۵-۴۶

ای پیامبر! ما ترا گواه و مرّده دهنده و بیم رسان و دعوت کننده به سوی خدا به
اذنی او و چراغی روشن فرستاده ایم.

۲۰۵ - ... عن ابي جعفر عليه السلام قال: أُولُوا الْعِزْمِ مِنَ الرُّسُلِ خَمْسَةٌ:
نُوحٌ وَإِبْرَاهِيمُ وَمُوسَى وَعِيسَى وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

الخصال ۱/۳۰۰

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: پیامبران اولوالعزم پنج تن
هستند: نوح، ابراهیم، موسی، عیسی و محمد صلوات الله عليهم اجمعین.

۲۰۶ - عن علي عليه السلام: إِرْضَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَائِدًا
وَإِلَى النَّجَاةِ قَائِدًا.

غررالحکم ۱۲۴/

— از علی (ع) نقل شده است: محمد (ص) را به عنوان جلودار و رهبر
نجات ببند.

۲۰۷ - ... عن عبدالله بن سنان عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ
شَكَ فِي اللَّهِ وَفِي رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَهُوَ كَافِرٌ.

المحاسن ۱/۸۹ الوصائل ۱۸/۵۶۸

— از عبدالله بن سنان از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که درباره خدا و رسول او تردید کند کافر است.

۲۰۸ — عن عبدالرحمن بن الحجاج قال: قال ابو عبدالله عليه السلام: إنَّ النَّبِيَّ كَانَ يَقْرَأُ وَيَكْتُبُ وَيَقْرَأُ مَا لَمْ يَكْتُبْ.

بصائر الدرجات / ۲۲۷

— از عبدالرحمن بن حجاج نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: پیامبر (ص) می‌خواند و می‌نوشت و آنچه را که ننوشته بود نیز می‌خواند.

۲۰۹ — ... عن أنس وغيره قال: كنت عند النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَأتى عليّ مقبلاً فقال صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَا وَهَذَا حُجَّةٌ عَلَيَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

البحار / ۳۸ / ۱۴۳

— انس می‌گوید: نزد پیامبر (ص) بودم که علی (ع) وارد شد. پیامبر (ص) فرمود: من و این در روز قیامت برای امتم حجت هستیم.

۲۱۰ — في روضة الواعظين للفتال قال الصادق عليه السلام: قَوْلُهُ تَعَالَى: «وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا» قَالَ: الْوَالِدَيْنِ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

تفسیر نور الثقلین / ۳ / ۱۵۰

— در روضة الواعظین فتال آمده است که امام صادق (ع) فرمود: خداوند فرموده است: «به والدین خود نیکی کنید». والدین، محمد (ص) و علی (ع) هستند.

۲۱۱ — قال الله عزوجل: «وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا» قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَفْضَلُ وَالِدَيْكُمْ وَأَحَقُّهُمَا بِشُكْرِكُمْ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

وَعَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

البحار ۲۳/۲۵۹

— خداوند فرموده است: «به والدین خود نیکی کنید». رسول خدا (ص) فرمود: بهترین والدین شما و سزاوارترین آنان برای سپاسگزاری، محمد (ص) و علی (ع) هستند.

۲۱۲ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال في قوله تبارك وتعالى: «قَبَائِي آلَاءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانِ» أَي بَأَيِّ نِعْمَتِي تُكْذِبَانِ؟ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَمْ بِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَبِهِمَا أَنْعَمْتُ عَلَى الْعِبَادِ.

البحار ۲۴/۵۹

— امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «کدام یک از نعمتهای پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟» فرمود: یعنی کدام دو نعمت مرا انکار می‌کنید؟ محمد (ص) یا علی (ع) را؟ من بواسطه این دو تن به بندگان خود نعمت داده‌ام.

۲۱۳ — عن علي بن جعفر عن أخيه موسى بن جعفر بن محمد عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ قَالَ: «رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَسُولًا وَبِأَهْلِ بَيْتِهِ أَوْلِيَاءَ» كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُرْضِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

اثبات الهداة ۱/۵۳۸

— از علی بن جعفر از برادرش موسی بن جعفر بن محمد (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که بگوید: «رضیت بآله رباً و بالاسلام دیناً و بمحمد صلی آله علیه و آله رسولاً و باهل بیته اولیاء» بر عهده خداست که روز قیامت او را خوشنود سازد.

۲۱۴ — قال الحسين بن علي عليهما السلام: مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ، فَطُوبَى لِمَنْ كَانَ بِحَقِّهِمَا عَارِفًا وَلَهُمَا فِي

كُلِّ أحوَالِهِ مُطِيعاً، يَجْعَلُهُ اللهُ مِنْ أَفْضَلِ سُكَّانِ جَنَّاتِهِ وَيُسَعِّدُهُ بِكَرَامَاتِهِ وَرِضْوَانِهِ.

البحار ۲۳/۲۶۰

— حسین بن علی (ع) فرمود: محمد (ص) و علی (ع) پدران این امتند. خوشا به حال کسی که حق آنان را بشناسد و در تمام حالات خود از آنان اطاعت کند. خدا چنین کسی را از بهترین ساکنان بهشت قرار می‌دهد و او را با کرامت و خشنودی خود خوشبخت می‌سازد.

۲۱۵ — عن ابي حمزة الشمالي عن ابي جعفر عليهما السلام قال: سألتُه عَنْ قَوْلِ اللهِ تَعَالَى: «شَجَرَةٌ طَيِّبَةٌ أَضْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ تُؤْتِي الْمُكَلَّهَا كُلَّ حِينٍ بِأَذْنِ رَبِّهَا» فَقَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَا أَضْلُهَا وَعَلِيٌّ فَرْعُهَا وَالْأَيْمَةُ أَغْصَانُهَا وَعِلْمُنَا ثَمَرُهَا وَشِيعَتُنَا وَرَفْقَهَا... الخبير.

اثبات الهداة ۱/۶۵۴

— ابو حمزه شمالی می‌گوید: از امام باقر (ع) درباره گفتار خداوند: «درختی پاک که ریشه‌اش ثابت و شاخه‌هایش در آسمان است و در هر زمانی میوه خود را به اذن پروردگارش می‌دهد» سؤال کردم. فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: ریشه آن درخت منم و تنه‌اش علی و شاخه‌هایش امامان و میوه‌اش علم ما و برگ‌هایش شیعیان ما هستند...

۲۱۶ — عن حنان بن سدير عن جعفر بن محمد عليهما السلام قال: قَوْلُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْحَمْدِ: «صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ» يَعْني مُحَمَّدًا وَذُرِّيَّتَهُ صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِمْ.

معاني الأخبار ۳۲/ ۱۳/۲۴ البحار

— از حنان بن سدير از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مقصود از سخن خداوند در سوره حمد: «راه کسانی که به آنان نعمت داده‌ای» محمد (ص) و فرزندان او هستند.

۲۱۷ — ... عن الحسين بن خالد عن ابي الحسن علي بن موسى عن ابيه عن آباءه عليهم السلام. قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَا سَيِّدُ مَنْ خَلَقَ اللهُ وَأَنَا خَيْرٌ مِنْ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَحَمَلَةَ الْعَرْشِ وَجَمِيعِ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيَاءِ اللَّهِ الْمُرْسَلِينَ وَأَنَا صَاحِبُ الشَّفَاعَةِ وَالْحَوْضِ الشَّرِيفِ وَأَنَا وَعَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ. مَنْ عَرَفَنَا فَقَدْ عَرَفَ اللَّهَ، وَمَنْ أَنْكَرَنَا فَقَدْ أَنْكَرَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ، وَمِنْ عَلِيِّ سِبْطِ الْأُمَّةِ وَسَيِّدِ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، وَمِنْ وَلَدِ الْحُسَيْنِ أَيْمَةٌ تَسَعُّ طَاعَتُهُمْ طَاعَتِي وَمَعْصِيَتُهُمْ مَعْصِيَتِي، تَأْسِعُهُمْ فَأَيْمُهُمْ وَمَهْدِيَتُهُمْ.

كمال الدين وتمام النعمة ۲۶۱/۱

— از حسین بن خالد از ابوالحسن علی بن موسی (ع) از پدرش از پدران نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: من سرور خلق خدا هستم و از جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و حاملان عرش و همه فرشتگان مقرب و پیامبران مرسل بهترم. من صاحب شفاعت و حوض گرانقدر می باشم. من و علی پدران این امتیم. هر که ما را بشناسد خدا را شناخته و هر که ما را انکار نماید خدا را انکار کرده است. حسن و حسین دو سبط امتم و دو سرور جوانان اهل بهشت از علی هستند، و نه تن امام دیگر از فرزندان حسین می باشند که اطاعتشان اطاعت من و نافرمانیشان نافرمانی من است. نهمینشان قائم و مهدی آنان است.

۲۱

معرفة الأئمة عليهم السلام شناخت امامان

۲۱۸ — ... عن أبي سلمة عن أبي عبد الله عليه السلام في حديث قال: مَنْ عَرَفَنَا كَانَ مُؤْمِنًا وَمَنْ أَنْكَرَنَا كَانَ كَافِرًا وَمَنْ لَمْ يَعْرِفْنَا وَلَمْ يُنْكِرْنَا كَانَ ضَالًّا.

الوسائل ۵۶۶/۱۸

— از ابوسلمه نقل شده که امام صادق (ع) در حدیثی فرمود: هر که ما را بشناسد مؤمن و هر که ما را انکار نماید کافر است، و هر که ما را نشناسد و انکار هم نکند گمراه است.

۲۱۹ — ... عن ابي بصير قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: وَمَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا قَالَ: مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ وَاجْتِنَابُ الْكِبَائِرِ الَّتِي أَوْجَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا النَّارَ.

مستدرک الوسائل ۳۱۶/۲ البحار ۲۱۵/۱ تفسیر نورالانقلین ۲۸۷/۱

— ابوبصیر می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: «هرکس به او حکمت داده شود خیر فراوان به او داده شده است»، (مقصود از حکمت) شناخت امام و دوری کردن از گناهان کبیره ای است که خدا آتش را برای آنها واجب کرده است.

۲۲۰ — عن الرضا عليه السلام عن آبائه عن علي عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ مَاتَ وَلَيْسَ لَهُ إِمَامٌ مِنْ وَلَدِي مَاتَ مِيتَةَ جَاهِلِيَّةٍ وَيُؤْخَذُ بِمَا عَمِلَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ وَالْإِسْلَامِ.

البحار ۲۳/۸۱

— از امام رضا (ع) از پدرانش از علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه بمیرد و پیشوائی از فرزندان من نداشته باشد به مرگ جاهلیت مرده است و برای آنچه در جاهلیت و اسلام عمل کرده است مؤاخذه می شود.

۲۲۱ — عن عمار عن ابي عبد الله عليه السلام قال: سمعته يقول: مَنْ مَاتَ وَلَيْسَ لَهُ إِمَامٌ مَاتَ مِيتَةَ جَاهِلِيَّةٍ كُفْرٍ وَشِرْكَ وَضَلَالَةٍ.

اثبات الهداة ۱/۱۱۴

— عمار می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هرکه بمیرد و پیشوائی نداشته باشد به مرگ جاهلیت کفر و شرک و گمراهی مرده است.

۲۲۲ — عن محمد بن مروان عن الفضيل عن أبي جعفر عليه السلام قال: مَنْ مَاتَ وَلَيْسَ لَهُ إِمَامٌ مَاتَ مِيتَةَ جَاهِلِيَّةٍ وَلَا يُعْتَدَرُ النَّاسُ حَتَّى يَعْرِفُوا إِمَامَهُمْ... الحديث.

البحار ۲۳/۸۹

— از محمد بن مروان از فضیل از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود:
هرکه بمیرد و پیشوائی نداشته باشد به مرگ جاهلیت مرده است و مردم معذور نیستند تا
آنکه پیشوای خود را بشناسند...

۲۲۳ — ... عن بشير الدهان قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: قال رسول
الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: «مَنْ مَاتَ وَهُوَ لَا يَعْرِفُ إِمَامَهُ مَاتَ مِثَّةَ جَاهِلِيَّةٍ»
فَعَلَيْكُمْ بِالطَّاعَةِ... الخبر.

المحاسن ۱۵۴/۱ البحار ۷۶/۲۳

— از بشیر دهان نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: پیامبر خدا (ص)
فرموده است: «هرکه بمیرد و پیشوای خود را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است»،
بنابراین شما باید فرمانبرداری کنید...

۲۲۴ — قال ابو عبد الله عليه السلام: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:
مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِثَّةَ جَاهِلِيَّةٍ.

البحار ۹۴/۲۳ الغدير ۳۶۰/۱۰ اثبات الهداة ۱۲۶/۱ تفسیر ابی الفتح ۵۰۸/۱

— امام صادق (ع) فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: هرکه بمیرد
و امام زمان خود را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است.

۲۲۵ — عن الشمالي قال: قلت لابي عبد الله عليه السلام: تَبَقِيَ الْأَرْضُ
بِغَيْرِ إِمَامٍ؟ قَالَ لَا: لَوْ بَقِيَتِ الْأَرْضُ بِغَيْرِ إِمَامٍ لَسَاحَتْ.

البحار ۲۸/۲۳

— شمالی می گوید: به امام صادق (ع) گفتم: آیا زمین، بدون امام
باقی می ماند؟ فرمود: نه! اگر زمین بدون امام باشد فرو خواهد رفت.

۲۲۶ — ... عن ابي جعفر عليه السلام قال: لَوْ أَنَّ الْإِمَامَ رَفَعَ مِنَ الْأَرْضِ
سَاعَةً لَمَاجَتْ بِأَهْلِهَا كَمَا يَمُوجُ الْبَحْرُ بِأَهْلِهِ.

الكافي ۱۷۹/۱ كمال الدين وتمام النعمة ۲۰۲/۱ اثبات الهداة ۱۳۰/۱ بصائر الدرجات ۴۸۸/

— از امام باقر(ع) نقل شده که فرمود: اگر امام یک لحظه از زمین برداشته شود، زمین ساکنان خود را فرو می برد چنانکه دریا مردم را فرو می برد.

۲۲۷ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: لا يَضْلِحُ النَّاسُ إِلَّا بِإِمَامٍ، وَلَا تَضْلِحُ الْأَرْضُ إِلَّا بِذَلِكَ.

اثبات الهداة ۱/۱۲۹

— از امام صادق(ع) نقل شده که فرمود: مردم جز بوسیله امام اصلاح نمی شوند. زمین نیز تنها بدین وسیله اصلاح می گردد.

۲۲۸ — عن الحسن بن زياد العطار قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَكُونُ إِلَّا وَفِيهَا حُجَّةٌ إِنَّهُ لَا يُضْلِحُ النَّاسَ إِلَّا ذَلِكَ وَلَا يُضْلِحُ الْأَرْضَ إِلَّا ذَلِكَ.

بصائر الدرجات ۴۸۶/ البحار ۲۳/۵۱

— حسن بن زیاد عطار می گوید: از امام صادق(ع) شنیدم که می فرمود: زمین برقرار نیست مگر اینکه در آن حجتی باشد. تنها وجود حجت است که مردم را اصلاح می کند و اصلاح زمین نیز به وسیله حجت است.

۲۲۹ — عن صفوان قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُومُنَّ أَنْ تَكُونَ فِيهَا إِمَامٌ مِتًّا.

اثبات الهداة ۱/۱۱۰ البحار ۲۳/۴۲

— صفوان می گوید: از امام رضا(ع) شنیدم که می فرمود: زمین از وجود پیشوائی که از ما باشد خالی نمی ماند.

۲۳۰ — عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ أَجَلٌ وَأَعْظَمُ مِنْ أَنْ يَتْرَكَ الْأَرْضَ بِغَيْرِ إِمَامٍ عَادِلٍ.

الكافي ۱/۱۷۸ اثبات الهداة ۱/۱۱۱

— از ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند بزرگتر از آن است که زمین را بدون امام عادل رها کند.

۲۳۱ — ... عن ابي حمزة الثمالي قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: لَنْ تَبْقَى الْأَرْضُ إِلَّا وَفِيهَا عَالِمٌ يَعْرِفُ الْحَقَّ مِنَ الْبَاطِلِ.

اثبات الهداة ۱/۱۲۷

— ابوحمزه ثمالی می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: زمین باقی نمی ماند مگر آنکه دانشمندی که حق را از باطل تشخیص می دهد در آن باشد.

۲۳۲ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: لَوْ لَمْ يَكُنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا اثْنَانِ لَكَانَ أَحَدُهُمَا الْحُجَّةَ وَلَوْ ذَهَبَ أَحَدُهُمَا بَقِيَ الْحُجَّةُ.

اثبات الهداة ۱/۱۱۲ البحار ۲۳/۴۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: اگر در زمین جز دو تن باقی نمانند قطعاً یکی از آنها حجت خواهد بود، و اگر یکی از آن دو مردند حجت باقی خواهد ماند.

۲۳۳ — في تفسير القمي «يَعْرِفُونَ نِعْمَةَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا» قَالَ: نِعْمَةُ اللَّهِ لَهُمُ الْأَنْعَمَةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَالذَّلِيلُ عَلَى أَنْ الْأَنْعَمَةُ نِعْمَةُ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَةَ اللَّهِ كُفْرًا» قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: نَحْنُ وَاللَّهُ نِعْمَةُ اللَّهِ الَّتِي أَنْعَمَ بِهَا عَلَى عِبَادِهِ، وَبِنَا فَازَ مَنْ فَازَ.

البحار ۲۴/۵۱

— در تفسیر قمی ذیل آیه: «نعمت خدا را می شناسند ولی آن را انکار می کنند»، می گوید: نعمت خدا امامان هستند و دلیل اینکه امامان نعمتند سخن خداست که فرموده: «مگر ندیدی کسانی را که نعمت خدا را به کفر تبدیل کردند؟» امام صادق (ع) فرمود: به خدا سوگند! ما نیمی نعمت خدا که آن را به بندگانش ارزانی

داشته است. هر که کامیاب گردید به وسیله ما کامیاب شد.

۲۳۴ — عن الاصبع بن نباتة قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام في قوله: «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَةَ اللَّهِ كُفْرًا» قال: نَحَرُ نِعْمَةُ اللَّهِ الَّتِي أَنْعَمَ بِهَا عَلَى الْعِبَادِ.

تفسیر نورالتقلین ۵۴۴/۲ البحار ۵۵/۲۴

— اصبع بن نباته می گوید: امیرالمؤمنین (ع) درباره گفتار خداوند: «مگر ندیدی کسانی را که نعمت خدا را به کفر تبدیل کردند» فرمود: مائیم نعمت خدا که آن را به بندگانش ارزانی داشته است.

۲۳۵ — عن ابان عن المفضل عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ ادَّعَى الْإِمَامَةَ وَتَيْسَ مِنْ أَهْلِهَا فَهُوَ كَافِرٌ.

الكافي ۳۷۲/۱ الوسائل ۵۶۰/۱۸ البحار ۱۱۲/۲۵

— از ابان از مفضل از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که ادعای رهبری کند در حالی که شایسته آن نباشد کافر است.

۲۳۶ — عن بشير الدهان عن ابي عبد الله عليه السلام قال: أَنْتُمْ وَاللَّهِ عَلِيٌّ دِينِ اللَّهِ، ثُمَّ تَلَا: «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ الْأُنَاسِ بِإِمَامِهِمْ» ثُمَّ قَالَ: عَلِيُّ إِمَامُنَا وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِمَامُنَا، كَمَنْ مِنْ إِمَامٍ يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَلْعَنُ أَصْحَابَهُ وَيَلْعَنُونَهُ وَنَحْنُ ذُرِّيَّةُ مُحَمَّدٍ وَأُمَّنَا فَاطِمَةُ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ.

البحار ۱۳/۸ الفصول المهمة ۱۲۹/

— از بشیر دهان از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: به خدا سوگند، شما بر دین خدا هستید. سپس تلاوت فرمود: «روزی که هر گروهی را به پیشوایشان می خوانیم». آنگاه فرمود: علی امام ماست و رسول خدا (ص) نیز امام ماست. چه بسا پیشوائی که روز قیامت یاران خود را لعنت می کند و یارانش نیز به او لعنت می فرستند. ما فرزندان محمدیم و مادرمان فاطمه (س) است.

۲۳۷ — عن الاعمش عن سفیان عن جابر قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِلْحَسَنِ: إِنَّ ابْنِي هَذَا سَيِّدٌ يُضْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ فِتْنَتَيْنِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

مناقب علي بن ابي طالب / ۳۷۲

— از اعمش از سفیان از جابر نقل شده که پیامبر خدا (ص) درباره حسن فرمود: این پسر، سروری است که خداوند به وسیله او میان دو گروه از مسلمانان را اصلاح می‌کند.

۲۳۸ — عن حجر عن حمران، عن ابي عبد الله عليه السلام قال: سمعته يقول: مَأْمَاتٌ مِثْنَا عَالِمٌ حَتَّى يُعَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَى مَنْ يُوصِي.

بصائر الدرجات / ۴۷۳ البحار / ۲۳ / ۷۳

— از حجر از حمران نقل شده که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هیچ عالمی از ما نمی‌میرد مگر اینکه خدا به او اعلام می‌کند که چه کس را وصی خود قرار دهد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۳۹ — عن معلى بن خنيس، عن ابي عبد الله عليه السلام: إِنَّ الْإِمَامَ يَعْرِفُ الْإِمَامَ الَّذِي مِنْ بَعْدِهِ فَيُوصِي إِلَيْهِ.

بصائر الدرجات / ۴۷۴ البحار / ۲۳ / ۷۳

— از معلى بن خنيس از امام صادق (ع) نقل شده است: هر امامی امام پس از خود را می‌شناسد و به او وصیت می‌کند.

۲۴۰ — إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ إِمَامَانِ قَامَا أَوْ قَعَدَا.

اثبات الهداة / ۲ / ۵۵۴

— پیامبر (ص) فرمود: حسن و حسین هر دو امامند، خواه قیام کنند یا

بنشینند.

عدد الأئمة عليهم السلام تعداد امامان (ع)

۲۴۱ - ... عن سفیان الثوري عن عاصم عن ابي العالیة عن انس قال: سمعت النبي صلی الله علیه وآله يقول: الْأَئِمَّةُ بَعْدِي إِثْنَا عَشْرَ ثُمَّ أَخْفَى صَوْتَهُ فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ: كُلُّهُمْ مِنْ قُرَيْشٍ.

کفایة الاثر/ ۷۷ اثبات الهداة ۱/ ۸۲ هـ

— از سفیان ثوری از عاصم از ابوالعالیه از انس نقل شده که گفت: از پیامبر (ص) شنیدم که می فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند، سپس صدای خود را آهسته کرد و من شنیدم که فرمود: همگی از قریش هستند.

۲۴۲ - عن جریر عن اشعث عن ابن مسعود عن النبي صلی الله علیه وآله قال: الْخُلَفَاءُ بَعْدِي إِثْنَا عَشَرَ كَعَدَدِ نَسَائِ بَنِي إِسْرَائِيلَ.

منتخب الاثر/ ۱۴

— از جریر از اشعث از ابن مسعود از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: جانشینان من به تعداد نقیبان بنی اسرائیل، دوازده نفرند.

۲۴۳ - عن انس قال: قال رسول الله صلی الله علیه وآله: يَكُونُ مِنَّا إِثْنَا عَشَرَ خَلِيفَةً يَنْصُرُهُمُ اللَّهُ عَلَى مَنْ نَآوَأَهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ مَنْ عَادَاهُمْ... الخبر.

اثبات الهداة ۱/ ۷۲۹ هـ

— از انس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از ما دوازده جانشین خواهد بود که خدا آنان را بر دشمنانشان پیروز می کند و دشمنان هیچ زبانی به آنان نمی رسانند...

۲۴۴ - ... عن جعفر بن محمد عن أبيه عن جده عن عليّ عليهم السلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه وآله: الْأَئِمَّةُ بَعْدِي إِثْنَا عَشَرَ أَوْلَهُمْ عَلِيٌّ بِنُ

أبي طالب و آخِرُهُمُ الْقَائِمُ، هُمْ خُلَفَائِي وَأَوْصِيَائِي وَأَوْلِيَائِي وَحُجَجُ اللَّهِ عَلَى أُمَّتِي
بَعْدِي، الْمُقَرَّبِينَ مُؤْمِنٌ، وَالْمُنْكَرُ لَهُمْ كَافِرٌ.

کفایة الاثر / ۱۴۶ کمال الدین و تمام النعمة / ۲۵۹ اعلام الوری / ۳۷۰ الفقیه / ۱۳۲/۴

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از جدش از علی (ع) نقل شده که
رسول خدا (ص) فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند. نخستین آنان علی بن
ابی طالب و آخرینشان قائم است. آنان پس از من جانشینان و اوصیا و اولیای مند و
حجت خدا بر امتم می باشند. هر که به آنان اعتراف نماید مؤمن است و هر که منکرشان
شود کافر خواهد بود.

۲۴۵ — عن زرارة بن اعين قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام: نَحْنُ
اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ كُلُّهُمْ مُخَدَّثُونَ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوْلَهُمْ.

اثبات الهداة / ۱/ ۴۷۵

— زرارة بن اعين می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: ما
دوازده امام از خاندان محمدیم. پس از رسول خدا (ص) تمام آنان طرف سخن
فرشتگان می باشند و علی بن ابی طالب (ع) نخستین آنهاست.

۲۴۶ — عن زرارة بن اعين قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: نَحْنُ
اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا مِنْهُمْ الْحَسُّ وَالْحُسَيْنُ، ثُمَّ الْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

عیون اخبار الرضا / ۱/ ۵۶ اثبات الهداة / ۱/ ۴۶۰

— زرارة می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: ما دوازده امام
هستیم که حسن و حسین از جمله آنانند و بقیة ایشان از فرزندان حسین (ع) هستند.

۲۴۷ — ... عن اسحاق بن عمار عن جعفر بن محمد الصادق عن آبائه عن
عليّ عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْأَيْمَةُ بَعْدِي عَدُوُّ
نُقْبَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَحَوَارِي عِيسَى، مَنْ أَحَبَّهُمْ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ فَهُوَ

مُتَأَفِقٌ، هُمْ حُجَجُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَأَعْلَامُهُ فِي بَرِّيَّتِهِ.

اثبات الهداة ۱/ ۵۹۲

— از اسحاق بن عمار از امام صادق (ع) از پدرانش از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: امامان پس از من به تعداد نقیبان بنی اسرائیل و حواریون عیسی هستند، هر که آنان را دوست داشته باشد مؤمن و هر که آنان را دشمن بدارد منافق است. آنان حجت های خدا بر بندگان و نشانه های وی در میان مردمنند.

۲۳

علم الأئمة عليهم السلام علم امامان (ع)

۲۴۸ — عن فضيل بن يسار عن ابي جعفر عليه السلام قال: إِنَّ لِلَّهِ عِلْمًا لَا يَتَعَلَّمُهُ غَيْرُهُ وَعِلْمًا قَدْ أَعْلَمَهُ مَلَائِكَتُهُ وَأَنْبِيََاءُهُ وَرُسُلُهُ فَتَحْنُ نَعْلَمُهُ، ثُمَّ أَشَارَ بِيَدِهِ إِلَى صَدْرِهِ.

بصائر الدرجات / ۱۱۰

— از فضیل بن یسار از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: خداوند علمی دارد که جز او کسی آن را نمی داند، و علمی دارد که به فرشتگان و پیامبران و رسولانش آموخته و ما نیز از آن آگاهی داریم، سپس با دست خود اشاره به سینه اش کرد.

۲۴۹ — عن ابي عبد الله عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ عِلْمًا لَا يَتَعَلَّمُهُ إِلَّا هُوَ وَلَهُ عِلْمٌ يَتَعَلَّمُ أَنْبِيََاءُهُ وَرُسُلُهُ فَتَحْنُ نَعْلَمُهُ.

بصائر الدرجات / ۱۱۰

— از امام صادق (ع) نقل شده است: برای خدا علمی است که جز او کسی از آن آگاه نیست، و نیز علمی دارد که پیامبران و رسولانش می دانند و ما نیز آن را می دانیم.

۲۵۰ — عن محمد بن مسلم عن ابي جعفر عليه السلام في قول الله تعالى: «فاسألوا اهل الذکر ان ڪتبتم لا تعلمون» قال: نَحْنُ اهلُ الذِّکْرِ وَنَحْنُ الْمَسْئُولُونَ.

بصائر الدرجات / ۴۰ البحار ۱۷۹/۲۳

— از محمد بن مسلم از امام باقر (ع) نقل شده که آن حضرت درباره گفتار خداوند: «اگر نمی دانید، از اهل ذکر سؤال کنید» فرمود: اهل ذکر ما هستیم و از ما سؤال می شود.

۲۵۱ — عن محمد بن الفضيل قال: سألت أبا الحسن الرضا عليه السلام عن قول الله تعالى: «بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ» قَالَ: هُمُ الْأُئِمَّةُ خَاصَّةً.

بصائر الدرجات / ۲۰۶

— محمد بن فضیل می گوید: از امام رضا (ع) درباره گفتار خداوند: «بلکه آنها آیات روشنی است در سینه کسانی که دانش به آنان داده شده است»، سؤال کردم. فرمود: آنان فقط امامان هستند.

۲۵۲ — في حديث قال أبو عبد الله عليه السلام: أترى من جعله الله حجةً على خلقه يخفي عليه شيء من أموره؟

البحار ۱۳۸/۲۶

— امام صادق (ع) در حدیثی فرمود: آیا گمان می کنی کسی که خدا او را بر بندگانش حجت قرار داده، چیزی از کارهایشان بر او پنهان می ماند؟

۲۵۳ — عن أبي بصير عن أبي عبد الله في قول الله تبارك وتعالى: «وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ» قَالَ: نَحْنُ الشُّهَدَاءُ عَلَى النَّاسِ بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ وَمَا ضَيَعُوا مِنْهُ.

بصائر الدرجات / ۸۲

— از ابوبصیر نقل شده که امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند:

«بدین سان شما را امتی معتدل قرار دادیم تا بر مردم گواه باشید» فرمود: ما بر مردم در آنچه از حلال و حرام نزد آنهاست و آنچه که از آن دو ضایع ساخته اند گواه هستیم.

۲۵۴ — عن أبي جعفر عليه السلام قال: نَحْنُ خُزَّانُ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَشِيعَتُنَا خُزَّانُنَا وَلَوْلَانَا مَا عَرَفَ اللَّهُ.

بصائر الدرجات / ۱۰۵

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: ما در دنیا و آخرت خزانه دار خدا هستیم و شیعیان ما خزانه دار ما هستند، و اگر ما نبودیم خدا شناخته نمی شد.

۲۵۵ — قال أبو جعفر عليه السلام: وَاللَّهِ إِنَّا لَخُزَّانُ اللَّهِ فِي سَمَائِهِ وَأَرْضِهِ لَا عَلَى ذَهَبٍ وَلَا عَلَى فِضَّةٍ إِلَّا عَلَى عِلْمِهِ.

بصائر الدرجات / ۱۰۴

— امام باقر (ع) فرمود: به خدا سوگند! ما در آسمان و زمین خزانه دار خدا هستیم، نه خزانه داران طلا و نقره، بلکه خزانه داران علم او.

۲۵۶ — عن جابر عن أبي جعفر عليه السلام قال: إِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ مِنْ عِلْمِ اللَّهِ عَلَّمْنَا وَمِنْ حُكْمِهِ أَخَذْنَا وَمِنْ قَوْلِ الصَّادِقِ سَمِعْنَا فَإِنْ تَتَّبِعُونَا تَهْتَدُوا.

بصائر الدرجات / ۵۱۴

— از جابر از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: ما خاندانی هستیم که از علم خدا به ما آموخته اند. ما فرمان او را دریافت نموده و سخن راست او را شنیده ایم. اگر از ما پیروی کنید هدایت می یابید.

۲۵۷ — عن محمد بن مسلم قال: سمعت أبا جعفر عليه السلام يقول: إِنَّا عَلَّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأَوْتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ.

بصائر الدرجات / ۳۴۲

— محمد بن مسلم می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود:

سخن پرندگان به ما آموخته شده و از هر چیزی به ما عطا گردیده است.

۲۵۸ — عن أبي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّا لَتَعَلَّمُ مَا فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.

بصائر الدرجات / ۳۲۶ البحار ۶۱/۲۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: آنچه در شب و روز است

قطعاً ما می دانیم.

۲۵۹ — عن شعيب عن ضريس عن أبي عبدالله عليه السلام قال: سمعت

يقول: إِنَّمَا الْعِلْمُ مَا حَدَّثَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ يَوْمَ بَيْتِومٍ وَسَاعَةٌ بِسَاعَةٍ.

بصائر الدرجات / ۳۲۵ البحار ۶۰/۲۶

— از شعيب از ضريس نقل شده که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم

که می فرمود: دانش، چیزی است که شب و روز، هرروزه و هر لحظه حادث شود.

۲۶۰ — عن الصادق عليه السلام قال: نَحْنُ وَاللَّهِ نَعَلَّمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا

فِي الْأَرْضِ، وَمَا فِي الْجَنَّةِ وَمَا فِي النَّارِ، وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ... الخبر.

تفسير العياشي / ۲۶۶/۲ البحار ۲۳۷/۶۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: به خدا سوگند! ما از آنچه

در آسمانها و زمین و بهشت و دوزخ و میان آنهاست خبر داریم...

۲۶۱ — عن منصور بن حازم قال: سمعت أبا عبدالله عليه السلام يقول: إِنَّ

عِنْدَنَا صَحِيفَةٌ فِيهَا مَا يُحْتَاجُ إِلَيْهِ حَتَّى أَنْ فِيهَا أَرْشُ الْخَدَشِ.

بصائر الدرجات / ۱۴۵ البحار ۲۵/۲۶

— منصور بن حازم می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود:

صحیفه ای نزد ماست که تمام آنچه مورد احتیاج است حتی دبه خراش در آن نوشته

شده است.

۲۶۲ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إنَّ عِنْدَنَا صَحِيفَةً طَوَّلُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعاً إِمْلَأْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَخَطَّهُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِيَدِهِ وَإِنَّ فِيهَا لَجَمِيعَ مَا يَخْتِاجُ إِلَيْهِ النَّاسُ حَتَّى أَرْضَى الْخَدَشِ.

بصائر الدرجات / ۱۴۳ البحار / ۲۶/۲۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: صحیفه‌ای نزد ماست که طول آن هفتاد ذرع و به املاى پیامبر خدا (ص) است و على (ع) آن را به دست خود نوشته و تمام آنچه مورد احتیاج است حتى ديه خراش در آن ثبت شده است.

۲۶۳ — عن عبدالواحد بن المختار قال: قال أبو جعفر عليه السلام: لَوْ كَانَ لِأُسَيْتِكُمْ أَوْ كَيْفَ لَحَدَّثْتُ كُلَّ امْرِئٍ بِمَالِهِ وَعَلِيهِ.

الكافي / ۱/۲۶۴

— از عبدالواحد بن مختار نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: اگر زبان شما پوشش داشت، سود و زیان هر کس را به او می‌گفتم.

۲۶۴ — عن أبي بصير قال: قال أبو عبد الله عليه السلام: إِنَّ الْأَوْصِيَاءَ لَتُطْوَى لَهُمُ الْأَرْضُ وَيَعْلَمُونَ مَا عِنْدَ أَصْحَابِهِمْ.

بصائر الدرجات / ۳۹۸

— از ابوبصير نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: زمین برای اوصیاء پیچیده می‌شود و از آنچه نزد یاران‌شان هست باخبر می‌شوند.

۲۶۵ — قال أبو عبد الله عليه السلام: انْقُوا الْكَلَامَ فَإِنَّا نُوتِي بِهِ.

الاختصاص / ۳۰۸ بصائر الدرجات / ۳۹۶

— امام صادق (ع) فرمود: از هر نوع سخن گفتن پروا کنید، زیرا آن را به ما می‌رسانند.

۲۶۶ — عن أبي عبد الله عليه السلام: الْإِمَامُ يَسْمَعُ الْكَلَامَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ

فَإِذَا سَقَطَ إِلَى الْأَرْضِ نُصِبَ لَهُ عَمُودٌ فِي بِلَادِهِ وَهُوَ يَرَى مَا فِي غَيْرِهَا.

بصائر الدرجات / ۴۳۷ البحار / ۲۹ / ۱۳۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است: امام در شکم مادرش سخن می شنود، و هرگاه تولد یافت ستونی برای او نصب می گردد که او در شهر خویش است و آنچه در شهرهای دیگر می گذرد می بیند.

۲۶۷ — عن زكريا بن آدم قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: كَانَ أَبِي مِمَّنْ تَكَلَّمَ فِي التَّهْدِيدِ.

كشف الغمة ۲ / ۲۴۴ المحجة البيضاء ۴ / ۲۷۸

— زکریا بن آدم می گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: پدرم از کسانی بود که در گهواره سخن گفت.

۲۶۸ — عن عبد الأعلى بن أعين قال: سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: إِنِّي لَا أَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَأَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا فِي الْجَنَّةِ وَأَعْلَمُ مَا فِي النَّارِ وَأَعْلَمُ مَا يَكُونُ، عَلِمْتُ ذَلِكَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: تَبَيَّنَا لِكُلِّ شَيْءٍ.

بصائر الدرجات / ۱۲۸

— عبد الأعلى بن اعین می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: من آنچه در آسمان و زمین و آنچه در بهشت و دوزخ است می دانم، و از آنچه به وقوع خواهد پیوست خبر دارم. تمامی اینها را از کتاب خدا گرفته ام. خداوند می فرماید: قرآن همه چیز را بیان می کند.

۲۶۹ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ الْإِمَامَ إِذَا شَاءَ أَنْ يَعْلَمَ عِلْمَ.

بصائر الدرجات / ۳۱۵ البحار / ۲۶ / ۵۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: امام هرگاه بخواهد چیزی را

بداند می‌داند.

۲۷۰ - ... عن أبي عبدالله عليه السلام: إذا أراد الإمام أن يتعلم شيئاً
أعلمه الله ذلك.

الكافي ۲۵۸/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هرگاه امام اراده کند چیزی را
بداند خدا آن را به او می‌آموزد.

۲۴

عصمة الأئمة
عليهم السلام

عصمت امامان (ع)

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً.

س ۳۳ / آیه ۳۳

جز این نیست که خدا می‌خواهد ناپاکی را از شما خاندان ببرد و شما را به طور
کامل پاکیزه گرداند.

۲۷۱ - عن زاذان عن الحسين بن علي (عليهما السلام) قال: لما نزلت
آية التطهير جمعتنا رسول الله صلى الله عليه وآله في كساءٍ للأمة سلمة خيبري ثم
قال: اللهم هؤلاء أهل بيتي وعترتي فأذهب عنهم الرجس وطهرهم تطهيراً.

منافى علي بن ابي طالب / ۳۰۲

— از زاذان از حسین بن علی (ع) نقل شده که فرمود: هنگامی که آیه
تطهیر نازل شد، پیامبر خدا (ص) ما را زیر عبای خیبری ام سلمه گرد آورد. سپس
فرمود: بار خدایا! اینان خاندان و عترت منند. پلیدی را از آنان برطرف ساز و پاک و
پاکیزه شان گردان.

۲۷۲ — عن ابن عباس قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: أَنَا وَعَلِيٌّ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَتِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ مُظَهَّرُونَ مَعْصُومُونَ.

كفاية الأثر ۱۹/ اثبات الهداة ۵۱۰/۱ كمال الدين وتمام النعمة ۲۸۰/۱ البحار ۲۰۱/۲۵

— ابن عباس می گوید: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: من و علی و حسن و حسین و نه تن از فرزندان حسین، پاک و معصوم هستیم.

۲۷۳ — ... عن النبي صلى الله عليه وآله في حديث: وَمِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ يُخْرِجُ اللَّهُ الْأَيُّمَةَ الشَّنْعَةَ مُظَهَّرُونَ مَعْصُومُونَ وَمِنَّا مَهْدِيٌّ هَذِهِ الْأُمَّةِ.

اثبات الهداة ۵۸۷/۱

— در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده است: خداوند نه امام را که همگی پاک و معصومند از صلب حسین خارج می سازد، و مهدی این امت از ماست.

۲۷۴ — عن عباس بن يزيد بن الحسن الكحال عن ابيه عن موسى بن جعفر عن ابيه عن جده عن علي بن الحسين عليهم السلام قال: الإمامُ مِنَّا لَا يَكُونُ إِلَّا مَعْصُومًا وَتَبَيَّنَتِ الْعِصْمَةُ فِي ظَاهِرِ الْخَلْقَةِ فَيُعْرَفُ بِهَا فَلِذَلِكَ لَا يَكُونُ إِلَّا مَتْصُومًا.

البحار ۱۹۴/۲۵

— از عباس بن یزید بن حسن کحال، از پدرش، از موسی بن جعفر (ع) از پدرش از جدش از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: هر امامی از ما معصوم است، و عصمت در ظاهر آفرینش نیست تا امام بوسیله آن شناخته شود، لذا (از جانب خدا) صریحاً معین می گردد.

۲۷۵ — ... عن طارق بن شهاب قال: قال أمير المؤمنين للحسن والحسين عليهما السلام: أَنْتُمَا إِمَامَانِ بَعْدِي وَسَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَالْمَعْصُومَانِ حَفَظَكُمَا اللَّهُ وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى مَنْ عَادَاكُمَا.

اثبات الهداة ۵۴۹/۲

— از طارق بن شهاب نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) به حسن و

حسین فرمود: شما پس از من دو امام و دو سرور جوانان اهل بهشت و دو معصوم هستید، خدا شما را نگهدارد و لعنت خدا بر دشمنان شما باد!

۲۵

حدیث سفینه

حدیث السفینه

۲۷۶ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا رُجَّ فِي النَّارِ.

عیون اخبار الرضا ۲۷/۲ البحار ۱۳۲/۲۳

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: مثل خاندان من در میان شما مثل کشتی نوح است، هر که بر آن سوار گردد نجات می یابد و هر که از آن تخلف کند به دوزخ افکنده می شود.

۲۷۷ — عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: أَهْلُ بَيْتِي كَسَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ.

الوسائل ۱۹/۱۸

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: خاندان من مانند کشتی نوح هستند، هر که بر آن سوار گردد نجات می یابد و هر که از آن تخلف کند غرق می شود.

۲۷۸ — عن أبي ذر الغفاري قال: سمعت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ دَخَلَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا هَلَكَ.

اثبات الهداة ۱/۵۶۰

— ابوذر غفاری می گوید: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: مثل خاندان من در میان شما مثل کشتی نوح است، هر که وارد آن شود نجات می یابد و

هرکه از آن تخلف کند نابود می‌گردد.

۲۷۹ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ وَمَنْ تَقَدَّمَهَا مَرَقَ وَمَنْ لَزِمَهَا لَجِقَ.

اثبات الهداة ۱/۶۰۹

— رسول خدا (ص) فرمود: مثل خاندان من مثل کشتی نوح است، هرکه بر آن سوار گردد نجات می‌یابد، و هرکه از آن تخلف کند غرق می‌شود، و هرکه بر آن سبقت بگیرد (از راه مستقیم) خارج می‌گردد، و هرکه با آن باشد (به حق) می‌پیوندد.

حدیث ثقلین

حدیث الثقلین

۲۸۰ — ... عن أبي سعيد الخدري أنه سمع رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ أَلَا إِنَّ أَحَدَهُمَا أَكْبَرُ مِنَ الْآخَرِ كِتَابَ اللَّهِ مَمْدُودٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ وَعِشْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي وَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّىٰ يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضِ.

امالی الطوسی ۱/۲۶۱

— ابوسعید خدری از پیامبر خدا (ص) شنید که می‌فرمود: من دو چیز گرانبها میان شما باقی می‌گذارم. بدانید یکی از این دو از دیگری بزرگتر است: کتاب خدا که از آسمان به سوی زمین کشیده شده، و عترتم که خاندان منند. این دو از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا در کنار حوض بر من وارد شوند.

۲۸۱ — عن زید بن ثابت قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ خَلِيفَتَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ حَبْلٌ مَمْدُودٌ مَابَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَعِشْرَتِي أَهْلَ

بَيْتِي، وَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ.

اثبات الهداة ۱/۷۲۳

— از زید بن ثابت نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: من دو جانشین در میان شما قرار می‌دهم: کتاب خدا که ریسمانی است که میان آسمان و زمین کشیده شده، و عترتم که خاندان منند. این دو از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا در کنار حوض بر من وارد گردند.

۲۸۲ — عن زید بن ارقم عن النبی صلی الله علیه وآله: فی حدیث قال: إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ. كِتَابَ اللَّهِ وَعِشْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي، مَنْ اتَّبَعَهُمَا كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ وَمَنْ خَالَفَهُمَا كَانَ عَلَى الضَّلَالَةِ.

اثبات الهداة ۱/۷۳۵

— از زید بن ارقم از پیامبر (ص) نقل شده که آن حضرت در حدیثی فرمود: من دو چیز گرانبها در میان شما باقی می‌گذارم: کتاب خدا و عترتم که خاندان منند. هر که از این دو پیروی کند هدایت یافته و هر که با آنها مخالفت نماید گمراه شده است.

۲۸۳ — وعن امیر المؤمنین علیه السلام أنه قال فی کلام طویل: أَمَا بَلَّغْتُكُمْ مَا قَالَ فِيكُمْ نَبِيُّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حَيْثُ يَقُولُ فِي حِجَّةِ الْوَدَاعِ: إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا، كِتَابَ اللَّهِ وَعِشْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي وَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ، فَانظُرُوا كَيْفَ تَخْلُقُونِي فِيهِمَا.

اثبات الهداة ۱/۶۰۸

— از امیر المؤمنین (ع) نقل شده که آن حضرت در ضمن سخنی طولانی فرمود: آیا آنچه پیامبرتان درباره شما فرمود، به شما نرسیده هنگامی که در حجة الوداع فرمود: من دو چیز گرانبها در میان شما باقی می‌گذارم، تا زمانی که به آن دو پناهنده شوید گمراه نخواهید شد: کتاب خدا و عترتم که خاندان منند. این دو از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا در کنار حوض بر من وارد شوند، ببینید در مورد این دو چیز

چگونه جانشین من می گردید؟

۲۸۴ - عن معاوية بن وهب عن جعفر بن محمد عليهما السلام في حديث: **إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَ: إِنَّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا كِتَابَ اللَّهِ الْمُنَزَّلَ وَعِشْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي.**

اثبات الهداة ۱/۵۵۷

- از معاوية بن وهب از امام صادق (ع) نقل شده که در حدیثی فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: من دو چیز گرانبها در میان شما باقی می گذارم. تا زمانی که به آن دو پناهنده شوید گمراه نخواهید شد: کتاب نازل شده خدا و عترتم که خاندان منند.

۲۸۵ - عن سلمان عن النبي صلى الله عليه وآله في حديث قال: **إِنِّي تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا كِتَابَ اللَّهِ وَعِشْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي.**

اثبات الهداة ۱/۶۵۸

- از سلمان نقل شده که پیامبر (ص) در حدیثی فرمود: من دو چیز در میان شما باقی می گذارم، تا زمانی که به آن دو پناهنده شوید گمراه نخواهید شد: کتاب خدا و عترتم که خاندان منند.

۲۸۶ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: **إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَعِشْرَتِي وَلَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ.**

عيون اخبار الرضا ۲/۶۲ جامع احاديث الشيعة ۱/۱۸۹

- رسول خدا (ص) فرمود: من دو چیز گرانبها در میان شما باقی می گذارم: کتاب خدا و عترتم. این دو از یکدیگر جدا نمی شوند تا در کنار حوض بر من وارد شوند.

المعصومون عليهم السلام
والاخبارات الغيبية

معصومين (ع) و
خبرهای غیبی

۲۸۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَيَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُنَاكُ الْمُلُكُ فِيهِ إِلَّا بِالْقَتْلِ وَالتَّجْبِيرِ وَلَا الْغِنَى إِلَّا بِالْغَضَبِ وَالْبُخْلِ وَلَا الْمَحَبَّةُ إِلَّا بِاسْتِخْرَاجِ الدِّينِ وَاتِّبَاعِ الْهَوَىٰ فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ الزَّمَانَ فَصَبَرَ عَلَى الْفَقْرِ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى الْغِنَى وَصَبَرَ عَلَى الْبُغْضَةِ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى الْمَحَبَّةِ وَصَبَرَ عَلَى الذُّلِّ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى الْعِزِّ آتَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ خَمْسِينَ صِدِّيقًا مِمَّنْ صَدَّقَ بِي.

البحار ۷۵/۷۱ الكافي ۹۱/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: زمانی بر مردم خواهد آمد که جز از راه کشتار و گردنکشی به حکومت نمی‌رسند، و جز از طریق غصب و بخل بی‌نیاز نمی‌شوند، و جز در اثر خارج شدن از دین و پیروی از هوسها محبت را به دست نمی‌آورند. پس هر که آن دوران را درک کند و با اینکه توانائی بر بی‌نیاز ساختن خود دارد تنگدستی را تحمل کند، و با اینکه قدرت بر جلب محبت دیگران دارد بر دشمنی آنان شکبیا باشد، و با اینکه می‌تواند به عزت دست یابد خواری را تحمل نماید، خداوند پاداش پنجاه تن از کسانی که مرا تصدیق کرده‌اند به او خواهد داد.

۲۸۸ — ... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَيَأْتِي زَمَانٌ عَلَى أُمَّتِي لَا يَبْقَى مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا رَشْمُهُ وَلَا مِنَ الْإِسْلَامِ إِلَّا إِسْمُهُ يُسَمَّوْنَ بِهِ وَهُمْ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنْهُ، مَسَاجِدُهُمْ عَامِرَةٌ وَهِيَ خَرَابٌ مِنَ الْهُدَى، فُقَّهَاءُ ذَلِكَ الزَّمَانِ شَرَفُفُهَا تَحْتَ ظِلِّ السَّمَاءِ مِنْهُمْ خَرَجَتِ الْفِئْتَةُ وَإِيَّاهُمْ تَعُوذُ.

الکافی ۳۰۸/۸ البحار ۱۹۰/۵۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: به زودی، زمانی بر امتم فرا می‌رسد که از قرآن جز نوشته‌اش و از اسلام جز نامش باقی نمی‌ماند. مردم، مسلمان خوانده می‌شوند

در حالی که از اسلام دورترین فاصله را دارند. مسجدهایشان آباد است ولی از هدایت ویران! دانشمندان آن دوران بدترین دانشمندانی هستند که زیر آسمان زندگی می‌کنند. فتنه از سوی آنان سرچشمه می‌گیرد و به خودشان باز می‌گردد.

۲۸۹ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: سَيَأْتِي زَمَانٌ عَلَى أُمَّتِي يُجِبُّونَ خَمْسًا وَيَتَسَوَّنَ خَمْسًا، يُجِبُّونَ الدُّنْيَا وَيَتَسَوَّنَ الْآخِرَةَ وَيُجِبُّونَ الْعَمَالَ وَيَتَسَوَّنَ الْحِسَابَ وَيُجِبُّونَ النِّسَاءَ وَيَتَسَوَّنَ الْحُورَ وَيُجِبُّونَ الْقُصُورَ وَيَتَسَوَّنَ الْقُبُورَ وَيُجِبُّونَ النَّفْسَ وَيَتَسَوَّنَ الرَّبَّ أَوْلِيكَ بَرِيئُونَ مِنِّي وَأَنَا بَرِيءٌ مِنْهُمْ.

کلمة الرسول الاعظم / ۱۳۳ الاثنا عشرية / ۲۰۲

— رسول خدا (ص) فرمود: به زودی، زمانی بر اتم می‌آید که پنج چیز را دوست می‌دارند و پنج چیز را فراموش می‌کنند: دنیا را دوست می‌دارند و آخرت را از یاد می‌برند. ثروت را دوست می‌دارند و حساب را فراموش می‌کنند. زنان را دوست می‌دارند و حوریان را از یاد می‌برند. کاخها را دوست می‌دارند و قبرها را فراموش می‌کنند. جان را دوست می‌دارند و پروردگار را از یاد می‌برند. آنان از من بیزارند و من نیز از آنان بیزارم.

۲۹۰ - قال النبي صلى الله عليه وآله: سَيَأْتِي زَمَانٌ عَلَى أُمَّتِي لَا يَعْرِفُونَ الْعُلَمَاءَ إِلَّا بِتَوْبٍ حَسَنٍ وَلَا يَعْرِفُونَ الْقُرْآنَ إِلَّا بِصَوْتٍ حَسَنٍ وَلَا يَعْبُدُونَ اللَّهَ إِلَّا فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَإِذَا كَانَ كَذَلِكَ سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا لَا يَعْلَمُ لَهُ وَلَا جِلْمَ لَهُ وَلَا رَحِمَ لَهُ.

جامع الاخبار / ۱۵۲ البحار / ۲۲ / ۴۵۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: به زودی، زمانی بر اتم می‌رسد که دانشمندان را جز با لباس زیبا و قرآن را جز با صدای نیکو نمی‌شناسند و تنها در ماه رمضان عبادت خدا می‌کنند. هرگاه چنین شد، خداوند زمامداری را بر آنان چیره می‌کند که از دانش و بردباری و مهربانی بی‌بهره است.

۲۹۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: سيأتي زمانٌ على أمتي يقرؤون من العلماء كما يقر العنم من الذئب فإذا كان كذلك ابتلاهم الله تعالى بثلاثة أشياء الأول أن يرفع البركة من أموالهم والثاني سلط الله عليهم سلطاناً جائراً والثالث يخرجون من الدنيا بلا إيمان.

مستدرک الوسائل ۳۲۱/۲ البحار ۴۵۴/۲۲ جامع الاخبار ۱۵۱/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: زمانی بر اقامت خواهد آمد که از دانشمندان فرار می کنند همان گونه که گوسفند از گرگ فرار می کند. هرگاه چنین شد، خداوند آنان را دچار سه بلا می کند: ۱- برکت از اموال آنان برمی دارد. ۲- زمامداری ستمگر بر آنان مسلط می کند. ۳- بی ایمان از دنیا می روند.

۲۹۲ — عن الصادق عليه السلام قال: قال النبي صلى الله عليه وآله: كيف بكم إذا فسدت نساؤكم وفتق شبايبكم ولم تأمروا بالمعروف ونم تنهوا عن المنكر؟ فقيل له ويكون ذلك يا رسول الله؟ فقال صلى الله عليه وآله: نعم وشر من ذلك كيف بكم إذا أمرتم بالمنكر ونهيتهم عن المعروف؟ فقيل له يا رسول الله و يكون ذلك؟! قال صلى الله عليه وآله: نعم وشر من ذلك، كيف بكم إذا رأيتم المعروف منكراً والمنكر معروفاً.

الكافي ۵۹/۵ الوسائل ۳۹۶/۱۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: چگونه اید هنگامی که زنان شما فاسد و جوانان تان تبهکار شوند و امر به معروف و نهی از منکر نکنید؟ پرسیدند: ای پیامبر خدا! آیا چنین می شود؟ فرمود: آری، بدتر از این نیز خواهد شد. چگونه اید آنگاه که امر به منکر و نهی از معروف کنید؟ پرسیدند: ای پیامبر خدا! آیا چنین می شود؟ فرمود: آری، بدتر از این هم خواهد شد. چگونه اید وقتی که معروف را منکر، و منکر را معروف ببینید؟!

۲۹۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يأتي على الناس زمانٌ يظنونهم آلهتهم ونساؤهم قبلتهم ودينيرهم دينهم، وشرقهم متاعهم لا يبقى

مِنَ الْإِيمَانِ إِلَّا إِسْمُهُ وَلَا مِنَ الْإِسْلَامِ إِلَّا رَسْمُهُ وَلَا مِنَ الْقُرْآنِ إِلَّا دَرَسُهُ مَسَاجِدُهُمْ
مَعْمُورَةٌ مِنَ الْبِنَاءِ وَقُلُوبُهُمْ خَرَابٌ عَنِ الْهُدَى عُلَمَاؤُهُمْ شَرُّ خَلْقِ اللَّهِ عَلَى وَجْهِ
الْأَرْضِ، حِينَئِذٍ ابْتَلَاهُمُ اللَّهُ فِي هَذَا الزَّمَانِ بِأَرْبَعِ خِصَالٍ: جَوْرٍ مِنَ السُّلْطَانِ وَقَحْطِ
مِنَ الزَّمَانِ وَظُلْمٍ مِنَ الْوَلَاةِ وَالْحُكْمِ فَتَعَجَّبَتِ الصَّحَابَةُ فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيْعْبُدُونَ
الْأَضْنَامَ قَالَ: نَعَمْ كُلُّ دِرْهَمٍ عِنْدَهُمْ صَنَمٌ.

البحار ۲۲/۴۵۳

— رسول خدا (ص) فرمود: بر مردم زمانی خواهد آمد که خدایشان
شکم، و قبله اشان زنان، و دینشان پول، و شرافتشان وسایل زندگی آنان است، از
ایمان جز نامش و از اسلام جز اثرش و از قرآن جز خواندنش باقی نمی ماند.
مسجدهایشان از نظر ساختمان آباد، و دلهایشان از هدایت ویران است. دانشمندانشان
بدترین خلق خدا روی زمین هستند. در چنین زمانی خداوند آنان را به چهار چیز
گرفتار می کند: ستم پادشاه، قحطی، ظلم فرمانداران و قضات. اصحاب تعجب کرده و
گفتند: ای رسول خدا! آیا آنان بت پرست هستند؟ فرمود: آری! هر دره می نزد آنان
بت است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۹۴ — وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَقَلُّ مَا يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ أَخْ
يُوثِقُ بِهِ أَوْدِرْهَمٌ مِنْ حَلَالٍ.

البحار ۷۷/۱۵۷

— و نیز فرمود: کمترین چیزی که در آخر الزمان یافت می شود، برادر
مورد اطمینان یا پول حلال است.

۲۹۵ — فِي مَوَاعِظِ النَّبِيِّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ
زَمَانٌ لَا يُبَالِي الرَّجُلُ مَا تَلِفَ مِنْ دِينِهِ إِذَا سَلِمَتْ لَهُ دُنْيَاهُ.

تحف العقول ۳۷/ ۱۵۷/۷۷

— پیامبر (ص) در پندهای خود فرمود: زمانی بر مردم می آید که اگر
کسی دنیایش سالم باشد باکی ندارد که دینش از دست برود.

۲۹۶ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يَبْقَى أَحَدٌ إِلَّا أَكَلَ الرَّبَا فَمَنْ لَمْ يَأْكُلْهُ أَصَابَهُ مِنْ غِبَارِهِ.

تفسیر مجمع البیان ۳۹۱/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: زمانی بر مردم می‌آید که همه رباخوار می‌شوند و اگر کسی ربا نخورد از گرد آن به او می‌نشیند.

۲۹۷ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ الصَّابِرُ مِنْهُمْ عَلَى دِينِهِ كَالْقَابِضِ عَلَى الْجَمْرَةِ.

جامع الاخبار ۱۵۲/ ۴۷/۲۸ البحار

— رسول خدا (ص) فرمود: بر مردم زمانی می‌آید که اگر کسی بر دین خود شکبیا باشد مانند کسی است که آتش در کف گرفته است.

۲۹۸ — ... عن عبدالله بن حماد الانصاري عن جعفر بن محمد عن ابيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَكُونُ فِيهِ حَجُّ الْمُلُوكِ نَزْهَةً وَحَجُّ الْأَغْنِيَاءِ تِجَارَةً، وَحَجُّ الْمَسَاكِينِ مَسْأَلَةً.

اثبات الهداة ۲۶۱/۱

— از عبدالله بن حماد انصاری از جعفر بن محمد (ع) از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: زمانی بر مردم فرا می‌رسد که حج زمامداران برای تفریح، و حج ثروتمندان به منظور تجارت، و حج بینوایان برای گدائی است.

۲۹۹ — ... عن سليمان بن مهران عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عن ابيه الحسين بن علي بن ابي طالب عليهم السلام قال: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: إِنَّ أُمَّةَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ افْتَرَقَتْ بَعْدَهُ عَلَى إِحْدَى وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، فِرْقَةٌ مِنْهَا نَاجِيَةٌ وَسَبْعُونَ فِي النَّارِ وَافْتَرَقَتْ أُمَّةُ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَهُ عَلَى اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، فِرْقَةٌ مِنْهَا نَاجِيَةٌ وَإِحْدَى وَسَبْعُونَ فِي النَّارِ وَإِنَّ أُمَّةَ سَتْفَرِيقُ بَعْدِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، فِرْقَةٌ مِنْهَا نَاجِيَةٌ وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ فِي النَّارِ.

البحار ۴/۲۸

— از سلیمان بن مهران از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از جدش از پدرش حسین بن علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که فرمود: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: امت موسی پس از وی هفتاد و یک فرقه شدند. یک فرقه آنها اهل نجات و هفتاد فرقه دیگر در دوزخند. امت عیسی نیز پس از او هفتاد و دو فرقه شدند. یک فرقه آنان اهل نجات و هفتاد و یک فرقه دیگر در آتشند. امت من هم پس از من هفتاد و سه فرقه خواهند شد. یک فرقه آنها اهل نجات و هفتاد و دو فرقه دیگر در آتش خواهند بود.

۳۰۰ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: سَتَفْتَرُقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً، وَهِيَ الَّتِي تَتَّبِعُ وَصِيَّتِي عَلِيًّا.

اثبات الهداة ۱۸۲/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: به زودی امت من هفتاد و سه فرقه می شوند، به جز یک فرقه آنها که پیرو وصی من علی هستند، تمامی آنها در آتش خواهند بود.

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

الفصل الثالث

۳۰۱ - عن ابي حمزة عن ابي جعفر عليه السلام قال: بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ، عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالْحَجِّ وَالْوَلَايَةِ وَلَمْ يُنَادَ بِشَيْءٍ إِكْمَانُؤُدِيِّ بِالْوَلَايَةِ.

الكافي ۱۸/۲ الوسائل ۱۰/۱

— از ابو حمزه از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: اسلام بر پنج پایه بنا گردیده است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت. آنگونه که به ولایت فراخوانده شده به هیچ چیزی فرا خوانده نشده است.

۳۰۲ - عن الصادق عليه السلام أنه سئل عن معنى «حیی علی خیر العمل» فقال: خَيْرُ الْعَمَلِ الْوَلَايَةُ وَفِي خَيْرِ آخِر: خَيْرُ الْعَمَلِ بِرُفَايِمَةَ وَوَلَدِيهَا عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

فلاح السائل ۱۳۷/ التوحيد ۲۴۱/

— از امام صادق (ع) معنی «حیی علی خیر العمل» را پرسیدند، فرمود: بهترین عمل، ولایت است. در روایت دیگر آمده: بهترین عمل، نیکی با فاطمه

و فرزندان اوست.

۳۰۳ - عن ابی حمزة التمالی عن ابی جعفر علیه السلام انه قال: وَلَا یَتَنَا
وَلَا یَةُ اللّٰهِ الَّتِی لَمْ یَبْعَثْ نَبِیًّا قَطُّ إِلَّا بِهَا.

بصائر الدرجات / ۷۵ الكافي / ۱ / ۴۳۷

- از ابو حمزه ثمالی از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: ولایت ما
ولایت خداست، همان ولایتی که هیچ پیامبری را جز بر اساس آن مبعوث نکرده است.

۳۰۴ - وعن جمیل بن صالح عن الصادق علیه السلام عن آبائه
عليهم السلام عن جابر قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: فاطمة بضعة مني
وابناها ثمرة فؤادي وتعلها نور بصري والأئمة من ولدها أمناء ربي وحبله الممدود،
من اعتصم بهم نجا ومن تخلف عنهم هوى.

اثبات الهداة / ۱ / ۶۷۴

- از جمیل بن صالح از امام صادق (ع) از پدرانش از جابر نقل شده
که رسول خدا (ص) فرمود: فاطمه پاره تن من و دو پسرش میوه دلم و همسرش نور
چشم و امامانی که از فرزندان وی هستند امینان پروردگار من و ریسمان کشیده شده
او می باشند، هر که به آنان تمسک جوید نجات می یابد و هر که تخلف نماید سقوط
می کند.

۳۰۵ - عن جابر بن یزید عن ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین عن ابیه
عن جده عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ
عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ أَنَا وَأَنْتَ وَابْنَاكَ الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَتِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ أَرْكَانُ
الَّذِينَ وَدَعَائِمُ الْإِسْلَامِ، مَنْ تَبِعَنَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنَّا فَالِيَ النَّارِ.

اثبات الهداة / ۱ / ۶۳۵ امالي المفيد / ۱۳۵

- از جابر بن یزید از امام باقر محمد بن علی بن الحسین (ع) از پدرش
از جدش نقل شده که رسول خدا (ص) به علی بن ابی طالب (ع) فرمود: ای علی! من و
تو و پسرانت حسن و حسین و نه تن از فرزندان حسین پشتیبانان دین و ستونهای اسلام

هستیم. هرکه از ما پیروی کند نجات می‌یابد و هرکه تخلف کند بسوی آتش خواهد رفت.

۳۰۶ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: النَّجُومُ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ وَأَهْلُ بَيْتِي أَمَانٌ لِأُمَّتِي.

ينابيع المودة/ ۲۰/ كمال الدين وتمام النعمة/ ۲۰۵/ البحار/ ۲۷/ ۳۰۹

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ستارگان باعث ایمنی اهل آسمان، و خاندان من وسیلهٔ امنیتی اتمم می‌باشند.

۳۰۷ — عن جابر عن ابي جعفر عليه السلام قال في قوله تعالى: «وَكُونُوا مَعَ الضَّادِقِينَ» قَالَ: مَعَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

اثبات الهداة/ ۱/ ۶۱۱

— از جابر نقل شده است که امام باقر (ع) دربارهٔ گفتار خداوند: «با راستگویان باشید» فرمود: با خاندان محمد صلی الله علیه و آله.

۳۰۸ — عن بريد العجلي قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: بِنَا عَبْدِ اللَّهِ وَبِنَا عُرْفِ اللَّهِ وَبِنَا وَجْدِ اللَّهِ وَمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ حِجَابُ اللَّهِ.

بصائر الدرجات/ ۶۴/ البحار/ ۲۳/ ۱۰۲

— بريد عجلي می‌گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می‌فرمود: به وسیلهٔ ما خدا پرستش گردید و به وسیلهٔ ما خدا شناخته شد و به وسیلهٔ ما اعتقاد به یگانگی خدا تحقق یافت، و محمد (ص) حجاب خداست.

۳۰۹ — عن الحسين بن خالد بن ابي الحسن علي بن موسى الرضا عليه السلام عن ابيه عن آبائه عن علي عليهم السلام: قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَرْكَبَ سَفِينَةَ النَّجَاةِ وَيَتَمَسَّكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى، وَيَعْتَصِمَ بِحَبْلِ اللَّهِ الْمَتِينِ فَلْيُؤَالَ عَلِيًّا وَلْيُعَادِ عَدُوَّهُ وَلْيَأْتِ بِالْأَيْمَةِ الْهُدَاةِ مِنْ وُلْدِهِ فَإِنَّهُمْ خُلَفَائِي

وَأَوْصِيَانِي، وَجَجَّجُ اللهُ عَلَيَّ الْخَلْقَ بَعْدِي، وَمَادَّةُ أُمَّتِي، قَادَةُ الْأَتْقِيَاءِ إِلَى الْجَنَّةِ،
حِزْبُهُ حِزْبِي وَحِزْبِي حِزْبُ اللهِ وَحِزْبُ أَغْدَائِهِ حِزْبُ الشَّيْطَانِ.

اثبات الهداة ۱/ ۴۸۳

— از حسین بن خالد از ابوالحسن علی بن موسی الرضا (ع) از پدرش
از پدرانش از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که دوست دارد سوار
کشتی نجات شود و به دستاویز مورد اطمینان چنگ زند و ریسمان محکم خدا را در
دست گیرد، باید علی را دوست داشته باشد و با دشمنانش دشمنی کند و به امامانی
که رهبری را برعهده دارند و همه از فرزندان او هستند اقتدا نماید، زیرا آنان جانشینان
و اوصیای منند و پس از من حجّت خدا بر مردم و مهتران امت من می باشند و
پرهیزگاران را به بهشت رهبری می کنند. حزب علی حزب من است و حزب من حزب
خداست، و حزب دشمنانش حزب شیطان است.

۳۱۰ — عن اسحق بن اسمعيل النيشابوري عن جعفر الصادق عن ابيه عن
جده عن علي بن الحسين قال: حَدَّثَنَا عَمِّي الْحَسَنُ قَالَ سَمِعْتُ جَدِّي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: خُلِقْتُ مِنْ نُورِ اللهِ عَزَّوَجَلَّ وَخُلِقَ أَهْلُ بَيْتِي مِنْ نُورِي وَخُلِقَ مُجِيبُهُمْ
مِنْ نُورِهِمْ وَسَائِرُ النَّاسِ فِي النَّارِ.

بنايع المودة / ۱۰

— از اسحاق بن اسماعیل نیشابوری از امام صادق (ع) از پدرش از
جدش از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: عمویم حسن برای ما گفت که از
جدم شنیدم که می فرمود: من از نور خداوند آفریده شده ام و خاندانم از نور من، و
دوستانشان از نور آنان آفریده شده اند، و بقیه مردم در آتشند.

۲۹

ضرورت اطاعت
از امامان (ع)

لزوم طاعة الأئمة
عليهم السلام

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ تَسْمَعُونَ.
س ۸ / آیه ۲۰

ای کسانی که ایمان آورده اید! از خدا و رسول وی اطاعت کنید، و شما که می شنوید روی از او مگردانید.

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا.

س ۴ / آیه ۶۹

و هر که از خدا و رسول او اطاعت کند، با کسانی خواهد بود که خدا به آنان نعمت داده است که همان پیامبران و صدیقان و شهیدان و صالحانند. آنان نیکو رفیقانی هستند.

۳۱۱ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْأَيْمَةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ أَطَاعَهُمْ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ عَصَاهُمْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ. هُمْ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَهُمْ الْوَسِيلَةُ إِلَى اللَّهِ.

تفسیر نورالتقلین ۶۲۶/۱ اثبات الهداة ۴۸۴/۱

- رسول خدا (ص) فرمود: امامان از فرزندان حسین هستند. هر که از آنان اطاعت کند از خدا اطاعت کرده، و هر که آنان را نافرمانی نماید خدا را نافرمانی نموده است. آنان دستاویز مورد اطمینان و وسیله (تقرّب) به سوی خدا هستند.

۳۱۲ - في حديث عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: (مَعَاشِرَ النَّاسِ) أَنَا صِرَاطُ اللَّهِ الْمُسْتَقِيمِ الَّذِي أَمْرُكُمْ بِاتِّبَاعِهِ ثُمَّ عَلَيَّ مِنْ بَعْدِي ثُمَّ مِنْ صُلْبِهِ أَيْمَةٌ يَهْتَدُونَ إِلَى الْحَقِّ وَبِهِ يَتَّعِدُونَ، ثُمَّ قَرَأَ «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» إِلَى آخِرِهَا وَقَالَ: فِي نَزَلَتْ وَفِيهِمْ نَزَلَتْ وَلَهُمْ عَمَّتْ وَإِنَّا لَهُمْ خَصَّتْ أُولَئِكَ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ لِأَخَوْفٍ عَلَيْهِمْ وَلَا لَهُمْ يَحْزَنُونَ، أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ.

الاحتجاج ۷۹/۱

— در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده است: ای گروه مردم! من راه مستقیم خدا هستم، همان راهی که شما را به پیروی از آن فرمان داده است. آنگاه پس از من علی و سپس فرزندانم که از صلب وی هستند امامانی هستند که (مردم را) به سوی حق هدایت می‌کنند و به حق عدالت می‌ورزند. آنگاه پیامبر «الحمد لله رب العالمین» را تا آخر تلاوت کرد و فرمود: این درباره من و درباره آنان نازل شده است و آنان را شامل می‌شود و به آنان اختصاص دارد. آنان اولیای خدا هستند که هیچ ترسی بر ایشان نیست و اندوهگین نمی‌شوند. بدانید که حزب خدا پیروز است.

۳۱۳ — فی حدیث عن النبی صلی الله علیه وآله: (مَعَاشِرَ النَّاسِ) مَنْ يُطِيعُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَلِيًّا وَالْأَيْمَةَ الَّذِينَ ذَكَرْتُهُمْ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

الاحتجاج ۸۳/۱

— در حدیث دیگری از پیامبر (ص) نقل شده است: ای گروه مردم! هرکس از خدا و پیامبرش و از علی و امامانی که از آنان پیاد کردم اطاعت کند، به کامیابی بزرگی دست یافته است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۳۱۴ — عن علي عليه السلام: مَنْ أَطَاعَ إِمَامَهُ فَقَدْ أَطَاعَ رَبَّهُ.

غررالحکم ۶۷۵/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه از امام خود اطاعت کند پروردگارش را اطاعت کرده است.

۳۱۵ — قال ابو عبد الله عليه السلام: نَحْنُ قَوْمٌ فَرَضَ اللَّهُ طَاعَتَنَا، لَنَا الْأَنْفَالُ وَ لَنَا صَفْوُ الْمَالِ... الحديث.

الوسائل ۳۷۳/۶

— امام صادق (ع) فرمود: ما گروهی هستیم که خداوند اطاعت ما را واجب شمرده است. غنائم و برگزیده اموال، اختصاص به ما دارد...

۳۱۶ - عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ الْأُئِمَّةُ مِنْ وُدِّكَ ،
مَنْ أَطَاعَهُمْ أَطَاعَ اللَّهَ... الخبر.

اثبات الهداة ۱/۳۷۵

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: ای علی! امامان از فرزندان تو هستند. هر که آنان را اطاعت کند خدا را اطاعت کرده است...

۳۱۷ - عن أبي ذر قال: قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ مَنْ أَطَاعَكَ فَقَدْ أَطَاعَنِي وَمَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ عَصَاكَ فَقَدْ عَصَانِي وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى اللَّهَ.

البحار ۳۸/۲۹

— از ابوذر نقل شده که گفت: پیامبر (ص) فرمود: ای علی! هر که تو را اطاعت کند مرا اطاعت کرده و هر که مرا اطاعت کند خدا را اطاعت کرده است، و هر که تو را نافرمانی کند مرا نافرمانی کرده و هر که مرا نافرمانی کند خدا را نافرمانی کرده است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۳۱۸ - قوله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَا وَأَهْلُ بَيْتِي شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ وَأَغْصَانُهَا فِي الدُّنْيَا فَمَنْ تَمَسَّكَ بِهَا اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا.

الغدیر ۱۰/۲۸۰

— پیامبر (ص) فرمود: من و خاندانم درختی هستیم در بهشت که شاخه هایش در دنیا است، هر که به ما تمسک جوید راهی به سوی پروردگارش گزیده است.

۳۰

حُبُّ الْأُئِمَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَحَبَّةُ إِمَامَانِ (ع)

فَلَنْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ. س ۴۲ / آیه ۲۳

بگو: من در برابر این (تبلیغ رسالت) هیچ پاداشی جز دوستی با خویشاوندانم از شما نمی‌خواهم.

۳۱۹ — عن ابن عباس قال: لَمَّا نَزَلَتْ «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى» قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَمَرَ اللَّهُ بِمَوَدَّتِهِمْ قَالَ: عَلِيٌّ وَفَاطِمَةُ وَوَلَدُهُمَا (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ).

مناقب علی بن ابی طالب / ۳۰۹

— ابن عباس می‌گوید: وقتی آیه: «بگو: من در برابر این (تبلیغ رسالت) هیچ پاداشی جز دوستی با خویشاوندانم از شما نمی‌خواهم» نازل شد، از رسول خدا (ص) پرسیدند: اینان که خداوند به دوستیشان فرمان داده است کیانند؟ فرمود: علی و فاطمه و فرزندانشان.

۳۲۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَجِبُوا اللَّهَ لِمَا يَغْدُوكُمْ بِهِ مِنْ نِعْمَةٍ وَأَجِبُونِي لِحُبِّ اللَّهِ وَأَجِبُوا أَهْلَ بَيْتِي لِحُبِّي.

عقل الشرايع / ۱۳۹ مناقب علی بن ابی طالب / ۱۳۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: خدا را به خاطر نعمت‌هایی که به شما می‌خوراند دوست داشته باشید، و مرا به خاطر دوستی با خدا، و خاندانم را به خاطر دوستی با من دوست بدارید.

۳۲۱ — عن علي عليه السلام: أَحْسَنُ الْحَسَنَاتِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَأَسْوَأُ السَّيِّئَاتِ بُغْضُنَا.

غررالحکم / ۲۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین نیکیها دوستی ما خاندان، و بدترین گناهان دشمنی با ماست.

۳۲۲ — ... عن الصادق عليه السلام قال: لِكُلِّ شَيْءٍ وَاسَاسٌ وَاسَاسُ الْإِسْلَامِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ.

المحاسن ۱/۱۵۰ البحار ۲۷/۹۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر چیزی بنیادی دارد و بنیاد اسلام محبت ما خاندان است.

۳۲۳ — عن عليّ عليه السلام: أَوْلَى النَّاسِ بِنَا مَنْ وَالَنَا وَعَادَى مَنْ عَادَنَا.

غررالحکم ۲۱۳/

— از علی (ع) نقل شده است: سزاوارترین مردم به ما کسی است که با ما دوستی کند و با دشمنان ما دشمنی نماید.

۳۲۴ — عن حفص الدهان قال: قال لي أبو عبد الله عليه السلام: إنَّ فَوْقَ كُلِّ عِبَادَةٍ عِبَادَةٌ وَحُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَفْضَلُ عِبَادَةٍ. علوم حسنی

المحاسن ۱/۱۵۰ البحار ۲۷/۹۱

— حفص دهان می گوید: امام صادق (ع) به من فرمود: مافوق هر عبادتی عبادت دیگر است، و محبت ما خاندان بهترین عبادت است.

۳۲۵ — ... عن محمد بن مفضل في حديث قال: قال أبو جعفر عليه السلام: حُبُّنَا إِيْمَانٌ وَبُغْضُنَا كُفْرٌ.

المحاسن ۱/۱۰۵ الوسائل ۱۸/۵۶۶

— در حدیثی از محمد بن مفضل نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: محبت ما ایمان، و دشمنی با ما کفر است.

آثار حبتهم عليهم السلام آثار محبت امامان (ع)

۳۲۶ - قال المفضل وسمعت الصادق عليه السلام يقول: مَنْ وَجَدَ بَرْدَ حُبِّنا عَلَى قَلْبِهِ فَلْيَكْتِرِ الدُّعَاءَ لِأُمَّهِ فَإِنَّهَا لَمْ تَخُنْ أَبَاهُ.

امالی الصدوق / ۴۸۸ روضة المتقين ۸ / ۶۴۵ البحار ۲۷ / ۱۴۷

— مفضل می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هر کس برودت محبت ما را در دل خود احساس کند، باید برای مادرش بسیار دعا کند که در حق پدر وی خیانت نکرده است.

۳۲۷ - ... عن ابي عبدالله الشامي عن نوف البكالي عن امير المؤمنين عليه السلام في حديث قال: كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مِنْ حَلَالٍ وَهُوَ يُبْغِضُنِي وَيُبْغِضُ الْأَيْمَةَ مِنْ وُلْدِي، إِي ان قال: مَنْ أَحَبَّنَا كَانَ مَعَنَا وَلَوْ أَنَّ أَحَدًا أَحَبَّ حَجْرًا لَحَشْرَةُ اللَّهِ مَعَهُ.

اثبات الهداة ۱ / ۵۲۸

— از ابو عبدالله شامی از نوف بکالی از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که در حدیثی فرمود: دروغ می گوید کسی که می پندارد حلال زاده است و حال آنکه با من و امامانی که از فرزندان منند دشمنی می کند. (تا آنکه فرمود:) هر که ما را دوست داشته باشد با ما خواهد بود، و اگر کسی سنگی را دوست داشته باشد خدا او را با آن محشور خواهد ساخت.

۳۲۸ - ... عن زيد بن علي عن أبيه عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ مَنْ أَحَبَّنِي وَأَحَبَّكَ وَأَحَبَّ الْأَيْمَةَ مِنْ وُلْدِكَ فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَلَى طَيْبِ مَوْلِدِهِ فَإِنَّهُ لَا يُحِبُّنَا إِلَّا مَنْ طَابَتْ وِلادَتُهُ وَلَا يُبْغِضُنَا إِلَّا مَنْ خَبَّتْ وِلادَتُهُ.

امالی الصدوق / ۳۸۴ بشارة المصطفى / ۱۵۰ البحار ۲۷ / ۱۴۶ اثبات الهداة ۱ / ۴۹۳

— از زید بن علی از پدرانش از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! هر که من و تو و امامانی را که از فرزندان تو هستند دوست داشته باشد، باید خدا را بر پاکی ولادت خود سپاس گوید، زیرا فقط کسی که ولادتش پاک است ما را دوست می‌دارد، و فقط کسی که ولادتش ناپاک است با ما دشمنی می‌کند.

۳۲۹ — ... عن جميل بن دراج عن التَّمَالِي عن علي بن الحسين عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فِي الْجَنَّةِ ثَلَاثُ دَرَجَاتٍ وَفِي النَّارِ ثَلَاثُ دَرَجَاتٍ فَأَعْلَى دَرَجَاتِ الْجَنَّةِ لِمَنْ أَحَبَّنَا بِقَلْبِهِ وَنَصَرَنَا بِلِسَانِهِ وَيَدِهِ وَفِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ، مَنْ أَحَبَّنَا بِقَلْبِهِ وَنَصَرَنَا بِلِسَانِهِ وَفِي الدَّرَجَةِ الثَّلَاثَةِ مَنْ أَحَبَّنَا بِقَلْبِهِ وَفِي السُّفْلِ دَرَكٌ مِنَ النَّارِ مَنْ أَبْغَضَنَا بِقَلْبِهِ وَأَعَانَ عَلَيْنَا بِلِسَانِهِ وَيَدِهِ وَفِي الدَّرَكِ الثَّانِيَةِ مِنَ النَّارِ مَنْ أَبْغَضَنَا بِقَلْبِهِ وَأَعَانَ عَلَيْنَا بِلِسَانِهِ وَفِي الدَّرَكِ الثَّلَاثَةِ مِنَ النَّارِ مَنْ أَبْغَضَنَا بِقَلْبِهِ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی ۱۵۳/۷ انجمن ۹۳/۲۷ البحار

— از جميل بن دراج از تمالی از علی بن الحسین (ع) نقل شده که

پیامبر خدا (ص) فرمود: در بهشت سه درجه، و در دوزخ نیز سه مرتبه است. بالاترین درجات بهشت از آن کسی است که ما را در دل دوست داشته باشد و با دست و زبانش ما را یاری کند. در درجه دوم کسی قرار دارد که ما را در دل دوست می‌دارد. و فقط با زبانش ما را یاری می‌کند. درجه سوم اختصاص به کسی دارد که ما را در دل دوست می‌دارد. و پائین ترین مرتبه دوزخ برای کسی است که در دل با ما دشمن است و با دست و زبانش به زبان ما کمک می‌کند. در دومین مرتبه دوزخ کسی قرار دارد که در دل دشمن ماست و با زبان خود بر ضرر ما کمک می‌کند، و مرتبه سوم دوزخ اختصاص به کسی دارد که در دل با ما دشمنی می‌کند.

۳۳۰ — عن ابن عباس قال: قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حَسَنٌ وَحُسَيْنٌ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مَنْ أَحَبَّهُمَا أَحَبَّنِي وَمَنْ أَبْغَضَهُمَا أَبْغَضَنِي.

المحجة البيضاء ۲۲۲/۴

— از ابن عباس نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: حسن و حسین دو سرور جوانان اهل بهشتند، هرکه آنان را دوست بدارد مرا دوست داشته و هرکه با آنان دشمنی کند با من دشمنی کرده است.

۳۳۱ — عن عبدالله قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: هذان إثنائي من أحبهما فقد أحببني يعني الحسن والحسين.

ذخائر العقبى / ۱۲۴

— از عبدالله نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: این دو تن یعنی حسن و حسین فرزندان منند، هرکه آنان را دوست بدارد مرا دوست داشته است.

۳۳۲ — ... عن ابي حازم عن ابي هريرة قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: من أحب الحسن والحسين فقد أحببني ومن أبغضهما فقد أبغضني.

كشف الغمة ۱/ ۵۲۷ بشارة المصطفى ۱۲۲/ امالي الطوسي ۰/ ۲۵۶ ينابيع المودة ۱۶۶/

— از ابو حازم از ابو هريره نقل شده که گفت: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: هرکه حسن و حسین را دوست داشته باشد مرا دوست داشته و هرکه آن دو را دشمن بدارد مرا دشمن داشته است.

۳۳۳ — قال النبي صلى الله عليه وآله: في الحسن والحسين (عليهما السلام): اللهم إني أحبهما فأحبهما وأحب من يحبهما. وقال صلى الله عليه وآله: من أحبهما فقد أحببني ومن أحب الله ومن أبغضهما فقد أبغضني ومن أبغضني فقد أبغض الله.

ينابيع المودة / ۱۶۹

— پیامبر (ص) درباره حسن و حسین فرمود: بار خدایا! من این دو تن را دوست دارم تو نیز آنها و دوستانشان را دوست بدار. و فرمود: هرکه آن دو را دوست بدارد مرا دوست داشته و هرکه خدا را دوست داشته است، و هرکه با

آنان دشمنی کند با من دشمنی کرده و هرکه با من دشمنی کند با خدا دشمنی نموده است.

۳۳۴ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَّهُ قَالَ لِلْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَحِبُّهُ فَأَجِبَّهُ وَأُحِبُّ مَنْ يُحِبُّهُ.

ینابیع المودة / ۱۶۹ ذخائر العقبی / ۱۳۱

— پیامبر (ص) درباره حسن (ع) فرمود: بار خدایا! من او را دوست دارم تو نیز او و دوستانش را دوست بدار.

۳۳۵ — عن يعلى بن مرة قال: سمعت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: حُسَيْنٌ مِنِّي وَأَنَا مِنْ حُسَيْنٍ أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حُسَيْنًا، حُسَيْنٌ سِبْطٌ مِنَ الْأَسْبَاطِ.

کامل الزیارات / ۵۲ ینابیع المودة / ۱۶۴ ذخائر العقبی / ۱۳۳

— یعلی بن مره می گوید: از رسول خدا (ص) شنیدم که می فرمود: حسین از من است و من از حسینم. خدا دوست دارد کسی را که حسین را دوست داشته باشد. حسین، نوه ای از نوادگان من است.

۳۳۶ — قال علي عليه السلام: لَا يَجْتَمِعُ حُبُّنَا وَحُبُّ عَدُوِّنَا فِي جَوْفِ إِنْسَانٍ إِلَّا اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ: مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ.

البحار / ۲۴ / ۳۱۸

— علی (ع) فرمود: دوستی ما با دوستی دشمنان ما در درون کسی جمع نمی شود. خداوند می فرماید: «خدا در درون آدمی دو قلب قرار نداده است».

۳۳۷ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَحَبَّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ حَسْرَةً اللَّهُ آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

اثبات الهداة / ۱ / ۴۸۵ البحار / ۲۷ / ۷۹

— رسول خدا (ص) فرمود: هر که ما را دوست داشته باشد، خدا او را روز قیامت ایمن محشور می کند.

۳۳۸ — ... عن اسماعیل بن مسلم الشعیری عن الصادق عن أبیه علیهما السلام، قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَتُبُّكُمْ قَدَمًا عَلَى الصَّرَاطِ أَشَدُّكُمْ حُبًّا لِأَهْلِ بَيْتِي.

فضائل الشيعة/ ۵ البحار ۸/۶۹

— از اسماعیل بن مسلم شعیری از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: ثابت قدم ترین شما بر صراط، کسی است که از همه بیشتر به خاندان من محبت داشته باشد.

۳۳۹ — عن مقداد بن الأسود قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَعْرِفَةُ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ وَحُبُّ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ جَوَازٌ عَلَى الصَّرَاطِ وَالْوَلَايَةُ لِآلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَمَانٌ مِنَ الْعَذَابِ.

ينابيع المودة/ ۲۲ الغدير ۱۰/۲۷۹

— از مقداد بن اسود نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: شناخت خاندان محمد (ص) باعث بیزاری از آتش، و دوستی خاندان محمد (ص) وسیله عبور از صراط، و ولایت خاندان محمد (ص) سبب ایمنی از عذاب است.

۳۴۰ — ... عن جابر عن أبي جعفر عن علي بن الحسين عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حُبِّي وَحُبُّ أَهْلِ بَيْتِي نَافِعٌ فِي سَبْعَةِ مَوَاطِنَ أَهْوَالُهُنَّ عَظِيمَةٌ، عِنْدَ الْوَفَاةِ وَفِي الْقَبْرِ، وَعِنْدَ النَّشُورِ وَعِنْدَ الْكِتَابِ وَعِنْدَ الْحِسَابِ، وَعِنْدَ الْمِيزَانِ وَعِنْدَ الصَّرَاطِ.

جامع الاخبار/ ۲۱۳ الخصال ۲/۳۶۰ بشارة المصطفى/ ۱۷

— از جابر از امام باقر (ع) از علی بن الحسین (ع) نقل شده که پیامبر

خدا (ص) فرمود: محبت من و خاندانم در هفت مورد که بسیار وحشتناک است سود می دهد: هنگام مرگ، در قبر، هنگام زنده شدن، کنار نامه عمل، زمان حساب، نزد میزان و نزد صراط.

۳۴۱ — عن موسى النميري عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أتى رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ! إِنِّي لِأُحِبُّكَ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحَبَبْتَ.

فضائل الشيعة / ۴۰

— از موسی نمیری از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مردی نزد پیامبر خدا (ص) آمد و گفت: ای رسول خدا! من تو را دوست دارم. پیامبر (ص) فرمود: تو با کسی خواهی بود که او را دوست داری.

۳۴۲ — قال امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَحَبَّنَا فَلْيَعْمَلْ بِعَمَلِنَا وَلْيَسْتَعِينْ بِالْوَرَعِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ مَا يُسْتَعَانُ بِهِ فِي أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

البحار ۳۰۷/۷۰

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هر که ما را دوست می دارد باید بر طبق کردار ما عمل کند و از تقوی کمک بگیرد، زیرا تقوی بهترین چیزی است که در کار دنیا و آخرت می توان از آن کمک گرفت.

۳۲

من ابغضهم عليهم السلام دشمنان امامان (ع)

۳۴۳ — ... حدثنا جابر بن عبدالله الانصاري قال: حَظَبْنَا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ أَبْغَضَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ بَعَثَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَهُودِيًّا، قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ: وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ؟ فَقَالَ: وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ.

امالی الصدوق / ۲۷۳ البحار ۲۱۸/۲۷

— جابر بن عبدالله انصاری می گوید: پیامبر خدا (ص) برای ما خطبه خواند و فرمود: ای مردم! هر که با ما خاندان دشمنی کند، خداوند او را روز قیامت یهودی برمی انگیزد. جابر می گوید: گفتم: ای رسول خدا! هر چند روزه گرفته و نماز خوانده و به خیال خود، مسلمان باشد؟ فرمود: هر چند روز گرفته و نماز خوانده باشد و خیال کند که مسلمان بوده است.

۳۴۴ — عن موسى بن اسماعيل بن موسى بن جعفر عن آبائه عن علي بن أبي طالب عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أُدْخِلْتُ الْجَنَّةَ فَرَأَيْتُ عَلَى أَبِيهَا مَكْتُوبًا بِالذَّهَبِ. لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ حَبِيبُ اللهِ عَلِيُّ وَلِيُّ اللهِ فَاطِمَةُ أُمَةُ اللهِ، الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ صَفْوَةُ اللهِ عَلَى مُبْغِضِيهِمْ لَعْنَةُ اللهِ.

البحار ۳/۲۷

— از موسی بن اسماعیل بن موسی بن جعفر از پدرانش از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: مرا وارد بهشت کردند، دیدم بر درب آن با طلا نوشته شده است: «لا اله الا الله، محمد حبیب الله، علی ولی الله، فاطمه امة الله، الحسن والحسين صفاة الله، علی مبغضیهم لعنة الله».

۳۴۵ — عن ابي حمزة عن علي بن الحسين عن ابيه عن امير المؤمنين عليه السلام عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي حَدِيثٍ أَنَّهُ قَالَ: أَنَا وَعَلِيٌّ وَفَاطِمَةُ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ وَتِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ حُجَجُ اللهِ عَلَى خَلْقِهِ أَغْدَاؤُنَا أَعْدَاءُ اللهِ وَأَوْلِيَاؤُنَا أَوْلِيَاءُ اللهِ.

اثبات الهداة ۱/۲۷۷ هـ

— از ابو حمزه از علی بن الحسین (ع) از پدرش از امیرالمؤمنین (ع) از پیامبر (ص) نقل شده که در حدیثی فرمود: من و علی و فاطمه و حسن و حسین و نه تن از فرزندان حسین حجت های خدا بر بندگان او هستیم. دشمنان ما دشمنان خدا و دوستانمان دوستان خدا هستند.

۳۴۶ — عن زیدبن ارقم عن النبی صلی الله علیه وآله: لَعَنَ اللهُ مَنْ تَوَلَّى إِلَى غَيْرِ مَوَالِيهِ.

البحار ۲۷/۶۴

— از زیدبن ارقم از پیامبر (ص) نقل شده است: خدا لعنت کند کسی را که با غیر موالیان خود دوستی کند.

۳۴۷ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ تَوَلَّى غَيْرَ مَوَالِيهِ فَقَلْبُهُ لَعْنَةُ اللهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.

البحار ۲۷/۶۴

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: هرکس با غیر موالیان خود دوستی کند لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر او باد.

۳۴۸ — قوله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُبَغِضُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَحَدٌ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللهُ النَّارَ.

الغدیر ۱۰/۲۷۹

— پیامبر (ص) فرمود: سوگند به آنکه جانم به دست اوست، هیچکس با ما خاندان دشمنی نمی کند مگر آنکه خداوند او را وارد دوزخ خواهد کرد.

۳۴۹ — في حديث عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: (مَعَاشِرَ النَّاسِ) شَتَانٌ مَا بَيْنَ السَّعِيرِ وَالْجَنَّةِ، عَدُوْنَا مَنْ ذَمَّهُ اللهُ وَلَعْنَةُ اللهِ وَوَلِيْنَا مَنْ مَدَحَهُ اللهُ وَأَحَبَّهُ.

الاحتجاج ۱/۸۰

— در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده است: ای گروه مردم! میان بهشت و دوزخ فاصله بسیار است. دشمن ما کسی است که خدا او را نکوهش کرده و لعنت نموده، و دوست ما کسی است که خدا او را ستوده و دوست می دارد.

۳۵۰ — وقال الصادق عليه السلام: مَنْ شَكَّ فِي كُفْرِ أَعْدَائِنَا

وَالظَّالِمِينَ لَنَا فَهُوَ كَافِرٌ.

الوسائل ۵۶۱/۱۸ البحار ۳۶۶/۸

— امام صادق (ع) فرمود: هرکس در کفر دشمنان و ستمکاران در حق ما، تردید داشته باشد کافر است.

۳۵۱ — في حديث، قال الصادق عليه السلام: مَنْ أَشْبَعَ عَدُوًّا لَنَا فَقَدْ قَتَلَ وَلِيًّا لَنَا.

البحار ۲۳۳/۲۷ صفات الشيعة ۵۱/

— امام صادق (ع) در حدیثی فرمود: هرکه دشمن ما را سیر کند در حقیقت دوستی از دوستان ما را کشته است.

نواب الصلوة عليهم پاداش درود فرستادن بر آنان

إِنَّ اللَّهَ وَقَلَاتُكُنْهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا.

س ۳۳/ آیه ۵۶

در حقیقت، خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند. ای مؤمنان! شما (نیز) بر او درود فرستید و سلام کنید.

۳۵۲ — قال النبي صلى الله عليه وآله: أَكْثِرُوا الصَّلَاةَ عَلَيَّ فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَيَّ نُورٌ فِي الْقَبْرِ وَنُورٌ عَلَى الصِّرَاطِ وَنُورٌ فِي الْجَنَّةِ.

البحار ۷۰/۹۴

— پیامبر (ص) فرمود: بر من بسیار درود بفرستید، زیرا درود فرستادن بر من، نوری در قبر و نوری بر صراط و نوری در بهشت است.

۳۵۳ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَمَلَائِكَتُهُ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُقِلِّ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْتِرْ.

الكافي ۴۹۲/۲ الوسائل ۱۲۱۲/۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که بر من درود بفرستد خدا و فرشتگان بر او درود می فرستند. پس هر که خواهد کمتر و هر که خواهد بیشتر درود بفرستد.

۳۵۴ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ارْتَفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ بِالصَّلَاةِ فَإِنَّهَا تَذْهَبُ بِالنَّفَاقِ.

الكافي ۴۹۳/۲ الوسائل ۱۲۱۶/۴ البحار ۵۹/۹۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: صدای خود را به درود فرستادن بر من بلند کنید که نفاق را از بین می برد.

۳۵۵ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ قَوْمٍ اجْتَمَعُوا فِي مَجْلِسٍ فَلَمْ يَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَيَّ نَبِيِّهِمْ إِلَّا كَانَ ذَلِكَ الْمَجْلِسُ حَشْرَةً وَوَبَالًا عَلَيْهِمْ.

الكافي ۴۹۷/۲ الوسائل ۱۱۸۰/۴ تفسیر نورالتقلین ۳۰۱/۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر گروهی که در مجلسی اجتماع کنند و نام خدا را نبرند و بر پیامبر خود درود نفرستند، آن مجلس مایه وبال و حسرت آنان خواهد شد.

۳۵۶ - عن جعفر بن محمد عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ: مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ مِائَةً مَرَّةً قَضَى اللَّهُ تَعَالَى لَهُ مِائَةَ حَاجَةٍ.

منافى علي بن ابي طالب ۲۹۵/

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص)

فرمود: هرکس بر محمد و آل محمد صد بار درود بفرستد، خداوند صد حاجت او را برمی آورد.

۳۵۷ — عن ابان بن تغلب عن الباقر عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَلَمْ يُصَلِّ عَلَى آلِي لَمْ يَجِدْ رِيحَ الْجَنَّةِ وَإِنَّ رِيحَهَا تَتَوَجَّدُ مِنْ مَسِيرَةِ خَمْسِيَانَةِ عَامٍ.

أما لي الصدوق / ۳۶۰ روضة الواعظين ۳۲۳/۲ البحار ۵۶/۹۴

— از ابان بن تغلب از امام باقر (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که بر من درود بفرستد و بر خاندانم درود نفرستد، بوی بهشت را که از مسافت پانصد سال راه شنیده می شود نخواهد شنید.

۳۵۸ — (بالاسناد) ان النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَرَجَ عَلَيْنَا فَقَلْنَا: يَا رَسُولَ اللهِ! قَدْ عَلِمْنَا كَيْفَ نَسَلَمُ عَلَيْكَ فَكَيْفَ نَصَلِّيُ عَلَيْكَ قَالَ: فَقُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

صحيح البخاري ۱۳۸/۸

— راوی می گوید: روزی پیامبر (ص) بر ما وارد شد. گفتیم: ای پیامبر خدا! ما می دانیم چگونه باید به تو سلام کنیم. آیا چگونه بر تو درود بفرستیم؟ فرمود: بگوئید: بار خدایا! بر محمد و خاندانش درود بفرست، همانگونه که بر خاندان ابراهیم درود فرستادی که تو ستوده و بزرگواری. بار خدایا! برکت را بر محمد و خاندانش نازل کن چنانکه بر خاندان ابراهیم نازل کردی که تو ستوده و بزرگواری.

الفصل الرابع

نبذة من فضائل امير المؤمنين (ع) بخشی از فضایل امير المؤمنين (ع)

۳۴

فضائله (ع) من القرآن فضایل علی (ع) در قرآن

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَفْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ.

س ۵ آیه ۶۷

ای پیامبر! آنچه از جانب پروردگارت بر تو نازل شده است ابلاغ کن، اگر نکنی رسالت وی را ابلاغ نکرده ای. خدا تو را از (گزند) مردم حفظ می کند.

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِينًا.

س ۵ / آیه ۳

امروز دینتان را برای شما کامل ساختم و نعمتم را بر شما تمام نمودم و اسلام را دین شما پسندیدم.

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا
 وَيُطْعِمُونَ الْقُلَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا
 إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لِأَتُرِيدَ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا * إِنَّا نَخَافُ
 مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا غُيُوسًا فَمُظْهِرًا * فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا *
 وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا.

س ۷۶ / آيات ۷-۱۲

(نیکوکاران) به نذر خود وفا می‌کنند و از روزی که شر آن آشکار است بیم دارند. و غذا را با آنکه دوست دارند به بینوا و یتیم و اسیر می‌دهند. (و می‌گویند:) ما فقط برای رضای خدا به شما غذا می‌دهیم و از شما پاداش و سپاسی نمی‌خواهیم. ما از پروردگاران از روزی که گرفته و سخت است می‌ترسیم. پس، پروردگارشان از شر آن روز نگاهشان می‌دارد و تازگی و شادمانی برای آنان پیش می‌آورد. و به خاطر صبری که کرده‌اند بهشت و دیبا به آنان پاداش می‌دهد.

مرکز تحقیقات کلامی و علوم اسلامی

قد روى الخاص والعام أن الآيات من هذه السورة وهي قوله: إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ، إِلَى قَوْلِهِ: كَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا، نَزَلَتْ فِي عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَفَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ وَالْحَسَنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَجَارِيَةَ لَهُمْ تُسَمَّى فَضَّةً وَهُوَ الْمُرُوي عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ وَمَجَاهِدٍ وَأَبِي صَالِحٍ.

تفسیر مجمع البیان ۱۰- ۹/۴۰۴

خاصه و عامه روایت کرده‌اند که آیات این سوره، از آیه: «إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ...» تا آیه: «... كَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا» در شأن علی و فاطمه و حسن و حسین علیه‌السلام و کنیز آنان بنام فضه نازل گردیده است. از ابن عباس و مجاهد و ابوصالح نیز این روایت نقل شده است.

۳۵۹ - عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قال النبي صلى الله عليه

وآله: نَزَلَتْ «الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً» فِي عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

البحار ۴۱/۳۰

— از امام رضا (ع) از پدراناش نقل شده که پیامبر (ص) فرمود:
«الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً» در شأن علی (ع) نازل شده است.

۳۶۰ — عن ابن يزيد قال: سألت ابا الحسن عليه السلام عن قوله:
وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا قَال: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ.

تفسیر العیاشی ۱۹۴/۱ تفسیر نورالتقلین ۳۷۷/۱

— ابن یزید می گوید: از حضرت ابوالحسن (ع) درباره گفتار خداوند:
«همگی به ریسمان خدا چنگ زنید» سؤال کردم، فرمود: ریسمان محکم خدا
علی بن ابی طالب (ع) است.

۳۶۱ — عن الباقر عليه السلام في قوله تعالى: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ» قَالَ: مَعَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

تفسیر نورالتقلین ۲۸۱/۲ اثبات الهداة ۹۹/۲

— امام باقر (ع) درباره گفتار خداوند: «ای مؤمنان! از خدا پروا
کنید و با راستگویان باشید»، فرمود: با علی بن ابی طالب (ع).

۳۶۲ — عن الصادق عليه السلام «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» يَعْنِي
أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

تفسیر العیاشی ۲۴/۱ البحار ۲۴۰/۹۲

— امام صادق (ع) درباره آیه: «ما را به راه راست هدایت کن»
فرمود: راه راست، امیرالمؤمنین (ع) است.

۳۶۳ — علي بن ابراهيم عن ابيه عن ابن ابي عمير عن سماعة عن ابي
عبدالله عليه السلام في قول الله عزوجل: «وَأَوْفُوا بِعَهْدِي» قَالَ: بِوِلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ: «أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ» أَوْفِ لَكُمْ بِالْحَقِّ.

الکافی ۴۳۱/۱

— علی بن ابراهیم از پدرش از ابن ابی عمیر از سماعه از امام صادق (ع) نقل کرده که آن حضرت درباره گفتار خداوند: «به پیمان من وفا کنید» فرمود: به ولایت امیرالمؤمنین (ع) وفا کنید «تا به پیمان شما وفا کنم» یعنی برای شما به بهشت وفا کنم.

۳۶۴ — عن ابی حمزة قال: سألت ابا جعفر علیه السلام عن قول الله تعالى: «قُلْ إِنَّمَا أُعْطِیْتُكُمْ بِوَأَحِدَةٍ» فَقَالَ: إِنَّمَا أُعْطِیْتُكُمْ بِوَأَحِدَةٍ عَلَیْهِ السَّلَامُ هِيَ الْوَأَحِدَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: «إِنَّمَا أُعْطِیْتُكُمْ بِوَأَحِدَةٍ»

الكافي ۲۰/۱

— ابوحمزه می گوید: از امام باقر (ع) درباره گفتار خداوند: «بگو: تنها شما را به یک چیز پند می دهم» فرمود: تنها شما را به ولایت علی (ع) پند می دهم. این همان یک چیز است که خداوند فرموده است: «انما اعطکم بواحدة».

۳۶۵ — عن جابر قال: قال ابو جعفر علیه السلام في هذه الآية: «قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ» قال: هُوَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

بصائر الدرجات ۲۱۳/

— از جابر نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: در این آیه: «بگو: خدا و کسی که علم کتاب دارد، برای گواه بودن میان من و شما بس است» مقصود، علی بن ابی طالب (ع) است.

۳۶۶ — عن عبد الرحمن بن كثير عن ابی عبد الله علیه السلام: في قوله تعالى: «وَشَهِيدٌ وَمَشْهُودٌ» قَالَ: النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

الكافي ۲۵/۱

— از عبد الرحمن بن كثير نقل شده که امام صادق (ع) درباره گفتار

خداوند: «سوگند به شاهد و مشهود» فرمود: پیامبر (ص) فرموده است: سوگند به امیرالمؤمنین (ع).

۳۶۷ - عن ابي جعفر عليه السلام في قوله: «وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ اِثْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ»، قال: نَزَلَتْ فِي عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

تفسیر العیاشی ۱۴۸/۱ البحار ۳۵/۴۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: گفتار خداوند: «مَثَلُ كَسَانِي» که اموال خود را برای رضای خدا انفاق می‌کنند»، در شأن علی (ع) نازل شده است.

۳۶۸ - عن عبدالله بن المشني بن تمامة بن عبدالله بن أنس بن مالك عن أبيه عن جده عن النبي صلى الله عليه وآله قال: إذا كان يوم القيامة ونُصِبَ الصُّرَاطُ عَلَى جَهَنَّمَ لَمْ يَجْزُ عَلَيْهِ إِلَّا مَنْ كَانَ مَعَهُ جَوَازُ فِيهِ وَلايَةُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَذَلِكَ قَوْلُهُ: «وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسِيئُونَ» يَعْنِي عَنْ وَلايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

البحار ۶۸/۸ بشارة المصطفى ۱۴۴

— از عبدالله بن مشنی بن تمامه بن عبدالله بن انس بن مالک از پدرش از جدش از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: روز قیامت که می‌شود و صراط را روی جهنم می‌گذارند، جز کسی که ولایت علی بن ابی طالب را داشته باشد از آن عبور نمی‌کند، و این است گفتار خداوند: «آنان را نگاه دارید تا مورد سؤال قرار گیرند»، یعنی از ولایت علی بن ابی طالب (ع) از آنان پرسند.

۳۵

فضایل علی (ع) از زبان
پیامبر و امامان (ع)

فضائله المأثورة عن النبي
والأئمة عليهم السلام

۳۶۹ - ... عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: ما

أَظَلَّتِ الْخَضْرَاءُ وَلَا أَقَلَّتِ الْعَبْرَاءُ بَعْدِي أَفْضَلَ مِنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَإِنَّهُ إِمَامُ أُمَّتِي
وَأَمِيرُهَا وَإِنَّهُ وَصِيَّي وَخَلِيفَتِي عَلَيْهَا مَنْ أَقْتَدَى بِهِ بَعْدِي اهْتَدَى وَمَنْ اهْتَدَى بِغَيْرِهِ ضَلَّ
وَعَوَى إِنِّي أَنَا النَّبِيُّ الْمُصْطَفَى مَا أَنْطِقُ بِفَضْلِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ
إِلَّا وَحْيِي يُوحَىٰ... الخبر.

کنزالفوائد / ۲۰۸

— از ابن عباس نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: آسمان نیلگون
سایه نیفکنده و زمین بر پشت خود نگرفته است کسی را که پس از من، برتر از علی بن
ابی طالب (ع) باشد. او پیشوا و زمامدار امت من و وصی و جانشین من بر اتم
می باشد. هر که پس از من از او پیروی کند هدایت می یابد، و هر که از غیر او هدایت
بخواهد گمراه می شود. منم آن پیامبر برگزیده که در شأن علی بن ابی طالب (ع) از
روی هوس سخن نمی گویم. سختم جز وحیی که به من می شود چیزی نیست...

۳۷۰ — فی حدیث عن النبی صلی الله علیه وآله (معاشیر الناس):
فَضَّلُوا عَلِيًّا فَإِنَّهُ أَفْضَلُ النَّاسِ بَعْدِي مِنْ ذَكَرٍ وَأَنْتِي بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ الرَّزْقَ وَبَقِيَ الْخَلْقُ،
مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَغْضُوبٌ مَغْضُوبٌ مَنْ رَدَّ عَلَيَّ قَوْلِي هَذَا وَلَمْ يُوَافِقْهُ، أَلَا إِنَّ جِبْرَائِيلَ خَبَّرَنِي
عَنِ اللَّهِ تَعَالَىٰ بِذَلِكَ وَتَقُولُ: «مَنْ عَادَى عَلِيًّا وَلَمْ يَتَوَلَّهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَتِي وَعَظْبِي» — فَلَسْتَظُنُّ
نَفْسُ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ، وَاتَّقُوا اللَّهَ أَنْ تُخَالِفُوهُ فَتَرِكَ قَدَمُ بَعْدُ بُتُوتِهَا إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ...

الاحتجاج / ۷۵/۱

— در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده است: ای گروه مردم! علی را
برتر بدانید که او پس از من از هر مرد وزنی برتر است. خداوند روزی را به وسیله ما
نازل کرده و مخلوقات به وسیله ما باقی هستند. ملعون و مورد خشم است کسی که این
سخن مرا نپذیرد و با آن موافقت نکند. بدانید که جبرئیل از جانب خداوند این خبر را
به من داده و فرموده است: هر که با علی دشمنی کند و دست از ولایت او بردارد خشم
و لعنت من بر او خواهد بود. باید هرکس ببیند برای فردای خود چه پیش فرستاده است.

از مخالفت خدا پرهیز کنید، مبادا گامی پس از استواریش بلغزد، که خدا از آنچه انجام می‌دهید آگاه است...

۳۷۱ - وقد روى البيهقي يرفعه بسنده الى رسول الله صلى الله عليه وآله، أنه قال: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى آدَمَ فِي عِلْمِهِ وَإِلَى نُوحٍ فِي تَقْوَاهُ وَإِلَى إِبْرَاهِيمَ فِي حِلْمِهِ وَإِلَى مُوسَى فِي هَيْبَتِهِ وَإِلَى عِيسَى فِي عِبَادَتِهِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

کشف الغمۃ ۱/۱۱۴ المحجة البيضاء ۴/۱۹۲ البحار ۳۹/۳۹

— بیهقی به سند خود از پیامبر خدا (ص) نقل کرده که فرمود: هر که می‌خواهد به دانش آدم و پرهیزگاری نوح و بردباری ابراهیم و عظمت موسی و عبادت عیسی نظر کند، به علی بن ابی طالب (ع) بنگرد.

۳۷۲ - عن ابن عباس رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ فِي حِلْمِهِ وَإِلَى نُوحٍ فِي حُكْمِهِ وَإِلَى يُوسُفَ فِي جَمَالِهِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

ذخائر العقبی / ۹۴

— از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که می‌خواهد به بردباری ابراهیم و فرمانروائی نوح و زیبایی یوسف نظر کند به علی بن ابی طالب (ع) بنگرد.

۳۷۳ - في حديث عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلْتَنْظُرُ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عِبَادَةً وَذِكْرَهُ عِبَادَةً وَلَا يُقْبَلُ إِيمَانُ عَبْدٍ إِلَّا بِوَلَاتِيهِ وَالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِهِ.

امالی الصدوق ۱/۱۱۹ الإثناعشرية ۶۲/ حلية الأبرار ۱/۲۸۵

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: نگاه کردن به علی بن ابی طالب و یاد کردن از او عبادت است، و ایمان هیچ بنده‌ای پذیرفته

نمی شود مگر آنکه ولایت او را بپذیرد و از دشمنانش بیزاری جوید.

۳۷۴ - عن الصادق عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَوْمُ غَدِيرِ خُمٍّ أَفْضَلُ أَعْيَادِ أُمَّتِي، وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي أَمَرَنِي اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرَهُ فِيهِ بِتَنْصِبِ أَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَمًا لِأُمَّتِي يَهْتَدُونَ بِهِ مِنْ بَعْدِي، وَهُوَ الْيَوْمُ الَّذِي أَكْمَلَ اللَّهُ فِيهِ الدِّينَ وَأَتَمَّ عَلَيَّ أُمَّتِي فِيهِ الثَّعْمَةَ، وَرَضِي لَهُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا.

اثبات الهداة ۱/۲۶۶

- از امام صادق (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: روز غدیر خم بهترین اعیاد امت من است، و آن روزی است که خداوند مرا در آن مأمور کرد تا برادرم علی بن ابی طالب (ع) را پس از خود به رهبری اتم تعیین کنم. روزی که خداوند دین را در آن کامل ساخت و نعمت را بر اتم تمام کرد و دین اسلام را برای آنان پسندید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۳۷۵ - قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ذِكْرُ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِبَادَةٌ.

مناقب علی بن ابیطالب / ۲۰۶ روضة المتقين ۴/۴۷ الوسائل ۱۱/۵۶۸

- پیامبر (ص) فرمود: یاد علی (ع) عبادت است.

۳۷۶ - عن جابر بن عبد الله قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: زَيَّنُوا مَجَالِسَكُمْ بِذِكْرِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

بشارة المصطفى / ۶۱ مستدرک الوسائل ۲/۴۰۴ مناقب علی بن ابیطالب / ۲۱۱ البحار / ۱۹۹/۳۸

- از جابر بن عبدالله نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: مجالس خود را با یاد علی بن ابی طالب (ع) زینت بخشید.

۳۷۷ - عن سلمة بن كهيل عن حبة عن علي عليه السلام قال: أَنَا أَوَّلُ مَنْ

أَسْلَمَ.

مناقب علی بن ابیطالب / ۱۵ ینابیع المودة / ۶۱

۱- از سلمة بن کهیل از حبه از علی (ع) نقل شده که فرمود: من نخستین کسی هستم که مسلمان شدم.

۳۷۸ - عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَوْلُ مَنْ صَلَّى مَعِي عَلِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

البحار ۲۰۳/۳۸

۱- از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نخستین کسی که با من نماز گزارد علی بن ابی طالب (ع) بود.

۳۷۹ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: خَيْرُ مَنْ يَمْشِي عَلِيَّ وَجْهٍ الْأَرْضِ بَعْدِي عَلِيٌّ بِنُ أَبِي طَالِبٍ.

اثبات الهداة ۲/۲۱۲

۱- پیامبر خدا (ص) فرمود: پس از من بهترین کسی که روی زمین راه می‌رود علی بن ابی طالب (ع) است.

۳۸۰ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: عَلِيٌّ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَهُ لَا يَفْتَرِقَانِ حَتَّى يَرِدَا عَلِيَّ الْحَوْضِ.

جامع الاخبار / ۱۵ انوار الهداية / ۱۳۴ بشارة المصطفى / ۲۰

۱- رسول خدا (ص) فرمود: علی با حق است و حق با او، آن دو از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا بر سر حوض بر من وارد شوند.

۳۸۱ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ وَعَلِيٌّ مَعَ الْحَقِّ يَدُورُ مَعَهُ حَيْثُ مَادَا.

تفسیر ابی الفتوح / ۱/۶۱۶ الشهاب / ۳۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: حق با علی، و علی با حق است، هر جا که حق در گردش است علی نیز با آن در گردش است.

۳۸۲ — عن ام سلمة رضي الله عنها قالت: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: عَلِيٌّ مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ وَلَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلِيَّ الْحَوْضِ.

البحار ۳۵/۳۸ كشف الغمة ۱/۱۴۸

— ام سلمه می گوید: آر پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: علی با قرآن، و قرآن با علی است. آن دو از یکدیگر جدا نمی شوند تا کنار حوض بر من وارد گردند.

۳۸۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: خَلَقَ اللَّهُ مِنْ نُورِ وَجْهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَيُجِيبُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

البحار ۱۲۰/۲۳ كشف الغمة ۱/۱۰۳ ارشاد القلوب ۲/۲۳۴

— رسول خدا (ص) فرمود: خداوند از نور چهره علی بن ابی طالب (ع) هفتاد هزار فرشته آفریده است که تا روز قیامت برای او و دوستانش طلب آمرزش می کنند.

۳۸۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: حَقُّ عَلِيٍّ عَلَى الْمُسْلِمِينَ كَحَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ.

مناقب علي بن ابی طالب ۴۸/ بشارة المصطفى ۲۶۹/ ينابيع المودة ۱۲۳/ امالي الطوسي

۳۴۴/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: حق علی بر عهده مسلمانان مانند حق پدر بر فرزند است.

۳۸۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: سُدُّوا الْأَبْوَابَ الشَّارِعَةَ فِي الْمَسْجِدِ إِلَّا بَابَ عَلِيٍّ.

امالی الصدوق / ۲۷۴ عیون اخبار الرضا / ۲ / ۶۷ البحار / ۳۹ / ۲۰

— رسول خدا (ص) فرمود: تمام درب هائی که به مسجد باز است جز درب خانه علی را ببندید.

۳۸۶ — وقوله (صلى الله عليه وآله): حِزْبُ عَلِيٍّ حِزْبُ اللَّهِ وَحِزْبُ أَعْدَائِهِ حِزْبُ الشَّيْطَانِ.

الاثنا عشرية / ۶۱ امالی الصدوق / ۸۱ البحار / ۳۸ / ۹۵

— و فرمود: حزب علی حزب خدا، و حزب دشمنان وی حزب شیطان است.

۳۸۷ — في حديث عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ مَثَلُكَ فِي أُمَّتِي كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ.

الخصال / ۲ / ۵۷۳ تفسیر نور الثقلین / ۲ / ۳۶۰

— در حدیثی از علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: ای علی! مثل تو میان امتم همچون مثل کشتی نوح است. هر که بر آن سوار گردید نجات یافت و هر که از آن تخلف ورزید غرق شد.

۳۸۸ — عن ابي حمزة قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: إِنَّ عَلِيًّا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بَابٌ فَتَحَهُ اللَّهُ، فَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ مُؤْمِنًا وَمَنْ خَرَجَ مِنْهُ كَانَ كَافِرًا... الخبر.

الكافي / ۱ / ۴۳۷ البحار / ۴۰ / ۹۷

— ابو حمزه می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: علی (ع) دری است که خدا آن را گشوده است، هر که از آن وارد شود مؤمن و هر که از آن خارج

گردد کافر است...

۳۸۹ - ... عن الرضا عن آباه عليه السلام قال: قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ أَنْتَ تُبْرِيءُ ذِمَّتِي وَأَنْتَ خَلِيفَتِي عَلَى أُمَّتِي.

البحار ۱۱۲/۳۸

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! تو دین مرا ادا می‌کنی و توجانشین من برای امت هستی.

۳۹۰ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاً فَعَلِيٌّ مَوْلَاً. أَللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ.

مناقب علي بن ابي طالب / ۲۳ ذخائر العقبی / ۶۷

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که من مولای او هستم، علی مولای اوست. بار خدایا! دوست بدار کسی را که او را دوست می‌دارد، و دشمن بدار کسی را که با وی دشمن است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۳۹۱ - وبالاسناد عن علي بن محمد عن داود بن سليمان عن علي بن موسى عن ابيه عن جعفر عن ابيه عن علي بن الحسين عن ابيه عن علي بن ابي طالب عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاً فَعَلِيٌّ مَوْلَاً. أَللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ وَأَخْذُكَ مَنْ خَذَلَهُ وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ.

اثبات الهداة ۱۰۳/۲

— از علی بن محمد از داود بن سلیمان از علی بن موسی (ع) از پدرش از جعفر (ع) از پدرش از علی بن الحسین (ع) از پدرش از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که من مولای او هستم، علی مولای اوست. بار خدایا! دوست بدار کسی را که او را دوست می‌دارد، و دشمن بدار کسی را که با وی دشمن است، و دست بردار از یاری کسی که دست از یاری او برمی‌دارد، و یاری کن کسی را که او را یاری می‌کند.

۳۹۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَأَخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ، وَالْعَنْ مَنْ ظَلَمَهُ.

اثبات الهداة ۲/۲۹ الغدير ۱۰/۳۷۸

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که من مولای او هستم، علی مولای اوست. بار خدایا! دوست بدار کسی را که دوستدار اوست، و دشمن بدار کسی را که دشمن اوست، و یاری کن کسی را که او را یاری می‌کند، و دست بردار از یاری کسی که دست از یاری او برمی‌دارد، و لعنت کن کسی را که بر اوستم می‌کند.

۳۹۳ — عن ابي ذر عن النبي صلى الله عليه وآله: في حديث قال: عَلِيٌّ قَائِدُ الْبَرَّةِ وَقَاتِلُ الْكُفْرِ.

اثبات الهداة ۲/۲۱۲

— از ابوذر نقل شده است که پیامبر (ص) در حدیثی فرمود: علی پیشوای نیکوکاران و کشنده کافران است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۳۹۴ — قال صلى الله عليه وآله: عَلِيٌّ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ.

مناقب علی بن ابیطالب / ۲۲۳

— پیامبر (ص) فرمود: علی از من است و من از او هستم.

۳۹۵ — عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: عَلِيٌّ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ رَأْسِي مِنْ بَدَنِي.

البحار ۳۸/۳۱۹ الغدير ۱۰/۲۷۸

— از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: علی نسبت به من به منزله سرم نسبت به بدنم می‌باشد.

۳۹۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

وُضِعَتْ فِي كَفَّةٍ وَوُضِعَ إِيمَانُ عَلِيٍّ فِي كَفَّةٍ لَرَجَحَ إِيمَانُ عَلِيٍّ بِنِ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

أعالي الطوسي ۱۸۸/۲ البحار ۳/۱۰۴ مناقب علي بن ابي طالب ۲۸۹/

— پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر آسمانها وزمین در یک کفه ترازو و ایمان علی در کفه دیگر گذاشته شود ایمان علی بن ابي طالب (ع) برتری خواهد داشت.

۳۹۷ — عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَلِيٌّ يَغُصُّبُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَالُ يَغُصُّبُ الْمُنَافِقِينَ.

البحار ۲۵/۴۰

— از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: علی مهتر مؤمنان، و دارائی مهتر منافقان است.

۳۹۸ — عن زید الشَّحَامِ عَنِ ابْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ أَغْتَقَ أَلْفَ مَمْلُوكٍ مِنْ (مَالِهِ — نَخ) كَدِيدِهِ.

المحاسن ۶۲۴/۲ البحار ۴۳/۴۱ حلیة الأبرار ۳۶۲/۱

— از زید شحام از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: علی (ع) با دسترنج خود هزار برده آزاد کرد.

۳۹۹ — عن سعيد بن جبیر عن ابن عباس عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: أَنَا مَدِينَةُ الْجَنَّةِ وَعَلِيٌّ أَبُوهَا فَمَنْ أَرَادَ الْجَنَّةَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ أَبِيهَا.

أعالي الطوسي ۱۹۰/۲ مناقب علي بن ابي طالب ۸۶/

— از سعید بن جبیر از ابن عباس از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: من شهر بهشتم و علی درب آن است. هر که بهشت می خواهد باید از درب آن وارد شود.

۴۰۰ — قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ:

لِي وَلِعَلِّي بِنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أُذْخِلَا الْجَنَّةَ مَنْ أَحَبَّكُمَا وَأُذْخِلَا النَّارَ مَنْ أَبْغَضَكُمَا ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: «الْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَجِيدٍ.»

بشارة المصطفى / ۱۴۴

— رسول خدا (ص) فرمود: روز قیامت خداوند به من و علی بن ابی طالب (ع) خطاب می‌کند: دوستانان خود را وارد بهشت و دشمنانان را وارد دوزخ کنید، همین است گفتار خداوند: «هر کفران پیشه ستیزه گر را در دوزخ بیفکنید».

۴۰۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لعلي عليه السلام: يا علي أنت وأصحابك في الجنة، أنت وأتباعك يا علي في الجنة.

أما الطوسي ۵۷/۱ البحار ۱۷۸/۷

— پیامبر خدا (ص) خطاب به علی (ع) فرمود: ای علی! تو و یارانانت در بهشت خواهید بود. تو و پیروانت ای علی در بهشت خواهید بود.

۴۰۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا تجوز أحد الصراط إلا من كتب له علي الجواز.

ذخائر العقبى ۷۱/۱ الغدير ۲۷۹/۱۰

— رسول خدا (ص) فرمود: هیچکس از صراط نمی‌گذرد مگر کسی که علی برای او جواز [گذر] نوشته است.

۴۰۳ — قال النبي صلى الله عليه وآله: يا علي أنت قسيم الجنة والنار.

تفسیر نور الثقلین ۴۴۱/۵

قوله صلى الله عليه وآله: علي قسيم الجنة والنار.

الاثنا عشرية ۶۱/۱ اما لي الصدوق ۸۱/۱ جامع الاخبار ۱۵/۱

— پیامبر (ص) فرمود: ای علی! تو تقسیم کننده بهشت و دوزخی. (در روایت دیگر فرمود:) علی تقسیم کننده بهشت و دوزخ است.

۴۰۴ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: قال عليُّ عليه السلام: اَنَا قَسِيمُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ اُدْخِلُ اَوْلِيَائِي الْجَنَّةَ وَادْخِلُ اَعْدَائِي النَّارَ.

بصائر الدرجات/ ۴۱۵

— از امام باقر (ع) نقل شده که علی (ع) فرمود: من تقسیم کننده بهشت و دوزخم. دوستانم را وارد بهشت، و دشمنانم را وارد دوزخ می‌کنم.

۴۰۵ — قال الصادق عليه السلام: صَدِيقُ عَلِيٍّ عَدُوٌّ عَلِيٍّ.

البحار ۱۹۷/۷۴

— امام صادق (ع) فرمود: دوست دشمن علی، دشمن علی است.

۴۰۶ — ... الحسين بن علي قال: حَدَّثَنِي أَبِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ لَوْلَاكَ مَا عَرِفَ الْمُؤْمِنُونَ مِنْ بَغْدِي.

عیون اخبار الرضا ۴۸/۲ مناقب علی بن ابی طالب / ۷۰

— حسین بن علی (ع) فرمود: پدرم علی بن ابی طالب (ع) برای من نقل کرد که پیامبر (ص) فرمود: ای علی! اگر تو نبودی اهل ایمان پس از من شناخته نمی‌شدند.

۴۰۷ — ... عن علي بن موسى الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خُلِقْتُ أَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ نُورٍ وَاحِدٍ.

عیون اخبار الرضا ۵۸/۲ امالی الصدوق / ۱۹۶

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: من و علی از یک نور آفریده شده‌ایم.

علمه علیه السلام

دانش علی (ع)

۴۰۸ — ... عن قیس بن سمان عن علقمة بن محمد الحضرمی عن ابی جعفر محمد بن علی علیهما السلام أنه قال (في حديث): قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: (مَعَاشِرَ النَّاسِ) مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَقَدْ أَحْصَاهُ اللَّهُ فِيَّ وَكُلُّ عِلْمٍ عَلِمْتُ فَقَدْ أَحْصَيْتُهُ فِي إِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَمَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا عَلَّمْتُهُ عَلِيًّا، وَهُوَ الْإِمَامُ الْمُبِينُ.

الاحتجاج ۷۴/۱

— از قیس بن سمان از علقمة بن محمد حضرمی از امام باقر (ع) نقل شده که در حدیثی فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: ای گروه مردم! هیچ دانشی نیست مگر آنکه خداوند آن را در من به شمار آورده است، و هر دانشی را که من می‌دانم آن را در پیشوای پرهیزگاران به شمار آورده‌ام. هیچ دانشی نیست مگر آنکه آن را به علی (ع) آموخته‌ام. او همان امام مبین است.

۴۰۹ — عن جعفر بن محمد عن أبيه عن أبيه عن أبيه عن أبيه عن علي عليه السلام قال: سَلُونِي عَنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَوَاللَّهِ مَا نَزَلَتْ آيَةٌ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فِي لَيْلٍ وَنَهَارٍ وَلَا سَبْرٍ وَلَا مَقَامٍ، إِلَّا وَقَدْ أَقْرَأْتُهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَّمَنِي تَأْوِيلَهَا.

الاحتجاج ۳۸۸/۱

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدرانش از علی (ع) نقل شده که فرمود: از کتاب خداوند از من بپرسید. به خدا سوگند هیچ آیه‌ای در شب و روز در سفر و حضر نازل نشد مگر آنکه رسول خدا (ص) آن را برای من قرائت کرد و تأویلش را به من آموخت.

۴۱۰ — عن ابی عبد الله علیه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَّمَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ شَيْئًا سِوَى ذَلِكَ فَمَا عَلَّمَ اللَّهُ رَسُولَهُ فَقَدْ عَلَّمَ

رَسُولُهُ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ.

بصائر الدرجات / ۲۹۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند قرآن را به پیامبر
تعلیم داد و غیر از آن نیز چیزهایی به وی آموخت، و پیامبر (ص) تمام آنچه را که خدا
به او آموخته بود به علی (ع) تعلیم داد.

۴۱۱ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ عَلَّمَ رَسُولَهُ الْحَلَالَ
وَالْحَرَامَ وَالتَّأْوِيلَ وَمَا يَخْتِاجُ إِلَيْهِ النَّاسُ فَعَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلِيًّا
عَلَيْهِ السَّلَامُ ذَلِكَ كُلَّهُ.

بصائر الدرجات / ۲۹۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند، حلال و حرام و
تأویل و تمام نیازمندیهای مردم را به پیامبرش تعلیم داد، و پیامبر (ص) همه آنها را به
علی (ع) آموخت.

۴۱۲ — عن الشمالي عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ عَلِيٌّ
عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَقَدْ عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَلْفَ بَابٍ يَفْتَحُ كُلُّ بَابٍ
أَلْفَ بَابٍ.

البحار / ۲۶ / ۲۹

— از شمالی از امام باقر (ع) نقل شده که علی (ع) فرمود: پیامبر
خدا (ص) هزار باب که از هر بابی هزار باب گشوده می شود، به من آموخت.

۴۱۳ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: عَلَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ أَلْفَ بَابٍ فَفُتِحَ لَهُ مِنْ كُلِّ بَابٍ أَلْفُ بَابٍ.

بصائر الدرجات / ۳۰۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: پیامبر خدا (ص) هزار باب
به علی (ع) آموخت، و از هر بابی هزار باب برای او گشوده شد.

۴۱۴ - عن جعفر عن ابيه عليهما السلام: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ حَدَّثَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ أَلْفَ كَلِمَةٍ يَفْتَحُ أَلْفَ كَلِمَةٍ.

بصائر الدرجات / ۳۱۰

- از امام جعفر صادق (ع) از پدرش نقل شده است که: پیامبر (ص) هزار کلمه برای علی (ع) نقل کرد که از هر کلمه ای هزار کلمه گشوده می شد.

۴۱۵ - عن عبدالله بن ميمون عن جعفر عن ابيه عليهما السلام قال: في كتاب علي عليه السلام كلُّ شيءٍ يُخْتاجُ إِلَيْهِ حَتَّى الْخَدُّشُ وَالْأَرْشُ وَالنَّهْرُشُ.

البحار / ۵۰/۲۶

- از عبدالله بن ميمون از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که فرمود: تمام آنچه مورد احتیاج مردم است حتی (حکم) خراش و جراحت و دندان گرفتن درندگان، در کتاب علی (ع) موجود است.

۴۱۶ - عن سعيد بن جبیر عن ابن عباس رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: يا عليُّ أنا مدينةُ العلمِ وأنتَ بابُها ولن تُوتى المدينةُ إلا من قتلَ البابَ وكذبَ من زعمَ أنه يُجيبني ويُبغضُكُ لِأَنَّكَ مِنِّي وَأَنَا مِنْكَ لَحْمِكَ لَحْمِي وَدَمُكَ مِنْ دَمِي وَرُوحُكَ مِنْ رُوحِي ... الخبر.

بنايع المودة / ۲۸

- از سعيد بن جبیر از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! من شهر دانشم و تو دروازه آن هستی. جز از طریق دروازه وارد شهر نمی توان شد. دروغ می گوید کسی که می پندارد مرا دوست دارد و حال آنکه دشمن تو است، زیرا تو از من هستی و من از تو هستم. گوشت تو گوشت من، و خون تو خون من، و روح تو روح من است...

۴۱۷ - عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أنا مدينةُ العلمِ وعليُّ بابُها فمن أراد العلمَ فليأتِ البابَ.

كشف الغمة / ۱۱۳/۱ اثبات الهداة / ۲۴۶/۲ مناقب علي بن ابي طالب / ۸۳

— از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: من شهر دانشم و علی دروازه آن است. هر که دانش می خواهد باید از این دروازه وارد شود.

۴۱۸ — عن سلمان عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: أَعْلَمُ أُمَّتِي بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

كشفا الغمة ۱۱۳/۱ الغدير ۹۶/۳

— از سلمان نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: داناترین افراد امتم پس از من علی بن ابی طالب (ع) است.

۴۱۹ — قال امير المؤمنين عليه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ سَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقُدُونِي فَلَأَنَا بِطُرُقِ السَّمَاءِ أَعْلَمُ مِنِّي بِطُرُقِ الْأَرْضِ... الخبر.

البحار ۱۲۸/۱۰ تفسیر نورالثقلین ۴۲۴/۱ بنایع المودة ۶۶/

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: ای مردم! پیش از آنکه مرا از دست بدهید، از من سؤال کنید. من به راههای آسمان داناترم تا به راههای زمین...

۴۲۰ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: خَطَبْنَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَقَالَ: سَلُونِي عَنِ الْقُرْآنِ أَحْبَبَ كُمْ عَنْ آيَاتِهِ فِيمَنْ نَزَلَتْ وَأَيُّنَ نَزَلَتْ.

البحار ۷۹/۹۲ عيون اخبار الرضا ۶۷/۲

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که امام حسین (ع) فرمود: امیرالمؤمنین (ع) برای ما خطبه ای خواند و فرمود: درباره قرآن از من بپرسید تا از آیات آن به شما خبر دهم که درباره چه کسی و کجا نازل شده است.

۴۲۱ — عن زرارة عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِابْنِ عَبَّاسٍ: إِنَّ اللَّهَ عَلَّمَنَا مَنَاطِقَ الطَّيْرِ كَمَا عَلَّمَهُ سُلَيْمَانَ بْنَ دَاوُدَ وَمَنَاطِقَ كُلِّ دَابَّةٍ فِي بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ.

بصائر الدرجات ۳۴۴/

— از زراره از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) به ابن عباس فرمود: خداوند سخن پرندگان را به ما آموخته است، چنانکه آن را به سلیمان بن داود آموخت، و سخن هر جنبنده ای را — در خشکی باشد یا در دریا — به ما تعلیم داده است.

۳۷

امامت و ولایت علی (ع)

۴۲۲ — ... عن عبدالله بن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَنْكَرَ إِمَامَةَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدِي كَانَ كَمَنْ أَنْكَرَ نُبُوَّتِي فِي حَيَاتِي وَمَنْ أَنْكَرَ نُبُوَّتِي كَانَ كَمَنْ أَنْكَرَ رُبُوبِيَّةَ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ.

البحار ۱۰۹/۳۸ امالی الصدوق ۵۲۲/ اثبات الهداة ۷۱/۲

— از عبدالله بن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که امامت علی (ع) را پس از من انکار کند، مانند کسی است که نبوت مرا در دوران حیاتم انکار کرده است، و هر که نبوت مرا انکار نماید مانند کسی است که خدائی پروردگارش را منکر شده است.

۴۲۳ — محمد بن سعد الأنصاري عن عمر بن عبدالله بن يعلى بن مرة عن ابيه عن جده يعلى قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول لعلي بن ابي طالب عليه السلام: يا علي أنت ولي الناس من بعدي فمن أطاعك فقد أطاعني ومن عصاك فقد عصاني.

البحار ۱۳۵/۳۸ امالی المفيد ۶۶/

— محمد بن سعد انصاری از عمر بن عبدالله بن يعلى بن مرة از پدرش از جدش يعلى بن مرة نقل کرده که گفت: از رسول خدا (ص) شنیدم که به علی بن ابی طالب (ع) می فرمود: ای علی! پس از من تو سر پرست مردم می باشی، هر که ترا اطاعت کند مرا اطاعت کرده و هر که ترا نافرمانی کند مرا نافرمانی کرده است.

۴۲۴ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ فَضَّلَ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِي عَلَى عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَدْ كَفَرَ.

امالی الصدوق/ ۵۲۲ اثبات الهداة ۷۱/۲ انوارالهداية/ ۱۳۷ البحار ۱۴/۳۸

- پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس یکی از یاران مرا بر علی (ع) برتری دهد کافر است.

۴۲۵ - قوله صلى الله عليه وآله: مَنْ فَارَقَ عَلِيًّا فَقَدْ فَارَقَنِي وَمَنْ فَارَقَنِي فَقَدْ فَارَقَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ.

امالی الصدوق/ ۸۲ جامع الاخبار/ ۱۵ البحار ۳۰/۳۸ الاثنا عشرية/ ۶۱

- پیامبر (ص) فرمود: هرکه از علی (ع) جدا شود از من جدا شده، و هرکه از من جدا گردد از خدا جدا شده است.

۴۲۶ - عن الاعمش رفعه الى ابي ذر رحمة الله عليه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ نَارَعَ عَلِيًّا فِي الْخِلَافَةِ بَعْدِي فَهُوَ كَافِرٌ وَقَدْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ شَكَّ فِي عَلِيٍّ فَهُوَ كَافِرٌ.

البحار ۱۳۵/۳۸

- از اعمش نقل شده که ابوذر گفت: پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه پس از من در کار خلافت با علی (ع) نزاع کند کافر است و با خدا و رسولش به جنگ برخاسته است، و هرکه درباره علی (ع) تردید کند کافر است.

۴۲۷ - عن ابي ذر: قول النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ نَاصَبَ عَلِيًّا الْخِلَافَةَ بَعْدِي فَهُوَ كَافِرٌ وَمَنْ شَكَّ فِيهِ فَهُوَ كَافِرٌ.

اثبات الهداة ۳۶۴/۲

- از ابوذر نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: هرکه پس از من در کار خلافت با علی دشمنی کند کافر است، و هرکه درباره او تردید نماید کافر خواهد بود.

۴۲۸ — عن ابي ذرقال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ غَاصَبَ عَلِيًّا الْخِلَافَةَ مِنْ بَعْدِي فَهُوَ كَافِرٌ.

اثبات الهداة ۲/۲۳۱

— از ابوذر نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که پس از من خلافت علی را غصب کند کافر است.

۴۲۹ — ... قال حدثنا علي بن موسى الرضا قال حدثني أبي موسى بن جعفر عن ابيه جعفر بن محمد عن ابيه محمد بن علي عن ابيه علي بن الحسين عن ابيه الحسين بن علي عن امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليهم السلام عن النبي صلى الله عليه وآله قال: خَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِائَةَ أَلْفِ نَبِيٍّ وَأَرْبَعَةَ وَعِشْرِينَ أَلْفَ نَبِيٍّ أَنَا أَكْرَمُهُمْ عَلَى اللَّهِ وَلَا فَخْرَ وَخَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِائَةَ أَلْفِ وَصِيٍّ وَأَرْبَعَةَ وَعِشْرِينَ أَلْفَ وَصِيٍّ فَتَلِيَّ أَكْرَمُهُمْ عَلَى اللَّهِ وَأَفْضَلُهُمْ.

امالی الصدوق/ ۱۹۶ اثبات الهداة ۲/۵۸

— علی بن موسی الرضا (ع) فرمود: حدیث کرد مرا پدرم موسی بن جعفر (ع) از پدرش جعفر بن محمد (ع)، از پدرش محمد بن علی (ع)، از پدرش علی بن حسین (ع)، از پدرش حسین بن علی (ع)، از امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع)، از پیامبر (ص) که فرمود: خداوند یکصد و بیست و چهار هزار پیغمبر آفریده که من از همه آنان در نزد خدا گرامی ترم و افتخار نمی‌کنم، و یکصد و بیست و چهار هزار وصی نیز آفریده که علی (ع) از همه آنان نزد خدا برتر و گرامی تر است.

۴۳۰ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: عَلِيُّ خَيْرُ الْبَشَرِ مَنْ أَبِي فَقَدْ كَفَرَ.

کفر.

اثبات الهداة ۲/۱۷۱ الشهاب ۳۳

— رسول خدا (ص) فرمود: علی (ع) بهترین انسانهاست، هر که نپذیرد

کافر است.

۴۳۱ — عن عمران بن حصین رضي الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وآله قال: إِنَّ عَلِيًّا مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ وَهُوَ مَوْلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي.

ذخائر العقبى / ۶۸

— از عمران بن حصین نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: علی از من است و من از او هستم. او پس از من مولای هر مؤمنی است.

۴۳۲ — عن ابي سعيد قال: قال النبي صلى الله عليه وآله: عَلِيُّ إِمَامٌ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي.

البحار / ۳۸ / ۱۲۱ اثبات الهداة / ۲ / ۳۵

— از ابوسعید نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: پس از من علی پیشوای هر مؤمنی است.

۴۳۳ — عن سلمان الفارسي (ره) انه سمع نبي الله صلى الله عليه وآله، يقول: إِنَّ أَخِي وَوَزِيرِي وَخَيْرَ مَنْ أُخْلِفَ بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ.

كشف الغمة / ۱ / ۱۵۳

— سلمان فارسی می گوید: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: برادر و وزیر من و بهترین کسی که او را پس از خود جانشین قرار می دهم علی بن ابی طالب است.

۴۳۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لِكُلِّ نَبِيٍّ وَصِيٌّ وَوَارِثٌ وَإِنَّ عَلِيًّا وَصِيِّي وَوَارِثِي.

ذخائر العقبى / ۷۱ البحار / ۳۸ / ۱۵۴ اثبات الهداة / ۲ / ۲۴۶

— رسول خدا (ص) فرمود: هر پیامبری وصی و وارثی دارد، و وصی و وارث من علی است.

۴۳۵ — قال علي عليه السلام: أَنَا خَلِيفَةُ رَسُولِ اللَّهِ فِيكُمْ وَمُقِيمُكُمْ عَلَيَّ

حُدُودِ دِينِكُمْ وَدَاعِيَكُمْ إِلَى جَنَّةِ الْمَأْوَى.

— علی (ع) فرمود: من در میان شما جانشین رسول خدا هستم و شما را بر مرزهای دینتان بر پا می‌دارم و به سوی بهشت فرا می‌خوانم.

۴۳۶ — ... عن ابي عبدالله عن آباءه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي حَدِيثٍ: عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَوَصِيِّ وَوَارِثِي وَخَلِيفَتِي.

اثبات الهداة ۱۶۲/۲

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) در حدیثی فرمود: علی بن ابی طالب (ع) وصی و وارث و جانشین من است.

۴۳۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: عَلِيُّ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ وَهُوَ وَلِيُّ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي.

— پیامبر خدا (ص) فرمود: علی از من است و من از او هستم. او پس از من سرپرست هر مؤمنی است.

۴۳۸ — ... عن محمد بن الفضيل عن ابي الحسن عليه السلام قال: وَلَايَةُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَكْتُوبَةٌ فِي جَمِيعِ صُحُفِ الْأَنْبِيَاءِ وَلَنْ يَتَعَثَّ اللَّهُ رَسُولًا إِلَّا بِبَيِّنَةٍ مُخَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَوَصِيَّةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

الكافي ۴۳۷/۱

— از محمد بن فضیل از حضرت ابوالحسن (ع) نقل شده که فرمود: ولایت علی (ع) در صحیف پیامبران نوشته شده است، و خداوند هیچ پیامبری را جز بخاطر نبوت محمد (ص) و وصایت علی (ع) مبعوث نکرده است.

۴۳۹ — عن عمار بن ياسر عن ابيه عن جده عمار ان النبي صلى الله

علیہ وآلہ قال: اوصی من آمن بی وصدقتی من جمیع الناس بولاية علی بن ابی طالب وقال: من تولاه فقد تولانی ومن تولانی فقد تولی اللہ، ومن ابغضه فقد ابغضنی ومن ابغضنی فقد ابغض اللہ عزوجل.

مناقب علی بن ابیطالب / ۲۳۱

— از عمار بن یاسر از پدرش از جدش عمار نقل شده کہ پیامبر (ص) فرمود: از همه مردم، آن کس را کہ به من ایمان آورده و مرا تصدیق کرده است، به ولایت علی بن ابی طالب (ع) وصیت می کنم. و فرمود: هر که او را دوست بدارد مرا دوست داشته و هر که مرا دوست بدارد خدا را دوست داشته است، و هر که با وی دشمنی کند با من دشمنی کرده و هر که با من دشمنی نماید با خدا دشمنی کرده است.

حب علی علیه السلام دوستی علی (ع)

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۴۴۰ — ... عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

لَوِ اجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَى حُبِّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ لَمَا خَلَقَ اللَّهُ التَّارَ.

بنا بیع الموده / ۱۲۵ کشف الغمة / ۱۹۱ ارشاد القلوب / ۲۳۴/۲

— از ابن عباس نقل شده کہ رسول خدا (ص) فرمود: اگر مردم بر

دوستی علی بن ابی طالب (ع) گرد می آمدند خداوند دوزخ را نمی آفرید.

۴۴۱ — عن ابن ظریف قال: قال أبو جعفر عليه السلام: قال رسول الله

صلى الله عليه وآله: ألا إن جبرئيل عليه السلام أتاني فقال: يا محمد ربك يأمرك بحب علي بن أبي طالب عليه السلام ويأمرك بولاية.

البحار / ۳۹ / ۲۷۳

— از ابن ظریف نقل شده کہ امام باقر (ع) فرمود: رسول خدا (ص)

فرموده است: بدانید! جبرئیل نزد من آمد و گفت: ای محمد! پروردگارت ترا به

دوستی علی بن ابی طالب (ع) و ولایت او فرمان می دهد.

۴۴۲ — فی حدیث عن ابی جعفر علیه السلام: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: لَا يَثْبُتُ عَلَى وِلَايَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ.

تفسیر العیاشی ۱۰۰/۱ تفسیر نور الثقلین ۲۰۳/۱

— در حدیثی از امام باقر (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: جز پرهیزگاران کسی بر ولایت علی (ع) ثابت نمی ماند.

۴۴۳ — ... عن علي بن بلال، عن علي بن موسى الرضا، عن موسى بن

جعفر، عن جعفر بن محمد، عن محمد بن علي، عن علي بن الحسين، عن الحسين بن علي، عن علي بن ابی طالب عليهم السلام، عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، عن جبرئيل، عن ميكائيل، عن اسرافيل، عن اللوح، عن القلم، قال: يَقُولُ اللَّهُ: وِلَايَةُ عَلِيٍّ بِنِ ابِي طَالِبٍ حِضْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِضْنِي آمِنٌ مِنْ نَارِي.

تفسیر نور الثقلین ۳۹/۵ جامع الاخبار ۱۶۱/۱ روضة المتقين ۲۱۲/۱ البحار ۲۴۳/۳۹

— از علی بن بلال، از علی بن موسی الرضا، از موسی بن جعفر، از جعفر بن محمد، از محمد بن علی، از علی بن حسین، از حسین بن علی، از علی بن ابی طالب عليهم السلام، از پیامبر (ص)، از جبرئیل، از میکائیل، از اسرافیل، از لوح، از قلم نقل شده که خداوند می فرماید: ولایت علی بن ابی طالب در استوار من است. هر که وارد در استوار من گردد از آتش من در امان خواهد بود.

۴۴۴ — قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عُنْوَانُ صَحِيفَةِ الْمُؤْمِنِ حُبُّ

عَلِيٍّ بِنِ ابِي طَالِبٍ.

بشارة المصطفى ۱۵۴/۱ ينابيع المودة ۱۲۵/۱ الغدير ۲۷۸/۱۰ البحار ۱۴۲/۲۷

— رسول خدا (ص) فرمود: عنوان صحیفه مؤمن، دوستی علی بن

ابی طالب است.

۴۴۵ — عن الرضا عن آباءه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَسَّكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ فَلْيَتَمَسَّكَ بِحُبِّ عَلِيٍّ وَأَهْلِ بَيْتِي.

عیون اخبار الرضا ۵۸/۲ اثبات الهداة ۱/۴۸۴

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که دوست دارد به دستاویز محکم چنگ زند باید به محبت علی و خاندان من تمسک جوید.

۴۴۶ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله لعلي: كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُجِبُّنِي وَيُبْغِضُكَ.

كشف الغمة ۱/۹۴ البحار ۳۹/۲۷۳

— پیامبر خدا (ص) به علی (ع) فرمود: دروغ می گوید کسی که می پندارد مرا دوست دارد در حالیکه با تو دشمنی می کند.

۴۴۷ — عن جابر بن عبد الله الأنصاري قال: كُنْتُ ذَاتَ يَوْمٍ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذْ أَقْبَلَ بِوَجْهِهِ عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ فَقَالَ: أَلَا ابْتَشُرَكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ قَالَ: بَلَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: هَذَا جَبْرَيْلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ يُخْبِرُنِي عَنِ اللَّهِ تَعَالَىٰ أَنَّهُ قَدْ أَعْطَىٰ شِيعَتَكَ وَمُحِبِّيكَ سَبْعَ خِصَالٍ، الرَّفْقَ عِنْدَ الْمَوْتِ وَالْأَنْسَ عِنْدَ الْوَحْشَةِ وَالتُّورَ عِنْدَ الظُّلْمَةِ وَالْأَمْنَ عِنْدَ الْفَرْجِ وَالْقِسْطَ عِنْدَ الْمِيزَانِ وَالْجَوَازَ عِنْدَ الصَّرَاطِ وَدُخُولَ الْجَنَّةِ قَبْلَ النَّاسِ نُورُهُمْ يَشْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ.

الخصال ۲/۴۰۲ تفسیر نورالثقلین ۵/۲۴۰

— جابر بن عبد الله انصاری می گوید: روزی نزد پیامبر (ص) بودم، که پیامبر صورتش را به سوی علی گردانید و فرمود: ای ابوالحسن! آیا به تو مرده ای ندهم؟ عرض کرد: چرا، ای پیامبر خدا. پیامبر (ص) فرمود: این جبرئیل است که از جانب خدا به من خبر می دهد که به شیعیان و دوستان تو هفت خصلت عطا کرده است: ملاطفت در دم مرگ، و الفت به هنگام وحشت، و نور در لحظات تاریکی، و ایمنی به هنگام ترس، و عدالت در کنار میزان، و عبور از صراط، و ورود به بهشت

پیش از همه مردم. اینان نورشان در جلوی رویشان و در طرف راستشان در حرکت است.

۴۴۸ — ... عن ابي سعيد الخدري قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أجبوا علياً فإن لحمه من لحمي ودمه من دمي لئن الله أقواماً من أمتي ضيعوا فيه عهدي ونسوا فيه وصيبي ما لهم عند الله من خلاق.

امالي الطوسي ۶۷/۱

— از ابوسعید خدری نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: علی را دوست بدارید، زیرا گوشت او از گوشت من و خونس از خون من است. خدا لعنت کند گروههایی از ائمتّم را که پیمان مرا در حق او ضایع ساخته و وصیتم را درباره وی از یاد بردند. آنان نزد خدا هیچ بهره ای ندارند.

۴۴۹ — ... عن علي بن موسى عن ابيه عن آبائه عن علي بن ابي طالب قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يا علي طوبى لمن أحببك وصدق بك وتيل لمن أبغضك وكذب بك، مَجْبُوكٌ مَعْرُوفُونَ فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ... الخبر.

اثبات الهداة ۴۸۱/۱

— از علی بن موسی (ع) از پدرش، از پدرانش، از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! خوشا بحال کسی که تو را دوست دارد و تصدیق کند، و وای به حال کسی که تو را دشمن دارد و دروغ پندارد. دوستداران تو در آسمان هفتم شناخته شده هستند...

۴۵۰ — ... عن ابن عباس قال: قال النبي صلى الله عليه وآله لعلي: يا علي أنت سيد في الدنيا وسيد في الآخرة من أحببك فقد أحببني ومن أحببني فقد أحب الله ومن أبغضك فقد أبغضني ومن أبغضني فقد أبغض الله عز وجل.

بشارة المصطفى ۲۰۸/۱ امالي الطوسي ۳۱۶/۱

— از ابن عباس نقل شده که پیامبر (ص) به علی (ع) فرمود: ای

علی! تو در دنیا و آخرت مهتری. هرکه تو را دوست بدارد مرا دوست داشته، و هرکه مرا دوست بدارد خدا را دوست داشته، و هرکه با تو دشمنی کند با من دشمنی کرده و هرکه با من دشمنی نماید با خدا دشمنی نموده است.

۴۵۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يا عليّ من أحبّك فقد أحبّني ومن أحبّني فقد أحبّ الله ومن أبغضك فقد أبغضني ومن أبغضني فقد أبغض الله ومن أبغض الله فعليه لعنة الله والملائكة والناس أجمعين.

الاثنا عشرية / ۶۲ جامع الاخبار / ۱۷

— رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! هرکه تو را دوست بدارد مرا دوست داشته و هرکه مرا دوست بدارد خدا را دوست داشته، و هرکه تو را دشمن بدارد مرا دشمن داشته و هرکه مرا دشمن بدارد خدا را دشمن داشته و لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر اوست.

۴۵۲ — قوله صلى الله عليه وآله: حُبّ عليّ إيمانٌ وبُغضُهُ كُفْرٌ.

امالي الصدوق / ۸۱ البحار / ۳۸ / ۹۵ انوار الهداية / ۱۳۴ الاثنا عشرية / ۶۱

— پیامبر (ص) فرمود: دوستی علی ایمان، و دشمنی با او کفر است.

۴۵۳ — عن ابن عباس: قال النبي صلى الله عليه وآله: والذي

بعثني بالحق لا يقبل الله من عبدي حسنة حتى يسأله عن حُبّ عليّ بن أبي طالب.

البحار / ۲۷ / ۳۱۱

— از ابن عباس نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: سوگند به آنکه مرا به حق برانگیخته است، خداوند هیچ کار نیکی را از بنده ای نمی پذیرد تا از محبت علی بن ابی طالب (ع) از او سؤال کند.

۴۵۴ — ... حدثنا علي بن الحسن (ن خ الحسين) السائح قال: سمعت

الحسن بن علي العسكري يقول: حدّثني أبي عن أبيه، عن جدّه عليهم السلام قال: قال

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ لَا يُحِبُّكَ إِلَّا مَنْ طَابَتْ وِلَادَتُهُ وَلَا يُبْغِضُكَ إِلَّا مَنْ خَبِثَتْ وِلَادَتُهُ، وَلَا يُؤَالِيكَ إِلَّا مُؤْمِنٌ، وَلَا يُعَادِيكَ إِلَّا كَافِرٌ... الخبير

الاحتجاج ۸۸/۱

— علی بن حسن سائح می گوید: از امام حسن عسکری (ع) شنیدم که می فرمود: پدرم از پدرش از جدش نقل کرد که پیامبر خدا (ص) به علی بن ابی طالب (ع) فرمود: ای علی! تنها آنکه ولادتش پاک است تو را دوست می دارد و تنها آنکه ولادتش ناپاک است با تو دشمن است. جز مؤمن کسی دوست تو نیست و جز کافر کسی با تو دشمنی نمی کند...

۴۵۵ — عن جعفر بن محمد عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تَرْفَعُونِي فَوْقَ حَقِّي فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى اتَّخَذَنِي عَبْدًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَنِي نَبِيًّا.

البحار ۲۶۵/۲۵

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: مرا بیش از آنچه سزاوارم بالا ببرید، زیرا خداوند پیش از آنکه مرا به پیامبری برگزیند مرا بنده خود گرفته است.

۴۵۶ — قال امير المؤمنين عليه السلام: إِتَاكُمْ وَالْغُلُوَّ فِينَا، قُولُوا: إِنَّا عِبِيدُ رَبُّنَا وَقُولُوا فِي فَضْلِنَا مَا شِئْتُمْ.

البحار ۲۷۰/۲۵

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: از غلو کردن درباره ما پرهیز کنید. بگوئید: ما بندگانی تربیت یافته ایم، و در فضیلت ما آنچه می خواهید بگوئید.

۴۵۷ — قال امیر المؤمنین علیہ السلام: يَهْلِكُ فِي اثْنَانِ: مُجِيبٌ غَالٍ وَمُبْغِضٌ قَالٍ.

البحار ۲۵/۲۸۵

— امیر المؤمنین (ع) فرمود: دو کس در راه من نابود می‌شوند: کسی که در دوستی خود غلو کند و کسی که در دشمنی با من زیاده روی نماید.

۴۵۸ — ... عن ابي حمزة الشمالي قال: قال ابو جعفر محمد بن علي الباقر عليه السلام: يَا اَبَا حَمَزَةَ لَا تَضَعُوا عَلَيَّا دُونَ مَا رَفَعَهُ اللَّهُ وَلَا تَرْفَعُوا عَلَيَّا فَوْقَ مَا جَعَلَهُ اللَّهُ... الخبير.

امالي المفيد ۱۳/

— امام باقر (ع) به ابو حمزه شمالی فرمود: ای ابو حمزه! علی را از مرتبه ای که خدا او را به آن بالا برده پائین نیاورید و او را از آن مرتبه بالاتر نیز مبرید...

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

من ابغضه عليه السلام دشمنان علی (ع)

۴۵۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَبْغَضَ عَلِيًّا فَقَدْ أَبْغَضَنِي وَمَنْ آذَى عَلِيًّا فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَى آلِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

ذخائر العقبی ۶۵/

— رسول خدا (ص) فرمود: هر که علی را دوست بدارد مرا دوست داشته و هر که او را دشمن بدارد مرا دشمن داشته، و هر که علی را آزار کند مرا آزار کرده و هر که مرا آزار کند خدا را آزار کرده است.

۴۶۰ — عن علي عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

لَا يُحِبُّ عَلِيًّا إِلَّا مُؤْمِنٌ وَلَا يُبْغِضُهُ إِلَّا كَافِرٌ.

عیون اخبار الرضا ۶۳/۲

— از علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: جز مؤمن کسی علی را دوست نمی‌دارد، و جز کافر کسی با او دشمن نیست.

۴۶۱ — عن سوید بن غفلة قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: يا عليُّ لا يُحِبُّكَ إِلَّا مُؤْمِنٌ وَلَا يُبْغِضُكَ إِلَّا مُنَافِقٌ.

البحار ۲۵۱/۳۹

— سوید بن غفله می‌گوید: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می‌فرمود: ای علی! جز مؤمن کسی تو را دوست نمی‌دارد، و جز منافق کسی با تو دشمن نیست.

۴۶۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: حُبُّ عَلِيٍّ (بِنِ أَبِي طَالِبٍ) حَسَنَةٌ لَا تَقْضِرُ مَعَهَا سَيِّئَةٌ وَبُغْضُهُ سَيِّئَةٌ لَا تَنْفَعُ مَعَهَا حَسَنَةٌ.

بتابع المودة/ ۱۲۵ کشف الغمة ۹۳/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: محبت علی حسنه‌ای است که هیچ گناهی با آن زیان نمی‌رساند، و دشمنی علی گناهی است که هیچ حسنه‌ای با آن سودمند نیست.

۴۶۳ — روي عن الصادق عليه السلام عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَا نَبِيٌّ جَبْرَائِيلُ مِنْ قَبْلِ رَبِّي جَلَّ جَلَالُهُ فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُقَرِّبُكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ بَشْرًا خَالِكَ عَلِيًّا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بِأَنِّي لَا أَعْدَبُ مَنْ تَوَلَّاهُ، وَلَا أَرْحَمُ مَنْ عَادَاهُ.

جامع الاخبار/ ۱۴

— از امام صادق (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: جبرئیل از جانب پروردگام نزد من آمد و گفت: ای محمد! خداوند بزرگ به تو سلام می‌رساند و می‌گوید: به برادرت علی بشارت ده که من دوستانش را

عذاب نمی‌کنم و دشمنانش را مورد رحمت خویش قرار نمی‌دهم.

۴۶۴ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ آذَى عَلِيًّا بُعِثَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا.

حلیة الابرار ۷۵/۱ اثبات الهداة ۳۳۲/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: ای مردم! هر که علی را آزار کند، روز قیامت یهودی یا نصرانی برانگیخته خواهد شد.

۴۶۵ — ... عن المفضل عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ نَصَبَ عَلِيًّا عَلِمًا بَيْنَهُ وَبَيْنَ خَلْقِهِ، فَمَنْ عَرَفَهُ كَانَ مُؤْمِنًا وَمَنْ أَنْكَرَهُ كَانَ كَافِرًا وَمَنْ جَهَلَهُ كَانَ ضَالًّا وَمَنْ عَدَلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ غَيْرِهِ كَانَ مُشْرِكًا وَمَنْ جَاءَ بِوَلَاتِيهِ دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ جَاءَ بِعَدَاوَتِهِ دَخَلَ النَّارَ.

البحار ۱۱۹/۳۸

— از مفضل، از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند علی را میان خود و بندگانش پیشوا قرار داده است. هر که او را بشناسد مؤمن، و هر که او را انکار نماید کافر، و هر که نسبت به مقام او جاهل باشد گمراه، و هر که میان او و دیگران برابری قائل شود مشرک است. هر که با محبت او بیاید وارد بهشت، و هر که با دشمنی او بیاید وارد دوزخ می‌گردد.

۴۶۶ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا كَانَ طَاهِرًا الْأَصْلِيَّ وَمَنْ أَبْغَضَهُ نَدِيمٌ يَوْمَ الْقَضَاءِ.

جامع الاخبار ۱۷/

— رسول خدا (ص) فرمود: هر که علی را دوست داشته باشد ریشه‌اش پاک است. و هر که او را دشمن بدارد روز قیامت پشیمان می‌شود.

۴۶۷ — ... عن علي بن موسى الرضا عليه السلام عن آبائه (عليهم السلام)

قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْمَظْلُومُ بَعْدِي فَوَيْلٌ لِمَنْ ظَلَمَكَ وَاعْتَدَى عَلَيْكَ وَطَوَّبِي لِمَنْ تَبِعَكَ وَلَمْ يَجْتَرِ عَلَيْكَ ... الخبر.

عیون اخبار الرضا ۳۰۳/۱ بشارة المصطفى ۲۲۰/۱ اثبات الهداة ۲۶۵/۱

— از علی بن موسی الرضا (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: ای علی! پس از من به توستم خواهد شد. وای به حال کسی که به توستم کند و به حق تو تجاوز نماید، و خوشا بحال کسی که از تو پیروی نماید و بر تو جرات پیدا نکند...

۴۶۸ — عن ابي بصير قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: عَدُوُّ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ هُمُ الْمُخَلَّدُونَ فِي النَّارِ قَالَ اللَّهُ: «وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا».

تفسیر انعباشی ۳۱۷/۱ تفسیر نور الثقلین ۶۲۷/۱

— ابوبصیر می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: دشمنان علی (ع) در آتش جاودانند. خدا فرموده است: «آنان از آتش خارج نخواهند شد».

۴۶۹ — ... حدثنا بهزبن حكيم عن أبيه عن جده قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول لعلّي: يا عليّ لأبيالي من مات وهو يبغضك مات يهودياً أو نصرانياً.

مناقب علي بن ابي طالب ۵۱/

— بهزبن حکیم از پدرش، از جدش نقل می کند که گفت: از رسول خدا (ص) شنیدم که به علی (ع) می فرمود: ای علی! کسی که بمیرد و با تو دشمن باشد باک ندارد یهودی بمیرد یا نصرانی.

۴۷۰ — قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ سَبَّ عَلِيًّا فَقَدْ سَبَّنِي وَمَنْ سَبَّنِي فَقَدْ سَبَّ اللَّهَ.

عیون اخبار الرضا ۶۷/۲ جامع الاخبار ۱۸۷/۱ امالی الصدوق ۸۷/

— پیامبر (ص) فرمود: هر که به علی دشنام دهد به من دشنام داده و

هرکه به من دشنام دهد به خدا دشنام داده است.

۴۷۱ — فی حدیث، قال الحسن بن علی علیهما السلام: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَبَّ عَلِيًّا فَقَدْ سَبَّنِي وَمَنْ سَبَّنِي فَقَدْ سَبَّ اللَّهَ وَمَنْ سَبَّ اللَّهَ أَدْخَلَهُ اللَّهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا مُخَلَّدًا وَلَهُ عَذَابٌ مُقِيمٌ... الخبر.

الاحتجاج ۱/۴۲۰

— حسن بن علی (ع) در حدیثی فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: هرکه به علی دشنام دهد به من دشنام داده و هرکه به من دشنام دهد به خدا دشنام داده، و هرکه به خدا دشنام دهد خدا او را وارد آتش دوزخ می‌کند که پیوسته در آن جاودان است و عذابی دائم خواهد داشت...

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الخامس

بخشی از فضایل
فاطمه (ع)

نبذة من فضائل
فاطمه (عليها السلام)

فضایل فاطمه (ع)

فضائلها

٤٧٢ — عن الرضا عن آياته عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ خَيْرُ أَهْلِ الْأَرْضِ بَعْدِي وَبَعْدَ أَبِيهِمَا، وَأُمُّهُمَا أَفْضَلُ نِسَاءِ أَهْلِ الْأَرْضِ.

عيون اخبار الرضا ٦٢/٢ البحار ١٩/٤٣

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:
حسن و حسین پس از من و پدرشان بهترین مردم روی زمینند، و مادرشان بهترین زنان
اهل زمین است.

٤٧٣ — في حديث قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَفْضَلُ نِسَاءِ الْجَنَّةِ خَدِيجَةُ بِنْتُ خُوَيْلِدٍ وَفَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَرْيَمُ بِنْتُ عِمْرَانَ وَآسِيَةُ بِنْتُ مُرَاجِمٍ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ.

تفسیر نور الثقلین ٣٧٧/٥ بنایع المودة ١٧٣/٤٢ ذخائر العقبی ٤٢/١ الخصال ٢٠٦/١

— در حدیثی پیامبر خدا (ص) فرمود: خدیجه دختر خویلد، و فاطمه

دختر محمد، و مریم دختر عمران، و آسیه دختر مزاحم همسر فرعون بهترین زنان بهشتند.

۴۷۴ — عن جمیل بن صالح عن الصادق علیه السلام عن آبائه علیهم السلام عن جابر قال: قال رسول الله صلی الله علیه وآله: فاطمة بضعة مني وابناها ثمرة فوايدي، وتعلها نور بصري والأئمة من ولدها أمناء ربي وحبله الممدود، من اعتصم بهم نجا ومن تخلف عنهم هوى.

البحار ۳۵۵/۷۶

— از جمیل بن صالح، از امام صادق (ع)، از پدرانش از جابر نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: فاطمه پاره تن من است و پسرانش میوه دل منند، و شوهرش نور چشم من، و امامانی که از فرزندان وی هستند امین پروردگار من و ریسمان کشیده شده او می باشند، هر که به آنان تمسک جوید نجات می یابد و هر که از آنان تخلف نماید سقوط می کند.

مرکز تحقیقات کامیونر علوم اسلامی

۴۷۵ — ... عن سعد بن مالك يعني ابن ابي وقاص يقول: سمعت رسول الله صلی الله علیه وآله، يقول: فاطمة بضعة مني من سرها فقد سرتي ومن ساءها فقد ساءني، فاطمة أعز الناس علي.

البحار ۳۲/۴۳ بشارة المصطفى ۷۰/ امالي الطوسي ۲۴/۱

— سعد بن مالک یعنی ابن ابی وقاص می گوید: از پیامبر خدا (ص) شنیدم که می فرمود: فاطمه (ع) پاره تن من است. هر که او را شادمان کند مرا شادمان ساخته و هر که او را آزرده کند مرا آزرده کرده است. فاطمه (ع) عزیزترین مردم در نزد من است.

۴۷۶ — عن النبي صلی الله علیه وآله قال: فاطمة بضعة مني، يربيني مارتها ويؤذيها ما آذاها.

اثبات الهداة ۳۷۹/۲ الغدير ۲۳۲/۷

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: فاطمه پاره تن من است، آنچه او را ناراحت کند مرا ناراحت می کند، و آنچه به او آزار برساند به من آزار می رساند.

۴۷۷ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: فاطمة بضعة مني من أغضبها فقد أغضبني.

اثبات الهداة ۲/۳۶۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: فاطمه پاره تن من است. هر که او را به خشم آورد مرا به خشم آورده است.

۴۷۸ — عن جابر بن عبد الله قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إن فاطمة شجرة مني فمن أذى شجرة مني فقد أذاني ومن أذاني فقد أذى الله ومن أذى الله لعنة ملاء السماوات والأرض.

کشف الغمّة ۱/۴۶۷ البحار ۴۳/۵۴

— از جابر بن عبد الله نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: فاطمه، مویی از من است. هر که به موی من آزار برساند به من آزار رسانیده، و هر که به من آزار برساند به خدا آزار رسانیده، و هر که به خدا آزار برساند خدا او را به پُری آسمانها و زمین لعنت می کند.

۴۷۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إن فاطمة شجرة مني يُسخطني ما أسخطها ويُرضيني ما أرضاها.

کشف الغمّة ۱/۴۶۷ البحار ۴۳/۵۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: فاطمه، شاخه من است. به خشم می آورد مرا آنچه او را خشمگین می کند، و خشنود می سازد مرا آنچه او را خشنود می کند.

۴۸۰ — حدثنا جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عن علي عليه السلام ان رسول الله صلى الله عليه وآله قال: يا فاطمة إن الله يغضبُ لِعَضْبِكَ وَيَرْضَى

لِرِضَاكَ .

مناقب علي بن ابي طالب / ۳۵۳ بنایع المودة / ۱۷۳ ذخائر العقبی / ۳۹ انغدیر / ۱۸۰/۳

— جعفر بن محمد (ع)، از پدرش، از جدش، از علی (ع) نقل کرده

که رسول خدا (ص) فرمود: ای فاطمه! خداوند به خشم تو خشم می‌کند و به خشنودی تو خشنود می‌شود.

۴۸۱ — عن الثمالي عن الباقر عن ابيه عن جده عليهم السلام قال: قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَيَغْضَبُ لِيَغْضَبِ فَاطِمَةَ وَيَرْضَى لِرِضَاهَا.

البحار / ۱۹/۴۳ بشارة المصطفى / ۲۰۸ كشف الغمة / ۱/۴۶۷

— از ثمالی، از امام باقر (ع)، از پدرش، از جدش نقل شده که رسول

خدا (ص) فرمود: خداوند به خشم فاطمه خشم می‌کند و به خشنودی او خشنود می‌شود.

۴۸۲ — وفي حديث عن الصادق عليه السلام: يَا يُونُسُ قَالَ جَدِّي رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ يَظْلِمُ بَعْدِي فَاطِمَةَ ابْنَتِي وَيَغْضِبُهَا حَقَّهَا وَيَقْتُلُهَا، ثُمَّ قَالَ: يَا فَاطِمَةُ الْبُشْرَى فَلِكِ عِنْدَ اللَّهِ مَقَامٌ مَخْمُودٌ تَشْفَعِينَ فِيهِ لِمُجِيبِكَ وَشِيعَتِكَ فَتَشْفَعِينَ... الخبر.

البحار / ۷۶/۳۵۵

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که آن حضرت به یونس

فرمود: ای یونس! جدم پیامبر خدا (ص) فرموده: ملعون است ملعون است کسی که پس

از من به دخترم فاطمه ستم کند و حقش را غصب نماید و او را بکشد. سپس فرمود: ای

فاطمه! بشارت باد تورا که نزد خدا مقامی پسندیده داری و دوستان و شیعیان خود را در

این مقام شفاعت می‌کنی و شفاعتت پذیرفته می‌شود... .

۴۸۳ — عن ام سلمة ام المؤمنين رضي الله عنها قالت: كَانَتْ فَاطِمَةُ بِنْتُ

رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَشْبَهَ النَّاسِ وَجْهًا وَشَبَّهَا بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وآیه.

البحار ۴۳/۵۵ کشف الغمۃ ۱/۴۷۱

— از ام سلمه نقل شده که گفت: فاطمه دختر پیامبر از نظر سیما و شباها، شبیه‌ترین مردم به رسول خدا (ص) بود.

۴۸۴ — روي عن اميرالمؤمنين عليه السلام عن فاطمة عليها السلام: قَالَتْ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا فَاطِمَةُ مَنْ صَلَّى عَلَيْكَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَأَلْحَقَهُ بِي حَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْجَنَّةِ.

کشف الغمۃ ۱/۴۷۲ البحار ۴۳/۵۵

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فاطمه (ع) فرمود: رسول خدا (ص) به من فرمود: ای فاطمه! هر که بر تو درود بفرستد خدا او را می‌آمرزد و در هرجای بهشت که باشم او را به من ملحق می‌کند.

۴۸۵ — ... عن سلمان الفارسي قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يَا سَلْمَانَ مَنْ أَحَبَّ فَاطِمَةَ ابْنَتِي فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ مَعِي وَمَنْ أَبْغَضَهَا فَهُوَ فِي النَّارِ، يَا سَلْمَانَ حُبُّ فَاطِمَةَ يَنْفَعُ فِي مِائَةِ مَوْطِنٍ أَيْسُرُ لَكَ الْمَوَاطِنَ الْمَوْتُ وَالْقَبْرُ وَالْمِيزَانُ وَالْمَحْشَرُ وَالصَّرَاطُ وَالْمُحَاسَبَةُ، فَمَنْ رَضِيَتْ عَنْهُ ابْنَتِي فَاطِمَةَ رَضِيَتْ عَنْهُ، وَمَنْ رَضِيَتْ عَنْهُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، وَمَنْ غَضِبَتْ عَلَيْهِ فَاطِمَةُ غَضِبْتُ عَلَيْهِ وَمَنْ غَضِبْتُ عَلَيْهِ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ، يَا سَلْمَانَ وَيْلٌ لِمَنْ يَظْلِمُهَا وَيَظْلِمُ ذُرِّيَّتَهَا وَشِعْتَهَا.

البحار ۲۷/۱۶

— رسول خدا (ص) به سلمان فرمود: ای سلمان! هر که دخترم فاطمه را دوست داشته باشد در بهشت با من است، و هر که با او دشمنی کند در آتش خواهد بود. ای سلمان! محبت فاطمه در یکصد مورد سود می‌دهد که کمترین آنها مرگ و قبر و میزان و محشر و صراط و حساب است. دخترم فاطمه از هر که راضی باشد من نیز از او راضی هستم و من از هر که راضی باشم خدا از او راضی است، و فاطمه بر هر که خشم گیرد من بر او خشم می‌گیرم و من بر هر که خشم گیرم خدا بر او خشم خواهد گرفت.

ای سلمان! وای به حال کسی که به فاطمه و فرزندان و شیعیانش ستم کند.

۴۸۶ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ فَاطِمَةَ أَحْصَنْتَ فَرْجَهَا فَحَرَّمَ اللَّهُ دُرِّيَّتَهَا عَلَيَّ النَّارِ.

مناقب علي بن ابي طالب / ۳۵۳ كشف الغمة / ۱ / ۴۶۸ عيون اخبار الرضا / ۲ / ۶۳ البحار / ۲۰ / ۴۳

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: فاطمه دامنش پاک است، ازین رو خداوند فرزندان او را بر آتش حرام کرده است.

۴۸۷ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْلَى شَخْصٍ تَدْخُلُ الْجَنَّةَ فَاطِمَةُ.

البحار / ۴۳ / ۴۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: نخستین کسی که وارد بهشت می شود فاطمه است.

۴۸۸ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا بَيْنَ قَبْرِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ وَمِنْبَرِي عَلِيٌّ تُرْعَةُ مِنْ تُرْعِ الْجَنَّةِ، لِأَنَّ قَبْرَ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ بَيْنَ قَبْرِهِ وَمِنْبَرِهِ، قَبْرُهَا رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ وَإِلَيْهِ تُرْعَةُ مِنَ الْجَنَّةِ.

معانی الأخبار / ۲۵۴ البحار / ۱۰۰ / ۱۹۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: «میان قبر و منبر من باغی از باغهای بهشت است و منبر من کنار رودی از رودهای بهشت قرار دارد». زیرا قبر فاطمه میان قبر و منبر پیامبر است. قبر فاطمه باغی از باغهای بهشت است که رودی از رودهای بهشت به سوی آن روان است.

۴۸۹ — عن ابي ايوب الانصاري قال: قال رسول الله صلى الله عليه

وآله: إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٌ مِنْ بَطْنَانِ الْعَرْشِ يَا أَهْلَ الْجَمْعِ نَكِسُوا رُؤُوسَكُمْ وَغَضُّوا أَبْصَارَكُمْ حَتَّى تَمُرَّ فَاطِمَةُ بِبَنَاتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلَى الصَّرَاطِ فَتَمُرُّ وَمَعَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ جَارِيَةٍ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ.

ذخائر العقبیٰ / ۴۸

— از ابویایوب انصاری نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: روز قیامت که می شود منادی از درون عرش ندا می کند: ای مردم! سرهای خود را به زیر افکنید و چشمانتان را ببندید تا فاطمه دختر محمد (ص) از صراط بگذرد. در این حال، فاطمه که هفتاد هزار کنیز از حوریان او را همراهی می کنند مانند برق درخشان عبور می کند.

۴۹۰ — عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٌ مِنْ تَحْتِ الْحُجُبِ: يَا أَهْلَ الْجَمْعِ غَضُّوا أَبْصَارَكُمْ وَنَكِسُوا رُؤُوسَكُمْ فَهَذِهِ فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ تُرِيدُ أَنْ تَمُرَّ عَلَى الصَّرَاطِ.

مناقب علي بن ابي طالب / ۳۵۵

— از علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: روز قیامت که می شود، منادی از زیر حجابها ندا می کند: ای مردم! چشمانتان را ببندید و سرهای خود را به زیر افکنید، اینک فاطمه دختر محمد می خواهد از صراط عبور کند.

۴۹۱ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: تُحْشَرُ ابْنَتِي فَاطِمَةُ وَمَعَهَا ثِيَابٌ مَضْبُوعَةٌ بِدَمٍ فَتَمَلِّقُ بِقَائِمَةٍ مِنَ قَوَائِمِ الْعَرْشِ وَتَقُولُ: يَا عَدُوَّ، يَا جَبَّارُ، احْكُمْ بَيْنِي وَبَيْنَ قَاتِلِ وَلَدِي! قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَيُحْكَمُ لِابْنَتِي وَرَبِّ الْكَعْبَةِ.

مناقب علي بن ابي طالب / ۶۴

— رسول خدا (ص) فرمود: دخترم فاطمه محشور می شود در حالی که جامه ای خون آلود به همراه دارد. پس به یکی از پایه های عرش آویزان می شود و می گوید: ای دادگر! ای جبار! میان من و قاتل فرزندم داوری کن. پیامبر فرمود:

سوگند به پروردگار کعبه، خداوند به سود دخترم داوری می‌کند.

۴۲

ترویجها علیها السلام ازدواج فاطمه (ع)

۴۹۲ — عن أسماء بنت عمیس عن فاطمة عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي حَدِيثٍ أَنَّهُ قَالَ لَهَا: يَا فَاطِمَةُ أَبْشِرِي بِطَيْبِ النَّسْلِ، فَإِنَّ اللَّهَ فَضَّلَ بَعْلَكَ عَلَى سَائِرِ خَلْقِهِ.

اثبات الهداة ۲/۲۱۳ البحار ۴۳/۱۱۸

— اسماء بنت عمیس از فاطمه از پیامبر (ص) نقل کرده که آن حضرت در حدیثی به فاطمه فرمود: ای فاطمه! بشارت باد ترا به پاکی نسل، زیرا خداوند شوهرت را بر سایر بندگانش برتری داده است.

۴۹۳ — عن الاصمغ بن نباتة عن علي عليه السلام قال: زَوَّجَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَاطِمَةَ عَلَى أَرْبَعِمِائَةٍ وَثَمَانِينَ دِرْهَمًا وَزَنَ بِنْتَهُ.

مناقب علي بن ابي طالب / ۳۵۰

— از اصمغ بن نباته از علی (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) فاطمه را به چهارصد و هشتاد درهم که هر درهمی به وزن شش (دانق) بود، به من ترویج کرد.

۴۹۴ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: زَوَّجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلِيًّا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ عَلَى دِرْعٍ حُطْمِيَّةٍ يُسَاوِي ثَلَاثِينَ دِرْهَمًا.

الكافي ۵/۳۷۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) فاطمه (ع) را در برابر یک زره حطمی که سی درهم ارزش داشت به علی (ع) ترویج نمود.

۴۹۵ — عن ابن عباس عن النبي صلى الله عليه وآله قال: يا عليُّ إنَّ اللهَ (عَزَّوَجَلَّ) زَوَّجَكَ فَاطِمَةَ وَجَعَلَ صِدَاقَهَا الْأَرْضَ فَمَنْ مَشَى عَلَيْهَا مُبْغِضًا لَكَ مَشَى حَرَامًا.

المحجة البيضاء ۲۱۱/۴ كشف الغمة ۴۷۲/۱

— از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) به علی (ع) فرمود: ای علی! خداوند فاطمه را به تو تزویج کرده و زمین را مهریه او قرار داده است. هر که روی آن راه برود در حالی که دشمن تو باشد به طور حرام راه رفته است.

۴۹۶ — ... عن ابي جعفر عليه السلام قال: كَانَ صِدَاقُ فَاطِمَةَ جَرْدَ بُرْدٍ جَبْرَةَ، وَدِرْعَ حُطَيْمَةَ، وَكَانَ فِرَاشُهَا إِهَابُ كَبْشٍ يُلْقِيَانِيهِ وَيَفْرُشَانِيهِ وَيَنَامَانِ عَلَيْهِ.

البحار ۱۴۴/۴۳

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: مهریه فاطمه (ع) یک بُرد کهنه یمانی و یک زره حُطیمی بود، و فرش او پوست گوسفندی بود که آن را می انداختند و پهن می کردند و روی آن می خوابیدند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۴۳

علمها و کلماتها و خطبتها علیها السلام علم فاطمه (ع) و کلمات و خطبه او

۴۹۷ — عن ابي حمزة عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مُصْحَفُ فَاطِمَةَ مَا فِيهِ شَيْءٌ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَإِنَّمَا هُوَ شَيْءٌ الْقِيَّ عَلَيْهِ بَعْدَ مَوْتِ أَبِيهَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا.

بصائر الدرجات ۱۵۹/ بصائر ۴۸/۲۶

— از ابو حمزه نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: در مصحف فاطمه (ع) هیچ چیز از کتاب خدا نیست، بلکه چیزهایی است که بر فاطمه (ع) پس از رحلت پدرش القاء شده است.

۴۹۸ - عن ابي بصير قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: ما مات أبو جعفر عليه السلام حتى قبض مصحف فاطمة عليها السلام.

بصائر الدرجات / ۱۵۸ / البحار / ۴۷/۲۶

- ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: ابوجعفر از دنیا نرفت تا آنکه مصحف فاطمه را در اختیار گرفت.

۴۹۹ - من كلامها عليها السلام قالت فاطمة عليها السلام: من أضعَدَ إلى الله خالصَ عباديهِ، أهبَطَ اللهُ عزَّوجلَّ له أفضلَ مصلحتيهِ.

مجموعه ورام / ۱۰۸/۲ / البحار / ۲۴۹/۷۰

- از سخنان فاطمه (ع) است که فرمود: هر که خالص ترین عبادات خود را سوی خدا بالا بفرستد، خداوند بهترین مصلحت های خود را برای او فرو می فرستد.

۵۰۰ - عن النبي صلى الله عليه وآله: إنَّ فاطمة قالت له في حديث: خَيْرٌ لِلنِّسَاءِ أَنْ لَا يَرَيْنَ الرِّجَالَ وَلَا يَرَاهُنَّ الرِّجَالُ، فَقَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَاطِمَةُ مَيْتِي.

الوسائل / ۱۷۲/۱۴

- در حدیثی آمده است که فاطمه (ع) به پیامبر (ص) گفت: بهترین چیز برای زنان آن است که مردان را نبینند و مردان نیز آنان را نبینند. پیامبر (ص) فرمود: فاطمه از من است.

من خطبة الزهراء عليها السلام بخشی از خطبة حضرت زهرا (ع)

۵۰۱ - روى عبدالله بن الحسن باسناده عن آبائه عليهم السلام... فقالت عليها السلام: الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا أَنْعَمَ وَهُوَ الشُّكْرُ عَلَى مَا أَلْهَمَ... فَجَعَلَ اللَّهُ الْإِيمَانَ، تَطْهِيراً لَكُمْ مِنَ الشِّرْكِ وَالصَّلَاةَ تَثْرِيهَا لَكُمْ عَنِ الْكِبْرِ، وَالزُّكَاةَ تَزْكِيَةَ لِنَفْسِ

وَنَمَاءٍ فِي الرِّزْقِ وَالصِّيَامِ تَشْبِيهًا لِلْإِخْلَاصِ وَالْحَجَّ تَشْبِيهًا لِلدِّينِ وَالْعَدَلَ تَشْبِيهًا
 لِلْقُلُوبِ وَطَاعَتَنَا نِظَامًا لِلْمِلَّةِ وَإِمَامَتَنَا أَمَانًا لِلْفُرْقَةِ وَالْجِهَادَ عِزًّا لِلْإِسْلَامِ
 وَالصَّبْرَ مَعُونَةً عَلَيَّ اسْتِجَابَ الْأَجْرِ وَالْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ مَضْلِحَةً لِلْعَامَّةِ وَبِرَّ الْوَالِدَيْنِ
 وَفِي آيَةِ مِنَ السَّخَطِ، وَصِلَةَ الْأَرْحَامِ مَثَسَاءً فِي الْعُمْرِ وَمَثَمَاءً لِلْعَدَدِ وَالْقِيَّاصَ حَقًّا
 لِلدَّمَاءِ، وَالْوَفَاءَ بِالذِّمَمِ تَعْرِيفًا لِلْمَغْفِرَةِ، وَتَوْفِيَةَ الْمَكَائِلِ وَالْمَوَازِينَ تَغْيِيرًا لِلْبَحْسِ،
 وَالتَّهْيِئَةَ عَنِ شُرْبِ الْخَمْرِ تَثْرِيهًا عَنِ الرَّجْسِ وَاجْتِنَابَ الْقَذْفِ حِجَابًا عَنِ اللَّعْنَةِ،
 وَتَرْكَ السَّرْقَةِ إِجْبَابًا بِالْعِفَّةِ وَحَرَمَ اللَّهُ الشَّرْكَ إِخْلَاصًا لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ، فَاتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ
 تَقَاتِهِ، وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ، وَأَطِيعُوا اللَّهَ فِيمَا أَمَرَكُمْ بِهِ وَنَهَاكُمْ عَنْهُ فَإِنَّهُ إِنَّمَا
 يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ... الخ.

الاحتجاج ۱/۱۳۱

— عبدالله بن حسن به اسناد خود از پدرانش نقل کرده که فاطمه (ع)

فرمود: ستایش خدای را بر نعمت هائی که ارزانی داشته و سپاس او را بر آنچه الهام
 نموده است... خداوند ایمان را باعث پاکی شما از شرک، و نماز را برای تنزیه شما از
 کبر و نخوت قرار داده، و زکات را برای تزکیه نفس و فراوانی رزق مقرر نموده، و روزه
 را برای ثابت ساختن اخلاص، و حج را برای تحکیم دین، و عدالت را برای ارتباط
 دلها، و اطاعت ما را اساس نظام امت، و امامت ما را باعث ایمنی از تفرقه، و جهاد را
 موجب سربلندی اسلام، و صبر را برای استحقاق پاداش، و امر به معروف را برای
 مصلحت عموم، و نیکی به پدر و مادر را باعث مصون بودن از خشم، و صله رحم را
 باعث طولانی شدن عمر و زیادتی نفوس، و قصاص را برای حفظ خونها، و وفای به نذر
 را برای رسیدن به آمرزش، و پُر ساختن پیمانها و ترازوها را برای از بین بردن نقص، و
 نهی از شرابخواری را برای دوری از پلیدی، و اجتناب از نسبت دادن زنا را باعث
 مصون بودن از لعنت، و ترک سرقت را موجب عفت قرار داده، و شرک را به منظور
 اخلاص در ربوبیت خویش تحریم کرده است. بنابراین از خدا— آن گونه که شایسته
 است— پروا کنید و نمیرید مگر آنکه مسلمان باشید، و خدا را در آنچه به شما فرمان
 داده و در آنچه شما را از آن بازداشته اطاعت کنید، زیرا از میان بندگان خدا تنها
 دانشمندان از او بیم دارند...

عبادتها علیها السلام عبادت فاطمه (ع)

۵۰۲ — عن جعفر بن محمد عن ابيه عن علي بن الحسين عن فاطمة الصغرى عن الحسين بن علي عن اخيه الحسن بن علي بن ابي طالب عليهم السلام قال: رأيت اُمِّي فاطمةَ عليها السلامُ قامت في محرابها ثيثةً جُمعةً فلم تَزَلْ رَاكِعَةً وَسَاجِدَةً حَتَّى انْفَجَرَ عُمُودُ الصُّبْحِ وَسَمِعْتُهَا تَدْعُو لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَتَسْمِيَهُمْ وَتَكْثِرُ الدُّعَاءَ لَهُمْ وَلَا تَدْعُو لِنَفْسِهَا بِشَيْءٍ فَقُلْتُ لَهَا يَا أُمَّاهُ وَلِمَ لَا تَدْعِينَ لِنَفْسِكَ كَمَا تَدْعِينَ لِغَيْرِكَ فَقَالَتْ: يَا بَنِي الْجَارِ ثُمَّ الدَّارِ.

كشف الغمة ۱/ ۴۶۸ المحجة البيضاء ۴/ ۲۰۸

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از علی بن الحسین (ع) از فاطمه صغری از حسین بن علی (ع) از برادرش حسن بن علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که فرمود: شب جمعه ای مادرم فاطمه (ع) را در محرابش دیدم که پیوسته رکوع و سجود می کرد تا سپیده صبح دمید. شنیدم که برای مردان و زنان مؤمن دعا می کند و از آنان نام می برد و برای آنان بسیار دعا می کند ولی برای خودش دعا نمی کند. گفتم: مادر! چرا همان گونه که برای دیگران دعا می کنی، برای خودت دعا نمی کنی؟ فرمود: پسر! نخست همسایه و سپس خانه.

۵۰۳ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَاطِمَةُ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَإِنَّهَا تَقُومُ فِي مِحْرَابِهَا فَيَسْلَمُ عَلَيْهَا سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ وَيُنَادُونَهَا بِمَانَادَتِ بِهِ الْمَلَائِكَةُ مَرِيَمَ: فَيَقُولُونَ: يَا فَاطِمَةُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَظَهَرَ كُفْرَكَ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ.

البحار ۴۳/ ۴۹

— پیامبر (ص) فرمود: فاطمه، بزرگ بانوی جهانیان از اولین و آخرین است. هنگامی که در محرابش می ایستد هفتاد هزار فرشته مقرب به او سلام می کنند و همان ندائی را که فرشتگان به مریم دادند به وی می دهند و می گویند: ای فاطمه! خدا

تورا برگزیده و پاکیزه ساخته و بر زنان جهانیان برتری داده است.

۵۰۴ — وقال الحسن: ما كان في الدنيا أعبد من فاطمة عليها السلام،
كانت تقوم حتى تتورم قدمها.

البحار ۷۶/۴۳

— امام حسن (ع) فرمود: در دنیا عابدتر از فاطمه نبود. به قدری
می ایستاد که پاهایش ورم می کرد.

۵۰۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: تشبيح فاطمة الزهراء
عليها السلام من الذكر الكثير الذي قال الله عز وجل: «واذكروا الله ذكراً كثيراً»

الوسائل ۱۰۲۲/۴ روضة المتقين ۱۹۹/۱۳ الكافي ۵۰۰/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: تشبیح فاطمه زهرا همان
ذکر کثیری است که خداوند فرموده است: «واذکروا الله ذکراً کثیراً.»

۵۰۶ — عن عبدالله بن سنان قال: قال ابو عبدالله عليه السلام: من سبح
تشبيح فاطمة الزهراء عليها السلام قبل أن يثنى رجله من صلاة القريضة غفر الله له
و[ل] يتدا بالتكبير.

الكافي ۳۴۲/۲ كشف الغمة ۴۷۱/۱

— از عبدالله بن سنان نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هر کس
پیش از آنکه پاهای خود را از نماز واجب بگرداند، تشبیح فاطمه زهرا (ع) را بگوید
خداوند او را می آمرزد، و باید آن را با «الله اکبر» شروع کند.

۴۵

اسماؤها وعلل اسمائها عليها السلام نامهای فاطمه (ع) و علت آنها

۵۰۷ — ... عن يونس بن ظبيان قال: قال أبو عبدالله عليه السلام: لفاطمة

عَلَيْهَا السَّلَامُ تِسْعَةَ أَشْمَاءٍ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: فَاطِمَةُ وَالصَّادِقَةُ وَالْمُبَارَكَةُ وَالظَّاهِرَةُ وَالزَّكِيَّةُ وَالرَّاضِيَّةُ وَالْمَرْضِيَّةُ وَالْمُحَدَّثَةُ وَالزَّهْرَاءُ ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَتَدْرِي أَيُّ شَيْءٍ تَفْسِيرُ فَاطِمَةَ؟ قُلْتُ: أَخْبِرْنِي يَا سَيِّدِي قَالَ: فُطِمَتْ مِنَ الشَّرِّ قَالَ: ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْلَا أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ تَزَوَّجَهَا لَمَا كَانَ لَهَا كُفْوٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ، آدَمُ فَمَنْ دُونَهُ.

الخصال ۴۱۴/۲ علل الشرايع ۱۷۱/۱ البحار ۱۰/۴۳

— از یونس بن ظبیان نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: فاطمه (ع) نزد خداوند دارای ۹ اسم است: فاطمه، صدیقه، مبارکه، طاهره، زکیه، راضیه، مرضیه، محدثه و زهراء. سپس فرمود: آیا می‌دانی معنی فاطمه چیست؟ گفتم: سرورم! به من خبر دهید. فرمود: از بدیها جدا شده است. آنگاه فرمود: اگر امیرالمؤمنین (ع) با او ازدواج نمی‌کرد، تا روز قیامت هیچ همسری روی زمین — از آدم گرفته تا دیگران — برای او وجود نداشت.

۵۰۸ — عن جعفر بن محمد عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يَا فَاطِمَةُ أَتَدْرِينَ لِمَا سُمِّيتِ فَاطِمَةَ؟ قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَا سُمِّيتِ؟ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لِأَنَّهَا فُطِمَتْ هِيَ وَشِبَعَتُهَا مِنَ النَّارِ.

البحار ۱۴/۴۳ كشف الغمة ۴۶۳/۱ المحجة البيضاء ۲۱۲/۴

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای فاطمه! آیا می‌دانی برای چه تو را فاطمه نام نهاده‌اند؟ علی (ع) پرسید: ای پیامبر خدا! برای چه او را بدین نام خوانده‌اند؟ پیامبر (ص) فرمود: برای اینکه او و شیعیانش از آتش جدا گردیده‌اند.

۵۰۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّمَا سُمِّيتِ ابْنَتِي فَاطِمَةَ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فَطَمَهَا وَفَطَمَ مَنْ أَحَبَّهَا مِنَ النَّارِ.

امالی طوسی ۳۰۰/۱ ارشاد القلوب ۲۳۲/۲ بشارة المصطفى ۱۳۱/۱ مناقب علی بن ابی طالب ۶۵/

— رسول خدا (ص) فرمود: دخترم را بدان جهت فاطمه نام نهاده‌اند که خداوند او و دوستانش را از آتش جدا گردانیده است.

۵۱۰ — عن ابي جعفر عليه السلام: أنه سُئِلَ لِمَ سُمِّيَتِ الزَّهْرَاءُ قَالَ: لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَهَا مِنْ عَظْمَتِهِ فَلَمَّا أَشْرَقَتْ أَضَاءَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ بِنُورِهَا وَغُشِّيَتْ أَبْصَارُ الْمَلَائِكَةِ وَخَرَّتِ الْمَلَائِكَةُ لِلَّهِ تَعَالَى سَاجِدِينَ... الخبر.

المحجة البيضاء ۲۱۳/۴

— از امام باقر (ع) سؤال کردند: چرا (دختر پیامبر (ص)) زهرا نامیده شد؟ فرمود: برای آنکه خدا او را از عظمت خویش آفرید و هنگامی که درخشید آسمانها و زمین به نور او روشن گردید و چشمهای فرشتگان تیره شد و در برابر خدا به سجده افتادند...

۵۱۱ — عن جعفر بن محمد بن عماره عن ابيه قال: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ فَاطِمَةَ لِمَ سُمِّيَتِ الزَّهْرَاءُ عَلَيْهَا السَّلَامُ فَقَالَ: لِأَنَّهَا كَانَتْ إِذَا قَامَتْ فِي مِحْرَابِهَا زَهَرَ نُورُهَا لِأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا يَزْهَرُ نُورُ الْكَوَاكِبِ لِأَهْلِ الْأَرْضِ.

معاني الاخبار/ ۶۴ عِلل الشرايع ۱۷۳/۱ البحار ۱۲/۴۳

— جعفر بن محمد بن عماره از پدرش نقل می‌کند که گفت: از امام صادق (ع) پرسیدم: چرا (دختر پیامبر (ص)) را زهرا نامیدند؟ فرمود: برای اینکه هرگاه در محرابش می‌ایستاد نور او به اهل آسمان می‌تابید همان گونه که نور ستارگان به اهل زمین می‌تابد.

الفصل السادس

في المهدي (ع) پیرامون مهدي (ع)

روایاتی کہ دربارہ حضرت
الاحادیث الماثورة في المهدي (ع) مهدي (ع) نقل شده است

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ، لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلِيُكْفِرَ
الْمُشْرِكُونَ.

س ۹ / آية ۳۳

اوست کہ رسول خود را با ہدایت و دین حق فرستاد تا اورا بر ہمہ ادیان پیروز گرداند، اگرچہ مشرکان کراہت داشتہ باشند.

وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً
وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ.

س ۲۸ / آية ۵

ما می خواہیم بر مستضعفان زمین منت نہیم و آنان را پیشوا و وارث قرار دہیم.

يُرِيدُونَ لِيُظْفِقُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ، وَاللَّهُ مُنِمْ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ.

س ۶۱/آیه ۸

می خواهند نور خدا را با دهان خود خاموش کنند ولی خدا کامل کننده نور خویش است، اگر چه کافران کراهت داشته باشند.

۵۱۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْأُئِمَّةُ مِنْ بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ أَوْلَهُمْ عَلِيٌّ وَرَابِعُهُمْ عَلِيٌّ وَثَامِنُهُمْ عَلِيٌّ وَعَاشِرُهُمْ عَلِيٌّ وَآخِرُهُمْ الْمَهْدِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

تفسیرابی الفتح ۵۸۷/۲ جامع الاخبار/۲۰ اثبات الهداة ۶۴۸/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند. اولین و چهارمین و هشتمین و دهمین آنان علی و آخرینشان مهدی (ع) است.

۵۱۳ — عن عبد الله بن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَنَا سَيِّدُ النَّبِيِّينَ وَعَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ وَإِنِّي أُوصِيَاءِي بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ أَوْلَهُمْ عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَآخِرُهُمْ الْقَائِمُ.

عیون اخبار الرضا ۶۴/۱ کمال الدین وتمام النعمة ۲۸۰/۱ اثبات الهداة ۴۷۸/۱

— از عبدالله بن عباس نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: من سرور پیامبرانم و علی بن ابی طالب سرور اوصیاء است. اوصیاء پس از من دوازده نفرند که نخستین آنان علی بن ابی طالب و آخرینشان قائم است.

۵۱۴ — عن الأصبغ بن نباتة قال: سمعت الحسن بن علي (ع) يقول: الْأُئِمَّةُ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اثْنَا عَشَرَ تِسْعَةً مِنْ وُلْدِ أَخِي الْحُسَيْنِ وَمِنْهُمْ مَهْدِيُّ هَذِهِ الْأُمَّةِ.

منتخب الأثر ۷۶/ اثبات الهداة ۵۹۹/۱

— اصبغ بن نباته می گوید: از حسن بن علی (ع) شنیدم که می فرمود:

امامان پس از رسول خدا دوازده نفرند: نه تن آنان از فرزندان برادرم حسین هستند و مهدی این امت از ایشان است.

۵۱۵ — عن ابي سعيد الخدري قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: الأئمة بعدي اثنا عشر تسعة من صلب الحسين والمهدي منهم.

كفاية الأثر/ ۳۴/ منتخب الأثر/ ۶۶

— ابوسعید خدری می گوید: از رسول خدا (ص) شنیدم که می فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند: نه تن آنان از نسل حسین هستند و مهدی نیز از آنان است.

۵۱۶ — عن ابي بصير عن ابي عبد الله عليه السلام قال: سمعته يقول: مائة اثنا عشر مهدياً ماضى ستة وبقية ستة ويضع الله في السادس ما أحب.

اثبات الهداة/ ۱/ ۴۸۰/ البحار/ ۵۱/ ۱۴۵

— ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: از ما دوازده مهدی است که شش تن آنان آمده و شش تن دیگر باقی مانده اند. درباره ششمین آنان خدا هر چه دوست داشته باشد انجام می دهد.

۵۱۷ — ... عن اياس بن سلمة قال: سمعت ابا سعيد الخدري يقول: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: أئمة بعدي اثنا عشر تسعة من صلب الحسين عليه السلام والتاسع قائمهم ومهديهم فطوبى لمجيبهم والتويل لمبغضهم.

منتخب الأثر/ ۸۳/ اثبات الهداة/ ۱/ ۵۷۵

— ایاس بن سلمه می گوید: از ابوسعید خدری شنیدم که می گفت: از رسول خدا (ص) شنیدم که می فرمود: جانشینان پس از من دوازده نفرند: نه تن آنان از نسل حسین هستند و نهمین ایشان قائم و مهدی آنهاست. خوشا به حال دوستانشان و وای به حال دشمنانشان.

۵۱۸ — ... عن عبدالرحمن بن سلیط قال: قال الحسين بن علي عليهما السلام: مِثَا اِثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًا اَوْلَاهُمْ اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ، وَآخِرُهُمُ التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِي، وَهُوَ الْإِمَامُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ يُخَيِّبُ بِهِ اللَّهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَيُظْهِرُ بِهِ دِينَ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ... الخبر.

ثبات الهداة ۲/ ۵۱۴

— از عبدالرحمن بن سلیط نقل شده که حسین بن علی (ع) فرمود: از ماست دوازده مهدی که نخستین آنان امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب، و آخرینشان نهمین تن از فرزندان من است، همو که به حق قیام می‌کند، و خداوند، زمین را پس از مرگش به وسیله او زنده می‌سازد، و دین حق را بواسطه او بر تمامی ادیان غالب می‌کند هر چند مشرکان کراهت داشته باشند...

۵۱۹ — ... عن ابن عبدالرحمن عن سعید بن المسيب عن عمرو عثمان بن عفان جميعاً قالوا: سمعنا رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: أَلَا يُمَّةٌ بَعْدِي اِثْنَا عَشَرَ يَشَعُّ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ، وَمِثَا مَهْدِيٌ هَذِهِ الْأُمَّةُ مَنْ تَمَسَّكَ بِهِمْ مِنْ بَعْدِي فَقَدْ تَمَسَّكَ بِحَبْلِ اللَّهِ، وَمَنْ تَخَلَّى مِنْهُمْ فَقَدْ تَخَلَّى مِنَ اللَّهِ.

ثبات الهداة ۱/ ۵۸۲ منتخب الاثر ۶۹

— از ابن عبدالرحمان از سعید بن مسیب از عمر و عثمان بن عفان نقل شده که گفتند: از پیامبر خدا (ص) شنیدیم که می‌فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند: نه تن آنان از نسل حسین هستند و مهدی این امت از ماست، هر که پس از من به آنان تمسک جوید، به ریسمان خدا چنگ زده و هر که دست از آنان بکشد، از خدا دست کشیده است.

۵۲۰ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلَا يُمَّةٌ بَعْدِي اِثْنَا عَشَرَ، يَشَعُّ مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالتَّاسِعُ قَائِمُهُمْ، فَطُوبَى لِمَنْ أَحَبَّهُمْ.

منتخب الاثر ۸۲

— رسول خدا (ص) فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند. نه تن آنان

از نسل حسین هستند و نهمین آنان قائم ایشان است. خوشا بحال کسی که آنان را دوست داشته باشد.

۵۲۱ - واسند محمد بن علی القطان إلى ابن عباس قول النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْصِيَانِي بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ أَوْلَهُمْ عَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَآخِرُهُمْ الْقَائِمُ.

اثبات الهداة ۱/ ۶۶۶

— محمد بن علی قطان از ابن عباس نقل کرده که پیامبر (ص) فرمود: پس از من اوصیای من دوازده نفرند. نخستین آنان علی بن ابی طالب و آخرینشان قائم است.

۵۲۲ - تفسیر علی بن ابراهیم (في تفسیر قوله تعالى: أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ): حدثني ابي عن الحسن بن علي بن فضال عن صالح بن عقبة عن ابي عبد الله عليه السلام قال: نزلت في القائم من آل محمد عليهم السلام وهو المضطر إذا صلى في المقام ركعتين ودعا الله فأجابته ويكشف سوءه ويجعله خليفة في الأرض.

منتخب الاثر ۴۲۳/

— در تفسیر علی بن ابراهیم در تفسیر آیه: «أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ...» آمده است: پدرم از حسن بن علی بن فضال از صالح بن عقبه از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: این آیه در شأن قائم آل محمد علیهم السلام نازل شده است. اوست همان مضطری که هرگاه در مقام، دو رکعت نماز بگزارد و خدا را بخواند، خداوند دعای او را مستجاب می‌کند و بدیها را برطرف می‌سازد و او را روی زمین جانشین قرار می‌دهد.

۵۲۳ - عن علي بن الحسين عن ابيه عليهم السلام: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ لِفَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ: أَلْمَهْدِيُّ مِنْ وَدَيْكَ .

منتخب الاثر ۱۹۳/ ذخائر العقبی ۳۷/ البحار ۵۱/ ۷۸

— از علی بن الحسین (ع) از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) به فاطمه (ع) فرمود: مهدی از فرزندان تو است.

۵۲۴ — عن أبي جعفر عليه السلام: تَكُونُ تِسْعَةٌ أَنْمَةً بَعْدَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ تَأْسِعُهُمْ قَائِمُهُمْ.

الكافي ۵۳۳/۱ الخصال ۴۱۹/۲ اثبات الهداة ۶۲۳/۱

— از امام باقر (ع) نقل شده است: پس از حسین بن علی (ع) نه امام خواهند بود که نهمین آنان قائم ایشان است.

۵۲۵ — ... عن زيد بن علي قال: حدثني أبي علي بن الحسين عن أبيه الحسين بن علي عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَا حُسَيْنُ أَنْتَ الْإِمَامُ وَأَخُ الْإِمَامِ وَأَبْنُ الْإِمَامِ، تِسْعَةٌ مِنْ وُلْدِكَ أُمَّنَاءُ مَعْصُومُونَ وَالتَّاسِعُ مَهْدِيُّهُمْ فَطُوبَى لِمَنْ أَحَبَّهُمْ وَالْوَيْلُ لِمَنْ أَبْغَضَهُمْ.

منتخب الاثر / ۹۴

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

— زید بن علی می گوید: پدرم علی بن الحسین (ع) از پدرش حسین بن علی (ع) نقل کرد که پیامبر خدا (ص) فرمود: ای حسین! تو امام و برادر امام و پسر امام هستی. نه تن از فرزندان تو درستکار و معصوم می باشند، و نهمین آنان مهدی ایشان است. خوشا بحال کسی که آنان را دوست بدارد، و وای بحال کسی که با آنان دشمنی کند.

۵۲۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلْمَهْدِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِي وَجْهُهُ كَالْكَوْكَبِ الدُّرِّيِّ.

كشف الغمة ۴۶۹/۲ البحار ۸۰/۵۱

— رسول خدا (ص) فرمود: مهدی (ع) از فرزندان من است. سیمايش مانند ستاره درخشان است.

۵۲۷ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلْمَهْدِيُّ مِنَّا أَهْلُ

الْبَيْتِ.

منتخب الاثر / ۱۸۰

— پیامبر (ص) فرمود: مهدی از ما خاندان است.

۵۲۸ — ما روى عن نسيم خادم ابى محمد عليه السلام قال: دَخَلْتُ عَلَى

صَاحِبِ الزَّمَانِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ مَوْتِهِ بِعَشْرَةِ أَيَّامٍ فَعَظَّمْتُ عِنْدَهُ فَقَالَ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ. فَفَرِحْتُ بِذَلِكَ فَقَالَ: أَلَا ابْشُرْكَ بِأَنْعَاطِيسٍ هُوَ أَمَانٌ مِنَ الْمَوْتِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ.

کشف الغمّة / ۲ / ۵۰۰

— از نسیم خدمتگزار امام حسن عسکری (ع) نقل شده که گفت:

پس از گذشتن ده روز از ولادت امام زمان، بر آن حضرت وارد شدم. نزد وی عطسه زدم. فرمود: یرحمک الله (خدا ترا رحمت کند). من به سبب این دعا خوشحال شدم. فرمود: آیا تو را به عطسه بشارت ندهم؟ عطسه، سه روز امان از مرگ است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۵۲۹ — عن المهدي عليه السلام: وَأَمَّا مَا وَصَلْنَا بِهِ فَلَا قَبُولَ عِنْدَنَا إِلَّا لِمَا

طَابَ وَظَهَرَ...

الاحتجاج / ۲ / ۲۸۳ کشف الغمّة / ۲ / ۵۳۲ کمال الدین و تمام النعمة / ۲ / ۴۸۵ البحار / ۵۳ / ۱۸۱

— از حضرت مهدی (ع) نقل شده که فرمود: اما آنچه را به ما

رسانیده‌ای نزد ما پذیرفته نیست مگر آنچه که پاک و پاکیزه باشد...

۵۳۰ — عن المهدي عليه السلام: وَإِنِّي أَمَانٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ كَمَا أَنَّ

النُّجُومُ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ.

البحار / ۷۸ / ۳۸۰

— از حضرت مهدی (ع) نقل شده است: من باعث امنیت مردم روی

زمینم همان گونه که ستارگان وسیله امنیت اهل آسمانند.

۴۷

فی الغیبة دوران غیبت

۵۳۱ - ... عن زرارة قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: إِنَّ لِقَائِمَ غَيْبَتَيْنِ يَرْجِعُ فِي إِخْدِيهِمَا وَالْأُخْرَى لَا يُدْرَى أَيْنَ هُوَ، يَشْهَدُ الْمَوْسِمَ يَرَى النَّاسَ وَلَا يَرَوْنَهُ.

منتخب الاثر/ ۲۵۲

— زرارہ می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم کہ می فرمود: قائم دارای دو غیبت است. در یکی از آنها باز می گردد و در دیگری معلوم نیست کجاست. به هنگام حج حضور می یابد و مردم را می بیند ولی مردم او را نمی بینند.

۵۳۲ - عن زرارة عن ابي عبدالله عليه السلام قال: لِلْغُلَامِ غَيْبَةٌ قَبْلَ قِيَامِهِ. قُلْتُ وَبِمَ؟ قَالَ: يَخَافُ عَلَى نَفْسِهِ الدَّبْحَ.

انبات الهداة ۳/ ۴۸۷ - البحار ۵۲/ ۹۷ - کمال الدین و تمام النعمة ۲/ ۴۸۱

— از زرارہ از امام صادق (ع) نقل شده کہ فرمود: این پسر، پیش از آنکہ قیام کند غیبتی دارد. پرسیدم: چرا؟ فرمود: از کشته شدن خود بیم دارد.

۵۳۳ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا بُدَّ لِلْغُلَامِ مِنْ غَيْبَةٍ فَقِيلَ لَهُ: وَلِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: يَخَافُ الْقَتْلَ.

علل الشرايع ۲۴۳/ ۹۰ البحار ۵۲/ ۹۰

— از امام صادق (ع) نقل شده کہ رسول خدا (ص) فرمود: آن پسر، به ناچار غیبتی خواهد داشت. پرسیدند: چرا ای پیامبر خدا؟! فرمود: از کشته شدن بیم دارد.

فصل انتظارالفرج فضیلت انتظارفرج

۵۳۴ - ... عن ابي جعفر عن ابيه علي بن الحسين عن ابيه الحسين بن علي عن ابيه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ انْتِظَارُ الْفَرَجِ.

منتخب الاثر/ ۴۹۹ البحار/ ۱۲۵/۵۲ کمال الدين وتمام النعمة ۲۸۷/۱

- از امام باقر(ع) از پدرش علی بن الحسین(ع)، از پدرش حسین بن علی(ع)، از پدرش نقل شده که پیامبر خدا(ص) فرمود: بهترین عبادتها انتظار فرج است.

۵۳۵ - ... عن ابي الحسن عن آبائه عليهم السلام: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي انْتِظَارُ فَرَجٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

منتخب الاثر/ ۴۹۶ البحار/ ۱۲۸/۵۲

- از حضرت ابوالحسن(ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: بهترین اعمال امت من انتظار گشایش از سوی خداوند بزرگ است.

۵۳۶ - عن ابي بصير و محمد بن مسلم عن ابي عبد الله عن آبائه عن امير المؤمنين عليهم السلام: الْمُنْتَظَرُ لِأَمْرِنَا كَالْمُتَشَحِّطِ بَدْمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

منتخب الاثر/ ۴۹۶

- از ابوبصیر و محمد بن مسلم نقل شده که امام صادق(ع) از پدرانش از امیرالمؤمنین(ع) نقل کرده که فرمود: کسی که در انتظار امر ما باشد مانند کسی است که در راه خدا در خون خود غلتیده است.

ردّ علی من انکر وجوده (ع) ردّ منکران مهدی (ع)

۵۳۷ - قال النبی صلی الله علیه وآله: الْأُئِمَّةُ بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ أَوْلَهُمْ
 أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَآخِرُهُمُ الْقَائِمُ، طَاعَتُهُمْ طَاعَتِي وَمَعْصِيَتُهُمْ
 مَعْصِيَتِي، مَنْ أَنْكَرَ وَاحِدًا مِنْهُمْ فَقَدْ أَنْكَرَنِي. ۵

اثبات الهداة ۱/۵۴۳ البحار ۸/۳۶۶

— پیامبر (ص) فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند: نخستین آنان
 امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) و آخرینشان قائم است. اطاعت آنان اطاعت من و
 نافرمانی ایشان نافرمانی من است. هرکه یکی از آنان را انکار نماید مرا انکار کرده
 است.

۵۳۸ - عن جعفر بن محمد عن أبيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَنْكَرَ الْقَائِمَ مِنْ وُلْدِي فِي زَمَانِ غَيْبَتِهِ مَاتَ مِيتَةً
 جَاهِلِيَّةً.

منتخب الاثر ۴۹۲/ اثبات الهداة ۳/۴۸۳

— از جعفر بن محمد (ص) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول
 خدا (ص) فرمود: هرکه قائم فرزندان مرا در دوران غیبتش انکار نماید به مرگ جاهلیت
 مرده است.

۵۳۹ - عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَنْكَرَ الْقَائِمَ مِنْ وُلْدِي فَقَدْ أَنْكَرَنِي.

منتخب الاثر ۴۹۲/ البحار ۵۱/۷۳ اثبات الهداة ۳/۴۸۳

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود:

هرکه قائم فرزندان مرا انکار کند در حقیقت مرا انکار کرده است.

۵۴۰ — قال الصادق علیه السلام: الْمُنْكَرُ لِأَخِرِنَا كَالْمُنْكَرِ لِأَوْلِنَا.

البحار ۶۱/۲۷ — المحجة البيضاء ۲۴۶/۱

— امام صادق (ع) فرمود: کسی که منکر آخرین ما باشد مانند کسی است که منکر اولین ما است.

۵۰

بعضی از نشانه های ظهور

بعض علائم الظهور

۵۴۱ — ... عن عبد الله بن عمر قال: قال رسول الله صلى الله عليه

وآله: أَوَّلُ الْآيَاتِ خُرُوجَ طُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا... الخبر.

منتخب الاثر/ ۴۴۶

— از عبد الله بن عمر نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نخستین نشانه خروج (مهدی (ع)) طلوع خورشید از مغرب است...

۵۴۲ — قال الحسين عليه السلام: إِذَا رَأَيْتُمْ نَارًا مِنْ الْمَشْرِقِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ

أَوْ سَبْعَةً فَتَوَقَّعُوا فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

لمعة من بلاغة الحسين / ۱۴۸

— امام حسین (ع) فرمود: هرگاه دیدید از سوی مشرق سه یا هفت روز آتشی نمودار است، در انتظار فرج خاندان محمد (ص) — که طبق اراده خداست — باشید.

۵۴۳ — روى الطبرسي عن ابي جعفر عليه السلام قال: الْقَائِمُ

عَلَيْهِ السَّلَامُ مِثْلًا، مَنصُورٌ بِالرُّعْبِ مُوَيْدٌ بِالنُّصْرِ تُظَوِّي لَهُ الْأَرْضُ، وَتَظْهَرُ لَهُ الْكُنُوزُ، وَيَبْلُغُ سُلْطَانَهُ الْمَشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَيُظْهِرُ بِهِ اللَّهُ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ

الْمُشْرِكُونَ، فَلَا يَبْقَىٰ عَلَيَّ وَجْهٌ إِلَّا رَضِي خَرَابٌ إِلَّا غَمَّرَ وَيَنْزِلُ رُوحَ اللَّهِ عَيْسَىٰ بِنُ مَرْيَمَ فَيُصَلِّي خَلْفَهُ.

قال الراوي: فقلت: يَأْتِيَنَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَمَتَىٰ يَظْهَرُ

قَائِمُكُمْ؟

قال عليه السلام: إِذَا تَشَبَّهَ الرَّجَالُ بِالنِّسَاءِ وَالنِّسَاءُ بِالرِّجَالِ وَانْكَفَى الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ وَالنِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ، وَتَرَكَبُ ذَوَاتِ الْفُرُوجِ السُّرُوجَ وَقُبِلَتْ شَهَادَاتُ الزُّورِ وَرَدَّتْ شَهَادَاتُ الْعَدْلِ، وَأَسْتَحَفَّ النَّاسُ بِاللِّدْمَاءِ وَارْتَكَبَ الزُّنَا وَأَكْثَلَ الرَّبَا وَأَثَقِيَ الْأَشْرَارُ مَخَافَةَ أَلْسِنَتِهِمْ وَخُرُوجِ السُّفْيَانِيِّ مِنَ الشَّامِ وَالْيَمَانِيِّ مِنَ الْيَمَنِ... الخبر.

المحجة البيضاء ۳۴۱/۴

— طبرسی از امام باقر(ع) روایت کرده که آن حضرت فرمود: قائم از

ماست. او بوسیله ترس و رعب یاری شده و با کمک (خداوند) تأیید گردیده است. زمین برای وی پیچیده، و گنجها برایش آشکار می گردد. حکومت او مشرق و مغرب را فرا می گیرد، و خداوند دین خود را به وسیله او بر تمامی ادیان غالب می گرداند هر چند مشرکان کراهت داشته باشند. در نتیجه روی زمین جای ویرانی باقی نمی ماند مگر آنکه آباد می شود، و عیسی بن مریم روح الله از آسمان فرود می آید و پشت سرش نماز می گزارد.

راوی می گوید: گفتم: ای فرزند پیامبر خدا! قائم شما در چه زمانی آشکار

می شود؟

فرمود: آنگاه که مردان به شکل زنان، و زنان به شکل مردان شوند، و مردان به

مردان، و زنان به زنان اکتفا کنند، و زنان سوار مرکبها شوند، و شهادت باطل پذیرفته گردد، و گواهی حق قبول نشود، و خونریزی در نظر مردم بی اهمیت تلقی شود، و به ارتکاب زنا و خوردن ربا اهمیت ندهند، و از بدکاران بخاطر ترس از زبانشان پرهیز شود، و آنگاه که سفیانی از شام و یمانی از یمن خروج کند...

۵۴۴ — ... عن صالح مولى بني العذراء قال: سمعت ابا عبد الله الصادق

عليه السلام يقول: ليس بين قيام قائم آل محمد عليه السلام وبين قتل النفس الزكية إلا

خَمْسَةَ عَشَرَ لَيْلَةً.

کمال الدین وتمام النعمة ۴۶۹/۲ البحار ۲۰۳/۵۲

— صالح مولای بنی عذراء می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: میان قیام قائم آل محمد (ع) و قتل نفس زکیه فقط پانزده شب فاصله است.

۵۴۵ — عن علي عليه السلام قال: لا يخرج المهدي حتى يُقتل ثلثًا، ويُموت ثلثًا، ويبقى ثلثًا.

منتخب الاثر/ ۴۵۳

— از علی (ع) نقل شده که فرمود: مهدی آشکار نمی شود تا آنکه یک سوّم مردم کشته شوند و یک سوّم آنان بمیرند و یک سوّمشان باقی بمانند.

۵۱

في ظهور القائم عليه السلام پیرامون ظهور قائم (ع)

۵۴۶ — عن الباقر عن ابيه وجدته عن علي عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْمَهْدِيُّ مِنْ وُلْدِي تَكُونُ لَهُ غَيْبَةٌ، إِذَا ظَهَرَ يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلِئْتُ جَوْرًا وَظُلْمًا.

منتخب الاثر/ ۲۴۹

— از امام باقر (ع) از پدر و جدش از علی (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: مهدی از فرزندان من است. او از نظرها پنهان خواهد شد، و هرگاه آشکار شود زمین را از قسط و عدالت پر می کند همان گونه که از جور و ستم پر شده است.

۵۴۷ — في حديث عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَوْ لَمْ يَتَّقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمَ لَطَوَّلَ اللهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَلِي رَجُلٌ مِنْ عِشْرَتِي إِسْمُهُ إِسْمِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا وَظُلْمًا وَجَوْرًا.

تفسیر نور الثقلین ۶۲۰/۳

— در حدیثی از علی بن الحسین (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر از دنیا تنها یک روز باقی بماند، خداوند آن روز را طولانی می‌کند تا مردی از خاندان من که نامش نام من است حکومت نماید و زمین را از قسط و عدالت پر کند همان گونه که از جور و ستم پر شده است.

۵۴۸ — قال الحسين بن علي عليهما السلام: مِثْنَا إِثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا أَوْلَهُمْ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَآخِرُهُمُ التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِي وَهُوَ الْإِمَامُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ يُخَيِّبُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَيُظْهِرُ بِهِ الدِّينَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ... الخبر.

لمعة من بلاغة الحسين / ۱۴۸

— حسین بن علی (ع) فرمود: دوازده مهدی از ماست. نخستین آنان امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب و آخرینشان نهمین فرزند من است. او همان امامی است که به حق قیام می‌کند، و خداوند به وسیله او زمین را پس از مردنش زنده می‌سازد، و حقیقت را به اثبات می‌رساند، و دین را بر تمامی ادیان غالب می‌گرداند هر چند مشرکان کراهت داشته باشند...

۵۴۹ — ... عن المفضل بن عمر قال: قال الصادق جعفر بن محمد عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى خَلَقَ أَرْبَعَةَ عَشْرَ نَوْراً قَبْلَ خَلْقِ الْخَلْقِ، بِأَرْبَعَةِ عَشَرَ أَلْفَ عَامٍ، فَهِيَ أَرْوَاحُنَا فَقِيلَ لَهُ: يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ وَمَنْ الْأَرْبَعَةُ عَشْرَ؟ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَفَاطِمَةُ، وَالْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْأَيُّمَةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ آخِرُهُمُ الْقَائِمُ الَّذِي يَقُومُ بَعْدَ غَيْبِهِ فَيَقْتُلُ الدَّجَالَ وَيُظْهِرُ الْأَرْضَ مِنْ كُلِّ جَوْرٍ وَظُلْمٍ.

اثبات الهداة ۱/۵۱۷ کمال الدین وتمام النعمة ۲/۳۳۵ البحار ۱۵/۲۳

— از مفضل بن عمر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: خداوند، چهارده هزار سال پیش از آفرینش مردم، چهارده نور آفرید. آن چهارده نور ارواح ما بودند. از آن حضرت پرسیدند: ای فرزند رسول خدا! آن چهارده نور کیانند؟ فرمود:

محمد (ص)، علی (ع)، فاطمه (ع)، حسن (ع) و حسین (ع) و امامانی که از فرزندان حسین هستند. آخرین آنان قائم است که پس از دوران غیبتش قیام می‌کند و دجال را می‌کشد و زمین را از هر جور و ستمی پاک می‌سازد.

۵۵۰ — ... عن ثابت بن دینار عن سید العابدین علی بن الحسین عن سید الشهداء الحسین بن علی عن سید الاوصیاء امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَا يُمَّةٌ مِنْ بَعْدِي اثْنَا عَشَرَ أَوْلَهُمْ أَنْتَ يَا عَلِيُّ وَآخِرُهُمُ الْقَائِمُ الَّذِي يَفْتَحُ اللَّهُ - تَعَالَى ذِكْرُهُ - عَلَيَّ يَدِيهِ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا.

اعلام الوری / ۳۷۱ امالی الصدوق / ۹۷ اثبات الهداة / ۱ / ۵۲۶
— از ثابت بن دینار، از سید العابدین علی بن الحسین، از سید الشهداء حسین بن علی، از سید الاوصیاء امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیهم السلام نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: امامان پس از من دوازده نفرند. تو ای علی نخستین آنان هستی و آخرینشان قائم است که خداوند بزرگ، مشرق و مغرب زمین را به دست او فتح می‌کند.

۵۵۱ — عن الرضا عن آبائه عن علي عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَقُومَ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجُورًا.

عیون اخبار الرضا / ۲ / ۶۶ البحار / ۵۱ / ۶۶
— از امام رضا (ع) از پدرانش از علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: دنیا به پایان نمی‌رسد تا مردی از فرزندان حسین (ع) قیام کند و آن را از عدالت پر سازد چنانکه از جور و ستم پر شده است.

۵۵۲ — قال الصادق عليه السلام: كَأَنِّي أَنْظَرُ الْقَائِمَ عَلَى ظَهْرِ النَّجْفِ
رَكِبَ فَرَسًا أَذْهَمَ أَبْلَقَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ شِمْرًاخٌ وَيَتَنِي فِي ظَهْرِ الْكُوفَةِ مَسْجِدًا لَهُ أَلْفُ بَابٍ
وَيَتَّصِلُ بُيُوتُ الْكُوفَةِ بِنَهْرِ كَرْبَلَا... الخبر.

شجرة طوبی ۱۷۸/۱

— امام صادق (ع) فرمود: گویا قائم را پشت نجف می بینم که بر
اسبی ابلق که میان پیشانیش سفیدی است سوار گردیده و در بیرون کوفه مسجدی بنا
می کند که هزار در دارد، و خانه های کوفه به نهر کربلا متصل می شود...

۵۵۳ — وباسناده عن المفضل بن عمر قال: قال الصادق عليه السلام:
كَأَنِّي أَنْظَرُ إِلَى الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى مِثْرِ الْكُوفَةِ وَحَوْلَهُ أَصْحَابُهُ ثَلَاثِمِائَةٍ وَ
ثَلَاثَةَ عَشَرَ رَجُلًا عِدَّةَ أَهْلِ بَدْرٍ.

تفسیر نورالثقلین ۳۸۷/۱

— از مفضل بن عمر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: گویا
می بینم قائم (ع) روی منبر کوفه نشسته و سیصد و سیزده نفر یارانش به تعداد اهل بدر
گرد او هستند.

۵۵۴ — ... عن كتاب عقدا الدرر بسنده إلى الحسن بن علي رضي الله
عنهما انه قال: لَوْ قَامَ الْمَهْدِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَأَنكَرَهُ النَّاسُ لِأَنَّهُ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ شَابًا وَهُمْ
يَحْسَبُونَهُ شَيْخًا كَبِيرًا.

منتخب الاثر ۲۸۵/

— در کتاب عقدا الدرر از حسن بن علی (ع) نقل شده که فرمود: اگر
مهدی (ع) قیام کند مردم او را نخواهند شناخت، زیرا به صورت جوانی به سوی آنان باز
می گردد، در حالی که مردم گمان می کنند او پیرمردی فرتوت است.

۵۵۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يَخْرُجُ الْمَهْدِيُّ وَعَلَى
رَأْسِهِ مَلَكٌ يُنَادِي إِنَّ هَذَا الْمَهْدِيُّ فَاتَّبِعُوهُ... الخبر.

کشف الغمة ۴۸۶/۲

— رسول خدا (ص) فرمود: مهدی در حالی ظاهر می شود که فرشته ای بالای سرش ندا می دهد: این مهدی است از او پیروی کنید...

۵۵۶ — عن المهدي عليه السلام: وَأَمَّا ظُهُورُ الْفَرَجِ فَإِنَّهُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ وَكَذَبَ الْوَقَاتُونَ.

اعلام الوری / ۴۲۳ کشف الغمة ۲ / ۵۳۱

— از حضرت مهدی (ع) نقل شده است: اما ظهور فرج در اختیار خداوند بزرگ است. آنان که وقت معین می کنند دروغ می گویند.

• • •

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل السابع

في المعاد پیرامون قیامت

إِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ.

س ۲۱ / آیه ۱

وقت حساب دادن مردم نزدیک شده در حالیکه آنان در بی خبری
رویگرداندند.

أَيُّخَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ لَنْ نَجْمَعَ عِظَاقَهُ.

س ۷۵ / آیه ۳

آیا انسان می‌پندارد که استخوانهایش را جمع‌آوری نخواهیم کرد.

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَارْتَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ.

س ۴۰ / آیه ۵۹

قطعاً روز قیامت آمدنی است و هیچ شکی در آن نیست ولی بیشتر مردم باور نمی‌کنند.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ.

س ۲۲ / آیه ۱

ای مردم! از پروردگار خویش پروا کنید که زلزله قیامت حادثه ای عظیم است.

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ.

س ۳۶ / آیه ۶۵

امروز بر دهانشان مهر می‌زنیم و دستهایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان به کارهایی که می‌کردند گواهی می‌دهند.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِيهَا، قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّئُهَا
لِيُوقْتِهَا إِلَّا هُوَ.

س ۷ / آیه ۱۸۷

از تو درباره قیامت می‌پرسند که چه زمان بر پا می‌شود؟ بگو: علم آن فقط نزد پروردگار من است و جز او آن را به موقع خود آشکار نمی‌سازد.

۵۵۷ — یاسر الخادم قال: سمعت أبا الحسن الرضا عليه السلام يقول: إنَّ
أَوْحَسَ مَا يَكُونُ هَذَا الْخَلْقُ فِي ثَلَاثَةِ مَوَاطِنَ يَوْمَ يُوَلَّدُ وَيَخْرُجُ مِنْ بَطْنِ أُمِّهِ فَيَسِرُّ الدُّنْيَا

وَيَوْمَ يَمُوتُ فَيَرَىٰ الْآخِرَةَ وَأَهْلَهَا وَيَوْمَ يُعْتَفُ فَيَرَىٰ أَحْكَامًا لَمْ يَرَهَا فِي الدُّنْيَا... الخبير.

الخصال ۱۰۷/۱

— یاسر خادم می‌گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می‌فرمود:

وحشتناکترین صحنه‌ای که این انسان با آن روبرو می‌شود سه صحنه است: روزی که از شکم مادر متولد می‌شود و دنیا را می‌بیند، و روزی که می‌میرد و آخرت و مردم آن را می‌نگرد، و روزی که زنده می‌شود و با داوریهائی که در دنیا با آن مواجه نشده است روبرو می‌گردد...

۵۵۸ — عن علي عليه السلام: يَتَّبِعِي لِتُعَاقِلِ أَنْ تَعْمَلَ لِلْمَعَادِ وَيَسْتَكْثِرَ الزَّادَ

قَبْلَ زُهُقِ نَفْسِهِ وَحُلُولِ رَمِيهِ.

غردالحکم ۸۵۷/

— از علی (ع) نقل شده است: شایسته است خردمند برای قیامت

خود کار کند و پیش از آنکه جانش بدر رود و وارد قبر شود توشه خویش را فراوان نماید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۵۵۹ — عن علي عليه السلام: طُوبَى لِمَنْ ذَكَرَ الْمَعَادَ فَاسْتَكْتَرَ مِنَ الزَّادِ.

غردالحکم ۴۶۶/

— از علی (ع) نقل شده است: خوشا به حال کسی که به یاد قیامت

باشد و توشه خود را افزون کند.

۵۶۰ — عن علي عليه السلام: إِشْتِغَالُكَ بِإِصْلَاحِ مَعَادِكَ يُنْجِيكَ مِنَ

عَذَابِ النَّارِ.

غردالحکم ۵۵/

— از علی (ع) نقل شده است: اشتغال توبه به اصلاح قیامت، ترا از

عذاب دوزخ رهایی می‌بخشد.

۵۶۱ - عن علي عليه السلام: خَيْرُ الْإِسْتِعْدَادِ مَا أَصْلَحَ الْمَعَادَ.

غررالحکم / ۳۹۱

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین آمادگیها آن است که باعث اصلاح قیامت گردد.

۵۶۲ - عن علي عليه السلام: مِنَ الشَّقَاءِ إِفْسَادُ الْمَعَادِ.

غررالحکم / ۷۳۶

— از علی (ع) نقل شده است: از بدبختی (آدمی) است که قیامت خود را تباه سازد.

۵۶۳ - عن علي عليه السلام: إِخْفَلْ هِمَّتَكَ لِمَعَادِكَ تَضْلُجْ.

غررالحکم / ۱۱۲

— از علی (ع) نقل شده است: اراده و همت خود را برای قیامت بگذار تا شایسته گردی.
 مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۵۶۴ - قال النبي صلى الله عليه وآله: الْحَسَنَةُ فِي الدُّنْيَا الصَّحَّةُ وَالْعَافِيَّةُ وَفِي الْآخِرَةِ الْمَغْفِرَةُ وَالرَّحْمَةُ.

البحار / ۱۷۴/۸۱

— پیامبر (ص) فرمود: نیکی دنیا سلامتی و عافیت، و نیکی آخرت آمرزش و بخشش است.

۵۶۵ - عن ابي عبد الله عليه السلام: إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا عَجَّلَ عُقُوبَتَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِذَا أَرَادَ بِعَبْدٍ شَوْءً أَمْسَكَ عَلَيْهِ ذُنُوبَهُ حَتَّى يُوَافِيَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

البحار / ۱۷۷/۸۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هرگاه خداوند خیر بنده ای را بخواهد در دنیا به مجازات او شتاب می ورزد، و هرگاه شر بنده ای را بخواهد گناهانش

را برای او نگاه می‌دارد تا روز قیامت در برابر آن کیفر کامل ببیند.

۵۶۶ - عن علي عليه السلام: إِنَّكُمْ إِنَّمَا خُلِقْتُمْ لِلْآخِرَةِ لِالذُّنْيَا وَبِالْبَقَاءِ لِالْفَنَاءِ.

غورالحکم / ۲۹۲

— از علی (ع) نقل شده است: شما برای آخرت آفریده شده‌اید نه برای دنیا، و نیز برای باقی ماندن نه فنا یافتن.

۵۶۷ - عن علي عليه السلام: إِنَّكَ مَخْلُوقٌ لِلْآخِرَةِ فَأَعْمَلْ لَهَا.

غورالحکم / ۲۸۸

— از علی (ع) نقل شده است: تو برای آخرت آفریده شده‌ای، بنابراین برای آن کار کن.

۵۶۸ - عن علي عليه السلام: عَجِبْتُ لِعَامِرٍ دَارِ الْفَنَاءِ وَتَارِكِ دَارِ الْبَقَاءِ.

غورالحکم / ۴۹۳

— از علی (ع) نقل شده است: در شگفتم از کسی که سرای فانی را آباد، و سرای باقی را رها می‌کند.

۵۶۹ - عن علي عليه السلام: يَتَّبِعِي لِعَاقِلٍ أَنْ يُقَدَّمَ لِالْآخِرَةِ وَيَعْمُرَ دَارَ إِقَامَتِهِ.

غورالحکم / ۵۶۰

— از علی (ع) نقل شده است: سزاوار است خردمند (چیزی) برای آخرت خود پیش فرستد و سرای اقامت خود را آباد نماید.

۵۷۰ - عن علي عليه السلام: يَتَّبِعِي لِمَنْ أَيْقَسَ بِبِقَاءِ الْآخِرَةِ وَدَوَامِهَا أَنْ يَعْمَلَ لَهَا.

غورالحکم / ۸۶۰

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که به بقا و دوام آخرت یقین دارد، سزاوار است برای آن کار کند.

۵۷۱ — عن علي عليه السلام: كَيْفَ يَعْمَلُ لِلاَخِرَةِ الْمَشْغُوكُ بِالدُّنْيَا.

غررالحکم / ۵۵۳

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که سرگرم دنیا است چگونه برای آخرت کار می‌کند؟!

۵۷۲ — عن علي عليه السلام: وَبِئْسَ لِمَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ الْغَفْلَةُ فَتَيَسَّى الرِّحْلَةَ وَلَمْ

يَسْتَعِيدَ.

غررالحکم / ۷۸۲

— از علی (ع) نقل شده است: وای به حال کسی که غفلت بر او چیره شود و کوچ کردن (از دنیا) را فراموش کند و خود را آماده (آخرت) نسازد.

۵۷۳ — قال الصادق عليه السلام: الْقِيَامَةُ عُرْشُ الْمُتَّقِينَ.

روضة الواعظین / ۴۹۷/۲

— امام صادق (ع) فرمود: قیامت، روز شادی پرهیزگاران است.

۵۳

ذکر الموت یاد مرگ

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ.

س / ۲۹ / آیه ۵۷

هرکسی مرگ را خواهد چشید، سپس به سوی ما بازگشت خواهید یافت.

أَيْنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ.

س ۴ / آیه ۷۸

هر کجا باشید، شما را مرگ درمی یابد اگر چه در بناهای استوار باشید.

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ.

س ۶۲ / آیه ۸

بگو: این مرگی که از آن فرار می کنید به شما خواهد رسید، آنگاه به سوی دانای غیب و شهود بازگشت می یابید و او از کارهایی که می کرده اید به شما خبر می دهد.

۵۷۴ - فی حدیث عن النبی صلی الله علیه وآله:

(معاشر الناس) التقوی التقوی، إخذروا الساعة كما قال الله عز وجل «إن زلزلة الساعة شيء عظيم»^۱ اذكروا الیمات والحساب والموازين والمحاسبة بین یدی رب العالمین والثواب والعقاب، فمن جاء بالحسنة ائیب علیها ومن جاء بالسيئة فليس له في الجنان نصيب.

الاحتجاج ۱ / ۸۲

- در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: ای گروه مردم! بر شما باد به پرهیزگاری، بر شما باد به پرهیزگاری. از روز قیامت بترسید، چنانکه خداوند فرموده است: «زلزله قیامت حادثه ای بزرگ است». به یاد مرگ و حساب و میزان باشید و از محاسبه در برابر پروردگار جهانیان و پاداش و کیفر یاد کنید. هر کس کار نیکو کند او را به خاطر آن پاداش می دهند و هر کس کار زشت کند بهره ای از بهشت نخواهد داشت.

۵۷۵ — قال النبي صلى الله عليه وآله: تُحَفُّهُ الْمُؤْمِنُ الْمَوْتُ.

البحار ۱۷۱/۸۲

— پیامبر(ص) فرمود: مرگ، تحفه مؤمن است.

۵۷۶ — عن علي عليه السلام: أَلَمَوْتُ مُفَارَقَةً دَارِ الْفَنَاءِ وَارْتِحَانًا إِلَى

دَارِ الْبَقَاءِ.

غررالحکم/۵۴

— از علی (ع) نقل شده است: مرگ، جدا شدن از سرای فانی و

کوچ کردن به سرای باقی است.

۵۷۷ — ... عن محمد بن علي عن ابيه الرضا عن ابيه موسى بن جعفر

عليه السلام قال: قِيلَ لِلصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: صِفْ لَنَا الْمَوْتَ، قَالَ: لِلْمُؤْمِنِ كَأَظْيَبِ رِيحٍ يَشْمُهُ فَيَنْتَعَسُ لِطَبِيبِهِ وَيَنْقَطِعُ الشَّعْبُ وَالْأَلَمُ كُلُّهُ عَنْهُ وَلِلْكَافِرِ كَلْسِجِ الْأَفَاعِي وَلَذَعِ الْعَقَارِبِ أَوْ أَشَدُّ... الخبر.

علل الشرايع/ ۲۹۸ تفسیر نورالتقلین ۳۷۹/۵ معانی الاخبار/ ۲۸۷

— از محمد بن علی، از پدرش امام رضا، از پدرش موسی بن جعفر

علیهم السلام نقل شده که فرمود: به امام صادق (ع) گفتند: مرگ را برای ما توصیف کن. فرمود: برای مؤمن مانند بهترین بوی خوش است که آن را استشمام می‌کند و در اثر آن به خواب می‌رود و تمام رنجها و دردها از او جدا می‌شود، و برای کافر مانند گزیدن مار و عقرب یا سخت‌تر از آن است...

۵۷۸ — وقيل لمحمد بن علي عليهما السلام: ما الموت؟ قال: هو النوم

الذي يأتيكم كل ليلة إلا أنه طويل مدته لا يثبت منه إلا يوم القيامة فمن رأى في نومه من أصناف الفرح ما لا يقادر قدره ومن أصناف الأهوال ما لا يقادر قدره فكيف حال فرح في النوم ووجل فيه؟ هذا هو الموت فاستعدوا له.

معانی الاخبار/ ۲۸۹

— از محمد بن علی (ع) پرسیدند: مرگ چیست؟ فرمود: همین خوابی است که هر شب به سراغ شما می‌آید. فقط مرگ، زمانش طولانی است و روز قیامت از آن بیدار می‌شوند. اگر کسی شادمانیهای بی حد یا وحشت‌های بی اندازه را در خواب ببیند چگونه در حال خواب شادمان یا وحشت زده می‌شود، مرگ نیز چنین است. پس برای آن آماده باشید.

۵۷۹ — عن علي عليه السلام: رَسُولُ الْمَوْتِ الْوِلَادَةُ.

الاثنا عشرية / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: ولادت، پیام آور مرگ است.

۵۸۰ — قوله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا.

مجموعه ورام / ۱۵۰

— از سخنان پیامبر (ص) است که: مردم همه در خوابند، وقتی مردند بیدار می‌شوند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۵۸۱ — عن علي عليه السلام: ذِكْرُ الْمَوْتِ جَلَاءُ الْقُلُوبِ.

الاثنا عشرية / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: یاد مرگ، مایه روشنی دلهاست.

۵۸۲ — عن ابي عبد الله عليه السلام (في حديث) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ الْمَوْتِ أَحَبَّهُ اللَّهُ.

النوائل / ۲ / ۶۴۹

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

هر که بسیار یاد مرگ کند خدا او را دوست خواهد داشت.

۵۸۳ — عن علي عليه السلام: مَا أَقْرَبَ الْحَيَاةَ مِنَ الْمَوْتِ. غررالحکم / ۷۳۸

— از علی (ع) نقل شده است: زندگی چه قدر به مرگ نزدیک است!

۵۸۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: الأجل المقضي هو المختوم.

تفسیر نورالقلین ۷۰۴/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مرگ، همان سرآمد حتمی

است.

۵۸۵ — قال الباقر عليه السلام: إذا بلغ الرجل أربعين سنة نادى مناد من

السماء قد دنا الرّحيل فأعدّ الزاد.

مشکوٰۃ الانوار / ۱۷۰

— امام باقر (ع) فرمود: هنگامی که آدمی به سنّ چهل سالگی

می‌رسد ندا کننده‌ای از آسمان ندا می‌دهد که زمان کوچ کردن نزدیک شده است، برای خود توشه‌ای آماده کن.

۵۸۶ — عن علي عليه السلام: عجبت لمن نسي الموت وهو يرى من

يموت.

غررالحکم / ۴۹۳

— از علی (ع) نقل شده است: در شگفتم از کسی که مرگ را از یاد

برده و حال آنکه افرادی را که می‌میرند می‌بیند.

۵۸۷ — ... عن ام الفضل قالت: دخل رسول الله صلى الله عليه وآله

على رجل يعود و هو شاك فتمنى الموت: فقال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا تتمّ الموت فإِنَّكَ إِنْ تَكُ مُخِيناً تَزِدُّ إِحْسَاناً إِلَيَّ إِحْسَانِكَ وَإِنْ تَكُ مُسِيئاً فَتُوخَّرُ تُسْتَعْتَبُ، فَلَا تَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ.

امالی الطوسی / ۳۹۵/۱

— ام‌الفضل می‌گوید: پیامبر خدا (ص) برای عبادت شخصی که

زبان به شکایت گشوده بود و آرزوی مرگ می‌کرد، وارد شد. به او فرمود: آرزوی مرگ مکن، زیرا اگر نیکوکار باشی بر نیکیهای خود می‌افزایی، و اگر گناهکار باشی مهلت می‌یابی و مورد رضایت خدا قرار می‌گیری. پس آرزوی مرگ مکنید.

۵۸۸ — قال علي عليه السلام: مَنْ أَكْثَرَ ذِكْرَ الْمَوْتِ رَضِيَ مِنَ الدُّنْيَا

بِالْيَسِيرِ.

کنز الفوائد / ۱۷ البحار / ۸۲ / ۱۸۱

— علی (ع) فرمود: هر که بسیار یاد مرگ کند، از دنیا به اندک راضی

می‌شود.

۵۸۹ — عن علي عليه السلام: إِسْتَعِدُّوا لِلْمَوْتِ فَقَدْ أَظْلَكُكُمْ.

غرر الحکم / ۱۳۱

— از علی (ع) نقل شده است: آماده مرگ باشید که مرگ بر شما

سایه افکنده است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۵۹۰ — و من كتاب من لا يحضره الفقيه قال: قال الصادق عليه السلام:

قِيلَ لِمَلِكِ الْمَوْتِ: كَيْفَ تَقْبِضُ الْأَرْوَاحَ وَبَعْضُهَا فِي الْمَغْرِبِ وَبَعْضُهَا فِي الْمَشْرِقِ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ فَقَالَ: أَدْعُوهَا فَتُجِيبُنِي قَالَ: وَقَالَ مَلِكُ الْمَوْتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الدُّنْيَا بَيْنَ يَدَيَّ كَالْقَضَعَةِ بَيْنَ يَدَيَّ أَحَدِكُمْ يَتَنَاوَلُ مِنْهَا مَا شَاءَ وَالدُّنْيَا بِيَدِي كَالدَّرْهَمِ فِي كَفِّ أَحَدِكُمْ يُقَلِّبُهُ كَيْفَ شَاءَ... الخبير.

الفقيه ۸۰/۱ الفصول المهمة / ۱۰۴

— در کتاب «من لا يحضره الفقيه» آمده است که: امام صادق (ع)

فرموده است: از فرشته مرگ پرسیدند: چگونه جانها را در یک لحظه می‌گیری با اینکه بعضی در مغرب و بعضی در مشرقند؟ فرمود: جانها را می‌خوانم، به من پاسخ می‌دهند. و فرمود: دنیا در برابر من مانند ظرفی است که در برابری از شما قرار دارد که هر چه بخواهد از میان آن برمی‌دارد. دنیا نزد من مانند سکه‌ای در دست یکی از شماست که

هر طور بخواهد آن را زیر و رو می کند...

۵۹۱ - ... عن اسحاق بن عمار عن الصادق عن آبائه عليهم السلام ان رسول الله صلى الله عليه وآله قال: لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) فَإِنَّ مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

البحار ۲۳۲/۸۱ ثواب الاعمال / ۲۳۲

— از اسحاق بن عمار از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: به مردگان خود «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را تلقین کنید، زیرا هر کس آخرین سخنش «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» باشد وارد بهشت می شود.

۵۴

لا تنسوا الموتى مُردگان را از یاد نبرید

۵۹۲ - عن النبي صلى الله عليه وآله: لَا تَنْسُوا مَوْتَاكُمْ فِي قُبُورِهِمْ وَمَوْتَاكُمْ يُرْجُونَ إِحْسَانَكُمْ وَمَوْتَاكُمْ مَخْبُوشُونَ يَرْغَبُونَ فِي إِعْمَالِكُمُ الْبِرِّ وَهُمْ لَا يَقْدِرُونَ، إَهْدُوا إِلَى مَوْتَاكُمْ الصَّدَقَةَ وَالِدُعَاءَ.

انوار الهداية / ۱۱۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است: مردگانتان را که در قبرها آرمیده اند از یاد نبرید. مردگان شما امید احسان شما را دارند. مردگان شما زندانی هستند و به کارهای نیک شما رغبت دارند. آنها خود، قدرت انجام کاری ندارند، شما صدقه و دعائی به آنها هدیه کنید.

۵۹۳ - في حديث عن ابي عبدالله عليه السلام: قَالَ: إِنَّ الْمَيِّتَ لَيَفْرَحُ بِالْتَرَحُّمِ عَلَيْهِ وَالْإِسْتِغْفَارِ لَهُ كَمَا يَفْرَحُ الْحَيُّ بِالْهَدِيَّةِ تُهْدَى إِلَيْهِ.

المحجة البيضاء ۲۹۲/۸ الفقيه ۱۱۷/۱

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مرده به خاطر

طلب رحمت و آمرزشی که برای او می‌شود شادمان می‌گردد همان گونه که زنده بوسیله هدیه ای که به او می‌دهند خوشحال می‌گردد.

۵۹۴ - قال الرضا عليه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ مُؤْمِنٍ فَقَرَّ عِنْدَهُ «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ» سَبْعَ مَرَّاتٍ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِصَاحِبِ الْقَبْرِ.

البحار ۱۶۹/۸۲

- امام رضا (ع) فرمود: هر که قبر مؤمنی را زیارت کند و در کنار آن هفت مرتبه «انا انزلناه» بخواند، خداوند او را با صاحب قبر می‌آمرزد.

۵۵ الوصية وصيت

۵۹۵ - قال الصادق عليه السلام: الْوَصِيَّةُ حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.

التهذيب ۱۷۲/۹ مكارم الاخلاق ۳۶۳/ روضة الواعظين ۴۸۲/۲ البحار ۱۹۵/۱۰۳

- امام صادق (ع) فرمود: بزرگوارترین وصیت لازم است.

۵۹۶ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَا يَتَّبِعِي لِأَمْرِي بِمُسْلِمٍ أَنْ يَبِيْتُ لَيْلَةً إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ تَحْتَ رَأْسِي.

مكارم الأخلاق ۳۶۲/ روضة الواعظين ۴۸۲/۲ البحار ۱۹۴/۱۰۳

- رسول خدا (ص) فرمود: برای هیچ مسلمانی سزاوار نیست شب هنگام بخوابد مگر آنکه وصیت نامه اش زیر سرش باشد.

۵۹۷ - عن محمد بن مسلم قال: قال أباقر عليه السلام: الْوَصِيَّةُ حَقٌّ وَقَدْ أَوْصَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَيَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يُوصِي.

الكافي ۳/۷ الوسائل ۳۵۱/۱۳ روضة المتقين ۱۵/۱۱

- از محمد بن مسلم نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: وصیت لازم

است. پیامبر خدا (ص) نیز وصیت کرد. بنابراین شایسته است مؤمن وصیت کند.

۵۹۸ - عن النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ مَاتَ وَلَمْ يُوصِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً. وَقَالَ: أَلْوَصِيَّتُ حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَقَالَ: وَمَنْ مَاتَ وَلَمْ يُوصِ فَقَدْ خَسَمَ عَمَلَهُ بِمَعْصِيَةٍ.

اثبات الهداة ۱/۱۴۳

- از پیامبر (ص) نقل شده است: هر که بمیرد در حالیکه وصیت نکرده باشد به مرگ جاهلیت مرده است. و فرمود: بر هر مسلمانی وصیت لازم است. و فرمود: هر که بمیرد در حالیکه وصیت نکرده باشد کارش را با گناه به پایان برده است.

۵۹۹ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الْقَبْرَ أَوَّلُ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَشَدُّ مِنْهُ... الخبر.

روضه الواعظین ۲/۴۹۴

- پیامبر (ص) فرمود: قبر، نخستین خانه آخرت است. اگر (آدمی) از آن رهایی یافت خانه های بعدی برای او آسان تر است، ولی اگر از آن نجات پیدا نکرد خانه های بعدی برای او سخت تر خواهد بود...

۶۰۰ - وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ (أَيُّ زَيْنِ الْعَابِدِينَ): الْقَبْرُ أَوَّلُ مَنَازِلٍ مِنَ مَنَازِلِ الْآخِرَةِ فَإِنْ نَجَا مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ أَيْسَرُ وَإِنْ لَمْ يَنْجُ مِنْهُ فَمَا بَعْدَهُ شَرُّ مِنْهُ.

البحار ۸۲/۱۷۳

- امام زین العابدین (ع) فرمود: قبر، نخستین خانه از خانه های آخرت است. اگر از آن نجات یافت خانه های بعدی برای او آسان تر است، و اگر از آن رهایی پیدا نکرد خانه های بعدی برای او بدتر خواهد بود.

۶۰۱ — قوله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْقَبْرِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ النَّيرانِ.

تفسیر نورالثقلین ۷۷/۱ البحار ۷/۶۱

— از سخنان پیامبر (ص) است که: قبر، یا باغی از باغهای بهشت است یا گودالی از گودالهای دوزخ!

۶۰۲ — قال الصادق عليه السلام: لَا يُسْأَلُ فِي الْقَبْرِ إِلَّا مَنْ مَحَضَ الْإِيمَانَ مَحْضًا وَمَحَضَ الْكُفْرَ مَحْضًا وَالْآخِرُونَ يَلْهَوْنَ عَنْهُمْ.

تفسیر نورالثقلین ۵۶۰/۳ الفصول المهمة ۱۱۴/۱ الکافی ۲۳۵/۳

— امام صادق (ع) فرمود: در قبر فقط کسانی مورد سؤال قرار می‌گیرند که دارای ایمان خالص یا کفر خالص باشند، با دیگران کاری ندارند.

۶۰۳ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ عَذَابَ الْقَبْرِ مِنَ التَّمِيمَةِ وَالغَيْبَةِ وَالْكَذِبِ.

مستدرک الوسائل ۱۰۶/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: عذاب قبر در اثر سخن چینی، غیبت و دروغگویی است.

۶۰۴ — عن ابن عمارة عن ابيه قال: قال الصادق عليه السلام: لَيْسَ مِنْ شِيَعَتِنَا مَنْ أَنْكَرَ أَرْبَعَةَ أَشْيَاءَ الْمِعْرَاجِ وَالْمُسَاءَةَ لَهَ فِي الْقَبْرِ وَخَلَقَ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ وَالشَّفَاعَةَ.

الفصول المهمة ۱۳۱/۱ البحار ۱۹۷/۸ صفات الشيعة ۹۲/۱

— از ابن عمارة از پدرش نقل شده که گفت: امام صادق (ع) فرمود: از شیعیان ما نیست کسی که چهار چیز را انکار کند: معراج، مساء در قبر، آفریده شدن بهشت و دوزخ و شفاعت.

الرجعة رجعت

۶۰۵ — عن الصادق عليه السلام قال: مَنْ أَقْرَبَ سَبْعَةَ أَشْيَاءَ فَهُوَ مُؤْمِنٌ وَذَكَرَ مِنْهَا الْإِيمَانَ بِالرَّجْعَةِ... الخبر

البحار ۱۲۱/۵۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس به هفت چیز اقرار کند مؤمن است، و از جمله آنها اعتقاد به رجعت را فرمود...

۶۰۶ — ... عن محمد بن مسلم قال سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: أَوَّلُ مَنْ تَنَشَقُّ الْأَرْضُ عَنْهُ وَيَرْجِعُ إِلَى الدُّنْيَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَإِنَّ الرَّجْعَةَ لَيْسَتْ بِعَامَّةٍ وَهِيَ خَاصَّةٌ لَا يَرْجِعُ إِلَّا مَنْ مَحَضَ الْإِيمَانَ مَحْضًا أَوْ مَحَضَ الشَّرْكَ مَحْضًا.

البحار ۳۹/۵۳

— محمد بن مسلم می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: نخستین کسی که از دل زمین بیرون می آید و به دنیا باز می گردد حسین بن علی (ع) است. البته رجعت برای همه نیست، برای گروه خاصی هست. تنها کسی باز می گردد که دارای ایمان خالص یا شرک خالص باشد.

۶۰۷ — عن المعلى بن خنيس قال: قال لي ابو عبد الله عليه السلام: أَوَّلُ مَنْ يَرْجِعُ إِلَى الدُّنْيَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَيَمْلِكُ حَتَّى يَشْفُقَ حَاجِبَاهُ عَلَى عَيْنَيْهِ مِنَ الْكِبَرِ.

البحار ۴۶/۵۳

— معلى بن خنيس می گوید: امام صادق (ع) به من فرمود: نخستین کسی که به دنیا باز می گردد حسین بن علی (ع) است. او به قدری حکومت می کند که در اثر پیری ابروهایش روی چشم هایش می ریزد.

۶۰۸ — عن رفاعه بن موسى قال: قال ابو عبدالله عليه السلام: إِنَّ أَوَّلَ مَنْ يَكْبُرُ إِلَى الدُّنْيَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ وَأَصْحَابُهُ وَيَزِيدُ بْنُ مُعَاوِيَةَ وَأَصْحَابُهُ فَيَقْتُلُهُمْ حَذْوًا لِقَدَّةٍ بِالْقَدَّةِ.

البحار ۷۶/۵۳

— از رفاعه بن موسی نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: نخستین گروهی که به دنیا باز می‌گردند حسین بن علی (ع) و اصحاب او و یزید بن معاویه و یارانش می‌باشند. حسین (ع) همه را ردیف کرده از دم شمشیر می‌گذراند.

۶۰۹ — عن سليمان بن خالد قال: قال ابو عبدالله عليه السلام في قوله تعالى: «يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ»، قال: الرَّاجِفَةُ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالرَّادِفَةُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَأَوَّلُ مَنْ يَنْفُضُ عَنْ رَأْسِهِ التُّرَابَ الْحُسَيْنِيُّ بْنُ عَلِيٍّ فِي خَمْسَةِ وَسَبْعِينَ أَلْفًا وَهُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى: إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْرِزَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ.

البحار ۱۰۶/۵۳

— از سلیمان بن خالد نقل شده که امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «روزی که لرزاننده بلرزانند و لرزاننده دیگری از پی آن درآید» فرمود: لرزاننده، حسین بن علی (ع)، و از پی آینده آن امیرالمؤمنین (ع) است، و نخستین کسی که خاک از سر خود می‌تکاند حسین بن علی (ع) است که در میان هفتاد و پنج هزار نفر حرکت می‌کند، و همین است فرموده خداوند: «ما فرستادگان خود را با کسانی که ایمان آورده‌اند، در زندگی دنیا و روزی که گواهان برمی‌خیزند، یاری خواهیم کرد. روزی که عذرخواهی ستمگران به حال آنان سود ندارد و لعنت و بدی آن سرای برای آنان خواهد بود».

۵۸

الشفاعة شفاعت

مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ.

س ۱۰ / آیه ۳

هیچ شفاعتگری جز پس از اذن خدا شفاعت نمی‌کند.

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ.

س ۳۴ / آیه ۲۳

شفاعت در پیشگاه خدا سود نمی‌دهد مگر از آن کس که خدا به او اذن داده

است.

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا.

س ۱۹ / آیه ۲۳

آنها هیچ شفاعتی در اختیار ندارند مگر آنکه از خداوند رحمان پیمانی گرفته

باشند.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا.

س ۲۰ / آیه ۱۰۹

آن روز شفاعت سود ندارد مگر از کسی که خداوند رحمان به او اذن دهد و

گفتارش را پسندد.

۶۱۰ - عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَيُّهَا النَّاسُ الزَّمُوا مَوَدَّتَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ فَإِنَّهُ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ بُوَدْنَا دَخَلَ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِنَا، قَوْلَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنْفَعُ عَبْدًا عَمَلُهُ إِلَّا بِمَعْرِفَتِنَا وَوَلَايَتِنَا.

امالی المفید / ۹۰ البحار ۲۷/۱۹۳

- از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای مردم! پیوسته محبت ما خاندان را داشته باشید، زیرا هرکس با محبت ما خدا را ملاقات کند به شفاعت ما وارد بهشت می شود. سوگند به آن کسی که جان محمد به دست اوست عمل هیچ بنده ای جز با معرفت و ولایت ما برای او سودمند نیست.

۶۱۱ - عن الحسين بن علي قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لِعَلِّيَّ: بَشْرٌ لِشِيعَتِكَ أَنِّي الشَّفِيعُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَنْفَعُ إِلَّا شَفَاعَتِي.

عیون اخبار الرضا ۲/۶۸

- از حسین بن علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) به علی (ع) فرمود: به شیعیانت بشارت ده که روز قیامت من از آنان شفاعت می کنم و چیزی جز شفاعت من سود نمی دهد.

۶۱۲ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: حَقَّتْ شَفَاعَتِي لِمَنْ أَعَانَ دُرَّتِي بِيَدِهِ وَلِسَانِهِ وَمَالِهِ.

جامع الاخبار / ۱۶۳

- رسول خدا (ص) فرمود: شفاعت من برای کسی که با دست و زبان و مال خود به فرزندان من کمک کند، لازم گردیده است.

۶۱۳ - عن الصادق عن أبيه عليهما السلام إنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ زَارَنِي حَيًّا أَوْ مَيِّتًا كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

الوسائل / ۱۰ ۲۶۳ البحار / ۱۰۰ ۱۳۹

- از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

هرکه مرا در حال حیاتم یا پس از مرگم زیارت کند، روز قیامت از او شفاعت خواهم کرد.

۶۱۴ — روي عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ زَارَ قَبْرِي حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي وَمَنْ زَارَنِي مَبْتَأًا فَكَأَنَّمَا زَارَنِي حَيًّا.

البحار ۱۰۰/۱۰۹

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هرکه قبر مرا زیارت کند شفاعت من برای او رواست، و هرکه مرا پس از مرگم زیارت کند گویا مرا در حال حیات زیارت کرده است.

۶۱۵ — عن احمد بن محمد بن محمد بن ابي نصر البزنطي قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: ما زارني أحدٌ من أوليائي غارفاً بحقي إلا تشفقت فيه يوم القيامة.

امالی الصدوق / ۱۰۴ جامع الاخبار / ۳۵ البحار / ۱۰۰ / ۳۳

— احمد بن محمد بن محمد بن ابي نصر بزنطی می گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: از دوستان من هرکه مرا زیارت کند و حق مرا بشناسد، روز قیامت از او شفاعت خواهم کرد.

۶۱۶ — عن النضر بن شبيب عن القلانسي عن الصادق جعفر بن محمد عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا قُمْتُ الْمَقَامَ الْمَخْمُودَ تَشَفَّعْتُ فِي أَصْحَابِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي فَيُشَفَّعُنِي اللَّهُ فِيهِمْ، وَاللَّهُ لَا تَشَفَّعُ فِيمَنْ آذَى دُرِّيَّتِي.

امالی الصدوق / ۲۴۲ البحار / ۸ / ۳۷ الفصول المهمة / ۱۳۰

— از نضر بن شعیب از قلانسی از امام صادق (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هنگامی که در جایگاه پسندیده ایستادم، درباره آن گروه از امتم که مرتکب گناه کبیره شده اند شفاعت می کنم و خداوند شفاعت مرا در حق آنان می پذیرد، ولی به خدا سوگند در حق کسانی که فرزندانم را آزار کرده اند

شفاعت نخواهم کرد.

۶۱۷ — حدثنا محمد بن يحيى العطار عن احمد بن العيص، رفعه الى جعفر بن محمد عليه السلام قال: قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَشَفَعُ فِي الْمُذْنِبِينَ مِنْ شِيعَتِنَا فَأَمَّا الْمُحْسِنُونَ فَقَدْ نَجَّاهُمُ اللَّهُ.

فضائل الشيعة/ ۴۲ البحار/ ۸/ ۵۹

— محمد بن يحيى عطار از احمد بن عيص از جعفر بن محمد (ع) نقل کرده که فرمود: روز قیامت که می شود ما در حق گناهکاران شیعیان خود شفاعت می کنیم، اما نیکوکاران را قطعاً خدا نجات می بخشد.

۶۱۸ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَأَمَّا شَفَاعَتِي فِي أَهْلِ الْكِبَائِرِ مَا خَلَا أَهْلَ الشُّرْكِ وَالظُّلْمِ.

تفسیر نور الثقلین ۱/ ۷۷

— از پیامبر (ص) نقل شده است: اما شفاعت من در حق اهل گناهان کبیره است، جز کسانی که اهل شرک و ستم بوده اند.

۶۱۹ — عن ابي حمزة قال: قال ابو جعفر عليه السلام: إِنَّ لِرَسُولِ اللَّهِ شَفَاعَةً فِي أُمَّتِهِ.

المحاسن/ ۱۸۴

— از ابو حمزه نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: رسول خدا (ص) در حق امتش شفاعت خواهد کرد.

۶۲۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّمَا شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي.

روضة المتقين ۹/ ۳۳۲ الوسائل ۱۱/ ۲۶۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: شفاعت من فقط برای اهل گناهان کبیره

از میان اتمم می باشد.

۶۲۱ — قال الصادق عليه السلام: شَفَاعَتُنَا لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ شِيعَتِنَا... الخبر.

تفسیر نورالثقلین ۲/۲۵۲ روضة المتقین ۹/۳۳۷ الوسائل ۱۱/۲۶۴

— امام صادق (ع) فرمود: شفاعت ما برای اهل گناهان کبیره از شیعیان ماست...

۶۲۲ — عن انس بن مالك قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لِكُلِّ نَبِيٍّ شَفَاعَةٌ وَأَنَا خَبَأْتُ شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَفْتَرِي لَأَكُونُ مِنْهُمْ.

امالی الطوسي ۱/۳۸۹

— از انس بن مالک نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: برای هر پیامبری شفاعتی هست، و من شفاعت خود را در قیامت برای اهل گناهان کبیره از میان اتمم نگاه داشته ام. آیا فکر می کنی من از آن پیامبران نیستم؟!

۶۲۳ — باسناد التميمي عن الرضا عن آبائه عن عليّ عليه السلام قال: مَنْ كَذَّبَ بِشَفَاعَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَمْ تَنْلُهُ.

البحار ۸/۴۱

— تمیمی به اسناد خود از امام رضا (ع) از پدرانش نقل کرده که علی (ع) فرمود: هر کس شفاعت پیامبر خدا (ص) را دروغ بشمارد به آن دست نخواهد یافت.

۶۲۴ — وقال صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِيهِ مَلَكًا يُنَادِي كُلَّ يَوْمٍ مَنْ خَالَفَ سُنَّةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَمْ تَنْلُهُ شَفَاعَتُهُ.

المحجة البيضاء ۱/۱۶۷

— پیامبر (ص) فرمود: خداوند فرشته‌ای دارد که هر روز ندا می‌دهد: هر که با سنت رسول خدا (ص) مخالفت کند شفاعت وی به او نخواهد رسید.

۶۲۵ — عن علي بن معبد عن الحسين بن خالد، عن الرضا عن ابيه عن ابيه عن امير المؤمنين عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِحَوْضِي فَلَا أُورِدُهُ اللَّهُ حَوْضِي وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِشَفَاعَتِي فَلَا أَنَالُهُ اللَّهُ شَفَاعَتِي ثُمَّ قَالَ: إِنَّمَا شَفَاعَتِي لِأَهْلِ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّتِي فَأَمَّا الْمُخْسِئُونَ فَمَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ.

تفسیر نورالثقلین ۴۲۳/۳ الفصول المهمة/۱۳۰ البحار ۸/۳۴

— از علی بن معبد از حسین بن خالد از امام رضا (ع) از پدرش از پدرانش از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر کس حوض مرا باور نداشته باشد خداوند او را وارد حوض من نخواهد کرد، و هر کس به شفاعت من ایمان نداشته باشد خداوند او را مشمول شفاعت من نخواهد کرد. سپس فرمود: شفاعت من، تنها برای اهل گناهان کبیره از ائمت می‌باشد، اما نیکوکاران هیچ راهی بر زبان آنان نیست.

الصراط صراط

۶۲۶ — قال الصادق عليه السلام: أَلْتَأَسُّ يَمْرُونَ عَلَى الصُّرَاطِ طَبَقَاتٍ وَالصُّرَاطُ أَدَقُّ مِنَ الشَّعْرِ وَمِنْ حَدِّ السِّيفِ، فَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ مِثْلَ الْبَرْقِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ مِثْلَ غَدَاةِ الْفَرَسِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ حَبْوًا وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ مَشْيًا، وَمِنْهُمْ مَنْ يَمُرُّ مُتَعَلِّقًا قَدْ تَأَخَذَ النَّارُ مِنْهُ شَيْئًا وَتَشْرُكُ مِنْهُ شَيْئًا.

روضه الواعظین ۴۹۹/۲

— امام صادق (ع) فرمود: طبقات گوناگون مردم همه از صراط عبور می‌کنند، و صراط باریکتر از مو و لبه شمشیر است. بعضی از آنان مانند برق می‌گذرند و بعضی مانند دویدن اسب و بعضی با دست و پا و بعضی دیگر پیاده عبور می‌کنند،

برخی نیز در حال عبور آویزان می شوند و آتش قسمتی از بدن آنان را فرا می گیرد و قسمتی را رها می کند.

۶۲۷ — عن الصادق عليه السلام: الصراط أدق من الشفر وأحد من السيف فمئتهم من يمر مثل البرق ومئتهم من يمر مثل عدو الفرس ومئتهم من يمر حبوا ومئتهم من يمر مشياً ومئتهم من يمر متعلقاً قد تأخذ النار منه شيئاً وتترك شيئاً. وقال عليه السلام أيضاً: الصراط هو الطريق إلى معرفة الله وهما صراطان: صراط في الدنيا وصراط في الآخرة فأما الصراط الذي في الدنيا فهو الإمام المفضل الطاعة، من عرفه في الدنيا واقتدى بهداه مر على الصراط الذي هو جسر جهنم في الآخرة ومن لم يعرفه في الدنيا زلت قدمه عن الصراط في الآخرة وتردى في نار جهنم. (قال الفيض ره):

يعني ان الامام هو الطريق الى معرفة الله والهادي الى سبيله قولاً وفعلاً فمن عرفه في الدنيا واقتدى بهداه واستن بسنته ومر على الصراط المستقيم الذي مرهوعليه في الدنيا اي طريقته التي هو عليها في الاعمال والأخلاق كما قال الله عزوجل حكاية عن نبينا (وَإِنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ) فهو الناجي الذي يمر على صراط الآخرة و من لم يعرفه ولم يهتد إلى طريقته ولم يعمل بها فهو الهالك الذي نزل قدمه عن الصراط الآخرة.

المحجة البيضاء ۲۵۰/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: صراط از موباریکتر و از شمشیر تیزتر است. برخی از مردم مانند برق از آن می گذرند و برخی دیگر مانند دویدن اسب و برخی با دست و پا و برخی پیاده عبور می کنند. برخی نیز در حال عبور آویزان می شوند و آتش قسمتی از بدن آنان را فرا می گیرد و قسمتی را رها می کند.

و نیز فرمود: صراط، راه شناختن خداست و آن دوگونه است: صراط دنیا و صراط آخرت. صراط دنیا همان رهبری است که اطاعتش واجب است. هرکه در دنیا او را بشناسد و از رهنمودهایش پیروی کند، بر صراطی که همان پل دوزخ در آخرت است عبور می کند، و هرکه در دنیا او را نشناسد قدمش بر صراط آخرت می لغزد و در

آتش دوزخ سقوط می‌کند.

فیض رحمة آله علیه می‌گوید: مقصود این است که امام، راه شناخت خداست و هم اوست که با گفتار و کردارش مردم را به راه خدا هدایت می‌کند. پس هر که او را در دنیا بشناسد و از رهنمودهایش پیروی کند و به روش‌های او ملتزم گردد و از همان راه راستی که او در دنیا رفته، یعنی از راه اعمال و اخلاق او برود، چنانکه خداوند در حکایت از پیامبر ما می‌فرماید: «این است راه مستقیم من، از آن پیروی کنید» نجات خواهد یافت و از صراط آخرت نیز عبور خواهد کرد، و هر که او را نشناسد و به راه وی راه نیابد و به آن عمل نکند هلاک خواهد شد و قدمش بر صراط آخرت خواهد لغزید.

۶۰

الجنة والنار بهشت و دوزخ

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِينَ فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ

س ۹ / آیه ۷۲

خداوند به مردان و زنان باایمان باغهایی وعده داده است که از زیر درختان آن نهرها جاری است و در آن جاودانند، با مسکنهای پاکیزه در بهشت‌های جاوید...

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ.

س ۱۴ / آیه ۴۹

در آن روز گناهکاران را می‌بینی که با غلله به هم بسته شده‌اند.

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ.

س ۷ / آیه ۵۰

و دوزخیان به بهشتیان ندا می‌دهند که از آن آب یا از چیزهایی که خداوند به شما روزی داده است بر ما بریزید. آنان می‌گویند: خدا آن را برای کافران حرام کرده است.

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلأتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ.

س ۵۰ / آیه ۳۰

روزی که به دوزخ می‌گوئیم: آیا پر شدی؟ می‌گوید: آیا بیشتر هست؟

وَقِيلَ الْيَوْمَ نُنَسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَقَمَاؤاَكُمْ النَّارَ
وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ.

س ۴۵ / آیه ۳۴

و گفته می‌شود: امروز شما را از یاد می‌بریم همان گونه که شما دیدار این روزتان را فراموش کردید. جایگاه شما آتش است و هیچ یابوری نخواهید داشت.

جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ
تَرَكَا.

س ۲۰ / آیه ۷۶

بهشتهای جاوید که از زیر درختانش نهرها جاری است و در آن جاودانند. این است پاداش کسی که پاکیزه خوی بوده است.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا.

س ۱۸ / آیه ۱۰۷

کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند منزلشان باغهای بهشت است.

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَاراً خَالِداً فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ.

س ۴ / آیه ۱۴

و هرکس خدا و رسول او را نافرمانی کند و از حدود او تجاوز نماید خدا او را وارد آتشی می‌کند که در آن جاودان است و عذابی خوارکننده دارد.

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّبِّهِ فُكِّبَتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ نُجْزُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ.

س ۲۷ / آیه ۹۰

و کسانی که مرتکب گناه می‌شوند به صورت در آتش سرنگون می‌شوند (و به آنان گفته می‌شود): آیا به شما چیزی جز آنچه انجام می‌دادید سزا می‌دهند؟

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئاً وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ.

س ۱۰ / آیه ۴۴

خدا به مردم هیچ ستمی نمی‌کند، ولی این مردم هستند که به خود ستم روا می‌دارند.

۶۲۸ — قال النبي صلى الله عليه وآله: شِبْرٌ مِنَ الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا

وَمَا فِيهَا.

البحار ۸/۱۴۸

— پیامبر (ص) فرمود: یک وجب از بهشت بهتر است از دنیا و هر چه در آن است.

۶۲۹ — قال امیرالمؤمنین علیه السلام: لَيْسَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْجَنَّةِ أَوْ النَّارِ إِلَّا الْمَوْتُ.

البحار ۱۷۱/۸۲

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: میان ما (آدمیان) و بهشت یا دوزخ چیزی جز مرگ فاصله نیست.

۶۳۰ — عن ابی جعفر علیه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْجَنَّةَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ النَّارَ... الحديث.

البحار ۳۰۸/۸

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: خداوند پیش از آنکه دوزخ را بیافریند بهشت را آفریده است.

۶۳۱ — عن علي عليه السلام: الْجَنَّةُ جَزَاءُ كُلِّ مُؤْمِنٍ مُخْتَلِفٍ.

غررالحکم ۵۲/

— از علی (ع) نقل شده است: بهشت، پاداش هر مؤمن نیکوکاری است.

۶۳۲ — عن علي عليه السلام: بِالْعَمَلِ تَحْصُلُ الْجَنَّةُ لِأَبَا أَمَلٍ.

غررالحکم ۳۳۵/

— از علی (ع) نقل شده است: بهشت با عمل به دست می‌آید نه با آرزو!

۶۳۳ — عن علي عليه السلام: مَنْ يَفُوزَ بِالْجَنَّةِ إِلَّا السَّاعِي لَهَا.

غررالحکم ۵۸۹/

— از علی (ع) نقل شده است: جز کسی که برای بهشت تلاش می‌کند هیچ کس به آن دست نخواهد یافت.

۶۳۴ — عن علي عليه السلام: لَيْسَ لِأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا.

غررالحکم / ۵۹۵

— از علی (ع) نقل شده است: بهای شما چیزی جز بهشت نیست، بنابراین خود را جز به بهشت نفروشید.

۶۳۵ — عن علي عليه السلام: جِهَادُ الْهَوَى ثَمَنُ الْجَنَّةِ.

غررالحکم / ۳۷۰

— از علی (ع) نقل شده است: بهای بهشت، جهاد با نفس است.

۶۳۶ — عن علي عليه السلام: الْجَنَّةُ جَزَاءُ الْمُطِيعِ.

غررالحکم / ۱۸

— از علی (ع) نقل شده است: بهشت پاداش فرمانبردار است.

۶۳۷ — ... عن داود بن فرقد قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: إِنَّ الْعَمَلَ الصَّالِحَ يَذْهَبُ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَمَهِّدُ لِصَاحِبِهِ كَمَا يَتَعَثُّ الرَّجُلُ عُلاَمَةً فَيَقْرُسُ لَهَا ثُمَّ قَرَأَ «وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَا نُفْسِيهِمْ نَمَهِّدُونَ».

البحار / ۱۸۵/۷۱

— داود بن فرقد می‌گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می‌فرمود: کار شایسته به بهشت می‌رود و زمینه را برای صاحبش فراهم می‌کند همان‌گونه که آدمی خدمتگزار خود را می‌فرستد تا جایگاه او را فرش کند، آنگاه چنین فرمود: «آنانکه ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، به سود خود کسب می‌کنند».

۶۳۸ — عن علي عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يَعْلَمُ أَنَّ لِيلاً عَمَالٍ جَزَاءُ كَيْفَ لَا يُخَيَّرُ عَمَلَهُ.

غورالحکم / ۴۹۵

— از علی (ع) نقل شده است: در شگفتم از کسی که می‌داند کارها سزا دارد، چگونه کار خود را نیکو نمی‌کند!

۶۳۹ — عن علي عليه السلام: إِنَّ الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابٌ وَغَدًا حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ.

غورالحکم / ۲۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: امروز عمل است و حساب نیست و فردا حساب است و عمل نیست.

۶۴۰ — عن علي عليه السلام: إِنَّكُمْ مُجَازُونَ بِأَفْعَالِكُمْ فَلَا تَفْعَلُوا إِلَّا بَرًّا.

غورالحکم / ۲۹۱

— از علی (ع) نقل شده است: شما را بخاطر کارهایتان سزا می‌دهند، بنابراین جز کار نیک کار دیگری انجام ندهید.

۶۴۱ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اغْلَمُوا أَنَّهُ لَا يَتَضَعَرُ مَا ضَرَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَتَضَعَرُ مَا يَنْفَعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَكُونُوا فِيمَا أَخْبَرَكُمُ اللَّهُ كَمَنْ عَاتَى.

جامع احاديث الشيعة ۴۱۸/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که علی (ع) فرمود: بدانید که آنچه روز قیامت زیانبار است ناچیز نیست، و آنچه که روز قیامت سودمند است نیز ناچیز نمی‌باشد، بنابراین در مورد آنچه که خداوند به شما خبر داده است مانند کسی باشید که آن را مشاهده کرده است.

۶۴۲ — عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ الْأَرْوَاحَ فِي صِفَةِ الْأَجْسَادِ فِي شَجَرَةٍ فِي الْجَنَّةِ تَعَارَفُ وَتَسْأَلُ... الخبر.

الكافي ۲۴۴/۳ البحار ۵۱/۶۱

— ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: در بهشت، روحها به شکل بدنها در درختی قرار دارند که یکدیگر را می شناسند و از یکدیگر سؤال می کنند...

۶۴۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَ رُوي أَنَّ نِيَّةَ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ وَنِيَّةَ الْكَافِرِ شَرٌّ مِنْ عَمَلِهِ وَ رُوي أَنَّ بِالنِّيَّاتِ خُلِدَ أَهْلُ الْجَنَّةِ فِي الْجَنَّةِ وَأَهْلُ النَّارِ فِي النَّارِ.

البحار ۲۱۲/۷۰

— رسول خدا (ص) فرمود: کارها براساس نیت هاست. و روایت شده است که: نیت مؤمن بهتر از عمل او، و نیت کافر بدتر از عمل اوست. و نیز روایت شده است که: بواسطه نیت هاست که اهل بهشت در بهشت و اهل دوزخ در دوزخ جاودانند.

۶۴۴ — ... عن ابي هاشم قال: سألت ابا عبدالله عليه السلام عن الخلود في الجنة والنار فقال: إِنَّمَا خُلِدَ أَهْلُ النَّارِ لِأَنَّ نِيَّتَهُمْ كَانَتْ فِي الدُّنْيَا لَوْ خُلِدُوا فِيهَا أَنْ يَعْصُوا اللَّهَ أَبَدًا وَإِنَّمَا خُلِدَ أَهْلُ الْجَنَّةِ لِأَنَّ نِيَّتَهُمْ كَانَتْ فِي الدُّنْيَا لَوْ بَقُوا أَنْ يُطِيعُوا اللَّهَ أَبَدًا مَا بَقُوا، فَبِالنِّيَّاتِ خُلِدَ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ تَعَالَى «قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ».

الفصول المهمة ۱۳۴/ عتل الشرايع ۲۱۰/۲

— ابوهاشم می گوید: از امام صادق (ع) درباره جاودانگی در بهشت و دوزخ سؤال کردم، فرمود: اهل دوزخ بدان جهت در دوزخ جاودانند که نیت آنان این بوده که اگر همیشه در دنیا باشند خدا را نافرمانی کنند، و اهل بهشت نیز بدان جهت در بهشت جاودانند که قصد آنان این بوده که اگر همیشه در دنیا باقی باشند خدا

را اطاعت نمایند. بنابراین به خاطر نیت هاست که این دو گروه جاودانگی یافته اند، آنگاه گفتار خداوند را تلاوت فرمود: «بگو: هرکسی طبق نیت خود عمل می کند».

۶۴۵ — عن علي عليه السلام: لَنْ يَنْجُو مِنَ النَّارِ إِلَّا التَّارِكُ عَمَلَهَا.

غررالحکم / ۵۸۹

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ کس جز کسی که کار دوزخی را ترک کند از آتش نجات نخواهد یافت.

• • •

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الثامن

فی القرآن کاپتور پیرامون قرآن

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِي هِيَ أَقْوَمٌ وَنُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ.

س ۱۷ / آیه ۹

در حقیقت، این قرآن به چیزی که درست تر است هدایت می کند و به مؤمنان بشارت می دهد.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا.

س ۴ / آیه ۸۲

آیا در قرآن تفکر نمی کنند که اگر از جانب غیر خدا بود اختلاف فراوان در آن می یافتند؟

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ.

س ۱۵ / آیه ۹

ما قرآن را فرو فرستادیم و قطعاً نگهدارنده آن خواهیم بود.

قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ
بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا.

س ۱۷ / آیه ۸۸

بگو: اگر همه جن و انس اجتماع کنند که نظیر این قرآن را بیاورند نظیر آن را نخواهند آورد هر چند پشتیبان یکدیگر شوند.

طه مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْفِيَ إِلَّا تَذَكُّرًا لِمَنْ يَخْشَىٰ.

س ۲۰ / آیه ۱ و ۲ و ۳

ای پیامبر! ما قرآن را بر تو نازل نکردیم که در رنج بیافتی. تنها برای کسی که (از خدا) می ترسد یادآوری است.

۶۴۶ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَضِّلُ الْقُرْآنَ عَلَىٰ سَائِرِ
الْكَلَامِ كَفَضَّلِ اللَّهَ (جَلَّ جَلَالُهُ) عَلَىٰ خَلْقِهِ.

البحار ۱۹/۹۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: برتری قرآن بر دیگر سخنان مانند برتری خدا بر خلق اوست.

۶۴۷ — ... عن المعلى بن خنيس قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: ما من
أمرٍ يَخْتَلِفُ فِيهِ اثْنَانِ إِلَّا وَتَهُ أَضَلُّ فِي كِتَابِ اللَّهِ لَكِنَّ لَا تَبْلُغُهُ عُقُوبُ الرِّجَالِ.

المحاسن ۱/ ۲۶۸ البحار ۱۰۰/۹۲

— از معلی بن خنيس نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هیچ مسئله‌ای نیست که مورد اختلاف دو نفر باشد مگر اینکه در کتاب خدا ریشه‌ای دارد ولی فکر مردم به آن نمی‌رسد.

۶۴۸ — عن عليّ عليه السلام في ذكر القرآن: شافعٌ مُشَفَّعٌ وَقَائِلٌ مُصَدِّقٌ.

غررالحکم / ۴۵۱

— علی (ع) درباره قرآن فرمود: قرآن شفاعتگری است که شفاعتش پذیرفته می‌شود و گوینده‌ای است که سخنش تصدیق می‌گردد.

۶۴۹ — عن الزهري قال: سمعت عليّ بن الحسين عليه السلام يقول: آياتُ

القرآن خزائنٌ فكلّما فتحت خزانةً يتبقي لك أن تنظر ما فيها.

الکافي / ۲/ ۶۰۹

— زهري می‌گوید: از علی بن الحسین (ع) شنیدم که می‌فرمود: آیات قرآن گنجینه‌هاست. هرگاه گنجینه‌ای گشوده شد شایسته است درون آن را بنگری.

۶۵۰ — عن الريان بن الصلت قال: قلت للرضا عليه السلام: ما تقول في

القرآن؟ فقال عليه السلام: كلامُ الله لا تتجاوزوه ولا تطلبوا الهدى في غيره فتضلوا.

التوحيد / ۲۲۴ البحار / ۹۲/ ۱۱۷

— ریان بن صلت می‌گوید: به امام رضا (ع) گفتم: درباره قرآن چه

می‌فرمائید؟ فرمود: سخن خداست، از آن تجاوز نکنید و هدایت را در غیر آن مجوئید که گمراه می‌شوید.

۶۵۱ — عن عليّ عليه السلام: في القرآن نبا ما قبلكم ونجر ما بعدكم

وحكم ما بينكم.

نهج البلاغة (فيض) / ۱۲۲۵ (الصالح) / ۵۳۰ البحار / ۹۲/ ۳۲ غررالحکم / ۵۱۵

— از علی (ع) نقل شده است: اخبار گذشتگان و آیندگان و داوری

میان شما، همه در قرآن است.

۶۵۲ — عن علي عليه السلام: تَدَبَّرُوا آيَاتِ الْقُرْآنِ وَاعْتَبِرُوا بِهِ فَإِنَّهُ أُبْلَغُ

الْعِبَرِ.

غردالحکم / ۳۴۸

— از علی (ع) نقل شده است: در آیات قرآن بیاندهشید و بوسیله آن

عبرت بگیرید که قرآن رساترین عبرتهاست.

۶۵۳ — ابو محمد العسكري عن آبائه عليهم السلام في حديث قال: قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ فَإِنَّهُ الشِّفَاءُ النَّافِعُ وَالِدَوَاءُ الْمُبَارَكُ
وَ عِضْمَةٌ لِمَنْ تَمَسَّكَ بِهِ وَ نَجَاةٌ لِمَنْ تَبِعَهُ... الخبر.

جامع احاديث الشيعة ۱/۱۱۶ البحار ۹۲/۱۸۲

— در حدیثی امام حسن عسکری (ع) از پدرانش نقل کرده که رسول

خدا (ص) فرمود: بر شما باد به قرآن، زیرا قرآن شفادهنده ای سودمند و درمان کننده ای
پربرکت است و نگهدارنده کسی است که به آن تمسک جوید و وسیله نجات کسی
که از آن پیروی نماید...

۶۵۴ — عن علي عليه السلام: وَاعْلَمُوا أَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ هُوَ التَّاصِحُ الَّذِي

لَا يُعْشُّ وَالْهَادِي الَّذِي لَا يُضِلُّ وَانَّمُحَدَّثُ الَّذِي لَا يَتَكْذِبُ وَمَا جَالَسَ هَذَا الْقُرْآنَ أَحَدٌ إِلَّا
قَامَ عَنْهُ بِزِيَادَةٍ أَوْ نُقْصَانٍ: زِيَادَةٌ فِي هُدًى أَوْ نُقْصَانٍ مِنْ عَمَى... الخبر.

البحار ۹۲/۲۴ نهج البلاغة (فيض) / ۵۵۷ (الصالح) / ۲۵۲ مستدرک الوسائل / ۱/۲۸۸

— از علی (ع) نقل شده است: بدانید این قرآن همان نصیحتگری

است که خیانت نمی کند و هدایتگری که گمراه نمی سازد و سخنرانی که دروغ
نمی گوید. هیچ کس با این قرآن همنشین نشد مگر اینکه با فزونی یا کاهش از نزد آن
برخاست: هدایتش فزونی یافت یا از نادانیش کاسته شد...

۶۵۵ - عن علي عليه السلام: تَمَسَّكَ بِحَبْلِ الْقُرْآنِ وَأَنْتَصِحْهُ وَحَلَّلْ حَلَالَهُ وَحَرَّمَ حَرَامَهُ وَأَعْمَلْ بِغَرَائِمِهِ وَأَحْكَامِهِ.

غررائحکم / ۳۵۶

- از علی (ع) نقل شده است: به ريسمان قرآن تمسک جوی و از قرآن پند بگیر و حلالش را حلال و حرامش را حرام بدان و به واجبات و احکام آن عمل کن.

۶۵۶ - عن داود بن فرقد قال: سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: عَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ فَمَا وَجَدْتُمْ آيَةً نَجَاهَا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ فَأَعْمَلُوا بِهِ، وَمَا وَجَدْتُمُوهُ مِنْ مَاهَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ فَاجْتَنِبُوهُ.

تفسیر العیاشی ۵/۱ البحار ۹۴/۹۲

- داود بن فرقد می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: بر شما باد به قرآن. هر آیه ای را یافتید که پیشینیان شما بوسیله آن نجات یافته اند به آن عمل کنید و هر چه را دیدید که باعث نابودی پیشینیان شما گردیده است از آن اجتناب ورزید.

۶۵۷ - قال الحسين بن علي صلوات الله عليهما: كِتَابُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ عَلِيٌّ أَرْبَعَةٌ أَشْيَاءٌ، عَلِيٌّ الْبَيِّنَاتُ وَالْإِشَارَةُ، وَاللُّطَائِفُ وَالْحَقَائِقُ فَالْبَيِّنَاتُ لِلْعَوَامِّ وَالْإِشَارَةُ لِلْخَوَاصِّ وَاللُّطَائِفُ لِلْأَوْلِيَاءِ وَالْحَقَائِقُ لِلْأَنْبِيَاءِ.

البحار ۲۰/۹۲

- حسین بن علی (ع) فرمود: کتاب خدا بر چهار اساس استوار است: عبارت، اشاره، لطایف و حقایق. عبارت برای عوام و اشاره برای خواص و لطایف برای اولیاء و حقایق برای انبیاء است.

۶۵۸ - عن أبي بصير قال: سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: إِنَّ الْقُرْآنَ زَاجِرٌ وَآمِرٌ: يَأْمُرُ بِالْجَنَّةِ وَيَنْهَى عَنِ النَّارِ.

تفسیر العیاشی ۱۰/۱ الکافی ۶۰۱/۲ جامع الأحادیث الشیعة ۱۰۷/۱ البحار ۱۱۵/۹۲

— ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: قرآن، بازدارنده و فرمان دهنده است. به بهشت فرمان می دهد و از دوزخ باز می دارد.

۶۵۹ — عن النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ قَالَ فِي الْقُرْآنِ بِغَيْرِ مَا عَلِمَ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُلْجَمًا بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ.

البحار ۱۱۲/۹۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرکس درباره قرآن جز آنچه می داند بگوید، روز قیامت با لجام آتشین وارد خواهد شد.

۶۶۰ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: مَنْ قَالَ فِي الْقُرْآنِ بِرَأْيِهِ أَوْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَلْيَتَّبِعْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

جامع احادیث الشيعة ۳۰۶/۱

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هرکس به رأی خود یا از روی نادانی درباره قرآن سخن بگوید باید از دوزخ برای خود جایگاهی بگیرد.

۶۶۱ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ فَسَّرَ الْقُرْآنَ بِرَأْيِهِ فَأَصَابَ لَمْ يُوجَرْ فَإِنْ أَخْطَأَ كَانَ إِثْمُهُ عَلَيْهِ.

جامع الاخبار/۵۸ جامع احادیث الشيعة ۳۰۶/۱ البحار ۱۱۰/۹۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس قرآن را به رأی خود تفسیر کند، اگر رأیش درست باشد به او پاداش نمی دهند و اگر نادرست باشد گناه آن بر عهده اوست.

۶۶۲ — کنز الکرآجکی: جاء في حديث، ان رسول الله صلى الله عليه وآله قال: ما أمرن بالقرآن من استحل محارمته.

البحار ۱۸۵/۹۲ المحجة البيضاء ۲۱۹/۲

— کنز الکرآجکی: در حدیثی آمده است که رسول خدا (ص) فرمود:

کسی که حرامهای قرآن را حلال بشمارد به قرآن ایمان ندارد.

۶۶۳ - عن معاوية بن وهب قال: سألت ابا عبد الله عليه السلام عن قول الله: «غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ» قال: هُمُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى.

تفسیر العیاشی ۲۴/۱ البحار ۲۴۰/۹۲

- معاوية بن وهب می گوید: از امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «نه راه کسانی که بر آنان خشم گرفته شده و نه راه گمراهان» سؤال کردم، فرمود: آنان یهود و نصاری هستند.

۶۶۴ - عن النبي صلى الله عليه وآله: فَايَحَةُ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ

دَاءٍ.

الشهاب/ ۳۵

- از پیامبر (ص) نقل شده است: سورة فاتحة الكتاب درمان هر

دردی است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۶۶۵ - عن النبي صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ قَلْبًا وَقَلْبُ

الْقُرْآنِ يَس.

تفسیر نور الثقلین ۳۷۳/۴ جامع الاخبار/ ۵۵

- از پیامبر (ص) نقل شده است: هر چیزی قلبی دارد و قلب قرآن

سورة يس است.

۶۲

ثواب تعلیم القرآن پاداش تعلیم قرآن

۶۶۶ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ عَلَّمَ وَلَدَهُ الْقُرْآنَ

فَكَأَنَّمَا حَجَّ الْبَيْتَ عَشْرَةَ آلَافٍ حِجَّةٍ وَأَعْتَمَرَ عَشْرَةَ آلَافٍ عُمْرَةَ وَأَعْتَقَ عَشْرَةَ آلَافٍ رَقَبَةً

مِنْ وُلْدِ إِسْمَاعِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ... الخبر.

البحار ۱۸۸/۹۲

— رسول خدا (ص) فرمود: هرکس به فرزندش قرآن بیاموزد گویا ده هزار حج و ده هزار عمره انجام داده و ده هزار بنده از نسل اسماعیل آزاد کرده است...

۶۶۷ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ وَاوَدٍ عَلَّمَ وَلَدَهُ الْقُرْآنَ إِلَّا نَوَّجَ اللهُ وَابْنَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِتَاجِ الْمُلْكِ وَكُتِبَ لَهُ حُلَّتَيْنِ.

الشهاب / ۵۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هیچ پدری به فرزندش قرآن نمی‌آموزد مگر اینکه خداوند روز قیامت تاج سلطنت بر سر پدر و مادرش می‌نهد و دو حله بر آنان می‌پوشاند.

۶۶۸ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَّهُ إِذَا قَالَ الْمُعَلِّمُ لِلصَّبِيِّ: قُلْ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَقَالَ الصَّبِيُّ: بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَتَبَ اللهُ بَرَاءَةً لِلصَّبِيِّ وَبَرَاءَةً لِأَبَوَيْهِ وَبَرَاءَةً لِلْمُعَلِّمِ.

البحار ۲۵۷/۹۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرگاه معلم به کودک گفت: بگو بسم الله الرحمن الرحيم، و کودک گفت: بسم الله الرحمن الرحيم، خداوند برای کودک و پدر و مادر او و برای معلم برائتی (از آتش) خواهد نوشت.

۶۶۹ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَقْرَأُ الْقُرْآنَ بِكُلِّ حَرْفٍ يَقْرُوهُ فِي الصَّلَاةِ مِائَةً حَسَنَةً وَمُنْتَظِرًا فِي غَيْرِ الصَّلَاةِ خَمْسًا وَعِشْرِينَ وَغَيْرَ مُنْتَظِرٍ عَشْرُ حَسَنَاتٍ.

الشهاب / ۴۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است: خواننده قرآن در برابر هر حرفی که آن را در نماز می‌خواند یکصد حسنه و در غیر نماز با حال طهارت بیست و پنج حسنه و بدون طهارت ده حسنه دارد.

۶۷۰ — ... قال النبي صلى الله عليه وآله: نَوَّزُوا بُيُوتَكُمْ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَلَا تَسْخِذُوهَا قُبُوراً كَمَا فَعَلَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى... الخبر.

روضة المتقين ۱۲۹/۱۳ الكافي ۶۱۰/۲ البحار ۲۰۰/۹۲

— پیامبر (ص) فرمود: خانه‌های خود را با خواندن قرآن نورانی کنید و مانند یهود و نصاری آن را به صورت قبرها درنیاورید...

۶۷۱ — ... عن معاوية بن عمار قال: قال لي ابو عبد الله عليه السلام: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَهُوَ غَنِيٌّ وَلَا فَقْرَ بَعْدَهُ وَإِلَّا مَا بِهِ غِنَى.

الكافي ۶۰۵/۲

— معاوية بن عمار می‌گویند: امام صادق (ع) به من فرمود: هر کس قرآن بخواند بی‌نیاز خواهد بود و پس از آن هرگز نیازمند نخواهد شد، در غیر این صورت بی‌نیازی نخواهد داشت.

۶۷۲ — ... عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَارِئُ الْقُرْآنِ وَالْمُسْتَمِيعُ فِي الْأَجْرِ سَوَاءٌ.

الجمعيات ۳۱/

— از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خواننده و شنونده قرآن در پاداش یکسانند.

۶۷۳ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَلْبَيْتُ الَّذِي يُقْرَأُ فِيهِ الْقُرْآنُ وَيُذَكَّرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيهِ تَكْثُرُ بَرَكَتُهُ وَتَخَضَّرُ الْمَلَائِكَةُ وَتَهْجُرُهُ الشَّيَاطِينُ وَيُضِيءُ لِأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا تَضِيءُ الْكَوَاكِبُ لِأَهْلِ

الأرض وإن البيت الذي لا يُقرء فيه القرآن ولا يُذكر الله عز وجل فيه تقل بركته وتهجره الملائكة وتحضره الشياطين.

الكافي ۶۱۰/۲ المحجة البيضاء ۲۲۰/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: خانه ای که قرآن در آن خوانده شود و خدا در آن یاد گردد برکتش افزون می شود و فرشتگان در آن حضور می یابند و شیاطین از آن دور می شوند و به اهل آسمان نور می دهند همان گونه که ستارگان به ساکنان زمین نور می دهند، و خانه ای که قرآن در آن خوانده نشود و خدا در آن یاد نگردد برکتش کاهش می یابد و فرشتگان از آن دور می گردند و شیاطین وارد آن می شوند.

۶۷۴ — ... عن أبي عبد الله عليه السلام: إن البيت إذا كان فيه المرء المسلم يقرأ القرآن يقرأه أهل السماء كما يقرأه أهل الدنيا الكوكب الدرّي في السماء.

الكافي ۶۱۰/۲

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

— از امام صادق (ع) نقل شده است: اهل آسمان به خانه ای که مسلمان در آن قرآن می خواند نگاه می کنند، همان گونه که مردم دنیا به ستاره درخشان آسمان نظر می افکنند.

۶۷۵ — عن النبي صلى الله عليه وآله: كم من قارئ القرآن يلعنه.

البحار ۱۸۵/۹۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: بسا کسی که قرآن می خواند و قرآن او را لعنت می کند.

۶۷۶ — عن الرضا عليه السلام قال: إن بسم الله الرحمن الرحيم أقرب إلى الإسم الأعظم من سواد العين إلى بياضها.

تفسیر نور الثقلین ۸/۱ تفسیر مجمع البیان ۱۸/۱ البحار ۲۲۳/۹۲

— از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» به اسم اعظم نزدیکتر است از سیاهی چشم به سفیدی آن.

۶۴

آثار قراءه القرآن آثار تلاوت قرآن

۶۷۷ — عن ابن أبي عمير عن معاوية بن عمار عن ابي عبد الله عليه السلام قال: لَوْ قَرَأْتَ الْحَمْدَ عَلَيَّ مِائَتَ سَبْعِينَ مَرَّةً ثُمَّ رُدَّتْ فِيهِ الرُّوحُ مَا كَانَ ذَلِكَ عَجَبًا.

تفسیر نورالثقلین ۴/۱ الکافی ۲/۲۲۳ البحار ۹۲/۲۵۷

— از ابن ابی عمیر از معاویة بن عمار از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: اگر سوره حمد را هفتاد مرتبه بر مرده ای بخوانی و روح به جسم او بازگردد شگفت نیست!

۶۷۸ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ إِذَا خَرَجْتَ مِنْ مَثَرِكَ تُرِيدُ حَاجَةً فَاقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فَإِنَّ حَاجَتَكَ تَقْضَى إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

مکارم الاخلاق ۳۴۶/۱ البحار ۹۵/۱۵۹

— پیامبر (ص) فرمود: ای علی! هرگاه برای حاجتی از خانه ات بیرون آمدی آیه الکرسی بخوان که حاجتت به خواست خدا روا می گردد.

۶۷۹ — عن الصادق عليه السلام قال: مَا مِنْ عَبْدٍ يَقْرَأُ آخِرَ الْكَهْفِ «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ...» حِينَ يَنَامُ إِلَّا اسْتَيْقَظَ فِي السَّاعَةِ يُرِيدُ.

مکارم الاخلاق ۲۹۱/۱ البحار ۷۶/۲۰۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هیچ بنده ای نیست که آیه آخر سوره کهف «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ...» را هنگام خواب بخواند مگر اینکه هر ساعتی بخواهد بیدار می شود.

الفصل التاسع في الحديث

٦٨٠ - ... عن هشام بن سالم وحماد بن عثمان وغيره قالوا: سمعنا ابا
عبدالله عليه السلام يقول: حَدِيثِي حَدِيثُ أَبِي وَحَدِيثُ أَبِي حَدِيثُ جَدِّي وَحَدِيثُ جَدِّي
حَدِيثُ الْحُسَيْنِ وَحَدِيثُ الْحُسَيْنِ حَدِيثُ الْحَسَنِ وَحَدِيثُ الْحَسَنِ حَدِيثُ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَحَدِيثُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ حَدِيثُ رَسُولِ اللَّهِ وَحَدِيثُ رَسُولِ اللَّهِ قَوْلُ اللَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ.

جامع احاديث الشيعة ١٢٧/١ البحار ١٧٩/٢ الكافي ٥٣/١

— از هشام بن سالم و حماد بن عثمان و ديگران نقل شده كه گفتند:
از امام صادق (ع) شنيديم كه مي فرمود: حديث من حديث پدرم و حديث پدرم حديث
جدّم و حديث جدّم حديث حسين و حديث حسين حديث حسن و حديث حسن حديث
اميرالمؤمنين و حديث اميرالمؤمنين حديث پیامبر خدا و حديث پیامبر خدا سخن خداوند
بزرگ است.

۶۸۱ - ... عن السكوني عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: إذا حَدَّثْتُمْ بِحَدِيثٍ فَأَسْنِدُوهُ إِلَى الَّذِي حَدَّثَكُمْ فَإِنْ كَانَ حَقًّا فَلَكُمْ وَإِنْ كَانَ كَذِبًا فَعَلَيْهِ.

الكافي ۵۲/۱ جامع احاديث الشيعة ۲۴۷/۱ الوسائل ۵۶/۱۸ البحار ۶۱/۲

— سکونی از امام صادق (ع) نقل کرده که آن حضرت فرمود: امیرالمؤمنین (ع) فرموده است: هرگاه حدیثی نقل کردید، آن را به کسی که برای شما نقل کرده است نسبت دهید، اگر راست باشد به سود شما و اگر دروغ باشد به زیان اوست.

۶۸۲ - عن أبي بصير عن أبي جعفر عليه السلام أو عن أبي عبد الله عليه السلام قال: لَا تُكْذِبُوا بِحَدِيثِ أَتَاكُمْ أَحَدٌ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ لَعْنَهُ مِنَ الْحَقِّ فَتُكْذِبُوا أَلَّةَ فَوْقَ عَرْشِهِ.

بصائر الدرجات ۵۳۸/

— ابوبصیر از امام باقر (ع) یا امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: هرگاه کسی حدیثی برای شما نقل کرد آن را دروغ شمارید، زیرا شما نمی دانید، شاید آن حدیث درست باشد و شما خداوند را بر فراز عرشش تکذیب نموده اید.

۶۸۳ - ... عن المفضل قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: حَدِيثُنَا صَعْبٌ مُسْتَضَعَبٌ لَا يَحْتَمِلُهُ إِلَّا مَلَكٌ مُقَرَّبٌ أَوْ نَبِيٌّ مُرْسَلٌ أَوْ مُؤْمِنٌ اِمْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ نِيْلًا يَمَانٍ.

بصائر الدرجات ۲۲/ البحار ۱۹۱/۲

— مفضل می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: سخن ما بسی دشوار و سنگین است که جز فرشته مقرب یا پیامبر مرسل یا مؤمنی که خداوند دلش را به ایمان آزموده است آن را تحمل نمی کند.

نشر احادیثهم عليهم السلام نشر احادیث امامان (ع)

۶۸۴ - ... عن عليّ عليه السلام قال: قال رسولُ الله صلّى الله عليه وآله: أَللَّهُمَّ ارْحَمْ خُلَفَائِي ثَلَاثًا، قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ خُلَفَاؤُكَ قَالَ: الَّذِينَ يُبْتَغُونَ حَدِيثِي وَسُنَّتِي ثُمَّ يُعَلِّمُونَهَا أُمَّتِي.

امالی الصدوق / ۱۵۲ جامع احادیث الشيعة / ۱ / ۲۳۴

— از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) سه بار فرمود: خدایا جانشینان مرا مورد رحمت خود قرار ده. پرسیدند: ای پیامبر خدا! جانشینان تو کیانند؟ فرمود: آنان که حدیث و سنت مرا تبلیغ نموده و آن را به امتم می آموزند.

۶۸۵ - ... عن عبد السلام بن صالح الهروي قال: سمعت ابا الحسن الرضا عليه السلام يقول: رَجِمَ اللهُ عَبْدًا أُخْبِيْ أَمْرًا، فَقُلْتُ لَهُ، وَ كَيْفَ يَحْيِيْ أَمْرَكَ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَشَقُّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ، فَإِنَّ النَّاسَ نُوَعِلِمُوا مَحَابِسَ كَلَامِنَا لَا تَبْعُونَا...

معانی الاخبار / ۱۷۴ عیون اخبار الرضا / ۱ / ۳۰۷ جامع احادیث الشيعة / ۱ / ۲۳۸

— عبد السلام بن صالح هروی می گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: خدا رحمت کند بنده ای را که امر ما را زنده می کند. پرسیدم: چگونه امر شما را زنده می کند؟ فرمود: علوم ما را فرا می گیرد و آن را به مردم می آموزد. اگر مردم سخنان زیبای ما را بدانند قطعاً از ما پیروی می کنند...

۶۸۶ - قال رسول الله صلّى الله عليه وآله: مَنْ أَدَى إِلَى أُمَّتِي حَدِيثًا وَأَجِدًا يُقِيمُ بِهِ سُنَّةً وَيُرُدُّ بِهِ بِدْعَةً فَلَهُ الْجَنَّةُ.

جامع الاخبار / ۲۱۲

— رسول خدا (ص) فرمود: هر کس به امت من حدیثی برساند که

بوسیله آن روشی را بر پا دارد و بدعتی را رد نماید بهشت برای او خواهد بود.

۶۸۷ - قال الصادق علیه السلام: حَدَّثُوا عَنَّا وَلَا حَرَجَ، رَجِمَ اللَّهُ مَنْ أَحْبَبَ
أَمْرَنَا.

البحار ۲/۱۵۱ المحاسن ۱/۱۹

— امام صادق (ع) فرمود: از ما حدیث نقل کنید و احساس سختی
مکنید. خدا رحمت کند کسی را که امر ما را زنده بدارد.

۶۷

تعلیم احادیثهم علیهم السلام تعلیم احادیث آنان (ع)

۶۸۸ - عن جميل بن دراج وغيره عن ابي عبدالله عليه السلام قال: بَادِرُوا
أَوْلَادَكُمْ بِالْحَدِيثِ قَبْلَ أَنْ يَسْبِقَكُمْ إِلَيْهِمُ الْمَرْجَةُ.

الكافي ۶/۴۷

— جميل بن دراج و دیگران از امام صادق (ع) نقل کرده اند که
فرمود: در یاد دادن حدیث به فرزندان خود شتاب ورزید پیش از آنکه مرجه در تعلیم
آنان بر شما سبقت گیرند.

۶۸۹ - ... عن المفضل بن عمر قال: قال الصادق عليه السلام: بَلِيَّةُ
النَّاسِ عَظِيمَةٌ إِنَّ دَعْوَتَهُمْ لَمْ يُجِيبُونَا وَإِنْ تَرَكْنَاهُمْ لَمْ يَهْتَدُوا بِغَيْرِنَا.

امالي الصدوق ۴۸۸/ البحار ۲۳/۹۹ روضة المتقين ۱۳/۱۶۴ كنز الفوائد ۱۹۷/

— از مفضل بن عمر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: امتحان مردم
در رابطه با ما بسیار بزرگ است. اگر آنان را دعوت نمائیم نمی پذیرند، و اگر رهایشان
کنیم به وسیله غیر ما هدایت نمی شوند.

۶۹۰ - ... عن فضیل بن یسار قال: قال لی ابوجعفر علیه السلام: یا فضیل! إِنَّ حَدِيثَنَا يُخَيِّبُ الْقُلُوبَ.

الخصال ۲۲/۱ البحار ۱۵۱/۲ الوسائل ۱۸/۷۷

— فضیل بن یسار می گوید: امام باقر(ع) به من فرمود: ای فضیل! سخن ما دلها را زنده می کند.

۶۹۱ - ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: تَذَاكَرُوا وَتَلَاَقُوا وَتَحَدَّثُوا فَإِنَّ الْحَدِيثَ جَلَاءُ الْقُلُوبِ إِنَّ الْقُلُوبَ لَتَرِينُ كَمَا تَرِينُ السَّيْفُ وَجَلَاوُهُ الْحَدِيثُ.

جامع احاديث الشيعة ۲۴۷/۱ البحار ۱۵۲/۲

— پیامبر خدا(ص) فرمود: با یکدیگر گفتگو و ملاقات داشته باشید و حدیث بگوئید، زیرا حدیث مایه روشنی دلهاست. دلها نیز مانند شمشیر زنگ می گیرد و جلای آن حدیث است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۶۹۲ - عن علي بن حنظلة قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: اِعْرِفُوا مَنَازِلَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ رَوَايَتِهِمْ عَتَا. هـ

روضة المتقين ۱۷۳/۱۲ الكافي ۵۰/۱ الوسائل ۱۸/۹۹

— علی بن حنظله می گوید: از امام صادق(ع) شنیدم که می فرمود: مقام و منزلت مردم را به تعداد روایاتی که از ما نقل می کنند بشناسید.

۶۹۳ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: حَدِيثٌ فِي حَلَالٍ وَحَرَامٍ تَأْخُذُهُ مِنْ صَادِقٍ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا مِنْ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ.

البحار ۱۵۲/۲ الوسائل ۷۰/۱۸ المحاسن ۲۲۹/۱ جامع احاديث الشيعة ۲۲۳/۱

۶۹۱. وجلانها الحديث «جلانها الحديث» ن خ

۶۹۲. روايتهم، «رواياتهم» ن خ، الوسائل

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: حدیثی را که درباره حلال و حرام از شخص راستگوئی می‌گیری بهتر است از دنیا و همه طلاها و نقره‌هائی که در آن است.

۶۹۴ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام أنه کان یقول: رَوْحُوا أَنْفُسَكُمْ بِتَدْبِيرِ الْحِكْمَةِ فَإِنَّهَا تَكِلُ كَمَا تَكِلُ الْأَبْدَانُ.

روضه‌المتقین ۱۲/۱۷۳

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است که می‌فرمود: با حکمت‌های نوین به روان خود آسایش بخشید، زیرا روح نیز مانند بدن خسته می‌شود.

۶۹۵ — ... عن علی بن الحسن بن فضال عن ابیه قال: قال الرضا علیه السلام: مَنْ جَلَسَ مَجْلِساً يُحْيِي فِيهِ أَمْرًا لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ... الخبر.

البحار ۱/۱۹۹

— از علی بن حسن بن فضال از پدرش نقل شده که امام رضا (ع) فرمود: هر که در مجلسی بنشیند که امر ما در آنجا زنده می‌شود، روزی که دلها می‌میرد دلش نخواهد مُرد...

۶۹۶ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ حَفِظَ مِنْ أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثًا مِمَّا يَخْتَارُونَ إِلَيْهِ مِنْ أَمْرِي بَعَثَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَتِيحاً عَالِماً.

الخصال ۲/۵۴۱ الوسائل ۱۸/۶۷ روضه‌المتقین ۱۲/۱۷۰ البحار ۲/۱۵۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: از امت من هر کس چهل حدیث از احادیثی که در دین خویش به آن نیاز دارند حفظ کند روز قیامت خداوند او را فقیه و دانشمند برمی‌انگیزد.

۶۹۷ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ أَرَادَ الْحَدِيثَ لِمَتَفَعَةِ الدُّنْيَا لَمْ يَكُنْ لَهُ فِي الْآخِرَةِ نَصِيبٌ وَمَنْ أَرَادَ بِهِ خَيْرَ الْآخِرَةِ أَعْطَاهُ اللَّهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

الكافي ۴۶/۱ الوسائل ۵۳/۱۸ البحار ۱۵۸/۲ مشکوة الانوار ۱۴۰/

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس حدیث را برای سود دنیا بخواهد در آخرت بهره‌ای نخواهد داشت، و هرکس خیر آخرت را به وسیله آن طلب کند خداوند نیکی دنیا و آخرت به او خواهد داد.

۶۸

مصادر العلم والمعرفة سرچشمه های دانش و شناخت

۶۹۸ - عن زيد الشحام عن الباقر عليه السلام في قول الله عزوجل: «فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ» قال: قلت: ما طعامه؟ قال: عِلْمُهُ الَّذِي يَأْخُذُهُ عَمَّنْ يَأْخُذُهُ.

الوسائل ۱۰۹/۱۸ الكافي ۵۰/۱

— زيد شحام می گوید: از امام باقر (ع) پرسیدم: در گفتار خداوند: «آدمی باید به غذای خویش بنگرد» غذای آدمی چیست؟ فرمود: دانش اوست که از دیگری فرا می گیرد.

۶۹۹ - ... عن أبي البختري عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَذَلِكَ أَنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُورَثُوا دِرْهَمًا وَلَا دِينَارًا وَإِنَّمَا أُورِثُوا أَحَادِيثَ مِنْ أَحَادِيثِهِمْ فَمَنْ أَخَذَ بِشَيْءٍ مِنْهَا فَقَدْ أَخَذَ حَظًّا وَافِرًا، فَانظُرُوا عِلْمَكُمْ هَذَا عَمَّنْ تَأْخُذُونَهُ... الخبر.

الكافي ۳۲/۱ الوسائل ۵۳/۱۸ بصائر الدرجات ۲۰/

— از ابوالبختری نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: دانشمندان،

وارث پیامبرانند. این بدان جهت است که پیامبران درهم و دیناری به ارث نگذاشتند، بلکه حدیثهایی از خود به جای نهادند، هرکس چیزی از آن احادیث را فرا گیرد در حقیقت بهره‌ فراوانی برده است. پس بنگرید دانش خود را از چه کسی فرا می‌گیرید...

۷۰۰ - ... عن أيوب بن الحر قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: كلُّ شَيْءٍ مَرْدُودٌ إِلَى الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَكُلُّ حَدِيثٍ لَا يُؤَافِقُ كِتَابَ اللَّهِ فَهُوَ زُخْرُفٌ.

تفسیر العباسی ۱/۱ الکافی ۱/۱ الوسائل ۱۸/۷۹

— ایوب بن حر می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر چیزی به کتاب و سنت بازگشت داده می‌شود، و هر حدیثی که با کتاب خدا موافق نباشد باطل است.

۷۰۱ - عن السكوني عن ابي عبد الله قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ عَلَى كُلِّ حَقٍّ حَقَّ حَقِيقَةً وَعَلَى كُلِّ صَوَابٍ نُورًا فَمَا وَافَقَ كِتَابَ اللَّهِ فَخُذُوهُ وَمَا خَالَفَ كِتَابَ اللَّهِ فَدَعُوهُ.

الکافی ۱/۱

— سکونی از امام صادق (ع) نقل کرده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر حقی دارای حقیقت و هر درستی ای دارای روشنی است. بنابراین آنچه را که با کتاب خدا موافق است بپذیرید و آنچه را که با کتاب خدا مخالف است رها کنید.

۷۰۲ - قال مولانا الصادق: عليه السلام كلُّ عِلْمٍ لَا يَخْرُجُ مِنْ هَذَا الْبَيْتِ فَهُوَ بَاطِلٌ وَأَشَارَ بِيَدِهِ إِلَى بَيْتِهِ.

المحجة البيضاء ۱/۲۰۱

— امام صادق (ع) در حالی که به خانه‌اش اشاره می‌کرد— فرمود: هر دانشی که از این خانه خارج نشود بیهوده است.

۷۰۳ - عن علي عليه السلام: لا يُؤخَذُ العِلْمُ إلا من أربابه.

غررالحکم / ۸۴۱

— از علی (ع) نقل شده است: دانش جز از صاحبان آن گرفت

نمی‌شود.

• • •

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

القسم الثالث
العبادات

مركز بحوث ودراسات
بخش سوم

در عبادات

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الاول الصلاة

عظمة الصلاة في الدين عظمة نماز در دين اسلام

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا
وَعَلَانِيَةً.

س ۱۴ / آیه ۳۱

به بندگان من که ایمان آورده اند بگو: نماز را بر پا دارند و از آنچه به آنان
روزی داده ایم در نهان و آشکار انفاق کنند.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى.

س ۲۰ آیه ۱۳۲

و خاندان خود را به نماز فرمان ده و بر نماز شکیبا باش. از توروزی
نمی خواهیم، ما به توروزی می دهیم و سرانجام نیکو برای پرهیزگاری است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ

لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ.

س ۲۲ / آیه ۷۷

ای کسانی که ایمان آورده اید! رکوع و سجده کنید و پروردگارتان را پرستش نمائید و کاریکوانجام دهید باشد که رستگار شوید.

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ.

س ۲۹ / آیه ۴۵

نماز از کار زشت و ناروا باز می‌دارد، و یاد خدا (از هر عبادتی) بزرگتر است و خدا می‌داند چه می‌کنید.

۷۰۴ - ... عن ضمرة بن حبيب قال: سئل النبي صلى الله عليه وآله: عن الصلوة فقال صلى الله عليه وآله: الصلوة من شرايع الدين وفيها مرضاة الرب عز وجل وهي منهاج الأنبياء ويلمضلي حب الملائكة وهدى وإيمان ونور المعرفة وبركة في الرزق وراحة للبدن وكراهة للشيطان وسلاح على الكافر وإجابة للدعاء وقبول للأعمال وزاد للمؤمن من الدنيا إلى الآخرة وشفيع بيته وبين ملك الموت وأنس في قبره وقراش تحت جنبه وجواب لمثكر ونكير، وتكون صلاة العبد عند المخش تاجاً على رأسه ونوراً على وجهه وليأساً على يديه وسيراً بيته وبين النار وحبته بيته وبين الرب (عز وجل) ونجاة لبدنه من النار وجوازاً على الصراط ومفتاحاً للجنة ومهوراً للهور العين وتمنناً للجنة. بالصلوة يتلغ العبد إلى الدرجة العليا لأن الصلاة تسبيح وتهليل وتكبير وتمجيد وتقديس وقول ودعوة.

مستدرک الوسائل ۱/ ۱۸۰ الخصال ۲/ ۵۲۲ جامع احادیث الشیعة ۴/ ۲۲۰

— ضمرة بن حبيب می‌گوید: از پیامبر (ص) درباره نماز سؤال

کردند، فرمود: نماز از سنتهای دین و مایه خشنودی پروردگار و راه روشن پیامبران

است. نماز گزار از محبت فرشتگان و هدایت و ایمان و نور شناخت و روزی با برکت و راحتی بدن برخوردار است. نماز مایه ناخشنودی شیطان و سلاحی بر زبان کافرو باعث استجاب دعا و پذیرش اعمال و توشه مؤمن از دنیا به سوی آخرت است. نماز شفاعت کننده ای میان نماز گزار و فرشته مرگ و همدمی در قبر وی و بستری زیر پهلوی او و پاسخی برای نکیر و منکر است. نماز آدمی به هنگام محشر، تاجی بر سر او و نوری بر سیما و پوششی بر بدنش و حجابی میان او و آتش و حجتی میان وی و پروردگارش می باشد و باعث رهائی بدن او از آتش است. نماز وسیله عبور از صراط و کلید بهشت و مهریه حوریان و بهای بهشت است. آدمی به وسیله نماز به بالاترین درجه می رسد، زیرا نماز تسبیح و تهلیل و تکبیر و تمجید و تقدیس و دعا و سخن است.

۷۰۵ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا أَبَا ذَرٍّ مَا دُمْتُ فِي الْعِصَلَةِ فَإِنَّكَ تَقْرَعُ بَابَ الْمَلِكِ الْجَبَّارِ وَمَنْ يُكْثِرُ قَرَعَ بَابِ الْمَلِكِ فَإِنَّهُ يُفْتَحُ لَهُ.

البحار ۷۸/۷۷ امالی الطوسي ۱۴۱/۲ مجموعه تورام ۵۴/۲ لنالی الاخبار ۳/۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ای ابو ذر! تا هنگامی که در نماز هستی، درب خانه ملک جبار را می کوبی، و هر کس درب خانه ملک را بسیار بکوبد به رویش باز می شود.

۷۰۶ - ... عن ابي بصير، عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَوْ كَانَ عَلَى بَابِ دَارِ أَحَدِكُمْ نَهْرٌ وَاغْتَسَلَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِئَةَ خَمْسٍ مَرَّاتٍ أَكَانَ يَبْقَى فِي جَسَدِهِ مِنَ الدَّرَنِ شَيْءٌ؟ قُلْتُ: لَا، قَالَ: فَإِنَّ مَثَلَ الْعِصَلَةِ كَمَثَلِ النَّهْرِ الْجَارِي، كُلَّمَا صَلَّى صَلَاةً كَفَّرَتْ مَا بَيْنَهُمَا مِنَ الذُّنُوبِ.

الوسائل ۷/۳

— از ابوبصیر از امام باقر (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر بر درب خانه یکی از شما نهری باشد و او هر روز پنج بار خود را در آن شستشو دهد آیا در بدنش چرکی باقی می ماند؟ (راوی می گوید:) گفتم: نه! فرمود: مثل نماز همچون مثل نهر جاری است. هرگاه آدمی نماز بگذارد گناहانی را که میان دو نماز از

او سر زده است، می پوشاند.

۷۰۷ — صحیفة الرضا علیه السلام عنه عن آباءه علیهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حَافِظُوا عَلَيَّ الصَّلَاةِ الْخَمْسِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَدْعُو الْعَبْدَ فَأَوَّلُ شَيْءٍ يُسْأَلُ عَنْهُ الصَّلَاةُ فَإِنْ جَاءَ بِهَا تَامَّةً وَإِلَّا زُجَّ بِهِ فِي النَّارِ.

مستدرک الوسائل ۱/۱۷۲ جامع احادیث الشيعة ۴/۵۰

— در صحیفة امام رضا (ع) از آن حضرت از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نمازهای پنجگانه را مواظبت کنید، زیرا روز قیامت که می شود خداوند بنده اش را فرا می خواند و نخستین چیزی را که از او می پرسد نماز است، اگر آن را به طور کامل انجام داده باشد (به بهشت می رود) وگرنه در آتش افکنده می شود.

۷۰۸ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ أَفْضَلَ الْقَرَأْنِضِ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ الصَّلَاةُ وَأَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ الْعَبْدُ عَلَيْهَا الصَّلَاةُ فَإِنْ قُبِلَتْ قُبِلَ مَا سِوَاهَا وَإِنْ رُدَّتْ رُدَّتْ مَا سِوَاهَا.

تفسیرابی الفتوح ۱/۱۰۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بهترین واجبات پس از شناخت (خدا) نماز است. نماز نخستین چیزی است که بنده را برای آن مورد حساب قرار می دهند، اگر پذیرفته شد سایر اعمال نیز پذیرفته می شود و اگر پذیرفته نشد بقیة اعمال نیز پذیرفته نمی شود.

۷۰۹ — قال الصادق عليه السلام: أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةُ فَإِنْ قُبِلَتْ قُبِلَ سَائِرُ عَمَلِهِ وَإِذَا رُدَّتْ رُدَّتْ عَلَيْهِ سَائِرُ عَمَلِهِ.

الوسائل ۳/۲۲

— امام صادق (ع) فرمود: نخستین چیزی که بنده را برای آن مورد حساب قرار می دهند نماز است، اگر پذیرفته شد اعمال دیگرش نیز پذیرفته می شود و

اگر پذیرفته نشد اعمال دیگرش نیز پذیرفته نمی شود.

۷۱۰ - عن النبي صلى الله عليه وآله: الصلاة خير موضوع، فمن شاء استقلَّ ومن شاء استكثر.

جامع احاديث الشيعة ۶/۴

— از پیامبر (ص) نقل شده است: نماز بهترین چیزی است که مقرر شده است، هر که بخواهد اندک به جای آورد و هر که بخواهد افزون نماید.

۷۱۱ - قال النبي صلى الله عليه وآله: الصلاة نور المؤمن والصلاة نور من الله.

جامع احاديث الشيعة ۱۵/۴

— پیامبر (ص) فرمود: نماز پرتو شخص با ایمان است. نماز پرتوی از خداست.

۷۱۲ - عن رسول الله صلى الله عليه وآله: مَوْضِعُ الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ.

نهج الفصاحة ۶۲۴/۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: موقعیت نماز نسبت به دین مانند موقعیت سر نسبت به بدن است.

۷۱۳ - عن علي عليه السلام: الصلاة أفضل القربتين.

غررالحکم ۶۶/

— از علی (ع) نقل شده است: نماز بهترین دو قربت است.

۷۱۴ - وقال الصادق عليه السلام: أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَهُوَ سَاجِدٌ، قَالَ اللَّهُ (عَزَّوَجَلَّ): وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ.

الفقيه ۱۳۴/۱ روضة المتقين ۳۸/۲ ثواب الاعمال ۵۶/

— امام صادق (ع) فرمود: نزدیکترین حالت بنده به خداوند بزرگ وقتی است که در سجده است. خداوند فرموده: «سجده کن و تقرب جوی».

۷۱۵ — عن علي عليه السلام: لو تعلم المصلي ما يفتأه من الرحمة لما رفع رأسه من السجود.

غررالحکم / ۶۰۵

۷۱۵ — از علی (ع) نقل شده است: اگر نمازگزار از رحمتی که او را فرا می‌گیرد آگاه باشد هرگز سرش را از سجده بر نمی‌دارد.

۷۱۶ — عن أبي حمزة عن أبي جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إذا قام العبد المؤمن في صلاته نظر الله عز وجل إليه، أوقال: أقبل الله عليه حتى يتصرف وأطلقه الرحمة من فوق رأسه إلى أفق السماء والملائكة تحفه من حوله إلى أفق السماء ووكل الله به ملكاً قائماً على رأسه يقول له: أيها المصلي لو تعلم من ينظر إليك ومن تاجي ما التفت ولا زلت من موضعك أبداً.

انوسائل ۲۱/۳ جامع احاديث الشيعة ۱۰/۴ فلاح السائل ۱۴۸/ لآئى الاخبار ۲/۴

الكافي ۲۶۵/۳

۷۱۶ — از ابوحمزه از امام باقر (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه بنده مؤمن به نماز برخیزد خداوند به او نظر می‌کند (یا فرمود: خداوند به او روی می‌کند تا از نماز فارغ شود و رحمت از بالای سرش تا افق آسمان بر او سایه می‌افکند و فرشتگان اطراف او را تا آسمان می‌پوشانند و خداوند فرشته‌ای را بر سر او موکل می‌کند که به او می‌گوید: ای نمازگزار! اگر بدانی چه کسی به تو نظر می‌کند و با چه کسی مناجات می‌کنی به چیز دیگری توجه نخواهی کرد و هرگز از جایگاه خود کنار نخواهی رفت.

۷۱۷ — عن علي عليه السلام: تقرب إلى الله سبحانه بالسجود وأنركموع والخضوع لعظمته والخشوع.

غررالحکم / ۳۵۶

— از علی (ع) نقل شده است: به وسیله سجده و رکوع و خضوع و خشوع در برابر عظمت خدا، به او تقرب جوی.

۷۱۸ — ... عن ابي بصير قال: دخلت على ام حميدة اعزبها بابي عبدالله عليه السلام، فبكت وبكيت لبكائها، ثم قالت: يا ابا محمد لورايت ابا عبد الله عند الموت لرايت عجباً، فتح عينته ثم قال: اجتمعوا لي كل من بيني وبينه قرابة قالت: فلم نثرني احداً الا جمعنا، قالت فتظنر اليهم ثم قال: ان شفاعتنا لا تنال مستخفاً بالصلاة.

عقاب الاعمال / ۲۷۲ امالي الصدوق / ۳۹۱ البحار / ۲۳۴/۸۴

— ابوبصیر می گوید: نزد ام حمیده آمدم تا رحلت امام صادق (ع) را به وی تسلیت گویم. ام حمیده گریه کرد. من نیز در اثر گریه او به گریه در آمدم، آنگاه گفت: ای ابومحمد! اگر امام صادق (ع) را به هنگام مرگ می دیدی چیز عجیبی را مشاهده می کردی. آن حضرت چشمانش را باز کرد و فرمود: تمام کسانی را که با من خویشاوندی دارند نزد من جمع کنید. ام حمیده می گوید: همه را گرد آوردیم، امام صادق (ع) نگاهی به آنان کرد و فرمود: شفاعت ما به کسی که نماز را سبک بشمارد نخواهد رسید.

۷۱۹ — عن الصادق عليه السلام عن ابيه عن ابيه عن ابيه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الصلاة ميزان من وفق استوفى.*

البحار / ۲۳۵/۸۲ الكافي / ۲۶۷/۳ الوسائل / ۲۲/۳

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نماز، میزان است. هرکس کفه پُر بدهد کفه پُر خواهد گرفت.

۷۲۰ — عن الرضا عن آباءه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فَلَهُ عِنْدَ اللَّهِ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ.

البحار ۲۰۷/۸۲ امانی الطوسي ۲۱۰/۲

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس نماز واجبی بجای آورد یک دعای مستجاب نزد خدا خواهد داشت.

۷۲۱ — عن علي عليه السلام: الصَّلَاةُ حِصْنٌ مِنْ سَطَوَاتِ الشَّيْطَانِ.

غررالحکم ۱۰۷/

— از علی (ع) نقل شده است: نماز دژی استوار در برابر هجوم شیطان

است.

۷۲۲ — عن ابي الحسن الرضا عليه السلام قال: الصَّلَاةُ قُرْبَانٌ كُلُّ تَقِيٍّ .

مستدرک الوسائل ۱۷۵/۱ الکافی ۲۶۵/۳ الوسائل ۳۰/۳ جامع الاخبار ۸۵/

— از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: نماز باعث تقرب هر پرهیزگار

است.

۷۲۳ — عن علي عليه السلام: أَلَلَّةُ أَلَلَةٍ فِي الصَّلَاةِ فَإِنَّهَا خَيْرُ الْعَمَلِ، إِنَّهَا

عِمَادُ دِينِكُمْ.

البحار ۱۰۰/۷۸

— از علی (ع) نقل شده است: خدا را، خدا را در نظر داشته باشید

در باره نماز، زیرا نماز بهترین عمل و ستون دین شماست.

۷۲۴ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الصَّلَاةَ تَأْتِي إِلَى الْمَيِّتِ

فِي قَبْرِهِ بِصُورَةِ شَخْصٍ أَنْوَرَ اللَّوْنِ يُؤْنَسُ فِي قَبْرِهِ وَيَدْفَعُ عَنْهُ أَهْوَالَ الْبُرْزَخِ.

لآئني الاخبار ۶/۴

۷۲۴. عن الرضا، «قال امير المؤمنين» ن خ، مستدرک و «عن النبي» ن خ جامع الاخبار

— پیامبر (ص) فرمود: نماز به صورت انسانی سفید چهره وارد قبر می‌ت می‌شود و با او انس می‌گیرد و وحشت‌های برزخ را از او برطرف می‌کند.

۷۲۵ — عن علي عليه السلام قال: الصَّلَاةُ الْخَمْسُ كَفَّارَةٌ لِمَا يَسْتَهْنُونَ مَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ وَهِيَ الَّتِي قَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ «إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهِبُنَ السَّيِّئَاتِ».

جامع احاديث الشيعة ۱۵/۴ دعائم الاسلام ۱۳۵/۱ البحار ۲۳۳/۸۲

— از علی (ع) نقل شده که فرمود: نمازهای پنجگانه کفاره گناهانی است که میان آنها انجام گرفته است به شرط آنکه از گناهان کبیره اجتناب شده باشد، و همین است گفتار خداوند بزرگ: «نیکیها بدیها را از بین می‌برد».

۷۲۶ — و روى اصحابنا عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ أَقْبَلَتْ صَلَاتُهُ أَمْ لَمْ تُقْبَلْ، فَلْيَنْظُرْ هَلْ مَنَعَتْهُ صَلَاتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ؟ فَبَقْدَرٍ مَا مَنَعَتْهُ قُبِلَتْ مِنْهُ.

البحار ۱۹۸/۸۲

— اصحاب ما از امام صادق (ع) روایت کرده‌اند که آن حضرت فرمود: هر که دوست دارد بداند نمازش پذیرفته است یا نه، بنگرد که آیا نمازش او را از زشتیها و بدیها باز داشته است؟ همان اندازه که نمازش مانع بدیها بوده در همان حد از او پذیرفته می‌شود.

۷۲۷ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) يُصَلِّي فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ أَلْفَ رَكْعَةٍ... الخبر.

كشف الغمة ۸۶/۲ جامع احاديث الشيعة ۴۱۱/۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: علی بن الحسین (ع) در هر شبانه روز هزار رکعت نماز می‌خواند...

۷۲۸ — عن الباقر عليه السلام انه قال: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ يُصَلِّي فِي

الْيَوْمَ وَاللَّيْلَةَ أَلْفَ رُكْعَةٍ كَمَا كَانَ يَفْعَلُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ لَهُ خَمْسِمِائَةَ نَخْلَةٍ فَكَانَ يُصَلِّي عِنْدَ كُلِّ نَخْلَةٍ رُكْعَتَيْنِ.

البحار ۱۵/۴۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: علی بن الحسین (ع) در هر شبانه روز هزار رکعت نماز می خواند، همان گونه که امیرالمؤمنین (ع) چنین می کرد. او پانصد نخل خرما داشت که در کنار هر یک دو رکعت نماز می گزارد.

۷۲۹ — قال الصادق عليه السلام: إذا استقيت القبلة فانس الدنيا وما فيها وأخلق وما هم فيه واستفرغ قلبك عن كل شاغل يشغلك عن الله، وعاین ببيرك عظمة الله وأذكرو فوقك بين يديه يوم تبلوا كل نفس ما أسلفت ورؤوا إلى الله مولاهم الحق... الخبر.

البحار ۲۳۰/۸۴

— امام صادق (ع) فرمود: هرگاه به قبله روی آوردی دنیا و هر چه را که در آن است با مردم و هر حالتی که دارند فراموش کن، و اندیشه خود را از هر چیزی که ترا از خدا باز می دارد فارغ ساز و عظمت خدا را با چشم باطن بنگر و از ایستادن خود در برابر وی — روزی که هر کسی به آنچه قبلاً انجام داده مبتلا می شود و همه به سوی خدای یکتا، مولای حقیقی خویش، بازگشت می یابند — یاد کن...

۷۳۰ — وعن ربيعة بن كعب عن النبي صلى الله عليه وآله قال: إذا صليت فصل صلاة مودع.

البحار ۲۵۷/۸۴

— از ربيعة بن كعب از رسول خدا (ص) نقل شده که فرمود: هرگاه نماز می خوانی، مانند کسی که وداع می کند نماز بگزار.

۷۳۱ — عن علي عليه السلام: إذا قام أحدكم إلى الصلاة فليعزل صلاة

غورالحکم ۳۱۴/

مودع.

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه یکی از شما به نماز برخاست باید نمازش مانند نماز کسی باشد که وداع می‌کند.

۷۰

المحافظة على اوقات الصلاة مواظبت بر اوقات نماز

۷۳۲ — ... عن عبدالله بن سنان عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قال النبي صلى الله عليه وآله: ما من صلاة يخضر وقتها إلا نادى ملك بين يدي الناس أيها الناس قوموا إلى نيرانكم أوقدتُموها على ظهوركم فأظفوها بصلواتكم. هـ

ثواب الاعمال / ۵۷ روضة المتقين ۳۶/۲ امالي الصدوق / ۴۰۱

— از عبدالله بن سنان از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: وقت هر نمازی که فرا می‌رسد فرشته‌ای در برابر مردم ندا می‌دهد: ای مردم! برخیزید و آتش‌هایی را که بر پشت خویش روشن ساخته‌اید به وسیله نماز خاموش کنید.

۷۳۳ — عن ابي بصير قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: كلُّ سهو في الصلاة يُطرخ منها غير أن الله يُيمُّ بالسوافل إن أول ما يُحاسب به العبد الصلاة فإن قُبلت قبل ما سواها، إن الصلاة إذا ارتفعت في أول وقتها رجعت إلى صاحبها وهي بيضاء مشرقة تقول: حفظتني حفظك الله وإذا ارتفعت في غير وقتها بغير حدودها رجعت إلى صاحبها وهي سوداء مظلمة تقول: ضيعتني ضيعك الله.

الوسائل ۷۸/۳ جامع احاديث الشيعة ۵۷/۴

— ابوبصیر می‌گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می‌فرمود: سهو‌هایی که در نماز رخ می‌دهد از نماز محسوب نمی‌شود، ولی خداوند آن را با نافلة‌ها کامل

۷۳۲. ايها الناس، زياده، من ثواب الاعمال والبحار

۱ - يُطرخ منها (ن ج)

می‌کند. نخستین چیزی که بنده را در رابطه با آن مورد محاسبه قرار می‌دهند نماز است، اگر پذیرفته شود اعمال دیگر نیز پذیرفته می‌گردد. هرگاه نماز در اول وقت بالا برود، سفید و درخشان به سوی صاحبش باز می‌گردد و به او خطاب می‌کند: از من مواظبت نمودی خدا تو را حفظ کند، و هرگاه در غیر وقت خود و بدون شرایط بالا برود، سیاه و تاریک به سوی صاحبش بازمی‌گردد و به او می‌گوید: مرا تباه ساختی خدا تو را نابود کند.

۷۳۴ - قال الصادق علیه السلام: لِكُلِّ صَلَاةٍ وَقْتَانِ (و) أَوَّلُ الْوَقْتِ أَفْضَلُهُمَا.

جامع احادیث الشيعة ۱۲۰/۴ الاستبصار ۲۴۵/۱ الكافي ۲۷۴/۳

— امام صادق (ع) فرمود: هر نمازی دارای دو وقت است که اول وقت بهترین آنهاست.

۷۳۵ - فقہ الرضا: قال علیه السلام: إِغْلَمَ أَنْ لِكُلِّ صَلَاةٍ وَقْتَيْنِ أَوَّلٌ وَ آخِرٌ فَأَوَّلُ الْوَقْتِ رِضْوَانُ اللَّهِ وَ آخِرُهُ عَقُوبَةُ اللَّهِ.

البحار ۳۴۹/۸۲

— در فقه الرضا از آن حضرت نقل شده که فرمود: بدان که هر نمازی دو وقت دارد: اول وقت و آخر وقت. اول وقت، خشنودی پروردگار و آخر آن بخشش خداوند است.

۷۳۶ - .. عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا تَبَالُ شَفَاعَتِي مَنْ أَخَّرَ الصَّلَاةَ الْمَفْرُوضَةَ بَعْدَ وَقْتِهَا.

امالي الصدوق ۳۲۶/

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: فردا (ی قیامت) شفاعت من به کسی که نماز واجب را تا پس از وقت آن به تأخیر اندازد، نخواهد رسید.

۷۱

احوال الأئمة فی أوقات الصلاة حالات امامان به هنگام نماز

۷۳۷ — و ذکر مصنف کتاب اللؤلؤیات فی باب الخشوع قال: كَانَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ إِذَا حَضَرَ وَقْتُ الصَّلَاةِ يَتَزَلَّزَلُ وَيَتَلَوَّنُ فَيُقَالُ لَهُ: مَا لَكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَيَقُولُ: جَاءَ وَقْتُ أَمَانَةِ اللَّهِ الَّتِي عَرَضَهَا عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَأَيُّنَ أَنْ يَحْمِلَتَهَا وَأَشْفَقَنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ فَلَا أُدْرِي أَحْسَنُ آدَاءُ مَا حَمَلْتُ أَمْ لَا.

مستدرک الوسائل ۲۶۳/۱ البحار ۲۴۸/۸۴

— نویسنده کتاب لؤلؤیات در باب خشوع نوشته است: علی بن ابی طالب (ع) هرگاه وقت نماز می رسید بر خود می لرزید و رنگ به رنگ می شد. از آن حضرت پرسیدند: ای امیرالمؤمنین! شما را چه می شود؟ می فرمود: وقت (ادای) امانت خدا فرا رسیده است — همان امانتی که خداوند به آسمانها و زمین عرضه کرد و آنها از برداشتن آن امتناع کرده و ترسیدند ولی انسان آن را برداشت — و من نمی دانم آیا امانتی را که به عهده دارم نیکو ادا خواهم کرد یا نه؟

۷۳۸ — قال مولانا الصادق عليه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ إِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ أَفْشَرَ جِلْدَهُ وَأَضْفَرَلَوْهُ وَارْتَعَدَ كَالسَّعْفَةِ.

فلاح السائل ۹۶/ البحار ۲۴۷/۸۴

— امام صادق (ع) فرمود: علی بن الحسین (ع) هرگاه وقت نماز می رسید پوست بدنش می لرزید و رنگش زرد می شد و مانند بید به لرزه درمی آمد.

۷۳۹ — عن ابی ایوب قال: کَانَ أَبُو جَعْفَرٍ وَأَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذَا قَامَا إِلَى الصَّلَاةِ تَغَيَّرَتِ أَلْوَانُهُمَا مَرَّةً حُمْرَةً وَمَرَّةً صُفْرَةً وَكَأَنَّمَا يُنَاجِيَانِ شَيْئًا يَرِيَانِيهِ.
فلاح السائل/۱۴۹ دعائم الاسلام/۱۹۵/۱

— از ابو ایوب نقل شده که امام باقر(ع) و امام صادق(ع) هرگاه به نماز برمی خاستند رنگشان تغییر می کرد، گاهی سرخ و گاهی زرد می شدند، گوئی با کسی مناجات می کنند که او را می بینند.

۷۲

سبک شمردن نماز

الاستخفاف بالصلاة

۷۴۰ — ... عن زرارة قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: دَخَلَ رَجُلٌ مَسْجِدًا فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَخَفَّتْ سُجُودُهُ دُونَ مَا يَثْبُتَنِي وَدُونَ مَا يَكُونُ مِنَ السُّجُودِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: نَقَرْتُ كَنْقَرِ الْغُرَابِ لَوَّمَاتٍ عَلَى هَذَا مَا تَعَلَى غَيْرِ دِينٍ مُحَمَّدٍ.

امالي الصدوق/۳۹۱ البخار/۸۴/۲۳۴

— زرارہ می گوید: از امام باقر(ع) شنیدم کہ می فرمود: مردی وارد مسجد پیامبر(ص) شد و سجده خود را آن گونه کہ شایسته است انجام نداد، سجده ای سبک بجای آورد. پیامبر(ص) فرمود: این، مانند نوک به زمین زدن کلاغ است، اگر با این حالت بمیرد به دین محمد از دنیا نرفته است.

۷۴۱ — ... عن هشام بن سالم عن ابی عبد الله عليه السلام قال: إِذَا قَامَ الْعَبْدُ فِي الصَّلَاةِ فَخَفَّتْ صَلَاتُهُ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ: أَمَا تَرَوْنَ إِلَى عَبْدِي، كَأَنَّهُ يَرَى أَنَّ قِضَاءَ حَوَائِجِهِ بِيَدِ غَيْرِي، أَمَا يَعْلَمُ أَنَّ قِضَاءَ حَوَائِجِهِ بِيَدِي.

الوسائل/۲۴/۳ الكافي/۲۶۹/۳ فلاح السائل/۱۴۷ المحجة البيضاء/۱/۳۴۱

— از هشام بن سالم از امام صادق(ع) نقل شده است: هرگاه بنده به نماز برخیزد و نماز خود را سبک بجای آورد خداوند به فرشتگانش می گوید: آیا بنده مرا

نمی بینید؟ گویا فکر می کند تأمین نیازمندیهایش به دست غیر من است! مگر نمی داند که روا ساختن حاجاتش در اختیار من است!؟

۷۴۲ — ... قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تُضَيِّعُوا صَلَاتَكُمْ فَإِنَّ مَنْ ضَيَّعَ صَلَوَتَهُ خُشِرَ مَعَ قَارُونَ وَهَامَانَ، وَكَانَ حَقًّا عَلَيَّ اللهُ أَنْ يُدْخِلَهُ النَّارَ مَعَ الْمُنَافِقِينَ فَالْوَيْلُ لِمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيَّ صَلَاتِي وَأَدَاءِ سُنَّةِ نَبِيِّ.

عیون اخبار الرضا ۳۱/۲ جامع الاخبار ۸۷/ جامع احادیث الشيعة ۶۷/۴ الوسائل ۱۹/۳

مستدرک الوسائل ۱۷۲/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: نماز خود را تباه مکنید، زیرا کسی که نمازش را تباه سازد با قارون و هامان محشور می گردد و بر خدا ثابت است که او را با منافقان وارد دوزخ کند. وای بر کسی که بر نماز و ادای سنت پیامبر خود مواظبت نکند.

۷۴۳ — عن السكوني عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا يَرَاكُ الشَّيْطَانُ هَائِيًا لِابْنِ آدَمَ دَعِرًا مِنْهُ مَا صَلَّى الصَّلَاةَ الْخَمْسَ يَوْفِيَّتِهِنَّ فَإِذَا ضَيَّعَهُنَّ اجْتَرَأَ عَلَيْهِ فَأَدْخَلَهُ فِي الْعِظَائِمِ.

امالی الصدوق ۳۹/۱ عقاب الاعمال ۲۷۴/ الجار ۱۱/۸۳

— از سکونی از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: پیوسته شیطان از پسر آدم تا هنگامی که نمازهای پنجگانه را در وقت خود انجام دهد ترس و وحشت دارد، ولی آنگاه که نمازها را تباه ساخت بر او جرأت پیدا می کند و او را در گناهان بزرگ وارد می سازد.

۷۴۴ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كَيْسَ مِنِّي مَنْ اسْتَحَفَّ بِالصَّلَاةِ لِأَيِّدِي عَلَيَّ / الْحَوْضِ لِأَوَّلِهِ.

فلاح السائل ۱۱۹/ جامع احادیث الشيعة ۶۹/۴ الوسائل ۱۶/۳ البحار ۲۲۴/۸۲

الشهاب ۴۰/

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: کسی که نماز خود را سبک بشمارد از من نیست و به خدا سوگند در کنار حوض بر من وارد نخواهد شد.

۷۴۵ — قال عليّ عليه السلام: تَكَاثُرُ الْمَرْءِ فِي الصَّلَاةِ مِنْ ضَعْفِ الْإِيمَانِ. هـ

الاثنا عشرية / ۲۰ انوار الهداية / ۱۹۹

— علی (ع) فرمود: تنبلی آدمی در نماز نشانه سستی ایمان است.

۷۴۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا إيمان لمن لا أمانة له ولا دين لمن لا عهدته ولا صلاة لمن لا يقيم ركوعها وسجودها.

جامع الاخبار / ۸۷ انوار الهداية / ۱۹۹

— پیامبر خدا (ص) فرمود: کسی که رعایت امانت نکند ایمان ندارد، و کسی که در بند پیمان نباشد دین ندارد، و کسی که رکوع و سجده نمازش را کامل انجام ندهد نماز نخوانده است.

۷۴۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يا عليّ إن أخبث الناس سرقة من يشرق من صلواتي... الخبر.

جامع الاخبار / ۸۷ انوار الهداية / ۱۹۷

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ای علی! پلیدترین دزدان کسی است که از نمازهای خود بدزدد...

۷۴۵. قال عليّ (ع) «قال النبي» ن. خ. انوار الهداية

۷۴۷. يا عليّ، ن. خ. انوار الهداية

۷۴۸ — فی حدیث عن ابی عبدالله علیه السلام قال: قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
إِنَّ أَسْرَقَ النَّاسِ مَنْ سَرَقَ صَلَوَاتِي.

جامع احادیث الشيعة ۴۷/۴ المحاسن ۸۲/۱ الوسائل ۲۴/۳ البحار ۲۴۲/۸۴

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که علی (ع) فرمود:
دزدترین دزدان کسی است که از نمازهای خود بدزدد.

۷۴۹ — عن سيدة النساء فاطمة ابنة سيد الانبياء صلوات الله عليها وعلى
ابيهما وعلى بعلمها وعلى ابنائها الإوصياء أنها سألت أباهما محمداً صلى الله عليه
وآله فقالت: يَا أَبَتَاهُ مَا يَمُنُّ تَهَاوَنَ بِصَلَاتِي مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ؟ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وآله: يَا فَاطِمَةُ مَنْ تَهَاوَنَ بِصَلَاتِي مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِخَمْسَ عَشْرَةَ
خَصْلَةً، سِتُّ مِنْهَا فِي دَارِ الدُّنْيَا وَثَلَاثٌ عِنْدَ مَوْتِهِ وَثَلَاثٌ فِي قَبْرِهِ وَثَلَاثٌ فِي يَوْمِ
الْقِيَامَةِ إِذَا خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ.

فَأَمَّا اللَّوَاتِي تُصِيبُهُ فِي دَارِ الدُّنْيَا فَالْأُولَى يَرْفَعُ اللَّهُ الْبَرَكَةَ مِنْ عُنُقِهِ وَيَرْفَعُ
اللَّهُ الْبَرَكَةَ مِنْ رِزْقِهِ وَيَمْحُو اللَّهُ (عَزَّوَجَلَّ) سَيِّئَاتِ الصَّالِحِينَ مِنْ وَجْهِهِ، وَكُلُّ عَمَلٍ
يَعْمَلُهُ لَا يُوجِرُ عَلَيْهِ وَلَا يَرْفَعُ دُعَاؤُهُ إِلَى السَّمَاءِ، وَالسَّادِسَةُ لَيْسَ لَهُ حَظٌّ فِي دُعَاءِ
الصَّالِحِينَ، وَأَمَّا اللَّوَاتِي تُصِيبُهُ عِنْدَ مَوْتِهِ فَأَوْلَهُنَّ أَنَّهُ يَمُوتُ ذَلِيلاً وَالثَّانِيَةُ يَمُوتُ جَانِعاً
وَالثَّالِثَةُ يَمُوتُ عَظْشَاناً فَلَوْ شِئِي مِنْ أَنْهَارِ الدُّنْيَا لَمْ يُرْوَعْ عَظْشُهُ. وَأَمَّا اللَّوَاتِي تُصِيبُهُ فِي
قَبْرِهِ فَأَوْلَهُنَّ يُوَكِّلُ اللَّهُ بِهِ مَلَكاً يُرْعِجُهُ فِي قَبْرِهِ وَالثَّانِيَةُ يُضَيِّقُ عَلَيْهِ قَبْرَهُ، وَالثَّالِثَةُ تَكُونُ
الظُّلْمَةَ فِي قَبْرِهِ، وَأَمَّا اللَّوَاتِي تُصِيبُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِذَا خَرَجَ مِنْ قَبْرِهِ فَأَوْلَهُنَّ أَنْ يُوَكِّلَ اللَّهُ
بِهِ مَلَكاً يَسْحَبُهُ عَلَى وَجْهِهِ وَالْخَلَائِقُ يَنْظُرُونَ إِلَيْهِ وَالثَّانِيَةُ يُحَاسِبُ حِسَاباً شَدِيداً وَالثَّالِثَةُ
لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَلَا يُرْكَبُهُ وَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

فلاح السائل ۹۹/ فلاح السائل ۹۹/ البحار ۲۱/۸۳

— حضرت فاطمه (ع)، سرور زنان، دختر پیامبر — که درود خدا بر او
و پدر و شوهر و فرزندانش باد — از پدرش محمد (ص) پرسید: پدرم! سزای مردان و

زنانی که نماز خود را سبک بشمارند چیست؟ فرمود: فاطمه! هر مرد وزنی نماز خود را سبک بشمارد خداوند او را به پانزده خصلت دچار می‌کند: شش خصلت در دنیا و سه خصلت هنگام مرگ و سه خصلت در قبر و سه خصلت در قیامت هنگامی که از قبر خارج می‌شود.

اما خصلتهائی که در دنیا به او می‌رسد، نخست اینکه خداوند عمرش را بی برکت می‌کند، و برکت از روزیش برمی‌دارد، و سیمای شایستگان را از چهره‌اش محو می‌کند، و در برابر کارهایش پاداشی به او نمی‌دهد، و دعایش را به آسمان بالا نمی‌برد، و ششم اینکه از دعای شایستگان بهره‌ای ندارد.

اما خصلتهائی که هنگام مرگ به او می‌رسد: نخست اینکه با خواری می‌میرد، دیگر آنکه گرسنه جان می‌سپارد، و سوم آنکه با حال تشنگی از دنیا می‌رود بگونه‌ای که اگر تمام نهرهای دنیا را به او بخوراند سیراب نمی‌شود.

اما خصلتهائی که در قبر به او می‌رسد: اول آنکه خداوند فرشته‌ای بر او می‌گمارد که پیوسته او را در قبر حرکت می‌دهد، دیگر آنکه قبر را بر او تنگ می‌گرداند،

و سوم آنکه قبرش تاریک می‌گردد. *کتاب تفسیر علوم اسلامی*
اما خصلتهائی که روز قیامت هنگام بیرون آمدن از قبر به او می‌رسد: نخست آنکه خداوند فرشته‌ای بر او می‌گمارد که او را در برابر چشم مردم به صورت روی زمین می‌کشد. دوم آنکه حساب او را سخت می‌گیرند، و سوم آنکه خداوند به او نظر نمی‌کند و او را پاک نمی‌سازد و عذابی دردناک خواهد داشت.

۷۳

ترک الصلاة ترک نماز

فِي جَنَابٍ يَتَسَاءَلُونَ عَنِ الْمُجْرِمِينَ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ قَالُوا لَمْ نَكُ
مِنَ الْمُصَلِّينَ.

س ۷۴ / آیه ۴۰ - ۴۳

(بهشتیان) در باغهای بهشت از گناهکاران می‌پرسند: چه چیز شما را به دوزخ

درآورد؟ می‌گویند: ما از نماز گزاران نبودیم.

۷۵۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ فَمَنْ تَرَكَ صَلَاتَهُ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ هَدَمَ دِينَهُ وَمَنْ تَرَكَ أَوْقَاتَهَا يَدْخُلُ الْوَيْلَ، وَالْوَيْلُ وَادٍ فِي جَهَنَّمَ كَمَا قَالَ اللهُ تَعَالَى: «فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ».

جامع الاخبار/ ۸۶ مستدرک الوسائل ۱/ ۱۸۴ جامع احادیث الشيعة ۲/ ۶ البحار ۸۲/ ۲۰۲

— رسول خدا (ص) فرمود: نماز ستون دین است، هرکس از روی عمد نماز خود را ترک کند دینش را ویران نموده است و هرکس اوقات آن را ترک نماید داخل «ویل» خواهد شد، و «ویل» وادی ای است در دوزخ چنانکه خداوند فرموده است: «نماز گزارانی که از نماز خویش غافلند ویل برای آنان خواهد بود».

۷۵۱ — في حديث عن احمد بن محمد بن خالد عن عبدالعظيم بن عبدالله الحسني قال: حدثني ابو جعفر صلوات الله عليه قال: سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ (في عَدِّ الْكَبَائِرِ إِلَى أَنْ قَالَ) وَتَرَكَ الصَّلَاةَ مُتَعَمِّدًا أَوْ شَيْئًا مِمَّا فَرَضَ اللهُ لِأَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ بَرَىءَ مِنْ ذِمَّةِ اللهِ وَذِمَّةِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ... الخبر.

الكافي ۲/ ۲۸۵ تفسير نورالثقلين ۵/ ۱۶۱

— در حدیثی از احمد بن محمد بن محمد بن خالد از عبدالعظیم بن عبدالله حسنی نقل شده که گفت: امام جواد (ع) به من فرمود: از پدرم شنیدم که می‌فرمود: از پدرم موسی بن جعفر (ع) درباره تعداد گناهان کبیره شنیدم که فرمود: ترک نماز از روی عمد یا ترک چیزهایی که خداوند آنها را واجب شمرده از کبائر است، زیرا پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه از روی عمد نماز را ترک کند از پیمان خدا و پیمان رسول او بیزار می‌گردد...

۷۵۲ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: تَارِكُ الصَّلَاةِ مُتَعَمِّدٌ فِي

التَّوْرَةُ مَلْعُونٌ فِي الْأَنْجِيلِ مَلْعُونٌ فِي الزَّبُورِ مَلْعُونٌ فِي الْقُرْآنِ مَلْعُونٌ فِي لِسَانِ جِبْرَائِيلَ
مَلْعُونٌ فِي لِسَانِ مِيكَائِيلَ مَلْعُونٌ فِي لِسَانِ إِسْرَافِيلَ مَلْعُونٌ فِي لِسَانِ مُحَمَّدٍ (ص).

انوار الهداية / ۱۹۷

— رسول خدا (ص) فرمود: ترک کنندۀ نماز، در تورات و انجیل و
زبور و قرآن مورد لعنت قرار گرفته و به زبان جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و محمد (ص)
ملعون است.

۷۵۳ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ لَا يَرْجُو ثَوَابَهَا
وَلَا يَخَافُ عِقَابَهَا فَلَا أُبَالِي أَنْ يَمُوتَ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا أَوْ مَجُوسِيًّا ه

جامع احاديث الشيعة ۷۵/۴ جامع الاخبار ۸۷/ البحار ۲۰۲/۸۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هر که نماز را ترک کند و امیدى به
پاداش آن نداشته باشد و از کیفر آن نترسد، باکى ندارم که یهودى یا نصرانى یا
مجوسى بمیرد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۵۴ — ... عن أبي جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا بَيْنَ الْمُسْلِمِ وَبَيْنَ أَنْ يَكْفُرَ إِلَّا تَرَكَ الصَّلَاةَ فَرِيضَةً مُتَعَمِّدًا أَوْ يَتَهَاوَنَ بِهَا
فَلَا يُصَلِّيَهَا ه

المحاسن ۸۰/۱ البحار ۲۱۶/۸۲

— از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: میان مسلمان
و کفر او چیزی جز ترک نماز واجب از روی عمد یا از روی سهل انگاری فاصله
نیست.

۷۵۳. ان يموت «ایموت» ن غ، البحار

۷۵۴. الأترك الصلاة «الآن يترك» ن غ البحار

۷۵۵ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: بَيَّنَّ الْعَبْدُ وَبَيَّنَّ الْكُفْرَ تَرْكُ

الصَّلَاةِ.

تفسیرابی الفتوح ۱۰۳/۱ الشهاب ۱۸/ الاثناعشریة ۹/ جامع الاخبار ۸۷/ البحار

جامع احادیث الشيعة ۷۵/۴ ۲۰۲/۸۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: میان بنده و کفر وی ترک

نماز فاصله است.

۷۵۶ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: لَيْسَ بَيْنَ الْعَبْدِ وَالشَّرْكِ إِلَّا

تَرْكُ الصَّلَاةِ فَإِذَا تَرَكَهَا فَقَدْ أَشْرَكَ.

نهج الفصاحة ۵۰۶/۲

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: میان بنده و شرک، چیزی جز

ترک نماز فاصله نیست. هرگاه نماز را ترک کرد مشرک شده است.

مرکز تحقیقات کلامی و علوم اسلامی ۷۴

فضل يوم الجمعة وغسله فضیلت روز جمعه و غسل آن

۷۵۷ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وآلِهِ: اَفَّ لِرَجُلٍ لَأَيُّفَرَّغُ نَفْسَهُ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ لِأَمْرٍ دِينِيهِ فَيَتَعَاهَدُهُ وَيَسْأَلُ عَنِّ دِينِيهِ (وفي

رواية اخرى يَكُلُّ مُسْلِمًا).

الكافي ۴۰/۱ جامع احادیث الشيعة ۹۵/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: اف بر

مردی که در هر جمعه خود را برای کار دینش فارغ نمی سازد تا با آن تجدید عهد کند و

در باره آن سؤال نماید (در روایت دیگر آمده است: اف بر هر مرد مسلمانی که ...

۷۵۸ — عن جابر عن ابي جعفر عليه السلام قال: اَلْخَيْرُ وَالشَّرُّ يُضَاعَفُ يَوْمَ

الْجُمُعَةِ.

مستدرک الوسائل ۴۱۷/۱

— جابر از امام باقر(ع) نقل کرده که فرمود: روز جمعه نیکی و بدی دو برابر می شود.

۷۵۹ — قال الصادق عليه السلام: غُسلُ يومِ الجمعةِ سُنةٌ واجِبَةٌ عَلَى الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ فِي السَّفَرِ وَالْحَضَرِ.

مستدرک الوسائل ۱/۱۵۲

— امام صادق(ع) فرمود: غسل روز جمعه بر مردان و زنان در سفر و حضر، سنتی واجب است.

۷۵
صلاة الجمعة نماز جمعه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ.

س ۶۲/آیه ۹

ای کسانی که ایمان آورده اید! هرگاه به نماز روز جمعه ندا داده شد، به سوی ذکر خدا بشتابید و دادوستد را رها کنید. این — اگر بدانید — برای شما بهتر است.

۷۶۰ — عن ابي بصير و محمد بن مسلم قالا: سمعنا أبا جعفر محمد بن علي الباقر عليه السلام يقول: مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ ثَلَاثًا مُتَوَالِيَةً بَغَيْرِ عِلَّةٍ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قَلْبِهِ.

المحاسن ۱/۸۵ عقاب الاعمال ۲۷۶/

— از ابوبصیر و محمد بن مسلم نقل شده که گفتند: از امام باقر(ع) شنیدیم که می فرمود: هرکس نماز جمعه را سه هفته متوالی بدون علت ترک کند خداوند بر دلش مهر می نهد.

۷۶۱ — عن علي بن جعفر عن اخيه موسى عن آباءه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ فَارَقَ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ فَقَدْ خَلَعَ رِبْقَةَ الْإِسْلَامِ مِنْ عُنُقِهِ قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا جَمَاعَةُ الْمُسْلِمِينَ؟ قَالَ جَمَاعَةُ أَهْلِ الْحَقِّ وَإِنْ قَلُّوا.

البحار ۲۷/۶۷

— از علی بن جعفر از برادرش موسی بن جعفر (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که از جماعت مسلمانان جدا شود ریسمان اسلام را از گردن خود برداشته است. پرسیدند: ای پیامبر خدا! جماعت مسلمانان کیانند؟ فرمود: اهل حقیقت، هر چند تعدادشان کم باشد.

۷۶۲ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ تَكَلَّمَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ فَهُوَ كَالْحِمَارِ يَحْمِلُ أَثْقَارًا.

مستدرک الوسائل ۱/۴۰۹

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: کسی که روز جمعه در حال خطبه خواندن امام سخن می گوید مانند الاغی است که کتاب بر پشت خود می برد.

۷۶۳ — عن جعفر بن محمد عليهما السلام انه قال: إِذَا قَامَ الْإِمَامُ يَخْطُبُ فَقَدْ وَجِبَ عَلَى النَّاسِ الصَّمْتُ.

دعائم الاسلام ۱/۱۸۲ مستدرک الوسائل ۱/۴۰۹

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: هرگاه امام برای خواندن خطبه برخاست سکوت بر مردم واجب است.

۷۶

نماز جماعت

صلاة الجماعة

۷۶۴ — عن أبي سعيد الخدري قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وآیه: صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاةِ الْفَرْدِ بِخَمْسٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً.

الخصال ۲/۲۱۵ الوسائل ۵/۳۷۴ البحار ۸۸/۱۱۰

— از ابوسعید خدری نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: نماز جماعت بیست و پنج درجه از نماز فرادی برتر است.

۷۶۵ — قال الصادق عليه السلام: مَنْ صَلَّى خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ فِي جَمَاعَةٍ فَظَنُّوا بِهِ خَيْرًا وَأَجِيزُوا شَهَادَتَهُ.

امالي الصدوق ۲۷۸/۲ البحار ۲/۷۰

— امام صادق (ع) فرمود: هر کس در یک شبانه روز نمازهای پنجگانه خود را به جماعت بگذارد گمان نیکوبه او ببرید و گواهی را بپذیرید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۶۶ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنْ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَسْتَخِيبِي مِنْ عَبْدِهِ إِذَا صَلَّى فِي جَمَاعَةٍ ثُمَّ سَأَلَهُ حَاجَةً أَنْ يَنْصَرِفَ حَتَّى يَفْضِيهَا.

مجموعه ورام ۱/۴ الوسائل ۵/۳۷۴ البحار ۸۸/۴

— رسول خدا (ص) فرمود: خداوند شرم دارد از اینکه بنده اش نماز جماعت بخواند و از او حاجتی بخواهد سپس بدون روا شدن حاجتش بازگردد.

۷۶۷ — وفي الصحيح عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا يُصَلِّي فِي الْمَسْجِدِ مَعَ الْمُسْلِمِينَ إِلَّا مِنْ عِلَّةٍ. وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا غَيْبَةَ إِلَّا لِمَنْ صَلَّى فِي بَيْتِهِ وَرَغِبَ عَنْ جَمَاعَتِنَا وَمَنْ رَغِبَ عَنْ جَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ وَجَبَّ عَلَى الْمُسْلِمِينَ غَيْبَتُهُ وَسَقَطَتْ بَيْنَهُمْ عِدَّتُهُ... الخبير.

المحجة البيضاء ۱/۳۴۲

— در روایت صحیح از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که با مسلمانان در مسجد نماز نگذارد نمازش کامل نیست مگر آنکه عذری داشته باشد. و فرمود: غیبت هیچکس جز کسی که در خانه اش نماز گزارده و از جماعت ما دوری گزیده است روا نیست. هر که از جماعت مسلمانان روی بگرداند غیبتش بر مسلمانان واجب است و در میان آنان از عدالت ساقط می شود...

۷۷

صلاة الليل نماز شب

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا.

س ۱۷ / آیه ۷۹

و پاسی از شب را به نماز خواندن بیدار باش که برای توفرونی است تا پروردگارت تو را در مقامی شایسته بگمارد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۶۸ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَا بَشِّرُ الْمَشَائِينَ فِي الظُّلُمَاتِ إِلَى الْمَسَاجِدِ بِالنُّورِ السَّاطِعِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

بخاری ۷/۳۰۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هان! آنان را که در تاریکیها به سوی مسجد می روند، به نور درخشان روز قیامت نوید ده.

۷۶۹ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كَثُرَ صَلَاتُهُ بِاللَّيْلِ حَسُنَ وَجْهُهُ بِالنَّهَارِ.

الفتاویٰ ۱/۳۰۰ روضة المتقین ۲/۶۷۹ غل الشرايع ۲/۳۶۳

— پیامبر خدا (ص) فرموده است: هر که شب هنگام نمازش فراوان باشد چهره اش در روز، نیکو خواهد بود.

۷۷۰ — عن علي عليه السلام: نُورُ الْمُؤْمِنِ مِنْ قِيَامِ اللَّيْلِ.

الاثنا عشرية / ۲۲

— از علی (ع) نقل شده است: نور مؤمن در اثر قیام شبانه است.

۷۷۱ — عن علي عليه السلام: نُورُ قَلْبِكَ بِالصَّلَاةِ فِي الظُّلَمِ.

الاثنا عشرية / ۲۲

— از علی (ع) نقل شده است: دل را با نماز خواندن در تاریکیها

نورانی کن.

۷۷۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله لعلي: يَا عَلِيُّ عَلَيْكَ

بِصَلَاةِ اللَّيْلِ عَلَيْكَ بِصَلَاةِ اللَّيْلِ... الخبر.

الفقيه ۳۰۷/۱ تفسیر ابی الفتوح ۳۷۸/۳ روضة المتقين ۷۰۴/۲

— پیامبر خدا (ص) به علی (ع) فرمود: ای علی! بر تو باد به نماز

شب، بر تو باد به نماز شب، بر تو باد به نماز شب...
مرکز تحقیقات و پژوهش علوم اسلامی

۷۷۳ — عن علي عليه السلام: صَلَاةُ اللَّيْلِ بَهَاءٌ فِي النَّهَارِ.

الاثنا عشرية / ۲۱

— از علی (ع) نقل شده است: نماز شب باعث زیبایی در روز است.

۷۷۴ — «وَيَا لَأَسْحَارِهِمْ يَسْتَغْفِرُونَ» قال أبو عبد الله عليه السلام: كَانُوا

يَسْتَغْفِرُونَ فِي الْوَتْرِ سَبْعِينَ مَرَّةً فِي السَّحْرِ.

تفسیر نور الثقلین ۱۲۲/۵

— امام صادق (ع) درباره آیه: «در سحرگاهها طلب آمرزش می کنند»

فرمود: سحرگاهان هفتاد بار در نماز وتر استغفار می کنند.

فضل المسجد فضیلت مسجد

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا.

س ۷۲ / آیه ۱۸

مساجد اختصاص به خدا دارد، پس هیچکس را با خدا مخوانید.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنِ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى
الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ.

س ۹ / آیه ۱۸

مساجد خدا را تنها کسانی آباد می‌کنند که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و نماز بر پا می‌کنند و زکات می‌دهند و جز از خدا نترسیده‌اند. امید است آنان از هدایت یافتگان باشند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۷۵ — عن الصادق عليه السلام: مَنْ مَشَىٰ إِلَى الْمَسْجِدِ لَمْ يَضَعْ رِجْلَهُ
عَلَى رَطْبٍ وَلَا يَأْبِسُ إِلَّا سَبَّحَتْ لَهُ الْأَرْضُ إِلَى الْأَرْضِينَ السَّابِقَةِ.

التهدیب ۲۵۵/۳ ثواب الاعمال ۴۶/ البحار ۱۳/۸۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هرکس به سوی مسجد گام بردارد قدمش را روی هیچ خشک و تری نمی‌گذارد مگر آنکه زمین تا طبقه هفتم برای او تسبیح می‌گوید.

۷۷۶ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَةِ أَنَّ بَيْتِي فِي
الْأَرْضِ الْمَسْجِدِ، فَطُوبَى لِمَنْ طَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ زَارَنِي فِي بَيْتِي وَحَقَّ عَلَيَّ الْمَرْوَرُ أَنْ
يُكْرِمَ الزَّائِرَ.

البحار ۶/۸۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: در تورات نوشته شده است که خانه های من بر روی زمین، مسجدها هستند. خوشا به حال کسی که در خانه خود وضو بگیرد سپس مرا در خانه ام زیارت کند. احترام زیارت کننده بر عهده کسی است که زیارت گردیده است.

۷۷۷ — عن عبدالله بن جعفر عن ابيه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله قال الله تبارك وتعالى: ألا إن بيوتى في الأرض المساجد، تُضيء لأهل السماء كما تُضيء الشجر لأهل الأرض الأظوي لمن كانت المساجد بيوته، ألا طوبى لعبد تَوَضَّأَ في بيته ثم زارني في بيتي ألا إن على المزور كرامة الزائر، الأَبْشَرُ المَشَانِينِ في الظلمات إلى المساجد بالنور الساطع يوم القيامة.

البحار ۱۴/۸۴

— از عبدالله بن جعفر از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فرموده است: بدانید که خانه های من بر روی زمین، مسجدها هستند. مسجدها برای اهل آسمان نور می دهند همان گونه که ستارگان برای اهل زمین. هان! خوشا به حال کسی که خانه اش مسجد باشد. هان! خوشا به حال بنده ای که در خانه اش وضو بگیرد سپس مرا در خانه ام زیارت کند، بدانید که احترام زیارت کننده بر عهده کسی که زیارت گردیده ثابت است. هان! کسانی را که در تاریکیها به سوی مسجدها می روند به نور درخشان روز قیامت نوید ده.

۷۷۸ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْمَسَاجِدُ سُوقٌ مِنْ أَسْوَاقِ الْآخِرَةِ، قَرَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَتُحْفَتُهَا الْجَنَّةُ.

البحار ۴/۸۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: مسجدها از بازارهای آخرت بشمار می روند، وسیله پذیرائی آنها آمرزش و هدیه اشان بهشت است.

۷۷۹ — عن أبي عبيدة الحذاء قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول:

مَنْ بَنَى مَسْجِداً بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ.

انکافی ۳۶۸/۳

— ابو عبیده حذاء می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود:

هرکس مسجدی بنا کند خداوند خانه ای در بهشت برای او بنا می کند.

۷۸۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ بَنَى مَسْجِداً وَتَوَضَّأَ

مَفْحَصَ قِطَاةٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ.

البحار ۴/۸۴ مستدرک الوسائل ۲۲۷/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: هرکس مسجدی هر چند به اندازه سنه

مرغ سنگ خواره ای بسازد خداوند خانه ای در بهشت برای او بنا می کند.

۷۸۱ — عن الحسن بن عليّ عليهما السلام: أَهْلُ الْمَسْجِدِ زُورَةُ اللَّهِ وَحَقُّ

عَلِيِّ الْمَزُورِ التُّحْفَةُ لِزَائِرِهِ.

کلمة الامام الحسن / ۴۱

— از حسن بن علی (ع) نقل شده است: اهل مسجد زائران خدا

هستند و هدیه زائر بر عهده کسی است که زیارت گردیده است.

الفصل الثاني الصوم

۷۹

مقام الصوم في الدين

موقعیت روزه در دین

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

س ۲ / آیه ۱۸۳

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! روزه بر شما مقرر شده است چنانکه بر پیشینیان شما نیز مقرر شده بود، باشد که پرهیزگاری کنید.

وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ، إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ.

س ۲ / آیه ۱۸۴

و روزه گرفتن برای شما بهتر است، اگر بدانید.

وَمَن جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ.

س ۲۹ آیه ۶

و هرکس تلاش کند به سود خود تلاش کرده، یقیناً خداوند از جهانیان بی نیاز است.

۷۸۲ — عن موسى بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَزَكَاةُ الْأَجْسَادِ الصِّيَامُ.

البحار ۲۰۰/۹۶

— از موسی بن جعفر (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر چیزی زکات دارد و زکات بدنها روزه گرفتن است.

۷۸۳ — ... عن أبي جعفر عليه السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أُجْزِي بِهِ.

جامع احاديث الشيعة ۹۴/۹ روضة المتقين ۲۲۵/۳ المحجة البيضاء ۱۲۳/۲ دعائم الاسلام ۲۷۰/۱ البحار ۲۵۶/۹۶

— از امام باقر (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند فرموده است: روزه اختصاص به من دارد و من خود پاداش آن را می‌دهم.

۷۸۴ — عن الصادق عن أبيه عليهما السلام: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: نَوْمُ الصَّائِمِ عِبَادَةٌ وَنَفْسُهُ تَسْبِيحٌ.

دعائم الاسلام ۲۷۰/۱ قرب الاسناد ۴۶/۱ البحار ۲۴۸/۹۶ الكافي ۶۲/۴

— از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: خواب روزه‌دار عبادت و نفس کشیدنش تسبیح است.

۷۸۵ — ... عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: يَا بَنَ آدَمَ أَطِيعْنِي فِيمَا أَمَرْتُكَ وَلَا تُعَلِّمْنِي مَا

يُضِلُّكَ.

امالي الصدوق / ۲۶۳ الوسائل ۱۸۵/۱۱ البحار ۱۳۵/۷۱ الخصال ۴/۱
 — از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:
 خداوند فرموده است: ای پسر آدم! در آنچه به تو فرمان داده‌ام از من اطاعت کن و آنچه
 را که به صلاح تومی باشد به من تعلیم مده.

۷۸۶ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام:
 عَلَيْكُمْ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِكَثْرَةِ الْإِسْتِغْفَارِ وَالِدُعَاءِ فَأَمَّا الدُّعَاءُ فَيُدْفَعُ بِهِ عَنْكُمْ الْبَلَاءُ
 وَأَمَّا الْإِسْتِغْفَارُ فَيُنْحِي ذُنُوبَكُمْ.

الكافي ۸۸/۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: در ماه
 رمضان طلب آمرزش و دعای فراوان داشته باشید. بوسیله دعا بلا از شما برطرف می‌شود
 و طلب آمرزش نیز گناهانتان را از بین می‌برد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۷۸۷ — عن علي عليه السلام: كَمْ مِنْ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا
 الظَّمَاءُ.

غررالحکم ۵۵۱/

— از علی (ع) نقل شده است: بسا روزه داری که از روزه اش جز
 تشنگی بهره ای ندارد.

۷۸۸ — ... عن ابي حمزة الشمالي قال: قال علي بن الحسين عليهما
 السلام: مَنْ عَمِلَ بِمَا افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَهُوَ مِنْ خَيْرِ النَّاسِ.

الوسائل ۲۰۵/۱۱

— از ابوحمزه ثمالی نقل شده که علی بن الحسین (ع) فرمود: هرکس
 به آنچه خداوند بر او واجب کرده عمل کند از بهترین مردم است.

۷۸۹ — عن علي عليه السلام: طُوبَى لِنَفْسٍ آدَّتْ لِرَبِّهَا قَرْضَهَا.

غررالحکم / ۴۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: خوشا به حال کسی که واجب پروردگارش را انجام دهد.

۷۹۰ — عن علي عليه السلام: الصَّبْرُ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ أَهْوَنُ مِنَ الصَّبْرِ عَلَى عُقُوبَتِهِ.

غررالحکم / ۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: شکیبایی بر اطاعت خدا آسان‌تر از شکیبایی بر کیفر اوست.

۷۹۱ — عن علي عليه السلام: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ مَا أَكْرَهْتَ نَفْسَكَ عَلَيْهِ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۹۶ الصالح / ۵۱۱

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین کارها، کاری است که خود را بر آن وادار کنی.

۷۹۲ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَحْتَمُزُهَا.

الشهاب / ۱۴ نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۹۶

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: بهترین کارها دشوارترین آنهاست.

۷۹۳ — عن المفضل عن ابي عبد الله عليه السلام قال: صَوْمُ يَوْمِ غَدِيرِ حُمٍّ كَفَّارَةٌ بِسِتِّينَ سَنَةً.

المحجة البيضاء ۲ / ۱۴۱ البحار ۹۷ / ۱۱۲

— از مفضل از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: روزه روز غدیر خم کفاره شصت سال است.

فوائد الصوم و عوائده فواید و آثار روزه

۷۹۴ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: صُومُوا تَصِحُّوا.

البحار ۲۵۵/۹۶ مستدرک الوسائل ۵۹۰/۱

— از رسول خدا (ص) نقل شده که فرمود: روزه بگیرید تا سالم

بمانید.

۷۹۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ.

المحجة البيضاء ۱۲۳/۲ البحار ۲۵۱/۹۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: روزه سپری از آتش است.

۷۹۶ — قال الصادق عليه السلام: لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ إِفْطَارِهِ وَفَرْحَةٌ

عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

روضة المتقين ۲۲۹/۳ جامع احیاء الشیعة ۹۷/۹ الخصال ۴۴/۱ تفسیرایی الفتوح ۲۹۰/۱

— امام صادق (ع) فرمود: روزه دار دو شادمانی دارد: یکی هنگام

افطار و دیگری هنگام دیدار با پروردگار خویش.

۷۹۷ — قال الصادق عليه السلام: نَوْمُ الصَّائِمِ عِبَادَةٌ وَصَمْتُهُ تَسْبِيحٌ وَعَمَلُهُ

مُتَقَبَّلٌ وَدُعَاؤُهُ مُسْتَجَابٌ.

الفقیه ۶۴/۲ روضة المتقين ۲۳۰/۳ البحار ۲۵۳/۹۶

— امام صادق (ع) فرمود: خواب روزه دار عبادت، و سکوتش تسبیح

و عملش پذیرفته و دعایش مستجاب است.

۷۹۸ — قال ابوالحسن عليه السلام: دَعْوَةُ الصَّائِمِ تُسْتَجَابُ عِنْدَ إِفْطَارِهِ.

البحار ۲۵۵/۹۶

— حضرت ابوالحسن (ع) فرمود: دعای روزه دار هنگام افطار مستجاب می شود.

۷۹۹ — عن موسى بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَكَلَّ اللهُ مَلَائِكَتَهُ بِالْذُّعَاءِ لِلصَّائِمِينَ.

البحار ۲۵۵/۹۶

— از موسی بن جعفر (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فرشتگان خود را به دعا برای روزه داران برگماشته است.

۸۰۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ لِلْجَنَّةِ بَاباً يُدْعَى الرَّيَّانُ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ إِلَّا الصَّائِمُونَ.

البحار ۲۵۲/۹۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بهشت دری به نام «ریان» دارد که تنها روزه داران از آن وارد می شوند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۸۱

عقاب المفطر بلا عذر کبفر کسی که بدون
عذر روزه خواری کند

۸۰۱ — قال الصادق عليه السلام: مَنْ أَفْطَرَ يَوْمًا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ خَرَجَ رُوحُ الْإِيمَانِ مِنْهُ.

روضة المتقين ۳/۳۲۵ البحار ۳۷۲/۹۶ مستدرک الوسائل ۱/۵۷۱ عقاب الاعمال ۲۸۱/

— امام صادق (ع) فرمود: هرکس یک روز از ماه رمضان روزه خواری کند روح ایمان از او بیرون می رود.

۸۰۲ — ... عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عليهم السلام: أَنْ عَلِيًّا

عَلَيْهِ السَّلَامُ أَيُّ بَرَجَلٍ مُقَطِّرٍ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ نَهَاراً مِنْ غَيْرِ عِلَّةٍ فَضْرَبَهُ تِسْعَةً وَثَلَاثِينَ سَوَاطِئَ حَقَّ شَهْرِ رَمَضَانَ حَيْثُ أَفْطَرَ فِيهِ.

مستدرک الوسائل ۱/ ۵۷۰

— از امام باقر (ع) از پدرش از جدش نقل شده است که مردی را نزد

علی (ع) آوردند که در روز ماه رمضان بدون عذر افطار کرده بود. علی (ع) به خاطر حق ماه رمضان که این شخص در آن افطار کرده بود ۳۹ شلاق به او زد.

• • •

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الثالث الخمس والزكاة

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي
الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا
عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ أَجْمَعِينَ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

س ۸ / آیه ۴۱

بدانید که هر چه را به غنیمت گرفتید، یک پنجم آن به خدا و پیامبر و نزدیکان
او و به یتیمان و بینوایان و در راه مانده اختصاص دارد، اگر به خدا و آنچه روز جدائی
حق از باطل، روز تلاقی دو گروه، بر بنده خود نازل کرده ایم ایمان آورده اید، و خدا بر
هر چیزی تواناست.

۸۰۳ — عن حمّاد بن عیسیٰ عن بعض أصحابنا عن العبد الصالح
علیه السلام قال: الخُمسُ من خَمْسَةِ أَشْيَاءَ، مِنَ الْغَنَائِمِ، وَالْفَوَصِ، وَمِنَ الْكُنُوزِ وَمِنَ
الْمَعَادِنِ وَالْمِلاَحَةِ... الحديث.

الفتاویٰ المهمة / ۳۱۴ الکافی / ۵۳۹/۱ الوسائل / ۳۳۹/۶

— از حماد بن عیسی، از بعضی از اصحاب ما، از بنده صالح خدا (موسی بن جعفر (ع)) نقل شده است که فرمود: خمس از پنج چیز می باشد: غنیمت، غواصی، گنج، معدن و فروش نمک...

۸۰۴ — ... عن سماعة قال: سألت أبا الحسن عليه السلام عن الخمس فقال عليه السلام: في كل ما أفاد الناس من قليل أو كثير.

الكافي ۵۴۵/۱ الوسائل ۳۵۰/۶ جامع احاديث الشيعة ۵۴۶/۸

— سماعة می گوید: از حضرت ابوالحسن (ع) درباره خمس سؤال کردم، فرمود: در تمام چیزهایی که مردم به دست می آورند— خواه کم باشد یا زیاد— خمس می باشد.

۸۰۵ — ... عن أبي بصير قال: كتبت الى أبي جعفر عليه السلام: أخرجني الخرج قبل المونة أو بعد المونة؟ فكتب عليه السلام: بعد المونة.

الكافي ۵۴۵/۱ الوسائل ۳۵۴/۶ جامع احاديث الشيعة ۵۵۴/۸

— ابوبصیر می گوید: به امام باقر (ع) نوشتم: آیا خمس را پیش از مخارج اخراج کنم یا بعد از آن؟ امام (ع) نوشت: پس از مخارج.

۸۳

عقاب من لم يؤد الخمس كيفر کسی که خمس نمی دهد

۸۰۶ — ... عن أبي بصير عن أبي جعفر عليه السلام قال: كل شيء في قوتل عليه على شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله (ص) فإن لنا خمسة ولا يجزئ لأحد أن يشتري من الخمس شيئاً حتى يعيل إلينا حقناً.

الوسائل ۳۳۹/۶ جامع احاديث الشيعة ۵۲۹/۸

— از ابوبصیر از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: هر چیزی که

بر اساس شهادت به یگانگی خدا و رسالت محمد (ص) بر سر آن جنگیده اند، یک پنجم آن اختصاص به ما دارد و برای هیچکس روا نیست چیزی از خمس را خریداری کند تا حق ما به ما برسد.

۸۰۷ - ... عن ابی بصیر عن ابی جعفر علیه السلام قال: سمعته یقول: من اشترى شیئاً من الخمس لم یغذره الله، اشترى ما لا یجل له.

الوسائل ۳۳۸/۶

— ابوبصیر می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: هرکس چیزی از خمس را خریداری کند، خداوند عذر او را نمی پذیرد. او چیزی را خریده که برایش حلال نیست.

۸۰۸ - عن المهدي عليه السلام: بسم الله الرحمن الرحيم لعنة الله والملائكة والناس أجمعين على من آكل من ما لنا ذرهما حراماً.

البحار ۱۸۴/۵۳ الاحتجاج ۳۰۰/۲

— از حضرت مهدی (ع) نقل شده است: به نام خداوند بخشاینده مهربان. لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر کسی که یک درهم حرام از مال ما بخورد.

۸۰۹ - عن المهدي عليه السلام: وأما المتلبسون بأموالنا فمن استحل منها شيئاً فأكله فإنما يأكل الثيران.

اعلام الوری ۴۲۴/ کشف الغمة ۵۳۲/۲

— از حضرت مهدی (ع) نقل شده است: اما آنان که اموال ما را در اختیار گرفته اند، هرکس چیزی از آن را حلال بداند و بخورد یقیناً آتش خورده است.

۸۱۰ - عن علي عليه السلام إنه قال: من كثر ماله ولم يعط حقه فإنما ماله حیات یتهشهُ يوم القيامة.

البحار ۲۹/۹۶

— از علی (ع) نقل شده که فرمود: هرکه مالش فراوان گردد و حق آن را ادا نکند روز قیامت مال او تبدیل به مارهایی می شود که پیوسته او را می گزند.

۸۱۱ — ... عن هشام بن الحكم عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ مَتَعَ حَقًّا لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَنْفَقَ فِي بَاطِلٍ مِثْلِيهِ.

الكافي ۵۰۶/۳

— از هشام بن حکم از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس حق خدا را ندهد، دو برابر آن را در باطل خرج خواهد کرد.

۸۴

الزكاة زکات

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.

س ۲ / آیه ۲۷۷

آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند و نماز بر پا داشته و زکات داده اند پاداششان نزد پروردگارشان خواهد بود. هیچ ترسی بر آنان نیست و اندوهگین نمی شوند.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ.

س ۳۱ / آیه ۴

(نیکوکاران کسانی هستند) که نماز بر پا می دارند و زکات می دهند و به آخرت یقین دارند.

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ.

س ۴۱ / آیه ۷

(مشرکان آنانند) که زکات نمی دهند و به آخرت کفر می ورزند.

۸۱۲ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ الزَّكَاةَ كَمَا فَرَضَ الصَّلَاةَ... الحديث.

الفقيه ۲/۲ الوسائل ۳/۴ البحار ۱۸/۹۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: همان گونه که خداوند نماز را واجب ساخته زکات را نیز واجب کرده است...

۸۱۳ - عن ابي عبدالله عليه السلام انه قال: وَضَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الزَّكَاةَ عَلَى تِسْعَةِ أَشْيَاءَ وَعَفَى عَمَّا سِوَى ذَلِكَ: عَلَى الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْحِنْطَةِ وَالشَّعِيرِ وَالْتَّمْرِ وَالزَّرْبِيبِ وَالْإِبِلِ وَالْبَقَرِ وَالغَنَمِ.

الاستبصار ۲/۲ التهذيب ۳/۴ الوسائل ۳۶/۴ البحار ۳۰/۹۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) زکات را در ۹ چیز مقرر ساخت و از غیر آن صرف نظر کرد: طلا، نقره، گندم، جو، خرما، کشمش، شتر، گاو، گوسفند.

۸۱۴ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَيُّهَا النَّاسُ أَدُّوا زَكَاةَ أَمْوَالِكُمْ.

تفسیر ابي الفتوح ۱۰۴/۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ای مردم! زکات اموال خود را بپردازید.

۸۱۵ - عن يونس عن مبارك العقر قوفي: سمعت ابا الحسن عليه السلام يقول: إِنَّمَا وُضِعَتِ الزَّكَاةُ قُوْتًا لِلْفُقَرَاءِ وَتَوْفِيرًا لِأَمْوَالِكُمْ.

الفقيه ۲/۲

— یونس از مبارک عقر قوفی نقل کرده که گفت: از حضرت ابوالحسن (ع) شنیدم که می فرمود: زکات برای روزی بینوایان و افزونی اموال شما مقرر شده است.

۸۱۶ — ... عن ابي الحسن موسى عليه السلام قال: حَصَّوْا اَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ.

الفقيه ۲/۲ الكافي ۶۱/۴

— از حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) نقل شده که فرمود: با دادن زکات، اموال خود را مصون دارید.

۸۱۷ — ... عن عمرو بن شمر قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: حَصَّوْا اَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ وَدَاوُوا مَرْضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ وَمَا تَلَفَ مَالٌ فِي بَرٍّ وَلَا تَبْخِرُ إِلَّا بِمَتَاعِ الزَّكَاةِ.

ثواب الاعمال ۷۰/ الواسئل ۱۳/۶

— عمرو بن شمر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: با دادن زکات، اموال خود را مصون دارید، و با دادن صدقه بیمارانتان را درمان کنید. هیچ مالی جز به خاطر ندادن زکات، در خشکی و دریا نابود نگردید.

۸۱۸ — عن علي عليه السلام: بَرَكَةُ الْمَالِ فِي آدَاءِ الزَّكَاةِ.

الاثنا عشرية ۱۹/

— از علی (ع) نقل شده است: برکت مال در دادن زکات است.

۸۱۹ — ... عن جعفر بن محمد عن ابيه عن ابيه عن ابيه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الزَّكَاةُ قَنْطَرَةُ الْإِسْلَامِ.

مستدرک الوسائل ۵۹/۱ البحار ۲۳/۹۶

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدرانیش نقل شده که رسول

خدا (ص) فرمود: زکات، پل اسلام است.

۸۵

مانع الزکاة کسی که زکات نمی‌دهد

۸۲۰ — روی محمد بن مسلم، عن ابی جعفر علیه السلام انه قال: ما من عبد متع من زکاة ماله شيئاً إلا جعل الله ذلك ثعباناً من نارٍ مطلقاً في عُقْبِهِ يَنْهَشُ مِنْ لَحْمِهِ حَتَّى يَفْرَغَ مِنَ الْحِسَابِ وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: (سَيَطُوفُونَ مَا بِخَلْوَاهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ) يَغْنِي مَا بِخَلْوَاهِ مِنْ الزَّكَاةِ.

الفقيه ۶/۲ روضة المتقين ۱۷/۳

— محمد بن مسلم از امام باقر (ع) نقل کرده که فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که چیزی از زکات مال خود را ندهد مگر آنکه خداوند آن را به اژدهائی آتشین تبدیل می‌کند که به گردنش می‌پیچد و گوشت بدنش را می‌گزد تا از حساب فارغ شود، و همین است گفتار خداوند بزرگ: «روز قیامت آنچه نسبت به آن بخل ورزیده‌اند طوق گردنشان می‌شود» یعنی زکاتی که نسبت به آن بخل نموده‌اند.

۸۲۱ — روی عبید بن زرارة عن ابی عبدالله علیه السلام انه قال: ما من رجلٍ يمتنع درهماً في حقه إلا أنفق اثنين في غير حقه وما من رجلٍ يمتنع حقاً في ماله إلا طوقه الله به حية من نار يوم القيامة.

الكافي ۵۰۴/۳ الفقيه ۶/۲ روضة المتقين ۱۸/۳

— عبید بن زرارة از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: هیچ کس نیست که از دادن درهمی در راه حق امتناع ورزد مگر آنکه دو برابر آن را به ناحق خرج می‌کند، و هیچ کس نیست که حقی را در مال خود منع کند مگر آنکه خداوند آن را روز قیامت به ماری آتشین تبدیل می‌کند و به گردنش می‌افکند.

۸۲۲ — وفي رواية ابی بصير، عن ابی عبدالله علیه السلام قال: من متع

قِيْرَاطًا مِّنَ الزَّكَاةِ فَلَيْسَ بِمُؤْمِنٍ وَلَا مُسْلِمٍ وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي آتِعَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ»

روضه المتقين ۱۹/۳ الكافي ۵۰۳/۳ الفقيه ۶/۲

— در روایت ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر کس از دادن یک قیراط زکات امتناع ورزد مؤمن و مسلمان نیست، و همین است گفتار خداوند بزرگ: «چون مرگ یکی از آنان فرا رسد می گوید: پروردگارا! مرا بازگردان، شاید در مورد آنچه ترک کرده ام کار پسندیده ای انجام دهم».

۸۲۳ — ... عن سالم عن ابي بصير عن ابي عبد الله عليه السلام: مَنْ مَنَعَ قِيْرَاطًا مِّنَ الزَّكَاةِ فَلَيْسَ بِمُؤْمِنٍ وَلَا مُسْلِمٍ.

الوسائل ۱۸/۶ الكافي ۵۰۵/۳

— از سالم از ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل شده است: هر که از دادن یک قیراط زکات امتناع کند، اگر می خواهد یهودی بمیرد یا نصرانی.

۸۲۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَا مِنْ رَجُلٍ مَنَعَ زَكَاةَ مَا لَيْهِ إِلَّا جُعِلَ لَهُ شُجَاعٌ فِي عُنُقِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

تفسیر ابی الفتح ۶۹۶/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هیچ کس نیست که از دادن زکات مالش امتناع کند مگر آنکه خداوند آن را روز قیامت به صورت ماری بر گردنش می افکند.

۸۲۵ — قال ابو عبد الله عليه السلام: مَا ضَاعَ مَالٌ فِي بَرٍّ وَلَا بَحْرٍ إِلَّا بِمَنَعِ الزَّكَاةِ.

البحار ۲۱/۹۶

— امام صادق (ع) فرمود: هیچ مالی جز به خاطر ندادن زکات، در خشکی و دریا نابود نگردد.

۸۲۶ - ... عن ابي جعفر عليه السلام قال: وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا مُنِعَتِ الزَّكَاةُ مَتَّعَتِ الْأَرْضُ بَرَكَاتِهَا.

الكافي ۵۰۵/۳

— از امام باقر(ع) نقل شده که فرمود: در کتاب علی(ع) یافتیم که پیامبر خدا(ص) فرموده است: هرگاه زکات داده نشود، زمین برکات خود را باز خواهد داشت.

۸۲۷ - عن علي عليه السلام: شَرُّ الْأَمْوَالِ مَا نْ لَا يُنْفَقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَتَمَّ تَوَدُّ زَكَاتَهُ.

غررالحکم/۴۴۳

— از علی(ع) نقل شده است: بدترین مالها مالی است که در راه خدا خرج نشود و زکاتش پرداخت نگردد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۸۲۸ - عن علي عليه السلام انه قال: لَا يَقْبَلُ اللَّهُ الصَّلَاةَ مِنْ مَنْعِ الزَّكَاةِ.

البحار ۲۹/۹۶ مستدرک الوسائل ۵۰۶/۱

— از علی(ع) نقل شده که فرمود: خداوند نماز کسی را که از دادن زکات امتناع کرده است نمی پذیرد.

۸۲۹ - عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَا نْ لَا يُرْكِي.

الكافي ۵۰۴/۳

— از امام صادق(ع) نقل شده است که رسول خدا(ص) فرمود: مالی که زکات آن پرداخت نشود ملعون است ملعون است.

۸۳۰ - قال رسول الله صَلَّى الله عليه وآله: مَانِعُ الزَّكَاةِ فِي النَّارِ.

تفسیرابی الفتوح ۱/۶۹۷

- پیامبر خدا (ص) فرمود: کسی که زکات نمی‌دهد در آتش است.

• • •

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الرابع

وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا.

س ۳ / آیه ۹۷

برای خدا، حج این خانه بر همه مردم، هر که بتواند به آن راه یابد، مقرر است.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ
أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا.

س ۲ / آیه ۱۵۸

صفا و مروه از نشانه‌های الهی است، هر کس حج این خانه کند یا عمره به جای آورد گناهی بر او نیست که بر آن دو طواف کند.

۸۳۱ — عن ابی جعفر علیه السلام فی قول الله تبارک و تعالی قال: «فَفِرُّوا

إلى الله إني لكم منه نذير مبين» قال: حجوا إلى الله عز وجل.

تفسیر نورالقلوب ۱۳۰/۵ البحار ۱۷/۹۹

— از امام باقر (ع) درباره گفتار خداوند: «بسوی خدا فرار کنید، من از جانب وی بر شما بیم دهنده آشکاری هستم» نقل شده است که فرمود: بسوی خداوند بزرگ حج کنید.

۸۳۲ — عن الصادق عليه السلام قال: حج البيت وأجب لمن استطاع إليه سبيلاً وهو الزاد والراحلة مع صحة البدن، وأن يكون للإنسان ما يخلفه على عيائه وما يرجع إليه من بعد حجه.

البحار ۱۰۷/۹۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: حج خانه خدا برای کسی که بتواند به آن راه پیدا کند واجب است، و راه یافتن به آن، داشتن توشه و مرکب سواری و سلامت بدن است. علاوه بر این انسان مالی داشته باشد که آن را برای زن و فرزندش بگذارد و امکاناتی نیز داشته باشد که پس از انجام حج بدان مراجعه نماید.

۸۳۳ — عن ابن عباس قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من أراد الحج فليتعجل فإنه قد يمرض المريض ويفضل الصلاة وتعرض الحاجة.

مستدرک الوسائل ۴/۲

— از ابن عباس نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که بخواهد حج کند باید شتاب نماید، چرا که آدمی گاه بیمار می شود و گاهی چیزی از دستش می رود و گاه نیازی پیش می آید.

۸۳۴ — موسى بن القاسم عن معاوية بن عمار قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام: عن رجل له مال ولم يحج قط، قال: هو ممن قال الله تعالى: «ونحشروه يوم القيامة أعمى» قال: قلت: سبحان الله أعمى؟! قال: أعماه الله عن طريق الجنة.

تهذيب الأحكام ۱۸/۵

— موسی بن قاسم از معاویه بن عمار نقل کرده که گفت: از امام صادق (ع) درباره مردی که مال داشت و هرگز حج نکرد، سؤال کردم. فرمود: او از کسانی است که خداوند فرموده: «روز قیامت او را نابینا محسور می‌کنیم». راوی می‌گوید: گفتم: سبحان الله! نابینا؟! فرمود: خداوند او را به راه بهشت نابینا می‌کند.

۸۳۵ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حِجُّوا قَبْلَ أَنْ لَا تَحِجُّوا فَقَدْ أَنْهَدَمَ مَرَّتَيْنِ وَفِي الثَّلَاثَةِ يُرْفَعُ مِنْ أَظْهُرِكُمْ.

مستدرک الوسائل ۸/۲ تفسیر ابی‌الفتح ۱/۱۱۱

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: حج کنید پیش از آنکه حج به جای نیاورید، زیرا کعبه دو بار ویران گشت و برای سومین بار از میان نسل شما برداشته می‌شود.

۸۳۶ — ... عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام قال: لَا يَزَالُ الدِّينُ قَائِمًا مَا قَامَتِ الْكُفَّةُ.

الفقہ ۲/۱۵۸ الکافی ۴/۲۷۱ الوسائل ۸/۱۴

— از ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: تا وقتی کعبه بر پا باشد دین بر پاست.

۸۳۷ — فِي وَصِيَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ تَارِكُ الْحَجِّ وَهُوَ مُسْتَطِيعٌ كَافِرٌ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ» يَا عَلِيُّ مَنْ سَوَّفَ الْحَجَّ حَتَّى يَمُوتَ بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا.

تفسیر نورالثقلین ۱/۳۷۴ مکارم الاخلاق ۴۴۱ روضة المتظین ۱۲/۲۲۸

— در وصیت پیامبر (ص) به علی (ع) آمده است: ای علی! کسی که توانائی انجام حج را داشته باشد و آن را ترک کند کافر است. خداوند می‌فرماید: «برای خدا، حج این خانه بر همه مردم، هر که بتواند بدان راه یابد، مقرر است، و هر که

کفر ورزد یقیناً خداوند از جهانیان بی نیاز است». ای علی! هرکس حج را به تأخیر اندازد تا از دنیا برود، روز قیامت خدا او را یهودی یا نصرانی برمی انگیزد.

۸۳۸ — عن ابی عبدالله علیه السلام قال: الْحَاجُّ لَا يَزَالُ عَلَيْهِ نُورُ الْحَجِّ مَا لَمْ يُلْمَ بِذَنْبٍ.

الكافي ۲۵۵/۴ الوسائل ۶۸/۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: کسی که حج کرده، تا زمانی که مرتکب گناه نشده پوسته نور حج بر او باقی است.

۸۳۹ — عن ابی عبدالله عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْحَجَّةُ ثَوَابُهَا الْجَنَّةُ، وَالْعُمْرَةُ كَفَّارَةٌ لِكُلِّ ذَنْبٍ.

الكافي ۲۵۳/۴ الوسائل ۶۶/۸

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: پاداش یک بار حج کردن بهشت است، و عمره کفاره هر گناهی است.

۸۴۰ — عن علي عليه السلام: زِيَارَةُ بَيْتِ اللَّهِ أَمْنٌ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ.

غررالحکم ۴۲۶

— از علی (ع) نقل شده است: زیارت خانه خدا ایمنی از عذاب دوزخ است.

حج المرئي والحج بمال حرام حج ربائی و حج با مال حرام

۸۴۱ — عن ابی عبدالله علیه السلام قال: الْحَجُّ حَبَانٍ: حَجٌّ لِنَفْسِكَ وَحَجٌّ لِلنَّاسِ، فَمَنْ حَجَّ لِنَفْسِهِ كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى اللَّهِ الْجَنَّةَ وَمَنْ حَجَّ لِلنَّاسِ كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

البحار ۲۴/۹۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: حج بردو گونه است: حج برای خدا و حج برای مردم. هرکه برای خدا حج کند پاداش او بهشت است و آن بر عهده خداست، و هرکه برای مردم حج نماید پاداش وی روز قیامت بر عهده مردم است.

۸۴۲ — حدثنا عامر بن كثير السراج عن ابي الجارود عن ابي جعفر عليه السلام قال: قُلْتُ لَهُ بِمَكَّةَ أَوْ بَيْتِي يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا أَكْثَرَ الْحَاجِّ قَالَ: مَا أَقَلُّ الْحَاجِّ مَا يَغْفِرُ اللَّهُ إِلَّا لَكَ وَلَا ضَحَابِكَ وَلَا يَقْبَلُ إِلَّا مِنْكَ وَأَصْحَابِكَ.

بشارة المصطفى / ۷۳ جامع احاديث الشيعة ۱/ ۴۳۳

— عامر بن كثير سراج از ابوالجارود نقل کرده که گفت: در مکه یا منی به امام باقر (ع) گفتم: ای فرزند رسول خدا! چقدر حاجیان فراوانند! فرمود: چقدر حاجیان اند کند! خداوند، تنها تو و یاران ترا می آمرزد و جز از تو و یارانت نمی پذیرد.

۸۴۳ — في حديث وقال ابو جعفر عليه السلام: لَا يَقْبَلُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ حَجًّا وَلَا عُمْرَةً مِنْ مَالٍ حَرَامٍ.

البحار ۱۶۳/۹۶ امانی الصدوق / ۳۵۹

— در حدیثی امام باقر (ع) فرمود: خداوند حج و عمره ای را که از مال حرام انجام شده است نمی پذیرد.

۸۴۴ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: إِذَا اكْتَسَبَ الرَّجُلُ مَالًا مِنْ غَيْرِ جِلِّهِ ثُمَّ حَجَّ قَلْبِي نُودِي: لِأَبَيْكَ وَلَا سَعْدِيكَ، وَإِنْ كَانَ مِنْ جِلِّهِ قَلْبِي نُودِي: لَبَيْكَ وَسَعْدِيكَ.

الكافي ۵/ ۱۲۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: اگر کسی مالی از راه حرام به دست بیاورد و حج کند و لبیک بگوید، به او ندا داده می شود: «لأبيك ولأبيك سعديك»، و اگر از راه حلال به دست بیاورد و لبیک بگوید، به او ندا داده می شود:

«لبيتك و سعديك».

۸۴۵ — محمد بن علي بن الحسين قال: روي عن الأئمة عليهم السلام
انهم قالوا: مَنْ حَجَّ بِمَالٍ حَرَامٍ نُودِيَ عِنْدَ التَّلْبِيَةِ: لَا بَيْتَكَ عِبْدِي وَلَا سَعْدَتِكَ.

الفقيه ۲۰۶/۲ اوسائل ۱۰۲/۸

— محمد بن علي بن الحسين می گوید: از امامان عليهم السلام نقل
شده که فرموده اند: هرکس با مال حرام حج کند، هنگام گفتن لبيتک به او ندا داده
می شود: بنده من! «لَا بَيْتَكَ وَلَا سَعْدِيكَ».

مرکز تحقیقات کاپویر علوم اسلامی

الفصل الخامس الزيارات

۸۸

زيارة النبي صلى الله عليه وآله زيارة پیامبر (ص)

۸۴۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إن لله ملائكة سياحين في الأرض يتلوني عن أممي السلام.

امالی الصدوق / ۲۵۷ الوسائل / ۱۰ / ۲۶۴

— رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فرشتگانی دارد که در زمین سیر

می‌کنند و سلام امت مرا به من ابلاغ می‌نمایند.

۸۴۷ — عن عبدالله بن مسعود قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من سلم علي في شيء من الأرض أبلغته ومن سلم علي عند القبر سمعته.

الوسائل / ۱۰ / ۲۶۴

— از عبدالله بن مسعود نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس

در هر نقطه‌ای از زمین به من سلام کند به من ابلاغ می‌شود، و هرکس در کنار قبرم به من سلام کند من آن را می‌شنوم.

۸۴۸ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ زَارَنِي أَوْ زَارَ أَحَدًا مِنْ ذُرِّيَّتِي زُرْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَنْقَذْتُهُ مِنْ أَهْوَالِهَا.

کامل الزیارات / ۱۰ الوسائل ۲۵۹/۱۰ البحار ۱۲۳/۱۰۰

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس مرا یا یکی از فرزندانم را زیارت کند من او را روز قیامت زیارت می‌کنم و از ترس و وحشت آن روز نجاتش می‌دهم.

۸۴۹ — ... عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ زَارَ قَبْرِي بَعْدَ مَوْتِي كَانَ كَمَنْ هَاجَرَ إِلَيَّ فِي حَيَاتِي فَإِنَّ نَمَّ تَسْتِطِيعُوا فَأَبْتَعُوا إِلَيَّ السَّلَامَ فَإِنَّهُ يَبْلُغُنِي.

کامل الزیارات / ۱۴

— از علی بن الحسین (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس پس از مرگ من قبر مرا زیارت کند مانند کسی است که در زمان حیات من بسوی من هجرت کرده است. پس اگر قدرت نداشتید (قبر مرا زیارت کنید) به من سلام بفرستید که سلام شما به من خواهد رسید.

۸۵۰ — عن صفوان بن سليمان، عن النبي صلى الله عليه وآله قال: مَنْ زَارَنِي فِي حَيَاتِي أَوْ بَعْدَ مَوْتِي كَانَ فِي جِوَارِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

کامل الزیارات / ۱۳ الوسائل ۲۶۲/۱۰

— از صفوان بن سلیمان از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هر که مرا در زمان حیات یا پس از مرگم زیارت کند روز قیامت در همسایگی من خواهد بود.

۸۹

زیارة الأئمة عليهم السلام زیارت امامان عليهم السلام

۸۵۱ — عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام عن النبي صلى الله عليه وآله قال: مَنْ زَارَ عَلِيًّا بَعْدَ وَفَاتِهِ فَلَهُ الْجَنَّةُ.

الوسائل ۲۹۶/۱۰

— از امام صادق (ع) از پدرانش از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود:
هر که علی را پس از وفاتش زیارت کند برای او بهشت خواهد بود.

۸۵۲ — عن الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَ إِمَامًا مُفْتَرَضَ الطَّاعَةِ بَعْدَ وُفَايَةِ
وَصَلَّى عِنْدَهُ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حِجَّةً وَعُمْرَةً.

البحار ۱۰۰/۱۳۰

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هر کس امامی را که اطاعتش
واجب است پس از مرگش زیارت کند و چهار رکعت نماز در کنار او بخواند، خداوند
یک حج و عمره برای او می نویسد.

۸۵۳ — عن الصادق عليه السلام: مَنْ زَارَنَا بَعْدَ مَمَاتِنَا فَكَأَنَّمَا زَارَنَا فِي
حَيَاتِنَا... الحديث.

الوسائل ۱۰/۲۶۰

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هر که ما را پس از مرگمان
زیارت کند گویی ما را در زمان حیاتمان زیارت کرده است.

۹۰

زيارة الحسين عليهما السلام زیارت امام حسن و امام حسين عليهما السلام

۸۵۴ — ... عن ابن عباس عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ
زَارَ الْحَسَنَ فِي بَقِيعِهِ ثَبَّتَ قَدَمُهُ عَلَى الصَّرَاطِ يَوْمَ تَزَلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ.

البحار ۱۰۰/۱۴۱

— از ابن عباس نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: هر که حسن را در
بقیع زیارت کند، روزی که گامها در آن روز می لغزد گامش بر صراط استوار خواهد
بود.

۸۵۵ - عن ابي جعفر عليه السلام قال: زيارة قبر الحسين عليه السلام تعدل حجة مبرورة مع رسول الله.

کامل الزیارات / ۱۵۷ البحار / ۳۱/۱۰۱

- از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: زیارت قبر حسین (ع) با یک حج پذیرفته شده که با پیامبر خدا (ص) انجام گرفته باشد برابری می کند.

۸۵۶ - عن الرضا عليه السلام قال: من زار قبر الحسين عليه السلام كتب الله له حجة مبرورة.

الوسائل / ۱۰ / ۲۳۲

- از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: هر که قبر حسین (ع) را زیارت کند خداوند برای او یک حج پذیرفته خواهد نوشت.

۸۵۷ - قال ابو عبد الله عليه السلام: من أتى قبر الحسين عليه السلام عارفاً بحقه كان كمن حج مائة حجة مع رسول الله.

کامل الزیارات / ۱۶۲ البحار / ۴۲/۱۰۱

- امام صادق (ع) فرمود: هر که نزد قبر حسین (ع) بیاید و به حق او آشنا باشد مانند کسی است که یکصد حج با پیامبر خدا (ص) انجام داده باشد.

۸۵۸ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: طين قبر الحسين عليه السلام شفاء من كل داء.

کامل الزیارات / ۲۷۵ البحار / ۱۲۳/۱۰۱

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خاک قبر حسین (ع) شفای هر درد است.

۸۵۹ - عن سعد بن سعد قال: سألت الرضا عليه السلام عن الطين الذي يؤكل يأكله الناس فقال عليه السلام: كل طين حرام كالميتة والدم وما أهل لغير الله.

بِهِ مَا خَلَا طَيْبَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّهُ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ.

البحار ۱۰۱/۱۲۰ امالی الطوسی ۱/۳۲۷

— سعد بن سعد می گوید: از امام رضا (ع) درباره خاکبگی که مردم آن را می خورند سؤال کردم. فرمود: هر خاکی حرام است، همان گونه که مردار و خون و حیوانی که به نام غیر خدا سر بریده شده حرام می باشد، مگر خاک قبر حسین (ع) که درمان هر دردی است.

۸۶۰ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ الْجَزَعِ وَالْبُكَاءَ مَكْرُوهٌ لِلْعَبْدِ فِي كُلِّ مَا جَزَعَ مَا خَلَا الْبُكَاءَ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ) فَإِنَّهُ فِيهِ مَا جُورُ.

النفوس المهمة/ ۵۴۴ البحار ۴۴/۲۹۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: گریه و بی تابی در هر چیزی که جزع آور است برای بنده ناپسند است، مگر گریه بر حسین بن علی علیهما السلام که بنده در آن پاداش خواهد داشت.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
۹۱

زیارة الرضا عليه السلام زیارت امام رضا (ع)

۸۶۱ — عن جعفر بن محمد بن عمارة عن ابيه عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَتُدْفَنُ بِضَعَةِ مِيَّتِي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ لَا يَتَرُوهَا مُؤْمِنٌ إِلَّا أَوْجَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ الْجَنَّةَ وَحَرَّمَ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ.

الفتحه ۲/۳۵۱ جامع الاخبار/ ۳۷ البحار ۱۰۳/۳۱

— از جعفر بن محمد بن عماره از پدرش از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: به زودی در سرزمین خراسان پاره ای از تن من دفن خواهد شد. هیچ مؤمنی او را زیارت نکند مگر آنکه خداوند بهشت را برای او واجب می گرداند و بدنش را بر آتش حرام می کند.

۸۶۲ — عن امیرالمؤمنین صلوات الله علیه قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَتُدْفَنُ بِضَعَةِ مِثْيِ بَخْرَاسَانَ مَا زَارَهَا مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ كَرْبَهُ وَلَا مُذْنِبٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ.

الوسائل ۱۰/۳۵ امانی الصدوق ۱۰۴/ جامع الاخبار ۳۴/

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: به زودی در سرزمین خراسان پاره‌ای از تن من دفن خواهد شد. هیچ غم‌دیده‌ای او را زیارت نکند مگر آنکه خداوند اندوهش را برطرف می‌سازد، و هیچ گناهکاری به زیارت او نیاید مگر آنکه خداوند گناهانش را می‌آمرزد.

۸۶۳ — قال ابو جعفر محمد بن علي الرضا عليه السلام: ضَمِثْتُ لِمَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِي عَلَيْهِ السَّلَامُ بِطُوسٍ عَارِفًا بِحَقِّهِ الْجَنَّةَ عَلَى اللَّهِ (عَزَّوَجَلَّ).

الفقيه ۲/۳۴۹ روضة المتقين ۵/۳۹۵ الوسائل ۱۰/۴۳۵

— ابو جعفر، امام محمد تقی (ع) فرمود: هرکس قبر پدرم را در طوس زیارت کند و به حق وی آشنا باشد، بهشت را برای او بر عهده خدا ضمانت می‌کنم.

۹۲

زیارة فاطمة بنت الامام
الكاظم عليه السلام
زیارت فاطمه دختر
امام کاظم (ع)

۸۶۴ — عن ابن الرضا عليه السلام قال: مَنْ زَارَ قَبْرَ عَمَّتِي بِقُمْ فَلَهُ الْجَنَّةُ.

الوسائل ۱۰/۴۵۲ ثواب الاعمال ۱۲۴/ البحار ۱۰۲/۲۶۵

— از امام جواد (ع) نقل شده که فرمود: هرکه قبر عمه ام را در قم زیارت کند برای او بهشت خواهد بود.

۸۶۵ — عن سعد بن سعد قال: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ زِيَارَةِ فَاطِمَةَ بِنْتِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِقُمْ فَقَالَ: مَنْ زَارَهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ.

الوسائل ۱۰/۴۵۲ ثواب الاعمال ۱۲۴/ البحار ۱۰۲/۲۶۵

— سعد بن سعد می‌گوید: از امام رضا (ع) درباره زیارت فاطمه دختر موسی بن جعفر (ع) در قم، سؤال کردم، فرمود: هر که او را زیارت کند برای او بهشت خواهد بود.

۸۶۶ — عن النبي صلى الله عليه وآله: يا عليُّ مَنْ عَمَرَ قُبُورَكُمْ وَتَعَاهَدَهَا فَكَأَنَّمَا أَعَانَ سُلَيْمَانَ بْنَ دَاوُدَ عَلَى بِنَاءِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ.

سفينة البحار ۲/۴۰۰

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: ای علی! هر که قبرهای شما را تعمیر و از آنها مواظبت نماید، گویی با سلیمان بن داود در ساختن بیت المقدس کمک کرده است.

فضل بلدة قم وأهلها فضيلت شهر قم ومردم آن

۸۶۷ — قال ابوالحسن الاول عليه السلام: قُمْ غُشُّ آلِ مُحَمَّدٍ وَمَأْوَى شِيعَتِهِمْ... الخبر.

سفينة البحار ۲/۴۴۶

— موسی بن جعفر (ع) فرمود: قم آشیانه خاندان محمد و جایگاه شیعیان آنان است...

۸۶۸ — الحسن بن محمد القمي باسناده عن الصادق عليه السلام قال: إنَّ لِلَّهِ حَرَمًا وَهُوَ مَكَّةُ وَرَسُولِهِ حَرَمًا وَهُوَ الْمَدِينَةُ وَالْأَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حَرَمًا وَهُوَ الْكُوفَةُ وَنَا حَرَمًا وَهُوَ قُمْ، وَسْتُدْفَنُ فِيهَا امْرَأَةٌ مِنْ وُلْدِي تُسَمَّى فَاطِمَةَ مَنْ زَارَهَا وَجَبَّتْ لَهُ الْجَنَّةُ. (تاریخ قم)

البحار ۱۰۲/۲۶۷

— حسن بن محمد قمی به اسناد خود از امام صادق (ع) نقل کرده

که آن حضرت فرمود: خداوند حَرَمی دارد و آن مکه است، و پیامبرش حَرَمی دارد و آن مدینه است، و امیرالمؤمنین (ع) حَرَمی دارد و آن کوفه است، و ما حَرَمی داریم و آن قم است، و به زودی بانوئی از فرزندان من به نام فاطمه در آن سرزمین به خاک سپرده می شود، هر که او را زیارت کند بهشت بر او واجب می گردد.

۸۶۹ — قال الصادق عليه السلام: إِنَّمَا سُمِّيَ قُمْ لِأَنَّ أَهْلَهَا يَجْتَمِعُونَ مَعَ قَائِمِ آلِ مُحَمَّدٍ وَيَقُومُونَ مَعَهُ وَيَسْتَقِيمُونَ عَلَيْهِ وَيَتَضَرَّوْنَهُ.

سفينة البحار ۲/۴۴۶

— امام صادق (ع) فرمود: قم را بدان جهت قم نامیده اند که مردم آن با قائم آل محمد (ص) گرد می آیند و با او قیام می کنند و بر محور او درستی را می جویند و او را یاری می کنند.

۸۷۰ — وفي رواية سُمِّيَ قُمْ لِأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي لَيْلَةِ الْمِعْرَاجِ رَأَى إِبْلِيسَ بَارِكًا بِهِ الْبُقْعَةَ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَ شِيعَةَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَيَمْنَعَهُمْ عَنْ وِلَايَتِهِ وَمَحَبَّتِهِ وَيُحَرِّصَهُمْ عَلَى الْفُجُورِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قُمْ يَا مَلْعُونُ فَلَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ وَمِنْ ذَلِكَ سُمِّيَتْ بِقُمْ.

شجرة طوبى ۱/۲۲

— در روایتی آمده است که قم را بدان جهت قم نامیده اند که پیامبر خدا (ص) در شب معراج دید شیطان در این سرزمین اقامت نموده و می خواهد شیعیان علی (ع) را گمراه نماید و آنان را از ولایت و محبت علی باز دارد و بر گناه ترغیب نماید. پیامبر (ص) به او خطاب کرد: «قم یا ملعون!» ای ملعون! برخیز که تو بر آنان سلطه ای نخواهی داشت. بدین جهت این شهر را قم نامیدند.

۸۷۱ — في حديث قال ابو عبد الله عليه السلام: وَسَيَأْتِي زَمَانٌ تَكُونُ بَلَدَةُ قُمْ وَأَهْلُهَا حُجَّةً عَلَى الْخَلَائِقِ وَذَلِكَ فِي زَمَانٍ غَيْبَةِ قَائِمِنَا عَلَيْهِ السَّلَامُ... الخبر.

سفينة البحار ۲/۴۴۵

— در حدیثی امام صادق (ع) فرمود: زمانی خواهد آمد که شهر قم و مردم آن برای تمام خلائق حجتند، و این در دوران غیبت قائم ماست...

۸۷۲ — عن ابی الحسن الرضا علیه السلام قال: إِنَّ لِلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابٍ وَلَا أَهْلَ قُمَّ وَاحِدًا مِنْهَا فَطُوبَى لَهُمْ ثُمَّ طُوبَى لَهُمْ ثُمَّ طُوبَى لَهُمْ.

سفينة البحار ۴۴۶/۲

— از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: بهشت هشت در دارد که یکی از آنها اختصاص به مردم قم دارد. خوشا به حال آنان، خوشا به حال آنان، باز هم خوشا به حال آنان!

۸۷۳ — في رواية عن ابی عبدالله عليه السلام قال: مَرْحَبًا بِأَخْوَانِنَا مِنْ أَهْلِ قُمَّ... الخبر.

شجرة طوبى ۲۲/۱ سفينة البحار ۴۴۶/۲

— در روایتی از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مرحبا به برادران

قمی ما...

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

القسم الرابع
السياسة

مركز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
بخش چهارم

درسیاست

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الاول

۹۴

ولاية الفقيه ولاية فقيه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ...

س ۴ / آیه ۵۹

ای کسانی که ایمان آورده اید، خدا را اطاعت نمائید و از پیامبر و اولوالامر خویش فرمان ببرید...

۸۷۴ - عن المهدي عليه السلام: وَأَمَّا حَوَادِثُ الْوَأَقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَاةِ حَدِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ.

البحار ۱۸۱/۵۳ کمال الدین و نعماء النعمة ۴۸۴/۲ الاحتجاج ۲۸۳/۲ كشف الغمة ۵۳۱/۲ ولاية الفقيه ۸۸/

- از حضرت مهدی (ع) نقل شده است: در حوادثی که پیش می آید، به راویان احادیث ما مراجعه کنید، زیرا آنان حجّت من بر شما، و من حجّت خدا بر ایشانم.

۸۷۵ - فی حدیث عن ابی محمدان عسکری: فَأَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ، حَافِظًا لِدِينِهِ، مُخَالِفًا عَلَى هَوَاهُ، مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ، فَلِلْعَوَامِ أَنْ يُقَلِّدُوهُ، وَذَلِكَ لِأَيْكَونُ إِلَّا بَعْضَ فُقَهَاءِ الشَّيْعَةِ لَا كُلَّهُمْ... الخیر.

اوسائل ۹۵/۱۸ الاحتجاج ۲/۲۶۳

— در حدیثی از امام حسن عسکری (ع) نقل شده که فرمود: از میان فقیهان، هر که خویشتن دار و نگهبان دینش باشد و با هوای خود مخالفت نماید و فرمان مولایش را اطاعت کند، عموم مردم باید از او تقلید کنند. این دسته، برخی از فقیهای شیعه هستند نه همه آنان...

۸۷۶ - ... عن سلیمان بن خالد، عن ابی عبد الله علیه السلام قال: اتَّقُوا الْحُكُومَةَ فَإِنَّ الْحُكُومَةَ هِيَ لِإِمَامِ الْعَالَمِ بِالْقَضَاءِ الْعَادِلِ فِي الْمُسْلِمِينَ نَبِيٌّ (كَتَبِي) أَوْ وَصِي نَبِيٍّ.

ولاية الفقيه ۸۶/ الواسئل ۷/۱۸

— از سلیمان بن خالد از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: از حکومت بپرهیزید، چرا که حکومت اختصاص به رهبری از قبیل پیامبر یا وصی پیامبر دارد که به داوری آگاه می باشد و در میان مسلمانان به عدالت رفتار می کند.

۸۷۷ - ... عن عمر بن حفظة قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام عن رجلين من أصحابنا بينهما منازعة في دين أو ميراث فتحاكما إلى السلطان وإلى القضاة أتجل ذلك؟ قال: من تحاكم إليهم في حق أو باطل فإنما تحاكم إلى الطاغوت وما يحكم له فإنما يأخذ سُخْتًا وَإِنْ كَانَ حَقًّا تَابَتَّ لَهُ، لِأَنَّهُ أَخَذَهُ بِحُكْمِ الطَّاغُوتِ وَمَا أَمَرَّ اللَّهُ أَنْ يُكْفَرَ بِهِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: «بُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ» قُلْتُ: فَكَيْفَ يَضْتَمَانُ؟ قَالَ: يَنْظُرَانِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مِمَّنْ قَدَّرُوا حَدِيثَنَا وَنَظَرُوا فِي حَلَالِنَا وَحَرَامِنَا وَعَرَفَ أَحْكَامَنَا فَلْيَرْضَوْا بِهِ حَكْمًا فَإِنِّي قَدْ جَعَلْتُهُ عَلَيْكُمْ حَاكِمًا... الخیر.

ولاية الفقيه ۱۰۰/ الواسئل ۹۹/۱۸

— عمر بن حنظله می‌گوید: از امام صادق (ع) درباره دو نفر از شیعیان که میان آنان در مورد وام یا میراثی نزاع درگرفته و قضاوت را نزد حاکم ستمگر برده و از داوران وی حکم خواسته‌اند، سؤال کردم، آیا چنین کاری رواست؟ فرمود: هرکس در مورد حق یا باطلی قضاوت را نزد آنان ببرد، یقیناً داوری را نزد طاغوت برده است و چیزی را که حاکم به نفع وی داوری می‌کند هر چند حق مسلم او باشد اگر بگیرد حرام است، زیرا آن را به حکم طاغوت گرفته و خدا فرمان داده است که مردم به طاغوت کفر ورزند. فرموده است: «می‌خواهند داوری را نزد طاغوت ببرند در حالیکه دستور یافته‌اند که به آن کفر ورزند» سؤال کردم: پس چه کنند؟ فرمود: ببینند از میان شما هرکس حدیث ما را روایت نموده و در حلال و حرام ما نظر کرده و احکام ما را شناخته است باید به داوری او راضی شوند، زیرا من او را حاکم شما قرار داده‌ام...

۸۷۸ — عن علي عليه السلام: أَلْعُلَمَاءُ حُكَّامٌ عَلَى النَّاسِ.

غررالحکم/ ۲۰ ولایة الفقیه/ ۱۲۴

— از علی (ع) نقل شده است: دانشمندان، حاکمان مردمند.

الفصل الثاني

۹۵

الجهاد جهاد

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ.

س ۴۷ / آیه ۷

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اگر خدا را یاری کنید خدا شما را یاری می‌کند و گامهایتان را استوار می‌دارد.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.

س ۲ / آیه ۲۱۶

جهاد بر شما مقرر شده است در حالیکه آن برای شما ناخوشایند است. شاید شما چیزی را ناخوشایند داشته باشید در صورتیکه برای شما خوب است، و شاید چیزی را دوست داشته باشید در صورتیکه برای شما بد است. خدا می‌داند و شما نمی‌دانید.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ.

س ۲ / آیه ۲۰۷

از جمله مردم کسی است که جان خود را برای طلب خشنودی خدا می‌فروشد، و خداوند نسبت به بندگان (خود) مهربان است.

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ
الظَّالِمِينَ، فَمَا تَلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا.

س ۴ / آیه ۷۶

کسانی که ایمان آورده‌اند، در راه خدا می‌جنگند و کسانی که کفر ورزیده‌اند در راه طاغوت پیکار می‌کنند. شما با دوستان شیطان بجنگید که مکر شیطان، ضعیف است.

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا.

س ۴ / آیه ۷۴

آنان که زندگی دنیا را به آخرت می‌فروشند باید در راه خدا بجنگند، و هر که در راه خدا بجنگد و کشته شود یا غالب گردد، پاداشی بزرگ به او خواهیم داد.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ
صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ.

س ۸ / آیه ۶۵

ای پیامبر! مؤمنان را به پیکار ترغیب کن. اگر از شما بیست تن شکیا باشند

بر دوستان تن غالب می‌شوند، و اگر از شما صد تن شکیبیا باشند بر هزار تن از کافران غلبه می‌یابند، زیرا آنان گروهی هستند که نمی‌فهمند.

۸۷۹ — عن ابي عبد الله عليه السلام عن آباءه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْخَيْرُ كُلُّهُ فِي السَّيْفِ وَتَحْتَ ظِلِّ السَّيْفِ وَلَا يُقِيمُ النَّاسَ إِلَّا السَّيْفُ، وَالسُّيُوفُ مَقَالِيدُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ.

التهذيب ۱۲۲/۶ امانی الصدوق ۴۶۳/ انکافی ۲/۵ البحار ۹/۱۰۰

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

تمام خوبیه‌ها در شمشیر و در سایه شمشیر است، و جز شمشیر چیزی مردم را بر پا نمی‌دارد. شمشیرها کلیدهای بهشت و دوزخند.

۸۸۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْجَنَّةُ تَحْتَ ظِلِّ السُّيُوفِ.

تفسیر ابی الفتح ۶۸۶/۱ جامع الاخبار ۹۷/ الاثناعشرية ۸/

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بهشت زیر سایه شمشیرهاست.

۸۸۱ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: السُّيُوفُ مَفَاتِيحُ الْجَنَّةِ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۳

— رسول خدا (ص) فرمود: شمشیرها کلیدهای بهشت هستند.

۸۸۲ — عن ابن مسعود عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَيَّ اللهُ عَزَّوَجَلَّ، الصَّلَاةُ وَالْبِرُّ وَالْجِهَادُ.

البحار ۱۱/۱۰۰

— ابن مسعود از پیامبر (ص) نقل کرده که آن حضرت فرمود:

محبوبترین کارها نزد خداوند نماز و نیکوکاری و جهاد است.

۸۸۳ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام: أَمَا بَعْدُ فَإِنَّ الْجِهَادَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَتَحَهُ اللَّهُ لِمَنْ لِيَاخِصَّةِ أَوْلِيَائِهِ وَهُوَ لِيَأْسُ التَّقْوَى، وَدِرْعُ اللَّهِ الْحَصِينَةُ وَجُنَّتُهُ الْوَثِيقَةُ فَمَنْ تَرَكَهُ رَغْبَةً عَنْهُ أَنْبَسَهُ اللَّهُ تَوْبَ الذُّكْرِ وَشِمْلَةَ الْبَلَاءِ... الحديث.

نهج البلاغه (فیض) / ۸۵ الصالح / ۶۹

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: اما بعد، جهاد، دری از درهای بهشت است که خداوند آن را برای دوستان مخصوص خود گشوده است. جهاد، لباس پرهیزگاری و زره محکم و سپر مورد اطمینان الهی است. هر که آن را از روی بی‌اعتنائی ترک کند خداوند لباس ذلت به او می‌پوشاند و گرفتار بلا می‌شود...

۸۸۴ — عن علي عليه السلام: الْجِهَادُ عِمَادُ الدِّينِ وَمِنْهَا جُ السُّعْدَاءِ.

غررالحکم / ۴۹

— از علی (ع) نقل شده است: جهاد، ستون دین و راه آشکار سعادتمندان است.

۸۸۵ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: الْجِهَادُ أَفْضَلُ الْأَشْيَاءِ بَعْدَ الْفَرَايِضِ.

الكافي ۴/۵ النوازل ۷/۱۱ روضة الواعظین ۳۶۲/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است: پس از واجبات، جهاد برترین چیز است.

۸۸۶ — عن علي عليه السلام: تَوَابُ الْجِهَادِ أَكْبَرُ التَّوَابِ.

غررالحکم / ۳۶۶

— از علی (ع) نقل شده است: پاداش جهاد بزرگترین پاداش است.

۸۸۷ — عن علي عليه السلام: زَكَاةُ الشَّجَاعَةِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

غررالحکم / ۴۲۵

— از علی (ع) نقل شده است: زکات شجاعت، جهاد در راه

خداست.

۸۸۸ — قال النبي صلى الله عليه وآله: أجود الناس من جاد بنفسه في

سبيل النبوة... الخیر.

البحار ۲۴/۴۱

— پیامبر (ص) فرمود: بخشنده‌ترین مردم کسی است که جانش را در

راه خدا فدا کند...

۸۸۹ — عن امير المؤمنين عليه السلام: ان رسول الله صلى الله عليه

وآله أمر بان شعار قبل الحرب وقان ولمكن في شعارك اسم من أسماء الله تعالى.

مستدرک الوسائل ۲/۲۶۵

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) فرمان داد

پیش از جنگ شعار داده شود، و فرمود: باید در شعارتان نامی از نامهای خداوند باشد.

۸۹۰ — قال علي عليه السلام: إذا تقيتكم عدوكم في الحرب فأقلوا الكلام

وأكثرُوا ذكر الله عز وجل.

البحار ۱۵۴/۹۳

— علی (ع) فرمود: هرگاه در میدان نبرد، با دشمن روبرو شدید کمتر

سخن بگوئید و ذکر خدا را فراوان بر زبان جاری کنید.

۸۹۱ — عن النبي صلى الله عليه وآله: طوبى لمن أكثر ذكر الله في

الجهاد.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۳

— از پیامبر (ص) نقل شده است: خوشا به حال کسی که در حال

جهاد، بسیار یاد خدا کند.

۸۹۲ - عن علي عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَيْدِيكُمْ فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَجَاهِدُوا بِأَلْسِنَتِكُمْ فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَجَاهِدُوا بِقُلُوبِكُمْ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۴

- از علی (ع) نقل شده که فرمود: با دستهای خویش در راه خدا جهاد کنید، اگر نتوانستید بوسیله زبانتان و اگر برآن نیز قدرت نداشتید بوسیله دلهایتان پیکار نمایید.

۸۹۳ - عن علي عليه السلام: أَنْصُرَ اللَّهُ بِقَلْبِكَ وَلِسَانِكَ وَيَدِكَ فَإِنَّ اللَّهَ مُبْحَانُهُ قَدْ تَكْفَلَ بِنَصْرٍ مَنْ نَصَرَهُ.

غررالحکم ۱۱۸/

- از علی (ع) نقل شده است: با دست و دل و زبان خویش خدا را یاری کن، چرا که خداوند پیروزی کسی را که او را یاری نموده برعهده گرفته است.

۸۹۴ - عن امير المؤمنين عليه السلام قال: الْفِرَارُ مِنَ الرَّحْفِ مِنَ الْكِبَائِرِ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۵۵

- از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: فرار از میان لشکر انبوهی که به دشمن یورش برده، از گناهان کبیره است.

۸۹۵ - عن النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السَّلَاحَ فَلَيْسَ

مِنَّا.

مستدرک الوسائل ۲/۲۷۰

- از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هرکس برضد ما سلاح بردارد از

ما نیست.

فضل المجاهدين فضیلت جهاد کنندگان

۸۹۶ — و قال صلى الله عليه وآله: (اي النبي): مَثَلُ الْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ الْقَائِمِ الْقَائِمِ لَا يَزَالُ فِي صَوْمِهِ وَصَلَوْتِهِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى أَهْلِهِ... الخبر

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۳

— پیامبر (ص) فرمود: مثل مجاهدان راه خدا مثل کسی است که در حال قیام و عبادت پیوسته به نماز و روزه خویش مشغول است. تا آنگاه که نزد خانواده خود بازگردند...

۸۹۷ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: كُلُّ حَسَنَاتِ بَنِي آدَمَ تُخَصِّصُهَا الْمَلَائِكَةُ إِلَّا حَسَنَاتِ الْمُجَاهِدِينَ فَإِنَّهُمْ يَعْجِزُونَ عَنْ عِلْمِ ثَوَابِهَا.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: فرشتگان تمام نیکیهای بنی آدم را برمی شمردند مگر نیکیهای مجاهدان را که حتی از آگاهی به پاداش آن هم ناتوانند.

۸۹۸ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله انه قال: مَنْ جَبُنَ عَنِ الْجِهَادِ فَلْيَجْهَزْ بِالْمَالِ رَجُلًا يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ جُهِّزَ بِمَالٍ غَيْرِهِ فَلَهُ فَضْلُ الْجِهَادِ وَلِمَنْ جَهَّزَهُ فَضْلُ النَّفَقَةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَكِلَاهُمَا فَضْلٌ وَالْجُودُ بِالنَّفْسِ أَفْضَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مِنَ الْجُودِ بِالْمَالِ.

۳ — از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: هرکس از جهاد بیم دارد باید با مال خود، کسی را که در راه خدا جهاد می کند (برای پیکار با دشمن) آماده سازد. مجاهد راه خدا اگر با مال فرد دیگری (برای جهاد) آماده شود فضیلت جهاد را خواهد داشت، و برای کسی که او را آماده ساخته است فضیلت انفاق در راه خدا خواهد بود. هر دو کار فضیلت دارد اما بذل جان در راه خدا بهتر از بذل مال است.

۸۹۹ — و روي عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: لِلْجَنَّةِ بَابٌ يُقَالُ لَهَا "بَابُ الْمُجَاهِدِينَ يَدْخُلُونَ مِنْهُ... الخَيْرِ.

ارشاد القلوب ۱/۹۸

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: بهشت دری دارد که آن را درب مجاهدان می‌گویند، و جهاد کنندگان از آن در وارد می‌شوند.

۹۰۰ — عن علي عليه السلام: الْمُجَاهِدُونَ تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ.

غرر الحکم ۴۹/

— از علی (ع) نقل شده است: درهای آسمان برای جهاد کنندگان گشوده می‌شود.

۹۰۱ — عن موسى بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْكُ مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلُ عَنِّيهِ السَّلَامُ... الخَيْرِ.

مركز تحقيق كتاب پيغمبر عليه السلام ۲۴۲/۳ وسائل البحار ۱۰/۱۲

— از موسی بن جعفر (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نخستین کسی که در راه خدا جنگید ابراهیم خلیل (ع) بود...

۹۰۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: خَيْرُ الْغَزَاةِ فِي الدُّنْيَا هِيَ خَيْرُهُمْ فِي الْجَنَّةِ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۲ وسائل ۵/۱۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: اسبهای پیکارگران در دنیا همان اسبهای آنان در بهشت است.

۹۰۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ بَلَغَ رِسَالَةَ غَازٍ كَانَ

كَمْ مِنْ أَغْتَقَ رَقَبَةً وَهُوَ شَرِيكُهُ فِي تَوَابِ غَزْوَتِهِ ۝

التهدیب ۱۲۳/۶ امالی الصدوق / ۴۶۳ البحار ۹/۱۰۰ الكافی ۸/۵

— رسول خدا (ص) فرمود: هرکس پیام پیکارگری را (به کسانی) برساند مانند کسی است که برده‌ای را آزاد کرده است و در پاداش پیکاروی شریک خواهد بود.

۹۷

فضل الشهداء فضیلت شهیدان

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ.

س ۲/ آیه ۱۵۴

به کسانی که در راه خدا کشته می‌شوند مرده مگوئید، بلکه زنده‌اند ولی شما نمی‌دانید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتاً، بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ.

س ۳/ آیه ۱۶۹

مپندارید آنان که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده‌اند. بلکه زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی به آنان داده می‌شود.

۹۰۴ — عن الصادق عن آبائه عليهم السلام: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: فَوْقَ كُلِّ بَرٍّ بَرٌّ حَتَّى يُقْتَلَ الرَّجُلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَإِذَا قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

عَزَّوَجَلَّ فَلَيْسَ فَوْقَهُ بَرٌّ... الخیر.

البحار ۱۰/۱۰۰

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:
بالا تر از هر نیکی، نیکی دیگری است تا آدمی در راه خدا کشته شود، هرگاه در راه
خدا کشته شد، بالا تر از آن، نیکی وجود ندارد.

۹۰۵ — عن ابي حمزة قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: إِنَّ عَلِيَّ بْنَ
الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ قَطْرَةٍ
أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ قَطْرَةٍ دَمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

الكافي ۵/۵۳ اوسائل ۸/۱۱

— ابو حمزه می‌گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می‌فرمود: علی بن
الحسین (ع) می‌فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: هیچ قطره‌ای نزد خدا محبوب‌تر از
قطره‌خونی که در راه خدا ریخته می‌شود نیست.

۹۰۶ — عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ: أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ.

البحار ۸/۱۰۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: شهادت،
با شرافت‌ترین مرگ است.

۹۰۷ — عن علي عليه السلام: إِنَّ أَكْرَمَ الْمَوْتِ الْقَتْلُ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ
لَأَلْفُ ضَرْبَةٍ بِالسَّيْفِ لَا تُهَوِّنُ مِنْ مِيتَةِ عَلِيٍّ الْفِرَاشِ.

غرر الحکم ۲۵۰/

— از علی (ع) نقل شده است: ارزشمندترین مرگ‌ها شهادت است.
سوگند به آن کس که جانم به دست اوست هزار ضربه شمشیر برای من آسان‌تر از
مردن در بستر است.

۹۰۸ — عن الثمالي عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: ما من قطرة أحب إلى الله عز وجل من قطرتين؛ قطرة دم في سبيل الله، وقطرة ذمعة في سواد الليل لا يريد بها العبد إلا الله عز وجل.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۴ البحار ۱۰/۱۰۰

— از ثمالی از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: هیچ قطره‌ای نزد خدا محبوبتر از دو قطره نیست: قطره‌ی خونی که در راه خدا ریخته شود، و قطره‌ی اشکی که در تاریکی شب از چشم بنده‌ای برای خاطر خدا جاری گردد.

۹۰۹ — ... عن زيد بن علي عن أبيه عليه السلام عن أبيه عن أبيه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لِلشَّهِيدِ مَبْعُ خِصَالٍ مِنَ اللهِ أَوْلَى قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ مَغْفُورٌ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ، وَالثَّانِيَةُ يَقَعُ رَأْسُهُ فِي جِجْرٍ زَوْجَتِيهِ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ، وَتَمْسَحَانِ الْغُبَارَ عَنْ وَجْهِهِ، وَتَقُولَانِ: مَرْحَبًا بِكَ وَيَقُولُ هُوَ مِثْلَ ذَلِكَ لَهُمَا وَالثَّالِثَةُ يُكْسَى مِنْ كَسْوَةِ الْجَنَّةِ، وَالرَّابِعَةُ تَبْتَدِرُهُ خَزَنَةُ الْجَنَّةِ بِكُلِّ رِيحٍ طَيِّبَةٍ أَيُّهُمْ يَأْخُذُ مَعَهُ، وَالْخَامِسَةُ أَنْ يَرَى مَثَلَهُ، وَالسَّادِسَةُ يُغَانُ لِرُوحِهِ. اشرح في الجنة حيث شئت، والسابعة أن ينظر في وجه الله وإنها لراحة لكل نبي وشهيد.

الوسائل ۱۱/۱۰

— از زید بن علی از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: شهید از سوی خدا دارای هفت خصلت است: ۱- نخستین قطره‌ی خورش که به زمین می‌ریزد تمام گناهانش آمرزیده می‌شود. ۲- سرش در دامان دو همسرش از حوریان قرار می‌گیرد، و آن دو، گرد و خاک از صورتش پاک می‌کنند و به او خوش آمد می‌گویند، او نیز به آنان خوش آمد می‌گوید. ۳- از لباسهای بهشتی به او می‌پوشانند. ۴- خازنان بهشت هر کدام با هر بوی خوشی به سوی او پیشدستی می‌کنند که او را با خود ببرند. ۵- شهید جایگاه خود را می‌بیند. ۶- به روح او خطاب می‌شود که هر کجای بهشت که می‌خواهی گردش کن. ۷- شهید به خدا نظر می‌کند و این نگاه مایه آرامش هر پیامبر و شهیدی خواهد بود.

۹۱۰ - عن ابي بصير قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَمْ يُعْرِفْهُ اللَّهُ شَيْئاً مِنْ سَيِّئَاتِهِ.

الوسائل ۹/۱۱ الكافي ۵/۵۴

— از ابوبصیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هر که در راه خدا کشته شود خداوند او را از هیچ یک از گناهانش آگاه نمی‌گرداند.

۹۱۱ - عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَا مِنْ أَحَدٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ فَيَتَمَنَّى أَنْ يَخْرُجَ مِنْهَا إِلَّا الشَّهِيدُ فَإِنَّهُ يَتَمَنَّى أَنْ يَرْجَعَ فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ مِمَّا يَرَى مِنْ كَرَامَةِ اللَّهِ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: کسی نیست که وارد بهشت شود و آرزو کند از آن بیرون رود، مگر شهید که به خاطر کرامتی که از جانب خداوند دیده است آرزو می‌کند (به دنیا) برگردد و دهها بار کشته شود.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۹۱۲ - عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْلَى مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ الشَّهِيدُ... الخبر.

البحار ۷۱/۲۷۲

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نخستین کسی که وارد بهشت می‌شود شهید است...

۹۱۳ - عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: ثَلَاثَةٌ يَشْفَعُونَ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَيَسْمَعُهُمْ: الْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْعُلَمَاءُ ثُمَّ الشُّهَدَاءُ.

البحار ۱۰۰/۱۲ قرب الاسناد ۳۱

— از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: روز قیامت سه دسته نزد خدا شفاعت می‌کنند و خدا شفاعت آنان را می‌پذیرد:

پیامبران، دانشمندان و شهیدان.

۹۱۴ - ... عن عبدالله بن سنان، عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ قُتِلَ دُونَ مَظْلِمَتِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ.

الكافي ۵/۵۲

— از عبدالله بن سنان از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس در برابر ستمی که بر او رفته است کشته شود شهید است.

۹۱۵ - ... عن فضيل بن يسار عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ زِيَارَةَ قَبْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَزِيَارَةَ قُبُورِ الشَّهَدَاءِ وَزِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ تَعْدِلُ حِجَّةً مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

کامل الزیارات ۱۵۷/۴ کافي ۴/۵۴۸ الوسائل ۱۰/۲۵۵ روضة المتقين ۵/۳۶۰

— از فضیل بن یسار از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: زیارت قبر رسول خدا (ص) و زیارت قبر شهیدان و زیارت قبر حسین (ع) برابر است با حجی که با پیامبر (ص) انجام گرفته است.

۹۸

الاحسان إلى الأسير نیکوئی با اسیران

۹۱۶ - ... عن زرارة عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِطْعَامُ الْأَسِيرِ حَقٌّ عَلَى مَنْ أَسْرَهُ وَإِنْ كَانَ يُرَادُ مِنَ الْغَدِ قَتْلُهُ، فَإِنَّهُ يَتَّبِعِي أَنْ يُطْعَمَ وَيُسْقَى وَيُرْفَقَ بِهِ كَافِرًا كَانَ أَوْغَيْرَهُ.

الوسائل ۱۱/۶۸

— از زراره نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: غذا دادن به اسیر برعهده کسی است که او را اسیر نموده است، هرچند بخواهد فردای آن روز او را بکشد. باید به اسیر— خواه کافر باشد یا غیر کافر— آب و غذا داد و با او به نرمی رفتار کرد.

۹۱۷ - ... عن ابی بصیر، عن ابی عبدالله علیه السلام قال: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: «وَيُطْعَمُونَ الْقُلْعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِنْ كِبَانٍ وَتَيْمَامٍ وَأَسِيرًا» قَالَ: هُوَ الْأَسِيرُ وَقَالَ: الْأَسِيرُ يُطْعَمُ وَإِنْ كَانَ يُقَدَّمُ لِلْقَتْلِ وَقَالَ: إِنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يُطْعِمُ مَنْ خَلَدَ فِي السَّجْنِ مِنْ بَيْتِ مَالِ الْمُسْلِمِينَ.

الوسائل ۶۹/۱۱

— ابوبصیر می‌گوید: از امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «غذا را با اینکه دوست دارند، به یتیم و اسیر اطعام می‌کنند» سؤال کردم، فرمود: این همان اسیر است، و فرمود: باید به اسیر غذا داد هر چند او را برای کشتن آماده کرده‌اند، و فرمود: علی (ع) از بیت المال مسلمانان به زندانیان ابدی غذا می‌داد.

۹۱۸ - ... قال علي عليه السلام: إطعام الأسير والإحسان إليه حق واجب وإن قتلته من الغد.

قرب الاسناد/ ۴۲ الوسائل ۶۹/۱۱

— علی (ع) فرمود: غذا دادن و نیکی نمودن به اسیر حقی واجب است هر چند فردای آن روز او را بکشی.

• • •

الفصل الثالث

۹۹

الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر امر به معروف ونهی از منکر

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

س ۳ / آیه ۱۱۰

بهترین امتی که برای این مردم نمودار شده اند شما بوده اید که به نیکی فرمان می دهید و از بدی باز می دارید.

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ.

س ۳ / آیه ۱۱۴

به خدا و روز قیامت ایمان دارند و به نیکی فرمان می دهند و از بدی باز می دارند و به سوی خوبیها شتاب می کنند. اینان از شایستگانند.

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لِّبَنَّا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى.

س ۲۰ / آیه ۴۴

با او سخنی نرم گوئید شاید پند گیرد یا بترسد.

۹۱۹ — ... عن يعقوب بن يزيد باسناده الى ابي جعفر عليه السلام انه قال: الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ خُلُقَانِ مِنْ خُلُقِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَمَنْ نَصَرَهُمَا أَعَزَّهُ اللَّهُ وَمَنْ خَذَلَهُمَا خَذَلَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ.

الخصال ۴۲/۱ تفسیر نورالثقلین ۳۸۱/۱ مشکوة الانوار ۴۸/ مستدرک الوسائل ۳۸۵/۲ الکافی ۵۹/۵

— يعقوب بن يزيد به استاد خود از امام باقر (ع) روایت کرده که فرمود: امر به معروف و نهی از منکر دو خصلت از خصلت‌های الهی هستند. هر که این دو خصلت را یاری کند خداوند او را عزیز می‌گرداند، و هر که دست از یاری آن دو بردارد خداوند به او کمک نخواهد کرد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۹۲۰ — ... عن بكر بن محمد عن ابي عبد الله عليه السلام قال: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: أَيُّهَا النَّاسُ مُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ، فَإِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ لَمْ يَقْرَبَا أَجْلاً وَلَمْ يُبَاعِدَا رِزْقاً... الحديث.

الوسائل ۳۹۹/۱۱

— بكر بن محمد می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: ای مردم! امر به معروف و نهی از منکر کنید، زیرا امر به معروف و نهی از منکر هیچ مرگی را نزدیک و هیچ رزقی را دور نساخته‌اند...

۹۲۱ — عن النبي صلى الله عليه وآله: كُنُّكُمْ رَاعٍ وَكُنُّكُمْ مَسْئُومٌ

عَنْ رَعِيَّتِيهِ.

جامع الاخير ۱۳۹/ اثناء عشرية ۹/ البحار ۳۸/۵۷

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: همه شما فرمانروایید و همگی در برابر رعیت خود مسئول خواهید بود.

۹۲۲ — عن علي عليه السلام في وصيته (للحسنين عليهما السلام): **اللَّهُ فِي الْجِهَادِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَأَلْسِنَتِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، لَا تَشْرُكُوا الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ، فَيُولَى عَلَيْكُمْ أَشْرَارُكُمْ ثُمَّ تَدْعُونَ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ.**

البحار ۱۰۰/۹۰

— علی (ع) در وصیتش به امام حسن (ع) و امام حسین (ع) فرمود: خدا را، خدا را در نظر داشته باشید در جهاد با مال و جان و زبان خود در راه خدا. امر به معروف و نهی از منکر را ترک نکنید که بدکاران شما بر شما مسلط می‌شوند، آنگاه دعا می‌کنید و دعایتان مستجاب نمی‌شود.

۹۲۳ — عن ابي عبد الله عن آبائه عن علي عليهم السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَمَرَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ نَهَى عَنِ مُنْكَرٍ أَوْ ذَكَرَ عَلِيَّ خَيْرًا أَوْ أَشَارَ بِهِ فَهُوَ شَرِيكٌ وَمَنْ أَمَرَ بِسُوءٍ أَوْ ذَكَرَ عَلَيْهِ أَوْ أَشَارَ بِهِ فَهُوَ شَرِيكٌ.**

الخصال ۱۳۸/۱ تفسیر نورالثقلین ۱/۵۲۴ الفصول المهمة ۳۳۱/ لآلی الاخبار ۵/۲۶۹

البحار ۱۰۰/۷۶ الوسائل ۱۱/۳۹۸

— از امام صادق (ع) از پدرانش از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس به کار پسندیده‌ای فرمان دهد یا از کار زشتی باز دارد یا به کار نیکی راهنمایی کند یا به آن اشاره نماید در آن کار شریک است، و هرکس به کار بدی فرمان دهد یا به آن راهنمایی یا اشاره کند او نیز در آن کار شریک خواهد بود.

۹۲۴ — عن علي عليه السلام: **إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ لَخُلُقَانٍ مِنَ خُلُقِ اللَّهِ وَإِنَّهُمَا لَا يُفْرَبَانِ مِنْ أَجْلِ وَلَا يَنْقُصَانِ مِنْ رِزْقٍ.**

البحار ۱۰۰/۸۹ نهج البلاغة (فیض) ۴۸۱/ (الصالح) ۲۱۹/

— از علی (ع) نقل شده است: امر به معروف و نهی از منکر دو خصلت از خصلت‌های الهی هستند که نه مرگی را نزدیک می‌کنند و نه از رزقی می‌کاهند.

۹۲۵ — عن امیر المؤمنین علیه السلام انه قال: كُنْ بِالْمَعْرُوفِ آمِراً وَعَنِ الْمُنْكَرِ نَاهِياً وَبِالْخَيْرِ عَامِلاً وَبِالشَّرِّ مَانِعاً.

مستدرک الوسائل ۳۶۴/۲

— از امیر المؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: پیوسته به کار پسندیده فرمان ده و از کار زشت بازدار و به نیکیها عمل کن و از بدیها جلوگیری نما.

۹۲۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةٌ حَقٌّ عِنْدَ إِمَامٍ جَائِرٍ.

تفسیرابی الفتح ۳۴۱/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: بهترین جهاد، گفتن سخن حق در برابر پیشوای ستمگر است.

۹۲۷ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: أَحَبُّ الْجِهَادِ إِلَى اللَّهِ كَلِمَةٌ حَقٌّ عِنْدَ إِمَامٍ جَائِرٍ.

کلمة الرسول الاعظم / ۳۸۵

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: محبوبترین جهادها نزد خداوند، گفتن سخن حق در برابر پیشوای ستمگر است.

۹۲۸ — عن علي عليه السلام: لَمْ يَأْمُرْكُمْ اللَّهُ سُبْحَانَهُ إِلَّا بِحُسْنٍ وَلَمْ يَنْهَكُمْ إِلَّا عَنْ قَبِيحٍ.

غررالحکم / ۶۰۲

— از علی (ع) نقل شده است: خداوند شما را جز به نیکی فرمان نداده و جز از زشتی باز نداشته است.

ترك الامر بالمعروف والنهي عن المنكر
ترك امر به معروف ونهى از منكر

۹۲۹ — عن ابي جعفر و ابي عبدالله عليهما السلام قال: وَنَهَى الْقَوْمَ لِأَيِّدِيَتِهِنَّ
الْمَلَّةَ بِالْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ.
التهديب ۱۷۶/۶ امالي المفيد ۱۱۷/ امالي الكافي ۵۶/۵ الوسائل ۳۹۳/۱۱ مشكوة الانوار
۴۹/ تفسير نور الثقلين ۲۰۵/۴ انوار الهداية ۱۸۹/ مجموعة ورام ۱۲۳/۲
— از امام باقر و امام صادق عليهما السلام نقل شده كه فرمودند: واى
به حال گروهى كه با امر به معروف و نهى از منكر، دين خدا را نمى پذيرند.

۹۳۰ — قال امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ تَرَكَ انْكَارَ الْمُنْكَرِ بِقَلْبِهِ وَلسَانِهِ
وَيَدِيهِ فَهُوَ مَيِّتٌ بَيْنَ الْأَحْيَاءِ.
الوسائل ۴۰۴/۱۱ مجموعة ورام ۱۲۶/۲ لآلئ الاخبار ۲۶۲/۵ الاربعين للبهائى ۱۰۵/
التهديب ۱۸۱/۶ روضة المتقين ۴۸/۱۱
— امير المؤمنين (ع) فرمود: آن كس كه زشتيها را در دل و بوسيله
دست و زبانش انكار نكند، مرده اى است ميان زندگان!

۹۳۱ — ... قال الباقر عليه السلام: بِسَّ الْقَوْمِ قَوْمٌ يَعْيبُونَ الْأَمْرَ
بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ.
التهديب ۱۷۷/۶ الكافي ۵۷/۵ الوسائل ۳۹۴/۱۱ روضة المتقين ۴۳/۱۱
— امام باقر (ع) فرمود: بد مردمى هستند آنان كه امر به معروف و
نهي از منكر را عيب مى دانند.

۹۳۲ - قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَرَرْتُ فِي لَيْلَةِ الْمِعْرَاجِ بِقَوْمٍ يَقْرُؤُونَ أَشْفَاهَهُمْ بِالْمَقَارِيضِ، فَقُلْتُ يَا جِبْرِئِيلُ مَنْ هَؤُلَاءِ؟ قَالَ: الْخُطْبَاءُ وَالْعُلَمَاءُ مِنْ أُمَّتِكَ الَّذِينَ يَقْدِرُونَ عَلَى إِبْلَاحِ الْأَحْكَامِ وَالطَّاعَاتِ عَلَى أُمَّتِكَ سَامِعُوا.

لآلی الاخبار ۲/۲۸۵

- پیامبر (ص) فرمود: شب معراج بر گروهی گذشتم که لبهایشان را با مقراض می‌بریدند. از جبرئیل پرسیدم: اینان چه کسانی هستند؟ فرمود: گویندگان و دانشمندان امت تو که توانائی ابلاغ احکام و طاعات را به امت داشتند ولی سهل انگاری نمودند.

۹۳۳ - عن جعفر بن محمد عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الْمَعْصِيَةَ إِذَا عَمِلَ بِهَا الْعَبْدُ سِرًّا لَمْ تُضِرَّ إِلَّا عَامِلَهَا وَإِذَا عَمِلَ بِهَا عَلَانِيَةً لَمْ يُتَغَيَّرْ عَلَيْهِ أَضْرَّتْ بِالْعَامَّةِ.

قرب الاسناد ۲۶/

- از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه بنده در پنهانی گناه کند زیانش تنها به صاحب آن می‌رسد، ولی اگر آشکارا گناه نماید و کسی با او مخالفت نکند زیانش به تمام مردم خواهد رسید.

۹۳۴ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَيُبْغِضُ الْمُؤْمِنَ الضَّعِيفَ الَّذِي لَا دِينَ لَهُ. فَقِيلَ: وَمَا الْمُؤْمِنُ الضَّعِيفُ الَّذِي لَا دِينَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الَّذِي لَا يَنْهَى عَنِ الْمُتَكَبَّرِ.

الكافي ۵/۵۹ لآلی الاخبار ۵/۲۶۲ الوسائل ۱۱/۳۹۷

- پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند با مؤمن ناتوانی که دین ندارد دشمن است. پرسیدند: ای پیامبر خدا! مؤمن ناتوانی که دین ندارد کیست؟ فرمود:

۹۳۳. لم يتغير. «يعبر» ن خ

۹۳۴. الضعيف، زيادة من الوسائل وآلی الاخبار.

آن کس که نهی از منکر نمی‌کند.

۹۳۵ - ... عن اسحاق بن عمار، عن ابي عبدالله عليه السلام قال: كُلُّ مَنْ لَمْ يُجِبْ عَلَى الدِّينِ وَلَمْ يُنِغِضْ عَلَى الدِّينِ فَلَا دِينَ لَهُ.

الوسائل ۱۱/۴۴۰

— از اسحاق بن عمار نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هر که دوستی و دشمنی او بر اساس دین نباشد دین ندارد.

۹۳۶ - عن ابي شيبة الزهري، عن احدهما عليهما السلام انه قال: لَا دِينَ لِمَنْ لَا يَدِينُ اللَّهَ بِالْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ.

البحار ۱۰۰/۸۶

— ابوشیبه زهری از امام صادق (ع) یا امام باقر (ع) نقل کرده که فرمود: کسی که با امر به معروف و نهی از منکر به دین خدا معتقد نمی‌شود دین ندارد.

۹۳۷ - قال الصادق عليه السلام: مَنْ كَانَ لَهُ جَارٌ وَيَعْتَمِلُ بِالْمَعَاصِي فَلَمْ يَنْهَهُ فَهُوَ شَرِيكُهُ.

لآلئ الاخبار ۵/۲۶۳

— امام صادق (ع) فرمود: هر کس همسایه گنهکاری داشته باشد و او را از گناه باز ندارد شریک او خواهد بود.

۹۳۸ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: وَيْلٌ لِمَنْ يَأْمُرُ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَى عَنِ الْمَعْرُوفِ.

البحار ۱۰۰/۸۷

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: وای به حال کسی که به زشتیها فرمان می‌دهد و از نیکیها باز می‌دارد.

۹۳۹ - عن ابن ابی یعفور قال: قال الصادق علیه السلام: كُونُوا دُعَاةً لِلنَّاسِ بِغَيْرِ أَلْسِنَتِكُمْ، لِيَرَوْا مِنْكُمْ الْوَرَعَ وَالْإِجْتِهَادَ وَالصَّلَاةَ وَالْخَيْرَ فَإِنَّ ذَلِكَ دَاعِيَةٌ.

مشکوٰۃ الانوار/ ۴۶ جامع احادیث الشيعة ۳۸۲/۱ مجموعة ورام ۱۲/۱ البحار ۳۰۳/۷۰

— از ابن ابی یعفور نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: مردم را بوسیله غیر زبان خود دعوت کنید. باید مردم، پرهیزگاری و تلاش و نماز و نیکی شما را ببینند، اینها خود، دعوت کننده هستند.

۹۴۰ - ... عن الصادق جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عليهم السلام قال: كَتَبَ رَجُلٌ إِلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا سَيِّدِي أَخْبِرْنِي بِخَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَكَتَبَ إِلَيْهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّهُ مَنْ ظَلَبَ رِضَا اللَّهِ بِسَخِطِ النَّاسِ كَفَاهُ اللَّهُ أُمُورَ النَّاسِ، وَمَنْ ظَلَبَ رِضَا النَّاسِ بِسَخِطِ اللَّهِ وَكَذَبَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ.

امالی الصدوق/ ۱۶۷ مشکوٰۃ الانوار/ ۳۲

— از امام صادق (ع)، از پدرش، از جدش نقل شده که فرمود: مردی به حسین بن علی (ع) نوشت: سرورم! از خیر دنیا و آخرت به من خبر دهید. امام (ع) نوشت: بسم الله الرحمن الرحيم، اما بعد، هرکس با خشم مردم خشنودی خدا را بخواهد خداوند او را از کار مردم بی نیاز می‌کند، و هرکس با خشم خدا خشنودی مردم را بخواهد خداوند او را به مردم واگذار می‌کند.

۹۴۱ - عن امير المؤمنين عليه السلام: لا يتركُ النَّاسُ شَيْئاً مِنْ أَمْرِ دِينِهِمْ لِإِسْتِصْلَاحِ دُنْيَاهُمْ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُوَ أَضْرَمُهُ.

نهج البلاغه (فیض)/ ۱۱۲۵ (الصالح)/ ۴۸۷ البحار ۱۰۷/۷۰

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: مردم چیزی از امر دین خود را برای اصلاح دنیایشان از دست نمی‌دهند مگر آنکه خداوند چیزی زیانبارتر از آن به رویشان می‌گشاید.

الفصل الرابع

۱۰۱

الحدود والقصاص حدود وقصاص

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا،
أَنْ يُقْتَلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ
الْأَرْضِ، ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ.

س ۵ / آیه ۳۳

در حقیقت، سزای کسانی که با خدا و رسول او می‌جنگند و در زمین به فساد
می‌کوشند این است که کشته شوند یا بردار آویخته گردند یا دست و پایشان به عکس
یکدیگر بریده شود یا تبعید گردند. این رسوائی آنان در دنیاست و در آخرت عذابی
بزرگ دارند.

۹۴۲ - ... عن ابی عبدالله علیه السلام قال: قال رسولُ الله صَلَّى اللهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِقَامَةُ حَدِّ خَيْرٌ مِنْ مَطَرٍ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا.

الكافي ۱۷۴/۷ الوسائل ۳۰۸/۱۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بپا داشتن یک حد، بهتر از چهل روز باریدن باران است.

۹۴۳ — ... عن السكوني، عن جعفر، عن ابيه، عن علي عليه السلام في حديث قال: ليس في الحدود نظر ساعة.

الوسائل ۳۳۶/۱۸

— سکونی از امام صادق (ع)، از پدرش، از علی (ع) نقل کرده که آن حضرت در حدیثی فرمود: در حدود، یک لحظه مهلت نیست.

۹۴۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال النبي صلى الله عليه وآله يسعد بن عباد: إن الله جعل لكل شيء حداً، وجعل على كل من تعدى حداً، من حدود الله (عز وجل) حداً... الخبر

الكافي ۱۷۴/۷ الوسائل ۳۱۰/۱۸

— از امام صادق (ع) نقل شده است که پیامبر (ص) به سعد بن عباد فرمود: خداوند برای هر چیزی مرزی قرار داده و برای هر کسی که از مرز خدا تجاوز کند حدی مقرر کرده است...

۹۴۵ — ... عن زرارة عن ابي جعفر عليه السلام قال: أيما رجل اجتمعت عليه حدود فيها القتل فإنه يبدأ بالحدود التي هي دون القتل، ثم يقتل بعد ذلك.

الوسائل ۳۲۵/۱۸ روضة المتقين ۲۱۲/۱۰

— زراره از امام باقر (ع) نقل کرده که فرمود: هر کس چند حد بر او جمع گردد که یکی از آنها قتل باشد نخست باید سایر حدود را جاری کرد آنگاه او را کشت.

۹۴۶ — ... عن سماعة، عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قضى أمير المؤمنين عليه السلام فيمن قتل وشرب خمرًا وسرق فأقام عليه الحد فجلده شربه

الْخَمْرَ، وَقَطَعَ يَدَهُ فِي سَرِقَتِهِ وَقَتَلَهُ بِقَتْلِهِ.

الكافي ۱۸۵/۷ روضة المتقين ۲۱۳/۱۰ الوسائل ۳۲۷/۱۸

— از سماعه از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: امیرالمؤمنین (ع) درباره کسی که دست به قتل زده بود و شراب خورده بود و سرقت کرده بود قضاوت کرد و حد بر او جاری ساخت. برای شرابخواریش به او تازیانه زد و به خاطر سرقت دستش را برید و برای قتلی که مرتکب شده بود او را کشت.

۹۴۷ — ... عن حمران: سألت ابا عبد الله عليه السلام او ابا جعفر

عليه السلام عن رجل أقيم عليه الحد في الدنيا أيعاقب في الآخرة فقال: الله أكرم من ذلك.

الكافي ۲۶۵/۷ روضة المتقين ۲۳۸/۱۰

— حمران می گوید: از امام صادق (ع) یا امام باقر (ع) سؤال کردم: آیا کسی که در دنیا حد بر او جاری شده در آخرت نیز کیفر می شود؟ فرمود: خداوند گرامی تر از این است!

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

۹۴۸ — عن ابي بصير قال: سمعت ابا عبد الله (ع) يقول: من حَكَمَ فِي

دَرْهَمَيْنِ بغيرِ ما أَنْزَلَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ فَهُوَ كَافِرٌ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ.

تفسير العياشي ۳۲۳/۱ التهذيب ۲۲۱/۶ الكافي ۴۰۸/۷ الوسائل ۲۰/۱۸

— ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هر کس در مورد دو درهم، به غیر از آنچه خدا نازل کرده است داوری کند، به خداوند بزرگ کافر شده است.

۹۴۹ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: الْقَضَاءُ أَرْبَعَةٌ، ثَلَاثَةٌ فِي

النَّارِ وَوَاحِدَةٌ فِي الْجَنَّةِ: رَجُلٌ قَضَى بِجَوْرٍ وَهُوَ يَتَلَمَّ فَهُوَ فِي النَّارِ وَرَجُلٌ قَضَى بِجَوْرٍ وَهُوَ لَا يَتَلَمَّ فَهُوَ فِي النَّارِ وَرَجُلٌ قَضَى بِالْحَقِّ وَهُوَ لَا يَتَلَمَّ فَهُوَ فِي النَّارِ وَرَجُلٌ قَضَى بِالْحَقِّ وَهُوَ يَتَلَمَّ فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ.

تحف العقول ۲۷۲/ المحجة البيضاء ۱۹۴/۶ الفصول المهمة ۵۴۲/ الوسائل ۱۱/۱۸

الكافي ۴۰۷/۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: داوران چهار دسته‌اند، سه دسته از آنان در دوزخند و یک دسته در بهشت: مردی که از روی دانائی، به ستم داوری کند در آتش است. و مردی که از روی نادانئی، به ستم حکم نماید در آتش است. و مردی که از روی نادانئی، به حق داوری کند در آتش است. و مردی که از روی دانائی، به حق حکم کند در بهشت است.

۱۰۲

حدالقتل حد قتل

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبِ بِالْحَرْبِ
وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأَنْثَىٰ بِالْأُنثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْ بِالْمَعْرُوفِ
وَأَدَاءُ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ.

س ۲ / آیه ۱۷۸

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! درباره کشتگان، قصاص بر شما مقرر شده است: آزاد در برابر آزاد، و برده در برابر برده، و زن در برابر زن. پس هر که از سوی برادرش مورد عفو قرار گرفت باید از راه پسندیده پیروی کند و (خونبهای مقتول را) به خوبی به او پردازد.

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ.

س ۲ / آیه ۱۷۹

ای خردمندان! قصاص مایه حیات شماست؛ شاید (از کشتن دیگران) پروا کنید.

۹۵۰ — ... قال ابو عبد الله عليه السلام: كُلُّ مَنْ قَتَلَ بِشَيْءٍ صَغِيرٍ أَوْ كَبِيرٍ

بَعْدَ أَنْ يَتَعَمَّدَ فَعَلَيْهِ الْقَوْدَةُ.

روضه المتقين ۳۳۴/۱۰

— امام صادق (ع) فرمود: هرکه از روی عمد، بوسیله چیز کوچک یا بزرگی، کسی را بکشد باید قصاص شود.

۹۵۱ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام انه قال: مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَإِنَّهُ يُقَادِبُهُ إِلَّا أَنْ يَرْضَى أَوْلِيَاءُ الْمَقْتُولِ أَنْ يَقْبَلُوا الدِّيَةَ أَوْ يَتَرَاضُوا بِأَكْثَرِ مِنَ الدِّيَةِ أَوْ أَقَلَّ مِنْ الدِّيَةِ فَإِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ بَيْتَهُمْ جَازَ وَإِنْ تَرَاجَعُوا أُعِيدُوا، وَقَالَ: الدِّيَةُ عَشْرَةُ آلَافٍ دِرْهَمٍ أَوْ أَلْفٌ دِينَارٍ أَوْ مِائَةٌ مِنَ الْإِبِلِ.

روضه المتقين ۳۱۸/۱۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکه از روی عمد، مؤمنی را بکشد قصاص می شود، مگر آنکه اولیای مقتول به خونبهای او راضی گردند، یا آنکه طرفین به کمتری یا بیشتر از خونبها رضایت دهند. اگر این کار را میان خود انجام دهند جایز است، و اگر باز گردند قصاص می شوند. و فرمود: خونبها ده هزار درهم یا یکهزار دینار یا یکصد شتر است.

۹۵۲ — ... عن زرارة عن ابي جعفر عليه السلام في رجل أمر رجلاً حراً أن يقتل رجلاً فقتله، قال: يُقْتَلُ بِهِ الَّذِي وَلِيَ قَتْلَهُ، وَيُخَبَسُ الَّذِي أَمَرَ بِقَتْلِهِ فِي السَّجْنِ أَبَدًا حَتَّى يَمُوتَ.

روضه المتقين ۲۲۹/۱۰

— زراره می گوید: امام باقر (ع) درباره کسی که به مرد آزادی فرمان داده بود دیگری را بکشد، و آن مرد وی را کشته بود، فرمود: آن کس که قتل وی را به عهده گرفته، کشته می شود، و کسی که فرمان قتل او را داده برای ابد زندانی می گردد تا بمیرد.

۹۵۳ - عن الصادق عليه السلام قال: قَتْلُ النَّفْسِ مِنَ الْكَبَائِرِ لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ: وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا أَلِيمًا.
البحار ۱۰۴/۳۷۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: قتل نفس از گناهان کبیره است، زیرا خداوند می‌فرماید: هر که از روی عمد، مؤمنی را بکشد کیفرش جهنم است و در آن جاودان خواهد بود و خدا بر او خشم می‌گیرد و او را لعنت می‌کند و عذاب دردناکی برای او آماده می‌سازد.

۹۵۴ - ... عن الحسن بن محبوب، عن ابي ولاد الحنظلي قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: مَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ مُتَعَمِّدًا فَهُوَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا.

عقاب الاعمال/ ۳۲۵ البحار ۱۰۴/۳۷۶

— از حسن بن محبوب از ابوولاد حنظط نقل شده که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر که از روی عمد، کسی را بکشد، در آتش دوزخ جاودان خواهد بود.

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

۹۵۵ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ أَعَانَ عَلَى قَتْلِ مُؤْمِنٍ بِشَطْرِهِ كَلِمَةً جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَكْتُوبٌ آيسٌ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ.

عقاب الاعمال/ ۳۲۶ البحار ۱۰۴/۳۸۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر کس با جزئی از یک کلمه به کشتن مؤمنی کمک کند، روز قیامت وارد می‌شود در حالیکه میان دو چشمش نوشته شده است: ناامید از رحمت خدا!

۹۵۶ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَوْ أَنَّ رَجُلًا قُتِلَ بِالْمَشْرِقِ وَأَخْرَجَ فِيهِ فِي الْمَغْرِبِ كَأَنَّ كَمَنْ قَتَلَهُ وَشَرِكَ فِي دَمِهِ.

البحار ۱۰۴/۳۸۴ روضة الواعظین ۲/۴۶۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر مردی در مشرق کشته شود و دیگری در مغرب به آن راضی باشد مانند کسی است که او را کشته و درخونش شریک شده است.

۹۵۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: اللّيتُ ألفُ دينارٍ، أوِ اثنا عشرَ ألفَ درهمٍ أوِ مائةً مِنَ الإبلِ... الخبير.

التهذيب ۱۶۰/۱۰ روضة المتقين ۳۱۹/۱۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خونبها یکهزار دینار یا دوازده هزار درهم یا یکصد شتر است...

«دیه الجنین» خونبهای جنین

۹۵۸ — ... عن سليمان بن صالح عن ابي عبدالله عليه السلام: في النطفةِ عشرونَ ديناراً وفي العلقةِ أربعونَ ديناراً وفي المضعفةِ ستونَ ديناراً وفي العظمِ ثمانونَ ديناراً فإذا كُسي اللحمُ مائةً ديناراً ثم هي ديتُه حتى يستهلَّ فإذا استهلَّ فالديّةُ كاملةٌ.

الكافي ۳۴۵/۷ الاستبصار ۲۹۹/۴

— از سلیمان بن صالح از امام صادق (ع) نقل شده است: در نطفه بیست دینار و در علقه چهل دینار و در مضغه شصت دینار و در استخوان هشتاد دینار است. و هرگاه جنین از گوشت پوشیده شود خونبهای آن یکصد دینار است و به همین مقدار باقی می ماند تا به دنیا بیاید، پس هرگاه متولد شد خونبهای او کامل است.

۱۰۳

حدّ السرقة حدّ سرقت

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ.

س ۵ / آیه ۳۸

مرد و زن دزد را به خاطر کاری که کرده‌اند دستشان را قطع کنید. عقوبتی است از جانب خدا، و خدا شکست‌ناپذیر و حکیم است.

۹۵۹ - عن ابي عبدالله عن ابيه عليهما السلام أنَّ أمير المؤمنين كان يقطع
السارق في رُبْع دينار.

التهذيب ۱۰۰/۱۰ الاستبصار ۲۳۹/۴ روضة المتقين ۱۸۹/۱۰ الوسائل ۱۸۵/۱۸

- امام صادق (ع) از پدرش نقل کرده است که: امیرالمؤمنین (ع) دست دزد را برای یک چهارم دینار قطع می‌کرد.

۹۶۰ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: لا تُقَطَّعُ يَدُ السَّارِقِ حَتَّى تَبْلُغَ
سَرِقَتَهُ رُبْعَ دينارٍ. وَقَدْ قَطَّعَ أمير المؤمنين عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْضَةِ حديدٍ.

التهذيب ۱۰۰/۱۰ الاستبصار ۲۳۸/۴ روضة المتقين ۱۸۸/۱۰ الوسائل ۱۸۴/۱۸

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دست دزد قطع نمی‌شود مگر آنکه سرقتش به یک چهارم دینار برسد. امیرالمؤمنین (ع) دست دزدی را به خاطر یک کلاه خود آهنین قطع کرد.

۹۶۱ - ... عن أمير المؤمنين عليه السلام أَنَّهُ كَانَ يَقَطُّعُ يَدَ السَّارِقِ الِئْمَنِ
فِي أَوَّلِ سَرِقَتِهِ، فَإِنْ سَرَقَ ثَانِيَةً قَطَّعَ رِجْلَهُ الِئْمَرِي، فَإِنْ سَرَقَ ثَالِثَةً خَلَدَهُ فِي السَّجْنِ.

الوسائل ۱۸۹/۱۸

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است که آن حضرت دست راست دزد را در نخستین سرقت او قطع می‌کرد، و اگر دوباره سرقت می‌نمود پای چپش را می‌برید و اگر بار سوم سرقت می‌کرد او را برای ابد زندانی می‌نمود.

۹۶۲ — ... عن طلحة بن زيد عن جعفر، عن ابيه عن علي عليه السلام قال: ليس على السارق قطع حتى يخرج بالسرقة من البيت.

الوسائل ۴۹۹/۱۸

— از طلحة بن زید از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که علی (ع) فرمود: دست دزد قطع نمی‌شود مگر اینکه مال را از خانه خارج کرده باشد.

۹۶۳ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: السارق إذا جاء من قبل نفسه تائباً إلى الله وردَّ سرقة علي صاحبها فلا قطع عليه.

الكافي ۲۲۰/۷ الوسائل ۵۳۰/۱۸ روضة المتقين ۲۱۷/۱۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: اگر دزد پیش خود توبه کند و به سوی خدا باز گردد و مال را به صاحبش بازگرداند دستش قطع نمی‌شود.

۹۶۴ — ... عن الحلبي عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال إذا سرق الصبي عني فإنه إذا عزر فإن عاد قطع أطراف الأصابع فإن عاد قطع أسنفل من ذلك.

الوسائل ۵۲۳/۱۸

— از حلبی از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه کودک سرقت کرد او را می‌بخشند، پس اگر دوباره سرقت نمود او را تأدیب می‌کنند، و اگر مجدداً دزدی کرد سرانگشتانش را می‌برند، و اگر باز هم تکرار کرد پائین تر از آن را قطع می‌کنند.

۱۰۴

حدّ المرتد حدّ مرتد

۹۶۵ - ... عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَبَّ نَبِيًّا مِنْ الْأَنْبِيَاءِ فَاقْتُلُوهُمْ، وَمَنْ سَبَّ وَصِيًّا فَقَدَسَبَّ نَبِيًّا.

امالی الطوسی ۳۷۵/۱

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس به یکی از پیامبران ناسزا گوید او را بکشید، و هرکس به وصی ای ناسزا گوید در حقیقت به پیامبر ناسزا گفته است.

۹۶۶ - عن محمد بن مسلم قال: سألت ابا جعفر عليه السلام عن المرتد فقال: مَنْ رَغِبَ عَنِ الْإِسْلَامِ وَكَفَرَ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بَعَثَ إِسْلَامِيهِ فَلَا تَوْبَةَ لَهُ وَقَدْ وَجِبَ قَتْلُهُ وَبَانَتْ مِنْهُ امْرَأَتُهُ وَيَقْسَمُ مَا تَرَكَهُ عَلَى وُلْدِهِ...

الكافي ۱۷۴/۶ الاستبصار ۲۵۲/۴ الوسائل ۵۴۴/۱۸

— محمد بن مسلم می‌گوید: از امام باقر (ع) درباره مرتد سؤال کردم، فرمود: هرکه از اسلام رویگردان شود، و پس از آنکه مسلمان بوده، به آنچه خداوند بر محمد (ص) نازل کرده کفر ورزد، توبه‌اش پذیرفته نیست و کشتش واجب است و همسرش از او جدا می‌شود، و اموالش میان فرزندان تقسیم می‌گردد...

۹۶۷ - عن غياث بن ابراهيم عن جعفر عن ابيه عن عليّ عليهم السلام قال: إِذَا ارْتَدَّتِ الْمَرْأَةُ عَنِ الْإِسْلَامِ لَمْ تُقْتَلْ وَلَكِنْ تُخْبَسُ أَبَدًا.

الاستبصار ۲۵۵/۴ الوسائل ۵۴۹/۱۸ روضة المتقين ۳۸۶/۶

— از غیاث بن ابراهیم از امام صادق (ع) از پدرش از علی (ع) نقل شده است که فرمود: هرگاه زن از اسلام برگردد کشته نمی‌شود ولی برای همیشه زندانی می‌گردد.

۱۰۵

حدّ شرب الخمر حدّ شرابخواری

۹۶۸ - ... عن اسحاق بن عمار قال: سألتُ أبا عبد الله عليه السلام عن رجلٍ شرب حُسوة خمر، قال: يُجلدُ ثمانينَ جلدةً، قليلها وكثيرها حرام.

الكافي ۲۱۴/۷ التهذيب ۹۱/۱۰ الوسائل ۴۶۵/۱۸ روضة المتقين ۱۳۶/۱۰

— اسحاق بن عمار می گوید: از امام صادق (ع) درباره مردی که جرعه ای شراب نوشیده است سؤال کردم. فرمود: هشتاد تازیانه به او زده می شود. شراب کم و زیادش حرام است.

۹۶۹ - ... عن ابي بصير عن ابي عبد الله عليه السلام قال: كان عليّ عليه السلام يجلدُ الحرَّ والعبدَ واليهوديَّ والنصرانيَّ في الخمرِ ثمانينَ.

روضة المتقين ۱۳۷/۱۰ الوسائل ۴۷۲/۱۸

— ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل کرد که فرمود: علی (ع) به آزاد و برده و یهودی و نصرانی برای شرابخواری هشتاد تازیانه می زد.

۹۷۰ - ... عن جميل بن دراج، عن ابي عبد الله عليه السلام انه قال: في شارب الخمر إذا شرب ضرب فإن عاد ضرب فإن عاد قتل في الثالثة.

الوسائل ۴۷۷/۱۸

— جمیل بن دراج از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: به شرابخوار تازیانه می زنند. اگر دوباره شراب خورد تازیانه می خورد، و اگر بار سوم شرابخواری کرد او را می کشند.

۹۷۱ - ... عن سليمان بن خالد عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من شرب الخمر فاجلده فإن عاد فاجلده فإن

عَادَ الثَّالِثَةَ فَاقْتُلُوهُ.

التّهذیب ۹۵/۱۰

الكافي ۲۱۸/۷ الوسائل ۴۷۶/۱۸ البحار ۱۶۴/۷۹ روضة المتقين ۱۳۹/۱۰

— سلیمان بن خالد از امام صادق (ع) نقل کرد که رسول خدا (ص) فرمود: هر که شرابخواری کند به او تازیانه بزنید. اگر دوباره تکرار کرد به او تازیانه بزنید، و اگر بار سوم تکرار نمود او را بکشید.

۹۷۲ — ... عن الأصْبَغِ او عن حبة العرنی قال: قال امیرالمؤمنین علیه السلام علی منبر الکوفة: مَنْ شَرِبَ شَرْبَةَ خَمْرٍ فَاجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ فَاجْلِدُوهُ، فَإِنْ عَادَ فَاقْتُلُوهُ.

التّهذیب ۹۵/۱۰ الوسائل ۴۷۸/۱۸

— اصْبَغِ يَا حَبَّةَ عَرْنِي مَيِّ كَوَيْدٍ: امیرالمؤمنین (ع) بر منبر کوفه فرمود: هر که شراب نوشید به او تازیانه بزنید. اگر تکرار کرد دوباره به او تازیانه بزنید و اگر مجدداً تکرار نمود او را بکشید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۰۶

حَدُّ الزَّانَا حَدُّ زَانَا

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ.

س ۲۴ / آیه ۲

به هریک از مرد و زن زناکار یکصد تازیانه بزنید، و اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، در مورد دین خدا نسبت به آنان مهربانی نکنید...

۹۷۳ — عن أبي العباس قال: قال أبو عبد الله عليه السلام: أتى النبي

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَجُلٌ فَقَالَ: إِنِّي زَنَيْتُ - إِلَىٰ أَنْ قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَوِ اسْتَتَرْتُمْ تَابَ كَانَ خَيْرَ آلَةٍ.

الوسائل ۳۲۸/۱۸

— از ابوالعباس نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: مردی نزد پیامبر (ص) آمد و گفت: من زنا کرده‌ام. تا آنکه فرمود: سپس پیامبر (ص) فرمود: اگر پنهان داشته بود و توبه کرده بود برای او بهتر بود.

۹۷۴ — ... عن سماعة عن ابي عبدالله عليه السلام قال: الْحُرُّ وَالْحُرَّةُ إِذَا زَنِيَا جُلِدَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ، فَأَمَّا الْمُحْصَنُ وَالْمُحْصَنَةُ فَعَلَيْهِمَا الرَّجْمُ.

الوسائل ۳۴۷/۱۸

— سماعة از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: هرگاه مرد و زن آزاد زنا کنند، به هر کدام یکصد تازیانه می‌زنند. اما مرد و زن همسر دار باید سنگسار شوند.

۹۷۵ — ... عن اسحاق بن عمار عن ابي بصير قال: قال ابو عبدالله عليه السلام: الزَّانِي إِذَا زَنَى يُجْلَدُ ثَلَاثًا وَيُقْتَلُ فِي الرَّابِعَةِ - يَعْنِي إِذَا جُلِدَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ -

الوسائل ۳۸۷/۱۸

— از اسحاق بن عمار از ابوبصیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: زنا کار هرگاه زنا کند سه بار حد می‌خورد و بار چهارم کشته می‌شود - یعنی وقتی سه بار تازیانه خورده باشد -

۹۷۶ — عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال: حَدُّ الرَّجْمِ فِي الزَّانِي أَنْ يَشْهَدَ أَرْبَعَةٌ أَنَّهُمْ رَأَوْهُ يُدْخِلُ وَيُخْرِجُ.

الكافي ۱۸۴/۷

— از ابوبصیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: حد سنگسار در

مورد زنا آن است که چهار نفر گواهی دهند که زنا کار را دیده‌اند ادخال و اخراج می‌کند.

۹۷۷ — ... عن محمد بن مسلم عن ابي جعفر عليه السلام: في الْمُحْصَنِ وَالْمُحْصَنَةِ جَلْدًا مِائَةً، ثُمَّ الرَّجْمُ.

الوسائل ۳۴۸/۱۸

— از محمد بن مسلم از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: مرد و زن همسر دار نخست صد تازیانه می‌خورند سپس سنگسار می‌شوند.

۹۷۸ — عن ابن أبي حمزة عن أبي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال: لا يَجِبُ الرَّجْمُ حَتَّى تَقُومَ الْبَيِّنَةُ الْأَرْبَعَةُ شُهُودٍ أَنَّهُمْ قَدَرَأَوْهُ يُجَامِعُهَا.

التهذيب ۲/۱۰ الاستبصار ۴/۲۱۷

— ابن ابی حمزه از ابوبصیر نقل کرده که امام صادق (ع) فرمود: سنگسار کردن هنگامی واجب است که چهار شاهد گواهی دهند که زنا کار را دیده‌اند با زن آمیزش می‌کند.

۹۷۹ — عن ابي بصير قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: لا يُرْجَمُ الرَّجُلُ وَالْمَرْأَةُ حَتَّى يَشْهَدَ عَلَيْهِمَا أَرْبَعَةٌ شُهَدَاءَ عَلَى الْجَمَاعِ وَالْإِبْلَاجِ وَالْإِدْخَالِ كَالْمِيلِ فِي الْمُكْحَلَةِ.

الوسائل ۳۷۱/۱۸ روضة المتقين ۱۱/۱۰ الكافي ۷/۱۸۴ الاستبصار ۴/۲۱۷

— از ابوبصیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: مرد و زن سنگسار نمی‌شوند تا آنکه چهار شاهد علیه آنان بر آمیزش و دخول، مانند دخول میل در سرمه‌دان، گواهی دهند.

۱۰۷

حدّ السحق واللواط حدّ سحق ولواط

۹۸۰ - عن زرارة عن ابي جعفر عليه السلام قال: السِّحَاقَةُ تُجْلَدُ.

التّهذيب ۵۸/۱۰ الکافی ۲۰۲/۷ الوسائل ۴۲۵/۱۸ روضة المتقين ۸۲/۱۰

— زراره از امام باقر(ع) نقل کرده که فرمود: زنی که مرتکب سحق

شده است تازیانه می خورد.

۹۸۱ - عن النبي صلى الله عليه وآله قال: السَّحْقُ فِي النِّسَاءِ بِمَثَرَةٍ

اللَّوْاطِ فِي الرِّجَالِ فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ شَيْئاً فَأَقْتَلُوهُمَا، ثُمَّ أَقْتَلُوهُمَا.

الوسائل ۴۲۵/۱۸

— از پیامبر(ص) نقل شده است که فرمود: سحق در مورد زنان به

منزله لواط در مورد مردان است. هر که چنین کند هر دو طرف را بکشد، هر دو طرف را بکشد.

۹۸۲ - ... قال ابو عبد الله عليه السلام: حدّ اللّوطيِّ مثلُ حدّ الزّاني، وقال:

إِنْ كَانَ قَدْ أُخْصِنَ رُجِمَ وَإِلَّا جُلِدَ.

التّهذيب ۵۴/۱۰ الاستبصار ۲۲۰/۴ الوسائل ۴۱۷/۱۸ روضة المتقين ۷۴/۱۰

— امام صادق(ع) فرمود: حدّ لواط کننده مانند حدّ زنا کار است. و

فرمود: اگر محصن باشد سنگسار می شود وگرنه تازیانه می خورد.

۹۸۳ - عن ابي عبد الله عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال

امیرالمؤمنین علیه السلام: لَوْ كَانَ يَتَّبِعِي لِأَحَدٍ أَنْ يُرْجَمَ مَرَّتَيْنِ لَرَجِمَ اللُّوطِيَّ.
 الاستبصار ۴/۲۲۰ الوسائل ۱۸/۴۲۰ الكافي ۷/۱۹۹ التهذيب ۱۰/۵۳
 — از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: اگر سزاوار باشد کسی را دوبار سنگسار کنند باید لواط کننده دوبار سنگسار شود.

۱۰۸

حد الفاذف حد کسی که فحش داده است

۹۸۴ — عن ابي بصير عن ابي جعفر عليه السلام: في امرأة قدّفت رجلاً قال: تُجَلَّدُ ثَمَانِينَ جَلْدَةً.
 الوسائل ۱۸/۴۳۲ التهذيب ۱۰/۶۶

— از ابوبصیر نقل شده که امام باقر (ع) درباره زنی که به مردی فحش داده بود، فرمود: باید هشتاد تازیانه به او بزنند.
 ۹۸۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام انه قال في رجل قدّفت مؤمنة قال: يُقَامُ عَلَيْهِ الْحَدُّ... الخبير.
 مستدرک الوسائل ۳/۲۳۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که آن حضرت درباره مردی که به زن پاکدامن و مؤمنه ای فحش داده بود، فرمود: حدّ براو جاری می شود...

۹۸۶ — عن سماعة عن ابي عبدالله عليه السلام قال: في الرجل إذا قدّفت المؤمنة يُجَلَّدُ ثَمَانِينَ حُرّاً كَانَ أَوْ مَمْلُوكاً.
 الكافي ۷/۲۰۵ الوسائل ۱۸/۴۳۴ روضة المتقين ۱۰/۱۱۴

— سماعه از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: هرگاه مردی به زن پاکدامن فحش دهد هشتاد تازیانه می خورد، خواه آزاد باشد یا برده.

۹۸۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام: الْقَاذِفُ يُجَلَّدُ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تُقْبَلُ

لَهُمْ شَهَادَةٌ أَبَدًا إِلَّا بَعْدَ التَّوْبَةِ أَوْ يُكَذَّبَ نَفْسَهُ... الخبره.

البحار ۱۱۷/۷۹ الوسائل ۴۳۳/۱۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: فحش دهنده هشتاد تازیانه می خورد و هرگز شهادتش پذیرفته نمی شود مگر آنکه توبه کند یا خود را تکذیب نماید...

۹۸۸ — ... عن بکیر، عن احدهما علیهما السلام أنه قال: مَنْ افْتَرَى عَلٰی مُسْلِمٍ ضُرِبَ ثَمَانِينَ يَهُودِيًّا كَانَ أَوْ نَصْرَانِيًّا أَوْ عَبْدًا.

التهدیب ۷۳/۱۰ الوسائل ۴۵۰/۱۸ الاستبصار ۲۲۹/۴ روضة المتقین ۱۱۵/۱۰

— از بکیر، از امام باقر (ع) یا امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس به مسلمانی افترا ببندد هشتاد تازیانه می خورد، خواه یهودی باشد یا نصرانی یا برده!

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

القسم الخامس
الاخلاقيات العامة

مركز بحوث الدراسات الإسلامية
بخش پنجم

در اخلاق عمومی

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

الفصل الاول

۱۰۹

خوشخونی

حسن الخلق

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ.

س ۶۸ / آیه ۴

(ای پیامبر!) تو خلقی عظیم داری! پیوتر علوم رسداری

۹۸۹ - عن رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ

الْأَخْلَاقِ.

المحجة البيضاء ۸۹/۵ كلمة الرسول الأعظم / ۴۴۲ تفسير نور الثقلين ۳۹۲/۵

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: من مبعوث شدم تا خصلتهای

پسنیده اخلاقی را تکمیل کنم.

۹۹۰ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَآلِهِ: إِنَّ صَاحِبَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ.

عيون اخبار الرضا ۳۷/۲ روضة المتقين ۹/۱۲ المحجة البيضاء ۲۹۰/۳ الكافي ۱۰۰/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: پاداشِ خوشخو مانند پاداشِ روزه داری است که به عبادت خدا ایستاده باشد.

۹۹۱ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ شَيْءٍ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ.

تفسیر نورالثقلین ۳۹۲/۵ جامع الاخبار ۱۲۶/ البحار ۳۸۶/۷۱

— رسول خدا (ص) فرمود: هیچ چیز در میزان (عمل) سنگین تر از خوشخوئی نیست.

۹۹۲ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَقْرَبُكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا وَخَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ.

البحار ۳۸۷/۷۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: روز قیامت، نزدیکترین شما به من در جایگاه نشستن، کسی است که اخلاقش از همه نیکوتر و برای خانواده اش سودمندتر باشد.

۹۹۳ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خَيْرُكُمْ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا الَّذِينَ يَأْتُونَ وَيُؤْتُونَ.

مستدرک الوسائل ۸۳/۲ البحار ۱۴۹/۷۷ تحف العقول ۳۲/

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: برگزیدگان شما کسانی هستند که اخلاقشان از همه نیکوتر باشد: آنانکه با مردم انس می گیرند و مردم نیز با آنان انس دارند.

۹۹۴ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَلَيْكُمْ بِحُسْنِ الْخُلُقِ فَإِنَّ حُسْنَ الْخُلُقِ فِي الْجَنَّةِ لَأَمْحَاةٌ وَإِنَّاكُمْ وَسُوءَ الْخُلُقِ فَإِنَّ سُوءَ الْخُلُقِ فِي النَّارِ لَأَمْحَاةٌ.

عیون اخبار الرضا ۳۱/۲ تفسیر ابی الفتح ۳۷۵/۲ جامع الاخبار ۱۲۵/ الوسائل ۳۲۴/۱۱

البحار ۳۸۳/۷۱ الشهاب ۳۴/

— از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:
بر شما باد به خوشخوئی، زیرا خوشخوئی بناچار در بهشت است، و پرهیزید از بدخوئی
که بدخوئی بناچار در دوزخ است.

۹۹۵ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ حُسْنُ
الْخُلُقِ وَمِنْ شَقَاوَتِهِ سُوءُ الْخُلُقِ.

مستدرک الوسائل ۸۳/۲

— رسول خدا (ص) فرمود: خوشخوئی از خوشبختی آدمی، و بدخوئی
از بدبختی اوست.

۹۹۶ — عن ابي مسعود البدری قال: كان رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ يَقُولُ: «اللَّهُمَّ قَدْ حَسَّنْتَ خُلُقِي فَحَسِّنْ خُلُقِي»

المحجة البيضاء ۹۱/۵

— از ابومسعود بدری نقل شده که گفت: رسول خدا (ص) می فرمود:
«بار خدایا! آفرینش مرا نیکو ساختی، اخلاق مرا نیز نیکو کن».

۹۹۷ — وقال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّكُمْ لَنْ تَسْعُوا النَّاسَ بِأَمْوَالِكُمْ
فَسَعَوْهُمْ بِبَسْطِ الْوُجُوهِ وَحُسْنِ الْخُلُقِ.

المحجة البيضاء ۹۰/۵ البحار ۳۹۴/۷۱

— پیامبر (ص) فرمود: شما هرگز نمی توانید با اموال خود پاسخگوی
نیاز همه مردم باشید، پس با گشاده روئی و خوشخوئی آنان را از خود خشنود سازید.

۹۹۸ — ... عن جابر عن ابي جعفر عليه السلام قال: تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ
أَخِيهِ حَسَنَةٌ... الخبر.

الكافي ۱۸۸/۲

— جابر از امام باقر (ع) نقل کرده که فرمود: لبخند آدمی به صورت

برادرش حسنه است...

۹۹۹ - عن علي عليه السلام: بِشَاشَةِ الْوَجْهِ عَظِيمَةٌ ثَانِيَةٌ.

الاثنا عشرية / ۲۰

- از علی (ع) نقل شده است: گشاده روئی، دو مین بخشش است.

۱۰۰۰ - قال علي عليه السلام: التَّبَسُّمُ فِي وَجْهِ الْمُؤْمِنِ الْغَرِيبِ مِنْ

كَفَّارَةِ الذُّنُوبِ.

جامع الاخبار / ۱۰۱

- علی (ع) فرمود: لبخند در برابر مؤمن غریب، از کفاره گناهان

محسوب می شود.

۱۰۰۱ - قال علي عليه السلام: مَنْ أَكْرَمَ غَرِيباً فِي غُرْبَتِهِ أَوْ نَفْسَ عَمَةٍ

أَوْ أَطْعَمَ أَوْ سَقَاهُ شَرِبَةً أَوْ ضَجَّكَ فِي وَجْهِهِ فَلَهُ الْجَنَّةُ.

جامع الاخبار / ۱۰۱

- علی (ع) فرمود: هر که غریبی را در غربت احترام کند یا

اندویش را برطرف سازد یا به او آب و غذا بدهد یا به وی لبخند بزند بهشت برای او خواهد بود.

۱۱۰

من علامات التواضع نشانه های فروتنی

۱۰۰۲ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مِنَ التَّوَّاضِعِ أَنْ تُسَلِّمَ عَلَيَّ

مَنْ لَقَيْتَ.

مشکوٰۃ الانوار / ۱۹۷ الکافی / ۲ / ۶۴۶ البحار / ۳ / ۷۶ الوسائل / ۸ / ۴۴۰

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: سلام کردن به کسی که

او را ملاقات می‌کنی، از فروتنی است.

۱۰۰۳ — عن علي عليه السلام: زيارة الضعفاء من التواضع.

الاثنا عشرية / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: دیدار با ناتوانان از فروتنی است.

۱۰۰۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام: إن من التواضع أن يجلس الرجل

دون شرفه.

الوسائل ۴۷۴/۸ المحجة البيضاء ۲۲۴/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: نشستن آدمی در جایگاهی

که فروتر از شخصیت اوست از فروتنی است.

۱۰۰۵ — عن ابي محمد العسكري عليه السلام قال: من رضي بدون

الشرف من المجلس لم يزل الله وملائكته يصلون عليه حتى يقوم.

البحار ۳۷۱/۷۸ تحف العقول ۳۶۵/

— از امام حسن عسکری (ع) نقل شده که فرمود: هرکس به

جایگاهی که فروتر از شخصیت اوست خشود گردد و در آنجا بنشیند، پیوسته خدا و فرشتگانش براو درود می‌فرستند تا برخیزد.

۱۰۰۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لو دُعيتُ إلى ذراعٍ شاةٍ

لأجبتُ.

دعائم الاسلام ۱۰۷/۲ المحاسن ۴۱۱/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر مرا به پاچه گوسفندی دعوت کنند

خواهم پذیرفت.

۱۰۰۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام: إن من حق المسلم على المسلم

أَنْ يُجِيبَهُ إِذَا دَعَاهُ.

الكافي ۲۷۴/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: یکی از حقوق مسلمان بر مسلمان این است که هرگاه از او دعوت کند دعوتش را بپذیرد.

۱۰۰۸ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مِنَ الْحُقُوقِ الْوَاجِبَاتِ لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ أَنْ يُجِيبَ دَعْوَتَهُ.

المحاسن ۴۱۱/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: یکی از حقوق واجب مؤمن بر مؤمن این است که دعوتش را بپذیرد.

من ثمرات التواضع آثار فروتنی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۰۰۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ.

مستدرک الوسائل ۳۰۶/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که برای خدا فروتنی کند خدا او را

بالا می برد.

۱۰۱۰ — عن علي عليه السلام: تَوَاضَعُ الشَّرِيفِ يَدْعُوهُ إِلَى كَرَامَتِهِ.

غردالحکم ۳۵۸/

— از علی (ع) نقل شده است: فروتنی بزرگوار، مایه ارزش و

احترام اوست.

۱۰۱۱ — عن علي عليه السلام: ثَمَرَةُ التَّوَاضُعِ الْمَحَبَّةُ.

غردالحکم ۳۵۹/

— از علی (ع) نقل شده است: نتیجه فروتنی محبت است.

۱۰۱۲ — عن الصادق عليه السلام: أَقْرَبُ الْخَلْقِ إِلَى اللَّهِ الْمُتَوَاضِعُونَ.

أشعة من بلاغة الامام الصادق / ۱۹۸

— از امام صادق (ع) نقل شده است: نزدیکترین مردم به خداوند

فروتنان هستند.

۱۱۲

سوء الخلق بد خوئی

۱۰۱۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْخُلُقُ السَّيِّءُ يُفْسِدُ

الْعَمَلَ كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعَسَلَ.

عیون اخبار الرضا ۳۷/۲ البحار ۲۹۷/۷۳ مستدرک الوسائل ۳۳۸/۲

— رسول خدا (ص) فرمود: بد خوئی، عمل را تباه می‌کند همانگونه

که سرکه عسل را فاسد می‌سازد.

۱۰۱۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: سُوءُ الْخُلُقِ ذَنْبٌ لَا يُغْفَرُ

وَسُوءُ الظَّنِّ خَطِيئَةٌ تَفُوحٌ.

المحجة البيضاء ۹۳/۵

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بد خوئی گناهی نابخشودنی، و

بدگمانی خطائی انتشارپذیر است.

۱۰۱۵ — .. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ الْعَبْدَ لَيَبْلُغُ مِنْ

المحجة البيضاء ۹۳/۵

سُوءِ خُلُقِهِ أَسْفَلَ دَرَكِ جَهَنَّمَ.

— رسول خدا (ص) فرمود: بنده در اثر بدخوئی به پائین ترین طبقات دوزخ می رسد.

۱۰۱۶ — قال امیرالمؤمنین علیه السلام: رَبِّ عَزِيزٍ اَذَلَّهُ خُلُقُهُ وَذَلِيلٍ اَعَزَّهُ خُلُقُهُ.

البحار ۳۹۶/۷۱

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: بسا عزیزى که اخلاقش او را ذلیل ساخته و بسا ذلیلی که اخلاقش او را عزیز کرده است.

۱۰۱۷ — عن الصادق علیه السلام: إِنَّ سُوءَ الْخُلُقِ لَيُفْسِدُ الْإِيمَانَ كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعَسَلَ.

الكافي ۳۲۱/۲ البحار ۲۹۶/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده است: بدخوئی، ایمان را تباه می کند همان گونه که سرکه عسل را فاسد می سازد.

۱۰۱۸ — عن علي عليه السلام: أَشَدُّ الْمَصَائِبِ سُوءُ الْخُلُقِ.

غررالحکم / ۱۸۰

— از علی (ع) نقل شده است: سخت ترین ناگواریها بدخوئی است.

۱۰۱۹ — عن علي عليه السلام: مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَدَّتْ نَفْسُهُ.

غررالحکم / ۶۱۷

— از علی (ع) نقل شده است: هر که بدخو گردید خود را دچار عذاب کرده است.

۱۰۲۰ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءَ الْخُلُقِ.

نهج الفصاحة ۴۷۸/۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: هر گناهی توبه دارد جز بدخونی!

۱۰۲۱ — عن علي عليه السلام: سُوءُ الْخُلُقِ شَرُّ قَرِينٍ.

غررالحکم / ۴۳۳

— از علی (ع) نقل شده است: بدخونی، بدترین همدم است.

۱۰۲۲ — عن علي عليه السلام: الْخُلُقُ الْمَذْمُومُ مِنْ ثِمَارِ الْجَهْلِ.

غررالحکم / ۴۶

— از علی (ع) نقل شده است: اخلاق ناپسند نتیجه نادانی است.

۱۰۲۳ — روي عن امير المؤمنين عليه السلام انه قال: مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ فَأَذِنُوا فِي أذُنِهِ.

البحار ۲۷۷/۶۲

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: هر که بدخو گردید به گوشش اذان بگوئید.

الفصل الثانی العلاقات الاجتماعية

۱۱۳

السلام وفضله فضیلت سلام کردن

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ.

س ۳۶ / آیه ۵۸

... باسلام، که گفتار پروردگار مهربان است.

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا.

س ۱۵ / آیه ۵۲

... هنگامی که بر او وارد شدند و سلام کردند.

فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ.

س ۲۴ / آیه ۶۱

و هرگاه به خانه‌ها درآمدید، به خویشتن سلامی که درودی از جانب خدا و مبارک و پاکیزه است بگوئید.

۱۰۲۴ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَسْلَامٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ فَأَفْشُوهُ بَيْنَكُمْ... الخبير.

البيهار ۱۰/۷۶

- رسول خدا (ص) فرمود: سلام از نامهای خداست، آن را میان خود آشکار سازید...

۱۰۲۵ - في حديث قال ابو جعفر عليه السلام: إِنَّ السَّلَامَ إِسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

الغيبه ۲۴۱/۱ روضة المتقين ۴۶۹/۲

- امام باقر (ع) در حدیثی فرمود: سلام، نامی از نامهای خداوند بزرگ است.

۱۰۲۶ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ مَنْ بَدَأَ بِالسَّلَامِ.

الوسائل ۴۳۶/۸

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سزاوارترین مردم به خدا و پیامبرش کسی است که ابتدا به سلام کند.

۱۰۲۷ - عن الحسين عليه السلام: لِلْسَّلَامِ سَبْعُونَ حَسَنَةً تَشَعُّ وَيَسْتُونَ لِلْمُبْتَدِيِّ وَوَاحِدَةٌ لِلرَّادِّ.

تحف العقول ۱۷۷/

- از امام حسین (ع) نقل شده است: سلام هفتاد حسنه دارد. شصت و نه حسنه برای کسی که سلام کرده، و یک حسنه برای کسی که پاسخ گفته است.

۱۰۲۸ - عن ابي جعفر عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِفْشَاءَ السَّلَامِ.

روضة المتقين ۱۲۹/۱۲ الوسائل ۴۳۸/۸ البيهار ۱۸۱/۷۸

— از امام باقر (ع) نقل شده است: خداوند آشکار ساختن سلام را

دوست می‌دارد.

۱۰۲۹ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: السَّلَامُ قَبْلَ الْكَلَامِ.

جامع الاخبار/ ۱۰۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: پیش از سخن گفتن، سلام کردن

است.

۱۰۳۰ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذْ تَدُونُوا بِالسَّلَامِ قَبْلَ الْكَلَامِ فَتَنْتَبَهُوا بِالْكَلَامِ قَبْلَ السَّلَامِ فَلَا تُجِيبُوهُ.

روضة المتقين ۱۲۹/۱۲ المحجة البيضاء ۳۸۴/۳ الكافي ۶۴۴/۲ الوسائل ۴۳۶/۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: پیش از

سخن گفتن سلام کنید. هر که پیش از سلام کردن، به سخن آغاز کرد پاسخش را ندهید.

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

۱۰۳۱ — وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ مِنْ مُوجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَدْءُ السَّلَامِ

وَحُسْنُ الْكَلَامِ.

البحار ۱۱/۷۶

— و فرمود: سلام کردن و سخن نیکو گفتن مایه آمرزش است.

۱۰۳۲ — عن علي عليه السلام: أَبْخَلُّ النَّاسِ مَنْ بَخَلَ بِالسَّلَامِ.

غردالحکم/ ۱۹۷

— از علی (ع) نقل شده است: بخیل‌ترین مردم کسی است که به

سلام کردن بخل ورزد.

۱۰۳۳ — ... عن علي بن موسى الرضا عليه السلام قال: مَنْ لَقِيَ فَقِيرًا

مُسْلِمًا فَسَلَّمَ عَلَيْهِ خِلَافَ سَلَامِهِ عَلَى الْغَنِيِّ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانٌ.

روضة الواعظین ۴۵۴/۲ الوسائل ۴۴۲/۸ البحار ۳۸/۷۲

— از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: هر کس فقیر مسلمان را ملاقات کند و برخلاف سلامی که به ثروتمند می‌کند به او سلام نماید، روز قیامت خدا را در حالی ملاقات می‌کند که بر او خشم گرفته است.

۱۰۳۴ — قال لقمان لابنه: يَا بُنَيَّ ابْدِءِ النَّاسَ بِالسَّلَامِ وَالْمُصَافَحَةِ قَبْلَ

الكَلَامِ.

الاختصاص ۳۳۳/

— لقمان به فرزندش گفت: پسر! پیش از آنکه با مردم سخن بگوئی نخست به آنان سلام کن و با آنان مصافحه نمای.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۰۳۵ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ قَالَ: الْبَخِيلُ

مَنْ بَخِلَ بِالسَّلَامِ.

الكافي ۶۴۵/۲ روضة المتقين ۱۲۹/۱۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند فرموده است: بخیل کسی است که به سلام کردن بخیل کند.

۱۰۳۶ — قال النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا أُنْسُ سَلِّمْ عَلَيَّ مَنْ لَقِيتَ

يَرِيدُ اللَّهُ فِي حَسَنَاتِكَ وَسَلِّمْ فِي بَيْتِكَ يَرِيدُ اللَّهُ فِي بَرَكَتِكَ.

البحار ۳/۷۶

— پیامبر(ص) به آنس فرمود: ای آنس! هرکه را ملاقات کردی به او سلام کن خداوند حسنات ترا افزون می‌کند، و در خانه خود نیز سلام کن خدا برکت تو را افزایش می‌دهد.

۱۰۳۷ — ... عن جابر، عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا تَلَّاقْتُمْ فَتَلَّاقُوا بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَافِحِ، وَإِذَا تَفَرَّقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِالإِسْتِغْفَارِ.

البحار ۲۰/۷۶ الوسائل ۵۵۷/۸ امالي الطوسي ۲۱۹/۱

— از جابر از امام باقر(ع) نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: هرگاه به یکدیگر رسیدید با سلام و مصافحه با یکدیگر برخورد کنید، و هرگاه جدا شدید با طلب آمرزش جدا شوید.

الوداد مع الناس - کاپیتر علوم دوستی با مردم

۱۰۳۸ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ يَصْفُ الْعَقْلَ.

الفصول المهمة ۵۲۴/ الفصول المهمة ۵۲۴/ الوسائل ۴۳۴/۸ الكافي ۶۴۳/۲

— از امام صادق(ع) نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: دوستی با مردم نیمی از عقل است.

۱۰۳۹ — عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ إِيمَانٍ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ.

البحار ۱۳۱/۱

— از پیامبر(ص) نقل شده است: ریشه عقل پس از ایمان، دوستی با مردم است.

۱۰۴۰ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ الْمُسْلِمِينَ يَلْتَقِيَانِ فَأَفْضَلُهُمَا أَشَدُّهُمَا حُبًّا لِصَاحِبِهِ.

الكافي ۱۲۷/۲ الوسائل ۴۳۹/۱۱ البحار ۳۹۸/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دو مسلمان که به یکدیگر می‌رسند بهترینشان کسی است که همراه خود را بیشتر دوست داشته باشد.

۱۰۴۱ - عن الصادق عليه السلام: مَا صَافَعَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ رَجُلًا قَطُّ فَتَرَعَّ يَدُهُ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الَّذِي يَنْزِعُ يَدَهُ مِنْهُ.

الكافي ۱۸۲/۲ الوسائل ۵۰۰/۸ مشكاة الانوار ۲۰۱/۸

— از امام صادق (ع) نقل شده است: پیامبر خدا (ص) هرگز با مردی مصافحه نکرد که دستش را از دست او بردارد تا آنکه آن مرد دستش را از دست رسول خدا (ص) برمی‌داشت.

۱۰۴۲ - عن علي عليه السلام: قُلُوبُ الرِّجَالِ وَخَشِيَّةٌ فَمَنْ تَأَلَّفَهَا أَقْبَلَتْ عَلَيْهِ.

نهج البلاغة (فیض) ۱۱۰۱/ (الصالح) ۴۷۷/ الوسائل ۵۱۰/۸

— از علی (ع) نقل شده است: دلهای مردم، وحشی است. هر که با آنها انس بگیرد به او روی می‌آورند.

۱۰۴۳ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْمُؤْمِنُ مَأْلُوفٌ وَلَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يَأْلَفُ وَلَا يُؤْكَفُ.

الكافي ۱۰۲/۲ البحار ۳۸۱/۷۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: امیرالمؤمنین (ع) فرموده است: مؤمن مورد انس قرار می‌گیرد. کسی که نه انس بگیرد و نه دیگران با او انس داشته باشند خیری در او نیست.

۱۰۴۴ — عن علي عليه السلام: مَنْ تَأَلَّفَ النَّاسَ أَحَبَّهُ.

غررالحکم / ۶۲۲

— از علی (ع) نقل شده است: هر که با مردم مهربانی کند مردم او را دوست خواهند داشت.

۱۰۴۵ — عن علي عليه السلام: رُؤْيَةُ الْحَبِيبِ جَلَاءُ الْعَيْنِ.

الاثنا عشرية / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: دیدار دوست، مایه روشنی چشم است.

۱۰۴۶ — قال امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ زَارَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ فِي اللَّهِ نَادَاهُ اللَّهُ: أَيُّهَا الزَّائِرُ طِبَّتْ وَطَابَتْ لَكَ الْجَنَّةُ.

البحار / ۷۴ / ۳۵۵

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هر کس برای خدا با برادر مؤمنش دیدار کند خداوند به او ندا می‌دهد: ای دیدار کننده! خوش باش و بهشت برای تو نیکو باد!

۱۰۴۷ — عن النبي صلى الله عليه وآله: إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيُعَلِّمُهُ فَإِنَّهُ أَبْقَى فِي الْإِلْفَةِ وَأَثْبَتُ فِي الْمَوَدَّةِ.

نهج الفصاحه / ۲ / ۲۶

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرگاه یکی از شما برادرش را دوست داشته باشد باید به او اعلام کند، زیرا این، بیشتر مایه بقای الفت و استواری محبت می‌شود.

۱۰۴۸ — ... عن هشام بن سالم عن ابي عبد الله عليه السلام قال: إِذَا أَحْبَبْتَ رَجُلًا فَأَخْبِرْهُ بِذَلِكَ فَإِنَّهُ أَثْبَتُ لِلْمَوَدَّةِ بَيْنَكُمَا.

الکافی / ۲ / ۶۴۴ الوسائل / ۸ / ۴۳۵

— از هشام بن سالم، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه مردی را دوست داشته باشی او را از دوستی خود آگاه کن، زیرا این، بیشتر مایه استواری محبت در میان شماست.

۱۰۴۹ — عن موسى بن جعفر عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَسْأَلْهُ عَنْ إِسْمِ أَبِيهِ وَعَنْ قَبِيلَتِهِ وَعَشِيرَتِهِ فَإِنَّهُ مِنَ الْحَقِّ الْوَاجِبِ وَصِدْقِ الْإِخَاءِ أَنْ يَسْأَلَهُ عَنْ ذَلِكَ وَإِلَّا فَإِنَّهَا مَعْرِفَةٌ حَقًّا.

البحار ۱۷۹/۷۴

— از موسی بن جعفر (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه یکی از شما برادرش را دوست داشته باشد باید از نام پدر و از قبیله و عشیره او سؤال کند، زیرا این از حقوق واجب بشمار می رود. اخوت حقیقی آن است که از برادرش این سؤال را بکند و گرنه شناختی احمقانه خواهد بود.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۰۵۰ — عن علي عليه السلام: أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الْكَيْسَابِ وَالْإِخْوَانِ وَأَعْجَزُ مِنْهُ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفِيرَ بِهِ مِنْهُمْ.

نهج البلاغه (فیض) ۱۰۸۳ (الصالح) ۴۷۰/ البحار ۲۷۸/۷۴

— از علی (ع) نقل شده است: ناتوان ترین مردم کسی است که از دوست یابی ناتوان باشد، و ناتوان تر از او کسی است که دوستی را که به آن دسته یافت از دست بدهد.

۱۰۵۱ — قال امير المؤمنين عليه السلام في وصيته عند وفاته: عَلَيْكُمْ بِالتَّوَّاضُعِ وَالتَّبَادُلِ وَإِيَّاكُمْ وَالتَّنَادُرِ وَالتَّقَاطُعِ.

البحار ۴۰۰/۷۴

— امیرالمؤمنین (ع) در وصیت خود هنگام وفاتش فرمود: لازم است با یکدیگر رابطه داشته باشید و به یکدیگر بذل و بخشش نمایید و از قطع رابطه و

پشت کردن به یکدیگر پرهیز کنید.

۱۰۵۲ — ... عن عبدالله بن يحيى الكاهلي قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: تَوَاصَلُوا وَتَبَارَكُوا وَتَرَاحَمُوا وَتَعَاظَفُوا.

الكافي ۱۷۵/۲ البحار ۴۰۱/۷۴

— عبدالله بن يحيى كاهلي می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: با یکدیگر رابطه داشته باشید و به یکدیگر نیکی و محبت و مهربانی کنید.

۱۰۵۳ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَمْرِي رَبِّي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمْرِي بِإِدَاءِ الْفَرَائِضِ.

الكافي ۱۱۷/۲ روضة المتقين ۱۱۲/۱۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند مرا به مدارا نمودن با مردم فرمان داده همانگونه که به انجام دادن واجبات مأمور ساخته است.

۱۱۵

اصلاح میان مردم

اصلاح ذات البین

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ.

س ۴۹ — آیه ۱۰

مؤمنان با یکدیگر برادرند. میان برادران خود را اصلاح دهید و از خدا پروا نمائید، شاید مورد رحمت قرار گیرید.

۱۰۵۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَجْرُ الْمُضْلِحِ بَيْنَ النَّاسِ

تفسیرابی الفتوح ۱۱۹/۵

كَأَجْرِ الْمُجَاهِدِ عِنْدَ الْحَرْبِ.

— رسول خدا (ص) فرمود: پاداش کسی که میان مردم را اصلاح دهد مانند پاداش کسی است که به هنگام نبرد، جهاد کرده است.

۱۰۵۵ — عن الصادق عليه السلام قال: صدقةٌ يُحبُّها اللهُ إصلاحُ بينِ الناسِ إذا تَفاسَدوا وَتَقَرَّبَ بينهم إذا تَباعَدوا.

البحار ۴۴/۷۶ امالی المفید ۱۴/

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: اصلاح میان مردم و نزدیک نمودن آنان به یکدیگر پس از آنکه فساد در میانشان ایجاد شده و از یکدیگر دور گردیده‌اند، صدقه‌ای است که خداوند آن را دوست می‌دارد.

۱۰۵۶ — وقالت أسماء بنت يزيد: إن رسولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قال: كُلُّ الكَذِبِ يُكْتَبُ عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلَّا رَجُلٌ كَذَبَ بَيْنَ رَجُلَيْنِ يُصْلِحُ بَيْنَهُمَا.

البحار ۲۵۴/۷۲

— اسماء دختر یزید می‌گوید: رسول خدا (ص) فرمود: همه دروغها برای پسر آدم نوشته می‌شود مگر دروغی که کسی آن را برای اصلاح میان دو نفر گفته باشد.

۱۰۵۷ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي خُطْبَةٍ: وَمَنْ مَشَى فِي إِصْلَاحِ بَيْنِ امْرَأَةٍ وَرَوْجِهَا أُعْطَاهُ اللهُ أَجْرَ أَنْفِ شَهِيدٍ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ حَقًّا وَكَانَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ يَخْطُوهَا وَكَلِمَةٍ تَكَلَّمَ بِهَا فِي ذَلِكَ عِبَادَةٌ مَتَّوِّ قِيَامٍ لَيْلِهَا وَصِيَامٌ نَهَارِهَا... الخبر.

البحار ۳۶۹/۷۶

— در خطبه‌ای از پیامبر (ص) نقل شده است: کسی که برای اصلاح زن و شوهری گام بردارد، خداوند پاداش هزار شهید— که در راه خدا به حق کشته شده‌اند— به او عطا می‌کند، و برای هر گامی که در این راه برمی‌دارد و هر کلمه‌ای که می‌گوید، پاداش عبادت یک سال که شبهای آن به نماز ایستاده و روزهایش روزه گرفته باشد برای او خواهد بود...

۱۱۶

ذوالشبهه واجلاله احترام به پیران

۱۰۵۸ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ وَقَرَ ذَا شَيْبَةٍ فِي الْإِسْلَامِ آمَنَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ فَرَعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

الوسائل ۸/۴۸۴ الكافي ۲/۶۵۸

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که پیرمرد مسلمان را احترام کند خداوند او را از ترس روز قیامت ایمن می‌دارد.

۱۰۵۹ - ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ إِجْلَالُ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ.

الوسائل ۸/۴۶۷ الكافي ۲/۶۵۸

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: احترام گذاشتن به پیرمرد مسلمان، احترام به خداوند است. *پیر علم است*

۱۰۶۰ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْبِرْكَةُ مَعَ أَكْبَرِكُمْ.

جامع الاخبار ۱۰۸/۱۰۸ الاثنا عشرية ۷/ البحار ۷۵/۱۳۷

— پیامبر خدا (ص) فرمود: برکت با بزرگسالان شماست.

۱۰۶۱ - ... عن احمد بن محمد رفعه قال: قال أبو عبد الله عليه السلام: لَيْسَ مِثًا مَنْ لَمْ يُوقَرَ كَبِيرًا وَلَمْ يَرْحَمْ صَغِيرًا.

مجموعه نورام ۲/۱۹۷ مشکوة الانوار ۱۶۸/۱۶۸ الوسائل ۸/۴۶۷ البحار ۷۵/۱۳۸

— از احمد بن محمد بن محمد بن رفعه نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: کسی که به بزرگسالان ما احترام نگذارد و به کودکان ما ترحم نکند از ما نیست.

النصيحة للمؤمن وارشاده خيرخواهی وارشاد مؤمن

۱۰۶۲ — قال الصادق عليه السلام: وَلَا تَدْعِ النَّصِيحَةَ فِي كُلِّ حَالٍ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: «وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا».

تفسیر نورالتقلین ۹۵/۱

— امام صادق (ع) فرمود: در هیچ حال، نصیحت و خیرخواهی را ترک مکن. خداوند فرموده است: «با مردم سخن نیک بگوئید».

۱۰۶۳ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: يَجِبُ لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ أَنْ يُنَاصِحَهُ.

البحار ۳۵۷/۷۴ الوسائل ۵۹۴/۱۱ الكافي ۲۰۸/۲ روضة المتقين ۴۰۸/۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مؤمن باید خیرخواه مؤمن باشد.

۱۰۶۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أَحَبُّ إِخْوَانِي إِلَيَّ مَنْ أَهْدَى إِلَيَّ عُيُوبِي.

روضة المتقين ۱۳/۱۲ الاختصاص ۲۳۳/ البحار ۲۸۲/۷۴ الوسائل ۴۱۳/۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: محبوبترین برادران من در نظر من کسی است که عیبهای مرا به من بگوید.

۱۰۶۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ مَنَزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْشَاهُمْ فِي أَرْضِهِ بِالنَّصِيحَةِ لِخَلْقِهِ.

المحجة البيضاء ۴۰۶/۳ الوسائل ۵۹۸/۱۱ الكافي ۲۰۸/۲ البحار ۳۵۸/۷۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود:

بلندمرتبه ترین مردم نزد خدا در روز قیامت کسانی هستند که بیش از دیگران در راه خیرخواهی مردم گام برداشته اند.

۱۰۶۶ — عن جابر عن أبي جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لِيَتَّصِحَّ الرَّجُلُ مِنْكُمْ أَخَاهُ كَتَصِيحَتِهِ لِنَفْسِهِ.

البحار ۳۵۸/۷۴ الكافي ۲۰۸/۲ مجموعة ورام ۲۰۲/۲ الوسائل ۵۹۵/۱۱

— از جابر، از امام باقر (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر یک از شما باید همان گونه که خیرخواه خود می باشد، خیرخواه برادرش نیز باشد.

۱۰۶۷ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا أَهْدَى الْمُسْلِمُ لِأَخِيهِ هَدِيَّةً أَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةٍ حِكْمَةٍ تَزِيدُهُ هُدًى أَوْ تُرُدُّهُ عَنْ رَدًى.

انوار الهداية ۲/ مجموعة ورام ۲۱۲/۲

— پیامبر (ص) فرمود: مسلمان به برادرش هدیه ای بهتر از کلمه ای حکمت آمیز که بر هدایت او بیافزاید یا او را از سقوط باز دارد، اهداء نکرده است.

۱۰۶۸ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: نِعْمَ الْعَطِيَّةُ وَنِعْمَ الْهَدِيَّةُ الْمَوْعِظَةُ.

انوار الهداية ۲/

— پیامبر (ص) فرمود: پند و اندرز چه نیکو هدیه و بخششی است.

۱۰۶۹ — عن علي عليه السلام: نَمْرَةُ الْوَعِظِ الْإِنْتِبَاهُ.

غرر الحکم ۳۵۸/

— از علی (ع) نقل شده است: نتیجه اندرز، بیداری و توجه است.

۱۰۷۰ — عن علي عليه السلام: مَنْ أَمَرَكَ بِإِصْلَاحِ نَفْسِكَ فَهُوَ أَحَقُّ مَنْ تَطِيعُهُ.

غرر الحکم ۶۶۴/

— از علی (ع) نقل شده است: آن کس که ترا به اصلاح خویشتن فرمان می‌دهد، سزاوارترین کسی است که از او پیروی می‌کنی.

۱۰۷۱ — عن ابي جميلة قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: مَنْ مَشَى فِي حَاجَةٍ أُخِيهِ ثُمَّ لَمْ يُنَاصِحْهُ فِيهَا كَانَ كَمَنْ خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَكَانَ اللَّهُ خَصْمَهُ.

الكافي ۳۶۳/۲ البحار ۱۸۳/۷۵

— ابوجمیله می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر کس در راه حاجت برادرش گام بردارد ولی در آن حاجت خیرخواه او نباشد مانند کسی است که به خدا و رسولش خیانت کرده است، و خدا دشمن او خواهد بود.

۱۰۷۲ — عن علي عليه السلام: لَمْ يُؤْفَقْ مَنْ اسْتَحْسَنَ الْقَبِيحَ وَأَعْرَضَ عَنِ النَّصِيحِ.

غررالحکم / ۶۰۲

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که کار زشت را نیکو بشمارد و از نصیحت کننده روی بگرداند توفیق نیافته است.

۱۰۷۳ — عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يُضْلِحْهُ حُسْنُ الْمُدَارَاةِ يُضْلِحْهُ حُسْنُ الْمُكَافَاةِ.

غررالحکم / ۶۴۱

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که رفتار نیکو او را اصلاح نکند، مجازات نیکو او را اصلاح خواهد کرد.

نواب قضاء حاجة المؤمن پاداش برآوردن نیاز مؤمن

۱۰۷۴ - قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ قَضَى حَاجَةً لِأَخِيهِ
الْمُؤْمِنِ قَضَى اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ،

انوار الهداية / ۴۳

- پیامبر (ص) فرمود: هر که نیاز برادر مؤمنش را برآورد خداوند هفتاد حاجت از حاجتهای دنیا و آخرت او را تأمین می کند.

۱۰۷۵ - وقال الصادق عليه السلام: قَضَاءُ حَاجَةِ الْمُؤْمِنِ أَفْضَلُ مِنْ
طَوَافٍ وَطَوَافٍ وَطَوَافٍ حَتَّى عَدَّ عَشْرًا. الفقيه ۱۳۴/۲ روضة المتقين ۵۳/۴

- امام صادق (ع) فرمود: برآوردن نیاز مؤمن، بهتر از طواف و طواف و طواف است و ده طواف را برشمرد.

۱۰۷۶ - قال الصادق عليه السلام: مَشَى الْمُسْلِمُ فِي حَاجَةِ الْمُسْلِمِ خَيْرٌ
مِنْ سَبْعِينَ طَوَافًا بِالْبَيْتِ الْحَرَامِ. الاختصاص ۲۱/ البحار ۳۱۱/۷۴

- امام صادق (ع) فرمود: گام برداشتن مسلمان در راه حاجت مسلمان، بهتر از هفتاد طواف در خانه خداست.

۱۰۷۷ - قال امير المؤمنين عليه السلام: مَا قَضَى مُسْلِمٌ لِمُسْلِمٍ حَاجَةً إِلَّا
نَادَاهُ اللَّهُ: عَلَيَّ ثَوَابُكَ وَلَا أَرْضَى لَكَ بِدُونِ الْجَنَّةِ °.

البحار ۳۱۲/۷۴ قرب الاسناد ۱۹/

۱۰۷۷ - امير المؤمنين (ع) فرمود: هیچ مسلمانی نیاز مسلمان دیگر را برنمی آورد مگر اینکه خداوند به او ندا می دهد که پاداش تو برعهده من است، و من به

کمتر از بهشت برای تو راضی نخواهم شد.

۱۰۷۸ — ... عن محمد بن يحيى المدني قال: سَمِعْتُ جَعْفَرِ بْنَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يَقُولُ: مَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ مَا كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ.

الوسائل ۵۸۴/۱۱ امالی الطوسي ۹۴/۱ البحار ۲۸۶/۷۴

— محمد بن يحيى مدنی می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هرکس در پی حاجت برادر مسلمانش باشد خداوند تا زمانی که او در پی حاجت برادرش می باشد در پی حاجت او خواهد بود.

۱۰۷۹ — ... عن محمد بن مروان عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَشِيَ الرَّجُلُ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ يُكْتَبُ لَهُ عَشْرُ حَسَنَاتٍ وَيُنْحَى عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ وَيَرْفَعُ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ... الخبير.

الكافي ۱۹۶/۲ البحار ۳۳۱/۷۴

— از محمد بن مروان، از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: گام برداشتن مرد در راه حاجت برادر مؤمنش ده حسنه برای او می نویسد و ده گناه از او محو می کند و ده درجه برای او بالا می برد...

۱۰۸۰ — عن الصادق عليه السلام: قَاضِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَأَلْمُتَشَحِّطِ بِدَمِيهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَوْمَ تَدْرُوْا أُحُدَ.

اشعة من بلاغة الامام الصادق / ۱۸۵

— از امام صادق (ع) نقل شده است: کسی که حاجت برادرش را تأمین کند مانند کسی است که روز بدر و اُحُد در راه خدا در خون خود غلتیده است.

آثار البرّ آثار نیکوکاری

۱۰۸۱ — قال الحسين بن عليّ عليهما السلام: إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَلَا تَمَلُّوا النَّعَمَ.

البحار ۳۱۸/۷۴

— حسین بن علی (ع) فرمود: از نعمتهائی که خداوند به شما ارزانی داشته، نیاز مردم به شماست. هرگز از نعمت‌ها آزرده خاطر نشوید.

۱۰۸۲ — ... عن الرضا عليه السلام قال: مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُؤْمِنٍ فَرَّجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

الكافي ۲۰۰/۲

— از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: هر که اندوه مؤمنی را برطرف کند خداوند روز قیامت اندوه از دل او برمی‌دارد.

۱۰۸۳ — ... عن ابي حمزة الثمالي قال: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَرَّ مُؤْمِنًا فَقَدْ سَرَّيَ وَمَنْ سَرَّيَ فَقَدْ سَرَّ اللَّهَ.

الكافي ۱۸۸/۲ مستدرک الوسائل ۴۰۴/۲ الوسائل ۵۶۹/۱۱ البحار ۲۸۷/۷۴

— ابو حمزه ثمالی می‌گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می‌فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: هر که مؤمنی را خشنود کند مرا خشنود کرده و هر که مرا خشنود سازد خدا را خشنود ساخته است.

۱۰۸۴ — عن ابي عبد الله عليه السلام: أَيُّمَا مُسْلِمٍ لَقِيَ مُسْلِمًا فَسَّرَهُ سَرَّةَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

الكافي ۱۹۲/۲ البحار ۲۹۷/۷۴ الوسائل ۵۷۰/۱۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هر مسلمانی که دیگران را

ببیند و او را شادمان کند، خداوند او را شادمان خواهد ساخت.

۱۰۸۵ - ... قال ابو عبدالله عليه السلام: تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِمُؤَاَسَاةِ إِخْوَانِكُمْ.

البحار ۳۹۱/۷۴ الخصال ۸/۶

— امام صادق (ع) فرمود: با کمک مالی به برادرانتان، به خدا تقرب جوئید.

۱۰۸۶ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ أَشْبَعَ جَائِعاً أُجْرَى اللَّهُ لَهُ نَهْرًا فِي الْجَنَّةِ.

البحار ۳۸۷/۷۴ الوسائل ۵۶۳/۱۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که گرسنه ای را سیر کند خداوند نهری از بهشت برای او جاری خواهد ساخت.

۱۰۸۷ - عن ابي عبدالله عليه السلام انه كان يقول: مَنْ كَسَا مُؤْمِنًا ثَوْبًا مِنْ عُرِّي كَسَاهُ اللَّهُ مِنْ إِسْتَبْرَقِ الْجَنَّةِ... الحديث.

البحار ۳۸۱/۷۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است که می فرمود: هر که مؤمنی را از برهنگی نجات دهد و به او جامه ای بپوشاند، خداوند از دیبای بهشتی به او می پوشاند...

۱۰۸۸ - عن ابي حمزة عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: مَنْ أَطْعَمَ مُؤْمِنًا مِنْ جُوعٍ أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ أَثْمَارِ الْجَنَّةِ وَمَنْ سَقَى مُؤْمِنًا مِنْ ظَمَأٍ سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ.

الكافي ۲۰۱/۲ البحار ۳۷۳/۷۴

— از ابو حمزه، از علی بن الحسین (ع) نقل شده است که فرمود:

هرکس به مؤمن گرسنه ای غذا بدهد، خداوند از میوه های بهشتی به او می خوراند، و هرکس مؤمن تشنه ای را سیراب کند، خداوند از شراب خالص مُهر شده، به او می نوشاند.

۱۰۸۹ - عن ابي عبدالله عليه السلام: مَنْ سَقَى الْمَاءَ فِي مَوْضِعٍ يُوجَدُ فِيهِ الْمَاءُ كَانَ كَمَنْ أُعْتِقَ رَقَبَةً وَمَنْ سَقَى الْمَاءَ فِي مَوْضِعٍ لَا يُوجَدُ فِيهِ الْمَاءُ كَانَ كَمَنْ أَخْبَى نَفْسًا وَمَنْ أَخْبَى نَفْسًا فَكَأَنَّمَا أَخْبَى النَّاسَ جَمِيعًا.

تفسیر نورالثقلین ۶۲۰/۱ روضة المتقین ۱۹۷/۳ الکافی ۵۷/۴ الوسائل ۳۳۱/۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هرکس در مکانی که آب در آنجا موجود است (به دیگری) آب دهد، مانند کسی است که برده ای را آزاد کرده است. و هرکس در مکانی که آب در آنجا وجود ندارد (به دیگری) آب دهد، مانند کسی است که نفسی را زنده داشته است. و هرکس نفسی را زنده بدارد گوئی همه مردم را زنده داشته است.

۱۰۹۰ - عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ.

نهج الفصاحة ۵۱۸/۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: از آنچه خود نمی خورید به بینوایان مخورانید.

۱۰۹۱ - ... عن ابي عبدالله عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ وَالذَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ وَاللَّهُ يُحِبُّ إِغَاثَةَ اللَّهْفَانِ.

الخصال ۱۳۴/۱ البحار ۱۱۹/۹۶ الاختصاص ۲۳۴/ الوسائل ۵۲۲/۱۱

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر کار پسندیده ای صدقه است، و هرکس دیگران را به کار نیک راهنمایی کند

مانند کسی است که آن را انجام داده است. خداوند دادرسی ستمدیده را دوست می‌دارد.

۱۰۹۲ - عن علي عليه السلام: عَلَيْكُمْ بِصَنَائِعِ الْمَعْرُوفِ فَإِنَّهَا نِعَمُ الزَّادِ إِلَى الْمَعَادِ.

مستدرک الوسائل ۳۹۴/۲

— از علی (ع) نقل شده است: بر شما باد به کارهای پسندیده، زیرا کار پسندیده توشه‌ای نیکو برای آخرت است.

۱۰۹۳ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَحَبُّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُ النَّاسِ لِلنَّاسِ.

مستدرک الوسائل ۴۰۳/۲

— رسول خدا (ص) فرمود: محبوب‌ترین مردم نزد خداوند سودمندترین آنان برای مردم است. مرکز تحقیقات کاپویر علوم اسلامی

۱۰۹۴ - عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خَيْرُ النَّاسِ مَنْ أَنْفَعَ بِهِ النَّاسُ.

مستدرک الوسائل ۴۰۳/۲ البحار ۲۳/۷۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بهترین مردم کسی است که مردم از او بهره ببرند.

۱۰۹۵ - عن علي عليه السلام: مَنْ أَحْسَنَ إِلَى النَّاسِ حَسُنَتْ عَوَاقِبُهُ وَسَهَّلَتْ لَهُ طُرُقُهُ.

غررالحکم ۶۸۶/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس به مردم نیکی کند سرانجامش نیکو و راهها برای او آسان خواهد شد.

۱۰۹۶ - عن الصادق عليه السلام: أَلَا وَإِنَّ أَحَبَّ الْمُؤْمِنِينَ إِلَيَّ اللَّهُ مَنْ أَعَانَ الْمُؤْمِنَ الْفَقِيرَ فِي دُنْيَاهُ وَمَعَاشِيهِ.

اشعه من بلاغة الامام الصادق / ۱۹۴

- از امام صادق (ع) نقل شده است: آگاه باشيد، بهترين مؤمنان نزد خداوند کسی است که به فرد باایمانی که در دنیا و زندگیش نیازمند است، کمک کند.

۱۰۹۷ - عن عليّ عليه السلام: بِالْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ تَعْلَوُ الدَّرَجَاتُ.

غررالحکم / ۳۳۵

- از علی (ع) نقل شده است: درجات (آدمی) بوسیله کارهای شایسته بالا می‌رود.

۱۰۹۸ - عن عليّ عليه السلام: مَنْ كَثُرَ إِحْسَانُهُ أَحَبَّهُ إِخْوَانُهُ.

غررالحکم / ۶۵۸

- از علی (ع) نقل شده است: کسی که نیکوکاریش فراوان باشد برادرانش او را دوست خواهند داشت.

۱۰۹۹ - عن عليّ عليه السلام: مَنْ أَجَارَ الْمُسْتَعِيثَ أَجَارَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِنْ

عَذَابِهِ.

غررالحکم / ۶۹۱

- از علی (ع) نقل شده است: هرکس به استغاثه کننده‌ای پناه دهد، خداوند او را از کیفر خودش پناه می‌دهد.

۱۱۰۰ - عن عليّ عليه السلام: مَنْ قَصَرَ عَنِ فِعْلِ الْخَيْرِ خَسِرَ وَتَدِيمَ.

غررالحکم / ۷۲۳

- از علی (ع) نقل شده است: کسی که از انجام دادن کار نیکو

کوتاهی کند زیان می‌بیند و پشیمان می‌گردد.

۱۱۰۱ - عن الصادق عليه السلام: لَا يَتَمُّ الْمَعْرُوفُ إِلَّا بِثَلَاثَةٍ، تَعَجُّبِهِ وَتَضْمِينِهِ وَتَسْوِئِهِ.

کشف الغمّة ۱۵۷/۲ البحار ۲۰۱/۷۸

— از امام صادق (ع) نقل شده است: کار پسندیده تنها در اثر سه چیز کامل می‌گردد: شتاب کردن در آن، و کوچک شمردن آن، و پنهان داشتن آن.

۱۱۰۲ - عن زرارة عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مِنَ الْخَيْرِ مَا يُعَجَّلُ.

الوسائل ۸۵/۱

— از زرارۀ از امام باقر (ع) نقل شده است که پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند از کارهای نیکو آن کار را دوست دارد که در آن شتاب شود.

۱۱۰۳ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِذَا أَرَدْتَ شَيْئاً مِنَ الْخَيْرِ فَلَا تُؤَخِّرْهُ... الخبير.

الکافی ۱۴۲/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: هرگاه بر کار نیکی تصمیم گرفتی آن را به تأخیر میانداز...

۱۱۰۴ - عن علي عليه السلام: مَنْ مَنَّ بِإِحْسَانِهِ فَكَأَنَّهُ لَمْ يُحْسِن.

غرر الحکم ۷۱۸/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که با احسان خود (بر دیگری) منت بگذارد گویی احسان نکرده است.

۱۱۰۵ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا رَأَيْتُمْ أَهْلَ الْبَلَاءِ فَاحْمَدُوا اللَّهَ وَلَا تُسَمِعُوهُمْ فَإِنَّ ذَلِكَ يُخْرِزُهُمْ.

الكافي ۱۸/۲ البحار ۳۵/۷۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه بلادیدگان را مشاهده کردید خدا را سپاس گوئید ولی به گوش آنان نرسانید که باعث غمناک شدن آنان می‌گردد.

۱۲۰

ثواب عائدالمريض باداش کسی که از بیمار عیادت کند

۱۱۰۶ — عن النبي صلى الله عليه وآله: عَائِدُ الْمَرِيضِ يَمْشِي فِي طَرِيقِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ.

نهج الفصاحة ۴۰۸/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: عیادت کننده بیمار تا زمانی که (به خانه) بازگردد، در راه بهشت گام برمی‌دارد.

۱۱۰۷ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ عَادَ مَرِيضًا شَيْعَةً سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَنزِلِهِ.

الوسائل ۶۲۴/۲ الكافي ۱۲۰/۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس از بیماری عیادت کند هفتاد هزار فرشته او را همراهی می‌کنند و برای او طلب آمرزش می‌نمایند تا به خانه اش بازگردد.

۱۱۰۸ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: مَنْ قَامَ عَلَى مَرِيضٍ يَوْمًا وَوَلِيَّةٌ بَعَثَهُ اللَّهُ مَعَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ الرَّحْمَنِ فَجَازَ عَلَى الصَّرَاطِ كَالْبُرْقِ اللَّامِعِ.

البحار ۲۲۵/۸۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: هرکس یک شبانه روز بر سر بیماری بایستد، خداوند او را با ابراهیم خلیل زنده می‌کند و مانند برق درخشان از صراط می‌گذرد.

۱۲۱

صله الرحمه صله رحم

۱۱۰۹ — عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مِئْتَةَ السُّوءِ. وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الصَّدَقَةَ وَصِلَةَ الرَّحِمِ تَعْمُرَانِ الدِّيَارَ وَتَزِيدَانِ فِي الْأَعْمَارِ.

البحار ۹۶/۱۳۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: صدقه، از مرگ بد جلوگیری می‌کند. و فرمود: صدقه و صله رحم باعث آباد شدن شهرها و زیاد گردیدن عمرها می‌شود.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۱۱۰ — عن ابي حمزة قال: قال الباقر عليه السلام: صِلَةُ الْأَرْحَامِ تُرْكِي الْأَعْمَالَ وَتُنْمِي الْأَمْوَالَ وَتَدْفَعُ الْبَلْوَى وَتُيسِّرُ الْحِسَابَ وَتُنْصِي فِي الْأَجْلِ.

الكافي ۲/۱۵۰ تحف العقول ۲۱۹/

— از ابو حمزه نقل شده است که امام باقر (ع) فرمود: صله ارحام باعث رشد اعمال و افزایش اموال می‌گردد و بلاها را دفع و حساب را آسان می‌کند و مرگ را به تأخیر می‌اندازد.

۱۱۱۱ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: صِلَةُ الرَّحِمِ تَزِيدُ فِي الْعُمُرِ وَتَدْفَعُ مِئْتَةَ السُّوءِ...

نهج الفصاحة ۲/۳۹۰

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: صله رحم، عمر را افزون و

مرگ بد را دفع می‌کند.

۱۱۱۲ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: صَلُّوا أَرْحَامَكُمْ وَلَوْ

بِالسَّلَامِ.

جامع الاخبار/ ۱۲۴ البحار ۷۷/۱۶۰

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است که فرمود: صلة رحم کنید

هر چند با سلام کردن باشد.

۱۱۱۳ — عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاطِعٌ

رَجِيمٌ.

البحار ۷۴/۹۱

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: کسی که قطع رحم کند وارد

بهشت نمی‌شود.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۲۲

كفالة اليتامى سرپرستی یتیمان

۱۱۱۴ — عن عبد الله بن مسعود قال: قال رسول الله صلى الله عليه

وآله: أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ كَهَاتَيْنِ فِي الْجَنَّةِ إِذَا اتَّقَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ، وَأَشَارَ بِالسَّبَابَةِ وَالْوَسْطَى.

تفسیر نور الثقلین ۵/۵۹۷

— از عبد الله بن مسعود نقل شده است که رسول خدا (ص) در

حالی که به انگشت سبابه و انگشت وسط خود اشاره می‌کرد، فرمود: من و سرپرست

یتیم مانند این دو در بهشت هستیم، به شرط آنکه سرپرست یتیم از خدا پروا داشته

باشد.

۱۱۱۵ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حَتَّى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَى بَرِّالْيَتَامَى لِانْقِطَاعِهِمْ عَنْ آبَائِهِمْ فَمَنْ صَانَهُمُ صَانَهُ اللهُ، وَمَنْ أَكْرَمَهُمْ أَكْرَمَهُ اللهُ... الخبير.

البحار ۱۲/۷۵

— پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند (مردم) را به نیکی در حق یتیمان واداشته است، زیرا یتیمان از پدرانشان جدا شده اند. پس هر که از آنان نگهداری کند خداوند او را نگاه خواهد داشت، و هر که به آنان احترام بگذارد خداوند به او احترام خواهد گذاشت...

۱۱۱۶ - فِي حَدِيثٍ عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَلَلَّةُ اللّٰهَ فِي الْاَيْتَامِ فَلَا تُغَيُّوْا اَفْوَاهَهُمْ وَلَا يَضِعُوْا بِحَضْرَتِكُمْ.

نهج البلاغه (فیض) ۱۷۷/ (الصالح) ۴۲۱ البحار ۱۴/۷۵

— در حدیثی از علی (ع) نقل شده است: خدا را، خدا را در نظر داشته باشید در مورد یتیمان. برای دهانشان نوبت قرار ندهید (که گاهی سیرو گاهی گرسنه باشند) و در حضور شما تباه نگردند.

۱۱۱۷ - ... عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَنْكَرَ مِنْكُمْ قَسَاوَةَ قَلْبِهِ فَلْيُذِنِ يَتِيماً فَيُلَاطِفُهُ وَلِيُتَسَّخِرْ رَأْسَهُ يَلِينُ قَلْبُهُ بِإِذْنِ اللّٰهِ... الخبير.

الوسائل ۱۱۱/۱۵ البحار ۵/۷۵

— از جابر، از امام محمد باقر (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: هر کس از شما سختدلی خود را ناپسند بداند، باید یتیمی را به خود نزدیک کند و با او مهربانی نماید و دست بر سرش بکشد، دلش به فرمان خداوند نرم می شود...

۱۱۱۸ - ... عَنْ الثَّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ

فِيهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ مَنْ أَوْى الْيَتِيمَ، وَرَجِمَ الضَّعِيفَ، وَأَشْفَقَ عَلَى الْوَالِدِيَّةِ، وَرَفَقَ بِمَمْلُوكِهِ.

البحار ۴/۷۵

— از ثمالی از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: چهار خصلت است که در هرکس وجود داشته باشد خداوند خانه‌ای در بهشت برای او بنا می‌کند: کسی که یتیم را جای دهد و به ناتوان ترحم کند و با پدر و مادرش مهربانی نماید و با برده‌اش رفتار نیکو داشته باشد.

۱۱۱۹ — عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ عَالَ يَتِيمًا حَتَّى يَسْتَعْنِيَ عَنْهُ أَوْجَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ بِذَلِكَ الْجَنَّةَ كَمَا أَوْجَبَ لِأَكْلِ مَالِ الْيَتِيمِ النَّارَ.

البحار ۴/۷۵

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس یتیمی را سرپرستی کند تا یتیم از او بی‌نیاز گردد، خداوند بهشت را برای او واجب می‌کند همانگونه که دوزخ را برای خوردن مال یتیم واجب ساخته است.

۱۱۲۰ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: خَيْرُ بَيْتِكُمْ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُحَسَنُ إِلَيْهِ وَشَرُّ بَيْتِكُمْ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُسَاءُ إِلَيْهِ.

تفسیر ابی الفتوح ۲۶۶/۱

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: بهترین خانه‌های شما خانه‌ای است که یتیمی در آن مورد احسان قرار گیرد، و بدترین خانه‌ها خانه‌ای است که به یتیمی در آن بدی شود.

۱۱۲۱ — عن أبي مالك عن رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ ضَمَّ يَتِيمًا إِلَى ظَعَامِهِ وَشَرَّابِهِ حَتَّى يَسْتَعْنِيَ عَنْهُ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ.

تفسیر ابی الفتوح ۲۶۶/۱

— از ابو مالک از رسول خدا (ص) نقل شده است: هرکس یتیمی را به آب و غذای خود ملحق کند تا یتیم از او بی‌نیاز گردد بهشت برای او واجب می‌شود.

۱۱۲۲ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَا عَلِيَّ: مَنْ كَفَى يَتِيمًا فِي نَفَقَتِهِ بِمَالِهِ حَتَّى يَسْتَفْنِي وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبَتَّةَ.

الفقيه ۲۶۹/۴ مكارم الأخلاق/ ۴۴۴ روضة المتقين ۲۴۹/۱۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: ای علی! هرکس با مال خود مخارج یتیمی را تأمین کند تا یتیم از او بی‌نیاز گردد البته بهشت برای او واجب خواهد شد.

۱۱۲۳ — عن علي عليه السلام: كَافِلُ الْيَتِيمِ وَالْمِسْكِينِ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْمُكْرَمِينَ.

غردالحکم / ۵۷۵

— از علی (ع) نقل شده است: سرپرست یتیم و بینوا از کسانی است که نزد خدا مورد احترام است.

۱۱۲۴ — عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: ما من مؤمن ولا مؤمنة يضع يده على رأس یتيم ترحمها له إلا كتب الله له بكل شعرة مررت يده عليها حسنة.

ثواب الأعمال / ۲۳۷ البحار / ۴/۷۵

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده است که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هیچ مرد و زن مؤمنی نیست که از روی ترحم دست بر سر یتیمی بکشد مگر آنکه خداوند در برابر هر موئی که دستش روی آن گذاشته است حسنه ای برای او می‌نویسد.

مرکز تحقیقات و پژوهش‌های علمی

سرپرست یتیم و بینوا از کسانی

است که نزد خدا مورد احترام است.

۱۱۲۵ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يَا عَلِيُّ مَنْ مَسَحَ يَدَهُ عَلَى رَأْسِ يَتِيمٍ تَرَحُّمًا لَهُ أَغْطَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بِكُلِّ شَعْرَةٍ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

مكارم الأخلاق / ۴۴۴ روضة المتقين ۲۴۹/۱۲ البحار ۵۸/۷۷

- رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! هرکس از روی ترحم دست بر سر یتیمی بکشد، روز قیامت خداوند در برابر هر موئی نوری به او عطا می کند.

۱۱۲۶ - قال امير المؤمنين عليه السلام: أَحْسِنُوا فِي عَقِبِ غَيْرِكُمْ تُحَسِّنُوا فِي عَقِبِكُمْ.

البحار ۱۳/۷۵

- امیرالمؤمنین (ع) فرمود: در حق فرزندان دیگران احسان کنید تا در حق فرزندان شما احسان کنند.

۱۱۲۷ - قال امير المؤمنين عليه السلام: أَدَّبِ الْيَتِيمَ بِمَا تُؤَدِّبُ بِهِ وَوَلَدَكَ وَأَصْرِبَهُ مِمَّا تَصْرِبُ مِنْهُ وَوَلَدَكَ تَحْقِيقًا كَمَا يُوَظَّرُ عِلْمُ رَسُوْلِي

لثالي الاخبار ۱۸۳/۳

- امیرالمؤمنین (ع) فرمود: فرزندان خود را به هر وسیله تأدیب می کنی یتیم را نیز به همان وسیله تأدیب کن، و به فرزندان خود بخاطر هرکاری می زنی به یتیم نیز به خاطر آن بزنی.

۱۲۳

الآداب الاجتماعية آداب اجتماعی

۱۱۲۸ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَلَيْكُمْ بِالْعَفْوِ فَإِنَّ الْعَفْوَ لَا يَرِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا عِزًّا فَتَعَاقَبُوا يُعِزُّكُمْ اللَّهُ.

تفسیر نور الثقلین ۵۸۵/۴ الکافی ۱۰۸/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: بر شما باد به عفو و گذشت، زیرا عفو و گذشت جز مایه افزونی عزت بنده نیست. پس عفو کنید تا خدا شما را عزیز گرداند.

۱۱۲۹ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ آذَى جَارَهُ حَرَمَ اللهُ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ وَمَنْ ضَيَّعَ حَقَّ جَارِهِ فَلَيْسَ مِنَّا.

البحار ۳۳۳/۷۶ مکارم الاخلاق/ ۴۲۹ مجموعه ورام ۲/۲۶۰ مشکوٰۃ الانوار/ ۲۱۳

— رسول خدا (ص) فرمود: هرکس به همسایه اش آزار برساند خداوند بوی بهشت را براو حرام می‌گرداند، و جهنم — که بد سرانجامی است — جایگاهش خواهد بود، و کسی که حق همسایه را تباه کند از ما نیست.

۱۱۳۰ — وَقَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ.

المحجة البيضاء/ ۵/۱۲۱

— و فرمود: هرکس به خدا و روز قیامت ایمان دارد باید به همسایه اش احترام بگذارد.

۱۱۳۱ — ... عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا أَتَاكُمْ كَرِيمٌ قَوْمٍ فَأَكْرِمُوهُ.

الجعفریات/ ۱۶۸ الکافی ۲/۶۵۹ الوسائق/ ۸/۴۶۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه بزرگوار قومی نزد شما آمد او را احترام کنید.

۱۱۳۲ — عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا جَاءَ كُمْ السَّرَائِرُ فَأَكْرِمُوهُ.

نهج الفصاحة/ ۱/۳۷

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: هرگاه کسی به دیدار شما آمد به او احترام بگذارید.

۱۱۳۳ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تَجْلِسُوا بَيْنَ رَجُلَيْنِ إِلَّا بِإِذْنِهِمَا.

نهج الفصاحة ۵۱۳/۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: هرگز میان دو نفر جز با اجازه آنان ننشینید.

۱۱۳۴ — عن ابي عبدالله عن ابيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ مِمَّا يَلِيهِ.

البحار ۴۱۸/۶۶ الوسائل ۴۹۵/۱۶

— از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه یکی از شما خواست چیزی بخورد باید از آنچه نزدیک اوست بخورد.

۱۱۳۵ — ... عن اسحاق بن عمار قال: قلت لابي عبدالله عليه السلام: مَنْ قَامَ مِنْ مَجْلِيهِ تَعْظِيمًا يَرْجُلٍ، قَالَ: مَكْرُوهٌ إِلَّا لِرَجُلٍ فِي الدِّينِ.

الوسائل ۵۶۰/۸

— اسحاق بن عمار می گوید: از امام صادق (ع) پرسیدم: کسی که برای احترام گذاشتن به مردی از جا برمی خیزد چگونه است؟ فرمود: ناپسند است، مگر آنکه در برابر مردی باایمان باشد.

۱۱۳۶ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ غَزَى مُصَابًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَسْتَقِصَّ مِنْ أَجْرِ الْمُصَابِ شَيْئًا.

الكافي ۲۰۵/۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر کس به مصیبت دیده‌ای تسلیت بگویند، بدون آنکه از پاداش مصیبت دیده چیزی کاسته شود، پاداشی همانند او خواهد داشت.

۱۲۴

العدل والانصاف عدالت و انصاف

۱۱۳۷ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ مَا كَرِهْتَهُ لِتَنْفِيكَ فَاكْرَهُ لِغَيْرِكَ وَمَا أُخْبِيْتَهُ لِتَنْفِيكَ فَأَجِبْهُ لِأَخِيكَ تَكُنْ عَادِلًا فِي حُكْمِكَ مُقْسِطًا فِي عَدْلِكَ، مُحِبًّا فِي أَهْلِ السَّمَاءِ مَوْدُودًا فِي صُدُورِ أَهْلِ الْأَرْضِ إِخْفَظْ وَصِيَّتِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى.

تحف العقول / ۱۴ البحار ۶۷/۷۷

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: ای علی! آنچه را برای خود نمی‌پسندی برای دیگری نیز نپسند، و آنچه را برای خود دوست داری برای برادرت نیز دوست داشته باش، در این صورت در قضاوت خویش داد‌گرو و در داد‌گریت اهل قسط خواهی بود، و اهل آسمان تو را دوست خواهند داشت و در سینه اهل زمین به محبت جای خواهی گرفت. این سفارش مرا به خواست خدا حفظ کن.

۱۱۳۸ — عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: أَعْدَلُ النَّاسِ مَنْ رَضِيَ لِلنَّاسِ مَا يَرْضَى لِنَفْسِهِ وَكَرِهَ لَهُمْ مَا يَكْرَهُ لِنَفْسِهِ.

البحار ۲۵/۷۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: داد‌گترین مردم کسی است که آنچه را برای خود می‌پسندد برای مردم نیز بپسندد، و آنچه را برای خود ناپسند می‌دارد برای آنان نیز ناپسند بدارد.

۱۱۳۹ - عن علي عليه السلام: إرض للناس ما ترضاه لتفسيك تكن
مُتليماً.

غررالحکم / ۱۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: آنچه را برای خود می‌پسندی برای
مردم نیز بیسند تا مسلمان باشی.

۱۱۴۰ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أحبوا للناس ما تحبون
لأنفسكم.

الخصال ۷/۱ البحار ۲۵/۷۵

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: آنچه را برای
خودتان دوست دارید برای مردم نیز دوست داشته باشید.

۱۱۴۱ - عن علي عليه السلام: إن من فضل الرجل أن ينصف من نفسه
ويؤخّر إلى من أساء إليه.

غررالحکم / ۲۲۵

— از علی (ع) نقل شده است: از برتری مرد آن است که از خود
انصاف دهد و در حق کسی که به او بدی کرده است احسان نماید.

۱۱۴۲ - عن علي عليه السلام: الإنصاف أفضل القضاة.

غررالحکم / ۲۸

— از علی (ع) نقل شده است: انصاف، برترین قضایاست.

۱۱۴۳ - عن علي عليه السلام: الإنصاف يرفع الخلاف ويوجب
الإتلاف.

غررالحکم / ۶۴

— از علی (ع) نقل شده است: انصاف، مایه رفع اختلاف و انس

گرفتن با یکدیگر است.

۱۱۴۴ — عن علي عليه السلام: أَنْصَفُ النَّاسِ مَنْ أَنْصَفَ مِنْ نَفْسِهِ
بِغَيْرِ حَاكِمٍ عَلَيْهِ.

غردالحکم ۲۱۱/

— از علی (ع) نقل شده است: با انصاف‌ترین مردم کسی است
که بدون آنکه داورى بر علیه او قضاوت کند، از خود انصاف بدهد.

۱۲۵

الرحمة ترحم

۱۱۴۵ — عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده علي بن الحسين عن ابيه
عن علي بن ابي طالب عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ
لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ.

مستدرک الوسائل ۹۵/۲

— از جعفر بن محمد از پدرش از جدش علی بن الحسین از پدرش از
علی بن ابی طالب علیهم السلام نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: کسی که به
مردم ترحم نکند خدا به او رحم نخواهد کرد.

۱۱۴۶ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: إِنَّ
كُنْتُمْ تُرِيدُونَ رَحْمَتِي فَارْحَمُوا.

مستدرک الوسائل ۹۵/۲

— از رسول خدا (ص) نقل شده که خداوند تعالی فرموده است:
اگر خواهان رحمت من هستید ترحم کنید.

۱۱۴۷ — عن علي عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يَرْجُو رَحْمَةَ مَنْ قَوْوِهِ كَيْفَ

لَا يَرْحَمُ مَنْ دُونَهُ.

غررالحکم / ۴۹۴

— از علی (ع) نقل شده است: درشگفتیم از کسی که از مافوق خود امید رحمت دارد چگونه به زیردستان خود ترحم نمی‌کند؟!

۱۱۴۸ — عن النبي صلى الله عليه وآله: إِرْحَمِ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ.

الفقيه ۴/ ۲۷۲ کلمة الرسول الأعظم / ۳۹۷ روضة المتقين ۱۳/ ۲۰

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: به هر که در روی زمین است رحم کن تا هر که در آسمان است به تو رحم کند.

۱۱۴۹ — عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِرْحَمُوا عَزِيزاً ذَلَّ وَغَنِيًّا افْتَقَرَ وَعَالِماً ضَاعَ فِي زَمَانٍ جُهَالٍ.

البحار ۷۴/ ۴۰۵

— از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: به عزیزی که خوار گردیده و ثروتمندی که محتاج شده و دانشمندی که در دوران نادانان تباه گردیده است ترحم کنید.

۱۲۶

الوفاء بالعهد وفای عهد

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

س ۲۳ — آیه ۸

مؤمنان کسانی هستند که امانت‌ها و پیمان خویش را مراعات می‌کنند.

۱۱۵۰ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَتَّيَّبْ إِذَا وَعَدَ.

الكافي ۳۶۴/۲ الوسائل ۵۶۵/۸ البحار ۱۴۹/۷۷ لئالي الاخبار ۲۲۰/۲ روضة المتقين ۱۴۷/۱۲ تحف العقول ۳۲/۳۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد باید هرگاه وعده می دهد به آن وفا کند.

۱۱۵۱ - عن علي عليه السلام: إِذَا وَعَدْتَ فَآتِجِزْ.

غردالحکم / ۳۱۰

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه وعده دادی به آن وفا کن.

۱۱۵۲ - عن علي عليه السلام: إِنَّ حُسْنَ الْعَهْدِ مِنَ الْإِيمَانِ.

غردالحکم / ۲۱۵

— از علی (ع) نقل شده است: خوش پیمانی، از ایمان است.

الفصل الثالث

۱۲۷

تشویق به ازدواج

الترغیب فی التزویج

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ بَكُونُوا
فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ.

س ۲۴ - آیه ۳۲

به مردان و زنانی که همسر ندارند و نیز به بردگان و کنیزان همسر دهید، اگر نیازمند باشند خداوند آنان را از فضل و بخشش خود بی نیاز می‌کند، و خداوند گشایش دهنده و داناست.

۱۱۵۳ - قال صلى الله عليه وآله: التَّكَاحُ سُنتِي فَمَنْ رَغِبَ عَنِّي

سُنتِي فَلَيْسَ مِنِّي.

جامع الاخبار/ ۱۱۸ تفسیرابی الفتوح ۳۴/۴ البحار ۲۲۰/۱۰۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ازدواج، سنت من است. هرکس از

سنت من رویگردان شود از من نیست.

۱۱۵۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: رَكْعَتَانِ يُصَلِّيَهُمَا مُتَزَوِّجٌ أَفْضَلُ مِنْ رَجُلٍ عَزَبَ يَوْمَ لَيْلَةٍ وَيَصُومُ نَهَارَهُ.

الوسائل ۷/۱۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: دو رکعت نماز که مرد همسر دار می‌گذارد، بهتر از قیام شبانه و روزه داری مرد بی همسر است.

۱۱۵۵ — قال ابو عبد الله عليه السلام: رَكْعَتَانِ يُصَلِّيَهُمَا الْمُتَزَوِّجُ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً يُصَلِّيَهَا أُعْزَبٌ.

الكافي ۳۲۸/۵

— امام صادق (ع) فرمود: دو رکعت نماز که مرد همسر دار می‌گذارد بهتر است از هفتاد رکعت که مرد بی همسر انجام می‌دهد.

۱۱۵۶ — في حديث عن النبي صلى الله عليه وآله: وَمَنْ عَمِلَ فِي تَزْوِيجٍ بَيْنَ مُؤْمِنَيْنِ حَتَّى يَجْمَعَ بَيْنَهُمَا زَوْجَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ أَلْفِ امْرَأَةٍ مِنَ الْحُورِ، كُلِّ امْرَأَةٍ فِي قَصْرِ مِنْ ذُرِّ وَيَأْقُوتِ... الخبير.

البحار ۳۶۸/۷۶

— در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده است: هر کس برای ازدواج مرد و زن با ایمانی تلاش کند تا آن دو را با هم گرد آورد، خداوند هزار حوریه — که هر حوریه در کاخی از در و یا قوت است — به او تزویج خواهد کرد...

۱۱۵۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلْمُتَزَوِّجُ التَّائِمُ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْعَزَبِ.

جامع الاخبار ۱۱۸/ البحار ۲۲۱/۱۰۳

— رسول خدا (ص) فرمود: مرد همسر داری که خواب است، نزد خدا بهتر از مرد بی همسری است که در حال روزه به عبادت خدا ایستاده باشد.

۱۱۵۸ — عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ تَزَوَّجَ فَقَدْ أَخْرَزَ نِصْفَ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النَّصْفِ الْبَاقِي.

مکارم الأخلاق / ۱۹۸ البحار / ۱۰۳ / ۲۹۹

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکه ازدواج کند، نیمی از دین خود را حفظ کرده است، باید در نیمه باقیمانده از خدا پروا کند.

۱۱۵۹ — وقال صلى الله عليه وآله: مَنْ تَرَكَ التَّزْوِيجَ مَخَافَةَ الْعَيْلَةِ فَلَيْسَ بِمَنًّا.

المحجة البيضاء ۵۳/۳

— پیامبر (ص) فرمود: هرکه از ترس تنگدستی ازدواج نکند از ما نیست.

۱۱۶۰ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ تَرَكَ التَّزْوِيجَ مَخَافَةَ الْفَقْرِ فَقَدْ أَسَاءَ الظَّنَّ بِاللَّهِ.

مکارم الاخلاق / ۱۹۷ روضة المتقين / ۸ / ۹۳ مستدرک الوسائل / ۲ / ۵۴۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکه از ترس تنگدستی ازدواج نکند به خدا بدگمان شده است.

۱۱۶۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: تَنَاجَوْا تَنَاسَلُوا تَكْتَرُوا قَبَائِي أَبَاهِي بِكُمْ الْيَوْمَ الْقِيَامَةَ وَلَوْ بِالسَّقَطِ.

جامع الاخبار / ۱۱۸ تفسیرابی الفتوح / ۱ / ۳۰۰ البحار / ۱۰۳ / ۲۲۰ المحجة البيضاء / ۳ / ۵۳

— رسول خدا (ص) فرمود: ازدواج کنید و فرزندان خود را افزایش دهید. روز قیامت من به شما مردم — حتی به بچه سقط شده — بر سایر امتها افتخار می‌کنم.

۱۱۶۲ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَكْثَرُوَا الْوَلَدَ أَكْثَرِ بِكُمْ الْأُمَّمَ عَدَا.

الكافي ۲/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: فرزندان خود را افزایش دهید. فردا (ی قیامت) من به افزون بودن تعداد شما، بر سایر امتها افتخار می‌کنم.

۱۱۶۳ — في حديث عن أبي جعفر عليه السلام: ... فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: إِذَا جَاءَكُمْ مِنْ تَرْضُونَ خُلُقَهُ وَدِينَهُ فَرَوْجُوهُ إِلَّا تَفَعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَقَسَادٌ كَبِيرٌ.

الوسائل ۵۱/۱۴ الكافي ۳[۷/۵]

— در حدیثی از امام باقر (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه کسی که از اخلاق و دین او راضی هستید نزد شما آمد، به او همسر دهید. اگر چنین زمین فتنه و فساد بزرگی به وقوع خواهد پیوست.

۱۱۶۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ الرَّوْحَةُ الصَّالِحَةُ.

الكافي ۳۲۷/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: از خوشبختی مرد، داشتن همسر شایسته است.

۱۱۶۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِنْ سَعَادَةِ الرَّجُلِ الْوَلَدُ الصَّالِحُ.

الكافي ۳/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از خوشبختی مرد، داشتن فرزند صالح است.

۱۱۶۶ — عنه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّمَا الْمَرْأَةُ قِلَادَةٌ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَا يُقَلِّدُ.

مستدرک الوسائل ۲/۳۳۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: زن، گردن بند است. باید هر یک از شما بنگرد به گردنش چه آویخته می شود.

۱۱۶۷ — عن الباقر عليه السلام: حَدَّثَنِي جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً لِمَالِهَا وَكَمَلَهُ اللهُ إِلَيْهِ، وَمَنْ تَزَوَّجَهَا لِجَمَالِهَا رَأَى فِيهَا مَا يَكْرَهُ، وَمَنْ تَزَوَّجَهَا لِدِينِهَا جَمَعَ اللهُ لَهُ ذَلِكَ.

الوسائل ۱۴/۳۱

— امام باقر (ع) فرمود: جابر بن عبدالله برای من نقل کرد که پیامبر (ص) فرمود: هر که با زنی به خاطر مالش ازدواج کند خداوند او را به مال وی واگذار خواهد کرد، و هر که با او به خاطر زیبایی اش ازدواج نماید در او چیزی را که خوشایند او نیست خواهد دید، و هر که با وی به خاطر دینش ازدواج کند خداوند تمامی این مزایا را برای او جمع خواهد کرد.

۱۱۶۸ — ... عن محمد بن أبي طلحة عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا كُنتُمْ وَخَصْرَاءَ الدِّمَنِ، فَيَلْبَسُوا رَسُومَ اللَّهِ! وَمَا خَصْرَاءُ الدِّمَنِ؟ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْمَرْأَةُ الْحَسَنَاءُ فِي مَثَبِ السُّوءِ.

تفسیر نور الثقلین ۳/۵۹۸ الشهاب ۱۶/الوسائل ۱۴/۹ البحار ۱۰۳/۲۳۲

— از محمد بن ابی طلحه از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از سبزه هائی که بر مزبله ها می روید پرهیز کنید. گفتند: ای پیامبر خدا! سبزه هائی که بر مزبله ها می روید چیست؟ فرمود: زن زیبایی که در خانواده بدی رشد یافته است.

۱۱۶۹ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وآیه: شَارِبُ الْخَمْرِ لَا يُرْوَجُ إِذَا خَطَبَ.

الكافي ۳۴۸/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: به شرابخوار هرگاه خواستگاری کند همسر داده نمی‌شود.

۱۱۷۰ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَوْلُ الرَّجُلِ لِلْمَرْأَةِ: إِنِّي أُحِبُّكَ لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا.

الكافي ۵۶۹/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: اگر مردی به همسرش بگوید: «ترا دوست دارم» این سخن هرگز از یاد زن نمی‌رود.

۱۱۷۱ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ لَا تَطَمَّتْ ابْنَتُهُ فِي بَيْتِهِ.

الكافي ۳۳۶/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: از خوشبختی مرد است که دخترش در خانه او عادت نشود.

۱۲۸

ذم الطلاق نکوهش طلاق

۱۱۷۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: ما أحب الله مباحاً كالطلاق وما أبغض الله مباحاً كالطلاق.

مستدرک الوسائل ۲/۳

— رسول خدا (ص) فرمود: خداوند هیچ کارروائی را مانند ازدواج دوست نمی‌دارد و با هیچ کارروائی مانند طلاق دشمن نیست.

١١٧٣ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: **أُبَغِضُ الْحَالِلَ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ.**

تفسير ابي الفتح ٤٠٣/١

- پیامبر خدا (ص) فرمود: **مبغوض ترین کارهای حلال نزد خداوند، طلاق است.**

١١٧٤ - عن ابي عبد الله عليه السلام: **مَا مِنْ شَيْءٍ مِمَّا أَحَلَّهُ اللَّهُ أُبَغِضَ إِلَيْهِ مِنَ الطَّلَاقِ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُبَغِضُ الْمِطْلَاقَ الذَّوْاقَ.**

الوسائل ٢٦٧/١٥ الكافي ٥٤/٦

- از امام صادق (ع) نقل شده است: **هیچ عملی که خداوند آن را حلال شمرده است، نزد او مبغوض تر از طلاق نیست.** خداوند مردی را که بسیار طلاق می دهد و طعم ازدواجهای فراوان را می چشد دشمن می دارد.

١١٧٥ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: **سَمِعْتُ أَبِي عَنِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ يُبَغِضُ كُلَّ مِطْلَاقٍ ذَوَّاقٍ.**

الكافي ٥٥/٦

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: **از پدرم شنیدم که می فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: خداوند هر مردی را که بسیار طلاق دهد و طعم ازدواج های فراوان را بچشد دشمن می دارد.**

١٢٩

في المهر پيرامون مهرته

١١٧٦ - (في مناهي النبي وقال صلى الله عليه وآله): **مَنْ ظَلَمَ امْرَأَةً مَهْرَهَا فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ زَانٍ... الخبر.**

الفقيه ٧/٤ مكارم الاخلاق ٤٢٩/ البحار ٣٣٣/٧٦

— در مناهی پیامبر آمده است که آن حضرت فرمود: هرکس به زنی در مورد مهریه اش ستم کند، نزد خداوند زنا کار است...

۱۱۷۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ تَزَوَّجَ الْمَرْأَةَ وَلَا يَجْعَلُ فِي نَفْسِهِ أَنْ يُعْطِيَهَا مَهْرَهَا فَهُوَ زَانٍ.

الكافي ۳۸۳/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکه با زنی ازدواج کند و پرداخت مهریه او را برعهده نگیرد عملش زنا خواهد بود.

۱۱۷۸ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ أَمَهَرَ مَهْرًا ثُمَّ لَا يَتَوَى قَضَاءَهُ كَأَنْ يَمْتَرِلَةَ السَّارِقِ.

الكافي ۳۸۳/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکه مهریه ای مقرر کند و قصد پرداخت آن را نداشته باشد به منزله سارق است.

۱۱۷۹ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَفْضَلُ نِسَاءِ أُمَّتِي أَحْصَحُهُنَّ وَجَهًا وَأَقْلُهُنَّ مَهْرًا.

الجعفریات ۹۲/ مکارم الاخلاق ۱۹۸/ التهذيب ۴۰۴/۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بهترین زنان امت من زیباترین و کم مهریه ترین آنان است.

۱۱۸۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: زَوَّجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلِيًّا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ عَلَى دِرْعِ حُطَيْمِيَّةٍ يُسَاوِي ثَلَاثِينَ دِرْهَمًا.

الكافي ۳۷۷/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص)

فاطمه (ع) را در برابر یک زره حطمی که سی درهم ارزش داشت، به علی (ع) تزویج کرد.

۱۱۸۱ - عن النبی صلی الله علیه وآله: یا فاطمةُ ایما امرأة خففت عن زوجها من صداقها وتودیناراً أو درهماً إلا کتب الله لها بكلّ درهما حجّة مبرورةً وعمره مقبولةً وغفر الله ذنوبها.

الشهاب / ۴۸

— پیامبر (ص) به فاطمه (ع) فرمود: ای فاطمه! هر زنی از مهریه ای که بر عهده شوهرش دارد — هر چند یک دینار یا یک درهم — بکاهد، خداوند در برابر هر درمی یک حج و عمره پذیرفته برای او می نویسد و گناهایش را می آمرزد.

۱۳۰

حقوق الزوج والزوجة حقوق زن وشوهر

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۱۸۲ - قال رسول الله صلی الله علیه وآله: خیرکم، خیرکم لآهله وأنا خیرکم لأهلی.

مکارم الاخلاق / ۲۱۶ الوسائل / ۱۴ / ۱۲۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بهترین شما کسی است که برای خانواده اش بهتر باشد، و من در مورد خانواده ام بهترین شما هستم.

۱۱۸۳ - ... قال رسول الله صلی الله علیه وآله: عیال الرجل أشرأوه وأحب العیاد إلی الله عزوجل أحسنهم صنعا إلی أسرأیه.

مکارم الأخلاق / ۲۱۷ الوسائل / ۱۴ / ۱۲۲

— رسول خدا (ص) فرمود: زن و فرزند آدمی اسیران او هستند و

محبوبترین بندگان در نزد خدا کسی است که در حق اسیران خود از همه نیکوکارتر باشد.

۱۱۸۴ — عن جعفر عن ابيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اتَّقُوا اللَّهَ اتَّقُوا اللَّهَ فِي الضَّعِيفِينَ: الْيَتِيمَ وَالْمَرْأَةَ فَإِنَّ خِيَارَكُمْ خِيَارُكُمْ لِأَهْلِيهِ.

قرب الاسناد / ۴۴

— از جعفر بن محمد، از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از خدا پروا کنید، از خدا پروا کنید در مورد دو ناتوان: زن و یتیم. زیرا بهترین شما کسی است که برای خانواده اش بهتر باشد.

۱۱۸۵ — قال الصادق عليه السلام: [خَيْرُ نِسَائِكُمْ] الَّتِي إِنْ أُعْطِيَتْ شَكَرَتْ وَإِنْ مُنِعَتْ رَضِيَتْ.

البحار ۱۰۳/۲۳۹

— امام صادق (ع) فرمود: بهترین زنان شما زنی است که اگر چیزی به او داده شود سپاسگزاری کند، و اگر چیزی به او داده نشود راضی باشد.

۱۱۸۶ — وفي حديث عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: وَنَأَى لِمَرْأَةٍ أَغْضَبَتْ زَوْجَهَا وَطُوبَى لِمَرْأَةٍ رَضِيَ عَنْهَا زَوْجُهَا.

الوسائل ۱۴/۱۵۶ البحار ۱۰۳/۲۴۶ عيون اخبار الرضا ۲/۱۰

— در حدیثی از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: وای به حال زنی که همسرش را خشمگین کند، و خوشا به حال زنی که همسرش از او خشنود باشد.

۱۱۸۷ — وَنَهَى (النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) أَنْ تَتَزَيَّنَ بِغَيْرِ زَوْجِهَا

فَإِنْ فَعَلْتَ كَانَ حَقًّا عَلَيَّ اللَّهُ أَنْ يُحْرِقَهَا بِالنَّارِ.

روضه‌المقتین ۳۴۰/۹ البحار ۲۴۳/۱۰۳

— پیامبر(ص) از اینکه زنی برای غیرشهر خود زینت کند نهی فرمود، و فرمود که اگر چنین کند برعهده خدا ثابت است که او را به آتش بسوزاند.

۱۱۸۸ — فی خبر المناهی أن النبی صلی الله علیه وآله: نهی أن تَخْرُجَ الْمَرْأَةُ مِنْ بَيْتِهَا بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِهَا فَإِنْ خَرَجَتْ لَعْنَتْهَا كُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ وَكُلِّ شَيْءٍ تَمُرُّ [عَلَيْهِ] مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ حَتَّى تَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهَا.

البحار ۲۴۳/۱۰۳

— در خبر مناهی آمده است که پیامبر(ص) از خارج شدن زن از خانه بدون اجازه شوهر، نهی فرمود، و فرمود که اگر خارج شود تمام فرشتگان آسمان و کسانی از جن و انس که او بر آنها می‌گذرد، وی را لعنت می‌کنند تا به خانه اش بازگردد.

۱۱۸۹ — ... عن النوفلي عن السكوني عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام، قال: قال عليُّ عليه السلام: مَنْ أطاع امرأته أَكَبَهُ اللهُ على وجهه في النار قيل: وما تلك الطاعة؟ قال: تَطَلُّبُ إِلَيْهِ أَنْ تَذْهَبَ إِلَى الْحَمَامَاتِ وَإِلَى الْعُرْسَاتِ وَإِلَى الثَّيَاحَاتِ وَالثِّيَابِ الرَّقَاقِ فَيُجِيبُهَا.

البحار ۲۴۳/۱۰۳

— از نوفلی از سکونی از امام صادق(ع) از پدرانش نقل شده که علی(ع) فرمود: هرکس از زن خود اطاعت نماید خداوند او را به صورت در آتش می‌اندازد. سؤال کردند: این اطاعت چیست؟ فرمود: اینکه زن بخواهد به حمامها، عروسی‌ها و عزاها برود و لباسهای نازک بپوشد، و شوهر به خواسته او پاسخ مثبت دهد.

۱۱۹۰ — قال امير المؤمنين عليه السلام: جهاد المرأة حُسنُ التَّبَعْلِ وَقَالَ: لِتَطْيِيبِ الْمَرْأَةِ الْمُسْلِمَةِ لِزَوْجِهَا.

البحار ۲۴۵/۱۰۳

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: جهاد زن، خوب شوهرداری کردن است. و فرمود: زن مسلمان باید خود را برای شوهرش خوشبو کند.

۱۳۱

الرضاع شیر دادن کودک

۱۱۹۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: نَيْسَ لِلصَّبِيِّ لَبَنٌ خَيْرٌ مِنْ لَبَنِ أُمِّهِ.

عیون اخبار الرضا ۳۴/۲ تفسیر نور الثقلین ۲۲۸/۱ مستدرک الوسائل ۶۲۳/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هیچ شیری برای کودک بهتر از شیر مادرش نیست.

۱۱۹۲ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا مِنْ لَبَنٍ يُرَضَعُ بِهِ الصَّبِيُّ أَكْثَمُ بَرَكَةً عَلَيْهِ مِنْ لَبَنِ أُمِّهِ.

الكافي ۴۰/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هیچ شیری برای کودک پربرکت تر از شیر مادرش نیست.

۱۱۹۳ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنْظَرُوا مَنْ تُرَضِعُ أَوْلَادَكُمْ فَإِنَّ الْوَلَدَ يَتَشَبَّهُ عَلَيْهِ.

الكافي ۴۴/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: بنگرید چه کسی به فرزندان شما شیر می‌دهد، زیرا فرزند با همان شیر نشو و نما می‌کند.

۱۱۹۴ — عن عبد الله بن هلال قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: إِذَا أَرْضَعْتَ لَكُمْ فَأَمْتَعُوهُنَّ مِنْ شَرْبِ الْخَمْرِ.

الكافي ۴۲/۶

— از عبدالله بن هلال نقل شده که گفت: امام صادق (ع) فرمود: هرگاه زنان خواستند به فرزندان شما شیر دهند، آنان را از شرابخواری بازدارید.

۱۱۹۵ — عن سماعة عن ابي عبدالله عليه السلام قال: الرضاعُ واحدٌ وعشرون شهراً فما نقص فهو جورٌ على الصبيِّ.

الفقيه ۳/۳۰۵ الكافي ۶/۴۰

— از سماعه از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دوران شیرخوارگی ۲۱ ماه است. کمتر از این مدت، ستم بر کودک است.

۱۳۲

حبّ الولد دوست داشتن فرزند

۱۱۹۶ — عن عبدالله بن محمد الجعفی عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَحِبُّوا الصَّيَّانَ وَارْحَمُوهُمْ وَإِذَا وَعَدْتُمُوهُمْ شَيْئاً فَفُوا لَهُمْ فَإِنَّهُمْ لَا يَدْرُونَ إِلَّا أَنَّكُمْ تَرْزُقُونَهُمْ.*

الكافي ۶/۴۹

— از عبدالله بن محمد بجلی، از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: به کودکان مهربانی کنید و آنان را مورد ترحم قرار دهید و هرگاه وعده ای به آنان دادید وفا کنید، زیرا آنان چیزی نمی دانند و شما هستید که به آنان روزی می دهید.

۱۱۹۷ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ لَيَرْحَمُ الْعَبْدَ لِيَشِدَّ حُبَّهُ لَوْلَاكَ.

عدة انداعي ۷۸/ الكافي ۶/۵۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند بنده را به خاطر شدت علاقه ای که به فرزندش دارد مورد ترحم قرار می دهد.

۱۱۹۸ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من قبل ولده كتب الله له حسنة ومن فرحه فرحه الله يوم القيامة ومن علمه القرآن ذيعي بالابوين فكسبا حلتين تضيء من نورهما وجوه أهل الجنة. هـ

السنن ۱۹۴/۱۵ الكافي ۴۹/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که فرزندش را ببوسد خداوند یک حسنه برای او می نویسد، و هر که او را شاد کند روز قیامت خداوند او را شاد می سازد، و هر که به او قرآن بیاموزد پدر و مادرش را فرا می خوانند و دو حله — که در اثر نور آن صورت بهشتیان روشن می شود — به آنان می پوشانند.

۱۱۹۹ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: قتلوا أولادكم فإن لكم بكل قبلة درجة في الجنة، ما بين كل ذرجتين خمسمائة عام.

مکارم الاخلاق / ۲۲۰

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: فرزندانتان را ببوسید که در برابر هر بوسه ای درجه ای در بهشت خواهید داشت، و فاصله میان دو درجه پانصد سال راه است.

۱۲۰۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: البتون نعيم و البنات حسنات و الله يسأل عن التعميم و يثيب على الحسنات.

المحجة البيضاء ۱۱۹/۳ الكافي ۷۰/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: پسران نعمتند و دختران

حسنه! خداوند از نعمت سؤال می‌کند و بر حسنات پاداش می‌دهد.

۱۲۰۱ - عن محمد بن یحیی عن احمد بن محمد عن ابن فضال عن

الحسن بن الجهم قال: سمعت ابا الحسن الرضا عليه السلام يقول: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ النَّظْفَةَ تَكُونُ فِي الرَّجِيمِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا ثُمَّ تُصِيرُ عَظْمَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ثُمَّ تُصِيرُ مُضْغَةً أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَإِذَا كَمَلَتْ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ بَعَثَ اللَّهُ مَلَكََيْنِ خَلَاقَيْنِ فَيَقُولَانِ: يَا رَبُّ مَا تَخْلُقُ ذَكَرًا أَوْ أُنْثَى؟ فَيُؤْمَرَانِ، فَيَقُولَانِ: يَا رَبُّ مَا أَجَلُهُ وَمَا رِزْقُهُ... الخبر. هـ

الكافي ۱۳/۶ البحار ۳۴۴/۶۰ تفسیر نور الثقلین ۳/۳۴۴

— از محمد بن یحیی، از احمد بن محمد، از ابن فضال، از حسن ابن جهم نقل شده که گفت: از حضرت ابوالحسن امام رضا (ع) شنیدم که می‌فرمود: امام باقر (ع) فرموده است: نطفه چهل روز در رحم قرار دارد سپس چهل روز به صورت خون بسته درمی‌آید، آنگاه چهل روز به صورت پاره گوشت می‌شود، و زمانی که چهار ماه تمام گردید خداوند دو فرشته آفریننده می‌فرستد. فرشتگان به خدا می‌گویند: پروردگارا! آیا پسر می‌آفرینی یا دختر؟ آنگاه از جانب خداوند (به یکی از این دو) مأمور می‌شوند. سپس می‌گویند: پروردگارا! آیا بدبخت می‌آفرینی یا خوشبخت؟ و (باز به یکی از این دو) مأمور می‌گردند. آنگاه می‌گویند: پروردگارا! پایان عمر او چه زمانی و روزیش چه خواهد بود؟... تا آخر روایت.

۱۲۰۲ - فِي حَدِيثٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الشَّقِيُّ شَقِيٌّ فِي بَطْنِ أُمِّهِ وَالسَّعِيدُ سَعِيدٌ فِي بَطْنِ أُمِّهِ.

تفسیر نور الثقلین ۲/۱۸

— در حدیثی از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

بدبخت در شکم مادرش بدبخت است و خوشبخت در شکم مادرش خوشبخت!

۱۲۰۳ - عن امیرالمؤمنین علیه السلام: فی المرَضِ یُصِیبُ الصَّبِیَّ قال: إِنَّهُ كَفَّارَةٌ لِوَالِدَيْهِ.

التهدیب ۱۱۵/۸ مکارم الاخلاق ۳۶۱/ البحار ۱۸۶/۸۱ الوسائل ۹۶/۱۵

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است که آن حضرت درباره بیماری ای که به کودک می‌رسد، فرمود: این بیماری، کفاره پدر و مادر اوست.

۱۳۳

تربیه الولد تربیت فرزند

۱۲۰۴ - عن جعفر بن محمد عن آبائه قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ وُلِدَتْهُ مَوْلُودٌ فَلْيُودِّنْ فِي أُذُنِهِ الْيَمْنَى بِأَذَانِ الصَّلَاةِ وَلْيُقِيمْ فِي الْيُسْرَى فَإِنَّ ذَلِكَ عِصْمَةٌ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَالْإِفْرَاجُ لَهُ.

مستدرک الوسائل ۶۲۰/۲

— از جعفر بن محمد (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس فرزندی برای او تولد یافت باید در گوش راستش اذان نماز و در گوش چپش اقامه بگوید، که این سبب می‌شود کودک، از شیطان رانده شده و از ترس او در امان باشد.

۱۲۰۵ - عن ابی عبدالله علیه السلام: كُلُّ مَوْلُودٍ مُرْتَهَنٌ بِالْعَقِيقَةِ.

الكافي ۲۴/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: نوزاد در گرو عقیقه است.

۱۲۰۶ - عن الرضا علیه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِخْتَبُوا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ السَّابِعِ فَإِنَّهُ أَظْهَرُ وَأَسْرَعُ لِنَبَاتِ اللَّحْمِ.

عيون اخبار الرضا ۲۸/۲ مستدرک الوسائل ۶۲۲/۲ الوسائل ۱۶۵/۱۵

— از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: فرزندانان را روز هفتم ختنه کنید که این برای آنان پاکیزه تر است و به روئیدن گوشت سرعت می بخشد.

۱۲۰۷ — عن علي بن ابي طالب عليه السلام انه قال: اطعموا صبيانكم الرمان فإنه أسرع لا لئيتهم.

اماني الطوسي ۳۷۲/۱

— از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که فرمود: به کودکانان انار بخورانید که زبانشان را زودتر به سخن باز می کند.

۱۲۰۸ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا تضربوا أطفالكم على بكائهم، فإن بكاءهم أربعة أشهر شهادة أن لا إله إلا الله، وأربعة أشهر الصلوة على النبي صلى الله عليه وآله وأربعة أشهر الدعاء لوالديه.

علل الشرايع ۷۶/۱ التوحيد ۳۳۱/ المحجة البيضاء ۲۱۲/ البات الهداة ۴۹/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: کودکانان را به خاطر گریه کردن نزنید، زیرا گریه آنان چهار ماه شهادت به یگانگی خدا، و چهار ماه درود بر پیامبر و خاندان او، و چهار ماه دعا در حق پدر و مادرشان است.

۱۲۰۹ — ... قال الصادق عليه السلام: دغ إبتك تلعب سبع سنين ويؤدب سبع سنين وألزمه نفسك سبع سنين فإن أفلح وإلا فلا خير فيه.

الوسائل ۱۹۴/۱۵

— امام صادق (ع) فرمود: بگذار پسر هفت سال بازی کند. هفت سال هم باید او را تأدیب نمود، و هفت سال نیز پیوسته مراقب او باش، اگر رستگار شد (چه بهتر) وگرنه خیری در او نخواهد بود.

۱۲۱۰ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: الغلام يلعب سبع سنين

وَيَتَعَلَّمُ الْكِتَابَ سَبْعَ مِائِينَ وَيَتَعَلَّمُ الْحَلَالَ وَالْحَرَامَ سَبْعَ مِائِينَ.

الكافي ۴۷/۶ الوسائل ۱۹۴/۱۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: کودک، هفت سال بازی می‌کند و هفت سال نوشتن می‌آموزد و هفت سال حلال و حرام را فرا می‌گیرد.

۱۲۱۱ — عن النوفلي عن السكوني عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَجِمَ اللَّهُ وَالَّذِينَ أَعَانُوا وَلَدَهُمَا عَلَى بَرِّهِمَا.

الكافي ۴۸/۶

— از نوفلی، از سکونی، از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خدا رحمت کند پدر و مادری را که به فرزندشان کمک کنند تا به آنان نیکی نماید.

۱۲۱۲ — روي عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَّهُ نَظَرَ إِلَى بَعْضِ الْأَصْفَالِ فَقَالَ وَيْلٌ لِي أَوْلَادِ آخِرِ الزَّمَانِ مِنْ آبَائِهِمْ فَقِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مِنْ آبَائِهِمْ الْمُشْرِكِينَ؟ فَقَالَ لَا، مِنْ آبَائِهِمُ الْمُؤْمِنِينَ لَا يَعْلَمُونَهُمْ شَيْئًا مِنَ الْفَرَائِضِ وَإِذَا تَعَلَّمُوا أَوْلَادَهُمْ مَتَعَوْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُمْ بَعَرَضٍ يَسِيرٍ مِنَ الدُّنْيَا قَانَا مِنْهُمْ بَرِيءٌ وَهُمْ مِنِّي بَرَاءٌ.

جامع الاخبار ۱۲۴/

— روایت شده است که پیامبر (ص) به برخی از کودکان نگاه کرد و فرمود: وای به حال فرزندان آخر الزمان از پدرانشان! گفتند: ای پیامبر خدا! از پدران مشرک آنان؟ فرمود: نه، از پدران مؤمنشان که هیچ‌یک از واجبات را به آنان نمی‌آموزند، و اگر فرزندانشان خود، چیزی فرا گیرند آنان را از این کار بازمی‌دارند و به متاع اندک دنیا از آن خشنودند. من از آنان بیزارم و آنان نیز از من بیزار خواهند بود.

۱۳۴

تسمیه الولد ، نامگذاری فرزند

۱۲۱۳ - عن الصادق علیه السلام: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: **إِسْتَحْسِنُوا أَسْمَاءَكُمْ، فَإِنَّكُمْ تُدْعَوْنَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ...** الخبر.

الكافي ۱۹/۶ البحار ۱۳۱/۱۰۴ الوسائل ۱۲۳/۱۵

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نام های خود را نیکو کنید، زیرا روز قیامت شما را به آن نامها می خوانند...

۱۲۱۴ - قال النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: **مِنْ حُقُوقِ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحْسِنَ إِسْمَهُ وَيُحْسِنَ آدَبَهُ.**

مستدرک الوسائل ۶۱۸/۲

- پیامبر (ص) فرمود: یکی از حقوق فرزند بر پدر این است که نام نیکو بر او بگذارد و او را خوب تربیت کند. *پدرم را دوست داشته باشم*

۱۲۱۵ - قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: **مِنْ حَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ ثَلَاثَةٌ يُحْسِنُ إِسْمَهُ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَةَ وَيُرَوِّجُهُ إِذَا بَلَغَ.**

مکارم الاخلاق / ۲۲۰ مستدرک الوسائل ۲۵/۲ البحار ۸۰/۷۴

- پیامبر خدا (ص) فرمود: حق فرزند بر پدر سه چیز است: نام نیکو بر او بگذارد، و نوشتن به او بیاموزد، و هرگاه بالغ شد برای او همسر بگیرد.

۱۲۱۶ - عن جعفر بن محمد عليه السلام عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ وُلِدَ لَهُ ثَلَاثُ بَنِينَ وَلَمْ يُسَمِّ أَحَدَهُمْ مُحَمَّدًا فَقَدْ جَفَانِي.**

امالي الطوسي ۲۹۴/۲ الوسائل ۱۲۷/۱۵ البحار ۱۳۰/۱۰۴

- از جعفر بن محمد، از پدرش، از پدرانش عليهم السلام نقل شده

است که رسول خدا (ص) فرمود: هر که سه پسر برای او متولد شود و نام یکی از آنها را محمد نگذارد به من جفا کرده است.

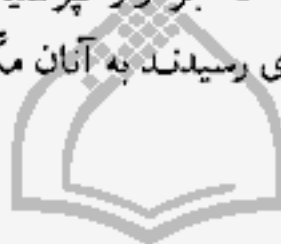
۱۳۵

البر بالوالدین نیکی به پدر و مادر

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ
الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا.

س ۱۷ / آیه ۲۳

پروردگار تو مقرر داشته است که جز او را نپرستید و با پدر و مادر نیکی کنید، اگر یکی از آنان یا هر دو نزد توبه پیری رسیدند به آنان مگوملول شدم، و با آنان تندی مکن و با ایشان سخنی ملایم گوی.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۲۱۷ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَصْبَحَ وَآلَهُ أَبْوَابُ
رَاضِيَانِ أَوْ أَحَدُهُمَا فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَمَنْ أَمْسَى وَآلَهُ أَبْوَابُ سَاطِنَاتِ
أَوْ أَحَدُهُمَا فُتِحَتْ عَلَيْهِ أَبْوَابُ النَّارِ.

انوار الهداية / ۱۰۷

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که بامدادان، پدر و مادرش یا یکی از آن دو، از او راضی باشند درهای بهشت به رویش گشوده می‌شود. و هر که شامگاهان، پدر و مادرش یا یکی از آن دو، از او خشمگین باشند درهای دوزخ به رویش باز می‌گردد.

۱۲۱۸ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: نَظَرُ الْوَالِدِ إِلَى الْوَالِدِيَّةِ حُبًّا
لَهُمَا عِبَادَةٌ.

البحار ۷۴ / ۸۴

— رسول خدا (ص) فرمود: نگاه محبت آمیز فرزند به پدر و مادر

عبادت است.

۱۲۱۹ — قال الصادق عليه السلام: بُرُوا آبَاءَكُمْ بِبِرِّكُمْ أَبْنَاءَكُمْ

وَعِشُوا عَنْ نِسَاءِ النَّاسِ تَعِيفَ نِسَاءَكُمْ.

امالی الصدوق / ۲۳۸ تحف العقول / ۲۶۷ الكافي / ۵/ ۵۵۴

— امام صادق (ع) فرمود: به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به

شما نیکی کنند، و از زنان مردم خودداری کنید تا زنان شما پاکدامن بمانند.

۱۲۲۰ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: رِضَا اللَّهِ مَعَ رِضَا

الْوَالِدَيْنِ وَسَخَطُ اللَّهِ مَعَ سَخَطِ الْوَالِدَيْنِ.

مشكاة الأنوار / ۱۶۲ البحار / ۷۴/ ۸۰

— پیامبر خدا (ص) فرمود: خشنودی خدا با خشنودی پدر و مادر، و

خشم خدا با خشم پدر و مادر است.

۱۲۲۱ — وقال الصادق عليه السلام: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُخَفِّفَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ

عَنْهُ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ فَلْيَكُنْ لِقَرَابَتِهِ وَصَوْلًا وَبِوَالِدَيْهِ بَارًا فَإِذَا كَانَ كَذَلِكَ، هَوَّنَ اللَّهُ

عَلَيْهِ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَلَمْ يُصِبْ فِي حَيَاتِهِ فَقْرٌ أَبَدًا.

روضة النواظرين / ۲/ ۳۶۷ البحار / ۷۴/ ۸۱

— امام صادق (ع) فرمود: هر که دوست دارد خداوند سختیهای

مرگ را برای او آسان گرداند باید با خویشاوندانش ارتباط داشته باشد و به پدر و

مادرش نیکی کند. در این صورت خداوند سختیهای مرگ را برای او آسان می کند و در

زندگی هرگز دچار تنگدستی نمی شود.

۱۲۲۲ — عن النبي صلى الله عليه وآله: أَنْتُمْ قَانُ: الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ

الْأُمَّهَاتِ.

مستدرک الوسائل / ۲/ ۶۲۸ انوار الهداية / ۱۰۸ تفسیر ابی الفتح / ۱/ ۵۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: بهشت زیر پای مادران

است.

۱۲۲۳ — وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ رَوْضَةٌ مِنْ

رِيَاضِ الْجَنَّةِ.

مستدرک الوسائل ۶۲۸/۲

— پیامبر (ص) فرمود: زیر پای مادران باغی از باغهای بهشت قرار

دارد.

۱۳۶

عقوق الوالدين نافرمانی پدر و مادر

۱۲۲۴ — عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ مَنْ أَحْزَنَ وَالِدَيْهِ فَقَدْ

عَقَّهُمَا.

مکارم الاخلاق / ۴۴۴ روضة المتقين ۲۴۹/۱۲ البحار ۷۴/۸۴

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: ای علی! هرکس پدر و

مادرش را غمگین کند با آنان مخالفت نموده است.

۱۲۲۵ — عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ مِنَ الْكَبَائِرِ لِأَنَّ

اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ جَعَلَ الْعَاقَ عَصِيًّا شَقِيًّا.

مستدرک الوسائل ۶۳۰/۲ البحار ۷۴/۷۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: نافرمانی پدر و مادر از

گناهان کبیره است، زیرا خداوند فرزند نافرمان را معصیتکار و بدبخت قرار داده است.

۱۲۲۶ — وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَلْعُونٌ مَنْ سَبَّ وَالِدَيْهِ.

المحجة البيضاء ۲۱۸/۵

— پیامبر (ص) فرمود: کسی که پدر و مادرش را دشنام دهد ملعون

است.

۱۲۲۷ — عن ابي اسحاق الهمداني عن ابيه عن امير المؤمنين عليه السلام

قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: ثلاثة من الذنوب تعجل عقوبتها ولا تؤخر إلى الآخرة: عقوق الوالدين والبغى على الناس، وكفر الإحسان.

البحار ۲۷۵/۷۵ امانی المفید ۱۴۸/ امانی الطوسی ۱۳/۱

— از ابواسحاق همدانی، از پدرش، از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده

که رسول خدا (ص) فرمود: سه گناه است که در کيفر آنها شتاب می‌شود و به آخرت موکول نمی‌گردد: نافرمانی پدر و مادر، و ستم بر مردم، و ناسپاسی در برابر احسان.

۱۲۲۸ — عن محمد بن مسلم، عن ابي جعفر عليه السلام قال: إن العبد

ليكون باراً بوالديه في حياتهما ثم يموتان فلا يقضي عنهما الدين ولا يستغفر لهما فيكتبه الله عاقاً، وإنه ليكون في حياتهما غير بار لهما فإذا ماتا قضى عنهما واستغفر الله لهما فيكتبه الله تبارك وتعالى باراً.

البحار ۸۱/۷۴ الوسائل ۱۱۷/۱۱ باختلاف يسير

— از محمد بن مسلم از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: گاهی

بنده به پدر و مادر خود در زمان حیاتشان نیکی می‌کند، ولی وقتی می‌میرند قرضشان را نمی‌پردازد و برای آنان طلب آمرزش نمی‌کند، و خداوند او را نافرمان می‌نویسد. و گاهی به پدر و مادر خود در زمان حیاتشان نیکی نمی‌کند ولی هنگامی که مُردند قرضشان را می‌پردازد و برای آنان طلب آمرزش می‌کند، و خداوند او را نیکوکار می‌نویسد.

القسم السادس
تربية النفس والابتعاد عن المعاصي

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
بخش هشتم

در تربیت نفس و دوری جستن از
گناهان

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الاول في الايمان

۱۳۷

الايمان ايمان

۱۲۲۹ — عن علي بن موسى الرضا عليه السلام قال: حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ
عَنْ آبَائِهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ: الْإِيمَانُ مَعْرِفَةٌ بِالْقَلْبِ وَإِقْرَارٌ بِاللِّسَانِ وَعَمَلٌ بِالْأَرْكَانِ... الخبير.

عيون اخبار الرضا ۲۲۷/۱ جامع الاخبار ۴۲/

— از علی بن موسی الرضا (ع) نقل شده که فرمود: حدیث کرد مرا
پدرم از پدرش، از پدرانش، از علی بن ابی طالب علیهم السلام که رسول خدا (ص)
فرمود: ایمان عبارت از شناخت قلبی و اقرار زبانی و عمل بوسیله اعضا و جوارح
است...

۱۲۳۰ — ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: الْإِيمَانُ لَا يَصُرُّ مَعَهُ عَمَلٌ
وَكَذَلِكَ الْكُفْرُ لَا يَتَفَعُّ مَعَهُ عَمَلٌ.

الكافي ۱۶۴/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: با بودن ایمان هیچ کاری

زبان آور نیست، و با بودن کفر نیز هیچ کاری سودمند نمی باشد.

۱۲۳۱ — عن سلام الجعفی قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام عن الإيمان فقال: الإيمان أن يُطاع الله فلا يُعصى.

الفصول المهمة / ۱۶۳ الكافي / ۳۳/۲ البحار / ۶۸/۲۹۲

— سلام جعفی می گوید: از امام صادق (ع) درباره ایمان سؤال کردم. فرمود: ایمان آن است که خدا مورد اطاعت قرار گیرد و نافرمانی نشود.

۱۲۳۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا يُكْمَلُ عَبْدُ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ حَتَّى يَكُونَ فِيهِ خَمْسُ خِصَالٍ: التَّوَكُّلُ عَلَى اللَّهِ وَالتَّقْوِيضُ إِلَى اللَّهِ وَالتَّسْلِيمُ لِأَمْرِ اللَّهِ وَالرِّضَا بِقَضَاءِ اللَّهِ وَالصَّبْرُ عَلَى بَلَاءِ اللَّهِ إِنَّهُ مَنْ أَحَبَّ فِي اللَّهِ وَأَبْغَضَ فِي اللَّهِ وَأَعْطَى لِلَّهِ وَمَتَعَ لِلَّهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ.

البحار / ۷۷/۱۷۷

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هیچ بنده ای ایمان به خدا را به حد کمال نمی رساند تا آنکه در او پنج خصلت وجود داشته باشد: توکل نمودن بر خدا، واگذار کردن کارها به خدا، تسلیم بودن در برابر فرمان خدا، راضی بودن به اراده خدا، و صبر کردن بر بلای خدا. هرکس به خاطر خدا محبت ورزد و به خاطر خدا دشمنی بدارد و برای خدا ببخشد و برای خدا از بخشش جلوگیری کند ایمان خود را کامل ساخته است.

۱۲۳۳ — علي بن ابراهيم عن ابيه عن النوفلي عن السكوني عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين صلوات الله عليه: الإيمان أربعة أركان: الرضا بقضاء الله والتوكل على الله وتقويض الأمر إلى الله والتسليم لأمر الله.

الكافي / ۵۶/۲ مجموعة ورام / ۱۸۴/۲

— علی بن ابراهیم از پدرش از نوفلی از سکونی از امام صادق (ع) نقل کرده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: ایمان دارای چهار اساس است: راضی بودن به

اراده خدا، و توکل نمودن بر خدا، و واگذار کردن کارها به خدا، و تسلیم بودن در برابر فرمان خدا.

۱۲۳۴ - ... عن المفضل بن عمر، قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: لا يكملُ إيمانُ العبدِ حتى تكونَ فيه خصالٌ أربعٌ: يحسنُ خلقه و تسخو نفسه و يُمسك الفضلَ من قوله و يُخرج الفضلَ من ماله.

المحاسن ۸/۱

— مفضل بن عمر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: ایمان بنده کامل نمی شود تا آنکه چهار خصلت در او وجود داشته باشد: اخلاقش نیکو باشد، و روحیه ای سخاوتمندانه داشته باشد، و زیاد سخن نگوید، و اموال زاید خود را انفاق کند.

۱۲۳۵ - قال عليّ عليه السلام: من أعطى في الله و متع في الله و أحب في الله و أبغض في الله فقد استكمل الإيمان.

مستدرک الوسائل ۲/۳۶۸

— علی (ع) فرمود: هرکس به خاطر خدا ببخشد و به خاطر خدا از بخشش جلوگیری کند و برای خدا محبت ورزد و برای خدا دشمن بدارد، ایمان خود را کامل ساخته است.

۱۲۳۶ - عن حمران عن ابي جعفر عليه السلام قال إن الله فضل الإيمان على الإسلام بدرجة كما فضل الكعبة على المسجد الحرام.

البحار ۶۸/۲۶۴

— از حمران، از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: خداوند ایمان را یک درجه بر اسلام برتری داده همانگونه که کعبه را بر مسجد الحرام برتری بخشیده است.

۱۲۳۷ - عن فضیل عن ابی عبدالله علیه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ يُعْطِي الْمَانَ الْبِرَّ وَالْفَاجِرَ وَلَا يُعْطِي الْإِيمَانَ إِلَّا مَنْ أَحَبَّ.

المحاسن ۲۱۷/۱ البحار ۲۰۴/۶۸

- از فضیل، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند، مال را به نیکوکار و تبهکار می‌دهد، ولی ایمان را فقط به کسانی می‌دهد که آنان را دوست می‌دارد.

۱۲۳۸ - ... عن علي بن ابي طالب عليه السلام ان النبي صلى الله عليه وآله قال في وصيته له: يَا عَلِيُّ سَبَعَةٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ وَأَبْوَابُ الْجَنَّةِ مُفْتَحَةٌ لَهُ: مَنْ اسْتَبَغَ وُضُوءَهُ وَأَخْسَنَ صَلَاتَهُ وَأَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ وَكَفَّ غَضَبَهُ وَسَجَنَ لِسَانَهُ وَاسْتَغْفَرَ لِذَنْبِهِ وَأَدَّى النَّصِيحَةَ لِأَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّهِ.

الخصال ۳۴۶/۲

- از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده است که پیامبر (ص) در وصیتش به او فرمود: ای علی! هفت خصلت است که در هر کس باشد حقیقت ایمان را به حد کمال رسانده و درهای بهشت برای او گشوده می‌شود: کسی که وضوی کامل بگیرد و نمازش را نیکو بجای آورد و زکات مالش را بپردازد و خشمش را نگهدارد و زبانش را زندانی کند و برای گنااهش طلب آمرزش نماید و خیرخواه خاندان پیامبرش باشد.

۱۳۸

فضل المؤمن ارزش مؤمن

۱۲۳۹ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُعْرَفُ فِي السَّمَاءِ كَمَا يُعْرَفُ الرَّجُلُ أَهْلُهُ وَوَلَدُهُ وَإِنَّهُ أَكْرَمُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ مَلِكٍ مُقْرَبٍ.

البحار ۳۰۰/۶۰

- پیامبر خدا (ص) فرمود: مؤمن در آسمان شناخته می‌شود

همانگونه که آدمی زن و فرزندش را می‌شناسد. مؤمن نزد خداوند از فرشته مقرب گرامی تر است.

۱۲۴۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: **الْمُؤْمِنُ أَعْظَمُ حُرْمَةً مِنَ الْكُفَّةِ.**

روضة المتقين ۱۰۳/۱۳ الخصال ۲۷/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: احترام مؤمن از احترام کعبه بیشتر است.

۱۲۴۱ — عن قتيبة الاعشى قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: **الْمُؤْمِنَةُ أَعَزُّ مِنَ الْمُؤْمِنِ، وَالْمُؤْمِنُ أَعَزُّ مِنَ الْكَبِيرِيَّةِ إِلَّا حَمْرٍ قَمَنْ رَأَى مِنْكُمْ الْكَبِيرِيَّةَ الْأَحْمَرَ؟**

البحار ۱۵۹/۶۷

— قتیبه اعشی می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: زن با ایمان کمیاب‌تر از مرد مؤمن، و مرد مؤمن کمیاب‌تر از طلای سرخ است. آیا کدامیک از شما طلای سرخ را دیده است؟!

۱۲۴۲ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: لَوْ لَمْ يَكُنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مُؤْمِنٌ وَاحِدٌ، لَأَسْتَعْتَبْتُ بِهِ عَنْ جَمِيعِ خَلْقِي وَلَجَعَلْتُ لَهُ مِنْ إِيْمَانِهِ أَنْسًا لَا يَخْتَأِجُ إِلَى أَحَدٍ.**

البحار ۱۵۴/۶۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فرموده است: اگر در روی زمین تنها یک مؤمن باشد، من بوسیله او از تمام مردم بی‌نیاز می‌شوم و از ایمانش وسیله آنسی برای او قرار می‌دهم که به هیچکس نیازمند نباشد.

۱۲۴۳ — عن علي عليه السلام: أَقْرَبُ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ أَحْسَنُهُمْ إيماناً.

غررالحكم / ۱۹۶

— از علی (ع) نقل شده است: نزدیکترین مردم به خدا کسی است که ایمانش از همه بهتر باشد.

۱۲۴۴ — ... قال ابو عبد الله عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ لَمْ يُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ بَلَايَا الدُّنْيَا وَلَكِنْ آمَنَهُ مِنَ الْعَمَى فِي الْآخِرَةِ وَمِنَ الشَّقَاءِ يَغْنِي عَنِّي الْبَصَرِ.

صفات الشيعة / ۷۵

— امام صادق (ع) فرمود: خداوند، مؤمن را از بلاهای دنیوی ایمن نداشت و او را از شقاوت و کوری در قیامت، یعنی نابینائی چشم، ایمن داشته است.

۱۲۴۵ — عن علي عليه السلام: الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ، وَالْمَوْتُ تُخْفَتُهُ وَالْبَحْتَةُ مَأْوَاهُ.

غررالحكم / ۷۷

— از علی (ع) نقل شده است: دنیا زندان مؤمن، و مرگ هدیه اش و بهشت جایگاه اوست.

۱۳۹

علامات المؤمن نشانه های مؤمن

۱۲۴۶ — ... قال ابو عبد الله عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنَ أَشَدُّ مِنْ زُبُرِ الْحَدِيدِ إِنَّ الْحَدِيدَ إِذَا أُدْخِلَ النَّارَ تَغَيَّرَ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ لَوْ قُتِلَ ثُمَّ نُشِرَ ثُمَّ قُتِلَ لَمْ يَتَغَيَّرْ قَلْبُهُ.

صفات الشيعة / ۷۴

— امام صادق (ع) فرمود: مؤمن از پاره آهن سخت تر است، چرا که

آهن را اگر در آتش بگذارند تغییر می‌کند، ولی مؤمن اگر کشته شود و زنده گردد و سپس کشته شود عقیده اش تغییر نمی‌کند.

۱۲۴۷ - عن ابي الحسن عليه السلام قال: إِنَّ الْمُؤْمِنَ أَعَزُّ مِنَ الْجَبَلِ، الْجَبَلُ يُسْتَقَلُّ بِالْمَعَاوِلِ وَالْمُؤْمِنُ لَا يُسْتَقَلُّ دِينُهُ بِشَيْءٍ.

مجموعه ورام ۱۲۵/۲

— از حضرت ابوالحسن (ع) نقل شده که فرمود: مؤمن از کوه سخت‌تر است. کوه به وسیله کلنگ از آن کاسته می‌شود، ولی دین مؤمن با هیچ چیز کم نمی‌گردد.

۱۲۴۸ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ مِنْ أُمَّتِي رِجَالًا إِذِ إِيمَانٌ أَثْبَتَ فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الْجِبَالِ الرَّوَاسِي.

تفسیرایی الفتح ۴/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: مردانی از امت من هستند که ایمان در دل آنان استوارتر از کوههای محکم است.

۱۲۴۹ - عن الصادق عليه السلام: الْمُؤْمِنُ أَشَدُّ فِي دِينِهِ مِنَ الْجِبَالِ الرَّوَاسِيَاتِ.

اشعة من بلاغة الامام الصادق / ۲۰۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: مؤمن در دین خود استوارتر از کوههای محکم است.

۱۲۵۰ - قال امير المؤمنين عليه السلام: عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ أَرْبَعَةٌ، أَكْلُهُ كَأَكْلِ الْمَرْضَى وَتَوَمُّهُ كَتَوَمِّ الْغَرَقَى وَبُكَاءُهُ كَبُكَاءِ الْكَلْبِ وَقَمُودُهُ كَقَمُودِ الْوَأْتِبِ.

جامع الاخبار / ۹۸ انوار الهداية / ۹

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: نشانه های مؤمن چهار چیز است: خوراکش مانند خوراک بیماران، و خوابش مانند خواب غرق شدگان، و گریه اش مانند گریه زن فرزند مرده، و نشستن اش مانند نشستن کسی است که از جا می‌پرد.

۱۲۵۱ — عن علي عليه السلام: لِلْمُؤْمِنِ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: الصَّدْقُ وَالْيَقِينُ وَقَصْرُ الْأَمَلِ.

غررالحکم / ۵۸۵

— از علی (ع) نقل شده است: مؤمن دارای سه نشانه است: راستگوئی، یقین، و کوتاهی آرزو.

۱۲۵۲ — ... عن دلهاث مولى الرضا عليه السلام قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: لَا يَكُونُ الْمُؤْمِنُ مُؤْمِنًا حَتَّى يَكُونَ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: سُنَّةٌ مِنْ رَبِّهِ وَسُنَّةٌ مِنْ نَبِيِّهِ وَسُنَّةٌ مِنْ وَلِيِّهِ فَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ رَبِّهِ فَيَكْتُمَانُ سِرَّهُ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: «عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِنْ رَسُولٍ» وَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ نَبِيِّهِ فَمُدَارَاةُ النَّاسِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَمَرَ نَبِيَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ فَقَالَ: «خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ» وَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ وَلِيِّهِ فَالصَّبْرُ فِي الْبِئْسَاءِ وَالضَّرَائِ.

الكافي ۲/۲۴۱

— دلهاث: غلام حضرت رضا (ع) می‌گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می‌فرمود: مؤمن، مؤمن نیست مگر اینکه سه خصلت در او وجود داشته باشد: خصلتی از پروردگارش و خصلتی از پیامبرش و خصلتی از امامش. اما خصلتی که از پروردگار باید داشته باشد رازداری است، خداوند فرموده: «دانای غیب است و هیچکس را از غیب خود آگاه نمی‌کند مگر پیامبری را که مورد رضایت او باشد». و اما خصلتی را که از پیامبر باید داشته باشد خوشرفتاری با مردم است، زیرا خداوند پیامبرش را به خوشرفتاری با مردم دستور داده و فرموده: «راه عفو را در پیش گیر و به نیکوکاری فرمان ده». و اما خصلتی که از امام باید داشته باشد شکیبائی در سختی و گرفتاری است.

۱۲۵۳ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: يَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَكُونَ فِيهِ ثَمَانِيَّ خِصَالٍ: وَقُوراً عِنْدَ الْهَزَاهِزِ، صَبُوراً عِنْدَ الْبَلَاءِ، شَكُوراً عِنْدَ الرِّخَاءِ، قَانِعاً بِمَا رَزَقَهُ اللَّهُ، لَا يَتَّظِلُّمُ الْأَعْدَاءَ وَلَا يَتَّحَامِلُ لِلْأَضْدِقَاءِ، بَدَنُهُ مِثُّهُ فِي تَعَبِ النَّاسِ مِثُّهُ فِي رَاحَةٍ. إِنَّ الْعِلْمَ خَلِيلُ الْمُؤْمِنِ، وَالْحِلْمَ وَزِيرُهُ وَالْعَقْلَ أَمِيرُ جُنُودِهِ، وَالرَّفْقَ أَخُوهُ، وَالْبِرَّ وَالِدُهُ.

الكافي ۷/۲.

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: سزاوار است مؤمن دارای هشت خصلت باشد: هنگام فتنه‌ها باوقار، و در برخورد با گرفتاریها شکیبا باشد. در گشایش زندگی سپاسگزاری کند و به آنچه خدا به او روزی داده است قناعت نماید. به دشمنان ستم نکند و خود را برای دوستان به رنج و مشقت نیفکند. خودش از سوی خودش در رنج، و مردم از سوی او در آسایش باشند. دانش، دوست مؤمن و بردباری وزیر اوست. عقل، فرمانده سپاه وی و نرمی، برادرش و نیکوکاری پدر اوست.

۱۲۵۴ — عن الصادق عليه السلام قال: كَمَالُ الْمُؤْمِنِ فِي ثَلَاثِ خِصَالٍ: التَّقْوَى فِي دِينِهِ وَالصَّبْرَ عَلَى النَّائِبَةِ وَالتَّقْدِيرَ فِي الْمَعِيشَةِ.

مجموعه ورام / ۸۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: کمال مؤمن در سه خصلت است: فرا گرفتن دین و شکیبائی در برابر حوادث و اندازه گیری معاش.

۱۲۵۵ — عن علي عليه السلام: عَلُوُ الْهِمَّةِ مِنَ الْإِيمَانِ.

الأشعري ۲۱/

— از علی (ع) نقل شده است: بلند همتی از ایمان است.

۱۲۵۶ — قال امير المؤمنين عليه السلام: الْمُؤْمِنُ نَفْسُهُ مِثُّهُ فِي تَعَبِ النَّاسِ مِثُّهُ فِي رَاحَةٍ.

البحار ۵۳/۷۵

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: مؤمن از سوی خودش در رنج است و مردم از سوی او در آسایش.

۱۲۵۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لا يتبغى للمؤمن أن يكون بخيلاً ولا جباناً.

المحجة البيضاء ۷۴/۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: برای مؤمن سزاوار نیست که بخیل و ترسو باشد.

۱۴۰

علامات المنافق نشانه های منافق

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا.

س ۴ آیه ۱۳۸

به منافقان بشارت ده که برای آنان عذابی دردناک خواهد بود.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۲۵۸ — ... عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: لِلْمُنَافِقِ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اسْتُمِرَّ خَانَ.

تفسیر نور الثقلین ۲/۲۴۶

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: منافق دارای سه نشانه است: هرگاه سخن بگوید دروغ می گوید، و زمانی که وعده بدهد تخلف می کند، و چون امین شمرده شود خیانت می ورزد.

۱۲۵۹ — عن عبد الله بن مسعود عن النبي صلى الله عليه وآله قال:

أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهُوَ مُنَافِقٌ إِلَى أَنْ قَالَ: وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۵۰

— از عبد الله بن مسعود نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: چهار خصلت است که در هر کس باشد منافق است، تا آنکه فرمود: و هرگاه پیمان ببندد نیزنگ می کند.

۱۲۶۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَتْ مُنَافِقًا وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ، مَنْ إِذَا اسْتُمِنَ خَانَ وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ فِي كِتَابِهِ: «إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ» وَقَالَ اللَّهُ: «أَنْ لَقِيتَ اللَّهَ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ» وَقَالَ اللَّهُ: «وَأَذْكَرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا»

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سه خصلت است که در هر کس باشد منافق است هر چند روزه بگیرد و نماز بخواند و گمان کند که مسلمان است: کسی که هرگاه امین شمرده شود خیانت ورزد، و زمانی که سخن گوید دروغ گوید، و چون وعده دهد تخلف کند. خداوند در کتاب خود فرموده: «خدا خیانت‌گران را دوست نمی‌دارد» و فرموده: «اگر از دروغ‌گویان باشد لعنت خدا بر او باد» و فرموده: «در این کتاب از اسماعیل یاد کن که مردی درست وعده و فرستاده‌ای پیامبر بود».

الکافی ۲/۲۹۰ البحار ۷۲/۱۰۸

۱۲۶۱ — وَ سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَنْ عِلْمَةِ الْمُؤْمِنِ وَالْمُنَافِقِ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ هِمَّتُهُ فِي الصَّلَاةِ وَالصِّيَامِ وَالْعِبَادَةِ وَالْمُنَافِقُ هِمَّتُهُ فِي الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ كَالْبَهِيمَةِ. المحجة البيضاء ۵/۱۲۲ مجموعة ورام ۱/۹۹

— پیامبر خدا (ص) را از نشانه مؤمن و منافق پرسیدند، فرمود: همت مؤمن نماز و روزه و عبادت است، ولی همت منافق مانند چهار پایان خوردن و آشامیدن!

۱۲۶۲ — عن الحسين عليه السلام: إِيَّاكَ وَمَا تَعْتَذِرُ مِنْهُ فَإِنَّ الْمُؤْمِنَ لَا يُسِيءُ وَلَا يَعْتَذِرُ وَالْمُنَافِقَ كُلَّ يَوْمٍ يُسِيءُ وَيَعْتَذِرُ.

تحف العقول ۱۷۷/ لمعة من بلاغة الحسين ۱۲۲/

— از امام حسین (ع) نقل شده است: از هر چیزی که از آن عذرخواهی می‌کنی بپرهیز، زیرا مؤمن، بدی نمی‌کند و عذرخواهی هم نمی‌کند، ولی منافق هر روز بدی می‌کند و عذرخواهی می‌نماید.

۱۲۶۳ — عن علي عليه السلام: الْمُنَافِقُ لِسَانُهُ يَسْرُ وَقَلْبُهُ يَضُرُّ.

غررالحکم / ۶۰

— از علی (ع) نقل شده است: زبان منافق سرور آفرین و درونش

زیانبار است.

۱۲۶۴ — وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَكْرَمَ الْغَنِيِّ لِيُغْنَاهُ

وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ أَهَانَ الْفَقِيرَ لِيَفْقِرَ وَلَا يَفْعَلْ هَذَا إِلَّا مُنَافِقٌ وَمَنْ أَكْرَمَ الْغَنِيِّ لِيُغْنَاهُ
وَأَهَانَ الْفَقِيرَ لِيَفْقِرَ سُمِّيَ فِي السَّمَاوَاتِ عَدُوًّا لِلَّهِ وَعَدُوًّا لِلْأَنْبِيَاءِ لَا يَسْتَجَابُ لَهُ دَعْوَةٌ
وَلَا يُقْضَى لَهُ حَاجَةٌ.

لثالثي الاخبار ۷/۲

— پیامبر (ص) فرمود: خدا لعنت کند کسی را که به ثروتمند

بخاطر ثروتش احترام بگذارد، و خدا لعنت کند کسی را که به بینوا بخاطر نیازمندیش
اهانت کند. این کار جز از منافق سر نمی زند. هر کس ثروتمند را بخاطر ثروتش احترام
کند و بینوا را بخاطر نیازمندیش اهانت نماید او را در آسمانها دشمن خدا و دشمن
پیامبران می خوانند و هیچ دعائی از او مستجاب نمی شود و حاجتی از او روا نمی گردد.

۱۴۱

فضائل الشيعة فضيلت شيعة

۱۲۶۵ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَجَنَّةُ مُحَرَّمَةٌ عَلَى

الْأَنْبِيَاءِ حَتَّىٰ أَدْخُلَهَا وَمُحَرَّمَةٌ عَلَىٰ الْأُمَّمِ كُلِّهَا حَتَّىٰ تَدْخُلَ شِيعَتُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ.

امالي المفيد / ۵۳

— رسول خدا (ص) فرمود: بهشت بر پیامبران حرام است تا زمانی

که من وارد آن شوم، و بر تمام امتها نیز حرام است تا پیروان ما خاندان وارد گردند.

۱۲۶۶ — عن الريان، عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: شِيعَةُ عَلِيِّ هُمُ الْفَائِزُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

جامع الاخبار/ ۱۵ امالی الصدوق/ ۲۹۵ بشارة المصطفى/ ۱۶۱ البحار/ ۶۸/۹

— از ریان، از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول

خدا (ص) فرمود: روز قیامت شیعیان علی رستگارند.

۱۲۶۷ — عن الباقر عليه السلام قال: إِنَّا وَشِيعَتُنَا خُلِقْنَا مِنْ طِينَةٍ

وَأَحَدَةٌ... الخبير.

بصائر الدرجات/ ۱۵ المحاسن/ ۱۲۵/۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: ما و شیعیانمان از یک

سرشت آفریده شده ایم...

۱۲۶۸ — عن جابر عن ابي جعفر عليه السلام في قول الله عز وجل: «قُلْ

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ» فَقَالَ: نَحْنُ الَّذِينَ نَعْلَمُ
وَعَدُوْنَا الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ وَشِيعَتُنَا أُولُو الْأَلْبَابِ.

بصائر الدرجات/ ۵۴

— از جابر نقل شده که امام باقر (ع) درباره گفتار خداوند: «بگو:

آیا آنان که می دانند با آنان که نمی دانند برابرند؟ تنها خردمندان پند می گیرند» فرمود:

مائیم کسانی که می دانیم، و دشمنان ما کسانی هستند که نمی دانند، و شیعیان ما

خردمندان هستیم.

۱۲۶۹ — قال الطبرسي (ره) قال الباقر عليه السلام: نَحْنُ وَشِيعَتُنَا

أَصْحَابُ الْيَمِينِ.

البحار/ ۲۴/۹

— طبرسی می گوید: امام باقر (ع) فرموده است: ما و شیعیانمان

دست راستیها هستیم.

۱۲۷۰ — عن احمد بن محمد عن ابن ابي نجران قال: سمعت ابا الحسن

عليه السلام يقول: مَنْ عَادَى شِيعَتَنَا فَقَدْ عَادَانَا إِلَى أَنْ قَالَ: شِيعَتُنَا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيَحُجُّونَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ وَيَصُومُونَ شَهْرَ رَمَضَانَ وَيُؤَاتُونَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيَسْرُونَ مِنْ أَعْدَائِنَا إِلَيْكَ أَهْلُ الْإِيمَانِ وَالْتِقَى، وَالْأَمَانَةَ، مَنْ رَدَّ عَلَيْهِمْ فَقَدْ رَدَّ عَلَى اللَّهِ وَمَنْ ظَمَنَ عَلَيْهِمْ فَقَدْ ظَمَنَ عَلَى اللَّهِ... الخبر.

الوسائل ۱۵/۱

— احمد بن محمد، از ابن ابی نجران نقل کرده که گفت: از حضرت ابوالحسن (ع) شنیدم که می فرمود: هر که با شیعیان ما دشمنی کند با ما دشمنی کرده است. تا آنکه فرمود: شیعیان ما کسانی هستند که نماز بر پا می دارند و زکات می دهند و خانه خدا را زیارت می کنند و ماه رمضان روزه می گیرند و به اهل بیت محبت می ورزند و از دشمنان ما بیزاری می جویند. اینان، اهل ایمان و پرهیزگاری و امانتند. هر که دست رد بر سینه آنان بزند خدا را رد کرده و هر که بر آنان عیب بگیرد بر خدا عیب گرفته است...

۱۲۷۱ — عن محمد بن يحيى بن سدير قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: إذا كان يوم القيامة دُعِيَ الْخَلَائِقُ بِأَسْمَائِهِمْ مَا خَلَقْنَا وَشِيعَتُنَا فَإِنَّ لَأَسْفَاحَ بَيْنَنَا.

صفات الشيعة ۵۸/

— از محمد بن يحيى بن سدير نقل شده که گفت: امام صادق (ع) فرمود: روز قیامت که می شود، همه مردم را به نام مادرانشان می خوانند مگر ما و شیعیان ما را، زیرا در میان ما زنا صورت نگرفته است.

۱۲۷۲ — عن علي عليه السلام: شِيعَتُنَا كَأَنَّ لُرُجَّةَ طَيِّبٍ رِيحُهَا حَسَنٌ ظَاهِرُهَا وَبَاطِنُهَا.

غردالحکم ۴۵۱/

— از علی (ع) نقل شده است: شیعیان ما مانند ترنج هستند که بویی خوش دارد و ظاهر و باطنش نیکوست.

۱۲۷۳ — ... عن ابي الحسن الرضا عليه السلام قال: شِيعَتُنَا الْمُسَلِّمُونَ لِأَمْرِنَا الْإِخْدُونَ بِقَوْلِنَا الْمُخَالِفُونَ لِأَعْدَائِنَا فَمَنْ لَمْ يَكُنْ كَذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَّا.

صفات الشيعة / ۴۵ الوسائل ۸۳/۱۸ البحار ۱۶۸/۶۸ الفصول المهمة / ۲۲۵

— از حضرت ابوالحسن امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: شیعیان ما تسلیم فرمان ما هستند و به گفتار ما عمل می‌کنند و با دشمنان ما مخالفند. هر که چنین نباشد از ما نیست.

۱۴۲

صفات الشيعة صفات شيعة

۱۲۷۴ — ... عن مفضل بن عمر قال: قال الصادق عليه السلام: كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مِنْ شِيعَتِنَا وَهُوَ مُتَمَسِّكٌ بِعُرْوَةِ غَيْرِنَا.

صفات الشيعة / ۴۵ الفصول المهمة / ۲۲۵

— از مفضل بن عمر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: دروغ می‌گوید کسی که گمان می‌کند از شیعیان ماست، در حالی که به دستگیره غیر ما چنگ زده است.

۱۲۷۵ — عن مسعود بن سعد عن جابر قال: قال الباقر عليه السلام: إِنَّمَا شِيعَتُنَا مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۱

— از مسعود بن سعد، از جابر نقل شده که امام باقر (ع) فرمود: شیعیان ما تنها کسانی هستند که خدا را اطاعت می‌کنند.

۱۲۷۶ — ... عن أبي عبد الله عليه السلام يقول: وَاللَّهِ مَا شِيعَةُ عَلِيِّ إِلَّا مَنْ عَفَّ بَطْنَهُ وَعَمِلَ لِخَالِقِهِ وَرَجَّأُ ثَوَابَهُ وَخَافَ عِقَابَهُ.

صفات الشيعة / ۴۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که می فرمود: به خدا سوگند، شیعه علی فقط کسی است که شکم خود را حفظ کند و برای آفریدگار خود، کار (شایسته) نماید و به پاداش او امیدوار باشد و از کيفرش بترسد.

۱۲۷۷ — وقال الصادق عليه السلام: رَجِمَ اللَّهُ شَيْعَتَنَا خُلِقُوا مِنْ فَاضِلِ طَيْبَتِنَا وَعُجِنُوا بِمَاءِ وَلَايَتِنَا يَخْرُتُونَ لِخُزْنِنَا وَيَفْرَحُونَ لِفَرَجِنَا.

شجره طوبی ۳/۱

— امام صادق (ع) فرمود: خدا رحمت کند شیعیان ما را که از زیادی گل ما بوجود آمده و با آب محبت ما خمیر شده اند، در غم ما غمگین و در شادی ما شادمانند.

۱۲۷۸ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: شَيْعَتُنَا الْمُتَبَاذِلُونَ فِي وَلَايَتِنَا، الْمُتَحَابُّونَ فِي مَوَدَّتِنَا، الْمُتَرَاوِرُونَ فِي إِخْيَاءِ أَمْرِنَا، الَّذِينَ إِنْ غَضِبُوا لَمْ يَظْلِمُوا وَإِنْ رَضُوا لَمْ يُسْرِفُوا بَرَكَهٌ عَلَى مَنْ جَاوَزُوا، سَلِمَ لِمَنْ خَالَطُوا.

الكافي ۲/۲۳۶ المحجة البيضاء ۴/۳۵۲

— از امام باقر (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: شیعیان ما کسانی هستند که در راه ولایت ما به یکدیگر بذل و بخشش می کنند، و در راه دوستی ما با یکدیگر محبت دارند، و برای زنده کردن فرمان ما به دیدار یکدیگر می روند. آنان که اگر خشمگین شوند ستم نمی کنند و اگر خشنود گردند زیاده روی ندارند. برای همسایگان خود مایه برکت و برای همنشینان مایه صلح و صفا هستند.

۱۲۷۹ — عن ابي عبدالله عليه السلام: الشَّيْعَةُ ثَلَاثَةٌ أَصْنَافٌ، صِئْفٌ يَتَرْتَبُونَ بِنَا وَصِئْفٌ يَسْتَأْ كِلُونَ بِنَا وَصِئْفٌ مِثْنَا وَإِنَّا يَا مَتُونُ بِأَمْنِسْنَا وَيَخَافُونَ بِخَوْفِنَا، لَيْسُوا بِالْبُذْرِ الْمُذْبَعِينَ، وَلَا بِالْجَفَاةِ الثَّرَائِينَ، إِنْ غَابُوا لَمْ يُفْقَدُوا وَإِنْ شَهِدُوا لَمْ يُؤْتَهُ بِهِمْ أُولَئِكَ مَصَابِيحُ الْهُدَى.

المحجة البيضاء ۴/۳۵۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: شیعیان ما سه دسته اند: دسته ای خود را به وسیله ما زینت می بخشند، و دسته ای به وسیله ما روزی می خورند، و دسته ای از ما و متمایل به ما هستند که به امنیت ما امنیت یافته و به ترس ما بیمناک می شوند. آنان پراکنده و متفرق و خشن و ریاکار نیستند. اگر غایب شوند غیبت آنان احساس نمی شود، و اگر حضور یابند مورد توجه قرار نمی گیرند. آنان چراغهای هدایتند.

۱۲۸۰ — روی ابوبصیر عن ابی عبدالله علیه السلام قال: شِيعَتُنَا الَّذِينَ إِذَا حَلُّوا ذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا.

البحار ۱۶۲/۹۳ روضة المتقين ۱۹۹/۱۳

— ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: شیعیان ما کسانی هستند که هرگاه تنها شوند خدا را بخیار یاد می کنند.

۱۲۸۱ — قال ابو عبدالله عليه السلام: لَيْسَ مِنْ شِيعَتِنَا مَنْ قَالَ بِلِسَانِهِ وَخَالَفَنَا فِي أَعْمَالِنَا وَأَثَارِنَا وَلَكِنْ شِيعَتِنَا مَنْ وَافَقَنَا بِلِسَانِهِ وَقَلْبِهِ وَاتَّبَعَ آثَارَنَا وَعَمِلَ بِأَعْمَالِنَا أَوْلَيْكَ شِيعَتُنَا.

الوسائل ۱۹۶/۱۱ البحار ۱۶۴/۶۸

— امام صادق (ع) فرمود: کسی که به زبان بگوید ولی در اعمال و آثار با ما مخالفت کند شیعه ما نیست. شیعه ما کسی است که به زبان و دل با ما موافقت نماید و از آثار ما پیروی کند و اعمال ما را انجام دهد. اینان شیعیان ما هستند.

۱۲۸۲ — قال الصادق عليه السلام: كُونُوا لَنَا زِينًا وَلَا تَكُونُوا عَلَيْنَا شِينًا، قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَاحْفَظُوا أَلْسِنَتَكُمْ وَكُفُّوا عَنِ الْفُضُولِ وَقُبِحِ الْقَوْلِ. مشکوة الانوار ۱۷۳/۱۷۳

— امام صادق (ع) فرمود: مایه زینت ما باشید و مایه زشتی ما نباشید. با مردم سخن نیکو بگوئید و زبانتان را حفظ کنید و از پر حرفی و سخنان زشت خودداری نمائید.

۱۲۸۳ - قال عليّ عليه السلام: مَنْ كَانَ مِنْ شِيعَتِنَا عَالِمًا بِشَرِيعَتِنَا فَأَخْرَجَ ضَعْفَاءَ شِيعَتِنَا مِنْ ظُلْمَةٍ جَهْلِيهِمْ إِلَى نُورِ الْعِلْمِ، الَّذِي حَبَوْنَاهُ بِهِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رَأْسِهِ تَاجٌ مِنْ نُورٍ يُضِيءُ لِأَهْلِ جَمِيعِ تِلْكَ الْعَرَصَاتِ... الخبير.

المحجة البيضاء ۹/۱

- علی (ع) فرمود: از شیعیان ما هر که به آئین ما آگاه باشد

شیعیان ناتوان را از تاریکی جهل به نور دانش - که ما به او بخشیده ایم - درآورد، رو قیامت با تاجی از نور که بر سر دارد و به اهل محشر نور می بخشد، وارد می شود...

۱۲۸۴ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: شِيعَتُنَا أَهْلُ الْهُدَى وَأَهْلُ الثَّقَى وَالْخَيْرِ وَأَهْلُ الْإِيمَانِ وَأَهْلُ الْفَتْحِ وَالظَّفَرِ.

الكافي ۲/۲۳۳ المحجة البيضاء ۴/۳۵۳

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: شیعیان ما اهل هدایت و

تقوی و اهل خیر و ایمان و اهل فتح و پیروزی هستند.

۱۲۸۵ - ... عن جعفر بن محمد عليهما السلام قال: اِمْتَحِنُوا شِيعَتَنَا

عِنْدَ ثَلَاثٍ، عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافِظَتُهُمْ عَلَيْهَا وَعِنْدَ أَشْرَافِهِمْ كَيْفَ حِفْظُهُمْ لَهَا عَنْ عَدُوِّنَا وَإِلَى أَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مُوَسَّاتُهُمْ لِإِخْوَانِهِمْ فِيهَا.

البحار ۲۲/۸۳ جامع احاديث الشيعة ۴/۵۸

- از جعفر بن محمد (ع) نقل شده که فرمود: شیعیان ما را در سه

مورد آزمایش کنید: هنگام فرا رسیدن اوقات نماز که چگونه مراقب آن هستند، و در مورد اسراری که نزد آنان هست که چگونه آن را از دشمنان ما حفظ می کنند، و در زمینه اموالشان که چگونه بوسیله آن به برادرانشان یاری می دهند.

الفصل الثاني تربية النفس

١٤٣

محاسبة النفس حسابرسی خویشتن

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ.

س ٧٥ / آیه ١٤٤ و ١٥١

بلکه انسان به کار خویشتن بیناسیت هر چند عذرهای خود را القاء کند.

١٢٨٦ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَا يَكُونُ الْقَبْدُ مُؤْمِنًا حَتَّى يُحَاسِبَ نَفْسَهُ أَشَدَّ مِنْ مُحَاسَبَةِ الشَّرِيكِ شَرِيكُهُ وَالسَّيِّدِ عَبْدَهُ.

البحار ٧٢/٧٠ الوسائل ٣٨١/١١

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بنده، مؤمن نخواهد بود تا اینکه خود را سخت تر از حسابرسی شریک در حق شریک، و مولی نسبت به برده اش، مورد حسابرسی قرار دهد.

١٢٨٧ — عن علي عليه السلام: مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّتْ عَلَى عُيُوبِهِ

وَاحَاطَ بِذُنُوبِهِ فَاسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَأَصْلَحَ الْعُيُوبَ.

غررالحکم / ۶۹۶

— از علی (ع) نقل شده است: هر که خود را مورد حسابرسی قرار دهد از عیبهای خویش آگاه می‌گردد و به گناهانش احاطه پیدا می‌کند، آنگاه از گناهان باز می‌گردد و عیبهای خود را اصلاح می‌نماید.

۱۲۸۸ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أَلَا فَحَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا فَإِنَّ فِي الْقِيَامَةِ خَمْسِينَ مَوْقِفًا كُلُّ مَوْقِفٍ مَقَامٌ أَلْفِ سَنَةٍ ثُمَّ تَلَاهِيهِ الْآيَةُ: فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ.

تفسیر نورالثقلین ۴۱۳/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هان! پیش از آنکه به حساب شما برسند خود به حساب خویش برسید، زیرا در قیامت پنجاه جایگاه وجود دارد که زمان ایستادن در هر جایگاهی هزار سال است، سپس این آیه را تلاوت فرمود: «در روزی که مقدار آن پنجاه هزار سال است».

۱۲۸۹ — عن النبي صلى الله عليه وآله: حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا وَزِنُوهَا قَبْلَ أَنْ تُوزَنُوا، وَتَجَهَّزُوا لِلْعَرْضِ الْأَكْبَرِ.

البحار ۷۳/۷۰ الوسائل ۳۸۰/۱۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است: پیش از آنکه به حساب شما برسند خود به حساب خویش برسید، و قبل از آنکه مورد سنجش قرار گیرید خویش را بسنجید، و خود را برای بزرگترین سان آماده کنید.

۱۲۹۰ — ... قال الصادق عليه السلام: مَنْ اسْتَوَى يَوْمَهُ فَهُوَ مَغْبُورٌ وَمَنْ كَانَ آخِرَ يَوْمِهِ شَرِّهُمَا فَهُوَ مَلْعُونٌ وَمَنْ لَمْ يَعْرِفِ الزِّيَادَةَ فِي نَفْسِهِ كَانَ إِلَى النَّقْصَانِ أَقْرَبَ وَمَنْ كَانَ إِلَى النَّقْصَانِ أَقْرَبَ فَالْمَوْتُ خَيْرٌ لَهُ مِنَ الْحَيَاةِ.

المالی الصدوق / ۵۳۱

— امام صادق (ع) فرمود: هرکه دو روزش برابر باشد زیانکار، و هرکه دو مین روزش بدتر باشد ملعون است، و هرکه در خود افزونی نبیند به کاستی نزدیکتر است، و هرکه به کاستی نزدیکتر باشد مرگ برای او از زندگی بهتر است.

۱۲۹۱ — عن علي عليه السلام: مَنْ حَاسِبَ نَفْسَهُ رَيْحَ وَمَنْ غَفَلَ عَنْهَا خَيْرَ وَمَنْ خَافَ أَمِنَ وَمَنْ اِعْتَبَرَ أَبْصَرَ، وَمَنْ أَبْصَرَ فَهَمَّ وَمَنْ فَهَمَّ عَلِمَ.

البحار ۷۳/۷۰ الفصول المهمة ۳۳۱/ الوصائل ۳۷۹/۱۱ نهج البلاغة (فیض) ۱۱۷۰/

(الصالح) ۵۰۶/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه به حساب خویش برسد سود می برد و هرکه از خود غافل شود زیان می کند و هرکه (از خدا) بترسد در امان است و هرکه عبرت گیرد پینا می شود و هرکه پینا گردد می فهمد و هرکه بفهمد می داند.

۱۲۹۲ — قال ابوالحسن موسى بن جعفر عليهما السلام: لَيْسَ مِثْلًا مَنْ لَمْ يُحَاسِبْ نَفْسَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ فَإِنْ عَمِلَ خَيْرًا اسْتَرَادَ اللَّهُ مِنْهُ وَحَمَدَ اللَّهَ عَلَيْهِ وَإِنْ عَمِلَ شَرًّا اسْتَعْفَرَ اللَّهَ مِنْهُ وَتَابَ إِلَيْهِ.

الاختصاص ۲۱/ مشکوة الانوار ۲۴۷/ البحار ۷۲/۷۰

— حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) فرمود: از ما نیست کسی که هر روز به حساب خویش نرسد پس اگر کار نیکی انجام داده از خدا پیش از آن را بخواهد و خدا را بر آن سپاس گوید، و اگر کار زشتی مرتکب شده از خدا طلب آمرزش کند و به درگاه او توبه نماید.

۱۲۹۳ — قَالَ امير المؤمنين عليه السلام: مَا أَسْرَعَ السَّاعَاتُ فِي الْيَوْمِ وَمَا أَسْرَعَ الْيَوْمُ فِي الشُّهُورِ وَمَا أَسْرَعَ الشُّهُورُ فِي السِّنِينَ وَمَا أَسْرَعَ السِّنِينَ فِي الْعُمُرِ.

مجموعه ورام ۷۰/۱

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: ساعات روز چه زود تمام می شود، و روزهای ماه چه باشتاب می گذرد، و ماههای سال چه با سرعت سپری می شود، و سالهای عمر چه شتابان به پایان می رسد!

۱۲۹۴ - عن علي عليه السلام: تدارك في آخر عمرك ما فاتك في أوله.

الاثنا عشرية / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: آنچه را در آغاز عمر از دست

داده ای در پایان عمر خویش جبران کن.

۱۲۹۵ - عن علي عليه السلام: ثمرة المحاسبة إصلاح النفس.

غردالحکم / ۳۶۲

— از علی (ع) نقل شده است: نتیجه حسابرسی، اصلاح خویشتن

است.

۱۲۹۶ - عن علي عليه السلام: إضاعة الفُرصة عُصَّة.

البحار ۲۱۷/۷۱ نهج البلاغة (فیض) / ۱۱۳۱ (الصالح) / ۴۸۹

— از علی (ع) نقل شده است: از دست دادن فرصت، مایه اندوه

است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۴۴

جهاد النفس جهاد با نفس

۱۲۹۷ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام: أن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وآلِهِ بَعَثَ بِسَرِيَّةٍ فَلَمَّا رَجَعُوا قَالَ: مَرَّحِبًا بِقَوْمٍ قَضَوْا الْجِهَادَ الْأَضْعَفَ وَبَقِيَ الْجِهَادُ الْأَكْبَرُ، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْجِهَادُ الْأَكْبَرُ؟ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

جهاد النفس. روضة المتقين ۱۶۱/۳ الكافي ۱۲/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده است که پیامبر (ص) سریه ای اعزام

کرد. هنگامی که بازگشتند، فرمود: مرحبا بر گروهی که جهاد کوچکتر را انجام دادند

و جهاد بزرگتر بر عهده آنان باقی مانده است. سؤال کردند: ای پیامبر خدا! جهاد

بزرگتر چیست؟ فرمود: جهاد با نفس!

۱۲۹۸ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

المحجة البيضاء ۱۱۵/۵

— پیامبر(ص) فرمود: جهاد کننده کسی است که در راه اطاعت خدا با نفس خویش جهاد نماید.

۱۲۹۹ — عن علي عليه السلام: ما من جِهَادٍ أَفْضَلُ مِنْ جِهَادِ النَّفْسِ.

غررالحکم ۷۴۵/

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ جهادی بهتر از جهاد با نفس

نیست.

۱۳۰۰ — عن علي عليه السلام: جِهَادُ النَّفْسِ أَفْضَلُ جِهَادٍ.

غررالحکم ۳۷۱/

— از علی (ع) نقل شده است: جهاد بانفس بهترین جهاد است.

۱۳۰۱ — عن علي عليه السلام: أَعْتَجَزَ النَّاسُ مَنْ عَجَزَ عَنِ إِصْلَاحِ نَفْسِهِ.

غررالحکم ۱۹۶/

— از علی (ع) نقل شده است: ناتوان ترین مردم کسی است که از

اصلاح خویش ناتوان باشد.

۱۳۰۲ — عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يُجَاهِدْ نَفْسَهُ لَمْ يَتَلِ الْقَوْرَ.

غررالحکم ۶۴۱/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که با نفس خویش جهاد نکند به

پیروزی نمی رسد.

۱۳۰۳ — عن سليمان عليه السلام قال: إِنَّ الْغَايِبَ لِيَهْوَاهُ أَشَدُّ مِنَ الَّذِي

يَفْتَحُ الْمَدِينَةَ وَحْدَهُ.

مجموعه ورام ۶۰/۱

— از سلیمان (ع) نقل شده که فرمود: کسی که بر هوای نفس خود غلبه یافته، قدرتمندتر است از کسی که به تنهایی شهری را فتح کرده است.

۱۳۰۴ — عن علي عليه السلام: مَنْ خَالَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ غَلَبَ الشَّيْطَانَ.

غررالحکم/ ۶۸۳

— از علی (ع) نقل شده است: هر که با نفس خویش مخالفت کند بر شیطان غلبه یافته است.

۱۳۰۵ — عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يَمْلِكْ شَهْوَتَهُ لَمْ يَمْلِكْ عَقْلَهُ.

غررالحکم/ ۷۰۲ مستدرک الوسائل ۲/ ۲۸۷

— از علی (ع) نقل شده است: هر که تمایلات خود را در اختیار نگیرد عقل خود را در اختیار نخواهد گرفت.

۱۳۰۶ — عن علي عليه السلام: خَيْرُ الْأُمْرَاءِ مَنْ كَانَ عَلَى نَفْسِهِ أَمِيرًا.

غررالحکم/ ۳۹۰

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین فرماندهان کسی است که فرمانده خویش باشد.

۱۳۰۷ — عن علي عليه السلام: نَفْسُكَ أَقْرَبُ أَعْدَانِكَ إِلَيْكَ.

غررالحکم/ ۷۷۴

— از علی (ع) نقل شده است: نزدیکترین دشمنان به تو، نفس تو است.

۱۳۰۸ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ

جَدَّهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَشْجَعُ النَّاسِ مَنْ غَلَبَ هَوَاهُ.

مستدرک الوسائل ۳۴۵/۲

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: حدیث کرد مرا پدرم، از پدرش از جدش که رسول خدا (ص) فرمود: شجاع‌ترین مردم کسی است که بر هوای نفس خویش غلبه کند.

الاخلاص فی العمل اخلاص در عمل

۱۳۰۹ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: يَا بَنِي مَسْعُودٍ إِذَا عَمِلْتَ عَمَلًا فَأَعْمَلْتَهُ لِلَّهِ خَالِصًا لِأَنَّهُ لَا يَقْبَلُ مِنْ عِبَادِهِ الْأَعْمَانَ إِلَّا مَا كَانَ لَهُ خَالِصًا.

مکارم الاخلاق / ۴۵۳

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: ای پسر مسعود! هرگاه عملی انجام دادی آن را خالص برای خدا انجام ده، زیرا خداوند فقط کارهائی را که خالص برای او انجام گرفته است از بندگانش می‌پذیرد.

۱۳۱۰ — عن علي عليه السلام: لَا تَجْعَلَنَّ لِلشَّيْطَانِ فِي عَمَلِكَ نَصِيبًا وَعَلَى نَفْسِكَ سَبِيلًا.

غررالحکم / ۸۰۷

— از علی (ع) نقل شده است: هرگز در کار خودت بهره‌ای برای شیطان مگذار و او را بر خودت راه مده.

۱۳۱۱ — عن علي عليه السلام: الْإِخْلَاصُ مِلَاكُ الْعِبَادَةِ.

غررالحکم / ۳۰

— از علی (ع) نقل شده است: ملاک بندگی، اخلاص است.

۱۳۱۲ - عن علي عليه السلام: بِالْإِخْلَاصِ تُرْفَعُ الْأَفْعَانُ.

غررالحکم / ۳۳۲

— از علی (ع) نقل شده است: با اخلاص، کارها بالا می‌رود.

۱۳۱۳ - عن علي عليه السلام: السَّعِيدُ مَنْ أَخْلَصَ الطَّاعَةَ.

غررالحکم / ۴۶

— از علی (ع) نقل شده است: خوشبخت کسی است که از روی

اخلاص اطاعت خدا کند.

۱۳۱۴ - عن علي عليه السلام: أَخْلِصُوا إِذَا عَمِلْتُمْ.

غررالحکم / ۱۳۰

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه کاری انجام دادید، از روی

اخلاص انجام دهید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۳۱۵ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: رَبِّ صَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ

صِيَامِهِ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ وَرَبِّ قَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ قِيَامِهِ السَّهْرُ.

الوسائل ۱/ ۵۳ البحار ۸۷/ ۲۰۷

— رسول خدا (ص) فرمود: بسا روزه‌داری که بهره‌اش از روزه فقط

گرسنگی و تشنگی است، و بسا بپا ایستاده‌ای که بهره‌اش از قیام فقط بیداری است.

۱۳۱۶ - عن علي عليه السلام: تَقَرَّبُ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ بِإِخْلَاصِ

نِيَّتِهِ.

غررالحکم / ۳۴۷

— از علی (ع) نقل شده است: خلوص نیت بنده باعث نزدیکی او

به خداوند سبحان است.

۱۳۱۷ — عن علي عليه السلام: رَبِّ عَمَلٍ أَفْسَدَتْهُ النَّيَّةُ.

غررالحکم / ۴۱۵

— از علی (ع) نقل شده است: بسا کاری که در اثر نیت تباه

می‌گردد.

۱۳۱۸ — عن علي عليه السلام: مَا أَقْبَحَ بِالْإِنْسَانِ بَاطِنًا عَلِيلاً وَظَاهِرًا

جَمِيلاً.

غررالحکم / ۷۴۹

— از علی (ع) نقل شده است: چه زشت است برای انسان که

درونی بیمار و ظاهری زیبا داشته باشد!

۱۳۱۹ — عن عبدالله بن ابي يعفور قال: سمعت ابا عبدالله الصادق

عليه السلام يقول: قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ كَانَ ظَاهِرُهُ أَرْجَحُ مِنْ بَاطِنِهِ خَفَّ مِيزَانُهُ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

امالی الصدوق / ۳۹۸ روضة المتقين ۱۳/۱۵۷ تحف العقول / ۲۱۴ البحار / ۷۱/۳۶۵

الفقيه / ۴/۲۸۹ الوسائل / ۱/۵۰

— عبدالله بن ابی یعفور می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که

می‌فرمود: امام باقر (ع) فرموده است: هر که ظاهرش از باطنش بهتر باشد میزان عملش سبک خواهد بود.

۱۳۲۰ — ... قال ابو جعفر محمد بن علي الجواد عليهما السلام: لَا تَكُنْ

وَلِيًّا لِلَّهِ فِي الْعَلَانِيَةِ عَدُوًّا لَهُ فِي السِّرِّ.

البحار / ۷۸/۳۶۵

— حضرت ابو جعفر امام جواد (ع) فرمود: دوست خدا در آشکارا و

دشمن او در پنهانی مباش.

۱۳۲۱ - عن الصادق عليه السلام: اجفئوا أمرکم هذا لله تعالى ولا تجعئوه للناس فإنه ما كان لله فهو لله وما كان للناس فلا يصعد إلى الله.

روضه المتقين ۱۴۰/۱۲ الوسائل ۵۲/۱ المسحجۃ البيضاء ۱۴۶/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: این کار خود را برای خدا قرار دهید نه برای مردم، زیرا آنچه برای خداست به خدا تعلق می‌گیرد و آنچه برای مردم است بسوی خدا بالا نمی‌رود.

۱۳۲۲ - ... عن هشام بن سالم عن ابي عبدالله عليه السلام قال: يقول الله عز وجل: أنا خير شريك فمن عمل لي ولغيري فهو لمن عمده غيري.

المحسين ۲۵۲/۱ الوسائل ۵۳/۱

— هشام بن سالم از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: خداوند می‌فرماید: من بهترین شریک هستم. هر که برای من و غیر من کاری انجام دهد، آن کار به غیر من — که کار را برای او انجام داده است — اختصاص خواهد داشت.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
۱۴۶

القلب دل

۱۳۲۳ - ... النعمان بن بشير يقول: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: في الإنسان مضعه إذا هي سلمت وصحت سليم بها ساير الجسد، فإذا سقمت سقم بها ساير الجسد وفسد، وهي القلب.

الخصال ۳۶/۱

— نعمان بن بشیر می‌گوید: از رسول خدا (ص) شنیدم که می‌فرمود: در درون آدمی پاره‌گوشتی است که اگر صحیح و سالم بماند قسمت‌های دیگر بدن نیز سالم می‌ماند، و اگر بیمار گردد سایر قسمت‌های بدن نیز بیمار و فاسد می‌شود. آن پاره‌گوشت، دل است.

۱۳۲۴ - وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حُبُّ الْجَاهِ وَالْمَالِ يُثْبِتَانِ التَّفَاقُ فِي الْقَلْبِ كَمَا يُثْبِتُ الْمَاءُ الْبَقْلَ.

المحجة البيضاء ۱۱۲/۶

- پیامبر (ص) فرمود: محبت مال و جاه، نفاق در دل می‌رویاند همانگونه که آب، سبزی را می‌رویاند.

۱۳۲۵ - قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِيَّاكَ وَكَثْرَةَ الضَّحِكِ فَإِنَّهُ يُيَسِّرُ الْقَلْبَ.

البحار ۵۹/۷۶

- رسول خدا (ص) فرمود: از خنده زیاد بپرهیز که دل را می‌سرایاند.

۱۳۲۶ - قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَحْبَبُوا قُلُوبَكُمْ بِقِلَّةِ الضَّحِكِ وَالشَّبَعِ، وَظَهَرُوهَا بِالْجُوعِ تَضْفُو وَتَرْقُ.

المحجة البيضاء ۱۵۴/۵

- پیامبر (ص) فرمود: دل‌های خود را با کم خندیدن و سیری اندک، زنده بدارید و آن را بوسیله گرسنگی پاکیزه کنید. در این صورت دل‌هایتان صاف و رقیق خواهد شد.

۱۳۲۷ - عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: شَرُّ الْعَمَى عَمَى الْقَلْبِ.

البحار ۵۱/۷۰

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بدترین کوریها کوری دل است.

۱۳۲۸ - عَنِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَسْوَةُ الْقَلْبِ مِنَ الشَّبَعِ.

الاثنا عشرية ۲۱/

— از علی (ع) نقل شده است: سنگدلی در اثر سیری است.

۱۳۲۹ — قال صلی الله علیه وآله: ضیاء القلب من أكل الحلال.

الاثنا عشرية / ۲۱

— پیامبر (ص) فرمود: روشنی دل در اثر خوردن (مال) حلال

است.

۱۳۳۰ — قال رسول الله صلی الله علیه وآله: إذا طاب قلب المرء

طاب جسده وإذا خبث القلب خبث الجسد.

الخصال / ۳۱/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه دل آدمی پاک گردید جسمش

پاک می‌گردد و هرگاه دل ناپاک شد جسم نیز ناپاک می‌شود.

۱۳۳۱ — قال رسول الله صلی الله علیه وآله: لكل شيء معدن ومعدن

التقى قلوب العاقلين.

روضة الواعظین / ۹/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر چیزی معدنی دارد و معدن

پرهیزگاری دلهای خردمندان است.

۱۳۳۲ — قال رسول الله صلی الله علیه وآله: يأتي على الناس زمان

وجوههم وجوه الأدميين وقلوبهم قلوب الشياطين كما مثال الذئب الضواري سفاكون
للدماء لا يتناهون عن مكر فعلوه... الخبر.

البحار / ۴۵۳/۲۲

— رسول خدا (ص) فرمود: بر مردم زمانی می‌آید که چهره آنان

چهره آدمی، و دلشان دل شیطان است. همچون گرگهای درنده خون یکدیگر را

می‌ریزند و یکدیگر را از کارهای زشتی که مرتکب می‌شوند باز نمی‌دارند...

۱۳۳۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يا أباذر إن الله تبارك وتعالى لا ينظر إلى صوركم ولا إلى أموالكم ولكن ينظر إلى قلوبكم وأعمالكم يا أباذر التقوى ههنا وأشار إلى صدره.

تفسیر ابی الفتوح ۲۸/۵ البحار ۸۸/۷۷ مجموعه تورات ۶۴/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ای ابوذر! خداوند به چهره‌ها و اموال شما نگاه نمی‌کند، ولی به دلها و اعمال شما نظر می‌افکند. آنگاه پیامبر (ص) در حالیکه به سینه‌اش اشاره می‌کرد، فرمود: تقوی اینجا است.

۱۴۷

الخوف من الله ترس از خدا

۱۳۳۴ — قال امير المؤمنين عليه السلام: يا بني خف الله خوفاً إنك لو أتيت بحسنات أهل الأرض لم يقبلها منك وأرج الله رجاء إنك لو أتيت بسينات أهل الأرض غفرها لك.

جامع الاخير ۱۱۳/ الاثنا عشرية ۵۰/

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: پسر من! از خدا چنان بترس که اگر نیکبهای مردم روی زمین را برای او بیاوری از تو نپذیرد، و به خدا چنان امیدوار باش که اگر گناهان مردم روی زمین را برای او بیاوری تو را بیامرزد.

۱۳۳۵ — ... عن اسحاق بن عمار قال: قال الصادق عليه السلام: يا إسحاق خف الله كما أنك تراه وإن كنت لا تراه فإنه يراك، فإن كنت ترى أنه لا يراك فقد كفرت وإن كنت تعلم أنه يراك ثم برزت له بالمعصية فقد جعلته من أهول الناس عليك.

الكافي ۶۸/۲ روضة المتقين ۷۰/۱۲

— از اسحاق بن عمار نقل شده که گفت: امام صادق (ع) (به من)

فرمود: ای اسحاق! از خدا چنان بترس که گویا او را می بینی. اگر تو او را نمی بینی او تو را می بیند. پس اگر عقیده داری که او تو را نمی بیند کافر شده ای، و اگر عقیده داری که تو را می بیند و آشکارا نافرمانی او می کنی، او را از پست ترین نظرکنندگان به خودت قرار داده ای.

۱۳۳۶ — عن سنان بن طریف قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: يَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَخَافَ اللَّهَ خَوْفًا كَأَنَّهُ مُشْرِفٌ عَلَى النَّارِ وَيَرْجُو رَجَاءً كَأَنَّهُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ... الحديث.

الوسائل ۱۸۱/۱۱ مجموعہ ویراد ۱۷۶/۲

— سنان بن طریف می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: سزاوار است مؤمن بگونه ای از خدا بترسد که گوئی مشرف بر آتش است، و بگونه ای امیدوار باشد که گوئی از اهل بهشت است...

۱۳۳۷ — عن علي عليه السلام: رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا رَاقِبٌ ذَنْبُهُ وَخَافَ رَبَّهُ.

غرر الحکم ۴۰۸/

— از علی (ع) نقل شده است: خدا رحمت کند بنده ای را که مراقب گناه خویش باشد و از پروردگارش بترسد.

۱۳۳۸ — عن علي عليه السلام: أَعْظَمُ النَّاسِ عِلْمًا أَشَدَّهُمْ خَوْفًا لِلَّهِ.

غرر الحکم ۱۹۳/

— از علی (ع) نقل شده است: دانشمندترین مردم کسی است که ترسش از خدا بیشتر باشد.

۱۳۳۹ — ... عن الهيثم بن واقد سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: مَنْ

خَافَ اللَّهَ أَخَافَ اللَّهَ مِثْلَهُ كُلِّ شَيْءٍ وَمَنْ لَمْ يَخَفِ اللَّهَ أَخَافَهُ اللَّهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ.

الكافي ۶۸/۲ الوسائل ۱۷۳/۱۱

— هیشم بن واقد می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر که از خدا بترسد خدا هر چیزی را از او خواهد ترسانید، و هر که از خدا نترسد خدا او را از هر چیزی خواهد ترسانید.

۱۳۴۰ — قال الحسين عليه السلام: لا يَأْمَنُ مِنْ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، إِلَّا مَنْ قَدَّخَفَ اللَّهَ فِي الدُّنْيَا.

لمعة من بلاغة الحسين / ۱۳۲

— امام حسین (ع) فرمود: تنها آن کس که در دنیا از خدا ترسیده است، از روز قیامت در امان است.

۱۳۴۱ — عن ابي حمزة عن ابي جعفر عليه السلام قال: ما مِنْ قَطْرَةٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَطْرَةٍ دُمُوعٍ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ مَخَافَةً مِنَ اللَّهِ لَا يُرَادُ بِهَا غَيْرَةٌ.

عدة الداعي / ۱۵۸ الكافي / ۴ / ۴۸۲

— از ابو حمزه، از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: هیچ قطره‌ای نزد خدا محبوبتر از قطره اشکی که در تاریکی شب از ترس خدا ریخته شود و جز خدا منظور نباشد، نیست.

۱۳۴۲ — ... عن الحسن بن ابي سارة قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: لَا يَكُونُ الْمُؤْمِنُ مُؤْمِنًا حَتَّى يَكُونَ خَائِفًا رَاجِيًا، وَلَا يَكُونُ خَائِفًا رَاجِيًا حَتَّى يَكُونَ عَامِلًا لِمَا يَخَافُ وَيَرْجُو.

الكافي / ۲ / ۷۱ امالي المفيد / ۱۲۳ جامع الاخبار / ۱۱۴

— حسن بن ابوساره می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: مؤمن، مؤمن نخواهد بود تا اینکه ترسان و امیدوار باشد، و ترسان و امیدوار نخواهد بود تا اینکه به آنچه از آن می‌ترسد و به آن امیدوار است، عمل کند.

۱۳۴۳ — عن علي عليه السلام: خَفِيَ اللَّهُ يُؤْمِنُكَ وَلَا تَأْمَنُ فَيَعَذِّبُكَ.

غرر الحكم / ۴۰۰

— از علی (ع) نقل شده است: از خدا بترس تا تورا ایمن دارد، و از او ایمن مباش که تورا عذاب کند.

۱۳۴۴ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ

اللَّهِ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ریشه حکمت، ترس از خداست.

۱۳۴۵ — عن علي عليه السلام: مَنْ خَافَ الْعِقَابَ انْصَرَفَ عَنِ

السَّيِّئَاتِ.

غررالحکم ۶۶۹/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس از کیفر بترسد از گناهان

روی می‌گرداند.

۱۳۴۶ — عن علي عليه السلام: اتَّقِ اللَّهَ بَعْضَ التَّقَىٰ وَإِنْ قَلَّ وَاجْعَلْ

بَيْتَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ سِتْرًا وَإِنْ رَقَّ.

نهج البلاغه (فیض) ۱۱۸۴/ (الصالح) ۵۱۱/ غررالحکم ۱۱۶/

— از علی (ع) نقل شده است: از خدا تا حدودی پروا داشته باش

اگرچه اندک باشد، و میان خود و خدا پرده‌ای قرار ده اگرچه نازک باشد.

۱۳۴۷ — في حديث عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: ... فَمَنْ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ، اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشَرْبَةِ مِنْ مَاءٍ.

امالی الصدوق/ ۸۵/ البحار ۳۱۷/۹۶

— در حدیثی از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول

خدا (ص) فرمود: از آتش بترسید اگرچه با دادن نصف خرما باشد. از آتش بترسید

اگرچه با دادن شربتی آب باشد.

۱۳۴۸ - عن رسول الله صلى الله عليه وآله انه قال: مَنْ أَرَادَ أَنْ
يَكُونَ أَعَزَّ النَّاسِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۹ کتباتفوائد/۱۶۴ الاثنا عشرية ۱۳۱ البحار ۱۷۷/۱۶۹

- از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: هر که می خواهد
عزیزترین مردم باشد باید از خداوند بزرگ پروا داشته باشد.

۱۳۴۹ - عن علي عليه السلام: اتقِ اللهَ الَّذِي لَا بُدَّ لَكَ مِنْ لِقَائِهِ وَلَا مُنْتَهَى
لَكَ دُونَهُ.

غررالحکمه / ۱۱۹

- از علی (ع) نقل شده است: از خداوندی که از دیدارش
ناگزیری و پایانی جزاونداری، پروا داشته باش.

۱۳۵۰ - عن علي عليه السلام: الْحَذَرُ الْحَذَرُ أَيُّهَا الْمَعْرُورُ وَاللَّهِ لَقَدْ سَتَرَ
حَتَّى كَأَنَّهُ قَدْ غَفَرَ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

غررالحکمه / ۱۴۴

- از علی (ع) نقل شده است: ای فریب خورده! بترس، بترس! به
خدا سوگند، خداوند (گناهان را) چنان بر تو پوشانده که گویی تو را آمرزیده است.

۱۳۵۱ - ... عن ابن عرفة عن ابي الحسن عليه السلام قال: إِنَّ إِلَهَ
عَزَّوَجَلَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ مُنَادِيًا يُنَادِي: مَهَلًا مَهَلًا عِبَادَ اللَّهِ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ فَلَوْلَا بَهَائِمُهُ
رُئِعَ وَصَبِيئُهُ رُضِعَ وَشَيْخُهُ رُكِعَ، أَصَبَ عَلَيْكُمْ الْعَذَابُ صَبًا تُرْضُونَ بِهِ رَضًا.

انکافی ۲/۲۷۶ البحار ۷۳/۳۴۴ الوسائل ۱۱/۲۴۳

- ابن عرفة از حضرت ابوالحسن (ع) نقل کرده که فرمود: خداوند
نداکننده ای دارد که هر روز و شب ندا می دهد: ای بندگان خدا! از نافرمانی خدا
دست بدارید، دست بدارید. اگر چهار پایان چرنده و کودکان شیرخوار و پیرمردان
خمیده نبودند چنان عذابی بر سر شما فرو می ریخت که زیر آن به می شدید.

۱۳۵۲ - عن ابي بصير قال: قال ابو جعفر عليه السلام: كَانَ مِنْ دُعَاءِ
امير المؤمنين عَلَيْهِ السَّلَامُ: اِلٰهِي كَفَىٰ بِي عِزًّا اَنْ اَكُوْنَ لَكَ عَبْدًا وَكَفَىٰ بِي فَخْرًا اَنْ
تَكُوْنَ لِي رَبًّا، اِلٰهِي اَنْتَ لِي كَمَا اُحِبُّ فَوَقَّفَنِي لِمَا تُحِبُّ.

البحار ۹۴/۹۴

- از ابوبصیر نقل شده که امام باقر(ع) فرمود: از جمله دعاهاى
اميرالمؤمنين (ع) اين بود: اى خداى من! همين عزت مرا بس که بنده توام، و همين
افتخار مرا بس که تو پروردگار منى. اى خداى من! همانگونه که من دوست دارم تو از
آن منى، پس مرا به آنچه دوست دارى موفق بدار.

۱۴۸

التوبة توبه

۱۳۵۳ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ
لَا ذَنْبَ لَهُ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

عیون اخبار الرضا ۷۴/۲ تفسیر ابي الفتح ۶۵۰/۲ الانفا عشرية ۸/ النیسائل ۳۶۰/۱۱

- پیامبر خدا(ص) فرمود: کسی که از گناه توبه کند مانند کسی
است که هیچ گناهی نداشته است.

۱۳۵۴ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: اِنَّ اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ يَفْرَحُ بِتَوْبَةِ
عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ اِذَا تَابَ كَمَا يَفْرَحُ اَحَدُكُمْ بِضَالَّتِهِ اِذَا وَجَدَهَا.

الكافي ۴۳۶/۲

- از امام صادق(ع) نقل شده که فرمود: خداوند هرگاه بنده
مؤمنش توبه کند از توبه او خوشحال می شود، همانگونه که یکی از شما وقتی
گمشده اش را می یابد خوشحال می گردد.

۱۳۵۵ - قال أبو عبد الله عليه السلام: اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُفْتَسِحَ التَّوَابَ وَمَنْ لَمْ

يَكُنْ ذَلِكَ مِنْهُ كَانَ أَفْضَلَ.

الكافي ۴۳۵/۲ مستدرک الوسائل ۳۸۷/۱

— امام صادق (ع) فرمود: خداوند کسی را که دچار فتنه شده و توبه نموده دوست دارد، ولی کسی که فتنه از او سر نزند بهتر است.

۱۳۵۶ — عن علي عليه السلام: أَلْتَوْبَةُ تُظَهِّرُ الْقُلُوبَ وَتُغَسِّلُ الذُّنُوبَ.

غررالحکم ۴۹/

— از علی (ع) نقل شده است: توبه دلها را پاکیزه می‌کند و گناهان

را می‌شوید.

۱۳۵۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ

اللَّهِ مِنْ شَأْبٍ تَائِبٍ.

روضة الواعظین ۴۸۱/۲ مشکوة الانوار ۱۷۰/

— رسول خدا (ص) فرمود: هیچ چیز نزد خدا محبوبتر از جوان توبه

کار نیست.

۱۳۵۸ — وقال (النبي) صلى الله عليه وآله: بَابُ التَّوْبَةِ مَفْتُوحٌ لِمَنْ

أَرَادَهَا فَتَوَبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا.

البحار ۱۶۹/۷۷ کنز الفوائد ۱۶۴/

— پیامبر (ص) فرمود: هر که بخواهد توبه کند در توبه به روی او باز

است، بنابراین، پیش خدا همانند توبه نصح توبه کنید.

۱۳۵۹ — قيل له: مَا التَّوْبَةُ النَّصُوحُ؟ فقال علي عليه السلام: نَدَمٌ بِالْقَلْبِ،

وَاسْتِغْفَارٌ بِاللِّسَانِ، وَالْقَصْدُ عَلَى أَنْ لَا يَعُودَ.

البحار ۴۸/۷۸ — از امیرالمؤمنین (ع) پرسیدند: توبه نصح چیست؟ فرمود:

پشیمانی در دل و طلب آمرزش به زبان و تصمیم بر اینکه (به گناه) بازنگردد.

۱۳۶۰ - قال (اي أبو عبد الله عليه السلام): وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً مِنْ غَيْرِ ذَنْبٍ، قُلْتُ: يَقُولُ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ قَالَ: كَانَ يَقُولُ أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ. مستدرک الوسائل ۳۸۷/۱

- امام صادق (ع) فرمود: رسول خدا (ص) هر روز بدون آنکه گناهی مرتکب شده باشد هفتاد مرتبه نزد خدا توبه می برد. راوی می گوید: سؤال کردم: آیا پیامبر «استغفر الله ربی و اتوب اليه» می گفت؟ فرمود: «اتوب الى الله» می گفت.

۱۳۶۱ - وعنه عليه السلام: أَلْتَأْتُبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ وَالْمُسْتَغْفِرُ عَنِ الذَّنْبِ وَهُوَ مُصِرٌّ عَلَيْهِ كَالْمُسْتَهْزِءِ رَبَّةً... الخبير.

مجموعه ورام ۶/۱

- و نیز از آن حضرت نقل شده است: کسی که از گناه توبه کند مانند کسی است که هیچ گناهی نداشته است، و کسی که از گناه طلب آمرزش کند و حال آنکه بر (انجام دادن) آن اصرار می ورزد، مانند کسی است که پروردگار خود را به مسخره گرفته است...

۱۳۶۲ - عن علي عليه السلام: إِنَّمَا الْوَرَعُ التَّطَهِيرُ عَنِ الْمَعَاصِي.

غررالحکم ۲۹۷/

- از علی (ع) نقل شده است: پارسائی آن است که آدمی خود را از گناهان پاک سازد.

۱۳۶۳ - روي عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: يَكُلُّ شَيْءٌ حَيْلَةً وَحَيْلَةُ الذُّنُوبِ التَّوْبَةُ.

انوارالهداية ۲۴۶/

- از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هر چیزی چاره ای دارد و چاره گناهان توبه است.

۱۳۶۴ — عن النبي صلى الله عليه وآله: يَا بَنَ مَسْعُودَ لَا تُقَدِّمِ الذَّنْبَ وَلَا تُؤَخِّرِ التَّوْبَةَ وَلَكِنْ قَدِّمِ التَّوْبَةَ وَأَخِّرِ الذَّنْبَ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: «بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ»

البحار ۱۰۴/۷۷

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: ای پسر مسعود! گناه را جلو نیانداز و توبه را به تأخیر نیافکن، بلکه توبه را جلو بیاورد و گناه را به تأخیر بیا فکن. خداوند در کتاب خود می فرماید: «بلکه آدمی می خواهد آینده عمرش را گناه کند».

۱۳۶۵ — قال الرضا عليه السلام: مَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى مَا يُكَفِّرُ بِهِ ذُنُوبَهُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ) فَإِنَّهَا تَهْدِيُمُ الذُّنُوبَ هُدًى.

البحار ۴۷/۹۴

— امام رضا (ع) فرمود: هر کس قدرت بر کاری که گناهان او را بپوشاند، نداشته باشد، باید بر محمد و آل او بسیار درود بفرستد، زیرا صلوات، گناهان را بگلی ویران می کند.

۱۴۹

الاستغفار . استغفار

۱۳۶۶ — ... عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَدَوَاءُ الذُّنُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ فَإِنَّهَا الْمِمْحَاةُ.

البحار ۲۷۹/۹۳ مستدرک الوسائل ۳۸۷/۱

— از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر دردی دوائی دارد، و دوائی گناهان استغفار است. استغفار وسیله محو گناهان است.

۱۳۶۷ - عن جعفر بن محمد، عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: طُوبَى لِمَنْ وَجَدَ فِي صَحِيفَةِ عَمَلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَحْتًا كُلَّ ذَنْبٍ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ.

مکازره الاخلاق / ۳۱۳ الوسائل ۳۵۵/۱۱ البحار ۲۸۰/۹۳

— از جعفر بن محمد، از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: خوشا به حال کسی که روز قیامت در نامه عملش زیر هر گناهی «استغفرالله» بیابد.

۱۳۶۸ - عن علي بن موسى الرضا عن آبائه عليهم السلام عن امير المؤمنين عليه السلام قال: تَعَطَّرُوا بِالْإِسْتِغْفَارِ لَا تَقْضَحَنَّكُمْ رَوَائِحُ الذُّنُوبِ.

البحار ۲۷۸/۹۳ الوسائل ۳۵۶/۱۱

— از علی بن موسی الرضا (ع) از پدرانش از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: خود را بوسیله استغفار خوشبو کنید، مبادا بوی گناهان، شما را رسوا کند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۳۶۹ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ إِذَا أَذْنَبَ ذَنْبًا أَجَلَهُ اللَّهُ سَبْعَ سَاعَاتٍ فَإِنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ لَمْ يُكْتَبْ عَلَيْهِ شَيْءٌ وَإِنْ مَضَتِ السَّاعَاتُ وَلَمْ يَسْتَغْفِرْ كُتِبَتْ عَلَيْهِ سَبْعَةٌ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا كُرَّ ذَنْبُهُ بَعْدَ عَشْرِينَ سَنَةً حَتَّى يَسْتَغْفِرَ رَبَّهُ فَيَغْفِرُ لَهُ وَإِنَّ الْكَافِرَ لَيَسْأَهُ مِنْ سَاعَتِهِ.

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه بنده مؤمن گناهی مرتکب شود خداوند هفت ساعت به او مهلت می‌دهد، اگر از خدا طلب آمرزش کرد چیزی برای او نوشته نمی‌شود، و اگر آن ساعات گذشت و استغفار نکرد برای او یک گناه نوشته می‌شود، و گاهی مؤمن پس از بیست سال به یاد گناهِش می‌افتد و از خدا طلب آمرزش می‌کند و خدا او را می‌بخشد، ولی کافر در همان لحظه گناه خود را فراموش می‌کند.

۱۳۷۰ - عن عبید بن زرارة قال: قال الصادق عليه السلام: إِذَا أَكْثَرَ الْعَبْدُ

مِنْ الْإِسْتِغْفَارِ رُفِعَتْ صَحِيفَتُهُ وَهِيَ تَقْلًا لَا!

البحار ۲۸۴/۹۳ روضة المتقين ۱۶/۱۲ الكافي ۵۰۴/۲

— از عبید بن زراره نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هرگاه بنده بسیار استغفار کند نامه عملش در حالیکه می درخشد بالا می رود.

۱۳۷۱ — عن موسى بن جعفر عليه السلام، عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: عَلَيْكَ بِالْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ الْمُنْجَاةُ.

البحار ۲۸۳/۹۳

— از موسی بن جعفر (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بر تو باد به استغفار زیرا استغفار وسیله نجات است.

۱۳۷۲ — قال النبي صلى الله عليه وآله: عَوِدُوا أَلَيْتِكُمُ الْإِسْتِغْفَارُ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يُعَلِّمَكُمُ الْإِسْتِغْفَارَ إِلَّا وَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يَغْفِرَ لَكُمْ.

البحار ۲۸۳/۹۳

— پیامبر (ص) فرمود: زبان خود را به استغفار عادت دهید، زیرا خداوند استغفار را بدان جهت به شما تعلیم داده که می خواهد شما را بیامرزد.

۱۳۷۳ — عن علي عليه السلام: عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْنَطُ وَمَعَهُ الْإِسْتِغْفَارُ.

تفسیر نور الثقلین ۴۹۱/۱ البحار ۶۷/۷۸ نهج البلاغه (فیض) ۱۱۱۴/ (الصالح) ۴۸۲/

— از علی (ع) نقل شده است: در شگفتی از کسی که با وجود اینکه استغفار در اختیار اوست باز هم ناامید است!

۱۳۷۴ — قال صلى الله عليه وآله: أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِدَائِكُمْ مِنْ دَوَائِكُمْ، قُلْنَا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: دَاوُكُمْ الدُّنُوبُ وَدَوَاؤُكُمْ الْإِسْتِغْفَارُ.

البحار ۲۸۲/۹۳

— پیامبر (ص) فرمود: آیا شما را از درد و درمانتان آگاه نکنم؟ گفتیم: چرا، یا رسول الله. فرمود: دردتان گناه و درمانتان استغفار است.

۱۳۷۵ — قال النبی صلی اللہ علیہ وآلہ: مَنْ أَكثَرَ الْإِسْتِغْفَارَ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ فَرْجٍ وَمِنْ كُلِّ ضَيْقٍ مَخْرَجاً وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ.

البحار ۲۸۱/۹۳ جامع الاحیاء ۶۷/ مستدرک الوسائل ۳۸۷/۱

— پیامبر (ص) فرمود: کسی که بسیار استغفار کند خداوند هر اندوهی را از او برطرف می‌کند و او را از هر تنگنایی خارج می‌سازد و از آنجا که گمان نمی‌برد به او روزی می‌دهد.

۱۳۷۶ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذْفَعُوا أَبْوَابَ الْبَلَاءِ بِالْإِسْتِغْفَارِ.

مستدرک الوسائل ۳۸۷/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: با استغفار، درهای بلا را به روی خود ببندید.

۱۳۷۷ — روى السكوني عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خَيْرُ الدُّعَاءِ الْإِسْتِغْفَارُ.

عدة الداعي ۲۴۹/ البحار ۲۸۴/۹۳ روضة المتقين ۹۶/۱۲

— سکونی از امام صادق (ع) نقل کرده که رسول خدا (ص) فرمود: بهترین دعاها استغفار است.

۱۳۷۸ — وقال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِلْقُلُوبِ صَدَأً كَصَدَأِ النُّحَاسِ فَاجْلُوهَا بِالْإِسْتِغْفَارِ.

عدة الداعي ۲۴۹/ البحار ۲۸۴/۹۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: دلها نیز مانند مس زنگ می‌گیرد، آن را به وسیله استغفار جلا دهید.

۱۳۷۹ — عن علي عليه السلام: الْإِسْتِغْفَارُ مَعَ الْإِضْرَارِ ذُنُوبٌ مُجَدَّدَةٌ.

البحار ۶۳/۷۸ تحف العقول ۱۵۶/

— از علی (ع) نقل شده است: استغفار با اصرار (بر گناه) گناهیانی

جدید هستند.

۱۵۰

البكاء من خشية الله گریه از ترس خدا

۱۳۸۰ — عن جعفر بن محمد عن ابيه عن آبيه عن عبيد بن سلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: طُوبَى لِعَبْدٍ نَظَرَ اللهُ إِلَيْهِ وَهُوَ يَبْكِي عَلَيَّ خَطِيئَتِهِ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ لَمْ يَطْلِعْ عَلَيَّ ذَلِكَ الذَّنْبُ غَيْرَهُ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۴

— از جعفر بن محمد، از پدرش، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خوشا بحال بنده ای که خدا به او نظر کند در حالیکه وی از ترس خدا، بر گناه خود که جز خدا کسی از آن آگاه نشده، گریه می کند.

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

۱۳۸۱ — قال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا بَكَى الْعَبْدُ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ تَحَاتَّتْ عَنْهُ الذُّنُوبُ كَمَا يَتَّحَاتُّ الْوَرَقُ قَبِيئِي كَيْومٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۵. ارشاد ائمتلوب ۱/۹۸

— پیامبر (ص) فرمود: هرگاه بنده از ترس خدا گریه کند گناهانش مانند برگ درخت فرو می ریزد، و مانند روزی می شود که مادرش او را به دنیا آورده بود.

۱۳۸۲ — عن عبد الله بن مسعود عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: عَلَيْكَ بِخَشْيَةِ اللهِ وَأَدَاءِ الْفَرَائِضِ فَإِنَّهُ يَقُولُ: هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

وَيَقُولُ: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ... الخبر.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۱

— از عبدالله بن مسعود نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بر تو باد به ترس از خدا و انجام واجبات، زیرا خداوند می فرماید: «او اهل تقوی و آمرزش است» و می فرماید: «خدا از آنان خشنود است و آنان نیز از او خشنودند. این مقام کسی است که از پروردگارش بترسد»...

۱۳۸۳ — ... عن السكوني عن جعفر بن محمد عن ابيه عليهما السلام

قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: كَلُّ عَيْنٍ بِأَكْيَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ أَغْنَيْنِ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَعَيْنٌ غُضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ سَاهِرَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

الخصال ۱/۹۸ الفصول المهمة ۵۱۳/جامع الاخبار ۱۱۵/البحار ۳۲۹/۹۳

— از سکونی از جعفر بن محمد (ع) از پدرش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر چشمی روز قیامت گریان است مگر سه چشم: چشمی که از ترس خدا گریسته و چشمی که از محرمات خدا پوشیده شده و چشمی که در راه خدا شب را به بیداری بسر برده است.

۱۳۸۴ — قال الحسين عليه السلام: بُكَاءُ الْعُيُونِ وَخَشْيَةُ الْقُلُوبِ مِنْ رَحْمَةِ

اللَّهِ.

جامع الاخبار ۱۱۳/ مستدرک الوسائل ۲/۲۹۴

— امام حسین (ع) فرمود: گریه چشمها و ترس دلها از رحمت

خداست.

۱۳۸۵ — قال الحسین علیه السلام: الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ نَجَاةٌ مِنَ النَّارِ.

جامع الاخبار/۱۱۳ مستدرک الوسائل ۲/۲۹۴

— امام حسین (ع) فرمود: گریه از ترس خدا باعث رهایی از آتش

است.

۱۳۸۶ — عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ مِفْتَاحُ الرَّحْمَةِ وَعَلَامَةُ الْقَبُولِ وَبَابُ الْإِجَابَةِ.

ارشادالقلوب ۱/۹۸ مستدرک الوسائل ۲/۲۹۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است: گریه از ترس خدا کلید رحمت

و نشانه پذیرش و درب اجابت است.

۱۳۸۷ — عن عليّ عليه السلام: بِالْبُكَاءِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تُمَحَّصُ الذُّنُوبُ.

غررالحکم/۳۳۸

— از علی (ع) نقل شده است: با گریه از ترس خدا، گناهان پاک

می گردند.

۱۳۸۸ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

يُغْفِرُ بِحَارًا مِنْ غَضَبِ اللَّهِ... الخبر.

ارشاد القلوب ۱/۹۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: گریه از ترس خدا دریاها را از خشم

خدا را خاموش می کند...

۱۳۸۹ — عن الحسين عليه السلام قال: مَا دَخَلْتُ عَلَى أَبِي قَطُّ إِلَّا

ارشادالقلوب ۱/۹۷ مستدرک الوسائل ۲/۲۹۵

وَجَدْتُهُ بَاكِيًا... الخبر.

— از امام حسین (ع) نقل شده که فرمود: هیچگاه بر پدرم وارد

نشدم مگر اینکه او را گریان دیدم...

۱۳۹۰ - عن علي عليه السلام: الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ يُنِيرُ الْقَلْبَ وَيُصِصِمُ عَنْ مُعَاوَذَةِ الذَّنْبِ.

غررالحکم / ۸۹

— از علی (ع) نقل شده است: گریه از ترس خدا دل را روشن می‌کند و (آدمی را) از بازگشت به گناه نگاه می‌دارد.

۱۳۹۱ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: حُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى.

جامع الاخبار / ۱۱۴ مستدرک الوسائل ۲/ ۲۹۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: آتش حرام شده است بر چشمی که از ترس خدا گریسته است.

۱۳۹۲ - القطب الراوندي في لبّ اللباب مرسلًا قال: قَالَ إِلَهٌ تَعَالَى لِدَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اذْعُنِي بِهَذَا الْإِسْمِ يَا حَبِيبَ الْبَنِي إِسْرَائِيلَ.

مستدرک الوسائل ۲/ ۲۹۳

— قطب راوندی به طور مرسل در لبّ اللباب نقل کرده که خداوند به داود (ع) فرمود: مرا با این نام: «ای دوست گریه‌کنندگان» بخوان.

۱۳۹۳ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ بَكَى مِنْ ذَنْبٍ غُفِرَ لَهُ وَمَنْ بَكَى مِنْ خَوْفِ النَّارِ أَعَادَهُ اللَّهُ مِنْهَا وَمَنْ بَكَى شَوْقًا إِلَى الْجَنَّةِ أَسَكَنَهُ اللَّهُ فِيهَا وَكَتَبَ لَهُ أَمَانًا مِنَ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ وَمَنْ بَكَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ حَشَرَهُ اللَّهُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا.

مستدرک الوسائل ۲/ ۲۹۵

— رسول خدا (ص) فرمود: هر که بر گناهی گریه کند آمرزیده می‌شود، و هر که از ترس آتش بگرید خداوند از آتش به او پناه می‌دهد، و هر که از شوق بهشت گریه کند خداوند او را در بهشت جای می‌دهد و امانی از ترس بزرگ برای او

می نویسد، و هر که از ترس خدا بگرید خداوند او را با پیامبران و صدیقان و شهیدان و صالحان - که نیکو رفیقانی هستند - محشور می کند.

۱۳۹۴ - عن احمد بن الحسن الحسيني عن ابي محمد عن آبائه عليهم السلام قال: قال الصادق عليه السلام: كَمْ مِمَّنْ أَكْثَرَ ضِخْكَهُ لِأَعْيَابِ يَكْثُرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بُكَاءُوهُ وَكَمْ مِمَّنْ أَكْثَرَ بُكَاءَهُ عَلَى ذَنْبِهِ خَائِفاً يَكْثُرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الْجَنَّةِ سُورَةٌ وَضِخْكَهُ.

البحار ۵۹/۷۶

- از احمد بن حسن حسینی از ابومحمد (ع) از پدرانش نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: بسا کسانی که زیاد می خندند و بازیگرند و روز قیامت گریه فراوان می کنند، و بسا کسانی که از ترس گناه خود می گریند و روز قیامت در بهشت خنده و شادی فراوان دارند.

مرکز تحقیقات و پژوهش علوم اسلامی
الدعاء دعا

۱۳۹۵ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلْدَعَاءُ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ وَعَمُودُ الدِّينِ وَنُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.

مکارم الاخلاق / ۲۶۸ البحار ۲۹۷/۹۳

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: دعا سلاح مؤمن و ستون دین و نور آسمانها و زمین است.

۱۳۹۶ - قال امير المؤمنين عليه السلام: الدُّعَاءُ مِفْتَاحُ الرَّحْمَةِ وَبِضِيحِ الظُّلْمَةِ.

مستدرک الوسائل / ۱ / ۳۶۱ البحار ۳۰۰/۹۳

- امیرالمؤمنین (ع) فرمود: دعا کلید رحمت و چراغ تاریکی است.

۱۳۹۷ - قال علي عليه السلام: اِدْفَعُوا اَمْوَاجَ الْبَلَاءِ بِالدُّعَاءِ.

البحار ۳۰۱/۹۳ مستدرک الوسائل ۳۶۱/۱

- علي (ع) فرمود: به سبب دعا موجهای بلا را (از خود) دفع

کنید.

۱۳۹۸ - ... عن الصادق عليه السلام: مَنْ تَخَوَّفَ (مِنْ) بَلَاءٍ يُصِيبُهُ

فَتَقَدَّمَ فِيهِ بِالدُّعَاءِ لَمْ يَرِهِ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ذَلِكَ الْبَلَاءَ أَبَدًا.

الكافي ۴۷۲/۲ مكارم الاخلاق ۲۶۹/ روضة المتقين ۳۵/۱۲

- از امام صادق (ع) نقل شده است: هر که می ترسد بلائی به او

برسد، اگر پیش از هر چیز دعا کند خداوند هرگز آن بلا را به او نشان نخواهد داد.

۱۳۹۹ - عن علي عليه السلام: سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ الدُّعَاءُ.

غررالحکم ۴۳۳/

- از علی (ع) نقل شده است: دعا سلاح مؤمن است.

۱۴۰۰ - قال الصادق عليه السلام: عَلَتِكَ بِالْدُّعَاءِ فَإِنَّهُ فِيهِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ

دَاءٍ.

جامع احاديث الشيعة ۲۱۳/۱۵ البحار ۲۹۵/۹۳ مستدرک الوسائل ۳۶۳/۱

- امام صادق (ع) فرمود: برتوباد به دعا کردن که درمان هر دردی

در دعاست.

۱۴۰۱ - في حديث عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اَللَّهُمَّ وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي ظَرْفَةً غَيْرَ أَبَدًا... الحديث.

تفسیر نور الثقلین ۴۵۰/۳

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: بار خدایا! هرگز مرا به اندازه یک چشم برهم زدن بحال خودم وامگذار... .

۱۴۰۲ — عن الصادق علیه السلام قال: إِنَّ الدُّعَاءَ أَنْفَذُ مِنَ السَّلَاحِ الْحَدِيدِ.

فلاح السائل / ۲۳ مستدرک الوسائل / ۱ / ۳۶۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دعا از سلاح آهنین بُرنده تر است.

۱۴۰۳ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا يَرُدُّ الْقَضَاءُ إِلَّا الدُّعَاءُ.

مکارم الاخلاق / ۲۶۸ البحار / ۹۳ / ۲۹۶

— پیامبر (ص) فرمود: تنها دعاست که قضا را رد می‌کند.

۱۴۰۴ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ شَيْءٍ إِذْ أُكْرِمَ عَلَى اللهِ تَعَالَى مِنَ الدُّعَاءِ.

مکارم الاخلاق / ۲۶۸ البحار / ۹۳ / ۲۹۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هیچ چیز نزد خدا گرامی تر از دعا نیست.

۱۴۰۵ — عن أبي عبد الله عليه السلام: إِنَّ الدُّعَاءَ يَرُدُّ الْقَضَاءَ وَقَدْ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ وَقَدْ أُتْبِرَ إِبْرَامًا.

جامع احاديث الشيعة / ۱۵ / ۲۱۱ الفصول المهمة / ۵۱۳ الكافي / ۲ / ۴۶۹

— از امام صادق (ع) نقل شده است: دعا، قضائی را که از آسمان فرود آمده و قطعی گردیده است، رد می‌کند.

۱۴۰۶ — عن علي عليه السلام: مَنْ أُعْطِيَ الدُّعَاءَ لَمْ يَحْرَمِ الْإِجَابَةَ.

غرر الحكم / ۶۳۷

— از علی (ع) نقل شده است: به هرکس دعا داده شود از اجابت محروم نمی‌گردد.

۱۴۰۷ — عن علي عليه السلام: مَنْ دَعَا اللَّهَ أَجَابَهُ.

غررالحکم / ۷۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه خدا را بخواند خدا او را اجابت می‌کند.

۱۵۲

في اوقات الدعاء وشرائطه پیرامون زمان دعا و شرایط آن

۱۴۰۸ — ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: خَيْرُ وَقْتٍ دَعَوْتُمْ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فِيهِ الْإِسْحَارُ وَتِلَاوَةُ آيَةِ فِي قَوْلٍ يَعْقُوبُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «سَوْفَ أَسْتَغْفِرُكُمْ رَبِّي» [و] قَالَ: أَحْرَهُمْ إِلَى السَّحْرِ.

الكافي ۴۷۷/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بهترین زمانی که خدا را در آن می‌خوانید سحرگاههاست، سپس این آیه را که از قول یعقوب حکایت می‌کنند، تلاوت کرد: «به زودی برای شما از پروردگام طلب آمرزش می‌کنم» و فرمود: یعقوب دعا برای آنان را تا سحرگاه به تأخیر انداخت.

۱۴۰۹ — ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: إِغْتَنِمُوا الدُّعَاءَ عِنْدَ أَرْبَعٍ: عِنْدَ قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ وَعِنْدَ الْأَذَانِ، وَعِنْدَ نَزُولِ الْغَيْثِ، وَعِنْدَ الْإِقْتَاءِ الصَّغِيرِ لِلشَّهَادَةِ.

الكافي ۴۷۷/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: دعا را

در چهار مورد غنیمت بدانید: هنگام خواندن قرآن و موقع گفتن اذان و هنگام نزول باران و زمانی که دو سپاه برای شهادت به یکدیگر می‌رسند.

۱۴۱۰ — ... عن زرارة عن ابي جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ فُتِحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَأَبْوَابُ الْجَنَانِ، وَاسْتُجِيبَ الدُّعَاءُ فَطُوبَى لِمَنْ رَفَعَ لَهُ عِنْدَ ذَلِكَ عَمَلٌ صَالِحٌ.

امالی الصدوق / ۴۶۱ فلاح السائل / ۹۲ مصابیح الانوار / ۲ / ۲۳۳

— از زراره از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

هنگام زوال خورشید درهای آسمان و بهشت گشوده می‌شود و دعا مستجاب می‌گردد. خوشحال بحال کسی که برای او کار شایسته‌ای در این لحظه بالا برود.

۱۴۱۱ — وَقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا سَجَدَ وَقَالَ يَا رَبِّ يَا رَبِّ حَتَّى يَنْقَطِعَ نَفْسُهُ قَالَ لَهُ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِيَبْتَغِكَ مَا حَاجَتَكَ.

الفقیه / ۲۱۹ / ۱ المحجة البيضاء / ۱ / ۳۴۶

— امام صادق (ع) فرمود: بنده هرگاه سجده کند و بگوید: یا رب

یا رب، تا آنکه نفسش قطع شود، پروردگار به او می‌گوید: لبتیک! حاجت تو چیست؟

۱۴۱۲ — ... عن ابي الحسن الاول عليه السلام قال: كان علي بن الحسين عليهما السلام يقول: الدعاء بعد ما يترك البلاء لا ينتفع به.

الكافي / ۲ / ۴۷۲

— از موسی بن جعفر (ع) نقل شده که علی بن الحسین (ع)

می‌فرمود: پس از نزول بلاء دعا سودی ندارد.

۱۴۱۳ — قال امير المؤمنين عليه السلام: تقدّموا بالدعاء قبل نزول البلاء.

مستدرک الوسائل / ۱ / ۳۶۳ البحار / ۹۳ / ۳۸۰

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: پیش از نزول بلاء به سوی دعا بشتابید.

۱۴۱۴ - وروي هشام بن سالم عن ابي عبدالله عليه السلام: مَنْ كَانَتْ لَهُ إِلَى اللَّهِ حَاجَةٌ فَلْيَتَّبِدْهُ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ثُمَّ يَسْأَلْ حَاجَتَهُ، ثُمَّ يَخْتِمُ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يَقْبَلَ الظَّرْفَيْنِ وَيَدَعَ الْوَسْطَ إِذْ كَانَتِ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَا تُحْجَبُ عَنْهُ.

عده الداعي / ۱۵۴

— هشام بن سالم از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: هر کس نزد خدا حاجتی داشته باشد نخست باید بر محمد و آل او درود بفرستد و سپس حاجتش را بخواهد و در پایان نیز بر محمد و آلش درود بفرستد، زیرا خداوند گرامی تر از آن است که دو طرف دعا را بپذیرد و دعای وسط را رها کند، چرا که هیچ چیز مانع (پذیرفتن) درود بر محمد و آل محمد نمی شود.

۱۴۱۵ - عن النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُسْتَجَابَ دُعَاؤُهُ فَلْيُظَيِّبْ مَطْعَمَهُ وَمَكْتَبَهُ.

تبحار / ۹۳ / ۲۷۳

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هر که دوست دارد دعایش مستجاب گردد باید خوراک و درآمدش را پاک گرداند.

۱۴۱۶ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ فَلْيَعْمَ فَإِنَّهُ أُوجِبَ لِلدُّعَاءِ.

الكافي ۲ / ۴۸۷ البحار ۹۳ / ۳۴۰ روضة المتقين ۱۲ / ۲۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه یکی از شما خواست دعا کند در حق همه دعا کند که این برای دعا لازم تر است.

۱۴۱۷ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ بَظْهَرِ قَلْبٍ قَاسٍ.

الكافي ۲ / ۴۷۴

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند دعائی را که از دلی سخت برخاسته است مستجاب نمی‌کند.

۱۴۱۸ — عن علي عليه السلام: لَا تَسْتَبِطِي إِجَابَةَ دُعَائِكَ وَقَدْ سَدَدَتْ ظَرِيقَهُ بِالذُّنُوبِ.

غررالحکم / ۸۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: اجابت دعای خویش را کُند مکن، چرا که تورا آن را با گناهان مسدود کرده‌ای.

۱۴۱۹ — عن علي عليه السلام: الداعي بلاعمل، كالرامي بلاوتر.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۳۵ (الصالح) / ۵۳۴

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که بدون عمل، دعا کند مانند تیراندازی است که کمانش زه نداشته باشد.

۱۴۲۰ — عن الوليد بن عقبة الهجري قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام

يقول: وَاللَّهِ لَا يُلِخُ عَبْدٌ مُؤْمِنٌ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي حَاجَتِهِ إِلَّا قَضَاهَا لَهُ.

الكافي / ۴۷۵/۲

— ولید بن عقبه هجری می‌گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می‌فرمود: به خدا سوگند! هیچ بنده مؤمنی در حاجتش به خدا اصرار نمی‌کند مگر اینکه خداوند حاجت او را روا می‌کند.

۱۴۲۱ — قال النبي صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ يُجِيبُ الْمُلِحِينَ فِي

الدُّعَاءِ.

البحار / ۳۷۸/۹۳

— پیامبر (ص) فرمود: خداوند دوست دارد کسانی را که در دعای

خود اصرار می‌ورزند.

۱۴۲۲ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام: إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَدْعُو اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فِي حَاجَتِهِ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَخْرُوا إِجَابَتَهُ، شَوْقاً إِلَى صَوْتِهِ وَدُعَائِهِ... الخبر.

الكافي ۴۹۰/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است: گاهی مؤمن در حاجت خویش خدا را می‌خواند و خداوند چون به شنیدن صدا و دعای او اشتیاق دارد، می‌فرماید: اجابت دعای او را به تأخیر افکنید...

۱۴۲۳ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٍ لَا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَدَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ.

مستدرک الوسائل ۳۷۶/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: سه دعا قطعاً مستجاب خواهد شد: دعای ستم‌دیده و دعای مسافر و دعای پدر در حق فرزند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الثالث امور تربویة

۱۵۳

حفظ اللسان نگهداری زبان

مَا تَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ.

س ۵۰ / آیه ۱۸

آدمی سخنی ادا نمی‌کند مگر آنکه نزد وی نگهدارنده آماده است.

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ...

س ۵۰ / آیه ۴۵

ما به آنچه آنان می‌گویند داناتریم...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا.

س ۳۳ / آیه ۷۰

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا پروا کنید و سخن صواب بگوئید.

۱۴۲۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: نَجَاءُ الْمُؤْمِنِ جِفْظُ لِسَانِهِ.

روضة المتقين ۹۲/۱۲ الوسائل ۵۳۳/۸

— پیامبر خدا (ص) فرمود: رهائی مؤمن در نگهداری زبان خویش است.

۱۴۲۵ — عن علي عليه السلام: الْعَاقِلُ مَنْ عَقَلَ لِسَانَهُ.

غررالحکم ۲۰/

— از علی (ع) نقل شده است: خردمند کسی است که زبانش را در بند کشد.

۱۴۲۶ — عن امير المؤمنين عليه السلام: سَلَامَةُ الْإِنْسَانِ فِي جِفْظِ اللِّسَانِ.

الاثنا عشرية ۲۱/

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: سلامت آدمی در نگهداری زبان است.

۱۴۲۷ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ، يَا بُنَيَّ إِنَّ كُنْتَ زَعَمْتَ أَنَّ الْكَلَامَ مِنْ فِضَّةٍ فَإِنَّ السُّكُوتَ مِنْ ذَهَبٍ.

روضة المتقين ۹۲/۱۲ الكافي ۱۱۴/۲ البحار ۲۹۷/۷۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: لقمان به پسرش گفت: پسرم! اگر می‌پنداری که سخن گفتن نقره است، سکوت طلا خواهد بود.

۱۴۲۸ — عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يَمْلِكْ لِسَانَهُ نَدِمَ.

غررالحکم ۲۳۹/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که مالک زبان خود نباشد پشیمان می‌گردد.

۱۴۲۹ — قال نبینا صلی اللہ علیہ وآلہ: مَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ سَقَطُهُ وَمَنْ كَثُرَ سَقَطُهُ كَثُرَتْ ذُنُوبُهُ وَمَنْ كَثُرَتْ ذُنُوبُهُ كَانَتْ النَّارُ أَوْلَىٰ بِهِ.

المحجة البيضاء ۱۹۶/۵

— پیامبر ما فرموده است: هر که پُر حرف باشد خطایش فراوان است، و هر که خطایش فراوان باشد گناهانش بسیار است، و هر که گناهانش بسیار باشد آتش به او سزاوارتر است.

۱۴۳۰ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: بَلَاءُ الْإِنْسَانِ مِنَ اللِّسَانِ. وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَلَامَةُ الْإِنْسَانِ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ.

البحار ۲۸۶/۷۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: گرفتاری آدمی در اثر زبان است، و فرمود: سلامت آدمی در نگهداری زبان است.

۱۴۳۱ — عن علي عليه السلام: كَمُ مِنْ إِنْسَانٍ أَهْلَكَهُ لِسَانُهُ.

غررالحکم / ۵۵۰

— از علی (ع) نقل شده است: بسا انسانی که زبان، او را هلاک

می‌کند.

۱۴۳۲ — قال عيسى عليه السلام: الْعِبَادَةُ عَشْرَةٌ أَجْزَاءُ تِسْعَةٌ مِنْهَا فِي الصَّمْتِ وَجُزْءٌ فِي الْفِرَارِ مِنَ النَّاسِ.

المحجة البيضاء ۱۹۶/۵ مجموعة ورام ۱۰۶/۱

— حضرت عیسی (ع) فرمود: عبادت ده جزء است. نه جزء آن در سکوت و جزء دیگر در فرار از مردم است.

۱۴۳۳ — قال صلى الله عليه وآله: يَابْنَ مَسْعُودَ عَلَيْكَ بِحِفْظِ لِسَانِكَ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: «الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا

يَكْسِبُونَ».

البحار ۱۰۹/۷۷

— پیامبر (ص) فرمود: ای پسر مسعود! برتوباد به نگهداری زبان، زیرا خداوند می فرماید: «امروز بر دهانشان مهر می نهیم و دستهایشان با ما سخن می گویند و پاهایشان به آنچه انجام می دادند گواهی می دهند».

۱۴۳۴ — عن علي عليه السلام: اللسان ميزان الإنسان.

غردالحکم ۴۶/

— از علی (ع) نقل شده است: زبان وسیله سنجش انسان است.

۱۴۳۵ — عن علي عليه السلام: كلام الرجل ميزان عقله.

غردالحکم ۵۷۳/

— از علی (ع) نقل شده است: سخن مرد وسیله سنجش عقل

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

اوست.

۱۵۴

قلة الكلام کم گوئی

۱۴۳۶ — عن علي عليه السلام: ربّ كلام جوابه السكوت.

غردالحکم ۴۱۵/

ح — از علی (ع) نقل شده است: بسا سخنی که پاسخش سکوت

است.

۱۴۳۷ — عن علي عليه السلام: إنكم مؤاخذون بأقوالكم فلا تقولوا إلا

خيراً.

غردالحکم ۲۹۱/

— از علی (ع) نقل شده است: شما بخاطر سخنانتان کیفر می شوید، بنابراین جز سخن نیک مگوئید.

۱۴۳۸ — قال امیر المؤمنین علیه السلام فی وصیته لابنه محمد بن الحنفیه رضی الله عنه: **يَا بُنَيَّ لَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ بَلْ لَا تَقُلْ كَلًّا مَا تَعْلَمُ.**

تفسیر نور الثقلین ۲/۲۶

— امیر المؤمنین (ع) در وصیت خود به فرزندش محمد بن حنفیه فرمود: پسر من! آنچه را که نمی دانی مگوی، بلکه همه آنچه را که میدانی نیز مگوی.

۱۴۳۹ — قال امیر المؤمنین علیه السلام: **طُوبَى لِمَنْ أَنْفَقَ الْفَضْلَ مِنْ مَالِهِ، وَأَمْسَكَ الْفَضْلَ مِنْ كَلَامِهِ.**

البحار ۷۱/۲۸۳

— امیر المؤمنین (ع) فرمود: خوشا به حال کسی که اموال زاید خود را انفاق کند و از گفتن سخنان زاید خودداری نماید.

۱۴۴۰ — عن علي عليه السلام: **أَنَا عَلَى رَدِّ مَا لَمْ أَقُلْ أَقْدَرُ مِنِّي عَلَى رَدِّ مَا قُلْتُهُ.**

غرر الحکم ۲۸۱/

— از علی (ع) نقل شده است: من به بازگرداندن آنچه نگفته ام تواناتر از آنچه را که گفته ام بخوام بازگردانم.

۱۴۴۱ — ... عن أبي حمزة عن أبي جعفر عليه السلام قال: قال

أمير المؤمنين عليه السلام: **جُمِعَ الْخَيْرُ كُلُّهُ فِي ثَلَاثِ خِصَالٍ: النَّظَرِ وَالسُّكُوتِ، وَالْكَلَامِ، فَكُلُّ نَظَرٍ لَيْسَ فِيهِ إِعْتِبَارٌ فَهُوَ سَهْوٌ، وَكُلُّ سُكُوتٍ لَيْسَ فِيهِ فِكْرَةٌ فَهُوَ غَفْلَةٌ وَكُلُّ كَلَامٍ لَيْسَ فِيهِ ذِكْرٌ فَهُوَ لَغْوٌ فَطُوبَى لِمَنْ كَانَ نَظَرُهُ عِبْرَةً وَسُكُوتُهُ فِكْرًا وَكَلَامُهُ ذِكْرًا، وَبَكَى عَلَى خَطِيئَتِهِ وَأَمْسَكَ النَّاسُ شَرَّهُ.**

الخصال ۱/۹۸

— از ابو حمزه از امام باقر (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود:
 همه خوبیها در سه خصلت گرد آمده است: در نگاه کردن و سکوت نمودن و سخن
 گفتن. هر نگاهی که در آن عبرت نباشد فراموشی است، و هر سکوتی که در آن
 اندیشه نباشد غفلت است، و هر سخنی که در آن ذکر نباشد بیهوده است. خوشا به
 حال کسی که نگاهش عبرت و سکوتش اندیشه و سخنش ذکر باشد و بر گناه خود
 بگریزد و مردم از شر او در امان باشند.

۱۴۴۲ — قال عیسیٰ بن مریم علیه السلام: طوبی لمن کان صنته
 فکراً ونظرة عبراً وکلامه ذکراً وبنکی علی خلیته وسلم الناس من یدیه ولسانیه.

مشکوٰة الانوار / ۳۷ مستدرک الوسائل / ۲ / ۲۸۲

— عیسی بن مریم (ع) فرمود: خوشا بحال کسی که سکوتش
 اندیشه و نگاهش عبرت و سخنش ذکر باشد و بر گناه خود بگریزد و مردم از دست و
 زبانش سالم بمانند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۴۴۳ — عن النبی صلی الله علیه وآله: لا تُکثروا الکلام بغير
 ذکر الله فان کثرة الکلام بغير ذکر الله یقسی القلوب وإن أبعد الناس من الله
 القاسی القلب.

تفسیر نورالتغیین / ۱ / ۹۱ مستدرک الوسائل / ۱ / ۲۸۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: سخن بسیار که ذکر خدا در آن
 نیست مگوئید، زیرا سخن فراوانی که بدون ذکر خداست دل را سخت می‌کند، و
 دورترین مردم از خدا کسی است که سختدل باشد.

۱۴۴۴ — قال (النبی) صلی الله علیه وآله: أقر بکم منی عدا فی

المَوْقِفِ أَصْدَقُكُمْ لِلْحَدِيثِ.

لآلی الاخبار ۲۵۳/۵

— پیامبر (ص) فرمود: فردا (ی قیامت) نزدیکترین شما به من در جایگاه ایستادن، راستگوترین شماست.

۱۴۴۵ — عن جعفر بن محمد علیه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: زِينَةُ الْحَدِيثِ الصِّدْقُ.

البحار ۱۷/۷۱

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: زینت سخن راستگوئی است.

۱۴۴۶ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ النَّارِ.

نهج الفصاحة ۴۱۹/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: بر شما باد به راستگوئی، زیرا راستگوئی دری از درهای بهشت است، و پرهیزید از دروغگوئی که دروغگوئی دری از درهای دوزخ است.

۱۴۴۷ — عن علي عليه السلام: خَيْرُ الْكَلَامِ الصِّدْقُ.

غررالحکم ۳۹۰/

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین سخن، سخن راست است.

۱۴۴۸ — عن علي عليه السلام: إِذَا نَطَقْتَ فَاصْدُقْ.

غررالحکم ۳۰۹/

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه سخن گفتی سخن راست

بگو.

۱۴۴۹ - عن علي عليه السلام: عاقبة الصدق نجاته وسلامته.

غررالحکم ۵۰۲/

— از علی (ع) نقل شده است: سر انجام راستگوئی رهائی و

سلامت است.

۱۵۶

آفات اللسان آفتهای زبان

۱۴۵۰ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: فِتْنَةُ اللِّسَانِ أَشَدُّ مِنْ

ضَرْبِ السَّيْفِ.

البهار ۲۸۶/۷۱ مستدرک الوسائل ۹۱/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: فتنه زبان، سخت تر از ضربت شمشیر

است.

۱۴۵۱ - قال امير المؤمنين عليه السلام: ضَرْبُ اللِّسَانِ أَشَدُّ مِنْ ضَرْبِ

السَّيْفِ.

جامع الاخبار ۱۰۹/ ۲۸۶/۷۱

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: ضربت زبان، سخت تر از ضربت

سرنیزه است.

۱۴۵۲ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ أَبْغَضَ خَلْقِ اللَّهِ

عَبْدَاتَّقَى النَّاسِ لِسَانَهُ.

الكافي ۳۲۳/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: دشمن ترین خلق

خدا بنده ای است که مردم از زبانش بترسند.

۱۴۵۳ — ... عن عبدالله بن سنان قال: قال ابو عبدالله عليه السلام: مَنْ خَافَ النَّاسَ لِسَانَهُ فَهُوَ فِي النَّارِ.

ابحار ۲۸۳/۷۵ الوسائل ۳۲۶/۱۱ الکافی ۳۲۷/۲

— از عبدالله بن سنان نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هر که مردم از زبان او بترسند در آتش خواهد بود.

۱۴۵۴ — قال امير المؤمنين عليه السلام: كَيْفَ تَكُونُ مُسْلِمًا وَلَا يَسْلَمُ النَّاسُ مِنْكَ وَ كَيْفَ تَكُونُ مُؤْمِنًا وَلَا تَأْمَنُكَ النَّاسُ وَ كَيْفَ تَكُونُ مُتَّقِيًا وَ النَّاسُ يَتَّقُونَ اذًاكَ .

مجموعه ورام ۲۲۷/۲

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: چگونه تو مسلمانی و حال آنکه مردم از سوی تو در سلامت نیستند، و چگونه ایمان داری در حالیکه مردم از دست تو امنیت ندارند، و چگونه پرهیزگار هستی با اینکه مردم از آزار تو می ترسند!؟

۱۴۵۵ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ يَسَائِهِ وَ يَدِيهِ.

نهج الفصاحة ۲۲۵/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: مسلمان کسی است که مسلمانان از دست و زبانش سالم بمانند.

۱۴۵۶ — ... عن عبدالله بن سنان عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَا أَنْبَأُكُمْ بِبِشْرَارِكُمْ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَمْ شَأُونَ بِالْئِيمَةِ، الْمَفْرُقُونَ بَيْنَ الْأَجْبَةِ، الْبَاغُونَ لِلْبِرَاءِ الْمَعَايِبِ.

انکافی ۳۶۹/۲

— از عبدالله بن سنان از امام صادق (ع) نقل شده که رسول

خدا (ص) فرمود: آیا شما را از بدکارانتان آگاه نکنم؟ گفتند: چرا، ای پیامبر خدا! فرمود: آنان که به سخن چینی گام برمی دارند و میان دوستان جدائی می افکنند و برای بی گناهان عیب تراشی می کنند.

۱۴۵۷ - عن علي عليه السلام: لِكُلِّ شَيْءٍ بَذْرٌ وَبَذْرُ الْعِدَاوَةِ الْمِزَاجُ.

غررالحکم / ۵۸۰

— از علی (ع) نقل شده است: هر چیزی بذری دارد و بذر دشمنی شوخی کردن است.

۱۴۵۸ - ... عن الصادق عليه السلام: إِيَّاكُمْ وَالْمِزَاجَ فَإِنَّهُ يَذْهَبُ بِمَاءِ الْوَجْهِ وَمَهَابَةِ الرَّجَالِ.

الکافی ۲/۶۶۵ مشکوة الانوار / ۱۹۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: پرهیزید از شوخی کردن، زیرا آن، آبرو و هیبت مردان را می برد.

۱۴۵۹ - قال النبي صلى الله عليه وآله: أَطْلُبُ لِأَخِيكَ عُذْرًا فَإِنْ لَمْ تَجِدْ لَهُ عُذْرًا فَاتِّمِسْ لَهُ عُذْرًا.

البحار ۷۵/۱۹۷

— پیامبر (ص) فرمود: برای برادر (دینی) خود عذری بطلب، اگر عذری برای او نیافتی با تلاش هر چه بیشتر آن را برای او جستجو کن.

۱۵۷

ذمّ الفحش نکوهش دشنام

۱۴۶۰ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِيَّاكُمْ وَالْفُحْشَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفُحْشَ وَالْفُحْشَ.

مجموعه ورام / ۱۱۰/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: از دشنام پرهیزید، زیرا خداوند دشنام و دشنام دادن را دوست نمی‌دارد.

۱۴۶۱ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلَجْتُهُ حَرَامٌ عَلَى كُلِّ فَاجِحٍ (أَنْ) يَدْخُلَهَا.

مجموعه ورام ۱۱۰/۱ المحجة البيضاء ۲۱۵/۵

— رسول خدا (ص) فرمود: ورود به بهشت بر هر دشنام‌دهنده‌ای حرام است.

۱۴۶۲ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ لِأَيَّالِي مَا قَاتَ وَلَا مَا قِيلَ لَهُ فَهُوَ شَرُّكَ الشَّيْطَانِ.

الوسائل ۳۲۹/۱۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه دیدید مردی به آنچه خود گفته و به آنچه درباره او گفته‌اند، اهمیّت نمی‌دهد (بدانید) او شریک شیطان است.

۱۴۶۳ — عن علي عليه السلام: إِنَّ الْفُحْشَ وَالتَّفَحُّشَ تَيْسًا مِنْ خَلَائِقِ الْإِسْلَامِ.

غررالحکم ۲۱۸/

— از علی (ع) نقل شده است: دشنام و دشنام دادن از خوی اسلام نیست.

۱۴۶۴ — عن سليم بن قيس عن امير المؤمنين عليه السلام: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ الْجَنَّةَ عَلَى كُلِّ فَحَّاشٍ يَدِّي قَلِيلٍ الْحَيَاءِ لِأَيَّالِي مَا قَالَ وَلَا مَا قِيلَ لَهُ... الخبر.

الكافي ۳۲۳/۲ الأربعين للبهائي ۱۵۹/

— سلیم بن قیس از امیرالمؤمنین (ع) نقل کرده که پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند بهشت را حرام کرده است بر هر دشنام دهنده کم شرمی که به آنچه خود گفته و به آنچه درباره او گفته اند اهمیت نمی دهد...

۱۴۶۵ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أَلِيذَاءُ مِنَ الْجَفَاءِ وَالْجَفَاءُ

فِي النَّارِ.

توسائ ۳۲۰/۱۱ لکافی ۳۲۵/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دشنام دادن ستم است و ستم در آتش قرار دارد.

۱۴۶۶ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: إِنَّ اللَّيَّةَ تُبْغِضُ الْفَاجِسَ

الْمُتَّفَحِّشَ.

مجموعه نور ۵۲/۲ مشکوٰۃ النور ۱۷۱/۱ تحف العتق ۲۱۷/۲ نکافی ۳۲۴/۲ تبحر

۱۷۶/۷۸

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: خداوند دشنام و دشنام دهنده را دشمن می دارد.

۱۴۶۷ — عن علي عليه السلام: مَا فَحَّشَ كَرِيْبُهُ قَطُّ.

غرر الحکم ۳۳۷/

— از علی (ع) نقل شده است: بزرگوار هرگز دشنام نمی دهد.

۱۴۶۸ — عن علي عليه السلام: مَنْ سَاءَ كَلَامُهُ كَثُرَ قَلَامُهُ.

غرر الحکم ۶۵۹/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که بدسخن باشد سرزنشش فراوان است.

۱۴۶۹ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَا عَلِيُّ: حَرَّمَ اللهُ الْجَنَّةَ عَلَيَّ كُلَّ فَاجِسٍ بِيَدِي لِأَيُّالِي مَا قَالَتْ وَلَا مَا قِيلَ لَهُ.

روضه المتقين ۴۸/۱۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است که به علی (ع) فرمود: ای علی! خداوند بهشت را حرام کرده است بر هر دشنام دهنده بدزبانی که به آنچه خود گفته و به آنچه درباره او گفته اند اهمیت نمی دهد.

۱۵۸

المشاورة مشورت

۱۴۷۰ — عن علي عليه السلام: أَعْقَلُ النَّاسِ مَنْ أَطَاعَ الْعُقْلَاءَ.

غررالحکم / ۱۷۵

— از علی (ع) نقل شده است: خردمندترین مردم کسی است که از خردمندان پیروی کند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۴۷۱ — عن علي عليه السلام: لَا يَسْتَفِينِي الْعَاقِلُ عَنِ الْمَشَاوِرَةِ.

غررالحکم / ۸۴۲

— از علی (ع) نقل شده است: خردمند از مشورت بی نیاز نیست.

۱۴۷۲ — قال لقمان لابنه عليهما الرحمة: يَا بُنَيَّ شَاوِرِ الْكَبِيرَ وَلَا تَسْتَجِي

مِنْ مُشَاوِرَةِ الصَّغِيرِ.

الاختصاص / ۳۳۳

— لقمان به پسرش گفت: پسرم! با بزرگان مشورت کن، و از مشورت با افراد کوچک نیز شرم نداشته باش.

۱۴۷۳ — عن علي عليه السلام: مَا ضَلَّ مِنْ اسْتِشَارَةٍ

غررالحکم / ۷۳۶

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که مشورت کند گمراه نمی شود.

۱۴۷۴ — عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عن عليّ عليهم السلام عن النبي صلي الله عليه وآله في حديث طويل وفيه: لا وَخْدَةَ أَوْحَشُ مِنَ الْعُجْبِ وَلَا مُظَاهَرَةَ أَوْثَقُ مِنَ الْمُشَاوَرَةِ.

تفسیر نورالتقیین ۴۰۴/۱

— از جعفر بن محمد از پدرش از جدش از علی عليهم السلام از پیامبر (ص) نقل شده که آن حضرت در حدیثی طولانی فرمود: هیچ تنهائی ای وحشتناکتر از خودپسندی و هیچ همکاری ای مطمئن تر از مشورت نیست.

۱۴۷۵ — عن امير المؤمنين قال: مَنْ لَمْ يَسْتَشِرْ يَلْتَمِ.

البحار ۱۰۴/۷۵ مستدرک الوسائل ۶۵/۲

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است که فرمود: هر که مشورت نکند پشیمان می گردد.

۱۵۹

الاستبداد بالرأي خودرأیی

۱۴۷۶ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: إَعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ دَلِيلٌ عَلَى ضَعْفِ عَقْلِهِ.

الوسائل ۷۵/۱ البحار ۱۶۱/۱ الكافي ۲۷/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: خودپسندی انسان، دلیل ناتوانی عقل اوست.

۱۴۷۷ — عن عليّ عليه السلام: مَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ هَلَكَ وَمَنْ شَاوَرَ الرِّجَالَ

شَارِكهَا فِي عُقُولِهَا.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۵۵ (الصالح) / ۵۰۰ / البحار ۷۵ / ۱۰۴

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه خودرأی باشد هلاک می‌گردد، و هرکه با مردان مشورت کند در عقل آنان مشارکت خواهد داشت.

۱۴۷۸ — عن علي عليه السلام: لَا تَشْتَبِدْ بِرَأْيِكَ فَمَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ هَلَكَ.

غررالحکم / ۸۱۱

— از علی (ع) نقل شده است: خودرأی مباش که هرکه خودرأی باشد هلاک می‌گردد.

۱۴۷۹ — قال ابو عبد الله عليه السلام: مَنْ أُعْجِبَ بِنَفْسِهِ هَلَكَ وَمَنْ أُعْجِبَ

بِرَأْيِهِ هَلَكَ... الخبر.

مستدرک الوسائل / ۱۷ / ۱

— امام صادق (ع) فرمود: هرکه خودپسند باشد هلاک می‌گردد و هرکه خودرأی باشد هلاک خواهد شد.

۱۴۸۰ — عن علي عليه السلام: مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ السَّخِطُ عَلَيْهِ.

غررالحکم / ۶۵۹

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه از خود راضی باشد، خشم گیرنده بر او بسیار خواهد شد.

۱۴۸۱ — عن علي عليه السلام: مَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ ذَلَّ.

غررالحکم / ۶۱۸

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه خودرأی باشد خوار می‌گردد.

۱۴۸۲ — عن علي عليه السلام: الْعُجْبُ يُفْسِدُ الْعَقْلَ.

غررالحکم / ۲۶

— از علی (ع) نقل شده است: خودپسندی، عقل را تباه می‌کند.

۱۶۰

حُبَّ الْجَاهِ وَطَلْبُ الرِّئَاسَةِ حُبَّ جَاهٍ وَرِيَاةٍ طَلْبِي

۱۴۸۳ — عن النبي صلى الله عليه وآله: حُبُّكَ لِلشَّيْءِ يُغْمِي وَيُصِمُّ.

المغيبه ۲۷۲/۴ روضة المتقين ۲۱/۱۳

— از پیامبر (ص) نقل شده است: دوست داشتن چیزی ترا کور و

کور می‌کند.

۱۴۸۴ — وقال صلى الله عليه وآله لعلي عليه السلام: إنما هلك

الناس بإتباع الهوى وحُبِّ الثناء.

— پیامبر (ص) به علی (ع) فرمود: مردم در اثر پیروی از هوای نفس

و دوست داشتن مدح و ثنا نابود می‌گردند.

۱۴۸۵ — عن علي عليه السلام: حُبُّ الرِّيَاسَةِ رَأْسُ الِیْحَنِ.

غررالحکم / ۳۸۰

— از علی (ع) نقل شده است: حُبَّ رِيَاةٍ رِيْثَةٌ كَرَفَتَارِيْهَاسَت.

۱۴۸۶ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ طَلَبَ الرِّئَاسَةَ هَلَكَ.

الكافي ۲۹۷/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که در طلب ریاست

باشد نابود می‌گردد.

۱۴۸۷ — قال ابو عبد الله عليه السلام: مَلْعُونٌ مَنْ تَرَأَسَ مَلْعُونٌ مَنْ هَمَّ

بِهَا مَلْعُونٌ مَنْ حَدَّثَ بِهَا نَفْسَهُ.

المحجة البيضاء ۱۱۳/۶ الكافي ۲/۲۹۸

— امام صادق (ع) فرمود: کسی که ریاست را بپذیرد ملعون است. کسی که آهنگ ریاست کند ملعون است. کسی که پیش خود از ریاست سخن بگوید ملعون است.

۱۴۸۸ — ... عن الحسين بن علي عليهما السلام قال: قال علي

عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَهْلَكَ النَّاسَ اثْنَانِ خَوْفُ الْقَمْرِ وَطَلَبُ الْفَخْرِ.

الاثنا عشرية / ۴۳ البحار ۳۹/۷۲ تحف العقول / ۱۵۰ الخصال / ۱/۶۹

— از حسین بن علی (ع) نقل شده که علی (ع) فرمود: دو چیز مردم را نابود می‌کند: ترس از بینوائی و فخرطلبی.

۱۴۸۹ — عن علي عليه السلام: أيها الناس إن أخوف ما أخاف عليكم

اثنَانِ إِتْبَاءُ الْهَوَى وَظُوكَ الْأَمَلِ فَأَمَّا إِتْبَاءُ الْهَوَى فَيُضِدُّ عَنِ الْحَقِّ وَأَمَّا ظُوكَ الْأَمَلِ فَيُيَسِّي الْآخِرَةَ... الخبير.

نهج البلاغة (فيض) / ۱۱۸ (الصالح) / ۸۳

— از علی (ع) نقل شده است: ای مردم! ترسناکترین چیزی که من بر شما می‌ترسم دو چیز است: پیروی از هوای نفس و آرزوی دراز. اما پیروی از هوای نفس، آدمی را از حق باز می‌دارد و اما آرزوی دراز، آخرت را از یاد می‌برد...

۱۴۹۰ — عن علي عليه السلام: مَنْ اعْتَرَّ بِغَيْرِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ ذَلِكَ.

غیرالحکم / ۶۳۹

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس به غیر خداوند سبحان عزیز

شود خوار می‌گردد.

الصبر شکيائي

۱۴۹۱ - من کلام امير المؤمنين عليه السلام: مَنْ رَكِبَ مَرَاكِبَ الصَّبْرِ اهْتَدَى إِلَى مَيْدَانِ النَّصْرِ.

کنز الفوائد / ۵۸

— از سخن امير المؤمنين (ع) است: هر که به مرکب صبر سوار گردد به ميدان نصرت راه می یابد.

۱۴۹۲ - عن علي عليه السلام: لَا ظَفَرَ لِمَنْ لَا صَبْرَ لَهُ.

غرر الحکم / ۸۴۶

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که شکيائي ندارد پیروزی نخواهد داشت.

۱۴۹۳ - ... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّبْرُ ثَلَاثَةٌ: صَبْرٌ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ وَصَبْرٌ عَلَى الطَّاعَةِ وَصَبْرٌ عَنِ الْمَعْصِيَةِ... الخبر.

الكافي / ۹۱/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: صبر بر سه گونه است: صبر در مصیبت، و صبر بر اطاعت، و صبر از گناه...

۱۴۹۴ - عن علي عليه السلام: الصَّبْرُ صَبْرَانِ: صَبْرٌ عَلَى مَا تَكْرَهُ وَصَبْرٌ عَمَّا تُحِبُّ..

غرر الحکم / ۷۹

— از علی (ع) نقل شده است: صبر، دو صبر است: صبر بر آنچه برای تو ناپسند است و صبر از آنچه دوست می داری.

۱۶۲

الحیاء شرم و حیاء

۱۴۹۵ — عن علي عليه السلام: الْحَيَاءُ مِفْتَاحُ الْخَيْرِ.

غررالحکم ۱۶/

— از علی (ع) نقل شده است: شرم و حیا کلید خوبیها است.

۱۴۹۶ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا حَيَاءَ لَهُ.

البحار ۳۳۱/۷۱ الكافي ۱۰۶/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: کسی که شرم و حیا

ندارد ایمان ندارد.

۱۴۹۷ — ... عن الصادق عليه السلام: الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ وَالْإِيمَانُ فِي

الْجَنَّةِ.

البحار ۳۲۹/۷۱ الكافي ۱۰۶/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است: حیا از ایمان است و ایمان

در بهشت است.

۱۴۹۸ — ... عن معاذ بن كثير عن احدهما عليهما السلام قال: الْحَيَاءُ

وَالْإِيمَانُ مَقْرُونَانِ فِي قَرْنٍ فَإِذَا ذَهَبَ أَحَدُهُمَا تَبِعَهُ صَاحِبُهُ.*

البحار ۳۳۱/۷۱ الكافي ۱۰۶/۲

— از معاذ بن کثیر از امام باقر یا امام صادق علیهما السلام نقل شده

است: حیا و ایمان به یک ریسمان بسته شده اند، هرگاه یکی از آنها برود دیگری نیز با او خواهد رفت.

۱۴۹۹ - عن علي عليه السلام: ثَمَرَةُ الْحَيَاءِ الْعِفَّةُ..

غررالحکم / ۳۵۹

— از علی (ع) نقل شده است: نتیجه شرم و حیا پاکدامنی است.

۱۵۰۰ - عن علي عليه السلام: أَحْسَنُ الْحَيَاءِ اسْتِخْيَارُكَ مِنْ نَفْسِكَ.

غررالحکم / ۱۹۱

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین شرم آن است که از خودت

شرم کنی.

۱۵۰۱ - عن علي عليه السلام: غَايَةُ الْحَيَاءِ أَنْ يَسْتَحْيِيَ الرَّجُلُ مِنْ

نَفْسِهِ.

غررالحکم / ۵۰۴

— از علی (ع) نقل شده است: آخرین درجه شرم و حیا آن است

که مرد از خودش حیا کند. مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۵۰۲ - عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يَسْتَحْيِ مِنَ النَّاسِ لَمْ يَسْتَحْيِ مِنَ

اللَّهِ سُبْحَانَهُ.

غررالحکم / ۷۱۱

— از علی (ع) نقل شده است: هر که از مردم شرم نکند از خداوند

سبحان شرم نخواهد کرد.

۱۵۰۳ - عن علي عليه السلام: مَنْ كَسَاهُ الْحَيَاءُ تَوْبَهُ لَمْ يَرِ النَّاسُ عَيْبَهُ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۷۵ (الصالح) / ۵۰۸ البحار / ۳۳۷/۷۱

— از علی (ع) نقل شده است: هر که جامه حیا به تن کند مردم

عیب او را نخواهند دید.

۱۵۰۴ — عن النبي صلى الله عليه وآله: إذا لم تشج فاصنع ما شئت^۱.

تفسیرابی الفتوح ۴/۵۵۰ مستدرک الوسائل ۲/۲۶
— از پیامبر(ص) نقل شده است: وقتی حیا نکردی هرکاری می خواهی بکن.

۱۵۰۵ — عن علي عليه السلام: من لأحياء له لأخير^۲ فيه.

غردالحکم ۶۴۶/۱
— از علی (ع) نقل شده است: کسی که شرم و حیا ندارد خیری در او نیست.

۱۵۰۶ — (في حديث) عن أمير المؤمنين عليه السلام: وَمَنْ كَثُرَ خَطْوُهُ قَلَّ حَيَاؤُهُ وَمَنْ قَلَّ حَيَاؤُهُ قَلَّ وَرَعُهُ، وَمَنْ قَلَّ وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ، وَمَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ النَّارَ.

نهیج البلاغه (فیض) ۱۲۳۹/ (الصالح) ۵۳۶/۱
— در حدیثی از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: کسی که خطایش فراوان باشد حیایش کم است و کسی که حیایش کم باشد کمتر از گناهان خودداری می کند، و کسی که کمتر از گناهان خودداری کند دلش می میرد، و کسی که دلش بمیرد وارد آتش خواهد شد.

۱۵۰۷ — عن علي عليه السلام: حياء الرجل من نفسه ثمرة الإيمان.

غردالحکم ۳۸۶/۱
— از علی (ع) نقل شده است: حیا کردن مرد از خودش، نتیجه ایمان است.

۱۵۰۸ - عن علي عليه السلام: الْحَيَاءُ جَمِيلٌ.

غررالحکم ۹/

- از علی (ع) نقل شده است: شرم و حیا زیباست.

۱۶۳

الغيرة غيرت

۱۵۰۹ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: كَانَ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ غَيُورًا وَأَنَا غَيُورٌ وَجَدَعَ اللَّهُ أَنْفَ مَنْ لَا يَغَارُ.

المحاسن ۱۱۵/۱

- از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود:

ابراهیم (ع) مردی غیرتمند بود و من خود غیرتمندم. خدا قطع کند بینی کسی را که غیرت ندارد.

مرکز تحقیقات کلامی و علوم اسلامی

۱۵۱۰ - ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: كَانَ إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ غَيُورًا وَأَنَا أَغْيَرُ مِنْهُ وَجَدَعَ اللَّهُ أَنْفَ مَنْ لَا يَغَارُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ.

الكافي ۵۳۶/۵

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

ابراهیم (ع) مردی غیرتمند بود و من از او غیرتمندترم. خدا قطع کند بینی مؤمن و مسلمانان را که غیرت ندارد.

۱۵۱۱ - ... عن الصادق عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ غَيُورٌ يُحِبُّ كُلَّ غَيُورٍ

وَيُغَيِّرُهُ حَرَمَ الْفَوَاحِشِ ظَاهِرَهَا وَبَاطِنَهَا.

تفسیر نورالثقلین ۷۷۷/۱ الكافي ۵۳۵/۵

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خدا غیرتمند است و هر

غیرتمندی را دوست دارد، و چون غیرت دارد کارهای زشت آشکار و پنهان را حرام کرده است.

۱۵۱۲ — عن جعفر بن محمد عن ابیه عن آبائه علیهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْغِيْرَةُ مِنَ الْإِيْمَانِ وَالْبِدْءُ مِنَ التَّفْءِاقِ.

البحار ۳۴۲/۷۱

— از جعفر بن محمد (ع)، از پدرش، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: غیرت از ایمان، و دشنام از نفاق است.

۱۵۱۳ — قال علي عليه السلام: يا أهل العراق بُبِئْتُ أَنْ نِسَاءَكُمْ يُدَافِعْنَ الرِّجَالَ فِي الطَّرِيقِ أَمَا تَسْتَحْيُونَ؟ وَقَالَ لَعَنَ اللهُ مَنْ لَا يُغَارُ.

مشکوٰۃ الانوار / ۲۳۷ الوسائل ۱۷۴/۱۴ المحامسن ۱۱۵/۱

— علی (ع) فرمود: ای مردم عراق! به من خبر رسیده است که زنان شما در بین راه با مردان برخورد کرده و آنان را کنار می‌زنند، آیا شرم نمی‌کنید؟! و فرمود: خدا لعنت کند کسی را که غیرت ندارد.

۱۵۱۴ — عن ابی عبدالله علیه السلام قال: حُرِّمَتْ الْجَنَّةُ عَلَی الدُّیُوْثِ.

الکافی ۵۳۷/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: بهشت بر مردی که بیگانگان را بر همسر خود وارد می‌کند، حرام گردیده است.

عفاف البطن والفرج نگهداری شکم و شرمگاه

۱۵۱۵ — عن ابی عبدالله علیه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَفَافٌ بِالْبَطْنِ وَالْفَرْجِ وَتَرْكُ الْفُجُوْرِ.

الکافی ۵۵۴/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بر شما باد به پاکدامنی و ترک آمیزش ناروا.

۱۵۱۶ — قال النبي صلى الله عليه وآله: أَحَبُّ الْعَفَافِ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى عَفَافُ الْبَطْنِ وَالْفَرْجِ.

مجموعه ورام ۳۰/۲

— پیامبر (ص) فرمود: بهترین خود داریها نزد خداوند، نگاهداری شکم و شرمگاه است.

۱۵۱۷ — عن علي عليه السلام: زَكَاةُ الْجَمَالِ الْعَفَافُ.

غررالحکم ۴۲۵/

— از علی (ع) نقل شده است: زکات زیبایی، پاکدامنی است.

۱۵۱۸ — عن علي عليه السلام: إِحْفَظْ بَطْنَكَ وَفَرْجَكَ عَنِ الْحَرَامِ.

غررالحکم ۱۱۰/

— از علی (ع) نقل شده است: شکم و شرمگاه خود را از حرام

نگاه دار.

۱۵۱۹ — ... عن أبي جعفر عليه السلام قال: مَا مِنْ عِبَادَةٍ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ

مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَفَرْجٍ.

الكافي ۸۰/۲ الفصول المهمة ۳۲۹/

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: هیچ عبادتی نزد خداوند

بهرتر از نگاهداری شکم و شرمگاه نیست.

• • •

الفصل الرابع في الذنوب وآثارها

١٦٥

عرض الاعمال على النبي
والأئمة عليهم السلام
عرضة اعمال بر پیامبر
وامامان عليهم السلام

١٥٢٠ - عن ابي بصير عن ابي عبد الله عليه السلام: تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَعْمَالُ الْعِبَادِ كُلِّ صَبَاحٍ أَوْ بَارِئِهَا وَفُجَارِهَا فَاخْذَرُواهَا وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «اعْمَلُوا فَيَسِّرَ اللَّهُ لَكُمْ ذُرِّيَّتَكُمْ وَرَسُولَهُ» وَتَكُنَّ.

الكافي ٢١٩/١ تفسير نور الثقلين ٢٦٣/٢ روضة المتقين ٩٣/١٣ الوسائل ٣٨٦/١١

— از ابو بصير از امام صادق (ع) نقل شده كه فرمود: هر صبحدم اعمال پندگان - پندگان نيكوكار و بدكار - به پيامبر خدا (ص) عرضه مي شود، بنابراین مراقب اعمال خود باشيد، و همين است گفتار خداوند: «هر كاري مي خواهيد بكنيد، به زودي خدا و رسولش عمل شما را خواهند ديد» آنگاه حضرت ساكت شد.

١٥٢١ - عن محمد بن الفضيل قال سألت ابا عبد الله عن قوله تعالى: «فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ» فقال: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ تُعْرَضُ عَلَيْهِ أَعْمَالُ أُمَّتِهِ كُلِّ صَبَاحٍ أَوْ بَارِئِهَا وَفُجَارِهَا.

بصائر الدرجات / ٤٢٥

— محمد بن فضیل می گوید: از امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «به زودی خدا و رسول او و مؤمنان عمل شما را خواهند دید» سؤال کردم، فرمود: هر صبحم اعمال امت رسول خدا — امت نیکوکار و بدکار — به وی عرضه می شود.

۱۵۲۲ — عن محمد بن ابی عمیر عن حفص بن البختری عنه (ای ابی عبدالله علیه السلام): تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْخَمِيسِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَعَلَى الْأَنْمَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

بصائر الدرجات / ۴۲۶ البحار / ۳۴۵/۲۳

— از محمد بن ابی عمیر، از حفص بن بختری، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: اعمال (بندگان) هر پنجشنبه به رسول خدا و امامان عرضه می شود.

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی
۱۶۶

تبعات الذنب آثار شوم گناه

۱۵۲۳ — عن ابی بصیر قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: إذا أذنب الرجل خرج في قلبه نُكْثَةٌ سوداءُ فَإِنْ تَابَ انْمَحَتْ وَإِنْ زَادَ زَادَتْ حَتَّى تَغْلِبَ عَلَى قَلْبِهِ فَلَا يُفْلِحُ بَعْدَهَا أَبَدًا.

الوسائل / ۲۳۹/۱۱ البحار / ۳۲۷/۷۳ الكافي / ۲۷۱/۲

— ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هرگاه آدمی گناه کند نقطه ای سیاه در دلش نمودار می گردد، اگر توبه نماید سیاهی محو می شود، و اگر بر گناهان بیافزاید سیاهی بیشتر می شود تا بر دلش غلبه می یابد، از آن پس هرگز رستگار نخواهد شد.

۱۵۲۴ — عن علي عليه السلام: مَنْ تَسَرَّعَ إِلَى الشَّهَوَاتِ تَسَرَّعَ إِلَى
الآفَاتِ..

غررالحکم / ۶۶۶

— از علی (ع) نقل شده است: هر که به سوی تمایلات بشتابد به
سوی آفتها شتاب نموده است.

۱۵۲۵ — عن الفضيل بن يسار عن ابي جعفر عليه السلام قال: ما مِنْ نَكْبَةٍ
تُصِيبُ الْعَبْدَ إِلَّا بِذَنْبٍ وَمَا يَعْفُو اللَّهُ عَنْهُ أَكْثَرُ.

تفسیر نور الثقلین ۵۸۲/۴ الکافی ۲۶۹/۲ الوسائل ۲۳۸/۱۱

— از فضیل بن یسار، از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: هیچ
مصیبتی جز در اثر گناه به بنده نمی‌رسد، و آنچه را خداوند می‌بخشد بیشتر است.

۱۵۲۶ — ... عن العباس بن هلال الشامي مولى لإبي الحسن
عليه السلام قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: كَلِمًا أَخَذَتْ الْعِبَادَ مِنَ الذَّنُوبِ مَا لَمْ
يَكُونُوا يَعْمَلُونَ أَخَذَتْ اللَّهُ لَهُمْ مِنَ الْبَلَاءِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَتَرَفَّعُونَ..

امالی الطوسی ۲۳۳/۱ الوسائل ۲۴۰/۱۱ الکافی ۲۷۵/۲ علل الشرایع ۲۱۰/۲ البحار

۲۴۳/۷۳

— عباس بن هلال شامی غلام موسی بن جعفر (ع) می‌گوید: از
حضرت رضا (ع) شنیدم که می‌فرمود: هرگاه بندگان، گناهان جدیدی را بیاورند که
قبلاً از آن آگاهی نداشتند، خداوند بلاهای جدیدی را برای آنان می‌آورد که قبلاً از آن
آگاه نبودند.

۱۵۲۷ - محمد بن یحیی عن احمد بن محمد عن محمد بن سنان عن سماعة قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام: ما أنعم الله على عبدٍ بنعمةٍ فسلبها إياه حتى يُذنب ذنباً يشحق بذلك السلب.

الكافي ۲/۲۷۴ تفسیر نور الثقلين ۲/۱۶۳

— محمد بن یحیی، از احمد بن محمد، از محمد بن سنان، از سماعة نقل کرده که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: خداوند هیچ نعمتی را بر بنده ای ارزانی نمی دارد که آن را از او سلب کند مگر اینکه گناهی مرتکب شود که به سبب آن استحقاق سلب نعمت را پیدا کند.

۱۵۲۸ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ يَمُوتُ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرَ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ وَمَنْ يَعْيشُ بِالْإِحْسَانِ أَكْثَرَ مِمَّنْ يَعْيشُ بِالْأَعْمَارِ.

البحار ۷۳/۳۶۳ مجموعه نورام ۲/۸۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: شمار کسانی که در اثر گناه می میرند بیش از کسانی است که در اثر پیمان عمر می میرند، و شمار کسانی که در اثر نیکوکاری زنده می مانند بیش از کسانی است که بخاطر عمرشان زنده می مانند.

۱۵۲۹ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ الرَّجُلَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَحْرِمُ صَلَاةَ اللَّيْلِ وَإِنَّ الْقَتْلَ السَّيِّءِ أَسْرَعُ فِي صَاحِبِهِ مِنَ السَّكِينِ فِي اللَّحْمِ.

المحاسن ۱/۱۱۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: آدمی گاهی مرتکب گناه می شود و در اثر آن از نماز شب محروم می گردد. تأثیر کار زشت در انسان سریعتر از تأثیر کار در گوشت است.

۱۵۳۰ - عن علي عليه السلام: بِسِّ الْقِلَادَةِ قِلَادَةُ الْآثَامِ. غرر الحکم ۳۴۱/۳

— از علی (ع) نقل شده است: گردن بند گناهان، بد گردن بندی

است!

۱۵۳۱ — عن علي عليه السلام: رَاكِبُ الْمَتَّصِيَةِ مَثْوَاهُ النَّارُ.

غررالحکم / ۴۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که مرتکب گناه می شود جایگاهش آتش است.

۱۵۳۲ — عن علي عليه السلام: مَا رَفَعَ اِثْرَهُ كِهْمَتِيهِ وَلَا وَضَعَهُ كَشْهَوْتِيهِ.

غررالحکم / ۷۵۶

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ چیز آدمی را مانند همتش بالا نمی برد و همچون تمایلاتش پست نمی کند.

۱۵۳۳ — عن علي عليه السلام: لَا تَفْعَلْ مَا يَضَعُ قَدْرَكَ .

غررالحکم / ۸۰۴

— از علی (ع) نقل شده است: کاری که مقام تو را پست گرداند انجام مده.

۱۵۳۴ — عن علي عليه السلام: مَنْ عَصَى اللَّهَ ذَلِكَ قَدْرُهُ.

غررالحکم / ۶۱۹

— از علی (ع) نقل شده است: هر که نافرمانی خدا کند مقامش پست و خوار گردد.

۱۵۳۵ — عن علي عليه السلام: مَنْ تَلَذَّذَ بِمَعَاصِيِ اللَّهِ أَكْتَبَهُ دُلًّا.

غررالحکم / ۶۸۶

— از علی (ع) نقل شده است: هر که به سبب نافرمانیهای خدا لذت ببرد خواری بدست آورده است.

۱۵۳۶ — عن علي عليه السلام: لَا تَخَافُوا ظُلْمَ رَبِّكُمْ بَلْ خَافُوا ظُلْمَ

غررالحکم / ۸۰۴

أَنْفُسِكُمْ.

— از علی (ع) نقل شده است: از ستم پروردگارتان نترسید، بلکه از ستم خویش بیم داشته باشید.

۱۵۳۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ إِذَا عَصَانِي مَنْ عَرَفَنِي سَلَطْتُ عَلَيْهِ مَنْ لَا يَفْرُقُنِي.

الوسائل ۲۴۲/۱۱ البحار ۳۴۳/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند می فرماید: هرگاه کسی که مرا می شناسد نافرمانی من کند، کسی را بر او مسلط می کنم که مرا نمی شناسد.

۱۶۷

استصغار الذنب کوچک شمردن گناهان

۱۵۳۸ — . عن ابي اسامة زيد الشحام قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: اِتَّقُوا الْمُحَقَّرَاتِ مِنَ الذُّنُوبِ فَإِنَّهَا لَا تُغْفَرُ، قُلْتُ: وَمَا الْمُحَقَّرَاتُ؟ قَالَ: الرَّجُلُ يُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَقُولُ: طُوبَى لِي لَوْلَمْ يَكُنْ لِي غَيْرُ ذَلِكَ.

الكافي ۲۸۷/۲ الوسائل ۲۴۵/۱۱ البحار ۳۴۵/۷۳

— از ابواسامه، زید شحام نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: از گناهانی که به نظر شما ناچیز می آیند پرهیزید که بخشیده نمی شوند. پرسیدم: گناهان ناچیز چه گناهانی هستند؟ فرمود: آدمی گناه کند و بگوید: خوشا بحال من اگر غیر از این، گناهی نداشته باشم.

۱۵۳۹ — قال امير المؤمنين عليه السلام: لَا تَسْتَصْغِرُ وَأَقِيلُ الْآثَامَ فَإِنَّ

الصَّغِيرَ يُعْصَى وَيَرْجَعُ إِلَى الْكَبِيرِ.

البحار ۳۵۱/۷۳

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: گناهان اندک را کوچک شمارید، زیرا گناه کوچک نیز شمرده می شود و به گناه بزرگ باز می گردد.

۱۵۴۰ — عن ابی ذر قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يا أبا ذرٍ لا تنظر إلى صغیر الخبیثة ولكن أنظر إلى من عصیت.

مستدرک الوسائل ۳۱۵/۲ مجموعه ورام ۵۳/۲ امالی الطوسی ۱۴۰/۲

— ابوذر می گوید: پیامبر خدا (ص) به من فرمود: ای ابوذر! به کوچکی گناه نگاه مکن، بلکه به آن کس که او را نافرمانی کرده ای نگاه کن.

۱۵۴۱ — عن علی عليه السلام: أشد الذنوب عند الله ذنب صغیر عند صاحبه.

غررالحکم ۱۹۳/

— از علی (ع) نقل شده است: سخت ترین گناهان نزد خدا گناهی است که از نظر صاحبش کوچک باشد.

۱۵۴۲ — عن علی عليه السلام: لا تُقِلُّ ما يُثْقِلُ وِزْرَكَ .

غررالحکم ۸۰۴/

— از علی (ع) نقل شده است: چیزی که گناهت را سنگین می کند اندک مشمار.

۱۵۴۳ — عن علی عليه السلام: أعظم الذنوب عند الله ذنب أصرَّ عليه عاملاً.

غررالحکم ۱۹۲/

— از علی (ع) نقل شده است: بزرگترین گناهان نزد خدا گناهی است که کننده اش بر آن اصرار ورزد.

۱۵۴۴ — عن علی عليه السلام: الإصرارُ أعظمُ حوبةً وأعظمُ عُقوبةً.

غررالحکم ۵۶/

— از علی (ع) نقل شده است: اصرار (بر گناه)، گناهی بزرگتر و

کیفرش سریعتر است.

۱۵۴۵ — عن علي عليه السلام: التَّبَهُجُ بِالْمَعَاصِي أَقْبَحُ مِنْ رُكُوبِهَا.

غررالحکم / ۹۱

— از علی (ع) نقل شده است: شادمانی بر گناهان، از انجام دادن

گناه زشت تر است.

۱۵۴۶ — ... عن جعفر بن محمد عن ابيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَذْنَبَ ذَنْبًا وَهُوَ ضَاحِكٌ دَخَلَ النَّارَ وَهُوَ بَاكٍ.

عقاب الاعمال / ۲۶۶ البحار / ۳۵۶/۷۳ الوسائل / ۲۴۰/۱۱ مشكوة الانوار / ۱۵۷

مجموعه ورام / ۱۸/۱

— از جعفر بن محمد (ع)، از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص)

فرمود: هرکس گناهی مرتکب شود و بخندد، گریان وارد آتش خواهد شد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
۱۶۸

الكبائر گناهان کبیره

۱۵۴۷ — ... قال الصادق عليه السلام: مَنْ اجْتَنَبَ الْكِبَائِرَ يَغْفِرَ اللَّهُ جَمِيعَ

ذُنُوبِهِ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «إِنْ تَجَنَّبُوا كِبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ تُكْفَرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلُكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا».

الفتاویٰ / ۳۷۶/۳ الوسائل / ۲۵۰/۱۱ تفسیر نورالتقلین / ۴۷۴/۱

— امام صادق (ع) فرمود: کسی که از گناهان کبیره دوری

گزیند، خداوند تمام گناهان او را می آمرزد، و همین است گفتار خداوند: «اگر از

گناهان بزرگی که از آن نهی شده اید دوری کنید، گناهان (کوچک) شما را

می پوشانیم و شما را در جایگاهی گرامی وارد می سازیم».

۱۵۴۷. یغفر الله «کفر الله عنه» و ذلك «وفي ذلك» ن ح تفسیر نورالتقلین

۱۵۴۸ — فی حدیث عن الرضا علیه السلام: وَاجْتِنَابُ الْكِبَائِرِ وَهِيَ قَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى، وَالزُّنَا، وَالسَّرْقَةَ، وَشُرْبُ الخَمْرِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَالْفِرَازُ مِنَ الرَّحْفِ، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ ظُلْمًا، وَأَكْلُ الْمَيْتَةِ وَالْدَّمِ وَلَحْمِ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلُ لَيْغِرِ اللَّهِ بِهِ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ، وَأَكْلُ الرِّبَا بَعْدَ الْبَيْتَةِ، وَالسُّخْتُ، وَالْمَيْسِرُ وَالْقِمَارُ، وَالتَّبَخُّسُ فِي الْمِكْيَالِ وَالْمِيزَانِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ، وَاللُّوَاطِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ وَالْيَأْسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ، وَالْأَمْنُ مِنْ مَكْرِ اللَّهِ وَالْقَشُوطُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، وَمَعُونَةُ الظَّالِمِينَ وَالرُّكُونُ إِلَيْهِمْ، وَالْيَمِينُ الْغَمُوسُ وَحَبْسُ الْحُقُوقِ مِنْ غَيْرِ الْعُسْرَةِ، وَالْكَذِبُ وَالْكِبْرُ، وَالْإِسْرَافُ وَالتَّبذِيرُ، وَالْخِيَانَةُ وَالْإِسْتِخْفَافُ بِالْحَجِّ، وَالْمُحَارَبَةُ لِأَوْلِيَاءِ اللَّهِ تَعَالَى، وَالْإِسْتِغْنَاكَ بِالْمَلَاهِي وَالْإِضْرَافُ عَلَى الذُّنُوبِ. هـ

عیون اخبار الرضا ۱۲۷/۲

— در حدیثی از امام رضا (ع) آمده است: ... و دوری گزیدن از گناهان کبیره که عبارتند از: کشتن کسی که خداوند خون او را حرام کرده، زنا، سرقت، شرابخواری، نافرمانی پدر و مادر، فرار از میان سپاهی که به سوی دشمن در حرکت است، خوردن مال یتیم از روی ستم، خوردن مردار و خون و گوشت خوک و حیوانی که هنگام ذبح، نام غیر خدا بر آن برده شده بدون آنکه به خوردن آن ناچار باشد، خوردن ربا پس از آمدن دلیل و حجت، خوردن حرام، قماربازی، کم دادن پیمان و ترازو، دشنام دادن به زنان پاکدامن، لواط، گواهی دروغ، ناامیدی از یاری خدا، ایمنی از مکر خدا، یأس از رحمت خدا، کمک به ستمگران و اعتماد بر آنان، سوگند دروغ، ندادن حقوق مردم با وجود تنگدست نبودن، دروغگویی، تکبر، اسراف، تبذیر، خیانت، سبک شمردن حج، جنگ با اولیای خدا، سرگرمی با آلات لهو و اصرار بر گناهان.

۱۵۴۹ — عن الصادق علیه السلام قال: أَكْبَرُ الْكِبَائِرِ سَبْعَةٌ: الشَّرْكَ بِاللَّهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ ظُلْمًا وَأَكْلُ الرِّبَا بَعْدَ الْبَيْتَةِ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ

اللَّهُ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَةِ وَالْفِرَارُ مِنَ الرَّحْفِ.

مستدرک الوسائل ۳۱۷/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: بزرگترین گناهان کبیره هفت گناه است: شرک به خدا، نافرمانی پدر و مادر، خوردن مال یتیم از روی ستم، خوردن ربا پس از آمدن دلیل و حجت، کشتن کسی که خداوند خون او را حرام کرده، دشنام دادن به زن پاکدامن، و فرار کردن از سپاهی که به سوی دشمن در حرکت است.

۱۶۹

فضل ترک الذنب فضیلت ترک گناه

۱۵۵۰ — عن الحسن بن علي عليهما السلام: لا تُعَاجِلِ الذَّنْبَ بِالْعُقُوبَةِ وَاجْعَلْ بَيْنَهُمَا لِإِعْتِدَارٍ طَرِيقاً.

البحار ۱۱۳/۷۸

— از حسن بن علی (ع) نقل شده است: به کیفر گناه شتاب مکن، و میان گناه و کیفر آن، راهی برای عذرخواهی بگذار.

۱۵۵۱ — في مناهي النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ عَرَضَتْ لَهُ فَاجِشَةٌ أَوْ شَهْوَةٌ فَاجْتَنَّبَهَا مِنْ مَخَافَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّارَ وَآمَنَهُ مِنَ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ وَأَنْجَزَهُ مَا وَعَدَهُ فِي كِتَابِهِ فِي قَوْلِهِ: (وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ).

امالی الصدوق / ۳۴۹ مکارم الاخلاق / ۴۲۹ البحار / ۳۶۵/۷۰ تفسیر نورالثقلین / ۱۹۷/۵

روضه المتقین ۳۷۸/۹

— در مناهی پیامبر (ص) آمده است: هرکس کار زشت یا چیزی که به آن تمایل دارد برای او پیش بیاید و از ترس خدا از آن دوری گزیند، خداوند آتش را بر او حرام می‌گرداند و او را از ترس بزرگ ایمن می‌دارد و به وعده‌ای که در کتاب خود به او داده عمل خواهد کرد آنجا که فرموده است: «کسی که از مقام

پروردگارش بترسد دو بهشت دارد».

۱۵۵۲ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ يَوْمَ
لَاظِلُّ إِلَّا ظِلُّهُ وَعَدَّ مِنْهُمْ رَجُلًا دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ حَسَبٍ وَجَمَالٍ إِلَى نَفْسِهَا
فَقَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

المحجة البيضاء ۱۸۵/۵

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هفت کس را خداوند — روزی که هیچ
سایه ای جز سایه او نیست — سایه بر سرشان می افکند. و یکی از آن هفت تن را مردی
برشمرد که زنی زیبا و دارای حَسَب، او را به سوی خودش بخواند و مرد بگوید: من از
خداوند که پروردگار جهانیان است می ترسم.

۱۵۵۳ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ: مَنْ تَرَكَ مَعْصِيَةَ اللهِ مَخَافَةَ اللهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَرْضَاهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

مركز تحقيق كتاب پيروز البخاري ۲۱۵/۷۱ مجموعه ورام ۱۸۷/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که از
ترس خدا دست از نافرمانی خدا بردارد، خداوند او را روز قیامت خشنود می سازد.

۱۵۵۴ — عن علي عليه السلام: تَرَكَ الذَّنْبَ شَدِيدًا وَأَشَدُّ مِنْهُ تَرَكَ الْجَنَّةَ.

غرر الحكم ۳۵۰/

— از علی (ع) نقل شده است: ترک گناه، سخت است و سخت تر
از آن ترک بهشت است.

۱۵۵۵ — ... عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ: طُوبَى لِمَنْ تَرَكَ شَهْوَةً حَاضِرَةً لِمَوْعُودٍ لَمْ يَرَهُ.

البخاري ۷۴/۷۰ الوسائل ۲۴۴/۱۱ الخصال ۳/۱ مجموعه ورام ۹۶/۱ اعالي المفيد ۳۹/

تحف العقول ۳۵/

— از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خوشا بحال کسی که بخاطر موعودی که آن را ندیده است، دست از تمایلات حاضر بردارد.

۱۵۵۶ — قال الصادق عليه السلام: كُمْ مِنْ صَبْرٍ سَاعَةٍ قَدْ أُورِثَتْ فَرِحًا طَوِيلًا وَ كُمْ مِنْ لَذَّةِ سَاعَةٍ قَدْ أُورِثَتْ حُزْنًا طَوِيلًا.

مستدرک الوسائل ۲/۲۹۹

— امام صادق (ع) فرمود: بسا شکیبائی یک ساعت که شادمانی درازی به دنبال دارد، و بسا لذت یک ساعت که اندوهی طولانی در پی خواهد داشت.

۱۵۵۷ — عن علي عليه السلام: تَرَكَ الشَّهَوَاتِ أَفْضَلُ عِبَادَةٍ وَأَجْمَلُ عَادَةٍ.

غررالحکم ۳۵۱/

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

— از علی (ع) نقل شده است: ترک تمایلات، برترین عبادت و زیباترین عادت است.

۱۵۵۸ — عن علي عليه السلام: أَسْعَدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ لَذَّةَ فَانِيَةٍ لِلذَّيَّةِ بَاقِيَةٍ.

غررالحکم ۱۹۸/

— از علی (ع) نقل شده است: خوشبخت‌ترین مردم کسی است که برای لذت باقی دست از لذت فانی بردارد.

۱۵۵۹ — عن علي بن الحسين عليهما السلام أنه قال: مَنْ اجْتَنَّبَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَهُوَ مِنْ أَغْبَدِ النَّاسِ.

مستدرک الوسائل ۲/۳۲۰

— از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: هرکس، از آنچه خدا

بر او حرام کرده است دوری گزینند، از عابدترین مردم است.

۱۵۶۰ - عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: (في حديث): وَمَنْ صَبَرَ عَنْ مَعْصِيَةِ اللهِ فَهُوَ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ.

مستدرک الوسائل ۳۰۴/۲

- در حدیثی از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هرکس از نافرمانی خداوند خودداری کند مانند کسی است که در راه خدا جهاد کرده است.

۱۵۶۱ - عن علي بن ابي طالب عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَيَّ تَعَالَى مِنْ إِيْمَانٍ بِهِ وَالْعَمَلِ الصَّالِحِ وَتَرْكِ مَا أَمَرَ بِهِ أَنْ يُتْرَكَ.

مستدرک الوسائل ۵۷۱/۲

- از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هیچ چیز نزد خدا محبوب تر از ایمان به او و عمل پسندیده و ترک کردن کارهایی که به ترک آن فرمان داده است، نیست.

۱۵۶۲ - عن علي عليه السلام: إِحْدَرُ كُلِّ عَمَلٍ إِذَا سُئِلَ عَنْهُ صَاحِبُهُ اسْتَحْيَى مِنْهُ وَأَنْكَرَهُ.

غررالحکم ۱۴۲/

- از علی (ع) نقل شده است: بترس از هر کاری که هرگاه از صاحب آن بازخواست شود، حیا کرده و منکر آن می شود.

۱۵۶۳ - ... عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ: يَا بَنَ آدَمَ اجْتَنِبْ مَا حَرَّمْتُ عَلَيْكَ، تَكُنْ مِنْ أَوْزَعِ النَّاسِ.

الكافي ۷۷/۲ البحار ۳۰۸/۷۰ الوسائل ۱۹۳/۱۱

— از امام باقر (ع) نقل شده است که فرمود: خداوند فرموده است: ای پسر آدم! از آنچه بر تو حرام کرده ام دوری کن تا از پارساترین مردم باشی.

۱۵۶۴ — عن علي عليه السلام: إِيَّاكَ وَفِعْلَ الْقَبِيحِ فَإِنَّهُ يُشْبِعُ ذِكْرَكَ وَيُكْثِرُ وِزْرَكَ .

غررالحکم / ۱۴۶

— از علی (ع) نقل شده است: از زشتکاری بپرهیز که یاد تو را زشت و گناه تو را فراوان می‌کند.

۱۵۶۵ — عن علي عليه السلام: اجْتِنَابُ السَّيِّئَاتِ أَوْلَى مِنْ اكْتِسَابِ الْحَسَنَاتِ .

غررالحکم / ۵۷

— از علی (ع) نقل شده است: دوری گزیدن از بدیها بهتر از بدست آوردن نیکیهاست.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۵۶۶ — عن علي عليه السلام: إِنْ تَتْرَهُوَا عَنِ الْمَعَاصِي يُخَيِّبِكُمُ اللَّهُ .

غررالحکم / ۲۷۹

— از علی (ع) نقل شده است: اگر از گناهان دوری کنید خدا شما را دوست خواهد داشت.

۱۵۶۷ — عن علي عليه السلام: تَرْكُ الذَّنْبِ أَهْوَنُ مِنْ ظَلَبِ التَّوْبَةِ .

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۵۸ (الصالح) / ۵۰۱

— از علی (ع) نقل شده است: ترک گناه، آسان تر از درخواست توبه است.

۱۵۶۸ — ... قَالَ ابُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ امِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

تَرَكَ الْخَطِيئَةَ أَتْرُ مِنْ ظَلَبِ التَّوْبَةِ وَ كَمْ مِنْ شَهْوَةٍ سَاعَةٍ أَوْرَثَتْ حُزْنَ طَوِيلًا... الخبير.

الكافي ۴۵۱/۲ الوسائل ۲۴۴/۱۱ البحار ۴۵/۷۸

— امام صادق (ع) فرمود: امیرالمؤمنین (ع) فرموده است: ترک

گناه، آسانتر از درخواست توبه است. بسا تمایل یک ساعت که اندوهی طولانی در پی دارد...

۱۵۶۹ — عن علي عليه السلام: لَوْ حَفِظْتُمْ حُدُودَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لَعَجَلَ

لَكُمْ مِنَ فَضْلِهِ الْمَوْعُودِ.

غررالحکم ۶۰۵/

— از علی (ع) نقل شده است: اگر حدود الهی را حفظ کنید

خداوند در بخشش خود که به شما وعده داده است شتاب خواهد کرد.

۱۵۷۰ — عن علي عليه السلام: مَنْ أَحَبَّ الْمَكَارِمَ، اجْتَنَبَ الْمُحَارِمَ.

البحار ۴۱۹/۷۷

— از علی (ع) نقل شده است: هر کس نیکیها را دوست داشته

باشد از حرامها دوری می کند.

۱۵۷۱ — عن علي عليه السلام: اِنْتَبُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ

الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ.

مجموعه ورام ۱۵۴/۲ الوسائل ۱۸۸/۱۱ البحار ۳۶۴/۷۳ نهج البلاغه (فیض) ۱۲۳/

(الصالح) ۵۳۲/

— از علی (ع) نقل شده است: از نافرمانی خدا در خلوتها

پرهیزید، زیرا آن کس که حاضر است خود، داور است.

۱۵۷۲ — عن علي عليه السلام: مَا لَا يَتَّبِعِي أَنْ تَفْعَلَهُ فِي الْجَهْرِ فَلَا

تَفْعَلَهُ فِي السِّرِّ.

غررالحکم ۷۴۷/

— از علی (ع) نقل شده است: کاری را که سزاوار نیست آشکارا انجام دهی، در پنهانی مکن.

۱۵۷۳ — عن علي عليه السلام: اخذت من كل عمل يعمل في السر ويشتحي منه في العلانية.

غردالحكم / ۱۴۲

— از علی (ع) نقل شده است: از هرکاری که پنهانی انجام می‌گیرد و آشکارا از آن شرم می‌شود برحذر باش.

۱۵۷۴ — ... عن ابي الحسن موسى بن جعفر عليهما السلام انه قال لبعض ولده: يا بُنَيَّ اِنَّكَ اَنْ تَرَكَ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ فِي مَعْصِيَةِ نَهَاكَ عَنْهَا وَاِنَّكَ اَنْ تَقْبُلَكَ اللّٰهَ عِنْدَ طَاعَةٍ اَمَرَكَ بِهَا وَعَلَيْكَ بِالْحَدِّ وَلَا تُخْرِجَنَّ نَفْسَكَ عَنِ التَّقْصِيرِ عَنِ عِبَادَةِ اللّٰهِ فَإِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ لَا يُعْبَدُ حَقَّ عِبَادَتِهِ ... الخبير.

الفقيه ۲۹۲/۴ جامع احاديث الشيعة ۴۰۶/۱

— حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) به یکی از فرزنداناش فرمود: پسر من! بپرهیز از اینکه خداوند تورا در گناهی که تورا از آن بازداشته است ببیند، و بپرهیز از اینکه خداوند تورا در اطاعتی که تورا به آن فرمان داده است نیابد. برتوباد به تلاش و کوشش، و هرگز خود را از کوتاهی در عبادت خدا بیرون مدار، چرا که خداوند آن گونه که باید پرستش گردد، پرستش نمی‌شود...

۱۷۰

طريق ترك الذنب راه ترك گناه

۱۵۷۵ — في حديث قال ابو محمد الحسن العسكري عليه السلام: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عِبَادَ اللَّهِ اَنْتُمْ كَالْمَرْضَى وَاللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ كَالطَّيِّبِ فَصَلِّحِ الْمَرْضَى فِيمَا يَعْلَمُهُ الطَّيِّبُ وَيُدَبِّرُهُ بِهِ لِأَيْمَانِ شَتَّهِهِ الْعَرِيضِ

وَيَقْتَرِحُهُ، أَلَا فَسَلَّمُوا لِلَّهِ أَمْرَهُ تَكُونُوا مِنَ الْفَائِزِينَ.

الاحتجاج ۴۵/۱

— در حدیثی از امام حسن عسکری (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای بندگان خدا! شما مانند بیماران هستید، و خداوند که پروردگار جهانیان است مانند طبیب. صلاح بیماران در چیزی است که طبیب از آن خیر دارد و در آن می اندیشد، نه در چیزی که مریض می خواهد و انتخاب می کند. آگاه باشید! کار خدا را به خدا واگذار کنید تا از رستگاران گردید.

۱۵۷۶ — عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَجِبْتُ لِمَنْ يَخْتِمِي مِنَ الطَّعَامِ مَخَافَةَ الدَّاءِ كَيْفَ لَا يَخْتِمِي مِنَ الذُّنُوبِ مَخَافَةَ النَّارِ.

البحار ۳۴۷/۷۳ الاربعين للبهائي ۱۵۹/ امالي الصدوق/ ۱۵۲

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: در شگفتم از کسی که از بیم درد، از غذا پرهیز می کند، چگونه از ترس آتش، از گناهان پرهیز نمی کند؟!

۱۵۷۷ — ... قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَلَهُ شَيْطَانٌ قَالُوا: وَلَا أَنْتَ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: وَلَا أَنَا إِلَّا أَنَّ اللَّهَ أَعَانَنِي عَلَيْهِ فَأَسَلَمَ، فَلَمْ يَأْمُرَنِي إِلَّا بِخَيْرٍ... الخبر

البحار ۴۰/۷۰

— رسول خدا (ص) فرمود: هیچ یک از شما نیست مگر آنکه شیطانی دارد. گفتند: ای پیامبر خدا! شما هم چنین هستید؟ فرمود: من نیز چنین هستم، ولی خداوند در مورد او به من کمک نموده و او تسلیم گردیده و مرا جز به نیکیها فرمان نمی دهد...

۱۵۷۸ — عن الصادق عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

وَأَلِه: مَنْ يُطِيعُ الشَّيْطَانَ يَعْصِي اللَّهَ وَمَنْ يَعْصِي اللَّهَ يُعَذِّبُهُ اللَّهُ.

مجموعه ورام ۹۲/۲ البحار ۳۴۸/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که شیطان را اطاعت کند خدا را نافرمانی کرده، و هر که خدا را نافرمانی کند خدا او را کیفر خواهد داد.

۱۵۷۹ — عن علي عليه السلام: إِحْفَظْ عُمْرَكَ مِنَ التَّضْيِيعِ لَهُ فِي غَيْرِ الْعِبَادَةِ وَالطَّاعَةِ.

غررالحکم ۱۲۵/

— از علی (ع) نقل شده که فرمود: عمر خود را از تباه کردن در غیر عبادت و اطاعت (خدا) حفظ کن.

۱۵۸۰ — عن علي عليه السلام: مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ فِي الْمَعَاصِي دَعَتْهُ إِلَيْهَا.

غررالحکم ۶۶۴/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که بسیار در اندیشه گناهان باشد، گناهان، او را به سوی خود فرامی خوانند.

۱۵۸۱ — عن علي عليه السلام: أذْكُرُوا انْقِطَاعَ اللَّذَاتِ وَبِقَاءَ التَّيْبَاتِ.

نهج البلاغه (فیض) ۱۲۷۸/ (الصالح) ۵۵۳/ البحار ۳۶۴/۷۳

— از علی (ع) نقل شده است: قطع شدن لذتها و برجای ماندن گناهان را به یاد داشته باشید.

۱۵۸۲ — عن أمير المؤمنين عليه السلام: مَا خَيْرٌ بِخَيْرِ بَعْدَهُ النَّارُ وَمَا شَرٌّ بِشَرِّ

بَعْدَهُ الْجَنَّةُ، وَكُلُّ نَعِيمٍ دُونَ الْجَنَّةِ مَحْقُورٌ وَكُلُّ بَلَاءٍ دُونَ النَّارِ عَاقِبَةٌ.

نهج البلاغه (فیض) ۱۲۶۰/ (الصالح) ۵۴۴/

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: خیری که پس از آن، آتش

باشد خیر نیست، و شری که پس از آن، بهشت باشد شرنیست. هر نعمتی که کمتر از بهشت باشد کوچک، و هر بلائی که کمتر از دوزخ باشد سلامتی است.

۱۵۸۳ — عن علی علیه السلام: شَتَّانَ مَا بَيْنَ عَمَلَيْنِ عَمَلٌ تَذْهَبُ لَذَّتُهُ وَتَبْقَى تَبَعَتُهُ وَعَمَلٌ تَذْهَبُ مَوَوتَتُهُ وَيَبْقَى أَجْرُهُ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۳۳ (الصالح) / ۴۹۰

— از علی (ع) نقل شده است: چقدر فاصله است میان دو کار: کاری که لذتش می‌گذرد و زیانش باقی می‌ماند، و کاری که رنجش می‌گذرد و پاداشش می‌ماند!

۱۵۸۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ.

تفسیر نورالتقلین ۴/۴۴ تفسیر مجمع البیان ۲- ۱/۳۰۵ الاثنا عشرية/ ۱۲ البحار ۷۱/۷۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بهشت به سختیها، و دوزخ به تمایلات پیچیده شده است.

۱۵۸۵ — عن علی علیه السلام: لِكُلِّ سَيِّئَةٍ عِقَابٌ.

غررالحکم / ۲۷۷

— از علی (ع) نقل شده است: هر کار زشتی کیفری دارد.

۱۵۸۶ — عن الحسن بن علي عليهما السلام: أَنَّهُ جَاءَهُ رَجُلٌ وَقَالَ أَنَا رَجُلٌ عَاصٍ وَلَا صَبْرَ لِي عَنِ الْمَنْصِيَةِ فَعِظَنِي بِمَوْعِظَةٍ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَأَذِنِبْ مَا شِئْتَ، لِأَنَّ كُلَّ رِزْقٍ لِلَّهِ وَأَذِنِبْ مَا شِئْتَ وَأَطْلُبْ مَوْضِعاً لِأَبْرَارِكَ اللَّهُ وَأَذِنِبْ مَا شِئْتَ وَأَخْرِجْ مِنْ وَلايَةِ اللَّهِ وَأَذِنِبْ مَا شِئْتَ وَإِذَا جَاءَكَ مَلَكُ الْمَوْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَكَ فَادْفَعْهُ عَنْ نَفْسِكَ وَأَذِنِبْ مَا شِئْتَ وَإِذَا أَدْخَلَكَ

مَا لِكَ النَّارِ فَلَا تَدْخُلُ فِي النَّارِ وَأَذِنْتَ مَا شِئْتَ.

الاثنا عشرية / ۳۱۲

— شخصی نزد حسن بن علی (ع) آمد و گفت: من مردی گناهکارم و نمی‌توانم از گناه خودداری کنم، به من پندی ده. امام (ع) فرمود: پنج کار انجام ده و هر چه می‌خواهی گناه کن: روزی خدا را مخور و هر گناهی می‌خواهی بکن. و جائی را بطلب که خدا تو را نبیند و هر گناهی می‌خواهی بکن. و از تحت سرپرستی خدا بیرون رو و هر گناهی می‌خواهی بکن. و هرگاه فرشته مرگ نزد تو آمد که جانت را بگیرد او را از خودت دور ساز و هر گناهی می‌خواهی بکن. و هرگاه مالک (دوزخ) تو را وارد آتش کرد وارد آن شو و هر گناهی می‌خواهی بکن.

مرکز تحقیقات کاپویر علوم اسلامی

الفصل الخامس ذکر عده من الذنوب

۱۷۱

الریاء ریا

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا قَسَاةً قَبِينًا.

س ۴ / آیه ۳۸

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

... و آنان که اموال خود را برای نشان دادن به مردم، انفاق می‌کنند و به خدا
و روز قیامت ایمان نمی‌آورند. و هر که شیطان همدم او باشد، بد همدمی است.

۱۵۸۷ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَقْبَلُ

عَمَلًا فِيهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ رِيَاءٍ.

البحار ۳۰۴/۷۲ مجموعه ورام ۱۸۷/۱ مستدرک الوسائل ۱۲/۱

- پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند عملی را که هموزن ذره ای ریا

در آن باشد نمی‌پذیرد.

۱۵۸۸ — وقال صلى الله عليه وآله: إن أخوف ما أخاف عليكم الشرك الأصغر قالوا: وما الشرك الأصغر يا رسول الله؟ قال صلى الله عليه وآله: الرياء، يقول الله (عز وجل) يوم القيامة إذا جازى العباد بأعمالهم: إذهبوا إلى الذين كنتم تراؤون في الدنيا فانظروا هل تجدون عندهم الجزاء.

المحجة البيضاء ۱۴۰/۶

— ونیز فرمود: ترسناکترین چیزی که بر شما می‌ترسم شرک کوچک است. گفتند: ای پیامبر خدا! شرک کوچک چیست؟ فرمود: ریا. روز قیامت هنگامی که خداوند اعمال بندگان را پاداش می‌دهد، به آنان (که کار ریائی انجام داده‌اند) می‌گوید: بروید سراغ کسانی که اعمال خود را در دنیا به آن نشان می‌دادید، ببینید آیا پاداشی نزد آنان می‌یابید؟

۱۵۸۹ — قال ابو عبد الله عليه السلام: كل رياء شرك إنهُ من عمل للناس كان ثوابه على الناس ومن عمل لله كان ثوابه على الله (عز وجل).

البحار ۲۸۱/۷۲ الوسائل ۵۲/۶ روضة المتقين ۱۴۱/۱۲ المحجة البيضاء ۱۴۶/۶

— امام صادق (ع) فرمود: هر ریائی شرک است. هر که برای مردم کار کند پاداشش بر عهده مردم، و هر که برای خدا کار کند اجرش بر عهده خداست.

۱۵۹۰ — عن الصادق عليه السلام: أنه قال لعباد بن كثير البصري في المسجد: وتلك يا عبادة إياك والرياء فإنة من عمل لغير الله وكلمة الله إلى من عمل له.

الكافي ۲۹۳/۲ المحجة البيضاء ۱۴۶/۶ روضة المتقين ۴۲/۱۲

— امام صادق (ع) در مسجد به عباده بن کثیر بصری فرمود: ای عباده! وای بر تو! از ریا پرهیز، زیرا هر کس برای غیر خدا کار کند خدا او را به همان کسی که عمل را برای او انجام داده است واگذار می‌کند.

۱۵۹۱ — عن جعفر بن محمد عن أبيه عن جده عليهم السلام قال: قال

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ أَجْرًا أَخْفَاهَا:

الوسائل ۵۸/۱ مستدرک الوسائل ۳/۱

— از جعفرین محمد، از پدرش، از جدش علیهم السلام نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بهترین عبادتها از نظر پاداش، پنهان ترین آنهاست.

۱۵۹۲ — عن علي عليه السلام: آفة العبادَةِ الرِّياءُ.

غررالحکم ۳۰۴/

— از علی (ع) نقل شده است: ریا آفت عبادت است.

۱۵۹۳ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَيَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ تَخْبُثُ فِيهِ سَرَائِرُهُمْ وَتَحْسُنُ فِيهِ عُلَانِيَتُهُمْ ظَمْعًا فِي الدُّنْيَا لَا يُرِيدُونَ بِهِ مَا عِنْدَ رَبِّهِمْ يَكُونُ دِينُهُمْ رِيَاءً لَا يَخَالِطُهُمْ خَوْفُ يَوْمِهِمْ اللَّهُ بِعِقَابٍ فَيَدْعُوهُ دُعَاءَ الْغَرِيقِ فَلَا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ.

الكافي ۲۹۶/۲ روضة المتقین ۱۴۰/۱۲ البحار ۲۹۰/۷۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: بر مردم

زمانی خواهد آمد که در اثر طمع در دنیا، باطن آنان ناپاک و ظاهرشان نیکو خواهد بود. آنان چیزی را که نزد پروردگارشان است نمی خواهند و دینشان ریائی است و هیچ ترسی (از خدا) با وجودشان آمیخته نشده است. خداوند همه آنان را دچار کیفر می کند، در نتیجه آنان مانند کسی که در حال غرق شدن است خدا را نمی خوانند ولی خدا به آنان پاسخ نمی دهد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ، إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ، وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا، أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

فَكْرَهُمْوَهُ، وَأَنْقُوااللَّهَ، إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ.

س ۴۹ / آیه ۱۲

ای کسانی که ایمان آورده اید! از بسیاری از گمانها دوری کنید، زیرا بعضی گمانها گناه است، و تجسس مکنید و غیبت یکدیگر ننمائید. آیا یکی از شما دوست دارد گوشت مردار برادرش را بخورد؟ (حتماً) از آن کراهت دارید. از خدا پروا کنید که خداوند توبه پذیر و مهربان است.

س ۴۹ ی ۱۲

۱۵۹۴ - عن الصادق عليه السلام قال: أَلْفَيْبَةُ حَرَامٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَإِنَّهَا تَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ.

المحجة البيضاء، ۲۵۵/۵

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: غیبت بر هر مسلمانی حرام است. غیبت، کارهای نیک را می خورد همانگونه که آتش هیزم را می خورد.

مرکز تحقیقات کاتبین علوم اسلامی

۱۵۹۵ - عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ: إِنَّا كُنُّمُ وَالْفَيْبَةُ فَإِنَّهَا إِدَامُ كِلَابِ النَّارِ.

البحار، ۲۵۶/۷۵

- از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که علی بن الحسین (ع) فرمود: از غیبت پرهیز کنید، زیرا غیبت خورش سگهای دوزخ است.

۱۵۹۶ - عن علي عليه السلام: أَبْغَضُ الْخَلَائِقِ إِلَى اللَّهِ الْمُغْتَابُ.

غرد الحکم، ۱۹۲/

- از علی (ع) نقل شده است: دشمن ترین مردم نزد خدا کسی است که غیبت کند.

۱۵۹۷ - وقال صلى الله عليه وآله: (اي رسول الله): مَنْ اغْتَابَ مُؤْمِنًا

فَكَأَنَّمَا قَاتَلَ نَفْسًا مُتَعَمِّدًا.

مستدرک الوسائل ۱۰۷/۳

— پیامبر (ص) فرمود: هر که مؤمنی را غیبت کند مانند آن است که از روی عمد کسی را کشته باشد.

۱۵۹۸ — قال النبي صلى الله عليه وآله: من اغتاب مسلماً أو مسلمة لم يقبَل الله صلواته ولا صيامه أربعين يوماً وثلاثة إلا أن يغفر له صاحبه.

جامع الاخبار ۱۷۱/ البحار ۲۵۸/۷۵

— پیامبر (ص) فرمود: هر که مرد یا زن مسلمانی را غیبت کند خداوند چهل شبانه روز نماز و روزه او را نمی پذیرد مگر آنکه طرفش او را ببخشد.

۱۵۹۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من اغتاب مسلماً في شهر رمضان لم يؤجر على صيامه.

جامع الاخبار ۱۷۱/ البحار ۲۵۸/۷۵

— رسول خدا (ص) فرمود: هر که در ماه رمضان مسلمانی را غیبت کند، پاداشی در برابر روزه اش به او نخواهند داد.

۱۶۰۰ — عن جابر و أبي سعيد قالوا: قال النبي صلى الله عليه وآله: إياكم والغيبة فإن الغيبة أشد من الزنا فإن الرجل قد تزني فیتوب فیتوب الله عليه وإن صاحب الغيبة لا يغفر له حتى يغفر له صاحبه.

المحجة البيضاء ۲۵۱/۵

— از جابر و ابوسعید نقل شده که گفتند: رسول خدا (ص) فرمود: از غیبت پرهیز کنید، زیرا غیبت از زنا سخت تر است. گاهی آدمی مرتکب زنا می شود و توبه می کند و خداوند توبه اش را می پذیرد، ولی غیبت کننده تا طرفش او را نبخشد آمرزیده نمی شود.

۱۶۰۱ - عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: يُؤْتَى بِأَحَدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُوقَفُ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَيُدْفَعُ إِلَيْهِ كِتَابُهُ فَلَا يَرَى حَسَنَاتِهِ فَيَقُولُ: إِلَهِي لَيْسَ هَذَا كِتَابِي فَأَنِّي لَا أَرَى فِيهَا طَاعَتِي، فَيُقَالُ لَهُ: إِنَّ رَبَّكَ لَا يَفْضِلُ وَلَا يَنْهَى، ذَهَبَ عَمَلُكَ بِإِعْتِيَابِ النَّاسِ، ثُمَّ يُؤْتَى بِآخَرَ وَيُدْفَعُ إِلَيْهِ كِتَابُهُ فَيَرَى فِيهَا طَاعَاتٍ كَثِيرَةً فَيَقُولُ: إِلَهِي مَا هَذَا كِتَابِي فَأَنِّي مَا عَمِلْتُ هَذِهِ الطَّاعَاتِ فَيُقَالُ لِأَنَّ فُلَانًا اغْتَابَكَ فَذَفَعْتُ حَسَنَاتَهُ إِلَيْكَ.

البحار ۲۵۹/۷۵

- از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: روز قیامت فردی را می آورند و او را در برابر خداوند نگاه می دارند و نامه عملش را به او می دهند. او حسنات خود را در آن نمی بیند، می گوید: خدایا این نامه عمل من نیست، زیرا من طاعات خود را در آن نمی بینم! به او گفته می شود: پروردگار تو گمراه نمی گردد و چیزی را فراموش نمی کند، عمل تو بخاطر غیبت کردن از مردم از بین رفته است. سپس فرد دیگری را می آورند و نامه عملش را به او می دهند، در آن طاعاتی فراوانی می بیند، می گوید: خدایا این نامه عمل من نیست، زیرا من این طاعات را نداشته ام؟! به او می گویند: چون فلان شخص غیبت تو را کرده بود حسناتش به تو داده شده است.

۱۶۰۲ - قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ اغْتَابَ عِتْدَةَ أَخُوهُ الْمُسْلِمِ فَاسْتَطَاعَ أَنْ يَنْصُرَهُ فَتَنْصُرَهُ نَصْرَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَنْ خَذَلَهُ خَذَلَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

جامع الاخبار ۱۷۱

- پیامبر (ص) فرمود: هر که از برادر مسلمانش نزد او غیبت شود و بتواند او را یاری کند، اگر او را یاری کرد خداوند در دنیا و آخرت او را یاری خواهد کرد، و اگر دست از یاری او برداشت خداوند در دنیا و آخرت دست از یاری او برخواهد داشت.

۱۶۰۳ - إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لِمُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ مَاتَ تَائِبًا مِنْ

الْغَيْبَةِ فَهُوَ آخِرُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ وَمَنْ مَاتَ مُصِرًّا عَلَيْهَا فَهُوَ أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ النَّارَ.

المحجة البيضاء ۲۵۲/۵ مستدرک الوسائل ۱۰۷/۲

— خداوند به حضرت موسی (ع) فرمود: هرکس از غیبت توبه کند و بمیرد آخرین کسی است که وارد بهشت می شود، و هرکس با اصرار بر غیبت بمیرد نخستین کسی است که وارد آتش می گردد.

۱۶۰۴ — روي عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: كَفَّارَةُ مَنْ اغْتَابَهُ أَنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُ.

المحجة البيضاء ۲۷۳/۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: کفاره کسی که غیبت او را نموده ای آن است که برای او طلب آمرزش کنی.

۱۶۰۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: كَفَّارَةُ الْإِغْتِيَابِ أَنْ تَسْتَغْفِرَ لِمَنْ اغْتَابَهُ.

امالی الطوسي ۱۵۹/۱ امالی المفید ۱۱۰/۱ البحار ۲۵۳/۷۵

— رسول خدا (ص) فرمود: کفاره غیبت آن است که برای کسی که غیبت او را کرده ای طلب آمرزش نمائی.

۱۷۳

شنیدن غیبت

سماع الغيبة

۱۶۰۶ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: مَنْ سَمِعَ الْغَيْبَةَ وَلَمْ يُغَيِّرْهَا كَانَ كَمَنْ اغْتَابَ... الخبر.

مستدرک الوسائل ۱۰۸/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هر که غیبت بشنود و تغییری ندهد مانند کسی است که غیبت کرده است ...

۱۶۰۷ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله انه قال: **السَّمِيعُ لِلْغَيْبَةِ أَحَدُ الْمُغْتَابِينَ.**

مستدرک الوسائل ۱۰۸/۲

— از رسول خدا (ص) نقل شده که فرمود: شنونده غیبت یکی از غیبت کنندگان است.

۱۶۰۸ — عن علي عليه السلام: **سَامِعُ الْغَيْبَةِ شَرِيكُ الْمُغْتَابِ.**

غرر الحکم ۴۳۶

— از علی (ع) نقل شده است: شنونده غیبت، شریک غیبت کننده است.

مرکز تحقیقات کاپویر علوم اسلامی
۱۷۴

الاجتناب عن صاحب السوء دوری گزیدن از رفیق بد

۱۶۰۹ — قال صلى الله عليه وآله: **مَنْ أَحَبَّ عَمَلَ قَوْمٍ خَيْرًا كَانَ أَوْشَرًا كَانَ كَمَنْ عَمِلَهُ.**

تفسیر ابی الفتح ۱۶۶/۲ نهج نصیحة ۵۸۰/۲

— پیامبر (ص) فرمود: هر کس عمل گروهی را — خواه بد باشد یا خوب — دوست داشته باشد، مانند کسی است که آن را انجام داده است.

۱۶۱۰ — عن ابراهيم بن محمد الثقفی قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: **مَنْ أَحَبَّ عَاصِيًا فَهُوَ عَاصٍ، وَمَنْ أَحَبَّ مُطِيعًا فَهُوَ مُطِيعٌ ... الخبر.**

الوسائل ۴۴۶/۱۱

— ابراهیم بن محمد ثقفی می گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: هرکس گناهکاری را دوست داشته باشد گناهکار است، و هرکس فرمانبرداری را دوست داشته باشد فرمانبردار است ...

۱۶۱۱ — عن علي عليه السلام: الرّاضي بفاعلٍ قومٌ كالذّاحلِ فيه معَهُمْ وَلكُلِّ داحِلٍ في باطلٍ إثمَانِ إثمُ العَمَلِ بِهِ وَإثمُ الرّضا بِهِ.
غررالحکم ۹۵/ الوسائل ۴۱۱/۱۱ البحار ۹۶/۱۰۰ نهج البلاغة (فيض) ۱۱۵۳/ (الصالح) ۴۹۹/

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که از کار گروهی خشنود باشد، مانند آن است که در میان آنان داخل باشد، و هرکه در باطلی داخل باشد دو گناه دارد: گناه انجام دادن آن و گناه راضی بودن به آن.

۱۶۱۲ — عن علي عليه السلام: صُحْبَةُ الْأَخْيَارِ تَكْتَسِبُ الْخَيْرَ، كَالرِّيحِ إِذَا مَرَّتْ بِالطَّيِّبِ حَمَلَتْ طَيِّباً.
غررالحکم ۵۴/

— از علی (ع) نقل شده است: هم نشینی با نیکان مایه کسب نیکی است، مانند باد که هرگاه از روی عطر عبور کند، بوی خوش به همراه می آورد.

۱۶۱۳ — عن عبدالله بن صالح عن ابي عبدالله عليه السلام قال: لَا يَتَّبِعِي لِّلْمُؤْمِنِ أَنْ يَجْلِسَ مَجْلِساً يُعْصَى اللّهُ فِيهِ وَلَا يَقْدِرُ عَلَى تَغْيِيرِهِ.
الكافي ۳۷۴/۲ الوسائل ۵۰۳/۱۱ تفسیر نورالتقلین ۷۲۷/۱ انوار الهداية ۸۹/ مجموعه ذوراء ۱۹۹/۷۴ البحار ۲۱۰/۲

— از عبدالله بن صالح، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: سزاوار نیست مؤمن در مجلسی بنشیند که در آن نافرمانی خدا می شود و قدرت بر تغییر آن ندارد.

۱۶۱۴ - عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ.

مجموعه ورام ۱۶۲/۲ البحار ۱۹۲/۷۴

- از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: آدمی بر آئین دوست خویش است. باید هریک از شما بتگرد با چه کسی دوستی می کند.

۱۶۱۵ - قال ابو جعفر محمد بن علي الجواد عليهما السلام: إِيَّاكَ وَمُصَاحِبَةَ الشَّرِّيرِ فَإِنَّهُ كَالسَّيْفِ الْمَسْلُوبِ يَحْسُرُ مَنْظَرُهُ وَيَقْبُحُ أَثَرُهُ.

البحار ۳۶۴/۷۸ مستدرک الوسائل ۳۸۷/۲

- ابو جعفر، امام جواد (ع) فرمود: از همنشینی با شرور پرهیز کن، زیرا او مانند شمشیر کشیده ای است که منظره اش زیبا ولی اثرش زشت است.

۱۶۱۶ - عن النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِيَّاكَ وَقَرِيبَ السُّوءِ فَإِنَّكَ بِهِ تُعْرِفُ.

كلمة الرسول الأعظم / ۴۴۸

- از پیامبر (ص) نقل شده است: از همنشین بد پرهیز کن که بوسیله او شناخته خواهی شد.

۱۶۱۷ - عن علي عليه السلام: إِيَّاكَ وَمُعَاشِرَةَ الْأَشْرَارِ فَإِنَّهُمْ كَمَا لِنَارٍ مُبَاشَرَتُهَا تُحْرِقُ.

غررالحکم / ۱۴۷

- از علی (ع) نقل شده است: از همنشینی با اشرار بپرهیز، زیرا آنان همچون آتشند که آمیزش با آن سوزنده است.

۱۶۱۸ - عن علي عليه السلام: إِيَّاكَ وَمُصَاحِبَةَ الْفُسَّاقِ فَإِنَّ الشَّرَّ بِالشَّرِّ يَلْحَقُ.

غررالحکم / ۱۴۷

— از علی (ع) نقل شده است: از همنشینی با گناهکاران پرهیز کن که بد با بد می پیوندد.

۱۶۱۹ — عن علي عليه السلام: إذا رأيتُم الشرَّ فابتعدوا عنه.

غررالحکم / ۳۱۲

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه شرّی دیدید از آن دوری گزینید.

۱۷۵

العيب للآخرين عيبجوئی از دیگران

۱۶۲۰ — ... عن ابي حمزة قال: سمعت علي بن الحسين عليهما السلام يقول: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كَفَى بِالْمَرْءِ عَيْباً أَنْ يُبْصِرَ مِنَ النَّاسِ مَا يَغْمِي عَلَيْهِ مِنْ نَفْسِهِ وَأَنْ يُؤَدِّيَ خَلِيَّتَهُ بِمَا لَا يَغْنِيهِ.

الكافي ۲/ ۴۶۰

— ابو حمزه می گوید: از علی بن الحسین (ع) شنیدم که می فرمود: رسول خدا (ص) فرموده است: از عیب آدمی همین بس که چیزی را در مردم ببیند که آن را در خود نادیده می گیرد، و همنشین خود را بی جهت آزار کند.

۱۶۲۱ — قال علي عليه السلام: أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعَيْبَ غَيْرَكَ بِمَا هُوَ فِيكَ.

مستدرک الوسائل ۲/ ۳۰۹

— علی (ع) فرمود: بزرگترین عیب آن است که به چیزی که در خود تو است از دیگری عیب بگیری.

۱۶۲۲ — عن علي عليه السلام: مَنْ أَنْكَرَ غُيُوبَ النَّاسِ وَرَضِيَهَا لِنَفْسِهِ

قَدْ لِكَ الْأَحْمَقُ. مستدرک الوسائل ۲/ ۳۰۹ غررالحکم / ۶۸۹

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس عیوب مردم را زشت بداند و آن را برای خود بپسندد احمق است.

۱۶۲۳ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: أَيْهَا النَّاسُ طُوبَى لِمَنْ شَغَلَهُ غَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ... الخبر.

مستدرک الوسائل ۳۰۹/۲

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: ای مردم! خوشا بحال کسی که عیب خودش او را از عیوب مردم باز دارد...

۱۶۲۴ — عن علي عليه السلام: إِمْتَنَحَ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَبِيحُهُ مِنْ غَيْرِكَ .

غررالحکم / ۱۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: آنچه را که از دیگران زشت می‌دانی از خود نیز زشت بدان.

۱۶۲۵ — عن علي عليه السلام: مَنْ بَحَثَ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ فَلْيَبْتَدِءْ

بِنَفْسِهِ .

غررالحکم / ۶۵۹

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که در عیوب مردم کنجکاوی می‌کند باید نخست به (عیب) خودش پردازد.

۱۶۲۶ — عن الصادق عليه السلام: إِنَّ مِنَ الْغَيْبَةِ أَنْ تَقُولَ فِي أَخِيكَ مَا

سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَإِنَّ مِنَ الْبُهْتَانِ أَنْ تَقُولَ فِي أَخِيكَ مَا لَيْسَ فِيهِ .

البحار ۲۴۸/۷۵

— از امام صادق (ع) نقل شده است: غیبت آن است که چیزی را درباره برادرت بگوئی که خداوند آن را بر او پوشانده است، و تهمت آن است که چیزی را درباره اش بگوئی که در او وجود ندارد.

البهتان والتهمه بهتان و تهمت

۱۶۲۷ - عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ بَهَتَ مُؤْمِناً أَوْ مُؤْمِنَةً أَوْ قَاتَلَ فِيهِ مَا لَيْسَ فِيهِ أَقَامَهُ اللهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَى تَلِّ نَارٍ حَتَّى يَخْرُجَ مِنْهَا قَالَ فِيهِ.

البحار ۱۹۴/۷۵ جامع الاخبار ۱۷۳/ الواسئل ۶۰۴/۸

- از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس به مرد یا زن مؤمنی بهتان بزند یا چیزی درباره اش بگوید که در او وجود ندارد، خداوند او را روی تلی از آتش بپا می‌دارد تا از عهده آنچه گفته است برآید.

۱۶۲۸ - عن ابي عبد الله عليه السلام عن ابيه عن آبائه عليهم السلام: أن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ اغْتَابَ مُؤْمِناً بِمَا فِيهِ لَمْ يَجْمَعْ اللهُ بَيْنَهُمَا فِي الْجَنَّةِ أَبَداً وَمَنْ اغْتَابَ مُؤْمِناً بِمَا لَيْسَ فِيهِ انْقَطَعَتِ الْعِصْمَةُ بَيْنَهُمَا وَكَانَ الْمُغْتَابُ فِي النَّارِ خَالِداً فِيهَا وَبِسَّ الصَّيْرِ.

البحار ۲/۷۰ جامع الاخبار ۱۷۱/ مستدرک الواسئل ۱۰۶/۲

- از امام صادق (ع)، از پدرش، از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس مؤمنی را به خصلتی که در او وجود دارد غیبت کند، خداوند هرگز میان آن دورا در بهشت جمع نمی‌کند، و هرکس مؤمنی را به خصلتی که در او نیست غیبت نماید، عصمت میان آن دو قطع می‌گردد و غیبت کننده برای همیشه در آتش - که بدسرانجامی است - خواهد بود.

۱۶۲۹ - عن الصادق عليه السلام انه قال: مَنْ جَالَسَ أَهْلَ الرَّيْبِ فَهُوَ

مُرَيْبٌ.

مستدرک الواسئل ۶۵/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که با اهل تهمت بنشیند اهل تهمت خواهد بود.

۱۶۳۰ — ... عن الصادق جعفر بن محمد عليهما السلام قال: مَنْ دَخَلَ مَوْضِعاً مِنْ مَوَاضِعِ التُّهْمَةِ فَاتَّهَمَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ.

الوسائل ۴۲۲/۸

— از جعفر بن محمد، امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر کس در یکی از جایگاههای تهمت وارد شود و مورد اتهام قرار گیرد، جز خویشتن را سرزنش نکند.

۱۶۳۱ — عن ابن حمزة الثمالي عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْلَى النَّاسِ بِالتُّهْمَةِ مَنْ جَالَسَ أَهْلَ التُّهْمَةِ.

مستدرک الوسائل ۶۵/۲

— از ابو حمزه ثمالی از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سزاوارترین مردم به تهمت، کسی است که با اهل تهمت نشست و برخاست کند.

۱۷۷

الكذب دروغگوئی

وَيْلٌ لِكُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٍ.

س ۴۵ / آیه ۷

م وای بر هر دروغ ساز گناهکار!

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ.

س ۱۶ / آیه ۱۰۵

دروغ را فقط کسانی می‌سازند که به آیات خدا ایمان ندارند، و آنان خود، دروغگو هستند.

۱۶۳۲ - قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كَبُرَتْ خِيَانَةٌ أَنْ تُحَدِّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا هُوَ لَكَ مُصَدِّقٌ وَأَنْتَ بِهِ كَاذِبٌ.

مجموعه ورام ۱۱۴/۱

- پیامبر (ص) فرمود: خیانت بزرگی است که به برادرت سخنی بگوئی که او تو را تصدیق کند در حالیکه توبه او دروغ گفته باشی!

۱۶۳۳ - عن أبي محمد العسكري عليه السلام قال: جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ كُلُّهَا فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكُذِبُ.

البحار ۲۶۳/۷۲

- از امام حسن عسکری (ع) نقل شده که فرمود: تمام ناپاکیها در خانه ای نهاده شده و کلید آن دروغگوئی است.

۱۶۳۴ - عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: إِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَالْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ.

مستدرک الوسائل ۱۰۰/۲ البحار ۲۶۳/۷۲

- از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: از دروغگوئی پرهیزید، زیرا دروغگوئی (آدمی) را به گناه می‌کشاند و گناه، (او را) به آتش رهنمون می‌شود.

۱۶۳۵ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْكَذِبُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ التَّفَاقُورِ.

مجموعه ورام ۱۱۳/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: دروغگوئی درى از درهاى نفاق است.

۱۶۳۶ — عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَقَلُّ النَّاسِ مُرُوءَةً مَنْ كَانَ كَاذِبًا.

البحار ۲۵۹/۷۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: کم مروت ترين مردم کسی است که دروغگو باشد.

۱۶۳۷ — في حديث فقال الحسن بن علي عليهما السلام: يَبِينُ الْحَقُّ وَالْبَاطِلَ أَرْبَعُ أَصَابِعَ فَمَا رَأَيْتَهُ بِعَيْنِكَ فَهُوَ الْحَقُّ وَقَدْ تَسْمَعُ بِأُذُنِكَ بِأَبْطَلًا كَثِيرًا... الخبر.

الخصال ۴۴۱/۲ الاحتجاج ۳۹۹/۱

— در حدیثی آمده است که حسن بن علی (ع) فرمود: میان حق و باطل چهار انگشت فاصله است. آنچه را که به چشم خود دیده ای درست است. تو با دو گوش خود، نادرستیهای فراوان می شنوی...

۱۶۳۸ — ... عن هشام بن سالم، عن ابي عبد الله عليه السلام قال: شَاهِدُ الزُّورِ لَا تَرُوكَ قَدَمَاهُ حَتَّى تَجِبَ لَهُ النَّارُ.

الكافي ۳۸۳/۷ الوسائل ۲۳۶/۱۸

— از هشام بن سالم، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: شاهد دروغ، قدم از قدم برنمی دارد تا اینکه آتش بر او واجب می گردد.

۱۶۳۹ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله انه قال في خطبته على المنبر: إِنَّ شَهَادَةَ الزُّورِ تُعَادِلُ الشَّرْكَ بِاللَّهِ تَعَالَى ثُمَّ تَلَا قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى: «وَأَجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ».

مستدرک الوسائل ۲۰۹/۳

— پیامبر خدا (ص) در خطبه خود بالای منبر فرمود: شهادت دروغ با شرک به خدا برابری می‌کند. سپس گفتار خداوند را تلاوت فرمود: «از پلیدی بتها دوری کنید و از سخن دروغ پرهیزید».

۱۶۴۰ — وعنه (ای ابی عبدالله) علیه السلام انه قال: شاهد الزور من المقتولین.

مستدرک الوسائل ۲۰۹/۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: شاهد دروغ از کسانی است که کشته می‌شوند.

۱۶۴۱ — عن الصادق، عن آبائه عليهم السلام عن النبي صلى الله عليه وآله في حديث المناهي قال: من شهد شهادة زور على أحد من الناس غلق بلسانيه مع المنافقين في الدرك الأسفل من النار... الحديث.

البحار ۲۳۵/۷۶

— از امام صادق (ع)، از پدرانش، از پیامبر (ص) نقل شده که آن حضرت در حدیث مناهی فرمود: کسی که به زیان یکی از مردم گواهی دروغ بدهد، در پائین‌ترین درکات دوزخ همراه با منافقان به زبان آویخته می‌شود.

۱۶۴۲ — قال امير المؤمنين عليه السلام: لاشوء أشوء من الكذب.

البحار ۲۵۹/۷۲

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هیچ بدی بدتر از دروغگویی نیست.

۱۶۴۳ — عن النبي صلى الله عليه وآله: يا عليُّ إياك والكذب فإن الكذب يَسْوُدُّ الوَجْهَ ثُمَّ يُكْتَبُ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا وَإِنَّ الصَّدْقَ يُبَيِّضُ الْوَجْهَ وَيُكْتَبُ عِنْدَ اللَّهِ صَادِقًا وَأَعْلَمُ أَنَّ الصَّدْقَ مُبَارَكٌ وَالْكَذِبُ مَسْوُومٌ.

البحار ۶۷/۷۷

— پیامبر (ص) به علی (ع) فرمود: ای علی! پرهیز از دروغگوئی، زیرا دروغگوئی، صورت را سیاه می‌کند، سپس (آدمی را) نزد خدا دروغگو می‌نویسند. اما راستگوئی، صورت را سفید می‌گرداند و (آدمی را) نزد خدا راستگو می‌نویسند. بدان که راستگوئی مبارک، و دروغگوئی شوم است.

۱۶۴۴ — عن علي عليه السلام: شَرُّ الْأَخْلَاقِ الْكَيْدُ وَالنِّفَاقُ.

غررالحکم / ۴۴۳

— از علی (ع) نقل شده است: بدترین خویها دروغگوئی و نفاق

است.

۱۶۴۵ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا أَبَا ذَرٍّ كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَهُ.

امالي الطوسي ۱۴۹/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است: ای ابوذر! از دروغگوئی آدمی

همین بس که هر چه را شنیده است بازگو کند.

۱۶۴۶ — عن علي عليه السلام: نَيْسَ الْكُذِبِ مِنْ خَلْقِ الْإِسْلَامِ.

غررالحکم / ۴۹۳

— از علی (ع) نقل شده است: دروغگوئی از خوی اسلام نیست.

۱۶۴۷ — عن جعفر بن محمد عن أبيه عن آبائه عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ثَلَاثَةٌ يَحْسُنُ فِيهِنَّ الْكُذِبُ: الْمَكِيدَةُ فِي الْحَرْبِ وَعِدَّتُكَ زَوْجَتِكَ وَالْإِضْلَاحُ بَيْنَ النَّاسِ.

البحار ۲۴۱/۱۰۳ تفسیر نورالتقلین ۵۵۰/۱

— از جعفر بن محمد از پدرش از پدرانش از علی علیه السلام نقل

شده که رسول خدا (ص) فرمود: در سه مورد دروغ گفتن نیکوست: نیرنگ در جنگ،

وعده به همسر و اصلاح میان مردم.

۱۶۴۸ — عن علي عليه السلام: عاقبة الكذب ملامة وندامة.

غررالحكم / ۵۰۲

— از علی (ع) نقل شده است: سرانجام دروغگوئی، سرزنش و پشیمانی است.

۱۶۴۹ — عن الصادق عليه السلام قال، قال رسول الله صلى الله عليه وآله: شر الروايات، روايات الكذب.

البحار / ۲۵۹/۷۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: بدترین نقلها نقل دروغ است.

۱۶۵۰ — عن علي عليه السلام: من كثر كذبه قل بهاؤه.

غررالحكم / ۶۳۲/۱

— از علی (ع) نقل شده است: هر که دروغگویش بسیار باشد زیباییش اندک است.

۱۶۵۱ — عن علي عليه السلام: بسّ المتطيق الكذب.

غررالحكم / ۳۴۲

— از علی (ع) نقل شده است: گفتار دروغ بدگفتاری است.

۱۶۵۲ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: يا اباذر وائل للذي يحدث ويكذب ليضحك به القوم، وائل له وائل له وائل له.

مجموعه ورام / ۱۱۴/۱ مکارم الاخلاق / ۴۷۰

— پیامبر (ص) به ابوذر فرمود: ای ابوذر! وای بحال کسی که برای آنکه مردم را بخنداند سخن دروغ می‌گوید! وای بحال او! وای بحال او! وای بحال او!

۱۷۸

ذوالوجهین دوچهرگان

۱۶۵۳ — قال عمّار بن یاسر: قال رسول الله صلی الله علیه وآله: مَنْ كَانَ لَهُ وَجْهَانِ فِي الدُّنْيَا كَانَ لَهُ لِسَانَانِ مِنْ نَارٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

المحجة البيضاء ۲۸۰/۵

— عمّار یاسر می‌گوید: پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که در دنیا دارای دو چهره باشد، روز قیامت دو زبان آتشین خواهد داشت.

۱۶۵۴ — عن علي عليه السلام: إِيَّاكَ وَالتَّفَاقَ فَإِنَّ ذَا الْوَجْهَيْنِ لَا يَكُونُ وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

غررالحکم ۱۵۲/

— از علی (ع) نقل شده است: از دوروشی پرهیز، زیرا شخص دو چهره نزد خدا آبرومند نیست.

۱۶۵۵ — روى الصدوق بالاسناد الى الباقر عليه السلام قال: بِسِّسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ يَكُونُ ذَاوَجْهَيْنِ وَذَالِسَانَيْنِ... الخبر.

المحجة البيضاء ۲۸۱/۵

— صدوق به اسناد خود از امام باقر (ع) نقل کرده که فرمود: بد بنده‌ای است بنده‌ای که دارای دو چهره و دو زبان است...

۱۶۵۶ — عن علي عليه السلام: مَا أَقْبَحَ بِالْإِنْسَانِ أَنْ يَكُونَ ذَاوَجْهَيْنِ.

غررالحکم ۷۵۰/

— از علی (ع) نقل شده است: چه زشت است برای انسان که دو

چهره باشد!

۱۶۵۷ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ لَقِيَ الْمُسْلِمِينَ

يُوجِّهِينَ وَلِسَانَيْنِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَآلَهُ لِسَانَانِ مِنْ نَارٍ.

الوسائل ۵۸۱/۸ الكافي ۳۴۳/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که با دو چهره و دو

زبان با مردم برخورد کند، روز قیامت در حالی وارد می شود که دو زبان آتشین دارد.

۱۶۵۸ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ مِنْ شَرِّ النَّاسِ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ عِنْدَ اللَّهِ ذَا الْوَجْهَيْنِ. هـ

الوسائل ۵۸۳/۸ الخصال ۳۸/۱

— رسول خدا (ص) فرمود: روز قیامت، بدترین مردم نزد خدا

دو چهره گانند.

۱۶۵۹ — وقال صلى الله عليه وآله: أَبْغَضُ خَلِيقَةَ اللَّهِ إِلَيْهِ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ، الْكَادِبُونَ وَالْمُسْتَكْبِرُونَ وَالَّذِينَ يُكْثِرُونَ الْبَغْضَاءَ لِأَخْوَانِهِمْ فِي سُذُورِهِمْ فَإِذَا لَقَوْهُمْ تَمَلَّقُوا لَهُمْ وَالَّذِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ كَانُوا بَطَاءً وَإِذَا دُعُوا إِلَى الشَّيْطَانِ وَأَمْرِهِ كَانُوا مِرَاعًا.

المحجة البيضاء ۲۸۰/۵

— و نیز فرمود: روز قیامت، دشمن ترین خلق خدا در نزد خدا،

دروغگویان و گردنکشان و کسانی هستند که از برادران خود کینه های فراوان در سینه دارند و هرگاه به آنان برخورد می کنند چاپلوسی می نمایند، و نیز کسانی که هرگاه به سوی خدا و رسول او فرا خوانده شوند، گندی می کنند و زمانی که به سوی شیطان و فرمان او دعوت می گردند شتاب می ورزند.

۱۷۹

الکبر تکبر

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا.

س ۴ / آیه ۳۶

خداوند هر که را گردنکش و فخر فروش باشد دوست نمی دارد.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا.

س ۱۷ / آیه ۳۷

در زمین از روی تکبر راه مرو.

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُتَكَبِّرِينَ. کاپیتور علوم اسلامی

س ۱۶ / آیه ۲۳

خداوند گردنکشان را دوست نمی دارد.

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَيْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ.

س ۱۶ آیه ۲۹

از درهای دوزخ درآئید و در آن جاودان باشید که جایگاه متکبران بد است.

۱۶۶۰ - عن علي عليه السلام: التَّعَزُّزُ بِالتَّكْبَرِ دُلٌّ.

غررالحکم / ۳۴

- از علی (ع) نقل شده است: عزتی که در اثر تکبر بدست آید

خواری است.

۱۶۶۱ - قال امیرالمؤمنین علیه السلام: سَيِّئَةٌ تَسُوُّكَ خَيْرٌ مِنْ حَسَنَةٍ تُعْجِبُكَ.

مستدرک الوسائل ۱۷/۱

- امیرالمؤمنین (ع) فرمود: گناهی که تورا بدحال کند بهتر از حسنه ای است که تورا به شگفت آورد.

۱۶۶۲ - عن ابی جعفر و ابی عبدالله علیهما السلام قالوا: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ.

الكافي ۳۱۰/۲ البحار ۲۱۵/۷۳ المحجة البيضاء ۲۱۶/۶ عقاب الاعمال ۲۶۴/

- از امام باقر و امام صادق علیهما السلام نقل شده که فرمودند: هرکس هموزن ذره ای تکبر در دل او باشد وارد بهشت نمی شود.

۱۶۶۳ - عن علی علیه السلام: شَرُّ الْخَلَائِقِ الْكِبَرُ.

غرر الحکم ۴۴۶/

- از علی (ع) نقل شده است: بدترین خویها تکبر است.

۱۶۶۴ - من مواعظ الله عزوجل لموسى عليه السلام: يا موسى ضع الكبر ودع الفخر واذكر أنك ساكن القبر فليمتنعك ذلك من الشهوات.

البحار ۳۵/۷۷

- از پنجاهای خداوند به موسی (ع) است که: ای موسی! تکبر را رها کن و دست از فخر فروشی بردار و بیاد آور که تو در قبر سکونت خواهی یافت. باید اینها تورا از تمایلات بازدارد.

۱۶۶۵ - عن ابی جعفر علیه السلام قال: الْكِبَرُ رِذَاءُ اللَّهِ وَالْمَشْكَبُ يُنَارِعُ اللَّهَ رِذَاءَهُ.

البحار ۲۱۴/۷۳ الكافي ۳۰۹/۲

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: تکبر، ردای الهی است و شخص متکبر، با خدا بر سر ردای او به نزاع برخاسته است.

۱۶۶۶ — ... عن ابي عبد الله عن آباءه عليهم السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: عَجِبْتُ لِابْنِ آدَمَ أَوْلَهُ نُظْفَةٌ وَآخِرُهُ حَيْفَةٌ وَهُوَ قَائِمٌ بَيْنَهُمَا وَعَاءٌ لِلْغَائِطِ، ثُمَّ يَتَكَبَّرُ.

البحار ۲۳۴/۷۳

— از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: درشگفتم از پسر آدم که آغازش نطفه و پایانش مردار و در میان این دو حالت، ظرف مدفوع است، بازهم تکبر می‌کند!

۱۶۶۷ — عن علي عليه السلام: عَجِبْتُ لِمُسْكَبِرٍ كَانَ أَمْسٍ نُظْفَةٌ وَهُوَ فِي عِدِّ حَيْفَةٌ.

غررالحکم ۴۹۱/

— از علی (ع) نقل شده است: درشگفتم از متکبری که دیروز نطفه بود و فردا مردار خواهد شد!

۱۶۶۸ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: ما من رجل تكبراً أو تجبراً إلا ليدلّه وجدها في نفسه.

لنالي الاخبار ۱۸۹/۲ الوسائل ۳۰۳/۱۱ الكافي ۳۱۲/۲ البحار ۲۲۵/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هیچ مردی تکبر یا گردنکشی نمی‌کند مگر در اثر ذلتی که آن را در خود احساس کرده است.

۱۶۶۹ — عن علي عليه السلام: تكبرك بما لا يتقن لك ولا تبقى له من أعظم الجهل.

غررالحکم ۳۵۷/

— از علی (ع) نقل شده است: تکبر و وزیدن توبه چیزی که نه آن برای توباقی می ماند و نه توبرای آن، از بزرگترین نادانیهاست.

۱۶۷۰ — عن علي عليه السلام: خَالِطُوا النَّاسَ مُخَالَظَةً إِنَّ مُشْتَمَ مَعَهَا بَتَكْوًا عَلَيْكُمْ وَإِنْ عِشْتُمْ حَتُوا إِلَيْكُمْ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۰۸۲ (الصالح) / ۴۷۰ البحار ۱۶۷/۷۴

— از علی (ع) نقل شده است: با مردم چنان معاشرت کنید که اگر در آن حال مُردید بر شما بگریند، و اگر زنده ماندید به شما علاقه داشته باشند.

۱۶۷۱ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: فيما أوحى الله عز وجل إلى داود: يا داود كما أن أقرب الناس من الله المتواضعون، كذلك أبعد الناس من الله المتكبرون.

الوسائل ۲۱۶/۱۱ الكافي ۱۲۳/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند در ضمن آنچه به داود (ع) وحی کرد، فرمود: ای داود! همانگونه که فروتنان، نزدیکترین مردم به خدا هستند، متکبران نیز دورترین مردم از خدا می باشند.

۱۸۰

آثار الکبر آثار تکبر

۱۶۷۲ — عن داود بن فرقد عن اخيه قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: إن المتكبرين يجعلون في صور الدر يتوسطهاهم الناس حتى يفرغ الله من الحساب.

البحار ۲۱۹/۷۳ لسالي الاخبار ۱۹۲/۲ الكافي ۳۱۱/۲ عقاب الاعمال ۲۶۵/

مشکوٰۃ الانوار / ۲۲۷

— از داود بن فرقد، از برادرش نقل شده که گفت: از امام

صادق (ع) شنیدم که می فرمود: (روز قیامت) متکبران به صورت مورچه درمی آیند و مردم آنها را پایمال می کنند تا آنکه خداوند از حساب فارغ شود.

۱۶۷۳ — عن الصادق عليه السلام: أَبْعَدُ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ الْمُتَكَبِّرُونَ.

اشعة من بلاغة الامام الصادق / ۱۹۷

— از امام صادق (ع) نقل شده است: دورترین مردم از خدا کسانی هستند که تکبر می ورزند.

۱۶۷۴ — ... عن الصادق عليه السلام قال: إِنَّ فِي جَهَنَّمَ لَوَادِيًا لِلْمُتَكَبِّرِينَ يُقَالُ لَهُ سَقْرٌ شَكَا إِلَى اللَّهِ شِدَّةَ حَرِّهِ وَسَأَلَهُ أَنْ يَنْفُسَ فَأَخْرَقَ جَهَنَّمَ.

عقاب الاعمال / ۲۶۵ روضة المتقين ۱۲۱/۱۲ الكافي ۳۱۰/۲ المحجة البيضاء ۲۱۶/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: در دوزخ، وادی ای مخصوص متکبران است که به آن «سقر» می گویند. «سقر» از شدت حرارت خود به خدا شکایت کرد و از او خواست که اجازه دهد نفسی بکشد. هنگامی که نفس کشید دوزخ را سوزانید.

۱۶۷۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَكْثَرُ أَهْلِ جَهَنَّمَ الْمُتَكَبِّرُونَ.

عقاب الاعمال / ۲۶۵ الوسائل ۳۰۱/۱۱ لثالی الاخبار ۱۹۳/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بیشتر اهل جهنم متکبرانند.

۱۶۷۶ — عن علي عليه السلام: لَيْسَ لِلْمُتَكَبِّرِ صَدِيقٌ.

غرر الحكم / ۵۹۳

— از علی (ع) نقل شده است: شخص متکبر هیچ دوستی ندارد.

۱۶۷۷ — عن علي عليه السلام: بِكَثْرَةِ التَّكْبِيرِ يَكُونُ التَّلْفُ.

غرر الحكم / ۳۳۴

— از علی (ع) نقل شده است: تکبر بسیار، نابودی به همراه دارد.

۱۶۷۸ — عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ يَسْتَكْبِرْ يَضَعُهُ اللَّهُ.

البحار ۲۳۱/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس تکبر ورزد خدا او را پست می‌گرداند.

۱۶۷۹ — عن علي عليه السلام: مَنْ تَكَبَّرَ عَلَى النَّاسِ ذَلِكَ.

غررالحکم ۶۲۷/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که بر مردم بزرگی بفروشد خوار می‌گردد.

۱۶۸۰ — ... عن أحدهما عليهما السلام قال: أَلَا تَنبِيْأُضْ مِنْ النَّاسِ مَكْتَبَةٌ لِلْعَدَاوَةِ.

الكافي ۶۳۸/۲

— از امام باقر یا امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: دوری گزیدن از مردم باعث دشمنی است.

۱۶۸۱ — عن علي عليه السلام: تَكْبُرُكَ فِي الْوِلَايَةِ ذُلٌّ فِي الْعَزْلِ.

غررالحکم ۳۵۷/

— از علی (ع) نقل شده است: تکبر ورزیدن تو در دوران زمامداری، خواری به هنگام برکنار شدن (از کار) است.

۱۶۸۲ — ... عن الصادق عليه السلام: إِنَّ فِي السَّمَاءِ مَلَكَئِينَ مُوَكَّلَيْنِ بِالْإِبَادِ فَمَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَاهُ وَمَنْ تَكَبَّرَ وَتَجَبَّرَ وَضَعَاهُ.

الوسائل ۲۱۵/۱۱ الكافي ۱۲۲/۲

۱ — از امام صادق (ع) نقل شده است: در آسمان، دو فرشته بر بندگان (خدا) گماشته شده اند، هرکه فروتنی کند او را بالا می‌برند، و هرکه تکبر و گردنکشی نماید او را پائین می‌آورند.

۱۸۱

التکبر مع المتکبرین تکبر در برابر متکبران

۱۶۸۳ — قال النبی صلی الله علیه وآله: تَوَاضَعُوا مَعَ الْمُتَوَاضِعِينَ فَإِنَّ التَّوَاضُعَ مَعَ الْمُتَوَاضِعِينَ صَدَقَةٌ وَتَكَبَّرُوا مَعَ الْمُتَكَبِّرِينَ فَإِنَّ التَّكَبُّرَ مَعَ الْمُتَكَبِّرِينَ عِبَادَةٌ.

الانناعشربة/۳۶

— پیامبر (ص) فرمود: با فروتنان فروتنی کنید، زیرا فروتنی با فروتنان صدقه است؛ و در برابر متکبران تکبر و ورزید که تکبر در برابر متکبران عبادت است.

مرکز تحقیقات کلامی و علوم اسلامی

۱۶۸۴ — وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا رَأَيْتُمُ الْمُتَوَاضِعِينَ مِنْ أُمَّتِي فَتَوَاضَعُوا لَهُمْ وَإِذَا رَأَيْتُمُ الْمُتَكَبِّرِينَ فَتَكَبَّرُوا عَلَيْهِمْ فَإِنَّ ذَلِكَ لَهُمْ مَذَلَّةٌ وَصِغَارٌ.

المحجة البيضاء ۶/۲۲۲

— و نیز فرمود: هرگاه فروتنان امت مرا دیدید برای آنان فروتنی کنید و هرگاه متکبران را دیدید در برابرشان تکبر نمائید که این مایه خواری و تحقیر آنهاست.

۱۸۲

الحسد الحسد

س ۱۱۳ / آیه ۵

وَمَنْ شَرَّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ.

و (پناه می‌برم به پروردگار صبحدم) از شر حسود آنگاه که حسد ورزد.

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ.

س ۴ / آیه ۵۴

آیا بر مردم نسبت به آنچه خداوند از فضل خویش به آنان داده است حسد می‌ورزند؟

۱۶۸۵ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْإِيمَانَ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ.

الوسائل ۲۹۲/۱۱ الكافي ۳۰۶/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: حسد، ایمان را می‌خورد

همان گونه که آتش هیزم را. مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

۱۶۸۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ.

جامع الاخبار ۱۸۶/ تفسیر ابي الفتوح ۱۸۱/۱ البحار ۲۵۵/۷۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: از حسد پرهیزید، زیرا حسد کارهای

نیکورا می‌خورد همان گونه که آتش هیزم را می‌خورد.

۱۶۸۷ — عن علي عليه السلام: الْحَسَدُ شَرُّ الْأَمْرَائِ.

غرر الحکم ۱۵/

— از علی (ع) نقل شده است: حسد بدترین بیماریهاست.

۱۶۸۸ — عن علي عليه السلام: صِحَّةُ الْجَسَدِ مِنْ قَلَّةِ الْحَسَدِ.

الوسائل ۲۹۴/۱۱ البحار ۲۵۶/۷۳

— از علی (ع) نقل شده است: سلامتی بدن در اثر کم بودن حسد

است.

۱۶۸۹ — عن علي عليه السلام: لَا يَلِيَّةَ أَغْظَمُ مِنَ الْحَسَدِ.

غررالحکم ۸۴۳/

— از علی (ع) نقل شده است: هیچ بلائی بزرگتر از حسد نیست.

۱۶۹۰ — قال الصادق عليه السلام: الْحَاسِدُ مُضِرٌّ بِتَفْسِيهِ قَبْلَ أَنْ يُضِرَّ

بِالتَّحْسُدِ... الخبر.

جامع السعادات ۱۹۵/۲ البحار ۲۵۵/۷۳

— امام صادق (ع) فرمود: حسود پیش از آنکه به شخص مورد حسد

زیان بزند به خود زیان می‌رساند. مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۶۹۱ — قال علي عليه السلام: مَا رَأَيْتُ ظَالِمًا أَشْبَهَ بِمَظْلُومٍ مِنَ

الْحَاسِدِ... الخبر.

البحار ۲۵۶/۷۳ تحف العقول ۱۵۱/

— علی (ع) فرمود: هیچ ستمگری را شبیه‌تر به ستم‌دیده از حسود

ندیدم...

۱۶۹۲ — قال علي عليه السلام: الْحَسُودُ لَا يَسُودُ.

مستدرک الوسائل ۳۲۸/۲

— علی (ع) فرمود: حسود بزرگوار نمی‌گردد.

۱۶۹۳ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَغِيظُ وَلَا يَحْسُدُ

وَالْمُنَافِقُ يَخْسُدُ وَلَا يَغِيظُ.

جامع السعادات ۱۹۵/۲ الکافی ۳۰۷/۲ الوسائل ۲۹۳/۱۱ البحار ۲۵۰/۷۳
 که از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مؤمن غیبه می خورد و
 حسد نمی ورزد، و منافق حسد می ورزد و غیبه نمی خورد.

۱۸۳

المکر نیرنگ

۱۶۹۴ - ... عن جعفر بن محمد عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال:
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ بَيْنَنَا مَنْ مَأْكْرٌ مُسْلِمًا.

عقاب الاعمال/۳۲۰

- از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول
 خدا (ص) فرمود: هر که با مسلمانی نیرنگ کند از ما نیست.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۶۹۵ - عن زاذان قال: سمعت علياً عليه السلام يقول: لَوْلَا أَنِّي سَمِعْتُ
 رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: «إِنَّ الْمَكْرَ وَالْخَدِيعَةَ وَالْخِيَانَةَ فِي النَّارِ»
 لَكُنْتُ أَمْكَرَ الْعَرَبِ.

البحار ۱۱۰/۴۱ الوسائل ۵۷۱/۸ عقاب الاعمال/۳۲۰

- زاذان می گوید: از علی (ع) شنیدم که می فرمود: اگر از پیامبر
 خدا (ص) نشنیده بودم که می فرمود: «مکر و خدعه و خیانت در آتش است». من
 مکارترین مردم عرب بودم.

۱۶۹۶ - عن هشام بن سالم رفعه قال: قال امير المؤمنين عليه السلام: لَوْلَا
 أَنَّ الْمَكْرَ وَالْخَدِيعَةَ فِي النَّارِ لَكُنْتُ أَمْكَرَ النَّاسِ.

البحار ۲۸۶/۷۵

- از هشام بن سالم نقل شده است که امیرالمؤمنین (ع) فرمود:

اگر مکر و خدعه در آتش نبود من مکارترین مردم بودم.

۱۶۹۷ — عن علي عليه السلام: الْمَكْرُ شَيْطَانٌ فِي صُورَةِ إِنْسَانٍ.

غررالحکم / ۵۴

۱ — از علی (ع) نقل شده است: مکار، شیطانی در چهره انسان است.

۱۸۴

الخیانة خیانت

۱۶۹۸ — عن علي عليه السلام: الْخِيَانَةُ دَلِيلٌ عَلَى قِلَّةِ الْوَرَعِ وَعَدَمِ الدِّيَانَةِ.

غررالحکم / ۵۳

۱ — از علی (ع) نقل شده است: خیانت، دلیل بر کمی پرهیزگاری و بی دینی است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۶۹۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَيْسَ مِثْلًا مَنْ خَانَ

بِالْأَمَانَةِ.

مشکوٰۃ الانوار / ۵۲ مستدرک الوسائل / ۲ / ۵۰۵

۱ — رسول خدا (ص) فرمود: کسی که در امانت خیانت کند از ما نیست.

۱۷۰۰ — عن علي عليه السلام: إِثْمُكَ وَالْخِيَانَةُ فَإِنَّهَا شَرُّ مَعْصِيَةٍ وَإِنَّ

الْخَائِنَ لَمُعَذَّبٌ بِالنَّارِ عَلَى خِيَانَتِهِ.

غررالحکم / ۱۵۰ مستدرک الوسائل / ۲ / ۵۰۶

۱ — از علی (ع) نقل شده است: از خیانت پرهیز، زیرا خیانت بدترین گناه است و خیانتکار بخاطر خیانتش در آتش عذاب خواهد شد.

۱۷۰۱ — عن علي عليه السلام: إِذَا ظَهَرَتِ الْخِيَانَاتُ ارْتَفَعَتِ الْبَرَكَاتُ.

غررالحکم / ۳۱۲

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه خیانتها آشکار شوند برکتها از

بین می‌روند.

۱۷۰۲ — نهی رسول الله صلی الله علیه وآله عن الخيانة وقال: مَنْ خَانَ أَمَانَةً فِي الدُّنْيَا وَتَمَّ يَرُدُّهَا إِلَى أَهْلِهَا ثُمَّ أَذْرَكَهُ الْمَوْتُ مَاتَ عَلَى غَيْرِ مِلَّتِي وَيَلْقَى اللَّهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانٌ.

روضة المتقين ۳۸۶/۹ البحار ۳۳۴/۷۶

— پیامبر خدا (ص) از خیانت نهی کرد و فرمود: هرکس در دنیا به

امانتی خیانت کند و آن را به صاحبش بازنگرداند سپس مرگش فرا رسد به دین من نمرده است و در حالی خدا را ملاقات می‌کند که خدا بر او خشم گرفته است.

مرکز تحقیقات ۱۸۵ علوم اسلامی
دغلكارى الغش

۱۷۰۳ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ عَشَّ الْمُسْلِمِينَ فِي مَشْوَرَةٍ فَقَدْ بَرَّتْ مِنْهُ.

البحار ۹۹/۷۵

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود:

من بیزارم از کسی که در مشورت با مسلمانان دغلكارى کند.

۱۷۰۴ — عن علي عليه السلام: الْغِشُّ مِنْ أَخْلَاقِ اللَّئَامِ.

غررالحکم / ۴۶

— از علی (ع) نقل شده است: دغلكارى از اخلاق فرومایگان

است.

۱۷۰۵ - في حديث عن ابي الحسن علي بن موسى الرضا عن ابيه عن
آبائه عليهم السلام قال قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ مُسْلِمًا
وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ خَانَ مُسْلِمًا.

امالي الصدوق / ۲۲۳ البحار / ۲۸۴/۷۵

- در حدیثی از حضرت ابوالحسن، علی بن موسی الرضا (ع)، از
پدرش، از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: از ما نیست کسی که با
مسلمانی دغلكاری کند و از ما نیست کسی که با مسلمانی خیانت نماید.

۱۷۰۶ - في مناهي النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ انه قال: وَمَنْ غَشَّ
مُسْلِمًا فِي شِرَاءٍ أَوْ بَيْعٍ فَلَيْسَ مِنَّا وَيُخْشَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ الْيَهُودِ لِأَنَّهُمْ أَغْشَى الْخَلْقِ
لِلْمُسْلِمِينَ.

مكارم الاخلاق / ۳۰ امالي الصدوق / ۳۴۹ روضة المتقين / ۲۶۹/۷ البحار / ۲۸۴/۷۵

- در مناهي پیامبر (ص) آمده است که: هرکس در دادوستدی با
مسلمانی دغلكاری کند از ما نیست و روز قیامت با یهود محشور می شود، زیرا یهود
دغلكارترین مردم با مسلمانانند.

۱۷۰۷ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ مُسْلِمًا
أَوْ ضَرَّهُ أَوْ مَأْكْرَهُ.

عيون اخبار الرضا / ۲/۲ مستدرک الوسائل / ۹۹/۲ البحار / ۱۴۶/۷۷ تحف العقول / ۳۰

- رسول خدا (ص) فرمود: هرکس با مسلمانی دغلكاری کند یا به او
زیان برساند یا با او نیرنگ نماید از ما نیست.

النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ.

س ۳ / آیه ۱۳۴

(پرهیزگاران) کسانی هستند که در حال گشایش و سختی انفاق می‌کنند و خشم خود را فرو می‌برند و از مردم درمی‌گذرند، و خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد.

وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ.

س ۴۲ / آیه ۳۷

... و هرگاه خشم گیرند می‌بخشند.

۱۷۰۸ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْقَضَبُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعَسَلَ.

الكافي ۳/۲۰۲ البحار ۲۳/۲۱۷ روضة المتقين ۱۲/۸۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: خشم،

ایمان را فاسد می‌کند همان گونه که سرکه عمل را فاسد می‌سازد.

۱۷۰۹ — عن علي عليه السلام: إِخْذَرُوا الْغَضَبَ فَإِنَّهُ نَارٌ مُخْرِقَةٌ.

غررالحکم ۱۴۲/

— از علی (ع) نقل شده است: از خشم دوری کنید که آتشی

سوزاننده است.

۱۷۱۰ — عن علي عليه السلام: إِيَّاكَ وَالْغَضَبَ فَأُولُو جُنُونٍ وَآخِرُهُ

نَدَمٌ.

غررالحکم ۱۴۷/

— از علی (ع) نقل شده است: از خشم بپرهیزید که آغازش

دیوانگی و پیاانش پشیمانی است.

۱۷۱۱ - ... قال الصادق عليه السلام: الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ.

مجموعه ورام ۱۲۲/۱ روضة الحنفین ۸۷/۱۲ الوسائل ۲۹۰/۱۱ الخصال ۷/۱

— امام صادق (ع) فرمود: خشم، کلید هر بدی است.

۱۷۱۲ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ.

المحجة البيضاء ۳۰۸/۵

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه خشمگین شدی سکوت کن.

۱۷۱۳ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ كَفَّتْ

اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ... الخبر.

المحجة البيضاء ۳۰۸/۵

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که خشم خود را نگهدارد خداوند

عذاب خود را از او نگاه خواهد داشت...

۱۷۱۴ - عن الكاظم عليه السلام: مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ عَنِ النَّاسِ كَفَّتْ اللَّهُ

عَنْهُ غَضَبَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

الوسائل ۲۸۹/۱۱ مستدرک الوسائل ۳۲۶/۲

— از امام کاظم (ع) نقل شده است: هر که خشم خود را از مردم

بازدارد، خداوند خشم خود را روز قیامت از او باز خواهد داشت.

۱۷۱۵ - وقد قال صلى الله عليه وآله: إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ

بِالْمَاءِ الْبَارِدِ فَإِنَّ الْغَضَبَ مِنَ النَّارِ.

السحجة البيضاء ۳۰۷/۵

— پیامبر (ص) فرمود: هرگاه یکی از شما خشمگین شد، با

آب سرد وضو بگیرد، زیرا خشم از آتش است.

۱۸۷

الظلم ستم

وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا.

س ۲۵ / آیه ۱۹

... و از شما هر که ستم کند عذابی بزرگ به او می‌چشانیم.

فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ.

س ۳۵ / آیه ۳۷

پس بچشید (عذاب را) که ستمگران یاری ندارند.

وَتَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا.

س ۲۵ / آیه ۲۷

روزی که ستمگر دستهای خود را می‌گردد و می‌گوید: ای کاش راه پیامبر را

پیش گرفته بودم.

يَوْمَ لَا تَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ.

س ۴۰ / آیه ۵۲

روزی که عذرخواهی ستمکاران سودی ندارد و لعنت و بدی آن سرای از آنان

خواهد بود.

قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ.

س ۱۸ / آیه ۸۷

گفت: اما آن کس که ستم کرده است، به زودی او را کیفر خواهیم داد.

۱۷۱۶ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّهُ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

الكافي ۳۳۲/۲ البحار ۳۳۰/۷۵ الوسائل ۳۳۸/۱۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از ستم کردن پرهیزید که ستم تاریکی های روز قیامت است.

۱۷۱۷ - عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا كُنتُمْ وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ يُخَرِّبُ قُلُوبَكُمْ.

مشکوٰة الانوار ۳۱۵/۷۵ البحار ۳۱۵/۷۵

— از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: از ستمکاری پرهیزید که دل های شما را ویران می کند.

۱۷۱۸ - عن ابي جعفر عليه السلام: الظُّلْمُ فِي الدُّنْيَا هُوَ الظُّلُمَاتُ فِي

الْآخِرَةِ.

عقاب الاعمال ۳۲۱/۷۵ البحار ۳۱۲/۷۵ الوسائل ۳۴۰/۱۱

— از امام باقر (ع) نقل شده است: ستمکاری در دنیا همان تاریکی های آخرت است.

۱۷۱۹ - عن علي عليه السلام: إِذَا كُنتَ وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ أَكْبَرُ الْمَعَاصِي وَإِنَّ الظُّلْمَ لَمُعَاقِبٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِظُلْمِهِ.

غرد الحکم ۱۴۹/

— از علی (ع) نقل شده است: از ستمکاری پرهیزید که آن بزرگترین گناهان است، و ستمکار روز قیامت بخاطر ستمش کیفر خواهد شد.

۱۷۲۰ — ... عن ابي حمزة الثمالي عن ابي جعفر عليه السلام قال: لَمَّا حَضَرَتْ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ الْوَفَاةُ ضَمَنِي إِلَى صَدْرِهِ ثُمَّ قَالَ: يَا بُنَيَّ أَوْصِيكَ بِمَا أَوْصَانِي بِهِ أَبِي عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ وَبِمَا ذَكَرَ أَنَّ أَبَاهُ أَوْصَاهُ بِهِ قَالَ: يَا بُنَيَّ إِتَاكَ وَظَلَمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ نَاصِرًا إِلَّا اللَّهَ.

الخصال ۱۶/۱

— ابو حمزه ثمالی از امام باقر (ع) نقل کرده که فرمود: هنگامی که وفات علی بن الحسین (ع) فرا رسید مرا به سینه اش چسبانید و فرمود: فرزندم! سفارش می‌کنم تو را به چیزی که پدرم هنگام وفاتش مرا به آن سفارش کرد و فرمود که پدرش به او سفارش نمود که فرزندم! از ستم کردن به کسی که جز خدا یاوری بر تو ندارد پرهیز.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۷۲۱ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: كَانَ أَبِي يَقُولُ: اتَّقُوا الظُّلْمَ فَإِنَّ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ تَصْعَدُ إِلَى السَّمَاءِ.

روضة المتقين ۲۴/۱۲ الكافي ۵۰۹/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: پدرم می‌فرمود: از ستمکاری پرهیزید، زیرا دعای ستم‌دیده به آسمان بالا می‌رود.

۱۷۲۲ — عن علي عليه السلام: شَرُّ النَّاسِ مَنْ يُظْلِمُ النَّاسَ.

غرر الحكم/ ۴۴۳

— از علی (ع) نقل شده است: بدترین مردم کسی است که به مردم ستم کند.

۱۷۲۳ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ

عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ خَافَ الْقِصَاصَ كَفَّ عَنْ ظُلْمِ النَّاسِ. *

البحار ۳۳۰/۷۵ الوسائل ۳۳۹/۱۱ الكافي ۳۳۵/۲

۱ — از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هر که از قصاص بترسد، از ستم کردن به مردم خودداری می‌کند.

۱۷۲۴ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: الْعَامِلُ بِالظُّلْمِ وَالْمُعِينُ لَهُ وَالرَّاضِي بِهِ شُرَكَاءُ ثَلَاثَتُهُمْ.

روضة المتقين ۳۶۰/۹ الكافي ۳۳۳/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: ستمکار و کمک دهنده او و کسی که به ستم راضی است، هر سه در ستم شریکند.

۱۷۲۵ — ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَا مِنْ مَظْلُومَةٍ أَشَدُّ مِنْ مَظْلُومَةٍ لَا يَجِدُ صَاحِبَهَا عَلَيْهَا عَوْناً إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ.

البحار ۳۲۹/۷۵ روضة المتقين ۳۶۰/۹ الكافي ۳۳۱/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هیچ ستمی سخت‌تر نیست از ستمی که ستم‌دیده برای آن کمکی جز خدا نمی‌یابد.

۱۷۲۶ — عن علي عليه السلام: كُنْ لِمَظْلُومٍ عَوْناً وَلِلظَّالِمِ خَصْماً.

غررالحکم ۵۶۵

— از علی (ع) نقل شده است: کمک ستم‌دیده و دشمن ستمکار

باش.

۱۷۲۷ — عن علي عليه السلام: أَجْوَرُ النَّاسِ مَنْ عَدَّ جَوْرَهُ عَدَلاً مِنْهُ.

غررالحکم ۲۱۱

— از علی (ع) نقل شده است: ستمکارترین مردم کسی است که ستم خود را عدالت بشمار آورد.

۱۷۲۸ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ أَفْضَلُ الْجِهَادِ مَنْ أَصْبَحَ لِأَيِّهِمْ يَظْلِمُ أَحَدًا.

روضه‌المتقين ۵/۱۲ البحار ۳۱۴/۷۵ الوسائل ۱۲۳/۱۱

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: ای علی! بهترین جهاد آن است که کسی صبح کند و در صدد ستم کردن به هیچکس نباشد.

۱۸۸
ایذاء المؤمن آزار مؤمن

۱۷۲۹ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ نَظَرَ إِلَى مُؤْمِنٍ نَظْرَةً لِيُخَيِّفَهُ بِهَا، أَخَافَهُ اللهُ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ.

الوسائل ۶۱۴/۸ الكافي ۳۶۸/۲ مجموعة ورام ۲۰۹/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس به مؤمنی نگاه کند و با نگاه خود، او را بترساند، خداوند او را در روزی که هیچ سایه‌ای جز سایه او وجود ندارد خواهد ترسانید.

۱۷۳۰ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ أَعَانَ عَلِيَّ مُؤْمِنٍ بِشَطْرِ كَلِمَةٍ لَقِيَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ: آئِسٌ مِنْ رَحْمَتِي.

مجموعة ورام ۱۶۳/۲ الكافي ۳۶۸/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس با جزئی از یک کلمه به زیان مؤمنی کمک کند، روز قیامت خدا را در حالی ملاقات می‌کند که میان دو چشمش نوشته شده است: ناامید از رحمت من!

۱۷۳۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ آذَى مُؤْمِنًا فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهَ وَمَنْ آذَى اللَّهَ فَهُوَ مَلْعُونٌ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ.

جامع الاخبار ۷۲/ ۱۵۰/۷۵ البحار

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه مؤمنی را آزار کند مرا آزار کرده، و هرکه مرا آزار کند خدا را آزار کرده، و هرکه خدا را آزار کند در تورات و انجیل و زبور و فرقان لعنت شده است.

۱۷۳۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَخْزَنَ مُؤْمِنًا ثُمَّ أَغْطَاهُ الدُّنْيَا لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ كَفَّارَتُهُ وَلَمْ يُوجَرْ عَلَيْهِ.

البحار ۱۵۰/۷۵ لثالی الاخبار ۷/۲

— رسول خدا (ص) فرمود: هرکه مؤمنی را غمگین کند، آنگاه دنیا را به او بدهد کفاره عمل او نخواهد بود و برای این کار پاداشی به او نخواهند داد.

۱۷۳۳ — عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ اسْتَدَّكَ مُؤْمِنًا أَوْ حَقَّرَهُ لِفَقْرِهِ وَقَلَّ ذَاتِ يَدَيْهِ، شَهَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ يَفْضَحُهُ.

عيون اخبار الرضا ۳۳/۲ البحار ۱۴۲/۷۵

— از امام رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه مؤمنی را بخاطر فقر و تهی دستی خوار و کوچک بشمارد، روز قیامت خداوند او را به مردم می شناساند و رسوایش می کند.

۱۷۳۴ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: مَنْ أَدَّكَ مُؤْمِنًا أَذَلَّهُ اللَّهُ.

البحار ۱۴۲/۷۵

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هرکه مؤمنی را خوار سازد

خدا او را خوار خواهد ساخت.

۱۸۹

آثار الظلم آثار ستم

۱۷۳۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ مَشَى مَعَ ظَالِمٍ لِيُعِينَهُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ ظَالِمٌ فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الْإِسْلَامِ.

مشکوٰۃ الانوار / ۳۱۵ البحار ۳۷۷/۷۵

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که با ستمگری — با اینکه می داند ستمگر است — راه برود تا به او کمک کند، از اسلام بیرون رفته است.

۱۷۳۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَعْجَلُ الْخَيْرِ ثَوَاباً صَلَاةُ الرَّجِيمِ وَأَسْرَعُ الشَّرِّ عِقَاباً الْبَغْيُ.

شجرة طوبى ۳۷۶/۲

— رسول خدا (ص) فرمود: پاداش صلوة رحیم از هر کار نیکی سریعتر، و کیفر ستم از هر کار بدی زودتر خواهد بود.

۱۷۳۷ — ... عن عبد العظيم عن أبي جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّهِ السَّلَامُ: بِسِّمِ الزَّادِ إِلَى الْمَعَادِ الْعُدْوَانُ عَلَى الْعِبَادِ.

البحار ۳۰۹/۷۵ غررالحکم ۳۴۲/ أمالي الصدوق ۳۶۲/ نهج البلاغة (فیض) ۱۱۷۴/

(الصالح) ۵۰۷/

— از عبد العظیم، از امام باقر (ع)، از پدرانش نقل شده که امیر المؤمنین (ع) فرمود: ستم بر بندگانی (خدا) بد توشه ای برای آخرت است.

۱۷۳۸ — عن علي عليه السلام: لِكُلِّ ظَالِمٍ انْتِقَامٌ.

غررالحکم ۵۷۷/

— از علی (ع) نقل شده است: برای هرستمکاری انتقامی خواهد

بود.

۱۷۳۹ — عن علي عليه السلام: مَنْ جَارًا هَلَكَهُ جَوْرُهُ.

غررالحکم / ۶۱۹

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه ستم کند ستمش او را نابود

می‌سازد.

۱۷۴۰ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: أَلَجِبَارُ وَنَ أْبَعْدُ النَّاسِ مِنْ اللَّهِ.

عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

عقاب الاعمال / ۲۶۵ الوسائل / ۳۰۴/۱۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دورترین مردم از خدا روز

قیامت گردنکشانند.

۱۷۴۱ — عن الصادق عليه السلام قال: مَنْ ظَلَمَ مَظْلَمَةً أُجِدَّ بِهَا فِي نَفْسِهِ

أَوْ فِي مَالِهِ أَوْ فِي وُلْدِهِ.

روضة المتقين / ۳۶۳/۹ الكافي / ۳۳۲/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکه ستمی مرتکب

شود، سزای آن به خودش یا مالش یا فرزندانش خواهد رسید.

۱۷۴۲ — ... عن الصادق عن آبائه عليهم السلام عن النبي صلى الله

عليه وآله: أَلَا إِنَّ شِرَارَ أُمَّتِي الَّذِينَ يُكْرَمُونَ مَخَافَةَ شَرِّهِ أَلَا وَمَنْ أَكْرَمَهُ النَّاسُ اتَّقَاءَ

شَرِّهِ فَلَيْسَ مِنِّي.

البحار / ۲۷۹/۷۵ جامع الاخبار / ۱۸۲

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص)

فرمود: آگاه باشید! بدان امت من کسانی هستند که از بیم شرشان مورد احترام قرار

گیرند. آگاہ باشید! هرکه را که مردم بخاطر ترس از شرش احترام کنند از من نیست.

۱۷۴۳ — ... عن علي عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يقول الله عز وجل: اشتد غضبي على من ظلم من لا يجد نصيراً غيري.

امالی الطوسي ۱۹/۲ الوسائل ۳۴۱/۱۱ البحار ۳۱۱/۷۵ مجموعه ورام ۵۳/۱

— از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خداوند

می فرماید: خشم من شدید است بر کسی که به فردی ستم کند که یاوری جز من ندارد.

۱۷۴۴ — عن السكوني عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من ظلم أحداً ففاته فليستغفر الله له فإنه كفارة له.

البحار ۳۲۰/۷۵ عقاب الاعمال ۳۲۳/ عقاب الكافي ۳۳۴/۲

— از سکونی از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص)

فرمود: هرکس به فردی ستم کند سپس به او دست نیابد، باید برای وی طلب آمرزش کند که این کفاره او خواهد بود.

۱۹۰

النرد والشطرنج نرد و شطرنج

۱۷۴۵ — عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: من لعب بالنرد فقد غصى الله ورشوله.

غوالی التلکلی ۲۴/۳۱ مستدرک الوسائل ۴۵۹/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هرکه با نرد بازی کند خدا و

رسول او را نافرمانی کرده است.

وقال ايضا (ص): مَنْ لَعِبَ بِالتَّرْدِ فَكَأَنَّمَا عَمَسَ يَدَهُ فِي لَحْمِ خَيْزُرٍ وَدَمِيهِ.

مستدرک الوسائل ۴۵۹/۲

و نیز فرموده (ص): کسی که با نرد بازی می کند مانند آن است که دست خود را فرو برده به گوشت و خون خوک.

۱۷۴۶ — قال الصادق عليه السلام: أَلْعَيْبُ بِالشَّطْرَنِجِ مُشْرِكٌ وَالسَّلَامُ

عَلَى اللّٰهِي بِهِ مَعْصِيَةٌ.

غوالي اللآلئ ۱۱۱/۲ مستدرک الوسائل ۴۵۹/۲

— امام صادق (ع) فرمود: کسی که با شطرنج بازی می کند مشرک، و سلام کردن به او گناه است.

۱۹۱

الخمر ومضارها وآثامها شرابخواری وزیانها و گناهان آن

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.

س ۵/آیه ۹۰

ای کسانی که ایمان آورده اید! در حقیقت، شراب و قمار و بت های منصوب و تیرها (ی قرعه) پلیدی هائی از عمل شیطان است، از آن دوری کنید شاید رستگار شوید.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ.

س ۲/آیه ۲۱۹

از تو درباره شراب و قمار می پرسند. بگو: در این دو گناهی بزرگ است.

۱۷۴۷ — عن ابی جعفر علیه السلام قال: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي الْخَمْرِ عَشْرَةَ: غَارِسَهَا وَحَارِسَهَا، وَعَاصِرَهَا، وَشَارِبَهَا، وَسَاقِيَهَا، وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ، وَبَايَعَهَا، وَمُشْتَرِيَهَا وَأَكِلَ ثَمَنِهَا.

الخصال ۴۴۵/۲ عقاب الاعمال ۲۹۱/ الاثنا عشرية ۳۳۳ تفسیر نورالشفیقین ۶۷۰/۱

تفسیر ابی الفتوح ۲۱۸/۲ روضة المتقین ۱۵۴/۱۰

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) در مورد

شراب، ده نفر را لعنت نموده است: کسی که درخت آن را غرس کند، و کسی که از درخت آن نگهداری نماید، و کسی که آب آن را بفشرد، و کسی که آن را بنوشد، و کسی که ساقی آن شود، و کسی که آن را حمل کند، و کسی که برای او حمل شود، و کسی که آن را بفروشد، و کسی که آن را بخرد، و کسی که پول آن را بخورد.

۱۷۴۸ — عن ابراهیم بن ابی البلاد عن ابیه عن أحدهما علیهما السلام، قال: ما عُصِيَ اللَّهَ بِشَيْءٍ أَشَدَّ مِنْ شُرْبِ الْمُسْكَرِ إِنْ أَحَدُهُمْ يَدْعُ الصَّلَاةَ الْفَرِيضَةَ وَيَتَّبِعُ عَلَى أُمِّهِ وَأَبْنَتَيْهِ وَأَخِيهِ وَهُوَ لَا يَتَّقِلُهُ.

الوسائل ۲۵۰/۱۷ الكافي ۴۰۳/۶

— از ابراهیم بن ابی البلاد، از پدرش، از امام باقر (ع) یا امام

صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند با هیچ گناهی سخت تر از شرابخواری نافرمانی نشده است. شرابخوار نماز واجب را می کند و در حالیکه عقل خود را از دست داده بر مادر و دختر و خواهرش می جهد.

۱۷۴۹ — عن جعفر بن محمد عن ابیه عن جدّه عن علی بن ابی طالب علیه السلام عن رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ تَأْتِي عَلِيَّ شَارِبِ الْخَمْرِ سَاعَةً لَا يَعْرِفُ فِيهَا رَبَّهُ عَزَّوَجَلَّ.

البحار ۴۷/۷۷ جامع الاخبار ۱۷۶/ مکارم الاخلاق ۴۳۴/

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از جدش از علی بن ابی طالب (ع) از رسول خدا (ص) نقل شده که فرمود: ای علی! بر شرابخوار ساعتی فرا می‌رسد که در آن، پروردگارش را نمی‌شناسد.

۱۷۵۰ — محمد بن یحییٰ عن بعض اصحابنا رفعه الی ابی عبد الله علیه السلام قال: شَرِبَ الْخَمْرَ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ.

الکافی ۴۰۳/۶

— محمد بن یحییٰ، از بعضی از اصحاب ما، از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: شرابخواری کلید هر بدی است.

۱۷۵۱ — عن النبی صلی الله علیه وآله: یا عَلِيُّ جُعِلَتِ الذُّنُوبُ كُلُّهَا فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهَا شُرْبُ الْخَمْرِ.

البیحار ۴۷/۷۷ مکارم الاخلاق ۴۳۴/ الشهاب ۲۳/

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: ای علی! تمام گناهان در خانه ای نهاده شده و شرابخواری را کلید آن قرار داده‌اند.

۱۷۵۲ — عن ابی عبد الله علیه السلام قال: شَارِبُ الْخَمْرِ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُشَوِّدًا وَجْهَهُ مَانِلًا شَفْتَهُ مُدْلَعًا لِسَانَهُ، يُنَادِي: الْعَطَشُ الْعَطَشُ.

الوسائل ۲۳۸/۱۷ الکافی ۳۹۷/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: روز قیامت، شرابخوار در حالی وارد می‌شود که صورتش سیاه و لبهایش کج و زبانش آویخته است و فریاد می‌زند: تشنه‌ام، تشنه‌ام!

۱۷۵۳ — عن ابی عبد الله علیه السلام: مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا.

التهدیب ۱۰۷/۹ الکافی ۴۰۱/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هر که شراب بخورد خداوند
چهل روز نماز او را قبول نمی‌کند.

۱۷۵۴ — وفي حديث عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله
صلى الله عليه وآله: لا ينال شفاعةي من شرب المسكر لا يرد علي الحوض لا والله.

الوسائل ۲۶۱/۱۷ الكافي ۴۰۰/۶

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص)
فرمود: سوگند به خدا، کسی که شراب بخورد به شفاعت من نمی‌رسد و کنار حوض
بر من وارد نمی‌شود.

۱۷۵۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: شارب الخمر يُعَذَّبُ الله
بِسِتِّينَ وَثَلَاثِمِائَةِ نَوْعٍ مِنَ الْعَذَابِ.

جامع الاخبار ۱۷۹/ مستدرک الوسائل ۱۳۷/۳ البحار ۱۵۲/۷۹

— رسول خدا (ص) فرمود: خداوند شراب‌خوار را به سیصد و شصت
نوع عذاب کیفر می‌کند.

۱۹۲

شارب الخمر كعابد وثن شراب‌خوار همچون بت پرست

۱۷۵۶ — قال النبي صلى الله عليه وآله: شارب الخمر ملعون، شارب
الخمر كعبد الأوثان يُحْشَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ.

مستدرک الوسائل ۱۳۹/۳ البحار ۱۴۱/۷۹

— پیامبر (ص) فرمود: شراب‌خوار ملعون است. شراب‌خوار مانند
بت پرست در قیامت با فرعون و هامان محشور است.

۱۷۵۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله

عَلَيْهِ وَآلِهِ: مُدْمِنُ الْخَمْرِ يَلْقَى اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ كَعَابِدٍ وَتَنِي.

التهديب ۱۰۷/۹ الكافي ۴۰۴/۶ الوسائل ۲۵۴/۱۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:
شرابخوار در چهره یک بت پرست خدا را ملاقات می کند.

۱۷۵۸ — قال صلى الله عليه وآله: يا علي شارب الخمر كعابِدٍ وتني.

البحار ۴۷/۷۷

— پیامبر (ص) فرمود: ای علی! شرابخوار مانند بت پرست است.

۱۹۳

کناره گیری از شرابخوار

الابتعاد عن شارب الخمر

۱۷۵۹ — قال النبي صلى الله عليه وآله: سَلَّمُوا عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى

وَلَا تُسَلِّمُوا عَلَى شَارِبِ الْخَمْرِ وَإِنْ سَلَّمْتُمْ عَلَيْكُمْ فَلَا تَرُدُّوا جَوَابَهُ.

جامع الاخبار ۱۷۸/ ۱۵۱/۷۹ البحار

— پیامبر (ص) فرمود: به یهود و نصاری سلام کنید ولی به

شرابخوار سلام نکنید و اگر به شما سلام کرد پاسخش را ندهید.

۱۷۶۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: شَارِبُ الْخَمْرِ إِنْ مَرَضَ فَلَا تَعُدُّوهُ وَإِنْ مَاتَ فَلَا تَحْضَرُوهُ، وَإِنْ شَهِدَ
فَلَا تُرْكُوهُ وَإِنْ خَطَبَ فَلَا تُرْجُوهُ وَإِنْ سَأَلَكُمْ أَمَانَةً فَلَا تَأْتِمُونَهُ.

جامع احاديث الشيعة ۱۱۴/۳ الوسائل ۲۴۸/۱۷ الكافي ۳۹۷/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود:

شرابخوار اگر بیمار باشد به عیادتش نروید، و اگر مُرد بر جنازه اش حاضر نشوید، و اگر
گواهی داد او را شایسته ندانید، و اگر خواستگاری کرد به او وزن ندهید، و اگر امانتی
از شما خواست او را امین شمارید.

۱۷۶۱ — قال الصادق عليه السلام: لا تُجَالِسُوا شُرَابَ الْخَمْرِ فَإِنَّ اللَّعْنَةَ إِذَا نَزَلَتْ عَمَّتْ مَنْ فِي الْمَجْلِسِ.

روضه المتقين ۱۰/۱۵۵

— امام صادق (ع) فرمود: با شرابخواران همنشین نشوید، چرا که لعنت هرگاه فرود آید همه اهل مجلس را فرا می گیرد.

۱۷۶۲ — عن ابي عبدالله عليه السلام: قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ كَانَ يُومِرُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَأْكُلُ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ عَلَيْهَا الْخَمْرُ.

الفصول المهمة/ ۳۷۲ الكافي/ ۶/ ۲۹۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد از سفره ای که بر سر آن شراب می خورند غذا نخورد.

۱۷۶۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ جَلَسَ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ عَلَيْهَا الْخَمْرُ.

الفصول المهمة/ ۳۷۲ البحار/ ۷۹/ ۱۴۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ملعون است ملعون است کسی که بر سفره ای بنشیند که بر سر آن شراب می خورند.

۱۹۴

ثواب ترک الخمر پاداش ترک شرابخواری

۱۷۶۴ — عن ابن أبي عمير، عن بعض رجاله قال: سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: مَنْ تَرَكَ الْخَمْرَ يَغْفِرَ اللَّهُ سَقَاةَ اللَّهِ مِنَ الرَّجِيحِ الْمَخْتُومِ... الخبر.

روضه المتقين ۱۲/۸ مكارم الاخلاق/ ۴۳۳ الكافي/ ۶/ ۴۳۰ الوسائل/ ۱۷/ ۲۵۸

— ابن ابی عمیر از بعضی از رجال خود نقل کرده که گفت: از

امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هرکه برای غیر خدا دست از شرابخواری بردارد خدا او را از شراب خالص مُهر شده، سیراب خواهد کرد...

۱۷۶۵ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ تَرَكَ الْخَمْرَ لِلنَّاسِ لِإِلَهِ صِيَانَةٍ لِيَتْفِيهِ أُدْخِلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ.

امالی الطوسی ۳۰۶/۲ البحار ۱۵۴/۷۹ الوسائل ۲۵۸/۱۷

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکه برای حفظ جان خود و بخاطر مردم — نه بخاطر خدا — دست از شرابخواری بردارد، خدا او را وارد بهشت خواهد ساخت.

النظر الى النساء نگاه کردن به زنان

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ بَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَتَحَفُظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنْ اللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ.

س ۲۴ / آیه ۳۰

به مؤمنان بگو: چشمان خود را فرو پوشند و شرمگاههایشان را حفظ کنند، این برای آنان پاکیزه تر است. خدا از آنچه می کنند آگاه است.

س ۲۴ ی ۳۰

۱۷۶۶ — قال النبي صلى الله عليه وآله: النَّظْرُ سَهْمٌ مَسْمُومٌ مِنْ سِهَامِ إِبْلِيسَ.

جامع الاخبار ۱۰۹ / الاثنا عشرية ۱۰ /

— پیامبر (ص) فرمود: نگاه، تیری مسموم از تیرهای شیطان است.

۱۷۶۷ — عن علي بن عتبة عن أبي عبد الله عليه السلام قال: سمعته يقول:

النَّظَرُ سَهْمٌ مِنْ سِيَاهِمْ إِبْلِيسَ مَسْمُومٌ وَكَمْ مِنْ نَظْرَةٍ أَوْرَثَتْ حَسْرَةً طَوِيلَةً.

المحاسن ۱۰۹/۱ الوسائل ۱۳۸/۱۴ عقاب الاعمال ۳۱۴ سفینة البحار ۵۹۶/۲

— علی بن عقبه می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود:

نگاه، تیری مسموم از تیرهای شیطان است. بسا یک نگاه که اندوهی طولانی در پی دارد.

۱۷۶۸ — قال النبي صلى الله عليه وآله: النَّظَرُ سَهْمٌ مِنْ سِيَاهِمْ

إِبْلِيسَ فَمَنْ تَرَكَهَا خَوْفًا مِنَ اللَّهِ أَعْطَاهُ اللَّهُ إِيْمَانًا يَجِدُ حَلَاوَتَهُ فِي قَلْبِهِ. هـ

جامع الاخبار ۱۷۰/۱ المحجة البيضاء ۱۸۰/۵

— پیامبر (ص) فرمود: نگاه، تیری مسموم از تیرهای شیطان است،

هر که از ترس خدا آن را ترک کند خداوند ایمانی به او می دهد که شیرینی آن را در دل خود احساس می کند.

۱۷۶۹ — عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: النَّظَرُ إِلَى مَحَاسِنِ

النِّسَاءِ سَهْمٌ مِنْ سِيَاهِمْ إِبْلِيسَ فَمَنْ تَرَكَهُ أَذَاقَهُ اللَّهُ طَعْمَ عِبَادَةِ تَسْرُهُ.

مستدرک الوسائل ۵۵۴/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: نگاه کردن به زیباییهای

زنان تیری از تیرهای شیطان است، هر که آن را ترک کند خداوند مزه عبادتی سرور آفرین را به او خواهد چشاند.

۱۷۷۰ — عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: مَنْ أَصَابَ مِنْ امْرَأَةٍ

حَرَامًا نَظْرَةً مَلَأَ اللَّهُ عَيْنَهُ نَارًا.

مستدرک الوسائل ۵۵۴/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هر کس به زنی نگاه حرام

بیافکند خداوند چشمش را از آتش پر خواهد کرد.

۱۷۷۱ — قال ابو عبدالله عليه السلام: النَّظْرَةُ بَعْدَ النَّظْرَةِ تَزْرَعُ فِي الْقَلْبِ الشَّهْوَةَ وَكَفَىٰ بِهَا لِصَاحِبِهَا فِتْنَةً.

روضه المتقین ۴۳۴/۹

— امام صادق (ع) فرمود: نگاه در پی نگاه، شهوت در دل می‌رویاند و این برای گمراهی صاحب آن بس است.

۱۷۷۲ — عن ابن سنان قال سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: كَانَ الْمَسِيحُ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ لِأَصْحَابِهِ... إِلَىٰ أَنْ قَالَ: وَإِيَّاكُمْ وَالنَّظْرَةَ فَإِنَّهَا تَزْرَعُ فِي قَلْبِ صَاحِبِهَا الشَّهْوَةَ وَكَفَىٰ بِهَا لِصَاحِبِهَا فِتْنَةً... الخبر.

امالی المفید ۱۲۱/ مستدرک الوسائل ۵۵۴/۲

— ابن سنان می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: مسیح (ع) به یارانش می‌گفت: ... تا آنکه گفت: از نگاه کردن بهره‌زید که نگاه در دل صاحبش شهوت می‌رویاند و این برای گمراهی صاحب آن بس است...

۱۷۷۳ — عن علي عليه السلام: لعن الله الناظرَ وَالْمَنْظُورَ إِلَيْهِ.

مستدرک الوسائل ۵۵۴/۲

— از علی (ع) نقل شده است: خدا لعنت کند نگاه کننده و کسی را که به او نگاه شده است.

۱۷۷۴ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْثَقُ مِیْلَاحٍ إِبْلِيسَ النَّسَاءُ.

کلمة الرسول الاعظم / ۴۴۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است: زنان محکم‌ترین سلاح

شیطانند.

۱۷۷۵ — عن علي عليه السلام: كَمَ مِنْ نَظْرَةٍ جَلَبَتْ حَشْرَةً.

غررالحکم / ۵۵۰

— از علی (ع) نقل شده است: بسا یک نگاه که اندوه ببار

می آورد.

۱۹۶

مصافحه غیرالمحارم دست دادن با نامحرمان

۱۷۷۶ — (في مناهي النبي) قال صلى الله عليه وآله: مَنْ صَافَحَ امْرَأَةً تَحْرُمُ عَلَيْهِ فَقَدْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَنِ اتْرَمَ امْرَأَةً حَرَامًا قُرِنَ فِي سَلِيلَةِ مِنَ النَّارِ مَعَ الشَّيْطَانِ فَيُقَدَّ فَاِنْ فِي النَّارِ.

الفقيه ۸/۴ روضة المتقين ۳۸۰/۹ امالي الصدوق/۳۴۹

— در مناهی پیامبر (ص) آمده است که آن حضرت فرمود: هرکه با

زنی نامحرم دست بدهد به خشم خدا گرفتار می شود، و هرکه از روی حرام دست به کردن زنی بیفکند او را با شیطان به زنجیری آتشین می بستند و هر دو را در آتش می افکنند.

۱۷۷۷ — عن النبي صلى الله عليه وآله: وَمَنْ صَافَحَ امْرَأَةً حَرَامًا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُوبًا ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ.

البحار ۳۶۳/۷۶

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرکه از روی حرام با زنی دست

بدهد، روز قیامت دست بسته وارد می شود سپس او را به سوی دوزخ می برند.

الزنا وعواقبه زنا وپیامدهای آن

۱۷۷۸ — عن نعمان الرازي قال سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: مَنْ زَنَى خَرَجَ مِنَ الْإِيمَانِ... الخبير.

الوسائل ۲۵۵/۱۱

— نعمان رازی می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هر که زنا کند از ایمان خارج شده است...

۱۷۷۹ — عن أبي جعفر عليه السلام قال: وَجَدْنَا فِي كِتَابِ عَلِيِّ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا كَثُرَ الزَّانَا مِنْ بَعْدِي كَثُرَتِ مَوْتُ الْفُجَاءَةِ.

الكافي ۵۴۱/۵ الوسائل ۲۳۱/۱۴

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: در کتاب علی (ع) یافتیم که رسول خدا (ص) فرموده است: هرگاه پس از من زنا فراوان شود مرگ ناگهانی نیز فراوان می شود.

۱۷۸۰ — عن امير المؤمنين عليه السلام: مَا زَنَى غَيْرُ قَطْ.

مستدرک الوسائل ۲/۶۶

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: غیرتمند هرگز زنا نمی کند.

۱۷۸۱ — عن أبي عبد الله عن أبيه عليهما السلام قال: لِلزَّانِي سِتُّ خِصَالٍ ثَلَاثٌ فِي الدُّنْيَا وَثَلَاثٌ فِي الْآخِرَةِ، أَمَّا الَّتِي فِي الدُّنْيَا فَيَذْهَبُ بِثَوْرِ التَّوَجُّهِ وَيُورِثُ الْفَقْرَ وَيُعَجِّلُ الْقَنَاءَ وَأَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ فَسَخَطُ الرَّبِّ وَسُوءُ الْحِسَابِ وَالْخُلُودُ فِي النَّارِ.

الكافي ۵۴۱/۵ الوسائل ۲۳۲/۱۴ عقاب الاعمال ۳۱۱

— از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که فرمود: زنا کار دارای شش خصلت است: سه خصلت در دنیا و سه خصلت در آخرت. اما خصلتهائی که در

دنیا دارد: نور چهره اش را از بین می برد و باعث فقر می گردد و نابودی او را تسریع می کند، و اما خصلت های آخرت، خشم پروردگار و بدی حساب و جاودانگی در آتش است.

۱۷۸۲ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: الذُّنُوبُ الَّتِي تَحْبِسُ الرَّزْقَ الزَّانَا.

البحار ۲۳/۷۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: زنا از گناهانی است که جلوی روزی را می گیرد.

۱۷۸۳ - عن امير المؤمنين عليه السلام: الزَّانَا يُورِثُ الْفَقْرَ.

البحار ۲۳/۷۹

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: زنا باعث فقر و نیازمندی است.

مرکز تحقیقات کاپیویر علوم اسلامی

۱۷۸۴ - عن علي بن سالم، عن أبي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ أَقْرَ نُظْفَتَهُ فِي رَجْمٍ تَحْرُمُ عَلَيْهِ.

المحاسن ۱۰۶/۱ عقاب الاعمال ۳۱۳

— از علی بن سالم از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: روز قیامت سخت ترین کیفر، کیفر مردی است که نطفه خود را در رحم زنی که بروی حرام است قرار دهد.

۱۷۸۵ - عن النبي صلى الله عليه وآله قال: ما مِنْ ذَنْبٍ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ نُظْفَةِ الرَّجُلِ فِي رَجْمٍ لَا يَجِلُّ لَهُ.

مستدرک الوسائل ۵۶۷/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: نزد خدا هیچ گناهی بزرگتر

از این نیست که مرد نطفه خود را در رحمی که برای او حلال نیست قرار دهد.

۱۹۸

اللواط وعواقبه لواط وپیامدهای آن

۱۷۸۶ - عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ قَبَّلَ غُلَامًا مِنْ شَهْوَةِ الْجَمَةِ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَلْجَأُ مِنْ نَارٍ.

البحار ۷۲/۷۹ الوسائل ۲۵۷/۱۴ الكافي ۵/۵۸

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که پسری را از روی شهوت بیوسد، روز قیامت خدا او را با لجامی آتشین لجام خواهد کرد.

۱۷۸۷ - عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَنْ قَبَّلَ غُلَامًا بِشَهْوَةِ عَذْبَةِ اللَّهِ أُلْفَ عَامٍ فِي النَّارِ.

مستدرک الوسائل ۲/۵۷۰

- از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هر که پسری را از روی شهوت بیوسد، خدا او را هزار سال در آتش عذاب خواهد کرد.

۱۷۸۸ - ... عن أبي عبد الله عليه السلام قال: حُرْمَةُ الذُّبْرِ أَكْبَرُ مِنْ حُرْمَةِ الْفَرْجِ إِنَّ اللَّهَ أَهْلَكَ أُمَّةً بِحُرْمَةِ الذُّبْرِ وَلَمْ يُهْلِكْ أَحَدًا بِحُرْمَةِ الْفَرْجِ.

روضة المتقين ۶۰/۱۰ الكافي ۵/۵۴۳

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: ممنوع بودن شرمگاه پشت، مهم تر از ممنوع بودن شرمگاه پیش است. خداوند گروهی را بخاطر ممنوعیت شرمگاه پشت هلاک کرد، ولی کسی را بخاطر ممنوع بودن شرمگاه پیش، هلاک نکرده است.

۱۷۸۹ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ جَامَعَ غُلَامًا جَاءَ جُثْبًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَتَّقِيهِ مَاءُ الدُّنْيَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا... الخبر.

روضه المتقين ۶۰/۱۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که با پسری آمیزش کند، روز قیامت با حال جنابت وارد می شود و آب دنیا او را پاک نمی گرداند و خدا براو خشم می گیرد و او را لعنت می کند و جهنم را — که بد سرانجامی است — برای او آماده می سازد...

۱۹۹
السحق والاستمناء سحق واستمناء

۱۷۹۰ — ... عن عليّ عليه السلام قال: السَّحْقُ فِي النِّسَاءِ بِمَثَرَةِ اللِّوَاظِ فِي الرِّجَالِ.

الجعفریات / ۱۳۵ مستدرک الوسائل / ۲ / ۵۷۰

— از علی (ع) نقل شده که فرمود: سحق در مورد زنان مانند لواط در مورد مردان است.

۱۷۹۱ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: سحاقُ النِّسَاءِ بَيِّنُهُنَّ زِنَا.

مستدرک الوسائل / ۲ / ۷۰

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: مساحقه زنان با یکدیگر زناست.

۱۷۹۲ — عن أبي عبد الله عليه السلام، أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أُنْبِيَ

بِرَجُلٍ عَيْبٌ بِذَكَرِهِ، فَضَرَبَ يَدَهُ حَتَّى اخْمَرَتْ ثُمَّ زَوَّجَهُ مِنْ بَيْتِ الْمَالِ.

الوسائل / ۱۸ / ۵۷۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است که مردی را نزد امیرالمؤمنین (ع) آوردند که با آلت خود بازی کرده بود. امیرالمؤمنین (ع) روی دست او زد بطوری که سرخ شد، سپس از بیت المال برای او همسر گرفت.

۱۷۹۳ — قال النبي صلى الله عليه وآله: نَأْكِحُ الْكَفَّيَّ مَلْعُونٌ.

مستدرک الوسائل ۲/۵۷۰

— پیامبر (ص) فرمود: کسی که با دست خود نکاح کند ملعون

است.

۱۷۹۴ — عن أبي بصير قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: ثَلَاثَةٌ

لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ النَّائِفُ شَيْبَةً،
وَالنَّاكِحُ نَفْسَهُ، وَالْمَتَكُوخُ فِي ذُبُرِهِ.

الخصال/۱۰۶ روضة الواعظین ۲/۴۷۴ البحار ۷۹/۹۵

— ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: روز

قیامت خداوند با سه کس سخن نمی گوید و به آنان نگاه نمی کند و آنان را پاک نمی گرداند و عذاب دردناکی خواهد داشت: کسی که موی سفید خود را بگند، و کسی که با خود نکاح کند، و کسی که با پشت او آمیزش شود.

۱۷۹۵ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله قال: لَعَنَ اللَّهُ مَنْ وَقَعَ عَلَيَّ

بَهِيمَةً.

مستدرک الوسائل ۲/۵۷۰

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: خدا لعنت کند کسی را

که با چهار پای آمیزش کند.

القسم السابع
في الدنيا

مركز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

بخش هفتم

پیرامون دنیا

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الاول

۲۰۰

دنیا و جمع آوری مال

الدنيا و جمع المال

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا آمَاؤُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ.

س ۸ / آیه ۲۸

بدانید که دارائیها و فرزندان شما وسیله آزمایش (شما) هستند.

أَمْوَالٌ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَحَيْرًا أَمَلًا.

س ۱۸ / آیه ۴۶

دارائی و فرزندان، زینت زندگی دنیا هستند و کارهای شایسته ماندنی، از نظر پاداش، نزد پروردگارت بهتر و امید آن بیشتر است.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ

لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ.

س ۲۹ / آیه ۶۴

این زندگی دنیا (چیزی) جز با زیچه و سرگرمی نیست. اگر می دانستند، زندگی حقیقی در سرای آخرت است.

قُلْ إِنْ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَتَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ.

س ۳۴ / آیه ۳۶

بگو: پروردگار من روزی را برای هر که بخواهد گشایش می دهد و (برای هر که بخواهد) تنگ می گیرد، ولی بیشتر مردم نمی دانند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ.

س ۲ / آیه ۱۷۲

ای کسانی که ایمان آورده اید! از روزیهای پاکیزه ای که به شما داده ایم بخورید، و اگر خدا را می پرستید، او را سپاسگزاری کنید.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ.

س ۷ / آیه ۳۲

بگو: چه کسی زینت خدا را که برای بندگانش پدید آورده با روزیهای پاکیزه، حرام کرده است؟ بگو: این چیزها در زندگی دنیا متعلق به کسانی است که

ایمان آورده‌اند، و روز قیامت مخصوص آنان است. بدینسان آیه‌ها را برای گروهی که دانا هستند شرح می‌دهیم.

۱۷۹۶ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ! مَا أَحَدٌ مِنَ الْأُولَىٰ وَالْآخِرِينَ إِلَّا وَهُوَ يَتَمَتَّى يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَّهُ لَمْ يُعْظَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا قُوْتًا.

لتالی الاخبار ۱/۴۹ جامع الاخبار/۲۰۷ روضة المتقین ۱۲/۱۸۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: ای علی! هیچیک از گذشتگان و

آیندگان نیست مگر اینکه روز قیامت آرزو کند کاش از دنیا فقط به اندازه قوتی به او داده می‌شد.

۱۷۹۷ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا تَعْدِيَنَّ عِنْدَ اللَّهِ مِثْلَ جَنَاحِ بَعُوضَةٍ مَا أُعْطِيَ كَافِرًا وَلَا مُنَافِقًا مِنْهَا شَيْئًا.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم البحار ۷۷/۱۴۲ تحف العقول ۴۰/

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: اگر دنیا نزد خداوند با مانند

بال پشه‌ای برابری می‌کرد، خدا چیزی از آن را به کافر و منافق نمی‌داد.

۱۷۹۸ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَلرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تَكْثِرُ الْهَمَّ وَالْحُزْنَ وَالزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا يُرِيحُ الْقَلْبَ وَالْبَدْنَ.

البحار ۷۳/۱۲۰

— رسول خدا (ص) فرمود: رغبت به دنیا، حزن و اندوه را بسیار

می‌کند، و بی رغبتی به دنیا روح و جسم را آسوده می‌سازد.

۱۷۹۹ — من مواعظ موسى بن جعفر عليه السلام: يَا هِشَامُ! إِنَّ مَثَلَ الدُّنْيَا مَثَلُ الْحَيَّةِ مَثَلًا لَيْسَ وَفِي جَوْفِهَا السَّمُّ الْقَاتِلُ، تَحْدَرُهَا الرِّجَالُ دَوًّا وَالْعُقُولُ وَيُهْوِي إِلَيْهَا الصَّبِيَانُ بِأَيْدِيهِمْ.

البحار ۷۸/۳۱۱ انوار الهداية ۷۳/ تحف العقول ۳۹۶/

— از پندهای موسی بن جعفر (ع) است: ای هشام! مثل دنیا مثل مار است که لمس کردن آن نرم ولی درونش زهر کشنده است. مردان عاقل از آن می ترسند ولی کودکان دست خود را بسوی آن دراز می کنند.

۱۸۰۰ — قال علي عليه السلام: يا دنیا ابي تعرضت أم إلي تشوقت هيهات هيهات غري غري قدبتك ثلاثة، لأرجعة لي فيك، فعمرك قصير، وعيشك حزين وخطرك كبير، آه من قلة الزاد ووحشة الطريق.

البحار ۲۳/۷۸

— علی (ع) فرمود: ای دنیا، ای دنیا! آیا خود را به من عرضه می کنی یا به من علاقه داری؟ هرگز وقت تو نیاید! دیگری را بفریب. من تو را سه بار طلاق گفته و دیگر به تو رجوع نمی کنم. عمر تو کوتاه و زندگی پست و خطرت بزرگ است. آه از کمی توشه و بیم راه!

۱۸۰۱ — قال علي عليه السلام: إحدروا الدنيا فإن في حلالها حساباً وفي حرامها عقاباً وأولها عناء وآخرها فناء... الخبر.

البحار ۲۳/۷۸

— علی (ع) فرمود: از دنیا برحذر باشید که در حلال آن حساب و در حرامش کیفر است. آغازش رنج و زحمت و پایانش نابودی است.

۱۸۰۲ — عن النبي صلى الله عليه وآله: يا علي الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر.

روضة المنتبين ۱۷۵/۱۲ المحجة البيضاء ۳۵۳/۵ البحار ۱۹۴/۸۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است: ای علی! دنیا زندان مؤمن و بهشت کافر است.

۱۸۰۳ — عن علي عليه السلام: الدُّنْيَا تَغْرُ وَتَضُرُّ وَتَمُرُّ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۶۹ / الصالح / ۵۴۸ / غررالحکم / ۲۱ / البحار / ۷۳ / ۱۱۹

— از علی (ع) نقل شده است: دنیا می فریبد و زیان می رساند و

می گذرد.

۱۸۰۴ — عن ابي سليمان عن ميسر قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: إنَّ

الدُّنْيَا يُعْطِيهَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ أَحَبَّ وَمَنْ أَبْغَضَ وَإِنَّ الْإِيمَانَ لَا يُعْطِيهِ إِلَّا مَنْ أَحَبَّهُ.

الكافي / ۲ / ۲۱۵

— از ابوسلیمان، از میسر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود:

خداوند دنیا را به دوستان و دشمنانش می دهد، ولی ایمان را جز به دوستانش نخواهد

داد.

۱۸۰۵ — قال امير المؤمنين عليه السلام: إِنَّمَا سُمِّيَتْ الدُّنْيَا دُنْيَا لِأَنَّهَا أَذْنِي

مِنْ كُلِّ شَيْءٍ... الخبير. مركز تحقيق كتاب پير علوم اسلامی

لثالي الاخبار / ۱ / ۴۸ تفسير نور الثقلين / ۱ / ۵۶۰ في حديث

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: دنیا را بدان جهت دنیا نام نهاده اند که

از هر چیزی پست تر است...

۱۸۰۶ — عن علي عليه السلام: كَفَاكَ مِنْ عُيُوبِ الدُّنْيَا أَنْ لَا تَبْقَى.

الاثنا عشرية / ۲۲

— از علی (ع) نقل شده است: از عیبهای دنیا برای تو همین بس

که باقی نمی ماند.

۱۸۰۷ — في حديث عن علي بن الحسين عليهما السلام... قَالَ الْمَسِيحُ

عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْحَوَارِيِّينَ: إِنَّمَا الدُّنْيَا قَنْظَرَةٌ قَاغِبْرُوهَا وَلَا تَعْمُرُوهَا.

امالي المفيد / ۳۴ / البحار / ۷۳ / ۹۳ الخصال / ۱ / ۶۵

— در حدیثی از علی بن الحسین (ع) نقل شده است که مسیح (ع) به حواریون فرمود: دنیا پل است، از آن عبور نمائید و آن را آباد مکنید.

۱۸۰۸ — و روی ان جبرئیل علیه السلام قال لنوح: يا أَطْوَلُ الْأَنْبِيَاءِ عُمرًا، كَيْفَ وَجَدْتَ الدُّنْيَا قَالَ: كَدَارَ لَهَا بَابَانِ دَخَلْتُ مِنْ أَحَدِهِمَا وَخَرَجْتُ مِنَ الْآخِرِ.

مجموعه ورام ۱۳۱/۱ المحجة البيضاء ۳۵۷/۵

— روایت شده که جبرئیل به نوح گفت: ای سالمندترین پیامبران! دنیا را چگونه یافتی؟ گفت: مانند خانه‌ای که دو درب داشته باشد، از یکی وارد شده و از دیگری خارج کردم.

۱۸۰۹ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: نِعَمَ الْعَوْنُ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ.

الفقيه ۹۴/۳ الكافي ۷۲/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دنیا کمک خوبی برای آخرت است.

۱۸۱۰ — عن ابي عبد الله عليه السلام: حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ.

الوسائل ۳۰۹/۱۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است: ریشه هر گناهی محبت دنیا است.

۱۸۱۱ — عن علي عليه السلام: إِنَّ كُتُبَكُمْ تُجِبُونَ اللَّهَ فَأَخْرِجُوا مِنْ قُلُوبِكُمْ حُبَّ الدُّنْيَا.

غرر الحکم ۲۷۸/

— از علی (ع) نقل شده است: اگر خدا را دوست می‌دارید محبت دنیا را از دل‌هایتان بیرون کنید.

۱۸۱۲ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَثَلُ الدُّنْيَا كَمَثَلِ مَاءِ الْبَحْرِ كُلَّمَا شَرِبَ مِنْهُ الْعَطْشَانُ أَزْدَادَ عَطْشًا حَتَّى يَمُوتَ.

المحجة البيضاء ۳۶۷/۵ الكافي ۱۳۶/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: مثل دنیا همچون مثل آب دریاست که شخص تشنه هر چه از آن بنوشد تشنگی اش بیشتر می شود و سرانجام او را می کشد.

۱۸۱۳ — عن علي عليه السلام: الدُّنْيَا سَمٌّ يَا كُلُّهُ مَنْ لَا يَعْرِفُهُ.

غررالحکم ۵۲/

— از علی (ع) نقل شده است: دنیا زهری است که هر که آن را نشناسد می خورد.

۱۸۱۴ — وقال صلى الله عليه وآله: يَشُوكُ ابْنُ آدَمَ: مَالِي مَالِي، وَهَلْ لَكَ مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا تَصَدَّقْتَ فَأَنْصَيْتَ أَوْ أَكَلْتَ فَأَفْتَيْتَ، أَوْ لَبِستَ فَأَبْلَيْتَ.

المحجة البيضاء ۴۲/۶

— پیامبر (ص) فرمود: پسر آدم می گوید: دارائی من! دارائی من! راستی آیا تو جز آنچه صدقه داده و از خود گذرانده ای یا خورده و تمام کرده ای یا پوشیده و کهنه نموده ای چیزی داری؟!

۱۸۱۵ — عن أمير المؤمنين عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الدِّينَارَ وَالذَّرْهَمَ أَهْلَكَمَا مَنْ كَانَ قَبْلَكَمَا وَهُمَا مُهْلِكَاكُمْ.

البحار ۲۳/۷۳ مشکوٰۃ الأنوار ۱۲۶/۱۱ الوسائل ۳۱۹/۱۱ تفسیر نورالقلین ۲۱۴/۲ الخصال

۴۳/۱ الكافي ۳۱۶/۲

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: درهم و دینار، پیشینیان شما را هلاک کرد و شما را نیز هلاک خواهد ساخت.

۱۸۱۶ — عن النبي صلى الله عليه وآله: إِنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ فِتْنَةٌ وَإِنَّ فِتْنَةَ أُمَّتِي الْمَالُ.

الاشعشعية / ۱۶

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هر امتی آزمایشی دارد و آزمایش امت من مال است.

۱۸۱۷ — عن علي عليه السلام: كُنْ عَاقِلًا فِي أَمْرِ دِينِكَ جَاهِلًا فِي أَمْرِ دُنْيَاكَ.

غررالحكم / ۵۶۶

— از علی (ع) نقل شده است: در کار دین خود خردمند و در کار دنیایت نادان باش.

۱۸۱۸ — عن علي عليه السلام: إِنَّكُمْ إِنْ رَغِبْتُمْ فِي الدُّنْيَا أَفْتَيْتُمْ أَعْمَارَكُمْ فِيمَا لَا تَبْقَوْنَ لَهُ وَلَا يَبْقَى لَكُمْ.

غررالحكم / ۲۹۲

— از علی (ع) نقل شده است: اگر به دنیا رغبت نشان دهید عمر خود را در چیزی به پایان برده‌اید که نه شما برای آن باقی می‌مانید و نه آن برای شما باقی می‌ماند.

۱۸۱۹ — عن الصادق عليه السلام: إِذَا صَلَّحَ أَمْرُ دُنْيَاكَ فَاتَّهَمَ دِينَكَ.

البحار ۲۴۲/۷۸ تحف العقول / ۲۶۷

— امام صادق (ع) فرمود: هرگاه کار دنیای تو اصلاح شد دین خود را متهم بدان.

۱۸۲۰ — عن ابن مسعود: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَامَ عَلَى حَصِيرٍ فَقَامَ وَقَدْ أَثْرَفِي جَسَدِهِ فَقَالُوا: لَوْ أَمَرْتَنَا أَنْ نَبْسُطَ لَكَ وَنَعْمَلَ فَقَالَ: مَا لِي

وَلِلدُّنْيَا وَمَا أَنَا وَالْدُّنْيَا إِلَّا كَرَائِبٍ اسْتَنْظَلْتُ تَحْتِ شَجَرَةٍ ثُمَّ رَاحَ أُوتِرَ كَهَا.

البحار ۶۸/۷۳

— از ابن مسعود نقل شده است که رسول خدا (ص) روی حصیری خوابیده بود. وقتی برخاست حصیر در بدنش تأثیر گذاشته بود. اصحاب گفتند: کاش می فرمودی فرشی برای تو پهن می کردیم و کاری انجام می دادیم. فرمود: مرا با دنیا چه کار؟! من در دنیا مانند سواری هستم که زیر سایه درختی نشسته سپس آن را رها کرده و می رود.

۱۸۲۱ — عن النبي صلى الله عليه وآله: إِذَا عَظَّمْتَ أُمَّتِي الدُّنْيَا نَزَعَ اللَّهُ

مِنْهَا هَيْبَةَ الْإِسْلَامِ.

مجموعه ورام ۷۵/۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرگاه امت من دنیا را بزرگ

بشمارد خداوند عظمت اسلام را از او می گیرد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۰۱

الدنيا والآخرة دنيا و آخرت

۱۸۲۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا قَدَارٌ تَحَلَّتْ

مُدْبِرَةٌ وَالْآخِرَةُ قَدَارٌ تَحَلَّتْ مُقْبِلَةٌ، أَلَا وَإِنَّكُمْ فِي يَوْمِ عَمَلٍ لِاحْسَابٍ فِيهِ وَيُوشِكُ أَنْ تَكُونُوا فِي يَوْمٍ حِسَابٍ لَيْسَ فِيهِ عَمَلٌ ... الخبير.

البحار ۱۹۰/۷۷

— پیامبر خدا (ص) فرمود: آگاه باشید! دنیا کوچ کرده و به شما

پشت نموده و آخرت کوچ نموده و به شما روی آورده است. بدانید، شما در روزی قرار دارید که در آن عمل است و حساب نیست، و به زودی در روزی قرار می گیرید که در آن حساب است و عمل نیست...

۱۸۲۳ - عن امیر المؤمنین علیه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا الدُّنْيَا دَارُ مَجَازٍ وَالْآخِرَةُ دَارُ قَرَارٍ فَخُذُوا مِنْ مَمَرِكُمْ لِمَمَرِكُمْ، وَلَا تَهْتِكُوا أَسْرَارَكُمْ عِنْدَ مَنْ يَعْلَمُ أَسْرَارَكُمْ وَأَخْرِجُوا مِنَ الدُّنْيَا قُلُوبَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَخْرُجَ مِنْهَا أَبْدَانُكُمْ فِيهَا اخْتَبِرْتُمْ وَلَيَغَيِّرَهَا خُلُقَتُمْ، إِنَّ الْمَرْءَ إِذَا هَلَكَ قَالَ النَّاسُ مَا تَرَكَ؟ وَقَالَتِ الْعَالَمِيَّةُ: مَا قَدَّمَ؟ لِلَّهِ آبَاؤُكُمْ فَقَدَّمُوا بَعْضًا يَكُنْ لَكُمْ وَلَا تُخَلِّفُوا كُفْلًا فَيَكُونَ عَلَيْكُمْ.

نهج البلاغه (فیض) / ۶۴۴ (الصالح) / ۳۲۰

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: ای مردم! دنیا خانه عبور و آخرت سرای ماندن است. بنابراین از گذرگاه خود برای قرارگهاتان برگزید، و پیش کسی که اسرار شما را می‌داند پرده‌داری نکنید، و قبل از آنکه بدن شما از دنیا بیرون رود دل خود را از آن خارج سازید، زیرا شما در دنیا مورد آزمایش قرار گرفته و برای غیر آن آفریده شده‌اید. آدمی وقتی از دنیا می‌رود مردم می‌گویند: چه چیز به جای گذاشته است؟ ولی فرشتگان می‌گویند: چه پیش فرستاده است؟ خدا پدرتان را پیامرزد، بخشی (از مال خود) را پیش فرستید که به سود شماست، و همه را بر جای مگذارید که به زیان شما خواهد بود.

۱۸۲۴ - قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ كَالْمَغْرِبِ وَالْمَشْرِقِ فَإِذَا قَرُبْتَ مِنْ وَاحِدَةٍ بَعُدْتَ مِنَ الْآخَرِي.

الاثنا عشرية / ۳۷

— پیامبر (ص) فرمود: دنیا و آخرت مانند مشرق و مغرب هستند، هرگاه به یکی نزدیک شوی از دیگری دور خواهی شد.

۱۸۲۵ - عن علي عليه السلام: مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا حَسِيرَتَهُمَا.

غررالحکم / ۶۴۳

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه آخرتش را به دنیا بیاید بفروشد در هر دو زیان کرده است.

۱۸۲۶ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ أَصْبَحَ وَأَمْسَى وَالدُّنْيَا أَكْبَرُ هَمِّهِ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى الْفَقْرَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَشَتَّتْ أَمْرَهُ وَلَمْ يَتَلْ مِنْ الدُّنْيَا إِلَّا مَا قَسِمَ لَهُ وَمَنْ أَصْبَحَ وَأَمْسَى وَالْآخِرَةُ أَكْبَرُ هَمِّهِ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى الْغِنَى فِي قَلْبِهِ وَجَمَعَ لَهُ أَمْرَهُ.

البحار ۱۷/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که صبح و شام بزرگترین هدفش دنیا باشد خداوند فقر را در برابر چشمانش قرار می‌دهد و کارش را پراکنده می‌کند و از دنیا فقط به آنچه قسمت او گردیده است نایل می‌شود، و هر که صبح و شام بزرگترین هدفش آخرت باشد خداوند بی‌نیازی را در دلش قرار می‌دهد و به کارش سامان می‌بخشد.

۱۸۲۷ - عن علي عليه السلام: مَنْ عَمَرَ دُنْيَاهُ أَفْسَدَ دِينَهُ وَآخِرَتَهُ.

غررالحکم ۶۸۹/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که دنیای خود را آباد کند دین و آخرت خویش را تباه کرده است.

۱۸۲۸ - عن ابي الحسن الثالث عن آبائه عليهم السلام قال أمير المؤمنين عليه السلام: مَنْ أَصْبَحَ وَالْآخِرَةُ هَمُّهُ اسْتَفْنَى بِغَيْرِ مَالٍ وَاسْتَأْنَسَ بِغَيْرِ أَهْلِ وَعَزَّ بِغَيْرِ عَشِيرَةٍ.

البحار ۳۱۸/۷۰

— از حضرت ابوالحسن، امام هادی (ع)، از پدرانش نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هر که صبح برخیزد و هدفش آخرت باشد، بدون داشتن مال بی‌نیاز می‌گردد و بدون داشتن خانواده انس می‌گیرد و بدون داشتن عشیره عزیز می‌شود.

۱۸۲۹ - عن علي عليه السلام: إِنَّ الدُّنْيَا قَدْ أَذْبَرَتْ أَذْنَتَ بَدَاعٍ وَإِنَّ الْآخِرَةَ قَدْ أَقْبَلَتْ وَأَشْرَفَتْ بِإِطْلَاعٍ.

غررالحکم ۲۵۸/

— از علی (ع) نقل شده است: راستی! دنیا پشت کرده و وداع خود را اعلام داشته و آخرت روی آورده و نزدیک است آشکار شود.

۱۸۳۰ — عن علي عليه السلام: إِذَا بَلَغْتُمْ نِهَآيَةَ الْأُمَالِ فَأَذْكُرُوا بَغْتَاتِ

الْآجَالِ.

غررالحكمه / ۳۱۱

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه به آخرین درجه آرزوها رسیدید از اجلهای ناگهانی یاد کنید.

۱۸۳۱ — عن ابي حمزة عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ عَلِيُّ بْنُ

الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: إِنَّ الدُّنْيَا قِدَارٌ تَحَلَّتْ مُدْبِرَةٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ قِدَارٌ تَحَلَّتْ مُقْبِلَةٌ وَلِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا بَنُونَ، فَكُونُوا مِنْ آبْنَاءِ الْآخِرَةِ وَلَا تَكُونُوا مِنْ آبْنَاءِ الدُّنْيَا... الحديث.

جامع السعادات ۲۹/۲ الكافي ۱۳۱/۲ البحار ۴۳/۷۳ المحجة البيضاء ۳۶۵/۵

— از ابو حمزه از امام باقر (ع) نقل شده که علی بن الحسین (ع)

فرمود: دنیا کوچ کرده و پشت نموده و آخرت کوچ نموده و روی آورده است و هریک از این دو فرزندان دارند، شما از فرزندان آخرت باشید و از فرزندان دنیا مباشید...

۱۸۳۲ — عن ابي الحسن الثالث (الامام الهادي) عليه السلام قال:

النَّاسُ فِي الدُّنْيَا بِالْأَمْوَالِ وَفِي الْآخِرَةِ بِالْأَعْمَالِ.

الدرة الباهرة / ۴۱ البحار / ۳۶۹/۷۸

— از حضرت ابوالحسن امام هادی (ع) نقل شده که فرمود: مردم

در دنیا با اموال سرو کار دارند و در آخرت با اعمال.

۱۸۳۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ أَضْرَّ

بِآخِرَتِهِ.

الوسائل ۳۰۹/۱۱ البحار ۸۱/۷۳ كتر الفوائد ۱۶/

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه دنیای خود را دوست داشته باشد به آخرتش زیان زده است.

۱۸۳۴ — وعنه (ای عن رسول الله صلی الله علیه وآله): مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ أَضْرَبَ بِآخِرَتِهِ وَمَنْ أَحَبَّ آخِرَتَهُ أَضْرَبَ بِدُنْيَاهُ فَأَيُّرُوا مَا يَبْقَى عَلَى مَا يَفْنَى.

المحجة البيضاء ۳۵۳/۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرکه دنیای خود را دوست داشته باشد به آخرتش زیان زده، و هرکه آخرت خود را دوست داشته باشد به دنیایش زیان زده است، بنابراین شما آنچه را که باقی می ماند، بر آنچه که فناپذیر است برتری دهید.

۱۸۳۵ — عن علي بن الحسين عليهما السلام: الدُّنْيَا سِنَةٌ وَالْآخِرَةُ يَفْقَظَةٌ وَنَحْنُ بَيْنَهُمَا أَضْغَاثُ أَخْلَامٍ.

مجموعه ورام ۲۴/۲

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

— از علی بن الحسین (ع) نقل شده است: دنیا خواب و آخرت بیداری است و ما میان این دو، خوابهایی آشفته ایم.

۱۸۳۶ — قال الحسن عليه السلام: مَنْ أَحَبَّ الدُّنْيَا ذَهَبَ خَوْفُ الْآخِرَةِ عَنْ قَلْبِهِ... الخبر.

لآلئ الاخبار ۱/۱

— امام حسن (ع) فرمود: هرکه دنیا را دوست داشته باشد ترس آخرت از دلش بیرون می رود...

۱۸۳۷ — عن النبي صلی الله علیه وآله: يَا عَلِيُّ شَرَّ النَّاسِ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهُ وَشَرُّ مِنْ ذَلِكَ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ.

مستدرک الوسائل ۲/۳۲۵ مکارم الاخلاق ۴۳۳ البحار ۷۷/۴۶

— از پیامبر (ص) نقل شده است: ای علی! بدترین مردم کسی است که آخرتش را به دنیایش بفروشد، و بدتر از آن کسی است که آخرتش را به دنیای دیگری بفروشد.

۱۸۳۸ — عن علي عليه السلام: مَرَارَةُ الدُّنْيَا حَلَاوَةٌ الْآخِرَةُ وَحَلَاوَةُ الدُّنْيَا مَرَارَةُ الْآخِرَةِ.

نهج البلاغة (فیض) ۱۱۸۶/ (الصالح) ۵۱۲/ البحار ۸۲/۱۴۴

— از علی (ع) نقل شده است: تلخی دنیا شیرینی آخرت است و شیرینی دنیا تلخی آخرت.

۱۸۳۹ — عن علي عليه السلام: أَمِيكَ مِنَ الْمَالِ بِقَدْرِ ضَرُورَتِكَ وَقَدِّمِ الْفَضْلَ يَوْمَ فَاتِكَ.

غررالحکم / ۱۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: از مال (خویش) به قدر ضرورت نگهدار و زیادی آن را برای روز نیازمندیت پیش فرست.

۱۸۴۰ — عن علي عليه السلام: ثَوَابُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ مِنْ نَعِيمِ الدُّنْيَا.

الانناعشربة / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: پاداش آخرت بهتر از نعمت دنیا است.

۱۸۴۱ — عن علي عليه السلام: كُنْ فِي الدُّنْيَا بِبَدَنِكَ وَفِي الْآخِرَةِ بِقَلْبِكَ وَعَمَلِكَ.

غررالحکم / ۵۶۶

— از علی (ع) نقل شده است: با تن و جسم خود در دنیا باش و با اندیشه و کردارت در آخرت.

۱۸۴۲ — عن الحسن بن علي بن أبي طالب عليهما السلام أنه قال:
إِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَمَا تَعْمَلُ لِآخِرَتِكَ كَمَا أَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا.

مستدرک الوسائل ۱۸/۱ جامع احادیث الشيعة ۱/۴۱۵

— از حسن بن علی بن ابی طالب علیهم السلام نقل شده که فرمود:
برای دنیای خود چنان کار کن که گویا همیشه زنده ای، و برای آخرت چنان کار کن
که گویا فردا می میری.

۱۸۴۳ — عن علي عليه السلام: مَنْ أَصْلَحَ أَمْرَ آخِرَتِهِ أَصْلَحَ اللَّهُ لَهُ
أَمْرَ الدُّنْيَا.

غررالحکم ۶۸۹/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس کار آخرتش را اصلاح نماید
خداوند کار دنیای او را اصلاح خواهد کرد.

مرکز تحقیقات کاتب پیرامون رسداری

کسب حلال و حرام

الكسب الحلال والحرام

۱۸۴۴ — عن الصادق عن أبيه من آياته عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْعِبَادَةُ سَبْعُونَ جُزْءً أَفْضَلُهَا جُزْءٌ طَلَبُ الْحَلَالِ.

تفسیر نور الثقلین ۱/۴۰ مستدرک الوسائل ۲/۴۱۵ الفصول المهمة ۳۳۳ البحار ۱۰۳/۷۰

— از امام صادق (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول
خدا (ص) فرمود: عبادت هفتاد جزء است که برترین جزء آن طلب کردن (مال) حلال
است.

۱۸۴۵ — عن علي عليه السلام: أَفْضَلُ الْمَالِ مَا اكْتَسَبَ مِنْ حِلِّهِ.

غررالحکم ۱۸۰/

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین مال ها مالی است که از راه

حلال بدست آمده است.

۱۸۴۶ — عن ابی عبد اللہ علیہ السلام قال: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُسْتَجَابَ دُعَاؤُهُ فَلْيُطَيِّبْ كَسْبَهُ. وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: تَرَكْتُ لُقْمَةَ حَرَامٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ صَلَاةِ النَّبِيِّ رُكْعَةً تَطَوُّعًا.

البحار ۳۷۳/۹۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که مستجاب شدن دعایش او را شادمان می کند باید کسب خود را پاکیزه گرداند. و فرمود: نخوردن یک لقمه حرام، نزد خدا محبوبتر از دو هزار رکعت نماز مستحب است.

۱۸۴۷ — عن امیر المؤمنین علیہ السلام: إِنَّ أَعْظَمَ الْحَسْرَاتِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَسْرَةُ رَجُلٍ كَسَبَ مَالًا فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ، فَوَرِثَهُ رَجُلٌ فَأَنْفَقَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ فَدَخَلَ بِهِ الْجَنَّةَ وَدَخَلَ الْأَوْلَىٰ بِهِ النَّارَ.

البحار ۱۲/۱۰۳ نهج البلاغه (فیض) ۱۲۷۶/ (الصالح) ۵۵۲/ تفسیر نور الثقلین ۱۵۲/۱

— از امیر المؤمنین (ع) نقل شده است: بزرگترین حسرتها روز قیامت حسرت کسی است که مالی در غیر راه اطاعت خدا بدست آورده و دیگری آن را به ارث برده و در راه اطاعت خدا خرج کرده و به سبب آن وارد بهشت شده ولی شخص نخستین بوسیله آن وارد دوزخ گردیده است.

۱۸۴۸ — عن النبی صلی اللہ علیہ وآلہ: يَا أَبَادِرْ مَنْ لَمْ يُبَالِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَ الْمَالَ لَمْ يُبَالِ اللَّهُ مِنْ أَيْنَ أَدْخَلَهُ النَّارَ.

مجموعه ورام ۶۲/۲ البحار ۸۶/۷۷

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: ای ابودر! هر که باک نداشته باشد از کجا مال به دست آورده، خدا باک ندارد از کجا او را وارد دوزخ کند.

۱۸۴۹ — عن ابی شعیب یرفعه إلی ابی عبد اللہ علیہ السلام قال: أَوْرَعُ

النَّاسِ مَنْ وَقَفَ عِنْدَ الشُّبْهَةِ... الحديث.

الوسائل ۱۱۸/۱۸ البحار ۲/۲۵۸

— ابوشعيب سند را به امام صادق (ع) می‌رساند که آن حضرت فرمود: پارساترین مردم کسی است که هنگام شبهه باز ایستد...

۱۸۵۰ — ... عن ابي سعيد الزهري، عن ابي جعفر عليه السلام قال:

الْوُقُوفُ عِنْدَ الشُّبْهَةِ خَيْرٌ مِنَ الْإِفْتِحَامِ فِي الْهَلَكَةِ... الخبر.

الفصول المهمة / ۲۰۰ الوسائل ۱۱۲/۱۸

— از ابوسعید زهری از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: باز ایستادن به هنگام شبهه، بهتر از وارد شدن در هلاکت است...

۱۸۵۱ — عن علي عليه السلام: يَسُّ الطَّعَامُ الْحَرَامُ.

غردالحکم ۳۴۱/

— از علی (ع) نقل شده است: حرام، بدطعامی است.

۱۸۵۲ — ... عن ابي بصير قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول: مَنْ

أَكَلَ مَا نَ أَحَبَّ ظُلْمًا وَلَمْ يَرُدَّهُ إِلَيْهِ أَكَلَ حُدُوءَ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

البحار ۳۳۱/۷۵ الوسائل ۳۴۲/۱۱ تفسیر نور الثقلین ۱/۴۴۹ الکافی ۲/۳۳۳

— ابوبصیر می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر که از روی ستم مال برادرش را بخورد و آن را به او بازنگرداند روز قیامت پاره آتش خواهد خورد.

۱۸۵۳ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله قال: أَلْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ

لَا يَجِلُّ مَالُهُ إِلَّا عَنْ طَيْبِ نَفْسٍ مِثْهُ.

مستدرک الوسائل ۳/۱۴۶

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: مسلمان، برادر مسلمان

است. مال او جز با رضایت خاطرش حلال نیست.

۱۸۵۴ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام انه قال في حديث: وَلَا يَجُوزُ أَخْذُ مَالِ الْمُسْلِمِ بِغَيْرِ طَيْبِ نَفْسٍ مِنْهُ.

مستدرک الوسائل ۱۴۵/۳

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که در حدیثی فرمود: گرفتن مال مسلمان بدون رضایت خاطر او روا نیست.

۱۸۵۵ — قال النبي صلى الله عليه وآله: مَا اجْتَمَعَ الْحَرَامُ وَالْحَلَالُ إِلَّا غَلَبَ الْحَرَامُ الْحَلَالَ.

غوالي الاكبي ۱۳۲/۲ سفينة البحار ۲۳/۱

— پیامبر (ص) فرمود: حلال و حرام هرگز جمع نمی شوند مگر آنکه حرام بر حلال غلبه می یابد.

۱۸۵۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِذَا وَقَعَتِ اللَّقْمَةُ مِنْ حَرَامٍ فِي جَوْفِ الْعَبْدِ لَعْنَتُهُ كُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ... الحديث. هـ

مشکوٰة الانوار ۳۱۵/۱۰۳ البحار ۱۲/۱۰۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه لقمه حرام در شکم بنده قرار گرفت، فرشتگان آسمان و زمین او را لعنت می کنند...

۱۸۵۷ — عن داود الصرمي قال: قال ابوالحسن عليه السلام: يَا دَاوُدُ إِنَّ الْحَرَامَ لَا يَتِيمِي وَإِنْ نَمَى لِأَيَّارِكُ لَهُ فِيهِ وَمَا أَنْفَقَهُ لَمْ يُؤَجَّرْ عَلَيْهِ وَمَا خَلَفَهُ كَانَ زَادَهُ إِلَى النَّارِ.

الكافي ۱۲۵/۵

— حضرت ابوالحسن (ع) به داود صرمی فرمود: ای داود! حرام، زیاد نمی‌شود و اگر زیاد شود برای انسان برکت ندارد، و در برابر آنچه انفاق می‌کند به او پاداش نمی‌دهند، و آنچه از خود بجای گذاشته توشه او بسوی دوزخ است.

۱۸۵۸ — عن النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً حَرَامًا لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَلَمْ يُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا وَكُلُّ لَحْمٍ يُبَيْتُهُ الْحَرَامُ قَالَتِ الْأُولَى بِهِ.

سفينة البحار ۲۴/۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هر که لقمه حرامی بخورد چهل شب نمازش پذیرفته نمی‌شود و چهل صبح دعایش مستجاب نمی‌گردد، و هر گوشتی که بوسیله حرام می‌روید آتش به آن سزاوارتر است.

۱۸۵۹ — عن النبي صلى الله عليه وآله: الْعِبَادَةُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبِنَاءِ عَلَى الرَّمْلِ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

عددة الداعي ۱۴۱/ البحار ۲۵۸/۸۴

— از پیامبر (ص) نقل شده است: عبادت با حرام‌خواری مانند ساختن بنا بر روی ریگ است.

۱۸۶۰ — عن أبي الحسن موسى عليه السلام قال: قَالَ أَبِي عَلَيْهِ السَّلَامُ لِيَبْقِيَ وُلْدِهِ: إِتَاكَ وَالْكَسَلَ وَالضَّجَرَ فَإِنَّهُمَا يَمْتَعَانِكَ مِنْ حَقِّكَ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

الكافي ۸۵/۵

— از حضرت ابوالحسن موسی بن جعفر (ع) نقل شده که فرمود: پدرم به یکی از فرزندانم فرمود: از تنبلی و دل‌تنگی پرهیز که ترا از نصیب دنیا و آخرت بازمی‌دارند.

۲۰۳

ارزش کار و کارگر در اسلام قيمة العمل والعامل في الاسلام

۱۸۶۱ - علي بن محمد رفعه قال: قال امير المؤمنين عليه السلام: إن الأشياء لما ازدهت ازدهت الكسل والعجز فتتجا بيتهما الفقر.

الكافي ۸۶/۵

— علي بن محمد می گوید: امیرالمؤمنین (ع) فرموده است: هنگامی که موجودات جفت گردیدند، تنبلی و ناتوانی با یکدیگر جفت شدند و فقر از آن دو بوجود آمد.

۱۸۶۲ - عن الباقر عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من أحيأ مواتاً فهو له.

الكافي ۲۷۹/۵

— از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که زمین مرده ای را زنده کند، آن زمین به او اختصاص خواهد داشت.

۱۸۶۳ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من غرس شجراً أو حفراً وأدياً بدءاً ثم يسبقه إليه أحد وأحياً أرضاً ميتةً فهي له قضاءً من الله ورسوله صلى الله عليه وآله.

الكافي ۲۸۰/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که از آغاز بدون آنکه کسی بر او سبقت بگیرد، درختی بکارد یا نهری حفر نماید و زمین مرده ای را زنده کند، آن چیز به حکم خدا و پیامبرش به او اختصاص خواهد داشت.

۱۸۶۴ - عن النبي صلى الله عليه وآله: أنه قال: أعط الأجير حقه قبل أن يجف عرقه.

مستدرک الوسائل ۵۰۸/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است که فرمود: دستمزد کارگر را پیش از آنکه عرقش خشک شود بپرداز.

۱۸۶۵ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ ظَلَمَ أَجيراً أَجْرَهُ أَخْبَطَ اللهُ عَمَلَهُ وَحَرَّمَ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَيِّرَةِ حُمْسِيَانَةَ عَامٍ.

مکارم الاخلاق / ۴۲۸

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرکس به کارگری در مورد دستمزدش ستم روا دارد خداوند عمل او را تباه می‌کند و بوی بهشت را که از فاصله پانصد سال راه استشمام می‌شود بر او حرام می‌گرداند.

۱۸۶۶ — عن ابي عبد الله عن ابيه عن آباءه عليهم السلام، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: مَلْعُونٌ مَنْ ظَلَمَ أَجيراً الْجُرْتَةَ.

دعائم الاسلام ۷۴/۲ مستدرک الوسائل ۵۰۸/۲

— از امام صادق (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ملعون است کسی که به کارگری در مورد دستمزدش ستم روا دارد.

۲۰۴

الرزق روزی

۱۸۶۷ — عن امير المؤمنين عليه السلام: يَابْنَ آدَمَ مَا كَسَبْتَ فَوْقَ قُوَّتِكَ فَأَنْتَ فِيهِ خَازِنٌ لِيَغْتَبِكَ.

نهج البلاغه (فيض) / ۱۱۶۵ (الصالح) / ۵۰۳ الوسائل / ۱۱ / ۳۱۷ البحار / ۷۳ / ۱۴۴

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: ای پسر آدم! تو در آنچه بیش از خوراک خود بدست می‌آوری، خزانه دار دیگران هستی.

۱۸۶۸ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَا سَدَّ اللهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَيَّ مُؤْمِنٍ

بَابِ رِزْقِ إِلاَّ فَتَحَ اللهُ لَهُ مَا هُوَ خَيْرٌ مِنْهُ.

الوسائل ۳۳/۱۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند دری از روزی را به روی مؤمنی نمی‌بندد مگر آنکه دری بهتر از آن به روی او می‌گشاید.

۱۸۶۹ — عن علي عليه السلام: لَمْ يَنْقُتْ نَفْساً مَا قُدِّرَ لَهَا مِنَ الرِّزْقِ.

غررالحکم / ۶۰۰

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس هرچه روزی برای او مقدر شده است از دست وی نمی‌رود.

۱۸۷۰ — عن علي عليه السلام: لَنْ يَسْبِقَكَ عَنْ رِزْقِكَ طَالِبٌ.

غررالحکم / ۵۹۱

— از علی (ع) نقل شده است: هرگز جوینده‌ای بر روزی تو سبقت نمی‌گیرد.

مرکز تحقیقات کاتبین علوم اسلامی

۱۸۷۱ — عن علي عليه السلام: ضَمَّنَ اللهُ رِزْقَ كُلِّ أَحَدٍ.

الاثنا عشرية / ۲۱

— از علی (ع) نقل شده است: خداوند هرکسی را بر عهده گرفته است.

۱۸۷۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الرِّزْقُ يُطْلَبُ الْعَبْدَ أَشَدَّ ظُلْمًا مِنْ أَجَلِهِ.

جامع الاخبار / ۱۲۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: روزی، بیش از مرگ در جستجوی بنده است.

۱۸۷۳ — عن النبي صلى الله عليه وآله: أَكْثِرُوا الإِسْتِغْفَارَ فَإِنَّهُ

يَجْلِبُ الرِّزْقَ.

کنزالفوائد / ۲۹۰ البحار ۲۱/۱۰۳

— از پیامبر (ص) نقل شده است: زیاد استغفار کنید، زیرا استغفار

روزی را (به سوی شما) می‌کشد.

۱۸۷۴ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام انه قال: مَنْ حَسَّتْ نِيَّتَهُ زَيْدًا فِي

رِزْقِهِ.

کنزالفوائد / ۲۹۱ البحار ۲۱/۱۰۳

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: هر که قصدش نیکو باشد

رویش فراوان می‌گردد.

۱۸۷۵ — عن الصادق عليه السلام: إِنَّ السَّرَاجَ قَبْلَ مَغِيبِ الشَّمْسِ يَنْفِي

الْفَقْرَ وَيَزِيدُ فِي الرِّزْقِ.

الوسائل ۳/ ۵۷۴

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

— از امام صادق (ع) نقل شده است: روشن کردن چراغ پیش از

غروب آفتاب فقر را بر طرف می‌کند و روزی را فراوان می‌کند.

۱۸۷۶ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: مُؤَاَسَاةُ الأَخِ فِي اللّهِ عَزَّوَجَلَّ

تَزِيدُ فِي الرِّزْقِ.

البحار ۳۹۵/۷۴

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: کمک مالی به برادر

دینی روزی را زیاد می‌کند.

۱۸۷۷ — عن الامام ابی محمد العسکری علیه السلام: لَا يَشْفَلُكَ رِزْقٌ

مَضْمُونٌ عَنْ عَمَلٍ مَّفْرُوضٍ.

تحف العقول / ۳۶۸ البحار ۳۷۴/۷۸

— از امام حسن عسکری (ع) نقل شده است: مبادا رزقی که ضمانت شده است تو را از کار واجب بازدارد.

۱۸۷۸ — عن سعید بن مسلم عن علي بن الحسين عن أبيه عن علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ رَضِيَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى بِالْقَلِيلِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللَّهُ مِنْهُ بِالْقَلِيلِ مِنَ الْعَمَلِ... الخبر

امالی الطوسی ۱۹/۲

— از سعید بن مسلم از علی بن الحسین (ع) از پدرش از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس از خدا به روزی اندک راضی گردد، خداوند از او به عمل کم راضی خواهد شد...

بی نیازی از مردم الاستغناء عن الناس

۱۸۷۹ — عن علي عليه السلام: مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ سُبْحَانَ كُفِّي وَاسْتَغْنَى.

غرر الحکم/ ۶۵۵

— از علی (ع) نقل شده است: هر که بر خدا توکل کند برای او بس است و بی نیازی می گردد.

۱۸۸۰ — قال علي بن الحسين عليهما السلام: مَا اسْتَغْنَى أَحَدٌ بِاللَّهِ إِلَّا انْتَفَرَ النَّاسُ إِلَيْهِ.

البحار ۱۶۱/۷۸

— علی بن الحسین (ع) فرمود: هیچکس به سبب خدا بی نیاز نشد مگر آنکه مردم به او نیازمند گردیدند.

۱۸۸۱ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَأَلَنَا أَغْثِيَنَاهُ وَمَنْ اسْتَعْنَى أَغْنَاهُ اللَّهُ.

الكافي ۱۳۸/۲ البحار ۳۴۸/۷۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که از ما درخواست کند به او می‌بخشیم، و هر که بی‌نیازی جوید خدا او را بی‌نیاز می‌کند.

۱۸۸۲ — قال النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عِزُّ الْمُؤْمِنِ اسْتِغْنَاؤُهُ عَنِ النَّاسِ.

النَّاسِ.

المحجة البيضاء ۵۷/۶

— پیامبر (ص) فرمود: عزت مؤمن در بی‌نیازی او از مردم است.

۱۸۸۳ — وقال عليه السلام: اسْتَغْنُوا عَنِ النَّاسِ وَلَوْ بِشَوْصِ السَّوَالِكِ.

الوسائل ۳۰۸/۶ روضة المتقين ۳۱۵/۳

— و فرمود: در هر چیزی خود را از مردم، بی‌نیاز بدانید هر چند به اندازه خرده‌های سیر مسواک باشد.

۱۸۸۴ — عن ابي جعفر محمد بن علي الجواد عليهما السلام قال:

عِزُّ الْمُؤْمِنِ فِي غِنَاهُ عَنِ النَّاسِ.

الدرة الباهرة ۴۱/۱ البحار ۳۶۵/۷۸

— از ابو جعفر محمد بن علی امام جواد (ع) نقل شده که فرمود:

عزت مؤمن در بی‌نیازی او از مردم است.

۱۸۸۵ — عن علي عليه السلام: الْغِنَى عَنِ الْمُلُوكِ أَفْضَلُ مُلْكٍ.

غرر الحكم ۴۸/

— از علی (ع) نقل شده است: بی‌نیازی از پادشاهان بهترین

پادشاهی است.

۱۸۸۶ - عن علي عليه السلام: الْجُوعُ خَيْرٌ مِنَ الْخُضُوعِ.

غررالحکم / ۵۳

- از علی (ع) نقل شده است: گرسنگی بهتر از سرفروود آوردن

است.

۱۸۸۷ - عن علي عليه السلام: كَمْ مِنْ فَقِيرٍ غَنِيٍّ وَغَنِيٍّ مُفْتَقِرٍ.

غررالحکم / ۵۵۲

- از علی (ع) نقل شده است: بسا فقیری که بی نیاز و بسا

بی نیازی که فقیر است.

۱۸۸۸ - عن جعفر بن محمد عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْغِنَى فِي الْقَلْبِ وَالْفَقْرُ فِي الْقَلْبِ.

البحار / ۶۸/۷۲

- از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدران نقل شده که پیامبر

خدا (ص) فرمود: بی نیازی در دل است و نیازمندی نیز در دل می باشد.

۱۸۸۹ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ

أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى.

جامع الاخبار / ۱۳۷

- رسول خدا (ص) فرمود: هر که دوست دارد نیرومندترین مردم

باشد باید بر خدا توکل کند.

۱۸۹۰ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: تَيْسَ الْغِنَاءِ فِي كَثْرَةِ

الْعَرَضِ وَإِنَّمَا الْغِنَى غِنَاءُ النَّفْسِ.

البحار / ۲۰/۱۰۳

- پیامبر خدا (ص) فرمود: بی نیازی در فراوان بودن مال نیست

بلکه در بی نیازی نفس است.

۱۸۹۱ — عن امیر المؤمنین علیه السلام: مَا أَحْسَنَ تَوَاضُعِ الْأَغْنِيَاءِ لِلْفُقَرَاءِ
 ظَلْبًا لِمَا عِنْدَ اللَّهِ وَأَحْسَنُ مِنْهُ يَبِيهِ الْفُقَرَاءُ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ إِنْكَالًا عَلَى اللَّهِ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۶۷ (الصالح) / ۵۴۷ البحار ۱۲۳/۷۵.

— از امیر المؤمنین (ع) نقل شده است: چه نیکوست که ثروتمندان

برای طلب پاداش خدا، در برابر مستمندان فروتنی کنند، و بهتر از آن این است که
 مستمندان بخاطر توکل بر خدا، در برابر ثروتمندان تکبر ورزند.

ذم السؤال نکوهش درخواست

۱۸۹۲ — ... عن جعفر بن محمد عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ
 اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِأَبِي ذَرٍّ: يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّا لَوَالِدٌ لِقَوْمٍ قَبَانُهُ دُلٌّ حَاضِرٌ وَفَقْرُهُ
 تُعَجِّلُهُ وَفِيهِ حِيَاطٌ طَوِيلٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ... الخبر.

الخصال ۱۸۲/۱ البحار ۱۵۱/۹۶

— از جعفر بن محمد (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص)

به ابوذر فرمود: ای ابوذر! از درخواست کردن پرهیز که خواری موجود همین است، و
 فقری است که تو در آن شتاب می‌کنی و روز قیامت حسابی طولانی در آن خواهد
 بود...

۱۸۹۳ — عن أبي عبد الله عليه السلام: مَنْ سَأَلَ النَّاسَ وَعَيْدَهُ قُوتٌ ثَلَاثَةَ
 أَيَّامٍ لِقِيَّ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ يَلْقَاهُ وَلَيْسَ عَلَى وَجْهِهِ لَحْمٌ.

الوسائل ۳۰۶/۴ البحار ۱۵۴/۹۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است: هر که خوراک سه روز خود را

داشته باشد و از مردم درخواست کند، روزی که خدا را ملاقات می‌کند در حالی

ملاقات می کند که صورتش گوشت ندارد.

۱۸۹۴ — قال الصادق عليه السلام: مَنْ سَأَلَ مِنْ غَيْرِ فَقَرِّ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ

الْخَمْرَ.

البحار ۱۵۸/۹۶

— امام صادق (ع) فرمود: هرکس بدون احتیاج درخواست کند در

حقیقت شراب می خورد.

۱۸۹۵ — قال (الامام) الباقر عليه السلام: لَوْ يَعْلَمُ السَّائِلُ مَا فِي الْمَسْأَلَةِ مَا

سَأَلَ أَحَدًا أَحَدًا وَلَوْ يَعْلَمُ الْمُعْطِي مَا فِي الْعَطِيَّةِ مَارَدًا أَحَدًا أَحَدًا.

تفسیر نور الثقلین ۵۹۸/۵ روضة المتقین ۲۱۵/۳ الوسائل ۳۰۵/۴ البحار ۱۵۶/۹۶

— امام باقر (ع) فرمود: اگر درخواست کننده می دانست در

درخواست چیست هرگز کسی از کسی درخواست نمی کرد، و اگر بخشنده می دانست

در بخشش چیست هرگز کسی، کسی را رد نمی کرد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۸۹۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَوْلَا أَنَّ الْمَسْأَلِينَ

يَكْذِبُونَ مَا أَقْلَحَ مَنْ رَدَّهُمْ

مستدرک الوسائل ۵۳۷/۱ البحار ۱۷۱/۹۶ الشهاب ۴۳/

— پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر بینوایان دروغ نمی گفتند هرگز

کسی که آنان را رد می کرد رستگار نمی شد.

۱۸۹۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَا تَرُدُّوا السَّائِلَ وَلَوْ بِشِقِّ

تَمْرَةٍ.

البحار ۱۷۰/۹۶

— رسول خدا (ص) فرمود: سائل را رد نکنید هر چند با نصف دانه

خرما باشد.

۱۸۹۸ — عن علي عليه السلام: مَنْ حَرَّمَ السَّائِلَ مَعَ الْقُدْرَةِ عُوقِبَ بِالْجِرْمَانِ.

غررالحکم / ۶۸۴

— از علی (ع) نقل شده است: هر که با داشتن توانایی، سائل را محروم کند گرفتار محرومیت می شود.

۱۸۹۹ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَنْظَرُوا إِلَيَّ السَّائِلِ فَإِنَّ رَقَّتْ قُلُوبُكُمْ لَهُ فَأَعْظَمَهُ فَإِنَّهُ صَادِقٌ.

البحار ۱۷۱/۹۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: به سائل بنگرید، اگر دلتان به حالش سوخت (چیزی) به او بدهید چون راست می گوید.

۱۹۰۰ — عن أبي ذر قال: قال لي رسول الله صلى الله عليه وآله: عَلَيْكَ بِحُبِّ الْمَسَاكِينِ وَمُجَالَسَتِهِمْ.

البحار ۴۱/۷۲

— ابوذر می گوید: رسول خدا (ص) به من فرمود: بر تو باد به دوستی و معاشرت با بینوایان.

۱۹۰۱ — في كتاب معاني الاخبار باسناده الى ابن معاوية الاشر قال: سمعت ابا عبد الله عليه السلام: يقول مَنْ شَكِيَ إِلَى مُؤْمِنٍ فَقَدْ شَكِيَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

تفسیر نور الثقلین ۴۵۴/۲

— در کتاب معانی الاخبار به اسناد خود از پسر معاویه اشر نقل کرده که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هر کس نزد مؤمنی شکایت ببرد در حقیقت نزد خدا شکایت برده است.

۱۹۰۲ — عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَلْحَ عَلَيْهِ الْفَقْرُ فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»
يَتَّبِعِي اللَّهُ عَثَّةَ الْفَقْرِ.

البحار ۲۹۴/۹۵

— از امام صادق (ع) از پدراناش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که فقر بر او فشار آورد بسیار بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»، خداوند فقر را از او برمی دارد.

۱۹۰۳ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ الْفَقْرَ أَمَانَةً عِنْدَ خَلْقِهِ فَمَنْ سَتَرَهُ أُعْطَاهُ اللَّهُ مِثْلَ أَجْرِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ وَمَنْ أَفْشَاهُ إِلَى مَنْ يَقْدِرُ عَلَى قَضَاءِ حَاجَتِهِ فَلَمْ يَفْعَلْ فَقَدْ قَتَلَهُ، أَمَا إِنَّهُ مَا قَتَلَهُ بِسَيْفٍ وَلَا رُمْحٍ وَلَكِنَّهُ قَتَلَهُ بِمَانِكِي مِنْ قَلْبِهِ.

الكافي ۲۶۰/۲ البحار ۸/۱۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ای علی! خداوند فقر را بطور امانت نزد مردم نهاده است، هر کس آن را بپوشاند خداوند مانند پاداش روزه داری که به عبادت خدا ایستاده است به او می بخشد، و هر کس آن را نزد فردی که قدرت بر تأمین خواسته او دارد آشکار کند و او خواسته وی را تأمین نکند در حقیقت او را کشته است. بدانید که او را با نیزه و شمشیر نکشته بلکه او را به سبب زخمی که بر دلش نهاده است، کشته است.

۱۹۰۴ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: لَا يَتَّبِعِي لِمُؤْمِنٍ أَنْ يُذَلَّ نَفْسُهُ.

نهج الفصاحة ۵۳۰/۲

— از رسول خدا (ص) نقل شده است: برای هیچ مؤمنی سزاوار نیست خود را خوار گرداند.

۲۰۷

شکر النعمة كيف؟ لماذا؟
سپاسگزاری نعمت
چگونه و برای چیست؟

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِتِبَاءَ تَعْبُدُونَهُ.

س ۱۶ / آیه ۱۱۴

از آنچه خداوند به شما روزی داده است حلال و پاکیزه را بخورید، و اگر خدا را می‌پرستید نعمتش را سپاسگزاری کنید.

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ.

س ۷ / آیه ۱۴

اگر سپاسگزاری کنید نعمت شما را افزون می‌کنم، و اگر ناسپاسی کنید عذاب من سخت خواهد بود.

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ.

س ۱۰۰ / آیه ۶

آدمی نسبت به پروردگارش خویش ناسپاس است.

۱۹۰۵ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيَّ عَبْدِي بَابَ شُكْرِ فَخَزَنَ عَنِّي بَابَ الزِّيَادَةِ.

الكافي ۲ / ۹۴

- پیامبر خدا (ص) فرمود: خداوند در شکر را به روی بنده‌ای

نگشود که در افزونی (نعمت) را به رویش ببندد.

۱۹۰۶ — عن ابی عبدالله علیه السلام: مَنْ أُعْطِيَ الشُّكْرَ أُعْطِيَ الزِّيَادَةَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: «لَيْنٌ شَكْرُكُمْ لَا زَيْدٌ تَكُمُ»

— از امام صادق (ع) نقل شده است: به هر کس سپاسگزاری داده شد، افزونی (نعمت) نیز داده می شود. خداوند می فرماید: «اگر سپاسگزاری کنید نعمت شما را افزون می کنم».

۱۹۰۷ — عن علی علیه السلام: بِالشُّكْرِ تَدْوُمُ النِّعْمَةِ.

غررالحکم/ ۳۲۹

— از علی (ع) نقل شده است: نعمت با سپاسگزاری دوام می یابد.

۱۹۰۸ — عن علی علیه السلام: مَنْ كَثُرَ شُكْرُهُ كَثُرَ خَيْرُهُ.

غررالحکم/ ۷۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: هر که سپاسگزاریش بسیار باشد نعمتش فراوان می گردد.

۱۹۰۹ — قال الباقر علیه السلام: مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَشَكَرَهَا بِقَلْبِهِ إِلَّا اسْتَوْجِبَ الْمَزِيدَ قَبْلَ أَنْ يُظْهَرَ شُكْرُهُ عَلَى لِسَانِهِ.

الوسائل ۵۴۰/۱۱

— امام باقر (ع) فرمود: خداوند هیچ نعمتی را بر بنده ای ارزانی نداشته مگر آنکه بنده با شکر آن در دل، پیش از آشکار کردن آن به زبان، مستحق افزایش آن نعمت گردیده است.

۱۹۱۰ — عن علی علیه السلام: الْعَفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ وَالشُّكْرُ زِينَةُ الْغِنَى.

نهج البلاغه (فیض)/ ۱۱۰۶ (الصالح)/ ۴۷۹ البحار ۵۳/۷۲ الوسائل ۴۰۹/۴

— از علی (ع) نقل شده است: خویشتن داری زینت فقر، و سپاسگزاری زینت بی نیازی است.

۱۹۱۱ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إذا أنعم الله على عبده بِنِعْمَةٍ أَحَبَّ أَنْ يَرَاهَا عَلَيْهِ لِأَنَّهُ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ.

الكافي ۴۳۸/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: هرگاه خداوند نعمتی بر بنده اش ارزانی داشت، دوست دارد آن نعمت را بر او ببیند، زیرا خدا زیباست و زیبایی را دوست می‌دارد.

۱۹۱۲ — .. عن ابن ابي عمير رفعه قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: إِنْ نِيَّ لَأَكْرَهُ لِلرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ نِعْمَةٌ فَلَا يُظْهِرُهَا.

تفسیر نور الثقلین ۶۰۴/۵

— از ابن ابی عمیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: من خوش ندارم مردی از جانب خدا نعمتی به او ارزانی شده باشد و آن نعمت را آشکار نکند.

۱۹۱۳ — محمود بن أبي البلاد قال: سمعت الرضا عليه السلام يقول: مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النُّعْمَةَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ.

تفسیر نور الثقلین ۲۰۱/۴ البحار ۴۴/۷۱ الوسائل ۵۴۲/۱۱

— محمود بن ابی البلاد می‌گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می‌فرمود: هر که سپاس مردم نعمت دهنده را نگوید، سپاس خدای بزرگ را نگفته است.

۱۹۱۴ — من الفاظ رسول الله صلى الله عليه وآله: لَا يَشْكُرُ اللَّهَ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ.

روضة المتقين ۲۱/۱۳ الوسائل ۵۴۲/۱۱

— از کلمات پیامبر خداست که: هر که سپاس مردم نگوید سپاس خدا نگفته است.

۱۹۱۵ — قال الجواد علیه السلام: نِعْمَةٌ لَا تُشْكِرُ كَسِيَّةٌ لَا تُقْفَرُ.

البحار ۵۳/۷۱

— امام جواد (ع) فرمود: نعمتی که سپاسگزاری نشود مانند گناهی است که بخشیده نمی شود.

۱۹۱۶ — قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ يَشْكُرِ اللَّهَ يَزِدْهُ اللَّهُ.

البحار ۴۱/۷۱

— پیامبر (ص) فرمود: هر که خدا را سپاسگزاری کند خداوند نعمتش را افزون می کند.

۱۹۱۷ — عن علي عليه السلام: لَا تَتَسَوَّأُوا عِنْدَ النُّعْمَةِ شُكْرُكُمْ.

غرر الحکم ۸۰۴/

— از علی (ع) نقل شده است: به هنگام نعمت، سپاسگزاری خویش را از یاد مبرید.

۱۹۱۸ — عن صفوان الجمال عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال لي:

مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ عَبْدٌ بِنِعْمَةٍ صَغُرَتْ أَوْ كَبُرَتْ، فَقَالَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ إِلَّا آدَى شُكْرَهَا.

الكافي ۶۶/۲

— صفوان جمال می گوید: امام صادق (ع) به من فرمود: خداوند هیچ نعمت کوچک و بزرگی را بر بنده ای ارزانی نداشته مگر اینکه بنده با گفتن «الحمد لله» شکر آن را بجای آورده است.

۱۹۱۹ — عن محمد بن هشام عن ميسر عن أبي عبد الله عليه السلام قال:

شُكْرُ النِّعْمَةِ اجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ وَتَمَامُ الشُّكْرِ قَوْلُ الرَّجُلِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

تفسیر نور الثقلین ۵۲۹/۲

— از محمد بن هشام از میسر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: سپاسگزاری نعمت، دوری جستن از کارهای حرام است، و سپاسگزاری کامل این است که آدمی بگوید: «الحمد لله رب العالمین».

۱۹۲۰ — عن امیر المؤمنین علیه السلام: شُكْرُ كُلِّ نِعْمَةٍ الْوَرَعُ عَنْ مَحَارِمِ

اللَّهِ.

مشکوٰة الانوار / ۳۵

— از امیر المؤمنین (ع) نقل شده است: سپاسگزاری هر نعمتی پرهیز از محرمات الهی است.

۱۹۲۱ — عن الصادق علیه السلام قال: الشُّكْرُ لِلنِّعَمِ اجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ.

مستدرک الوسائل ۳۰۲/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: سپاسگزاری نعمتها، دوری جستن از کارهای حرام است.

۱۹۲۲ — عن علي عليه السلام: مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النِّعْمَةَ غَوِبَ بِرِوَالِهَا.

غرد الحکم / ۶۴۰

— از علی (ع) نقل شده است: هر که سپاس نعمت نگوید، با از بین رفتن آن سزا داده خواهد شد.

۲۰۸

ناسپاسی نعمت

کفران النعمة

۱۹۲۳ — عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَسْرَعُ الذُّنُوبِ عُقُوبَةً كُفْرَانُ النِّعَمِ.

الوسائل ۱۱/۵۴۱

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود:
ناسپاسی نعمت از همه گناهان، کيفرش سریعتر است.

۱۹۲۴ — عن علي عليه السلام: كُفْرُ النِّعَمِ مَجْلَبَةٌ لِحُلُولِ النِّعَمِ.

غررالحکم ۵۷۵/

— از علی (ع) نقل شده است: ناسپاسی نعمت باعث پیش آمدن
گرفتاریهاست.

۱۹۲۵ — عن علي عليه السلام: مَنْ اسْتَعَانَ بِالنِّعْمَةِ عَلَى الْمَعْصِيَةِ

فَهُوَ الْكُفُورُ.

غررالحکم ۶۵۶/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس بوسیله نعمت، بر گناه یاری
بطلد ناسپاس است.

۱۹۲۶ — عن الصادق جعفر بن محمد عن ابيه عن آبائه عليهم السلام عن

علي عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ضَغْطَةُ الْقَبْرِ لِلْمُؤْمِنِ
كَفَّارَةٌ لِمَا كَانَ مِنْهُ مِنْ تَضْيِيعِ النِّعَمِ.

علل الشرايع ۳۰۹/ امالي الصدوق ۴۳۴/ ثواب الاعمال ۲۳۴/

— از امام صادق جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدرانش از
علی (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: فشار قبر مؤمن، کفاره تباه ساختن
نعمتهائی است که از سوی او صورت گرفته است.

الاقتصاد في المعيشة میانه روی در زندگی

۱۹۲۷ — عن علي عليه السلام: الْاِقْتِصَادُ نِصْفُ الْمَوْتَةِ.

مستدرک الوسائل ۴۲۴/۲ غررالحکم / ۲۲

— از علی (ع) نقل شده است: میانه روی، نیمی از مخارج است.

۱۹۲۸ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إِنَّ الْقَصْدَ أَمْرٌ يُجِبُّهُ اللَّهُ

عَزَّوَجَلَّ وَإِنَّ السَّرْفَ أَمْرٌ يُبْغِضُهُ اللَّهُ... الحديث.

روضه المتقين ۱۹۲/۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: میانه روی چیزی است

که خدا آن را دوست دارد، و زیاده روی چیزی است که خدا آن را دشمن می‌دارد...

۱۹۲۹ — عن علي عليه السلام: لَيْسَ فِي الْاِقْتِصَادِ تَلْفٌ.

غررالحکم / ۵۹۶

— از علی (ع) نقل شده است: در میانه روی تلف (مال) نیست.

۱۹۳۰ — عن علي عليه السلام: لَنْ يَهْلِكَ مَنْ اِقْتَصَدَ.

غررالحکم / ۵۹۲

— از علی (ع) نقل شده است: هر که میانه روی کند هرگز هلاک

نمی‌گردد.

۱۹۳۱ — ... عن ابراهيم بن ميمون قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام

يقول: ضَمِئْتُ لِمَنْ اِقْتَصَدَ أَنْ لَا يَفْتَقِرَ.

الخصال ۹/۱ روضه المتقين ۱۹۱/۳ الوسائل ۲۵۹/۱۵ البحار ۳۴۶/۷۱ النقيه

۳۵/۲ الكافي ۵۳/۴

— ابراهيم بن ميمون می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: برای کسی که میانه روی کند ضامن شده ام که نیازمند نگردد.

۱۹۳۲ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام: تَرَكَ التَّقْدِيرَ فِي الْمَعِيشَةِ يُورِثُ الْفَقْرَ.

البحار ۳۴۷/۷۱

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: اندازه گیری نکردن مخارج، نیازمندی بیار می آورد.

۱۹۳۳ — قال أبو عبد الله عليه السلام: يَا عُبَيْدُ إِنَّ الشَّرْفَ يُورِثُ الْفَقْرَ وَإِنَّ الْقَصْدَ يُورِثُ الْغِنَى.

روضه المتقين ۱۹۳/۳ الوسائل ۴۱/۱۲ الكافي ۵۳/۴

— امام صادق (ع) فرمود: ای عبید! زیاده روی باعث نیازمندی، و میانه روی باعث بی نیازی است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۱۰

القناعة قناعت

۱۹۳۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: قَنِيرٌ كُلُّ مَنْ يَطْمَعُ، غَنِيٌّ كُلُّ مَنْ يَقْتَعُ.

جامع الاخبار ۱۲۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که طمع ورزد نیازمند، و هر که قناعت کند بی نیاز است.

۱۹۳۵ — عن ابي جعفر [۱] و ابي عبد الله عليهما السلام قال: مَنْ قَنَعَ بِمَا رَزَقَهُ اللَّهُ فَهُوَ مِنْ أَغْنَى النَّاسِ.

الكافي ۱۳۹/۲ البحار ۱۷۸/۷۳

— از امام باقر یا امام صادق (ع) نقل شده که فرمودند: هرکس به آنچه خدا روزی او ساخته است قناعت کند، از بی نیازترین مردم است.

۱۹۳۶ — عن علي عليه السلام: الْقَنَاعَةُ مَالٌ لَا يَتَفَدُّ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۰۳ (الصالح) ۴۷۸ البحار ۳۴۴/۷۱

— از علی (ع) نقل شده است: قناعت، ثروتی تمام نشدنی است.

۱۹۳۷ — عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: مَنْ قَنِعَ شَبِعَ وَمَنْ

لَا يَتَقَنَعُ لَا يَشْبَعُ.

البحار ۱۳۵/۷۸

— از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: هر که قناعت کند

سیر می شود و هر که قناعت نکند سیر نخواهد شد.

۱۹۳۸ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عِزُّ الْمُؤْمِنِ اسْتِغْنَاؤُهُ عَنِ

النَّاسِ وَفِي الْقَنَاعَةِ الْحُرِّيَّةُ وَالْعِزُّ.

مجموعه ورام ۱۶۹/۱

— پیامبر (ص) فرمود: عزت مؤمن، بی نیازی او از مردم است، و

آزادی و سربلندی در قناعت است.

۱۹۳۹ — عن علي عليه السلام: مَنْ قَنِعَ بَرَزَ لِقَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ اسْتَفْنَى عَنِ

الْخَلْقِ.

غرر الحکم ۶۵۵/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس به روزی خداوند قانع باشد

از مردم بی نیاز می گردد.

۱۹۴۰ — عن علي عليه السلام: أَغْنَى النَّاسِ الْقَانِعُ، أَفْقَرُ النَّاسِ الظَّامِعُ.

غرر الحکم ۱۷۵/

— از علی (ع) نقل شده است: بی نیازترین مردم کسی است که قناعت کند، و نیازمندترین مردم کسی است که طمع ورزد.

۱۹۴۱ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: طُوبَى لِمَنْ أَسْلَمَ وَكَانَ عَيْشُهُ كَفَافًا.

الكافي ۱۴۰/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: خوشا به حال کسی که مسلمان باشد و زندگیش به اندازه احتیاجش باشد.

۱۹۴۲ — عن علي عليه السلام: طُوبَى لِمَنْ رَزَقَ الْعَاقِبَةَ.

الاثنا عشرية ۲۱/

— از علی (ع) نقل شده است: خوشا به حال کسی که سلامتی روزیش گردد.

۱۹۴۳ — في حديث قال نبينا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: اللَّهُمَّ اجْعَلْ قَوْلَ آلِ مُحَمَّدٍ كَفَافًا.

المحجة البيضاء ۴۵/۶

— در حدیثی پیامبر (ص) فرمود: بار خدایا! خوراک خاندان محمد را به اندازه نیازشان قرار ده.

۲۱۱

الزهد زهد

۱۹۴۴ — عن حفص بن غياث، عن أبي عبد الله عليه السلام قال: سمعته يقول: جُعِلَ الْخَيْرُ كُلُّهُ فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهُ الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا يَجِدُ الرَّجُلُ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ فِي قَلْبِهِ حَتَّى لَا يُيَالِي مَنْ أَكَلَ

الدُّنْيَا، ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: حَرَامٌ عَلَيَّ قُلُوبِكُمْ أَنْ تَعْرِفَ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ حَتَّى تَرْهَدَ فِي الدُّنْيَا.

الكافي ۱۲۸/۲ البحار ۴۹/۷۳

— حفص بن غياث می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: همه نیکیها در خانه ای نهاده شده و کلید آن بی رغبتی به دنیا است. سپس فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: آدمی شیرینی ایمان را در دل نمی چشد مگر اینکه برای او مهم نباشد چه کسی دنیا را خورده است. سپس امام صادق (ع) فرمود: حرام است بر دلهای شما که شیرینی ایمان را تشخیص بدهد، مگر آنکه به دنیا بی رغبت باشد.

۱۹۴۵ — وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا تَعَبَّدُوا لِلَّهِ بِشَيْءٍ مِثْلَ الزُّهْدِ فِي الدُّنْيَا.

البحار ۳۲۲/۷۰

— پیامبر خدا (ص) فرمود: (مردم) بوسیله هیچ چیزی مانند بی رغبتی به دنیا خدا را پرستش نکرده اند.

۱۹۴۶ — عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَزْهَدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ.

البحار ۳۱۲/۷۰

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: زاهدترین مردم کسی است که حرام را ترک کند.

۱۹۴۷ — عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّكَ لَنْ تُخْلَقَ لِلدُّنْيَا فَارْهَدْ فِيهَا وَأَغْرِضْ عَنْهَا.

غردالحکم ۲۸۸/

— از علی (ع) نقل شده است: تو برای دنیا آفریده نشده ای، پس به دنیا بی رغبت باش و از آن روی بگردان.

۱۹۴۸ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قِيلَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: تَتَكَبُّ حَرَامِهَا (أَي تَجَنُّبُهُ وَاعْتِزَالُهُ).

معاني الاخبار/ ۲۵۱

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: از امیرالمؤمنین (ع) پرسیدند: بی رغبتی به دنیا چیست؟ فرمود: کناره گیری از حرام آن.

۱۹۴۹ - عن ابي الطفيل قال: سمعت امير المؤمنين عليه السلام يقول: الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا قَضْرُ الْأَمَلِ وَشُكْرُ كُلِّ نِعْمَةٍ، وَالْوَرَعُ عَنْ كُلِّ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ.

الوسائل ۲۱/۱۲ تحف العقول/ ۱۵۴ الكافي ۷۱/۵ البحار ۵۹/۷۸

- ابوالطفیل می گوید: از امیرالمؤمنین (ع) شنیدم که می فرمود: بی رغبتی به دنیا کوتاه کردن آرزوها و سپاسگزاری نعمتها و پرهیز از محرمات الهی است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۹۵۰ - عن الرضا عليه السلام عن أبيه موسى بن جعفر عليهم السلام قال: سئل الصادق عليه السلام عن الزُّهْدِ فِي الدُّنْيَا؟ قَالَ: الَّذِي يَتْرُكُ حَلَالَهَا مَخَافَةَ حِسَابِهِ وَيَتْرُكُ حَرَامَهَا مَخَافَةَ عَذَابِهِ.

الفتاوى ۲۸۶/۴ عيون اخبار الرضا ۳۱۲/۱ امالي الصدوق ۲۹۳/ معاني الاخبار ۲۸۷/

- از امام رضا (ع)، از پدرش موسی بن جعفر (ع) نقل شده که فرمود: از امام صادق (ع) درباره بی رغبتی به دنیا سؤال شد، فرمود: (بی رغبت به دنیا) کسی است که حلال آن را از ترس حساب، و حرامش را از بیم عذاب ترک کند.

۱۹۵۱ - عن علي عليه السلام: كُنْ زَاهِدًا فِيمَا يَرْتَعِبُ فِيهِ الْجَاهِلُ.

غررالحکم/ ۵۶۵

- از علی (ع) نقل شده است: به چیزی که نادان در آن رغبت

دارد بی رغبت باش.

۱۹۵۲ — عن علي عليه السلام: كَيْفَ يَرْهَدُ فِي الدُّنْيَا مَنْ لَا يَعْرِفُ قَدْرًا لِآخِرَةٍ.

غررالحکم / ۵۵۴

— از علی (ع) نقل شده است: چگونه به دنیا بی رغبت باشد کسی که ارزش آخرت را نمی‌داند؟!

۲۱۲

قله الاکل کم خوری

۱۹۵۳ — قال صلى الله عليه وآله: مَنْ قَلَّ طَعْمُهُ صَحَّ بَدَنُهُ وَصَفَا قَلْبُهُ وَمَنْ كَثُرَ طَعْمُهُ سَقَمَ بَدَنُهُ وَقَسَا قَلْبُهُ.

مجموعه ورام ۲۲۹/۲

— پیامبر (ص) فرمود: هر که خوراکش کم باشد بدنش سالم و دلش پاک می‌گردد، و هر که خوراکش زیاد باشد بدنش بیمار و دلش سخت می‌شود.

۱۹۵۴ — قال اله ادق عليه السلام: أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ إِلَى اللَّهِ إِذَا مَا خَفَّ بَطْنُهُ.

البحار ۳۳۱/۶۶

— امام صادق (ع) فرمود: نزدیکترین حالت بنده به خدا وقتی است که شکم او سبک باشد.

۱۹۵۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ قَلَّ أَكْلُهُ قَلَّ حِسَابُهُ.

البحار ۲۹۲/۶۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که خوراکش کم باشد حسابش اندک خواهد بود.

٢١٣

کثرة الاکل بُرخوری

وَأَنَّ الْمُشْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

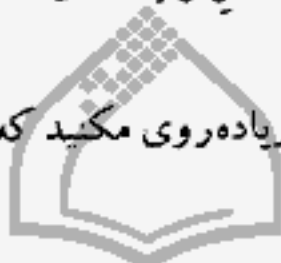
س ٤٠ / آیه ٤٣

... و اسرافکاران اهل آتشد.

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ.

س ٧ / آیه ٤١

بخورید و بیاشامید و زیاده روی مکید که خدا اسرافکاران را دوست ندارد.

١٩٥٦ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَكَلَ مَا يَشْتَهِي لَمْ يَنْظُرِ اللَّهُ إِلَيْهِ حَتَّى يَتَرَعَّ أَوْ يَتْرَكَ.

البحار ٧٠/٧٨

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس چیزی را که مورد اشتهای اوست بخورد، خداوند به او نظر نمی کند تا آنکه دست از آن بکشد یا آن را رها کند.

١٩٥٧ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: مَا مِنْ شَيْءٍ أَبْغَضُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ بَطْنٍ مَمْلُوءٍ.

المحاسن ٤٤٧/٢ البحار ٣٣٦/٦٦ مستدرک الوسائل ٨٠/٣ المحجة البيضاء ١٥٠/٥

الكافي ٢٧٠/٦

— از امام باقر (ع) نقل شده است: هیچ چیز نزد خدا مبعوض تر از شکم پُر نیست.

۱۹۵۸ - ... عن عامر الجهني قال: سمعت سلمان الفارسي وتذاكره على طعام فقال: حَسْبِي أَنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَقُولُ: إِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ شَبَعًا فِي الدُّنْيَا أَكْثَرُهُمْ جُوعًا فِي الْآخِرَةِ يَا سَلْمَانُ إِنَّمَا الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ.

امالی الطوسی ۳۵۶/۱ البحار ۹۹/۷۳

— عامر جهنی می گوید: از سلمان فارسی شنیدم که بر سر طعامی گفتگو می کرد. گفت: برای من همین بس که از رسول خدا (ص) شنیدم که می فرمود: سیرترین مردم در دنیا گرسنه ترین آنان در آخرتند. ای سلمان! دنیا زندان مؤمن و بهشت کافر است.

۱۹۵۹ - عن علي عليه السلام: كَمْ مِنْ أَكَلَةٍ مَنَعَتْ أَكْلَابًا. هـ

نهج البلاغه (فيض) ۱۱۵۸/ (الصالح) ۵۰۱/

— از علی (ع) نقل شده است: بسا یک خوردن که از خوردنهای فراوان جلوگیری می کند.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۹۶۰ - عن صالح التيلسي عن أبي عبد الله عليه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يُبْغِضُ كَثْرَةَ الْأَكْلِ.

البحار ۳۳۵/۶۶

— از صالح نیلی، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند، پرخوری را دشمن می دارد.

۱۹۶۱ - عن أبي بصير عن أبي عبد الله عليه السلام قال: كَثْرَةُ الْأَكْلِ

مَكْرُوهٌ

البحار ۳۳۵/۶۶ الكافي ۲۶۹/۶

— از ابوبصیر از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: پُر خوری ناپسند است.

۱۹۶۲ — عن امیر المؤمنین علیه السلام: قَسْوَةُ الْقَلْبِ مِنَ الشَّيْخِ.

الاثنا عشرية / ۲۱

— از امیر المؤمنین (ع) نقل شده است: سنگدلی در اثر سیری است.

۱۹۶۳ — عن ابي جعفر عليه السلام: إِذَا شَبِعَ الْبَطْنُ ظَفَى.

المحجة البيضاء ۱۵۰/۵ الكافي ۲۷۰/۶

— از امام باقر (ع) نقل شده است: هرگاه شکم سیر گردید طغیان می کند.

۱۹۶۴ — عن بشير الدهان او عمن ذكره عنه قال: قال ابوالحسن عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْبَطْنَ الَّذِي لَا يَشْبَعُ.

الوسائل ۴۰۷/۱۶ البحار ۳۳۶/۶۶

— بشیر دهان یا کسی که بشیر از او نقل کرده، می گوید: حضرت ابوالحسن (ع) فرمود: خداوند، شکمی را که سیر نشود دشمن می دارد.

۱۹۶۵ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: أَبْتَدُ الْخَلْقِ مِنَ اللَّهِ إِذَا مَا امْتَلَأَ بَطْنُهُ.

مستدرک الوسائل ۸۰/۳ البحار ۳۳۱/۶۶

— از امام باقر (ع) نقل شده است: دورترین مردم از خدا کسی است که شکمش پُر باشد.

۱۹۶۶ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: انه قال: لَا تُؤْمِئُوا

الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ وَإِنَّ الْقُلُوبَ تَمُوتُ كَمَا لَزُرْعُ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ.

مستدرک الوسائل ۸۰/۳

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده که فرمود: با خوردن آب و غذای

فراوان، دل را نمیرانید. دل نیز مانند کشتزار است اگر آب فراوان به آن داده شود می‌میرد.

۱۹۶۷ — عن علي عليه السلام: بَطْنُ الْعَرِيِّ عَدُوُّهُ.

الأثنا عشرية / ۲۰ غرالحکم / ۳۴۳

— از علی (ع) نقل شده است: دشمن آدمی شکم اوست.

۱۹۶۸ — عن علي عليه السلام: مَا أَبْقَدَ الْخَيْرَ مِمَّنْ هِمَّتُهُ بَطْنُهُ

وَقَرَجُهُ.

غرالحکم / ۷۴۸

— از علی (ع) نقل شده است: چقدر نیکی دور است از کسی که

هدفش شکم و شرمگاه اوست.

۱۹۶۹ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: أَبْقَدُ مَا يَكُونُ الْعَيْدُ مِنَ اللَّهِ

عَزَّوَجَلَّ إِذَا لَمْ يَهْمَهُ إِلَّا بَطْنُهُ وَقَرَجُهُ.

الوسائل ۳۱۸/۱۱ الكافي ۳۱۹/۲ البحار ۱۹/۷۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: دورترین حالت بنده از

خدا، زمانی است که همت او تنها شکم و شرمگاهش باشد.

۱۹۷۰ — قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ كَانَ هِمَّتُهُ مَا يَدْخُلُ

بَطْنَهُ كَانَ قِيَمَتُهُ مَا يَخْرُجُ مِنْ بَطْنِهِ.

جامع الاخبار / ۲۰۹

— پیامبر (ص) فرمود: هرکس هدفش چیزی باشد که وارد شکمش

می شود، ارزشش همان چیزی است که از شکمش خارج می گردد.

۲۱۴

لايشع المؤمن دون جاره مؤمن در برابر همسايه
سیر نمی شود

۱۹۷۱ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا آمَنَ بِي مَنْ آمَسَ شَبَعَانًا وَأَمَسَ جَارَهُ جَائِعًا.

المحاسن ۹۸/۱ الوسائل ۵۶۴/۱۶ البحار ۳۸۷/۷۴

— از امام باقر(ع) نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: به من ایمان نیاورده است کسی که شب هنگام سیر باشد و همسایه اش در گرسنگی بسر برد.

۱۹۷۲ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا آمَنَ بِي مَنْ بَاتَ شَبَعَانًا وَجَارَهُ جَائِعًا قَالَ: وَمَا مِنْ أَهْلِ قَرْيَةٍ يَبِيتُ [و] فِيهِمْ جَائِعٌ يَنْظُرُ اللهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

الكافي ۶۶۸/۲

— از امام باقر(ع) نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: به من ایمان نیاورده است کسی که شب هنگام در سیری بسر برد و همسایه اش گرسنه باشد. و فرمود: اگر مردم شهری شب بخوابند در حالیکه گرسنه ای میان آنان باشد، خداوند روز قیامت به آنان نظر نمی کند.

۱۹۷۳ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَشْبَعُ وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ.

نهج الفصاحة ۵۰۴/۲

— از پیامبر خدا(ص) نقل شده است: مؤمن آن نیست که سیر

باشد و همسایه اش در کنار او گرسنه بسربرد.

۱۹۷۴ - عن النبي صلى الله عليه وآله: لا تشبَعُ الْمُؤْمِنُ دُونَ جَارِهِ.

الاثنا عشرية / ۱۰

— از پیامبر (ص) نقل شده است: مؤمن در برابر همسایه اش سیر

نمی شود.

۱۹۷۵ - عن علي عليه السلام: لا تشبَعُ الْمُؤْمِنُ وَأَخُوهُ جَانِعٌ.

غررالحکم / ۸۴۲ مستدرک الوسائل / ۳ / ۹۰

— از علی (ع) نقل شده است: مؤمن سیر نمی گردد در صورتیکه

برادرش گرسنه باشد.

۲۱۵

السخاء والانفاق في سبيل الله *کتاب ترویج علوم سخاوت و انفاق در راه خدا*

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.

س / ۲ آیه ۲۷۴

آنان که اموال خویش را در شب و روز، پنهان و آشکار انفاق می کنند
پاداششان نزد پروردگارشان است و هیچ ترسی بر آنان نیست و اندوهگین نمی شوند.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ

عَلِيمٌ.

س / ۳ آیه ۹۲

هرگز به نیکی نمی رسید تا از آنچه دوست می دارید انفاق کنید، و هر چه را

انفاق می کنید خداوند به آن داناست.

۱۹۷۶ - ... عن یاسر الخادم عن ابی الحسن الرضا علیه السلام قال:
السَّخِيءُ يَأْكُلُ مِنْ طَعَامِ النَّاسِ لِيَتَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ وَالْبَخِيلُ لَا يَأْكُلُ مِنْ طَعَامِ
النَّاسِ لِيَلَّا يَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ.

عیون اخبار الرضا ۱۲/۲ تحف العقول ۳۳۲/ البحار ۳۳۹/۷۸

— از یاسر خادم از حضرت ابوالحسن امام رضا (ع) نقل شده که
فرمود: سخاوتمند از غذای مردم می خورد تا مردم از غذای او بخورند، ولی بخیل از غذای
مردم نمی خورد تا مردم از غذایش نخورند.

۱۹۷۷ - ... عن النوفلي، عن السكوني، عن جعفر بن محمد عن ابیه عن
آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: السَّخِيءُ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ
قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ، قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ، وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ بَعِيدٌ مِنَ النَّاسِ، قَرِيبٌ
مِنَ النَّارِ.

البحار ۳۰۸/۷۳

— از نوفلی از سکونی از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدرانش
نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سخاوتمند به خدا و مردم و بهشت نزدیک است و
بخیل از خدا و مردم دور و به آتش نزدیک است.

۱۹۷۸ - أروى عن العالم عليه السلام أنه قال: السَّخَاءُ شَجَرَةٌ فِي الْجَنَّةِ
أَغْصَانُهَا فِي الدُّنْيَا فَمَنْ تَعَلَّقَ بِغُضُنٍ مِنْهَا أَذَتْهُ إِلَى الْجَنَّةِ وَالْبُخْلُ شَجَرَةٌ فِي النَّارِ
أَغْصَانُهَا فِي الدُّنْيَا فَمَنْ تَعَلَّقَ بِغُضُنٍ مِنْ أَغْصَانِهَا أَذَتْهُ إِلَى النَّارِ أَعَاذَنَا اللَّهُ وَإِيَّاكُمْ مِنَ
النَّارِ.

مستدرک الوسائل ۵۰۷/۱ البحار ۳۵۴/۷۱

— از عالم (آل محمد عليهم السلام) نقل می کنم که فرمود:

سقاوت درختی است در بهشت که شاخه هایش در دنیا است، هرکس به شاخه ای از آن بیاویزد آن شاخه او را به بهشت می‌رساند. و بخل درختی است در دوزخ که شاخه هایش در دنیا است، هرکس به شاخه ای از آن آویزان شود آن شاخه او را به دوزخ می‌رساند. خداوند ما و شما را از آتش پناه دهد.

۱۹۷۹ — عن علي عليه السلام: السخاء ما كان ابتداءً فأما ما كان عن مسألة فحياً وتدمم.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۰۲ (الصالح) / ۱۷۸

— از علی (ع) نقل شده است: سخاوت آن است که بدون درخواست باشد. اما اگر از روی درخواست باشد شرم و حیاست.

۱۹۸۰ — عن علي عليه السلام: لَوَزَّ أَنْتُمْ السَّخَاءَ رَجُلًا لَرَأَيْتُمْوه حَسَنًا يَسْرُ النَّاطِرِينَ.

غرر الحکم / ۶۰۶

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

— از علی (ع) نقل شده است: اگر سخاوت را در چهره مردی می‌دیدید او را زیبا می‌یافتید که بینندگان را شادمان می‌ساخت.

۱۹۸۱ — قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ أَدَى مَا افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَهُوَ أَشْحَى النَّاسِ.

البحار / ۷۳ / ۳۰۷

— پیامبر (ص) فرمود: هرکس اعمالی را که خدا بر او واجب ساخته انجام دهد سخاوتمندترین مردم است.

۱۹۸۲ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَيْتًا يُقَالُ لَهُ بَيْتُ الْأَسْخِيَاءِ.

نهج الفصاحة / ۱ / ۱۷۴

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: در بهشت خانه ای است که به آن، خانه سخاوتمندان می گویند.

۱۹۸۳ — عن علي عليه السلام: خَيْرُ الْمَالِ مَا أُتْفِقَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

الاشاعرية / ۲۰

— از علی (ع) نقل شده است: بهترین مال آن است که در راه خدا

خرج شود.

۱۹۸۴ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أُعْطِيَ دِرْهَمًا فِي

سَبِيلِ اللَّهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ سَبْعِينَ حَسَنَةً.

البحار / ۹۶ / ۱۲۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر کس در راه خدا بدهد خداوند

هفتصد حسنه برای او می نویسد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۹۸۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلَجَنَّةُ دَارِ الْأَسْخِيَاءِ.

جامع الاخبار / ۱۳۱ مشكوة الانوار / ۲۲۹ تفسير ابي الفتوح / ۱ / ۵۱

— رسول خدا (ص) فرمود: بهشت خانه سخاوتمندان است.

۱۹۸۶ — عن امير المؤمنين عليه السلام قال: قُوتُ الْأَجْسَادِ الطَّعَامُ وَقُوتُ

الْأَزْوَاجِ الْإِطْعَامُ.

مشكاة الأنوار / ۳۲۵ مستدرک الوسائل / ۳ / ۸۶

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: خوراک بدنها غذا

خوردن و خوراک جانها غذا دادن است.

۱۹۸۷ — عن علي عليه السلام: مَنْ ظَنَّ بِكَ خَيْرًا فَصَدَّقْ ظَنَّهُ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۱۸۵ (الصالح) / ۱۱۱ / البحار / ۷۴ / ۴۱۷

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس گمان نیکوبه تو داشت گمانش را تصدیق کن.

۱۹۸۸ — عن علي عليه السلام: أَلْمَالُ لَا يَتَفَعُّكَ حَتَّى يُفَارِقَكَ.

غررالحکم / ۵۴

— از علی (ع) نقل شده است: مال تا از تو جدا نگردد به تو سود

نمی‌رساند.

۱۹۸۹ — عن علي عليه السلام: أَوْلَى النَّاسِ بِالْإِنْعَامِ مَنْ كَثُرَتْ نِعْمُ اللَّهِ

عَلَيْهِ.

غررالحکم / ۲۱۴

— از علی (ع) نقل شده است: سزاوارترین مردم به بخشش، کسی

است که نعمتهای خدا بر او فراوان باشد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۹۹۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كُلُّ نَعِيمٍ مَشُورٌ

عَنْهُ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَا كَانَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

مستدرک الوسائل / ۲/ ۲۴۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: روز قیامت، بنده در برابر هر نعمتی

مورد سؤال قرار می‌گیرد، مگر نعمتی که در راه خدا بوده است.

۱۹۹۱ — عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: الْكَرِيمُ يَتْتَهَجُ بِفَضْلِهِ،

وَاللَّئِيمُ يَفْتَخِرُ بِمُلْكِهِ.

اعلام الدين / ۳۰۰ البحار / ۷۸ / ۱۶۱

— از علی بن الحسین (ع) نقل شده که فرمود: بزرگوار به بخشش

خود شادمان است و پست به اموال خود افتخار می‌کند.

الصدقة صدقه

لا خیر فی کثیر من نجوئهم إلا من أمر بصدقة أو مقروفاً أو إصلاح بین الناس.

س ۴ آیه ۱۱۴

در بسیاری از نجواهای آنان خیری نیست، مگر کسی که به صدقه یا کار پسندیده یا اصلاح میان مردم فرمان دهد.

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ.

س ۲ آیه ۲۶۴

ای کسانی که ایمان آورده اید! صدقه های خود را با منت گذاشتن و آزار نمودن باطل نکنید، همانند آن کس که مال خود را برای نشان دادن به مردم، انفاق می کند و به خدا و روز قیامت ایمان ندارد.

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعْمًا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَتُكْفَرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ.

س ۲ آیه ۲۷۱

اگر صدقه ها را آشکار کنید خوب است، ولی اگر آن را پنهان دارید و به مستمندان بدهید برای شما بهتر است، و خدا گناهان شما را می پوشاند، و خدا از آنچه انجام می دهید آگاه است.

۱۹۹۲ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَا تَقَعُ صَدَقَةُ الْمُؤْمِنِ فِي يَدِ السَّائِلِ حَتَّى تَقَعَ فِي يَدِ اللَّهِ تَعَالَى ثُمَّ تَلَاهُ فِيهِ الْآيَةُ: «الَّذِينَ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ»

جامع السعادات ۱۲۳/۲ المحجة البيضاء ۹۳/۲ البحار ۱۳۴/۹۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: صدقه مؤمن پیش از آنکه در دست

سائل قرار گیرد، به دست خدا می‌رسد. سپس این آیه را تلاوت فرمود: «مگر نمی‌دانید خدا توبه بندگانش را می‌پذیرد و صدقه‌ها را می‌گیرد، و خدا توبه‌پذیر و مهربان است؟»

۱۹۹۳ — عن ابي الحسن امير المؤمنين عليه السلام: اِسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ

بِالصَّدَقَةِ.

الكافي ۱۰/۴ البحار ۱۲۰/۹۶

— از حضرت ابوالحسن امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: روزی را

با صدقه فرود آورید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱۹۹۴ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَآلِهِ: خَيْرُ مَالِ الْمَرْءِ وَذَخَائِرُهُ الصَّدَقَةُ.

البحار ۱۲۲/۹۶

— از حضرت رضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص)

فرمود: بهترین مال انسان و بهترین اندوخته‌هایش صدقه است.

۱۹۹۵ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ إِذَا أَصْبَحَ

دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ نَحْسَ ذَلِكَ الْيَوْمِ.

الفتية ۱۷۶/۲ مكارر الاخلاق ۲۴۳/ البحار ۱۲۶/۹۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که صبحگاهان چیزی

صدقه بدهد خداوند شومی آن روز را از او برطرف می‌کند.

۱۹۹۶ — عن أبي جعفر عليه السلام قال: **الْبِرُّ وَالصَّدَقَةُ يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَيَزِيدَانِ فِي الْعُمْرِ وَيَدْفَعَانِ سَبْعِينَ مِائَةَ سُوءٍ.**

الخصال ۴۸/۱ البحار ۱۱۹/۹۶

— از امام باقر(ع) نقل شده که فرمود: نیکی و صدقه، فقر را از بین می‌برند و بر عمر می‌افزایند و هفتاد مرگ بد را دفع می‌کنند.

۱۹۹۷ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ قَالَ: **إِنَّ اللَّهَ يَقْبَلُ الصَّدَقَاتِ وَلَا يَقْبَلُ مِنْهَا إِلَّا الطَّيِّبَ.**

البحار ۲۸۶/۱

— از پیامبر(ص) نقل شده که فرمود: خداوند صدقه‌ها را می‌پذیرد و فقط پاکیزه‌های آن را قبول می‌کند.

۱۹۹۸ — عن زرارة بن اعين عن أبي جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ذَاؤُكُمْ وَأَمْرُؤُكُمْ بِالصَّدَقَةِ.**

الوسائل ۶۴۸/۲

— از زرارة بن اعین، از امام باقر(ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: بپسندیدگان خود را بوسیله صدقه درمان کنید.

۱۹۹۹ — عن أبي جعفر قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَكْثَرُ مِنْ صَدَقَةِ السَّرِّ فَإِنَّهَا تُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ (جَلَّ جَلَالُهُ)**

تفسیر نور الثقلین ۲۹۱/۱ البحار ۱۷۶/۹۶

— از امام باقر(ع) نقل شده که رسول خدا(ص) فرمود: بسیار صدقه پنهانی بده که خشم پروردگار بزرگ را خاموش می‌کند.

۲۰۰۰ — عن السكوني عن أبي عبد الله عليه السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: تَصَدَّقُوا فَإِنَّ الصَّدَقَةَ تَزِيدُ فِي الْمَالِ كَثْرَةً فَتَصَدَّقُوا رَجِمَكُمُ اللَّهُ.**

الكافي ۹/۴ الوافي ۵۵/۲

— از سکونی از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص)

فرمود: صدقه بدهید، زیرا صدقه مال را افزایش می‌دهد. صدقه بدهید، خدا شما را رحمت کند!

۲۰۰۱ — وعنه (ای ابی جعفر) علیه السلام: **الْصَّدَقَةُ تَدْفَعُ الْبَلَاءَ الْمُبْرَمَ**

فَدَاؤُهَا مَرَضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ.

الوسائل ۲/۶۴۸

— از امام باقر (ع) نقل شده است: صدقه، بلای حتمی را دفع

می‌کند، پس بیماران خود را بوسیله صدقه درمان کنید.

۲۰۰۲ — عن الصادق عن آبائه عليهم السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ**

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّدَقَةُ تَمْتَعُ مِثَّةَ السُّوءِ.

مكارم الأخلاق ۳۸۷/ البحار ۱۶/۱۲۴

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص)

فرمود: صدقه از مرگ بد جلوگیری می‌کند.

۲۰۰۳ — قال امير المؤمنين عليه السلام: **تَصَدَّقُوا بِاللَّيْلِ فَإِنَّ الصَّدَقَةَ بِاللَّيْلِ**

تُظْفِي غَضَبَ الرَّبِّ (جَلَّ جَلَالُهُ)

البحار ۱۶/۱۷۷

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: شبانه صدقه بدهید، زیرا صدقه در

شب، خشم پروردگار بزرگ را خاموش می‌کند.

۲۰۰۴ — عن ابی عبد الله عن ابیه علیهما السلام قال: **قَالَ رَسُولُ اللَّهِ**

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: صَدَقَةُ السَّرِّ تُظْفِي غَضَبَ الرَّبِّ جَلَّ جَلَالُهُ.

الوسائل ۴/۲۷۵ الكافي ۴/۷

— از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که پیامبر خدا (ص)

فرمود: صدقه پنهانی، خشم پروردگار بزرگ را خاموش می‌کند.

۲۰۰۵ — عن علي عليه السلام: أَلصَّدَقَةُ فِي السَّرِّ مِنْ أَفْضَلِ الْبِرِّ.

غررالحکم / ۵۷

— از علی (ع) نقل شده است: صدقه پنهانی از بهترین

نیکیهاست.

۲۱۷

القرض قرض

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ.

س ۶۴ / آیه ۱۷

اگر قرض نیکوئی به خدا بدهید، خدا آن را برای شما چند برابر می‌کند و شما

را می‌آمرزد و خداوند سپاسگزار و بردبار است.

۲۰۰۶ — قال الصادق عليه السلام: عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ مَكْتُوبٌ الْقَرْضُ

بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ وَالصَّدَقَةُ بِعَشْرَةٍ وَذَلِكَ أَنَّ الْقَرْضَ لَا يَكُونُ إِلَّا لِمُحْتَاجٍ وَالصَّدَقَةُ رُبَّمَا وَقَعَتْ فِي يَدِ غَيْرِ مُحْتَاجٍ.

تفسیر نور الثقلین ۲۳۹/۵ البحار ۱۰۳/۱۳۸ تفسیر ابی الفتوح ۴۱۷/۱

— امام صادق (ع) فرمود: بر در بهشت نوشته شده است: قرض،

هیجده و صدقه ده پاداش دارد، و این بدان سبب است که قرض، تنها برای نیازمند است، ولی صدقه بسا در دست کسی قرار می‌گیرد که نیازمند نیست.

۲۰۰۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَاللَّهُ: أَلْفٌ دِرْهَمٌ أَقْرَضُهَا مَرَّتَيْنِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَتَصَدَّقَ بِهَا مَرَّةً... الخیر.

الوسائل ۹۰/۱۳ مجموعه ورام ۲/۲۶۵ البحار ۱۰۳/۱۳۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: هزار درهم را

دو بار قرض بدهم، نزد من محبوبتر است تا آن را یک بار صدقه بدهم...

۲۰۰۸ — قال النبي صلى الله عليه وآله: من احتاج إليه أخوه المسلم

في قرض وهو يقدر عليه فلم يفعل حرم الله عليه ربح الجنة.

مكارم الأخلاق/۴۳۱ البحار/۱۰۳/۱۳۸

— پیامبر (ص) فرمود: هرکس برادر مسلمانش در مورد وامی به او

احتیاج داشته باشد و او توانائی بر آن وام داشته باشد و وام ندهد، خدا بوی بهشت را بر او حرام خواهد کرد.

۲۰۰۹ — عن أبي الجارود عن أبي جعفر عليه السلام قال: سَمِعْتُهُ يَقُولُ:

إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ إِذْخَالُ السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ شَبْعَةَ مُسْلِمٍ، أَوْ قِضَاءَ ذَنْبِهِ.

الكافي ۱۸۹/۲ البحار ۷۴/۳۶۵ المحاسن ۳۸۸/۳

— از ابوالجارود نقل شده که گفت: از امام باقر (ع) شنیدم که

می فرمود: محبوبترین کارها نزد خدا شادمان ساختن مؤمن است: سیر کردن مسلمان یا پرداختن وامش.

۲۱۸

امانت

الامانة

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا.

س ۴/آیه ۵۸

خداوند به شما فرمان می دهد که امانتها را به صاحبانش رد کنید.

۲۰۱۰ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ مِثًا مَنْ أَخْلَفَ بِالْأَمَانَةِ.

الكافي ۱۳۳/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: کسی که در امانت تخلف کند از ما نیست.

۲۰۱۱ — ... أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْأَمَانَةُ تَجْلِبُ الرِّزْقَ وَالْخِيَانَةُ تَجْلِبُ الْفَقْرَ.

الكافي ۱۳۳/۵ تحف العقول ۳۲/

— امام صادق (ع) فرمود: پیامبر خدا (ص) فرموده است: امانت باعث جلب روزی، و خیانت مایه جلب فقر است.

۲۰۱۲ — فِي حَدِيثٍ عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: وَلَقَدْ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ لِأَصْحَابِهِ: عَلَيْكُمْ بِأَدَاءِ الْأَمَانَةِ فَلَوْ أَنَّ قَاتِلَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ اسْتَمْتَنِي عَلَى السَّيْفِ الَّذِي قَتَلَهُ بِهِ لَأَدَيْتُهُ إِلَيْهِ.

معاني الأخبار ۱۰۷/ تفسیر نور الثقلین ۴۹۵/۱

— در حدیثی از موسی بن جعفر (ع) نقل شده که فرمود: پدرم از پدرش نقل کرد که علی بن الحسین (ع) به یاران خود فرمود: بر شما باد به ادای امانت! اگر قاتل حسین بن علی (ع) شمشیری را که بوسیله آن، حسین بن علی (ع) را کشت، نزد من به امانت می گذاشت من آن را به او رد می کردم.

۲۰۱۳ — عن علي عليه السلام: أَدَا الْأَمَانَةَ إِلَى مَنْ اسْتَمْتَكَ وَلَا تَخُنْ مَنْ حَانَكَ.

غرر الحكم ۱۱۳/

— از علی (ع) نقل شده است: امانت را به کسی که تو را امین شمرده است برگردان، و به کسی که به تو خیانت نموده است خیانت مکن.

۲۰۱۴ — عن ابی عبدالله علیه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: أدوا الأمانة ولو إلى قاتل وُلد الأنبياء.

الکافی ۱۳۳/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: امانت را ادا کنید هر چند به قاتل فرزندان پیامبران باشد.

۲۰۱۵ — نوادر الراوندي باسناده عن موسى بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ.

البحار ۱۱۲/۷۵

— نوادر راوندی به اسناد خود از موسی بن جعفر (ع) نقل کرده که پیامبر خدا (ص) فرمود: ایمان ندارد کسی که امانتدار نیست.

۲۰۱۶ — عن علي عليه السلام: لَا أَمَانَةَ لِمَنْ لَا دِينَ لَهُ.

غررالحکم ۸۴۷/

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که دین ندارد امانتدار

نیست.

الفصل الثاني

في الصفات والاعمال المذمومة پیرامون خصلتها و کارهای ناپسند

۲۱۹

ربا الربا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

س ۳ / آیه ۱۳۰

ای کسانی که ایمان آورده اید! ربا را چندین و چند برابر مخورید، و از خدا پروا کنید، باشد که رستگار شوید.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ.

س ۲ / آیه ۲۷۵

آنان که ربا می خورند، (روز قیامت) برنمی خیزند مگر مانند کسی که شیطان در اثر جنون آشفته اش می کند...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ.

س ۲ / آیه ۲۷۸

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از خدا پروا کنید، و اگر مؤمن هستید باقیمانده ربا را رها کنید.

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ.

س ۲ / آیه ۲۷۹

پس اگر چنین نکردید، با خدا و پیامبرش اعلان جنگ دهید.

۲۰۱۷ - عن ابن فضال عن الصادق عليه السلام عن ابيه عن آباءه

عليهم السلام عن النبي صلى الله عليه وآله قال: شَرُّ الْمَكَايِبِ كَسْبُ الرِّبَا... الخبير.

لثالی الاخبار ۳/۱۸۷

- از ابن فضال از امام صادق، از پدرش از پدرانش از پیامبر (ص)

نقل شده است که فرمود: بدترین کسبها کسب رباست.

۲۰۱۸ - قال علي عليه السلام: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ الرِّبَا وَآكِلَهُ وَمُوكَلَّهُ وَبَايَعَهُ

وَمُشْتَرِيَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدِيَهُ.

الفقيه ۳/۲۷۴ روضة المتقين ۷/۲۷۳

- علی (ع) فرمود: رسول خدا (ص) ربا و خورنده و خوراننده و

فروشنده و خریدار و نویسنده و دو شاهد آن را لعنت کرده است.

۲۰۱۹ - عن ابي جعفر عليه السلام: أَخْبَثُ الْمَكَايِبِ كَسْبُ الرِّبَا.

الكافي ۵/۱۴۷

— از امام باقر(ع) نقل شده است: ناپاکترین کسبها کسب ریاست.

۲۰۲۰ — عن النبي صلى الله عليه وآله: وَمَنْ أَكَلَ الرَّبَا مَلَأَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بَقَطَهُ مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ بِقَدْرِ مَا أَكَلَ... الخبر.

البحار ۳۶۴/۷۶

— از پیامبر(ص) نقل شده است: هر که ربا بخورد، خداوند شکم او را به همان اندازه که ربا خورده است از آتش دوزخ پُر می‌کند...

۲۰۲۱ — في تفسير العياشي عن شهاب بن عبدربه قال: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: آكَلُ الرَّبَا لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَتَخَبَّطَهُ الشَّيْطَانُ.

تفسیر نور الثقلین ۲۹۱/۱ البحار ۱۲۰/۱۰۳

— در تفسیر عیاشی از شهاب بن عبدربه نقل شده که گفت: از امام صادق(ع) شنیدم که می‌فرمود: خورنده ربا از دنیا نمی‌رود مگر آنکه شیطان به او آسیب می‌رساند.

۲۰۲۲ — ... عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عن ابي علي بن ابي طالب عليه السلام عن النبي صلى الله عليه وآله: انه قال في وصية له: يَا عَلِيُّ! الرَّبَا سَبْعُونَ جُرَّةً فَأَيْسُرُهَا مِثْلُ أَنْ يَتَكَبَّحَ الرَّجُلُ أُمَّةً فِي بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ يَا عَلِيُّ! دَرَاهِمُ رَبَا أَعْظَمُ مِنْ سَبْعِينَ زَنِيَّةً كُلُّهَا بِذَاتِ مَحْرَمٍ فِي بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ.

الخصال ۵۸۳/۲ روضة المتقين ۲۳۸/۱۲

— از جعفر بن محمد(ع) از پدرش از جدش از علی بن ابی طالب(ع) از پیامبر(ص) نقل شده که آن حضرت در وصیتی به علی(ع) فرمود: ای علی! ربا هفتاد جزء است، آسانترینش مانند آن است که مردی در خانه کعبه با مادرش زنا کند. ای علی! یک درهم ربا بزرگتر است از هفتاد زنا که همه آنها در خانه کعبه با محارم انجام گرفته باشد.

۲۰۲۳ — قال الصادق عليه السلام: إِنَّمَا شَدَّدَ فِي تَحْرِيمِ الرَّبَا لِئَلَّا يَمْتَنِعَ النَّاسُ مِنَ اضْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ قَرْضاً أَوْ رِقْداً.

تفسیر مجمع البیان ۳۹۰/۲

— امام صادق (ع) فرمود: بدان جهت در تحریم ربا تأکید شده که مردم از نیکوکاری به صورت وام یا بخشش امتناع نورزند.

۲۲۰

الرَّشْوَةُ رَشْوَةٌ

۲۰۲۴ — وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنِّي كُفِّرُكُمْ وَالرَّشْوَةَ فَإِنَّهَا مَخْضُ الْكُفْرِ وَلَا يَشْمُ صَاحِبُ الرَّشْوَةِ رِيحَ الْجَنَّةِ.

البحار ۲۷۴/۱۰۴

— پیامبر خدا (ص) فرمود: از رشوه پرهیزید که کفر خالص است و صاحب رشوه بوی بهشت را نمی شنود.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۰۲۵ — عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَّهُ قَالَ: لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ وَمَا بَيْنَهُمَا يَمْشِي.

مستدرک الوسائل ۱۹۶/۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: خداوند، رشوه دهنده و رشوه گیرنده و کسی را که میان آن دو راه می رود، لعنت کرده است.

۲۲۱

الاحْتِكَارُ احْتِكَارٌ

۲۰۲۶ — قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ اخْتَكَرَ فَوْقَ أَرْبَعِينَ يَوْماً فَإِنَّ الْجَنَّةَ تُوَجَّدُ رِيحُهَا مِنْ مَسِيرَةِ خَمْسِيَانَةِ عَامٍ وَإِنَّهُ لَحَرَامٌ عَلَيْهِ.

مستدرک الوسائل ۴۶۸/۲ البحار ۸۹/۱۰۳

— رسول خدا (ص) فرمود: هر که بیش از چهل روز احتکار کند، بوی بهشت با اینکه از فاصله پانصد سال راه شنیده می شود، بر او حرام می گردد.

۲۰۲۷ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام: مَنْ اخْتَكَرَ الطَّعَامَ اَرْبَعِينَ يَوْمًا قَسَى قَلْبُهُ، وَعَنْهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اِنَّهُ اُخْرَقَ طَعَامًا مُخْتَكِرًا بِالنَّارِ.

المحجة البيضاء ۱۶۶/۳

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: هر که گندم را چهل روز احتکار کند دلش سخت می شود. و نقل شده است که آن حضرت گندمهای محتکری را آتش زد.

۲۰۲۸ — ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ حَبَسَ مُؤْمِنًا عَنْ مَالِهِ وَهُوَ مُخْتَاجٌ إِلَيْهِ، لَمْ يَذُقْ وَاللَّهِ مِنْ طَعَامِ الْجَنَّةِ وَلَا يَشْرَبُ مِنَ الرَّجِيقِ الْمَخْتُمِ. هـ

الوسائل ۶۰۱/۱۱ روضة المتقين ۳۸۱/۹ عقاب الاعمال ۲۸۶/

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: هر مؤمنی مؤمن دیگری را از مال خود در حالیکه وی به آن احتیاج دارد، ممنوع گرداند، بخدا سوگند از غذای بهشت نخواهد چشید و از شراب خالص مُهر شده نخواهد آشامید.

۲۰۲۹ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَيُّمَا رَجُلٍ اشْتَرَى طَعَامًا فَكَبَسَهُ اَرْبَعِينَ صَبَاحًا يُرِيدُ بِهِ غِيَاءَ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ بَاعَهُ، فَتَصَدَّقَ بِشَمْنِيهِ، لَمْ يَكُنْ كَفَّارَةً لِمَا صَنَعَ.

أمالي الطوسي ۲۸۹/۲ البحار ۸۹/۱۰۳

— از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر مردی گندمی بخرد و آن را چهل روز انبار کند، و بدین وسیله بخواد مسلمانان را تحت فشار قرار دهد، سپس آن را بفروشد و بهایش را صدقه بدهد، کفاره کاری که کرده است نخواهد بود.

۲۰۳۰ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ اخْتَكَرَ عَلَيَّ الْمُسْلِمِينَ ظَعَامًا ضَرَبَهُ اللهُ بِالْجُدَامِ وَالْإِفْلَاسِ.

البحار ۶۲/۲۹۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که گندمی را به زیان مسلمانان احتکار کند، خداوند او را به خوره و بی پولی گرفتار خواهد ساخت.

۲۰۳۱ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْجَائِلُ مَرْزُوقٌ وَالْمُخْتَكِرُ مَلْعُونٌ.

التهدیب ۷/۱۵۹ روضة المتقین ۷/۲۵۷ کافی ۵/۱۶۵ المحجة البيضاء ۳/۱۶۹

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: کاسب روزی داده می شود و محتکر مورد لعنت قرار می گیرد.

۲۰۳۲ — عن علي عليه السلام: الإختكارُ شيمَةُ الفُجَّارِ.

— از علی (ع) نقل شده است: احتکار، خوی تبهاران است.

۲۰۳۳ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا يَخْتَكِرُ الظَّعَامُ إِلَّا خَاطِبِيَّ.

التهدیب ۷/۱۵۹ الاستبصار ۳/۱۱۴ روضة المتقین ۷/۲۴۶ مستدرک الوسائل ۲/۴۶۸

— رسول خدا (ص) فرمود: هیچ کس جز خطاکار گندم را احتکار نمی کند.

۲۰۳۴ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْمُخْتَكِرُ مَلْعُونٌ.

البحار ۶۲/۲۹۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: محتکر مورد لعنت قرار گرفته است.

۲۰۳۵ — قال صلى الله عليه وآله: من احتكر الطعام أربعين يوماً ثم تصدق به لم تكن صدقته كفارة لإحتكاره.

المحجة البيضاء ۱۶۶/۳

— و نیز فرمود: هر که گندم را چهل روز احتکار کند، سپس آن را صدقه بدهد، صدقه او کفاره احتکارش نخواهد بود.

۲۰۳۶ — وعنه صلى الله عليه وآله وسلم: من احتكر الطعام أربعين يوماً فقد برى من الله وبرى الله منه وقيل فكأنما قتل نفساً.

المحجة البيضاء ۱۶۶/۳

— از پیامبر نقل شده است: هر که گندم را چهل روز احتکار کند، از خدا بیزاری جسته و خدا نیز از او بیزاری می جوید. (و گفته شده:) مانند آن است که کسی را کشته باشد.

۲۰۳۷ — عن النبي صلى الله عليه وآله انه قال: من جلب طعاماً فباعه يسيراً يومه فكأنما تصدق به وفي لفظ آخر فكأنما أعتق رقبته.

المحجة البيضاء ۱۶۷/۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: هر کس گندمی به دست بیاورد و آن را به قیمت روز بفروشد مانند آن است که آن را صدقه داده باشد، (و در تعبیر دیگر آمده است:) مانند آنکه برده ای را آزاد کرده باشد.

۲۲۲

البخل بخل

الَّذِينَ يَتَخَلَّوْنَ وَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَكَفَّوْنَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا.

س ۴ / آیه ۳۷

(متکبرانِ فخر فروش) کسانی هستند که بخل می ورزند و مردم را به بخل فرمان می دهند و آنچه را که خدا از فضل خود به آنان داده است پنهان می کنند. ما برای کافران عذابی خوارکننده آماده ساخته ایم.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

س ۳/ آیه ۱۸۰

کسانی که به آنچه خداوند از فضل خود به آنان داده است بخل می ورزند، گمان نکنند که این خیر آنهاست، بلکه شر آنهاست. به زودی روز قیامت آنچه بدان بخل ورزیده اند طوق گردنشان می شود.

قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَفْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا.

س ۱۷/ آیه ۱۰۰

بگو: اگر شما خزانه های رحمت پروردگار مرا داشتید، قطعاً از ترس انفاق، امساک می کردید، و انسان بخیل است.

۲۰۳۸ — عن علي عليه السلام: الْبُخْلُ جَامِعٌ لِمَسَاوِي الْعُيُوبِ وَهُوَ زِمَامٌ يُقَادِيهِ إِلَى كُلِّ سُوءٍ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۵۶ (الصالح) / ۵۴۳ ' البحار ۳۰۷/۷۳

— از علی (ع) نقل شده است: بخل، گردآورنده تمام عیبهای

زشت است، و افساری است که (آدمی) بوسیله آن به هر زشتی کشیده می شود.

۲۰۳۹ — عن علي عليه السلام: الْبُخْلُ يَكْسِبُ الْعَارَ وَيُدْخِلُ النَّارَ.

غررالحکم / ۶۶

— از علی (ع) نقل شده است: بخل مایه ننگ است و (آدمی را)

وارد آتش می کند.

۲۰۴۰ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: أَيُّ دَاءٍ أَدْوَى مِنْ

الْبُخْلِ.

الفتیه / ۴/۲۷۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: چه دردی درد آورتر از بخل

است؟!

۲۰۴۱ — عن علي عليه السلام: الْبَخِيلُ ذَلِيلٌ بَيْنَ أَعْرَتِهِ.

غررالحکم / ۵۳

— از علی (ع) نقل شده است: بخیل در میان عزیزانش ذلیل

است.

۲۰۴۲ — قال النبي صلى الله عليه وآله: مَنْ مَتَّقَ مَالَهُ مِنْ الْأَخْيَارِ

اخْتِيَاراً صَرَفَ اللَّهُ مَالَهُ إِلَى الْأَشْرَارِ اضْطِرَاراً.

جامع الاخبار - ۲۰۸ مستدرک الوسائل / ۲/۴۱۳

— پیامبر (ص) فرمود: هر که مال خود را از روی اختیار از نیکان

بازدارد، خداوند به ناچار مال او را در راه بدکاران مصرف خواهد نمود.

۲۰۴۳ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْبَخِيلَ

فِي حَيَاتِهِ، التَّخِيَّ عِنْدَ وَفَاتِهِ.

البحار / ۷۷/۱۷۳

— رسول خدا (ص) فرمود: خدا دشمن می دارد کسی را که در

زندگیش بخیل و هنگام مرگش سخاوتمند است.

۲۰۴۴ — عن علي عليه السلام: أَبْتَعِدُ الْخَلَائِقَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى الْبَخِيلُ

الْبَخِيلُ.

غررالحکم / ۱۹۴

— از علی (ع) نقل شده است: دورترین مردم از خداوند توانگر

بخیل است.

۲۰۴۵ — عن موسى بن جعفر عليه السلام: قال: الْبَخِيلُ مَنْ بَخَلَ بِمَا

اِفْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْهِ.

معانی الأخبار / ۲۳۳ الكافي / ۴/۴۵ البحار / ۷۳/۳۰۵

— از موسی بن جعفر (ع) نقل شده که فرمود: بخیل کسی است

که به آنچه خدا بر او واجب ساخته بخل می ورزد.

۲۰۴۶ — عن علي عليه السلام: الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا مَذْمُومٌ وَفِي الْآخِرَةِ

مُعَذَّبٌ مَلُومٌ.

غررالحکم / ۶۸

— از علی (ع) نقل شده است: بخیل در دنیا مورد نکوهش، و در

آخرت دچار کیفر و مورد سرزنش است.

۲۰۴۷ — عن علي عليه السلام: لَيْسَ لِبَخِيلٍ حَبِيبٌ.

غررالحکم / ۵۹۴

— از علی (ع) نقل شده است: بخیل را دوستی نیست.

۲۰۴۸ — عن علي عليه السلام: مَنْ بَخَلَ عَلَى الْمُحْتَاجِ بِمَا لَدَيْهِ سَخِطَ اللَّهُ

عَلَيْهِ.

غررالحکم / ۷۱۳

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس به چیزی که نزد اوست و دیگری به آن احتیاج دارد بخل ورزد، خدا بر او خشم می‌گیرد.

۲۰۴۹ — عن علي عليه السلام: إِنَّ الْمِسْكِينَ رَسُولُ اللَّهِ فَمَنْ مَتَعَهُ فَقَدْ مَتَعَ اللَّهَ وَمَنْ أَعْطَاهُ فَقَدْ أَعْطَى اللَّهَ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۲۲ (الصالح) / ۵۲۹ البحار ۱۷۲/۹۶

— از علی (ع) نقل شده است: در حقیقت مسکین پیامبر خداست. پس هرکه (چیزی) را از او باز دارد، از خدا بازداشته، و هرکه به او ببخشد، به خدا بخشیده است.

۲۰۵۰ — عن أمير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ سُيْحَانَةٌ قَرَضَ فِي أَمْوَالِ الْأَغْنِيَاءِ أَقْوَاتَ الْفُقَرَاءِ فَمَا جَاعَ فَقِيرٌ إِلَّا بِمَا مَتَّعَ بِهِ غَنِيٌّ وَاللَّهُ تَعَالَى جَدُّهُ سَأَلْتُهُمْ عَنْ ذَلِكَ.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۲۳۲ (الصالح) / ۵۳۳ مستدرک الوسائل ۵۰۶/۱

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: خداوند سبحان روزی مستمندان را در اموال توانگران مقرر ساخته است. هیچ مستمندی گرمه نماند مگر به سبب آنچه توانگری از آن بهره‌مند گردید، و خداوند — که بی‌نیازی او بزرگ است — در این باره از آنان بازخواست می‌کند.

۲۰۵۱ — قال أبو عبد الله عليه السلام: مَنْ كَانَ لَهُ دَارٌ وَاحْتِاجَ مُؤْمِنٍ إِلَى سُكْنَاهَا فَمَتَّعَهُ بِهَا قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: مَلَأْتُكَ بِعَبْدِي بَخِلَ عَلِيٌّ عَبْدِي بِسُكْنِي الدُّنْيَا وَعِزِّي لِأَيْسُرُ جَنَانِي أَبَدًا.

عقاب الاعمال / ۲۸۷ البحار ۳۸۹/۷۴

— امام صادق (ع) فرمود: هرکس خانه‌ای داشته باشد و مؤمنی به سکونت در آن نیازمند باشد و او آن را از مؤمن بازدارد، خداوند می‌فرماید: فرشتگان من! بنده‌ام در سکونت دنیا بر بنده‌ام بخل ورزید. سوگند به عزت خودم که او هرگز

وارد بهشت من نخواهد شد.

۲۲۳

عقاب ردالسائل

کیفر محروم کردن سائل

۲۰۵۲ — عن أبي عبدالله عليه السلام قال: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ مَتَّعَ مُؤْمِنًا شَيْئًا مِمَّا يَخْتَأُجُ إِلَيْهِ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ مِنْ عِنْدِ غَيْرِهِ، أَقَامَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُسْوَدًّا وَجْهَهُ مُزْرَقَةً عَيْنَاهُ مَغْلُولَةٌ يَدَاهُ إِلَى عُنُقَيْهِ، فَيُقَالُ: هَذَا الْخَائِنُ الَّذِي خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ.

المحاسن ۱۰۰/۱ الكافي ۳۶۷/۲ البحار ۱۷۴/۷۵ عقاب الاعمال ۲۸۶/

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر مؤمنی چیزی را که مؤمن دیگری به آن نیازمند است از او بازدارد، با وجود آنکه از نزد خویش یا از نزد دیگری قدرت بر آن دارد، روز قیامت خداوند او را در حالی زنده می‌کند که صورتش سیاه و چشمهایش کبود و دستهایش به گردنش بسته شده، و گفته می‌شود: این خیانتکاری است که به خدا و رسول او خیانت نموده است. آنگاه او را به سوی آتش می‌برند.

۲۰۵۳ — عن أبي عبدالله قال: أَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ شِيعَتِنَا أَتَاهُ رَجُلٌ مِنْ إِخْوَانِنَا فَاسْتَعَانَ بِهِ فِي حَاجَةٍ فَلَمْ يُعِنِّهُ وَهُوَ يَقْدِرُ ابْتِلَاءُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِأَنْ يَقْضِيَ حَوَائِجَ عَدُوِّهِ مِنْ أَعْدَائِنَا، يُعَذِّبُهُ اللَّهُ عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

البحار ۱۷۵/۷۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرکس از شیعیان ما نزد مردی از برادران ما بیاید و درباره حاجتی از او کمک بخواهد و او با وجود آنکه توانایی دارد، به وی کمک نکند خداوند او را به تأمین خواسته های یکی از دشمنان ما گرفتار می‌سازد و روز قیامت او را براین کار کیفر می‌کند.

۲۰۵۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَأَلَ أَخَاهُ الْمُؤْمِنَ حَاجَةً وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى قَضَائِهَا فَرَدَّهَا عَنْهَا سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِ شُجَاعاً فِي قَبْرِهِ يَنْهَشُ مِنْ أَصَابِعِهِ.

أما في الطوسي ۲۷۸/۲ البحار ۱۷۷/۷۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر مؤمنی از برادر مؤمنش حاجتی بخواهد، و او با وجود اینکه توانائی تأمین آن را دارد، وی را از آن حاجت باز دارد، خداوند ماری را در قبر بر او مسلط می‌کند که انگشتانش را می‌گزد.

۲۲۴

الحرص حرص

۲۰۵۵ — عن علي عليه السلام: بِسْتِ الرَّفِيقِ الْحَرِصِ.

غررالحکم ۳۴۱/

— از علی (ع) نقل شده است: حرص، بد رفیق است!

۲۰۵۶ — عن علي عليه السلام: رَبُّ حَرِيصٍ قَتَلَهُ حِرْصُهُ.

غررالحکم ۴۱۵/

— از علی (ع) نقل شده است: بسا آزمندی که حرصش او را کشته

است.

۲۰۵۷ — عن علي عليه السلام: مَنْ حَرَصَ عَلَى الدُّنْيَا هَلَكَ.

غررالحکم ۶۵۶/

— از علی (ع) نقل شده است: هر که بر دنیا حرص باشد هلاک

می‌گردد.

۲۰۵۸ — «في حديث» قال الصادق عليه السلام: أَعْتَى الْغِنَى مَنْ لَمْ

يَكُنْ لِلْحَرِصِ أُسِيراً مجموعۀ ورام ۲۰۶/۲ الكافي ۳۱۶/۲ البحار ۲۳/۷۳ الوسائل ۳۱۸/۱۱

— در حدیثی امام صادق (ع) فرمود: بی نیازترین بی نیازی آن است که کسی اسیر حرص نباشد.

۲۰۵۹ — عن علي عليه السلام: مَنْ أَيْقَنَ بِالْآخِرَةِ لَمْ يَحْرِصْ عَلَى الدُّنْيَا.

غررالحکم / ۶۴۵

— از علی (ع) نقل شده است: هرکس به آخرت یقین داشته باشد، به دنیا حرص نمی ورزد.

۲۰۶۰ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ بَاباً مِنْ أُمْرِ الدُّنْيَا إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنَ الْجِرْصِ مِثْلَهُ.

الكافي ۳۱۹/۲ البحار ۱۶/۷۳ لآلئ الاخبار ۵۱/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند هیچ دری از امور دنیا را به روی بنده‌ای نگشوده مگر آنکه دری از حرص را مانند آن به روی او باز کرده است.

۲۲۵

الطمع طمع

۲۰۶۱ — ... عن ابي حمزة الثمالي عن الباقر عليه السلام قال: أتى رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَقَالَ: عَلَّمَنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ شَيْئاً، فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: عَلَيْكَ بِالْيَأْسِ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ فَإِنَّهُ الْغِنَى الْحَاضِرُ، قَالَ: زِدْنِي يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: إِتَاكَ وَالطَّمَعُ فَإِنَّهُ الْفَقْرُ الْحَاضِرُ... الحديث.

الوسائل ۳۲۲/۱۱

— از ابوحمزه ثمالی، از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: مردی نزد رسول خدا (ص) آمد و گفت: ای پیامبر خدا! چیزی به من تعلیم کن. پیامبر (ص)

فرمود: از آنچه در دست مردم است ناامید باش که بی نیازی آماده همین است. گفت: ای پیامبر خدا! بیشتر برآیم بگو. فرمود: از طمع پرهیز کن که نیازمندی آماده همین است...

۲۰۶۲ — عن علي عليه السلام: حُبُّ الدُّنْيَا يُوجِبُ الطَّمَع.

غررالحکم / ۳۸۰

— از علی (ع) نقل شده است: محبت دنیا باعث طمع است.

۲۰۶۳ — عن علي عليه السلام: ثَمَرَةُ الطَّمَعِ الشُّقَاءُ.

غررالحکم / ۳۵۹

— از علی (ع) نقل شده است: نتیجه طمع بدبختی است.

۲۰۶۴ — عن علي عليه السلام: كَيْفَ يَمْلِكُ الْوَرَعَ مَنْ يَمْلِكُ الطَّمَع.

غررالحکم / ۵۵۳

— از علی (ع) نقل شده است: کسی که طمع دارد چگونه

پرهیزگار باشد؟!

۲۲۶

خوردن مال یتیم

اکل مال الیتیم

وَأَتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْخَبِيثَاتِ بِالْقَلْبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ
إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا.

س ۴ / آیه ۲

به یتیمان اموالشان را بدهید و پاک را به ناپاک مبدل نکنید و اموال آنان را با اموال خویش مخورید که این گناهی بزرگ است.

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَسَيَبْضَلُونَ سَعِيرًا.

س ۴ / آیه ۱۰

آنان که اموال یتیمان را از روی ستم می‌خورند فقط آتشی در شکمهای خود فرو می‌برند، و در آتشی برافروخته وارد خواهند شد.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ.

س ۶ / آیه ۱۵۲

به مال یتیم، جز از طریقی که نیکوتر است نزدیک نشوید تا به حد رشد برسد.

۲۰۶۵ - فقه الرضا روي عن العالم عليه السلام أنه قال: مَنْ أَكَلَ مَالَ
الْيَتِيمِ دِرْهَمًا وَاحِدًا ظُلْمًا مِنْ غَيْرِ حَقٍّ يُخَلِّدُهُ اللَّهُ فِي النَّارِ.
وَرُوي أَنَّ أَكْلَ مَالِ الْيَتِيمِ مِنَ الْكَبَائِرِ الَّتِي وَعَدَ اللَّهُ عَلَيْهَا النَّارَ... الخبر.

مستدرک الوسائل ۴۵۳/۲

— در فقه الرضا از عالم (آل محمد (ع)) نقل شده که فرمود: هر که از روی ستم، یک درهم از مال یتیم را به ناحق بخورد، خداوند او را در آتش جاودان خواهد ساخت.

و روایت شده است که خوردن مال یتیم از جمله گناهان کبیره است که خداوند وعده آتش بر آنها داده است.

۲۰۶۶ - عن الصادق عن ابيه عن آبائه عليهم السلام عن النبي
صلى الله عليه وآله قال: شَرُّ الْمَأْكَلِ أَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ ظُلْمًا... الخبر.

لآلئ الاخبار ۱۸۵/۳ البحار ۲۷۰/۷۹

— از امام صادق (ع) از پدرش از پدرانش از پیامبر (ص) نقل شده

که فرمود: بدترین خوردنیها، خوردن مال یتیم از روی ستم است...

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

القسم الاخير
موضوعات متفرقة

مركز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی
بخش پایانی

موضوعات گوناگون

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الاول

۲۲۷

نوادر الحکم والآثار آثار و حکمت های شگفت

وَلَا تَقِفْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا.

س ۱۷ / آیه ۳۶

از چیزی که درباره آن علم نداری پیروی مکن که گوش و چشم و دل، همه اینها مورد بازخواست قرار می گیرند.

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ.

س ۲۴ / آیه ۵۲

و هر که خدا و رسولش را اطاعت کند و از خدا بیم داشته باشد و از او پروا کند، آنان همان کامیاب شدگانند.

س ۱۶ / آیه ۱۲۸

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ.

خدا با کسانی است که پرهیزگاری کرده‌اند و کسانی که نیکوکار باشند.

وَأُنَجِّتَنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ.

س ۲۷ / آیه ۵۳

... و مؤمنان را با کسانی که پرهیزگاری می‌کردند نجات دادیم.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ، يَعْظُمُ لِعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ.

س ۱۶ / آیه ۹۰

خداوند به عدالت و نیکوکاری و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد و از کار زشت و ناروا و ستمگری باز می‌دارد. او به شما پند می‌دهد شاید اندرز گیرید.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ
مُعْرِضُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِقُرُوبِهِمْ حَافِظُونَ.

س ۲۳ / آیه ۱ تا ۵

به راستی مؤمنان رستگاری یافته‌اند، همانان که در نمازشان خشوع دارند، و آنان که از یابوه روی می‌گردانند، و آنان که زکات می‌دهند، و آنان که شرمگاه‌هایشان را حفظ می‌کنند.

۲۰۶۷ - عن حماد بن عيسى عن جرير بن عبد الله عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: رُفِعَ عَنِّي تِسْعَةُ أَشْيَاءَ، الْخَطَأُ وَالنَّسِيَانُ، وَمَا أُكْرِهُوا عَلَيْهِ، وَمَا لَا يَعْلَمُونَ، وَمَا لَا يُطِيقُونَ، وَمَا اضْطَرُّوا إِلَيْهِ،

وَالْحَسَدُ، وَالظَّيْرَةُ، وَالتَّفَكُّرُ فِي الْوَسْوَسَةِ فِي الْخَلْقِ مَا لَمْ يَنْطِقُوا بِشَفَقَةٍ.

الوسائل ۱۱/۲۹۵

— از حماد بن عیسی، از حریرین عبدالله، از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: نه چیز از امت من برداشته شده است: خطا، فراموشی، چیزی که بر آن اجبار شده اند، چیزی را که نمی دانند، چیزی که بر آنان طاقت فرساست، چیزی که به آن ناچار گردیده اند، حسد، فال بد، اندیشه بد درباره مردم تا وقتی که به زبان نیاورند.

۲۰۶۸ — ... عن سلام ابن المستنیر عن ابي جعفر الامام الباقر عليه السلام قال: قال جدي رسول الله صلى الله عليه وآله: أَيُّهَا النَّاسُ حَلَالِي حَلَالٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَحَرَامِي حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ... الخبير

كنزالفوائد / ۱۶۴

— از سلام بن مستنیر، از ابوجعفر، امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: جدم پیامبر خدا (ص) فرمود: حلال من تا روز قیامت حلال، و حرام من تا روز قیامت حرام است...

۲۰۶۹ — عن امير المؤمنين عليه السلام في بعض الاعياد: إِنَّمَا هُوَ عِيدٌ لِمَنْ قَبِلَ اللَّهَ صِيَامَهُ وَشَكَرَ قِيَامَهُ وَكُلُّ يَوْمٍ لَا يُعْصَى اللَّهُ فِيهِ فَهُوَ يَوْمٌ عِيدٌ.

نهج البلاغة (فيض) / ۱۲۷۶ (الصالح) / ۵۵۱

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است که در یکی از اعیاد فرمودند: این، تنها برای کسی عید است که خداوند روزه اش را پذیرفته و قیام او را سپاس داشته است، و هر روزی که خدا در آن نافرمانی نشود آن روز، روز عید است.

۲۰۷۰ — عن الامام جعفر بن محمد الصادق عن آبائه عن امير المؤمنين عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَمِعَ فَأَجِشَةً فَأَفْشَاهَا فَهُوَ كَمَا لَيْدِي أَتَاهَا... الخبير.

الاربعين للبهائي / ۲۲۰ الفقيه ۹/۴

— از جعفر بن محمد صادق (ع)، از پدرانش، از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هرکس کار زشتی را بشنود و آن را آشکار کند مانند کسی است که آن را انجام داده باشد...

۲۰۷۱ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام: مَنْ أَصْلَحَ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ أَصْلَحَ اللَّهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ أَصْلَحَ أَمْرَ آخِرَتِهِ أَصْلَحَ اللَّهُ لَهُ أَمْرَ دُنْيَاةٍ وَمَنْ كَانَ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاعِظٌ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ.

البحار ۳۶۷/۷۱ نهج البلاغة (فیض) ۱۱۱۶/ (الصالح) ۴۸۳/

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: هرکه میان خود و خدا را اصلاح نماید، خدا میان او، و مردم را اصلاح خواهد نمود، و هرکه کار آخرت خود را اصلاح کند خدا کار دنیای او را اصلاح خواهد کرد، و هرکه پنددهنده‌ای از سوی خویش داشته باشد، نگرهبانی از سوی خدا بر او گماشته خواهد شد.

۲۰۷۲ — ... عن علاء بن الفضیل، عن ابی عبد الله علیه السلام قال: كَانَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: عَظَّمُوا أَصْحَابَكُمْ وَوَقَرُوهُمْ وَلَا يَتَهَجَّمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ وَلَا تَضَارُّوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَإِيَّاكُمْ وَالْبُخْلَ كُونُوا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ (الصَّالِحِينَ).

الكافي ۶۳۷/۲

— از علاء بن فضیل، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: امام باقر (ع) می‌فرمود: یاران خود را تعظیم کنید و به آنان احترام بگذارید و یکدیگر را مورد هجوم قرار ندهید و به یکدیگر زیان نرسانید و به یکدیگر حسد نورزید و از بخل پرهیز کنید و بندگان خالص خدا باشید.

۲۰۷۳ — عن سفیان بن عیینة قال: سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: حُسْنُ الظَّنِّ بِاللَّهِ أَنْ لَا تَرْجُوهُ إِلَّا اللَّهَ وَلَا تَخَافَ إِلَّا ذَنْبَكَ.

الوسائل ۱۸۱/۱۱

— سفیان بن عیینه می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: خوش گمانی به خدا این است که تنها به خدا امید داشته باشی و فقط از گناه خویش بترسی.

۲۰۷۴ — عن علي عليه السلام: مَنْ سَأَلَ اللَّهَ أُعْطَاهُ.

غررالحکم / ۶۳۲

— از علی (ع) نقل شده است: هر که از خدا بخواهد، خدا به او می بخشد.

۲۰۷۵ — عن علي عليه السلام: مَنْ اسْتَعَانَ بِاللَّهِ أُعَانَهُ.

غررالحکم / ۶۱۵

— از علی (ع) نقل شده است: هر که از خدا کمک بجوید، خدا به او کمک می کند.

۲۰۷۶ — عن علي عليه السلام: مَنْ اغْتَصَمَ بِاللَّهِ نَجَاهُ.

غررالحکم / ۶۱۹

— از علی (ع) نقل شده است: هر که به خدا تمسک جوید خدا نجاتش می دهد.

۲۰۷۷ — عن علي عليه السلام: لَوْ تَمَّ يَنْبَغُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَنْ مَحَارِمِهِ لَوَجِبَ

أَنْ يَجْتَنِبَهَا الْعَاقِلُ.

غررالحکم / ۶۰۵

— از علی (ع) نقل شده است: اگر خداوند از حرام های خود نهی هم نکرده بود، لازم بود خردمند از آنها دوری گیرند.

۲۰۷۸ — عن علي عليه السلام: أَلْحِقْهُ مِنْ طَبَائِعِ الْأَشْرَارِ غررالحکم / ۱۰۶

— از علی (ع) نقل شده است: کینه توزی از خوی بدان است.

۲۰۷۹ — عدة من اصحابنا عن سهل بن زياد عن علي بن اسباط عن ذكره عن ابي عبدالله عليه السلام قال: الْفَقْرُ الْمَوْتُ الْأَحْمَرُ، فَقُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ: الْفَقْرُ مِنَ الدِّينَارِ وَالذَّرْهَمِ؟ فَقَالَ: لَا وَلَكِنْ مِنَ الدِّينِ.

تفسیر نورالثقلین ۶۰۳/۴ الکافی ۲۶۶/۲ البحار ۵/۷۲

— گروهی از اصحاب ما از سهل بن زیاد از علی بن اسباط از کسی که او را نام برده از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: فقر، مرگ سرخ است. (راوی می گوید:) به امام صادق (ع) گفتم: آیا فقر در دینار و درهم؟ فرمود: نه! فقر در دین!

۲۰۸۰ — حدثني أبو هاشم داود بن القاسم الجعفري قال: سمعت الرضا علي بن موسى (عليهما السلام) يقول: إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ قَالَ لِكَمَيْلِ بْنِ زِيَادٍ فِيمَا قَالَ: يَا كَمَيْلُ أَخُوكَ دِينُكَ فَأَخْتِظْ لِدِينِكَ بِمَا شِئْتَ.

امالی الطوسی ۱۰۹/۱ جامع احادیث الشيعة ۳۳۲/۱

— ابو هاشم داود بن قاسم جعفری گفت: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: امیرالمؤمنین (ع) در ضمن مطالبی که برای کمیل بن زیاد بیان می کرد، فرمود: ای کمیل! دین تو برادر تو است. به هر وسیله که می خواهی برای دین خود احتیاط کن.

۲۰۸۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أَرْضَى سُلْطَانًا بِمَا يُسَخِّطُ اللَّهُ خَرَجَ عَنِ دِينِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ.

عیون اخبار الرضا ۶۹/۲ مشکوٰۃ الانوار ۳۱۸/ البحار ۳۹۷/۷۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکس زمامداری را به سبب چیزی که موجب خشم خداست، خشنود کند، از دین خدا خارج شده است.

۲۰۸۲ - فی مواعظ النبی صلی اللہ علیہ وآلہ: ومن کلامه صلی اللہ علیہ وآلہ: إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ شَرْقًا وَإِنَّ شَرْفَ الْمَجَالِسِ مَا اسْتَقْبَلَ بِهِ الْقَيْلَةُ... الخبر.

تحف العقول / ۲۷

— در اندر زها و سخنان پیامبر (ص) آمده است که: هر چیزی شرافتی دارد و شرافت جایگاه نشستن، به روه قبله بودن آن است...

۲۰۸۳ - عن النبی صلی اللہ علیہ وآلہ: إِنَّ الْكَايِسِيَّاتِ الْعَارِيَّاتِ وَالْمَائِلَاتِ الْمُيْبِلَاتِ لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ.

کلمة الرسول الاعظم / ۴۲۵

— از پیامبر (ص) نقل شده است: زنان پوشیده برهنه نما و زنان منحرف بی حجاب وارد بهشت نمی شوند.

۲۰۸۴ - عن علي عليه السلام: النَّاسُ كَالشَّجَرِ شَرَابُهُ وَاحِدٌ وَثَمَرُهُ مُخْتَلِفٌ.

غرر الحکم / ۹۶

— از علی (ع) نقل شده است: مردم مانند درخت هستند که همه از یک آب می خورند ولی میوه هایشان گوناگون است.

۲۰۸۵ - عن ابي عبد الله عليه السلام قال: لَا جَبْرَ وَلَا تَفْوِيضَ وَلَكِنْ أَمْرٌ بَيْنَ أَمْرَيْنِ... الحديث.

الفصول المهمة / ۷۴ روضة المتقين ۵۲/۱۲ البحار ۱۷/۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: جبر و تفویض وجود ندارد ولی امر میان دو امر هست...

۲۰۸۶ — عن علي عليه السلام: مَنْ حَفَرَ لِأَخِيهِ بِنِراً أَوْقَعَهُ اللَّهُ فِي بَيْرِهِ.

غررالحکم / ۶۸۱

— از علی (ع) نقل شده است: هر که برای برادرش چاهی بگند
خدا او را در آن چاه خواهد انداخت.

۲۰۸۷ — عن جابر عن أبي جعفر عليه السلام قال: كَانَتْ عَلِيَّ
الْمَلَائِكَةُ الْعَمَائِمُ الْبَيْضُ الْمُرْسَلَةُ يَوْمَ بَدْرٍ.

تفسیر العیاشی ۱۹۶/۱ الکافی ۴۶۱/۶

— از جابر، از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: فرشتگانی که روز
بدر فرستاده شدند همگی عمامه های سفید داشتند.

۲۰۸۸ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْعَمَائِمُ تَيْجَانُ الْقَرَبِ (وَفِي حَدِيثٍ: تَيْجَانُ الْمَلَائِكَةِ).

الکافی ۴۶۱/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود:
عمامه ها تاجهای عرب است (و در حدیثی آمده است: تاجهای فرشتگان است).

۲۰۸۹ — قال الصادق عليه السلام: لَوْ نُزِّلَ الْقُرْآنُ عَلَى الْعَجَمِ مَا آمَنَتْ بِهِ
الْقَرَبُ وَقَدْ نُزِّلَ عَلَى الْقَرَبِ فَأَمَنَتْ بِهِ الْعَجَمُ فَهَذِهِ فَضِيلَةُ الْعَجَمِ.

البحار ۱۷۴/۶۷

— امام صادق (ع) فرمود: اگر قرآن بر عجم نازل می شد عرب به آن
ایمان نمی آورد، در حالی که آن بر عرب نازل شده و عجم به آن ایمان آورده و این خود
فضیلت عجم است.

۲۰۹۰ — فِي حَدِيثٍ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا تَدْخُلُ
الْمَلَائِكَةُ بَيْتاً فِيهِ كَلْبٌ.

المحجة البيضاء ۱۱۰/۱

— رسول خدا (ص) در حدیثی فرمود: خانه ای که سگ در آن باشد فرشتگان وارد آن نمی شوند.

۲۰۹۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: خَيْرُ شَبَابِكُمْ مَنْ تَشَبَهَ بِكُهُولِكُمْ وَ شَرُّ كُهُولِكُمْ مَنْ تَشَبَهَ بِشَبَابِكُمْ.

مکارم الاخلاق / ۱۱۸ مشکوة الانوار / ۱۷۰

— پیامبر خدا (ص) فرمود: بهترین جوانان شما کسی است که خود را شبیه پیران شما سازد، و بدترین پیران شما کسی است که خود را شبیه جوانان شما گرداند.

۲۰۹۲ — عن علي عليه السلام: لأقربته بالتواضع إذا أضرت بالفرائض.

نهج البلاغه (فیض) / ۱۰۹۵ (الصالح) / ۴۷۵ الوسائل ۳ / ۲۰۸

— از علی (ع) نقل شده است: هرگاه مستحبات به واجبات زیان

برساند تقریبی در آن نیست. مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۰۹۳ — عن ابي الحسن الرضا عليه السلام قال: لا تقظموا الخبز باليسكين ولكن اكسروه باليد وخالقوا العجم.

مصابيح الانوار ۲ / ۲۶۹ الوسائل ۱۶ / ۶۱۶ الكافي ۶ / ۳۰۴

— از حضرت ابوالحسن امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: نان را با

کارد قطع نکنید، آن را با دست بشکنید و برخلاف عجم رفتار کنید.

۲۰۹۴ — عن علي عليه السلام قال: أكرموا الخبز فإنه قد عمل فيه ما بين العرش إلى الأرض وما بينهما.

الوسائل ۱۶ / ۶۱۰

— از علی (ع) نقل شده که فرمود: نان را مورد احترام قرار دهید،

زیرا به قدر فاصله عرش و زمین و آنچه میان این دو قرار دارد برای آن کار شده است.

۲۰۹۵ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخَلَ بِالسَّلَامِ وَأَجْوَدَ النَّاسِ مَنْ جَادَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

مستدرک الوسائل ۲/۲۴۲

- پیامبر خدا (ص) فرمود: بخیل ترین مردم کسی است که به سلام کردن بخل کند، و بخشنده ترین مردم کسی است که مال و جان خود را در راه خدا بدهد.

۲۰۹۶ - عن علي عليه السلام: مَنِ اخْتَجَّ إِلَيْكَ وَجَبَتْ إِشْفَاؤُهُ عَلَيْكَ.

غررالحکم ۲/۷۲۲

- از علی (ع) نقل شده است: هر که به تو نیازی داشته باشد لازم است با او مهربانی کنی.

۲۰۹۷ - قال علي عليه السلام: مَا أَقْبَحَ الْخُشُوعَ عِنْدَ الْحَاجَةِ وَالْبَجَاءَ عِنْدَ الْغِنَى.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

البحار ۷۴/۴۰۰

- علی (ع) فرمود: چه زشت است، فروتنی به هنگام نیازمندی و ستم نمودن در وقت بی نیازی!

۲۰۹۸ - عن علي عليه السلام: لَا تَعْدُنْ غَنِيًّا مَنْ لَمْ يَرْزُقْ مِنْ مَالِهِ.

غررالحکم ۸/۸۰۸

- از علی (ع) نقل شده است: کسی که از مال خود به دیگران نمی خوراند توانگرش مشمار.

۲۰۹۹ - عن النوفلي عن السكوني عن جعفر عن أبيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَمِعَ رَجُلًا يُنَادِي يَا لِلْمُسْلِمِينَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ.

الوسائل ۱۱/۱۰۸

— از نوفلی از سکونی از امام صادق (ع) از پدرش از پدران نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: هر که بشنود مردی فریاد می‌زند: «ای مسلمانان به دادم برسید» و پاسخش را نگوید مسلمان نیست.

۲۱۰۰ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: عَلَيَّ الْيَدِ مَا أَخَذْتُ حَتَّى تُؤَدِّيَهُ.

مستدرک الوسائل ۱۴۵/۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: دست باید آنچه را گرفته است پس بدهد.

۲۱۰۱ — عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ مُوسَى سَأَلَ رَبَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَقَالَ: يَا رَبِّ اجْعَلْنِي مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَأَوْحَى إِلَيْهِ (تعالی) إِلَيْهِ: يَا مُوسَى إِنَّكَ لَا تَصِلُ إِلَيَّ ذَلِكَ.

البحار ۱۳/۳۴۴

— از امام رضا (ع)، از پدران نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: موسی (ع) از پروردگارش درخواست نمود و گفت: پروردگارا! مرا از امت محمد (ص) قرار ده. خداوند به او وحی کرد: ای موسی! توبه این مرتبه نخواهی رسید.

۲۱۰۲ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: أَوْحَى إِلَيَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَمَا تَدِينُ تُدَانُ وَكَمَا تَعْمَلُ تُجْزَى... الخبر.

البحار ۱۳/۳۵۳

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: خداوند به موسی (ع) وحی کرد: همانگونه که نیکی می‌کنی به توییکی می‌کنند، و همانگونه که کار می‌کنی به تو پاداش خواهند داد.

۲۱۰۳ — ... عن ابي عبد الله عليه السلام قال: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَأَيُّ قَالٍ: مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ، وَمَنْ سَمِعَ رَجُلًا يُنَادِي يَا
لِلْمُسْلِمِينَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ.

الوسائل ۵۵۹/۱۱ البحار ۳۳۹/۷۴ الكافي ۱۶۴/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: هر که صبح از خواب برخیزد و به کار مسلمانان اهمیّت ندهد از مسلمانان نیست، و هر که بشنود مردی فریاد می‌زند: «ای مسلمانان به دادم برسید» و پاسخش را ندهد مسلمان بشمار نمی‌رود.

۲۱۰۴ — عن الصادق عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْغَيْبِيَّ الظُّلُومَ.

تحف العقول ۲۷۷/

— از امام صادق (ع) نقل شده است: خداوند، توانگرستم پیشه را دشمن می‌دارد.

۲۱۰۵ — قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الْعَيْنَ لَيَدْخِلُ الرَّجُلَ الْقَبْرَ
وَالْجَمَلَ الْقَيْدَ.

مكارم الأخلاق ۳۸۶/ البحار ۲۶/۶۳

— پیامبر (ص) فرمود: چشم است که آدمی را وارد قبر و شتر را داخل دیگ می‌کند.

۲۱۰۶ — عن الصادق عليه السلام: صَنَائِعُ الْمَعْرُوفِ وَحُسْنُ الْبِشْرِ
يَكْتِيبَانِ الْمَحَبَّةَ وَيُدْخِلَانِ الْجَنَّةَ، وَالْبُخْلُ وَغَبُوسُ الْوَجْهِ يُبْعِدَانِ مِنَ اللَّهِ وَيُدْخِلَانِ النَّارَ.

اشعة من بلاغة الامام الصادق / ۱۹۴

— از امام صادق (ع) نقل شده است: نیکوکاری و گشاده‌روئی باعث محبت شده و (آدمی را) وارد بهشت می‌کند. و بخل و ترش‌روئی، او را از خدا دور و وارد آتش می‌سازد.

۲۱۰۷ — عن ابن ابی عمیر عن ابان بن عثمان عن ابی عبد الله علیه السلام قال: جاء إليه رجلٌ فقال له: يا أبا عبد الله! أنت وأمي عظيمي مؤعظة فقال عليه السلام: إن كان الله (تعالى) قد تكفل بالرزق فأهتامك بماذا وإن كان الرزق مقسوماً فالحرص بماذا وإن كان الحساب حقاً فالجمع بماذا وإن كان الخلف من الله حقاً فالبخل بماذا وإن كانت العقوبة من النار حقاً فالمعصية بماذا وإن كان الموت حقاً فالفرح بماذا وإن كان العرض على الله حقاً فالمكر بماذا وإن كان التمسك على الصراط حقاً فالعجب بماذا وإن كان كل شيء بقضاء وقدر فالحزن بماذا وإن كانت الدنيا فانية فالطمأنينة إليها بماذا.

الخصال ۲/ ۴۵۰

— از ابن ابی عمیر از ابان بن عثمان از امام صادق (ع) نقل شده است که مردی نزد آن حضرت آمد و گفت: پدر و مادرم فدای تو باد، مرا پندی ده. آن حضرت فرمود: اگر خداوند روزی را عهده دار شده غم و غصه برای چیست؟ و اگر روزی تقسیم گردیده حرص برای چیست؟ و اگر حساب حق است جمع آوری مال برای چیست؟ و اگر عوض از خدا درست است بخل برای چیست؟ و اگر کیفر آتش حق است گناه برای چیست؟ و اگر مرگ حق است شادمانی برای چیست؟ و اگر عرضه شدن بر خدا درست است نیرنگ برای چیست؟ و اگر عبور بر صراط حق است خودپسندی برای چیست؟ و اگر هر چیزی بر اساس قضا و قدر است اندوه برای چیست؟ و اگر دنیا فناپذیر است دلگرمی به آن برای چیست؟

۲۱۰۸ — عن علي عليه السلام: الْقَنَاعَةُ وَالطَّاعَةُ يُوجِبَانِ الْغِنَى وَالْعِزَّ، وَالْمَعْصِيَةُ وَالْحِرْصُ يُكْسِبَانِ الشَّقَاءَ وَالذُّلَّ.

الاشعشعية / ۲۷

— از علی (ع) نقل شده است: قناعت و فرمانبرداری باعث توانگری و عزت، و گناه و حرص مایه بدبختی و ذلت است.

فضائل سلمان و ابي ذر... فضائل سلمان و ابو ذر...

۲۱۰۹ - عن الرضا عليه السلام عن عليّ عليه السلام قال: قال رسولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سَلْمَانٌ مِثْلُ أَهْلِ الْبَيْتِ.

عيون اخبار الرضا ۶۴/۲ البحار ۳۲۶/۲۲

- از امام رضا (ع)، از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سلمان از ما خاندان است.

۲۱۱۰ - عن ابي بصير عن ابي عبدالله (ع) قال: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّ سَلْمَانَ عَلِيمَ الْإِسْمِ الْأَعْظَمِ.

البحار ۳۴۶/۲۲

- ابوبصیر می گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: سلمان اسم اعظم را می دانست. تحقیق کتاب پوز علوم اسلامی

۲۱۱۱ - عن الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام عن امير المؤمنين عليه السلام قال: قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْجَنَّةُ تَشْتَاقُ إِلَيْكَ يَا عَلِيُّ وَإِلَى عَمَّارٍ وَسَلْمَانَ وَآبِي ذَرٍّ وَالْمِقْدَادِ.

البحار ۳۲۴/۲۲

- از امام رضا (ع)، از پدرانش، از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: ای علی! بهشت مشتاق تو و عمار و سلمان و ابو ذر و مقداد است.

۲۱۱۲ - قال ابو عبدالله عليه السلام: الْإِيمَانُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ فَأَلْمِقْدَادُ فِي الثَّامِنَةِ وَأَبُو ذَرٍّ فِي التَّاسِعَةِ وَسَلْمَانُ فِي الْعَاشِرَةِ.

البحار ۳۴۱/۲۲

- امام صادق (ع) فرمود: ایمان ده درجه است. مقداد در درجه

هشتم و ابوذر در درجه نهم و سلمان در درجه دهم قرار دارد.

۲۱۱۳ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى زُهْدِ عَيْسَى بْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلْيَنْظُرْ إِلَى أَبِي ذَرٍّ.

البحار ۲۲/۳۴۳

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هر که می‌خواهد زهد عیسی بن مریم را

بیند به ابوذر بنگرد.

۲۱۱۴ — ... عن محمد بن احمد بن حماد رفعه قال: أَبُو ذَرٍّ لَيْدِي قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي شَأْنِهِ: مَا أَظَلَّتِ الْخَضِرَاءُ وَلَا أَقَلَّتِ الْغُبْرَاءُ عَلَيَّ ذِي لَهْبَةٍ أَصْدَقُ مِنْ أَبِي ذَرٍّ... الخبر.

البحار ۲۲/۳۹۸

— از محمد بن احمد بن حماد نقل شده که امام (ع) فرمود: ابوذر

همان کسی است که رسول خدا (ص) در باره اش فرمود: آسمان سایه نیافکنده و زمین بر پشت خود نگرفته است کسی را که راستگوتر از ابوذر باشد...

۲۱۱۵ — ... عن الرضا عليه السلام عن آبائه عن علي صلوات الله عليهم قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَبُو ذَرٍّ صِدِّيقُ هَذِهِ الْأُمَّةِ.

البحار ۲۲/۴۰۵

— از امام رضا (ع)، از پدرانش، از علی (ع) نقل شده که فرمود:

پیامبر خدا (ص) فرموده است: ابوذر راستگوی این امت است.

۲۱۱۶ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ اسْتِخَارَةُ

اللَّهُ وَرِضَاهُ بِمَا قَضَى اللَّهُ وَمِنْ شِقْوَةِ ابْنِ آدَمَ تَرْكُهُ اسْتِخَارَةَ اللَّهِ وَسَخَطُهُ بِمَا قَضَى اللَّهُ.

تحف العقول / ۳۹

— از پیامبر (ص) نقل شده است: از خوشبختی پسر آدم است که از خدا طلب خیر کند و به آنچه خدا فرمان داده خشنود باشد. و از بدبختی پسر آدم است که از خدا طلب خیر نکند و به آنچه خدا مقرر ساخته خشم گیرد.

۲۱۱۷ — قال ابو عبد الله عليه السلام: مَنْ اسْتَخَارَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ مَرَّةً وَاحِدَةً وَهُوَ رَاضٍ بِمَا صَنَعَ اللَّهُ لَهُ خَارَ اللَّهُ لَهُ حَتْمًا.

المحاسن / ۲ / ۵۹۸

— امام صادق (ع) فرمود: هر که یک بار از خدا طلب خیر کند و به آنچه خدا برای او خواسته راضی باشد، قطعاً خداوند خیر را برای او قرار خواهد داد.

۲۱۱۸ — عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُضَارِبٍ قَالَ: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ دَخَلَ فِي أَمْرِ يَغَيِّرُ اسْتِخَارَةَ ثُمَّ ابْتُلِيَ ثُمَّ يُوجَرُ.

الفصول المهمة / ۳۰۷ المحاسن / ۲ / ۵۹۸ البحار / ۹۱ / ۲۲۳

— از محمد بن مضارب نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هر که بدون طلب خیر از خدا در کاری وارد گردد سپس گرفتار شود مزدی نخواهد داشت.

۲۱۱۹ — عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: مِنْ شَقَاءِ عَبْدِي أَنْ يَعْمَلَ الْأَعْمَالَ فَلَا يَسْتَخِيرُنِي.

الفصول المهمة / ۳۰۷ المحاسن / ۲ / ۵۹۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: خداوند فرموده است: از بدبختی بنده من است که کارها را بدون طلب کردن خیر از من، انجام دهد.

۲۳۰

النظافة : پاکیزگی

۲۱۲۰ - قال الرضا عليه السلام: من أخلاق الأنبياء التَّطَفُّفُ.

تحف العقول / ۳۳۰ البحار / ۳۳۵/۷۸

- امام رضا (ع) فرمود: پاکیزگی از اخلاق پیامبران است.

۲۱۲۱ - عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ، سَخِيٌّ يُحِبُّ السَّخَاءَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ.

کلمة الرسول الاعظم / ۴۲۸

- از پیامبر (ص) نقل شده است: خداوند زیباست و زیبایی را

دوست دارد و سخاوتمند است و سخاوت را دوست دارد و پاک است و پاکیزگی را دوست دارد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۱۲۲ - عن علي عليه السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قُصُوا أَظْفِيرَكُمْ فَإِنَّهُ أَزِيذٌ لَكُمْ.

مسندرك الوسائل / ۶۰/۱

- از علی (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: ناخنهای خود

را کوتاه کنید که برای شما زینده تر است.

۲۱۲۳ - قال ابو عبد الله عليه السلام: إِغْسِلُوا أَيْدِيَكُمْ قَبْلَ الطَّعَامِ وَبَعْدَهُ فَإِنَّهُ يَنْفِي الْفَقْرَ وَيَزِيدُ فِي الْعُمُرِ.

البحار / ۳۵۶/۶۶ الوسائل / ۵۷۳/۱۶

- امام صادق (ع) فرمود: دستهای خود را پیش از غذا و بعد از غذا

بشوید که فقر را میزداید و عمر را افزون می کند.

۲۱۲۴ - عن ابي عبدالله عليه السلام قال: تَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ وَأَخْذُ الشَّارِبِ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ أَمَانٌ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُونِ.

الكافي ۶/۴۹۰

- از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: گرفتن ناخن و شارب در هر جمعه مایه ایمنی از پستی و دیوانگی است.

۲۱۲۵ - قال الصادق عليه السلام: أَخْذُ الشَّعْرِ مِنَ الْأَنْفِ يُحَسِّنُ الْوَجْهَ.

مکارم الأخلاق ۵۹/۱ روضة المتقين ۱/۳۲۲

- امام صادق (ع) فرمود: گرفتن مو از بینی باعث زیبائی چهره

است.

مسواک کردن

السواک

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۱۲۶ - عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَوْلَا أَنْ أَشَقَّ عَلَيَّ أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسَّوَاكِ عِنْدَ وُضُوئِهِمْ كُلِّ صَلَاةٍ.

مستدرک الوسائل ۱/۵۳ مکارم الأخلاق ۵۰/۱

- از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: اگر باعث زحمت ائمت می شدم به آنان فرمان می دادم هنگامی که برای نماز وضو می گیرند مسواک کنند.

۲۱۲۷ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: السَّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ

مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ... الخبير.

مستدرک الوسائل ۱/۵۲ المحاسن ۲/۵۶۲

- پیامبر خدا (ص) فرمود: مسواک کردن باعث پاکیزگی دهان و مایه خشنودی پروردگار است...

۲۱۲۸ — قال النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فِي وَصِيَّتِهِ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
يَا عَلِيُّ عَلَيْكَ بِالسَّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ وُضُوءٍ.

مکارم الأخلاق / ۴۹ البحار ۱۳۶/۷۶

— پیامبر (ص) در وصیته به علی (ع) فرمود: ای علی! هر بار وضو می‌گیری مسواک کن.

۲۱۲۹ — عن أبي عبد الله عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: رَكَعَتَانِ بِسِوَاكِ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكَعَةً بِغَيْرِ سِوَاكِ .

المحاسن ۵۶۱/۲ البحار ۱۳۳/۷۶

۲۱۲۹ — از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: دو رکعت نماز با مسواک بهتر از هفتاد رکعت بدون مسواک است.

الشارب واللحية بيوت علوم ريش و شارب

۲۱۳۰ — من كتاب من لا يحضره الفقيه. قال الصادق عليه السلام:
أَخَذَ الشَّارِبِ مِنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ أَمَانٌ مِنَ الْجُذَامِ.

الفقيه ۷۳/۱ مکارم الاخلاق / ۶۷ البحار ۱۱۲/۷۶

— در کتاب «من لا يحضره الفقيه» از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: گرفتن شارب در هر جمعه باعث ایمنی از خوره است.

۲۱۳۱ — وقال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَا يُظَوَّلَنَّ أَحَدُكُمْ شَارِبَهُ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَتَّخِذُهُ مَحَبَّتًا (مِجَنَّاخًا) لِيَسْتَتِرَ بِهِ.

مکارم الاخلاق / ۶۷ البحار ۱۱۲/۷۶

— پیامبر خدا (ص) فرمود: مبادا یکی از شما شارب خود را بلند بگذارد، زیرا شیطان برای پنهان ساختن خود، آن را مخفیگاه خویش قرار می‌دهد.

۲۱۳۲ - وقال عليه السلام: مَنْ لَمْ يَأْخُذْ شَارِبَهُ فَلَيْسَ مِنَّا.

مکارم الاخلاق / ۶۷ البحار / ۷۶ / ۱۱۲

- و فرمود: از ما نیست کسی که شاربش را نگیرد.

۲۱۳۳ - عن علي بن غراب قال: حدثني خيرا الجعافر جعفر بن محمد عن

أبيه عن جده عن ابيه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: حِفْظُ الشَّوَارِبِ وَاغْفُؤا اللَّحَى وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْمَجُوسِ.

البحار / ۷۶ / ۱۱۱ روضة المتقين / ۱ / ۳۳۲ معاني الاخبار / ۲۹۱

- علی بن غراب می گوید: بهترین جعفرها، جعفر بن محمد (ع) از

پدرش از جدش از پدرش برای من نقل کرد که رسول خدا (ص) فرمود: شاربها را بگیرد و ریشها را بگذارد و شبیه مجوس نشوید.

۲۳۳

المصائب و اجزها مصیبت ها و پاداش آنها

۲۱۳۴ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا

إِتَّلَاهُ لِيَسْمَعَ تَضَرُّعَهُ.

مجموعه ورام / ۴ / ۱

- پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه خداوند بنده ای را دوست داشته

باشد او را گرفتار می کند تا تضرع و زاریش را بشنود.

۲۱۳۵ - وقال الحسن بن علي عليهما السلام: الْمَصَائِبُ مَفَاتِيحُ الْأَجْرِ.

اعلاء الدين / ۲۹۷ كلمة الامام الحسن / ۲۰۲ البحار / ۷۸ / ۱۱۳

- حسن بن علی (ع) فرمود: مصیبتها کلیدهای پاداش هستند.

۲۱۳۶ - عن علي عليه السلام قال: إِذَا ابْتَلَى اللَّهُ عَبْدًا أَسَقَطَ عَنْهُ مِنَ

الدُّنُوبِ بِقَدْرِ عِلَّتِيهِ.

البحار ۱۷۶/۸۱ دعائم الاسلام ۲۱۸/۱

— از علی (ع) نقل شده است که فرمود: هرگاه خداوند بنده‌ای را گرفتار کند، به اندازه گرفتاریش از گناهان او می‌ریزد.

۲۱۳۷ — عن فضيل بن عثمان عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إنَّ في الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَا يَتَلَفُّهَا عَبْدٌ إِلَّا بِالْإِيتِلَاءِ فِي جَسَدِهِ.

الكافي ۲۵۵/۲ البحار ۲۱۲/۶۷

— از فضیل بن عثمان از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: در بهشت مقامی است که هیچ بنده‌ای جز در اثر بروز گرفتاری در بدنش به آن مقام نمی‌رسد.

۲۱۳۸ — قال لقمان عليه السلام لابنه: يَا بَنِيَّ الذَّهَبُ وَالْفِضَّةُ يُخْتَبَرَانِ بِالنَّارِ وَالْمُؤْمِنُ يُخْتَبَرُ بِالْبَلَاءِ.

الاثنا عشرية ۴۷/

— لقمان (ع) به پسرش گفت: پسر! طلا و نقره را با آتش آزمایش می‌کنند، ولی مؤمن با گرفتاریها آزمایش می‌گردد.

۲۱۳۹ — عن الباقر عليه السلام قال: سَهْرُ لَيْلَةٍ مِنْ مَرَضٍ أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةٍ سَنَةٍ.

مكارم الأخلاق/ ۳۵۸ الوسائل ۶۲۲/۲ الكافي ۱۱۴/۳ البحار ۲۰۰/۸۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: بیداری یک شب در اثر بیماری، بهتر از عبادت یک سال است.

۲۱۴۰ — عن جعفر بن محمد عليهما السلام قال: سَهْرُ لَيْلَةٍ فِي الْعِلَّةِ الَّتِي تُصِيبُ الْمُؤْمِنَ عِبَادَةٌ سَنَةٍ.

البحار ۱۸۹/۸۱

— از جعفر بن محمد (ع) نقل شده که فرمود: بیداری یک شب مؤمن در اثر بیماری ای که به او می‌رسد برابر با عبادت یک سال است.

۲۱۴۱ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: حُمَى لَيْلَةٍ كَفَّارَةٌ سَنَةٍ.

البحار ۱۸۹/۸۱

— رسول خدا (ص) فرمود: تبّ یک شب کفّاره یک سال است.

۲۱۴۲ — عن ابي جعفر عليه السلام: لَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ مَا لَهُ فِي الْمَصَائِبِ مِنَ الْأَجْرِ لَتَمَتَّى أَنَّهُ [أَنْ] يُقْرَضُ بِالْمَقَارِبِضِ.

عنه الداعي ۱۱۶/ البحار ۱۹۲/۸۱

— از امام باقر (ع) نقل شده است: اگر مؤمن می‌دانست در مصیبت‌ها چه پاداشی دارد، آرزو می‌کرد او را با مقرض‌ها قیچی کنند.

۲۱۴۳ — عن ابي جعفر عليه السلام قال: حُمَى لَيْلَةٍ مِنْ مَرَضٍ تَعْدِلُ عِبَادَةَ سَنَةٍ وَحُمَى لَيْلَتَيْنِ تَعْدِلُ عِبَادَةَ سَنَتَيْنِ وَحُمَى ثَلَاثِ تَعْدِلُ سَبْعِينَ سَنَةً... الخبره

مكارم الاخلاق ۳۵۸/ البحار ۲۰۰/۸۱

— از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: تبّ یک شب در اثر بیماری با عبادت یک سال، و تبّ دو شب با عبادت دو سال، و تبّ سه شب با هفتاد سال برابری می‌کند...

۲۳۴

نکات طبّیه نکته‌های پزشکی

۲۱۴۴ — ... قال امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام للحسن ابنه عليه السلام: يَا بُنْتِي أَلَا أُعَلِّمُكَ أَرْبَعَ خِصَالٍ تَسْتَعِينِي بِهَا عَنِ الطَّيِّبِ فَقَالَ: بَلَى يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، قَالَ: لَا تَجْلِسَ عَلَى الطَّعَامِ إِلَّا وَأَنْتَ جَائِعٌ وَلَا تَقُمْ عَنِ الطَّعَامِ إِلَّا

۲۱۴۳. «من مرض» زیاده فی البحار

وَأَنْتَ تَشْتَهِيهِ وَجَوْدَ الْمَضْغِ وَإِذَا نِمْتَ فَأَعْرِضْ نَفْسَكَ عَلَى الْخَلَاءِ فَإِذَا اسْتَعْمَلْتَ هَذَا اسْتَعْنَيْتَ عَنِ الظَّبِّ.

الخصال ۲۲۹/۱

— امیرالمؤمنین (ع) به فرزندش حسن (ع) فرمود: پسرم! آیا چهار خصلت به تو یاد ندهم که بوسیله آنها از درمان بی نیاز شوی؟ عرض کرد: چرا، ای امیرمؤمنان. فرمود: هرگز بر سر غذا منشین مگر آنکه گرسنه باشی، و هرگز از سر غذا برنخیز مگر آنکه هنوز اشتها داشته باشی، و غذا را خوب بجو، و هرگاه خواستی بخوابی تخلی کن. اگر این دستورات را بکاربندی از درمان بی نیاز می شوی.

۲۱۴۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِفْتِيحِ طَعَامَكَ بِالْمِلْحِ وَاخْتِمِ بِهِ فَإِنَّ مِنْ افْتَتَحَ طَعَامَهُ بِالْمِلْحِ وَخَتَمَ بِهِ عُوفِيَ مِنْ إِثْنَيْنِ وَسَبْعِينَ نَوْعًا مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ مِنْهُ الْجُثُونُ وَالْجُدَامُ وَالْبَرَصُ.

الوسائل ۶۲۵/۱۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا (ص) به علی (ع) فرمود: غذای خود را با نمک آغاز کن و آن را با نمک به پایان ببر، زیرا کسی که غذا را با نمک شروع کند و آن را با نمک پایان دهد، از هفتاد نوع بلا که دیوانگی و خوره و پستی از آن جمله است سالم می ماند.

۲۱۴۶ — عن علي عليه السلام: مَنْ كَتَمَ الْأَطْيَاءَ مَرَضَهُ خَانَ بَدَنَهُ.

غررالحکم ۶۶۳/

— از علی (ع) نقل شده است: هرکه بیماریش را از پزشکان پنهان دارد به بدن خود خیانت کرده است.

۲۱۴۷ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إِنَّ الْحُمَّى مِنْ قَيْحِ

البحار ۲۹۳/۶۲

جَهَنَّمَ، فَبَرِّدُوهَا بِالْمَاءِ.

— پیامبر خدا (ص) فرمود: تب از چرک دوزخ است، آن را بوسیله آب، سرد نگاهدارید.

۲۱۴۸ — عن الصادق علیه السلام عن آبائه علیهم السلام عن علی علیه السلام قال: طُولُ الْجُلُوسِ عَلَى الْخَلَاءِ يُورِثُ الْبَاسُورَ.

الوسائل ۲۳۷/۱ الخصال ۱۹/۱

— از امام صادق (ع)، از پدرانش، از علی (ع) نقل شده که فرمود: طول دادن نشستن در مستراح باعث پیدایش بواسیر است.

۲۳۵

نرمی با حیوانات

الرفق بالحيوانات

۲۱۴۹ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: إذا ركب العبد الذابة قالت: اللهم اجعله بي زجيمًا. تحقیق کامپیوتر علوم اسلامی

البحار ۲۰۵/۴۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه بنده بر چهار پا سوار گردید، چهار پا می گوید: خدایا او را نسبت به من مهربان کن.

۲۱۵۰ — عن محمد بن مسلم عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قال أمير المؤمنين عليه السلام: لا تضرُّوا الدَّوَابَّ عَلَى وُجُوهِهَا، فَإِنَّهَا تُسَبِّحُ بِحَمْدِ رَبِّهَا.

المعاصن ۶۳۳/۲

— از محمد بن مسلم، از امام صادق (ع) نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: به صورت چهار پایان ننزید، زیرا آنها حمد و تسبیح پروردگار خویش می گویند.

۲۱۵۱ — قال امیر المؤمنین علیه السلام: من سافرَ مِنْكُمْ بِدَابَّةٍ فَلْيَبْدَأْ حِينَ

يَتْرِكُ بَعْلَهَا وَسَقِيَهَا.

المحجّة البيضاء ۷۱/۴ البحار ۲۰۳/۶۴ مكارم الاخلاق ۲۶۲/

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هرکس از شما با چهار پانی سفر کرد،

باید وقتی پیاده می شود نخست به آن آب و علف بدهد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

الفصل الثاني

گوهرهای پراکنده

دررهنثورة

۲۳۶

باب دو خصلت

باب الخصلتين

۲۱۵۲ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: يَهْرَمُ ابْنُ آدَمَ وَتَشِبُّ مِثْلَهُ اثْنَتَانِ الْحِرْصُ وَالْأَمَلُ. *

مجموعه ورام ۲۷۲/۱

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

- پیامبر خدا (ص) فرمود: پسر آدم پیر می شود و دو خصلت در او

جوان می گردد: حرص و آرزو!

۲۱۵۳ - ... عن محمود بن لبید أن رسول الله صلى الله عليه وآله قال: شَيْنَانِ يَكْرَهُهُمَا ابْنُ آدَمَ يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَالْمَوْتُ رَاحَةٌ لِلْمُؤْمِنِ مِنَ الْفِتْنَةِ وَيَكْرَهُ قِلَّةَ الْمَالِ وَقِلَّةَ الْمَالِ أَقْلٌ لِلْحِسَابِ. *

الخصال ۷۴/۱ البحار ۳۹/۷۲ الوسائل ۶۴۵/۲ روضة الواعظین ۴۸۶/۲

۲۱۵۲. الحرص والامل «الحرص وطول الأمل» ن خ الناعشربة

۲۱۵۳. راحة للمؤمن «راحة المؤمن» ن خ

— از محمود بن لبید نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: پسر آدم از دو چیز کراهت دارد: از مرگ کراهت دارد، در حالیکه مرگ باعث راحتی مؤمن از فتنه است. و از کمی مال کراهت دارد، در حالیکه کمی مال حساب را کمتر می‌کند.

۲۱۵۴ — ... قال رسول الله صلى الله عليه وآله: قال الله تبارك و تعالی: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا أَجْمَعُ عَلَى عَبْدِي خَوْفَيْنِ وَلَا أَجْمَعُ لَهُ أَمْنَيْنِ فَإِذَا أَمِنِّي فِي الدُّنْيَا أَحْفَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَإِذَا خَافَنِي فِي الدُّنْيَا آمَنَتْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

الخصال ۷۹/۱ جامع الاخبار ۱۱۴/ الأثنا عشرية ۳۵/

— رسول خدا (ص) فرمود: خداوند فرموده است: به عزت و جلال خودم سوگند که برای بنده‌ام دو ترس جمع نمی‌کنم، و برای او دو امنیت نیز جمع نمی‌کنم. هرگاه در دنیا از من ایمن بود روز قیامت او را می‌ترسانم و هرگاه در دنیا از من بیه داشت روز قیامت او را ایمن می‌دارم.

۲۱۵۵ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَثُومَانِ لَا يَشْبَعَانِ طَالِبُ عِلْمٍ وَطَالِبُ مَالٍ.

مجموعه ورام ۱۶۳/۱

— پیامبر خدا (ص) فرمود: دو حریصند که هرگز سیر نمی‌شوند: طلب کننده دانش و طلب کننده مال.

۲۱۵۶ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: خِصْلَتَانِ لَا تَجْتَمِعَانِ فِي مُسْلِمٍ، الْبُخْلُ وَسُوءُ الْخُلُقِ.

تفسیر نور الثقلین ۴۸۱/۱ الخصال ۷۵/۱ البحار ۳۰۲/۷۳

— رسول خدا (ص) فرمود: دو خصلت در مسلمان جمع نمی‌شود: بخل و بد خوئی.

۲۱۵۷ — ... عن محمد بن مسلم عن أبي جعفر الباقر عليه السلام قال:

سَمِعْتُهُ يَقُولُ: مَا أَحْسَنَ الْحَسَنَاتِ بَعْدَ السَّيِّئَاتِ وَمَا أَقْبَحَ السَّيِّئَاتِ بَعْدَ الْحَسَنَاتِ.

الوسائل ۳۸۴/۱۱ الكافي ۴۵۸/۲ امالي الصدوق ۲۰۹/ البحار ۲۴۲/۷۱ مجموعة ورام ۱۶۵/۲

— محمد بن مسلم می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود:

چه زیبا هستند نیکیها پس از بدیها، و چه زشت هستند بدیها پس از نیکیها!

۲۱۵۸ — عن ابي بصير قال: قال ابو عبد الله عليه السلام: ما من عبد يُسِرُّ

خَيْراً إِلَّا لَمْ تَذْهَبِ الْآيَاتُ حَتَّى يُظْهِرَ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ خَيْراً وَمَا مِنْ عَبْدٍ يُسِرُّ شَرًّا إِلَّا لَمْ تَذْهَبِ الْآيَاتُ حَتَّى يُظْهِرَ لَهُ شَرًّا.

الوسائل ۴۱/۱ البحار ۲۸۹/۷۲ الكافي ۲۹۵/۲

— از ابو بصیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: هیچ بنده ای

نیست که خیری را پنهان دارد مگر آنکه چند روزی نمی گذرد که خداوند خیری برای او آشکار می کند، و هیچ بنده ای نیست که شری را پنهان دارد مگر آنکه چند روزی نمی گذرد که خداوند شری برای او آشکار می سازد.

۲۱۵۹ — عن علي عليه السلام: شَيْتَانٍ لَا يَعْرِفُ فَضْلَهُمَا إِلَّا مَنْ فَقَدَهُمَا

الشَّبَابُ وَالْعَافِيَةُ.

غررالحکم ۴۴۹/

— از علی (ع) نقل شده است: دو چیز است که ارزش آن دورا

فقط کسی می داند که آنها را از دست داده است: جوانی و سلامتی.

۲۱۶۰ — عن موسى بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ بَكَى عَلَى الْجَنَّةِ دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ بَكَى عَلَى الدُّنْيَا دَخَلَ النَّارَ.

البحار ۳۳۳/۹۳

— از موسی بن جعفر (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص)

فرمود: هرکس برای بهشت بگرید وارد بهشت می‌شود، و هرکس برای دنیا گریه کند وارد دوزخ خواهد شد.

۲۱۶۱ — عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُبْغِضُ كَثْرَةَ النَّوْمِ وَكَثْرَةَ الْفَرَاغِ.

انکافی ۸۴/۵

— از ابوبصیر نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: خداوند خواب زیاد و بیکاری فراوان را دشمن می‌دارد.

۲۱۶۲ — عن النبی صلی الله علیه وآله: مَنْ سَنَّ سُنَّةَ حَسَنَةٍ فَلَهُ أَجْرُهَا وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ سَنَّ سُنَّةً سَيِّئَةً كَانَ عَلَيْهِ وِزْرُهَا وَوِزْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

تفسیر نورالثقلین ۷۳/۱

— از پیامبر (ص) نقل شده است: هرکس روش نیکوئی از خود بجای بگذارد، پاداش آن و پاداش کسی که به آن عمل کرده تا روز قیامت برای اوست، و هرکس روش ناپسندی از خود بجای بگذارد، گناه آن و گناه کسی که به آن عمل نموده تا روز قیامت برای او خواهد بود.

۲۱۶۳ — قال ابو عبدالله علیه السلام: إِنَّ الدُّعَاءَ لَيُرَدُّ الْقَضَاءَ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُذْنِبُ فَيُحْرَمُ بِهِ الرِّزْقَ.

البحار ۳۵۳/۷۳

— امام صادق (ع) فرمود: دعا، قضا را برمی‌گرداند. گاهی مؤمن گناهی مرتکب می‌شود و به سبب آن از روزی محروم می‌گردد.

۲۱۶۴ — عن علي عليه السلام: جَوْلَةُ الْبَاطِلِ سَاعَةٌ وَجَوْلَةُ الْحَقِّ إِلَى

الانعاشرية / ۲۰

الساعة.

— از علی (ع) نقل شده است: گردش باطل یک لحظه، و گردش حق تا قیامت است.

۲۱۶۵ — قال لقمان لابنه عليهما الرحمة: يَا بَنِيَّ إِنَّكَ كَمَا تَزْرَعُ تَحْصِدُ وَكَمَا تَعْمَلُ تَجِدُ.

الاختصاص ۳۳۲/

— لقمان (ع) به پسرش گفت: پسر! هر چه بکاری همان را درو می‌کنی، و هر کاری انجام دهی (نتیجه) همان را خواهی یافت.

۲۱۶۶ — عن سماعة قال سمعت ابا الحسن عليه السلام يقول: لَا تَسْتَكْثِرُوا كَثِيرَ الْخَيْرِ وَلَا تَسْتَقِيلُوا قَلِيلَ الذُّنُوبِ... الحديث.

الوسائل ۷۲/۱

— سماعه می‌گوید: از حضرت ابوالحسن (ع) شنیدم که می‌فرمود: نیکی فراوان را زیاد شمارید، و گناهان اندک را کم به حساب نیاورید...

۲۱۶۷ — قال الصادق عليه السلام: أَغْلِقُوا أَبْوَابَ الْمَعْصِيَةِ بِالْإِسْتِعَادَةِ وَافْتَحُوا أَبْوَابَ الطَّاعَةِ بِالتَّسْمِيَةِ.

البحار ۲۱۶/۹۲

— امام صادق (ع) فرمود: درهای گناه را با پناه بردن به خدا ببندید و درهای اطاعت را با نام خدا بگشائید.

۲۱۶۸ — في الاخبار المتواترة عن الصادقين عليهما السلام: الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ يَدِهِ وَلِسَانِهِ.

روضة المتقين ۲۶۹/۷

— در اخبار متواتر از امام باقر و امام صادق علیهما السلام نقل شده است: مسلمان کسی است که سایر مسلمانان از دست و زبانش به سلامت باشند.

۲۱۶۹ — قال ابوالحسن الثالث عليه السلام: الْجَهْلُ وَالْبُخْلُ أَدْمُ الْأَخْلَاقِ.

البحار ۱/۹۴

— امام هادی (ع) فرمود: نادانی و بخل ناپسندترین اخلاق است.

۲۱۷۰ — عن زرارة قال: سمعت ابا جعفر عليه السلام يقول: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءَ السَّلَامِ.

البحار ۷۴/۳۶۱

— زراره می گوید: از امام باقر (ع) شنیدم که می فرمود: خداوند غذا دادن و آشکار کردن سلام را دوست می دارد.

۲۱۷۱ — عن جعفر بن محمد عن ابيه عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: غَرِيبَانِ، غَرِيبَةٌ كَلِمَةٌ حُكْمٌ مِنْ سَفِيهِ فَأَقْبَلُوهَا وَكَلِمَةٌ سَفِيهِ مِنْ حَكِيمٍ فَأَغْفِرُوهَا. *مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی*

البحار ۷۷/۱۷۵

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: دو غریب وجود دارد: یکی سخن حکمت آمیزی که از کم خرد صادر شود که آن را بپذیرید، و دیگر سخن بیخردانه ای که از حکیم صادر گردد که آن را بر او ببخشید.

۲۱۷۲ — عن علي عليه السلام: خَلِيلُ الْمَرْءِ دَلِيلُ عَقْلِهِ وَكَلَامُهُ بُرْهَانُ فَضْلِهِ.

غررالحکم ۳۹۹/

— از علی (ع) نقل شده است: دوست آدمی نشانه عقل او و سخنش دلیل فضیلت اوست.

ثلاث خصال سه خصلت

۲۱۷۳ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الْمَجَالِسُ بِالْأَمَانَةِ إِلَّا ثَلَاثَةٌ مَجَالِسٌ: مَجْلِسٌ سُفِكَ فِيهِ دَمٌ حَرَامٌ، أَوْ مَجْلِسٌ اسْتُحِلَّ فِيهِ فَرْجٌ حَرَامٌ، أَوْ مَجْلِسٌ يُسْتَحَلُّ فِيهِ مَالٌ حَرَامٌ بِغَيْرِ حَقِّهِ.

الوسائل ۸/ ۴۷۲

- پیامبر خدا (ص) فرمود: همه مجالسها امانتند مگر سه مجلس: مجلسی که خون حرامی در آن ریخته شده، و مجلسی که آمیزش جنسی حرام در آن صورت گرفته، و مجلسی که مال حرامی به ناحق در آن حلال شمرده شده است.

۲۱۷۴ - عن جعفر بن محمد عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَا عَجَبْتُ إِلَّا رَضُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ كَعَجَبِهَا مِنْ ثَلَاثَةٍ: مِنْ دَمٍ حَرَامٍ يُسْفِكُ عَلَيْهَا، أَوْ اغْتِسَالٍ مِنْ زِنَا، أَوْ النَّوْمِ عَلَيْهَا قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ. ۵

الخصال ۱/ ۱۴۱ البحار ۲۱/ ۷۹ روضة الواعظین ۲/ ۴۶۱

- از جعفر بن محمد (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: زمین از هیچ چیز مانند این سه چیز به سوی خدا فریاد بر نداشته است: از خون حرامی که روی آن ریخته شود، یا غسلی که از زنا روی آن انجام گیرد، یا پیش از طلوع خورشید روی آن بخوابند.

۲۱۷۵ - في حديث عن ابي عبد الله عليه السلام قال: كَانَ فِيمَا أَوْصَى بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ سَيِّدُ الْأَعْمَالِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: إِنْصَافُكَ النَّاسَ مِنْ نَفْسِكَ وَمُؤَاسَاةُ الْأَخِ فِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى كُلِّ

حَال. ه

الإثنا عشرية / ۹۵

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) در ضمن وصیتهای خود به علی (ع) فرمود: ای علی! سرآمد همه کارها سه خصلت است: در برابر مردم از خود انصاف دادن، و به برادر دینی کمک مالی نمودن، و در همه حال یاد خدا کردن.

۲۱۷۶ — ... عن جعفر بن محمد عن ابيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ

اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَوْلَا ثَلَاثٌ فِي ابْنِ آدَمَ مَا ظَلَّ ظُلْمًا رَأْسَهُ شَيْءٌ الْمَرَضُ وَالْفَقْرُ وَالْمَوْتُ، كُلُّهُمْ فِيهِ وَإِنَّهُ مَعَهُنَّ لَوَثَابٌ.

الخصال / ۱۱۳/۱

— از جعفر بن محمد (ع) از پدرش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: اگر سه چیز در پسر آدم نبود هیچ چیزی سر او را فرود نمی آورد: بیماری، نیازمندی و مرگ. با وجود اینکه این سه چیز در او وجود دارد باز هم جست و خیز می کند.

۲۱۷۷ — عن امير المؤمنين قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

ثَلَاثَةٌ مِنَ الذُّنُوبِ تُعَجَّلُ عُقُوبَتُهَا وَلَا تُؤَخَّرُ إِلَى الْآخِرَةِ؛ عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَالْبَغْيُ عَلَى النَّاسِ وَكُفْرُ الْإِحْسَانِ. ه

امالی المفید / ۱۴۸ امالی الطوسی / ۱۳/۱ البحار / ۲۷۵/۷۵ مستدرک الوسائل / ۶۳/۲

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: سه گناه است که در کیفر آنها شتاب می شود و برای آخرت به تأخیر نمی افتد: نافرمانی پدر و مادر، و ستم نمودن بر مردم، و ناسپاسی در برابر احسان.

۲۱۷۵. ومواساة الاخ في الله «ومواساة الاخ لله» ن خ

۲۱۷۷. ولا تؤخر، «يؤخر» ن خ مستدرک و امالی المفید

۲۱۷۸ - ... عن ابي عبدالله عليه السلام قال: ثَلَاثَةٌ يَشْكُونَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَسْجِدَ خَرَابٍ لَا يُصَلِّي فِيهِ أَهْلُهُ وَعَالِمٌ بَيْنَ جُهَالٍ وَمُصْحَفٌ مُعَلَّقٌ قَدْوَقَعٌ عَلَيْهِ الْعُبَارُ لَا يُقْرَأُ فِيهِ.

الخصال ۱۴۲/۱ الكافي ۶۱۳/۲ سفينة البحار ۶۰۰/۱ البحار ۴۱/۲

— از امام صادق (ع) نقل شده است که فرمود: سه چیز نزد خدا شکایت می‌برند: مسجد ویرانه‌ای که مردم در آن نماز نمی‌گذارند، و دانشمندی که در میان مردم نادان قرار دارد، و قرآن آویخته‌ای که گرد و خاک روی آن نشسته و کسی آن را نمی‌خواند.

۲۱۷۹ - قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ عِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ صَدَقَةٌ تَجْرِي لَهُ، أَوْ وَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُوهُ.

روضة الواعظین ۱۱/۱ البحار ۲۳/۲

— پیامبر خدا (ص) فرمود: هرگاه آدمی بمیرد عملش جز از سه چیز قطع می‌گردد: دانشی که از آن بهره برده شود، یا صدقه‌ای که برای او جریان داشته باشد، یا فرزند شایسته‌ای که برای وی دعا کند.

۲۱۸۰ - عن الاصبغ بن نباتة قال: قال امير المؤمنين عليه السلام: أَلْفِتْنُ ثَلَاثٌ؛ حُبُّ النَّسَاءِ وَهُوَ سَيْفُ الشَّيْطَانِ وَشُرْبُ الْخَمْرِ وَهُوَ فِخُّ الشَّيْطَانِ وَحُبُّ الدِّينَارِ وَالذَّرْهَمِ وَهُوَ سَهْمُ الشَّيْطَانِ مَنْ أَحَبَّ النَّسَاءَ لَمْ يَنْتَفِعْ بِعَيْشِهِ وَمَنْ أَحَبَّ الْأَشْرِبَةَ حَرَمَتْ عَلَيْهِ الْجَنَّةُ وَمَنْ أَحَبَّ الدِّينَارَ وَالذَّرْهَمَ فَهُوَ عَبْدُ الدُّنْيَا.

تفسیر نور الثقلین ۳۲۱/۱ انوار الهدایة ۸۳/

— از اصبع بن نباته نقل شده که امیرالمؤمنین (ع) فرمود: فتنه‌ها سه چیزند: محبت زنان که شمشیر شیطان است، و شرابخواری که دام شیطان است، و پول دوستی که تیر شیطان است. هر که زنان را دوست داشته باشد از زندگیش بهره

نمی‌برد، و هر که شرابها را دوست داشته باشد بهشت براو حرام می‌گردد، و هر که درهم و دینار را دوست داشته باشد بندهٔ دنیا است.

۲۱۸۱ — عن الصادق عليه السلام قال: [إِنَّ] الْعِبَادَةَ ثَلَاثَةٌ: قَوْمٌ عَبَدُوا اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ خَوْفًا فَبَلَغُوا عِبَادَةَ الْعَبِيدِ وَقَوْمٌ عَبَدُوا اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى طَلَبَ الثَّوَابِ فَبَلَغُوا عِبَادَةَ الْأَجْرَاءِ وَقَوْمٌ عَبَدُوا اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ حُبًّا لَهُ فَبَلَغُوا عِبَادَةَ الْأَخْرَارِ وَهِيَ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ. *

الكافي ۸۴/۲ الوسائل ۴۵/۱ البحار ۲۵۵/۷۰

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: بندگان (خدا) سه دسته‌اند: گروهی که خدا را از ترس عبادت می‌کنند که این عبادت بردگان است، و گروهی که برای طلب پاداش او را می‌پرستند که این عبادت مزدوران است، و گروهی که از روی محبت او را پرستش می‌کنند که این عبادت آزادگان و بهترین نوع عبادت است.

۲۱۸۲ — من مواعظ الله تعالى: يَا أَحْمَدُ عَجِبْتُ مِنْ ثَلَاثَةِ عِبِيدٍ، عَبْدٍ دَخَلَ فِي الصَّلَاةِ وَهُوَ يَتَلَمَّ إِلَى مَنْ يَرْفَعُ يَدَهُ وَقَدْ أَمَّ مَنْ هُوَ وَهُوَ يَنْعَسُ، وَعَجِبْتُ مِنْ عَبْدٍ لَهُ قُوَّةٌ يَوْمَ مِنَ الْحَشِيشِ أَوْ غَيْرِهِ وَهُوَ يَهْتَمُّ لِيَعْبُدَ، وَعَجِبْتُ مِنْ عَبْدٍ لَا يَدْرِي أَنِّي رَاضٍ عَنْهُ أَمْ سَاخِطٌ عَلَيْهِ وَهُوَ يَضْحَكُ. *

البحار ۲۲/۷۷ ارشاد القلوب ۲۰۰/

— از اندرزهای خداوند (به پیامبر (ص)) است: ای احمد! از سه بنده در شگفتم: بنده‌ای که وارد نماز گردیده و با اینکه می‌داند دستش را به سوی چه کسی دراز کرده و در برابر کی ایستاده در عین حال چرت می‌زند، و بنده‌ای که خوراک یک روز خود از گیاه یا غیر آن را دارد و در غم فرداست، و بنده‌ای که نمی‌داند من از او خشنودم یا براو خشم گرفته‌ام و در عین حال می‌خندد!

۲۱۸۱. العباد ثلاثه، «العبادة ثلاث» ن خ

۲۱۸۲. راض عنه، ام ساخط «راض عنه، او ساخط» ن خ ارشاد القلوب

۲۱۸۳ — عن ابن أبي عمير... سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول: ثلاثة لا عُذْرَ لِأَحَدٍ فِيهَا آدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبِرِّ وَالْفَاجِرِ وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ إِلَى الْبِرِّ وَالْفَاجِرِ وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرِّينِ كَمَا نَا أَوْفَاجِرَيْنِ.

الكافي ۱۳۲/۵

— از ابن ابی عمیر نقل شده است... از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: سه چیز است که هیچکس در مورد آنها عذری ندارد: ادای امانت به نیکوکار و گنهکار، و وفای به عهد در مورد نیکوکار و گنهکار، و نیکی به پدر و مادر خواه نیکوکار باشند یا گناهکار.

۲۱۸۴ — عن النبي صلى الله عليه وآله: يَا أَبَا ذَرٍّ إِذَا زَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَقَهَهُ فِي الدِّينِ وَزَهَّدَهُ فِي الدُّنْيَا وَبَصَّرَهُ بِعُيُوبِ نَفْسِهِ.

امالی الطوسي ۱۴۴/۲

— از پیامبر (ص) نقل شده است، که فرمود: ای ابوذر! هرگاه خداوند خیر بنده ای را بخواهد او را در دین دانا می کند و در دنیا زاهد می گرداند و به عیب هایش بینا می کند.

۲۱۸۵ — عن جعفر بن محمد عن آبائه عليهم السلام في وصية النبي صلى الله عليه وآله لعلي عليه السلام قال: يَا عَلِيُّ ثَلَاثٌ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ: أَنْ تَغْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَتَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ وَتَحْلُمَ عَمَّنْ جَهَلَ عَلَيْكَ.

الوسائل ۱۴۰/۱۱

— از جعفر بن محمد (ع)، از پدرانش نقل شده که پیامبر (ص) در وصیت خود به علی (ع) فرمود: ای علی! سه چیز در دنیا و آخرت از خصلتهای پسندیده اخلاقی است: اینکه کسی را که به تو ستم نموده است ببخشی، و با کسی که با تو قطع رابطه کرده است ارتباط برقرار کنی، و در برابر کسی که با تو نادانی نموده است بردبار باشی.

۲۱۸۶ - عن الصادق عليه السلام: ثَلَاثَةٌ تُورِثُ الْمَحَبَّةَ، الدَّيْنُ
والتَّوَاضُّعُ، وَالبَدَلُ.

تحف العقول / ۲۳۳

- از امام صادق (ع) نقل شده است: سه چیز باعث محبت و دوستی است: دین و فروتنی و بخشش.

۲۱۸۷ - عن معاوية بن وهب عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ أُعْطِيَ
ثَلَاثًا لَمْ يُمْتَنِعْ ثَلَاثًا: مَنْ أُعْطِيَ الدُّعَاءَ أُعْطِيَ الإِجَابَةَ وَمَنْ أُعْطِيَ الشُّكْرَ أُعْطِيَ الزِّيَادَةَ
وَمَنْ أُعْطِيَ التَّوَكُّلَ أُعْطِيَ الكِفَايَةَ ثُمَّ قَالَ: أَتَلَوْتُ كِتَابَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: «وَمَنْ تَوَكَّلَ
عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» وَقَالَ: «لَيْنُ شُكْرِكُمْ لَا يُزِيدُنَاكُمْ» وَقَالَ: «أَلَا تُحِبُّونِي أَنْتَجِبَ لَكُمْ»

الوسائل ۱۶۷/۱۱ الكافي ۶۵/۲

- از معاویه بن وهب، از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: سه چیز به هر کس داده شود از سه چیز ممنوع نمی‌گردد: به هر که دعا داده شود پذیرفتن آن نیز داده می‌شود، و به هر که سپاسگزاری داده شود افزونی (نعمت) عطا می‌گردد، و به هر که توکل داده شود کفایت (امور) نیز داده می‌شود. سپس فرمود: آیا کتاب خدا را خوانده‌ای: «هر که بر خدا توکل کند خدا برای او بس است» و فرموده: «اگر سپاسگزاری کنید نعمت شما را افزون می‌کنم» و فرموده: «مرا بخوانید تا دعای شما را مستجاب کنم».

۲۱۸۸ - عن الصادق عن أبيه عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ الصَّدَقَةَ تَزِيدُ صَاحِبَهَا كَثْرَةَ فَتَصَدَّقُوا بِرَحْمَتِكُمْ اللَّهُ وَإِنَّ التَّوَاضُّعَ يَزِيدُ صَاحِبَهُ رِفْعَةً فَتَوَاضَعُوا بِرَفْعِكُمْ اللَّهُ وَإِنَّ العَفْوَ يَزِيدُ صَاحِبَهُ عِزًّا فَاعْفُوا بِعِزِّكُمْ اللَّهُ.

البحار ۱۲۳/۹۶ امالي الطوسي ۱۴/۱

- از امام صادق (ع) از پدرش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: صدقه باعث افزایش (مال) صاحب آن است، بنابراین صدقه بدهید تا خداوند

شما را رحمت کند. و فروتنی مایه بالا رفتن مقام صاحب آن است، پس فروتنی کنید تا خداوند شما را بالا ببرد. و عفو و گذشت باعث افزایش عزت صاحب آن است، بنابراین گذشت کنید تا خداوند شما را عزیز گرداند.

۲۱۸۹ — عن الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْلَى مَنْ يَدْخُلُ النَّارَ أَمِيرٌ مُتَسَلِّطٌ لَمْ يَغْدِلْ وَذُو نَرْوَةٍ مِنْ مَالٍ لَمْ يُعْطِ الْمَالِ حَقَّهُ وَفَقِيرٌ فَخُورٌ.

البحار ۱۳/۹۶

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: نخستین کسی که وارد دوزخ می شود زمامدار سلطه گری است که دادگر نباشد، و ثروتمندی که حق مال خود را ادا نکند، و بینوائی که فخر فروش باشد.

۲۱۹۰ — عن ابي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: قَالَتِ الْخَوَارِجُونَ لِعِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا رُوحَ اللَّهِ مَنْ نُجَالِسُ؟ قَالَ: مَنْ يَذْكُرْكُمْ اللَّهُ رُؤِيْتُهُ وَيَزِيدْكُمْ فِي عِلْمِكُمْ مَنْطِقُهُ وَيُرَغِّبْكُمْ فِي الْآخِرَةِ عَمَلُهُ.

الكافي ۳۹/۱ الاربعين للبهاني ۱۳۲/ البحار ۲۰۳/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: خواریون به عیسی (ع) گفتند: ای روح الله! با چه کسی معاشرت کنیم؟ فرمود: کسی که دیدنش، شما را به یاد خدا بیاورد، و گفتارش بر علم شما بیافزاید، و کردارش شما را به آخرت تشویق کند.

۲۱۹۱ — في حديث عن الصادق عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَعْبَدُ النَّاسِ مَنْ أَقَامَ الْفَرَائِضَ وَأَسْحَى النَّاسِ مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ وَأَرْهَقُ النَّاسِ مَنْ اجْتَنَّبَ الْحَرَامَ.

امالي الصدوق ۲۷/ مصابيح الانوار ۲۷۵/۲

— در حدیثی از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص)

فرمود: عابدترین مردم کسی است که واجبات را بر پا دارد، و سخاوتمندترین مردم کسی است که زکات مال خود را بپردازد، و زاهدترین مردم کسی است که از حرام دوری کند.

۲۱۹۲ — قال أمير المؤمنين عليه السلام: كَيْفَ تَكُونُ مُسْلِمًا وَلَا تَسْلَمُ النَّاسُ مِنْكَ وَ كَيْفَ تَكُونُ مُؤْمِنًا وَلَا تَأْمَنُكَ النَّاسُ وَ كَيْفَ تَكُونُ مُتَّقِيًا وَ النَّاسُ يَتَّقُونَ أَذَاكَ .

مجموعه ورام ۲۲۷/۲

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: چگونه مسلمان باشی در صورتیکه مردم از سوی تو در سلامت نباشند، و چگونه مؤمن باشی در حالی که مردم از تو در امان نباشند، و چگونه پرهیزگار باشی و حال آنکه مردم از آزار تو پرهیز کنند؟

۲۱۹۳ — عن علي بن ابي طالب عليه السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِشِرَارِكُمْ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: الْمَشَاوِنَ بِالتَّمِيمَةِ الْمُفْرَقُونَ بَيْنَ الْأَحِبَّةِ الْبَاعُونَ لِلْبِرَاءِ الْعَيْبِ.

مکارم الاخلاق/ ۴۴۵ تفسیر نورالتقلین ۳۹۳/۵

— از علی بن ابی طالب (ع) نقل شده است که رسول خدا (ص) فرمود: آیا به شما از بدکارانتان خبر ندهم؟ گفتند: چرا، ای پیامبر خدا. فرمود: کسانی که در راه سخن چینی گام برمی دارند، و کسانی که میان دوستان جدائی می افکنند، و کسانی که برای بی گناهان عیبجوئی می کنند.

۲۱۹۴ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: مَنْ صَدَقَ لِسَانُهُ زَكَأَ عَمَلُهُ وَ مَنْ حَسُنَتْ نِيَّتُهُ زَادَ اللَّهُ فِي رِزْقِهِ وَ مَنْ حَسُنَ بَرُّهُ فِي أَهْلِيهِ زَادَ اللَّهُ فِي عُمْرِهِ.

تفسیر نورالتقلین ۳۵۵/۴ الخصال ۸۸/۶

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که زبانش راست باشد کردارش پاک است، و هر که نیتش نیکو باشد خداوند روزی او را فراوان می کند، و

هرکه به خانواده اش نیکی نماید خداوند عمرش را افزون می‌سازد.

۲۱۹۵ - عن أبي عبد الله عليه السلام في قول الله عز وجل: «أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِظُوا» قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: اصْبِرُوا عَلَى الْفَرَائِضِ وَصَابِرُوا عَلَى الْمُصَائِبِ وَرَابِظُوا عَلَى الْأَيِّمَةِ.

تفسیر العیاشی ۲۱۲/۱ کافی ۸۱/۲ البحار ۲۱۷/۲۴ مستدرک الوسائل ۳۰۳/۲

— امام صادق (ع) درباره گفتار خداوند: «صبر کنید و استقامت ورزید و مواظبت نمائید» فرمود: بر واجبات صبر کنید و در مصیبت‌ها استقامت ورزید و بر اطاعت از امامان مواظبت نمائید.

۲۱۹۶ - قال: قُلْتُ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كَيْفَ أَصْبَحْتُ؟ فَقَالَ: كَيْفَ يُصْبِحُ مَنْ كَانَ لِلَّهِ عَلَيْهِ حَافِظًا وَعَلِمَ أَنَّ خَطَايَاهُ مَكْتُوبَةٌ فِي الدِّيْوَانِ إِنْ لَمْ يَرْحَمَهُ رَبُّهُ فَمَرْجِعُهُ إِلَى النَّيِّرَانِ.

البحار ۱۵/۷۶

— راوی می‌گوید: به امیرالمؤمنین (ع) گفتم: چگونه صبح کردی؟ فرمود: چگونه صبح کند کسی که دو نگهبان از جانب خدا بر او گماشته شده است و می‌داند که گناهانش در نامه نوشته می‌شود و اگر پروردگار او را مشمول رحمت خود نکند بازگشت وی به سوی آتش است؟!

۲۱۹۷ - عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَجَبْرَيْلَ عِظْنِي فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ عِشْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَيِّتٌ وَأَحْبِبْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ وَأَعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مُلَاقِيهِ... الخبر.

الخصال ۷/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) به جبرئیل فرمود: مرا موعظه کن. جبرئیل فرمود: ای محمد! هرگونه می‌خواهی زندگی کن که سرانجام خواهی مُرد، و هرچه را می‌خواهی دوست داشته باش که سرانجام از آن جدا

خواهی شد، و هر کاری می‌خواهی بکن که سرانجام (نتیجه) آن را خواهی دید...

۲۱۹۸ — عن رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: بِئْسَ الْقَوْمُ قَوْمٌ يَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ، بِئْسَ الْقَوْمُ قَوْمٌ لَا يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ بئس القوم قوم ينشئ المؤمنون بينهم بالتيقن.

تفسیرایی الفتح ۱/۵۳۳

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: بد گروهی هستند آنان که می‌کشند مردمی را که به دادگری فرمان می‌دهند. بد گروهی هستند کسانی که امر به معروف و نهی از منکر نمی‌کنند. بد گروهی هستند آنان که مؤمنان در میانشان از روی ترس راه می‌روند.

۲۱۹۹ — عن امير المؤمنين عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ثَلَاثَةٌ مِنَ الذُّنُوبِ تُعَجَّلُ عُقُوبَتُهَا وَلَا تُؤَخَّرُ إِلَى الْآخِرَةِ: عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَالتَّبَغْيُ عَلَى النَّاسِ وَكُفْرُ الْإِحْسَانِ. مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

البحار ۷۵/۲۷۵

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سه گناه است که در کیفر آنها شتاب می‌شود و برای آخرت به تأخیر نمی‌افتد: نافرمانی پدر و مادر و ستم بر مردم و ناسپاسی در برابر احسان.

۲۲۰۰ — فيما رواه ابو ايوب الانصاري ان اعرابياً أتى النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ عِظْنِي وَأَوْجِزْ فَقَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِذَا صَلَّيْتَ فَصَلِّ صَلَاةً مُؤَدَّةً وَلَا تُحَدِّثَنَّ بِحَدِيثٍ تَعْتَدِرُ مِنْهُ غَدًا وَأَجْمِعِ النَّاسَ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ.

المحجة البيضاء ۶/۵۲

— ابو ایوب انصاری نقل کرده که مردی عرب نزد پیامبر (ص) آمد و گفت: ای پیامبر خدا! به من پندی ده که مختصر و کوتاه باشد. پیامبر (ص) فرمود:

هرگاه نماز می‌گزاری مانند کسی که در حال وداع است نماز بگزار، و هرگز به سخنی که فردا از آن پوزش می‌طلبی زبان مگشای، و از آنچه در اختیار مردم است ناامید باش.

۲۲۰۱ — عن الصادق عليه السلام: خَيْرُ الْمُتَسَلِّمِينَ مَنْ وَصَلَ وَأَعَانَ وَنَفَعَ.

اشعة من بلاغة الامام الصادق / ۱۷۹

— از امام صادق (ع) نقل شده است: بهترین مسلمان کسی است که (به برادران مسلمان خود) پیوندد و (به آنان) کمک کند و (به حالشان) سودمند باشد.

۲۲۰۲ — عن علي عليه السلام: إِنَّ لِلَّهِ مَلَكَ يُنَادِي فِي كُلِّ يَوْمٍ: لِدُوا لِلْمَوْتِ وَاجْمَعُوا لِلْفَنَاءِ وَابْتِنُوا لِلْخَرَابِ.

نهج البلاغة (فیض) / ۱۱۴۰ (الصالح) / ۴۹۳ البحار ۸۲ / ۱۸۰

— از علی (ع) نقل شده است: خداوند فرشته‌ای دارد که هر روز ندا می‌دهد: برای مُردن بزائید، و برای تمام شدن جمع‌آوری کنید، و برای ویران گردیدن بنا نمائید.

۲۲۰۳ — عن يونس بن عبد الرحمن يرفعه إلى أبي عبد الله عليه السلام قال: كَانَ فِيمَا أَوْصَى بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَلِيًّا يَا عَلِيُّ أَنْهَاكَ عَنْ ثَلَاثٍ خِصَالٍ عِظَامٍ: الْحَسَدُ وَالْجِرْصُ وَالْكَذِبُ.

الخصال ۱ / ۱۲۴ مشكاة الانوار / ۳۱۰

— یونس بن عبد الرحمن سند را به امام صادق (ع) می‌رساند که آن حضرت فرمود: پیامبر خدا (ص) در ضمن وصیت‌هایش به علی (ع) فرمود: ای علی! تو را از سه خصلت بزرگ باز می‌دارم: حسد، حرص و دروغ‌گویی.

۲۲۰۴ — قال الصادق عليه السلام: أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الصَّلَاةُ يَوْقِئُهَا،

وَبِرَّالْوَالِدَيْنِ وَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

البحار ۸۵/۷۴

— امام صادق (ع) فرمود: بهترین اعمال، نماز گزاردن در وقت و نیکی کردن به پدر و مادر و جهاد نمودن در راه خداست.

۲۲۰۵ — عن الرضا عليه السلام قال: أَلْإِيمَانُ فَوْقَ الْإِسْلَامِ بِدَرَجَةٍ وَالتَّقْوَى فَوْقَ الْإِيمَانِ بِدَرَجَةٍ وَالْيَقِينُ فَوْقَ التَّقْوَى بِدَرَجَةٍ وَلَمْ يُقَسَّمْ بَيْنَ الْعِبَادِ شَيْءٌ أَقْلُ مِنَ الْيَقِينِ.

الكافي ۵۲/۲

— از امام رضا (ع) نقل شده که فرمود: ایمان یک درجه از اسلام بالاتر، و پرهیزگاری یک درجه از ایمان بالاتر، و یقین یک درجه از پرهیزگاری بالاتر است، و هیچ چیز کمتر از یقین، میان بندگان تقسیم نشده است.

۲۲۰۶ — قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَجَدْتُ فِي قَائِمٍ سَيْفٍ مِنْ سُيُوفِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: صِلَ مَنْ قَطَعَكَ وَقُلِ الْحَقُّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ وَأَخْسِنُ إِلَى مَنْ أَسَاءَ عَلَيْكَ.

مجموعه ورام ۱۵۶/۲

— علی (ع) فرمود: در دسته یکی از شمشیرهای رسول خدا (ص) (این جملات را) یافتم: با هرکس که با تو قطع رابطه کرد پیوند کن، و پیوسته حق بگویی هرچند به زیان تو باشد، و به کسی که درباره توبدی کرده نیکی کن.

۲۲۰۷ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ ظَهَرَتْ عَلَيْهِ الشَّعْمَةُ فَلْيُكْثِرْ ذِكْرَ «الْحَمْدُ لِلَّهِ» وَمَنْ كَثُرَتْ هُمُومُهُ فَعَلَيْهِ بِالْإِسْتِغْفَارِ وَمَنْ أَلَحَّ عَلَيْهِ الْفَقْرُ فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» يُنْفِي عَنْهُ الْفَقْرُ.

المحاسن ۴۲/ البحار ۲۹۶/۹۵

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: هرکه نعمت برای او آشکار شد باید بسیار ذکر «الحمد لله» بگوید، و هرکه اندوهش فراوان گردید باید استغفار کند، و هرکه فقر و تنگدستی بر او فشار آورد باید بسیار بگوید: «لأحول ولا قوة الا بالله العلی العظيم» تا فقر از او برطرف گردد.

۲۲۰۸ — عن حمّاد عن نعمان الرازي قال: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ: مَنْ زَنِى خَرَجَ مِنَ الْإِيمَانِ وَمَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ خَرَجَ مِنَ الْإِيمَانِ وَمَنْ أَقْطَرَ يَوْمًا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ مُتَعَمِّدًا خَرَجَ مِنَ الْإِيمَانِ.

المحاسن / ۴۲ البحار / ۶۹ / ۱۹۷

— از حمّاد، از نعمان رازی نقل شده که گفت: از امام صادق (ع) شنیدم که می فرمود: هرکه زنا کند از ایمان خارج شده، و هرکه شراب بخورد از ایمان بیرون آمده، و هرکه از روی عمد یک روز از روزه ماه رمضان را افطار کند از ایمان به در آمده است.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۲۰۹ — قال الحسين عليه السلام: إِنَّ أَجْوَدَ النَّاسِ مَنْ أُعْطِيَ مَنْ لَا يَرْجُوهُ وَإِنَّ أَعْفَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عِنْدَ قُدْرَتِهِ وَإِنَّ أَوْصَلَ النَّاسِ مَنْ وَصَلَ مَنْ قَطَعَهُ.

البحار / ۷۴ / ۴۰۰

— امام حسین (ع) فرمود: بخشنده ترین مردم کسی است که به فردی عطا کند که هیچگونه امیدی به بخشش او ندارد، و عفو کننده ترین مردم کسی است که هنگام قدرتش عفو کند، و پیوند کننده ترین مردم کسی است که با فردی پیوند نماید که وی با او قطع رابطه کرده است.

۲۳۸

چهار خصلت

اربع خصال

۲۲۱۰ — عن علي بن موسى الرضا عليه السلام باسناده عن النبي

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ لَا يَزُوكَ الْعَبْدُ قَدَمًا عَنْ قَدَمٍ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ: عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَفْتَاهُ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَا أَنْفَقَهُ وَعَنْ حُبَّتَا أَهْلِ الْبَيْتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

جامع الاخبار/ ۲۰۴

— از امام رضا (ع) نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: روز قیامت که می شود، بنده قدم از قدم بر نمی دارد تا از چهار چیز بازخواست شود: از عمرش که آن را در چه چیز به پایان برده، و از جوانیش که آن را در چه چیز به پیری رسانده، و از دارائیش که آن را از کجا بدست آورده و در کجا خرج نموده، و از دوستی ما خاندان.

۲۲۱۱ — قال امير المؤمنين عليه السلام: السُّكْرُ أَرْبَعُ سَكْرَاتٍ، سَكْرُ الشَّرَابِ وَ سَكْرُ الْمَالِ وَ سَكْرُ التَّوَمِ وَ سَكْرُ الْمَلِكِ.

البحار/ ۷۳/ ۱۴۲

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: مستی بر چهارگونه است: مستی شراب، مستی مال، مستی خواب و مستی سلطنت.

۲۲۱۲ — عن الصادق عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَرْبَعٌ لَا تَدْخُلُ بَيْتًا وَاحِدَةً مِنْهُنَّ إِلَّا خَرِبَ وَلَمْ يَعْصُرْ بِالْبَرَكَةِ، الْخِيَانَةُ وَالسَّرِقَةُ وَشُرْبُ الْخَمْرِ، وَالزَّوْنَا.

البحار/ ۷۹/ ۱۹

— از امام صادق (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: چهار چیز است که هیچ یک از آنها وارد خانه ای نمی شود مگر آنکه خانه به سبب آن ویران و بی برکت می گردد: خیانت، دزدی، شرابخواری و زنا.

۲۲۱۳ — عن أبي بصير عن محمد بن مسلم عن أبي جعفر محمد بن علي الباقر عليه السلام عن أبيه علي بن الحسين عن أبيه الحسين بن علي عن أبيه علي بن ابي طالب عليه السلام انه قال: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَخْفَى أَرْبَعَةً فِي أَرْبَعَةٍ: أَخْفَى رِضَاَهُ

فِي طَاعَتِهِ فَلَا تَسْتَضِيرَنَّ شَيْئاً مِنْ طَاعَتِهِ قُرْبَمَا وَاقْفَ رِضَاهُ وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ وَأَخْفَى سَخَطُهُ
فِي مَعْصِيَتِهِ فَلَا تَسْتَضِيرَنَّ شَيْئاً مِنْ مَعْصِيَتِهِ قُرْبَمَا وَاقْفَ سَخَطَهُ وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ. وَأَخْفَى
إِجَابَتُهُ فِي دَعْوَتِهِ فَلَا تَسْتَضِيرَنَّ شَيْئاً مِنْ دُعَائِهِ قُرْبَمَا وَاقْفَ إِجَابَتَهُ وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ وَأَخْفَى
وَلِيَّتُهُ فِي عِبَادِهِ فَلَا تَسْتَضِيرَنَّ عَبْدًا مِنْ عِبَادِ اللَّهِ قُرْبَمَا يَكُونُ وَلِيَّةً وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ. هـ

معانی الأخبار/ ۱۱۱ الوسائل ۸۸/۱ جامع احادیث الشيعة ۴۱۹/۱

کمال الدین وتمام النعمة/ ۱۷۳

— از ابوبصیر، از محمد بن مسلم، از امام باقر، از پدرش علی بن

الحسین، از پدرش حسین بن علی، از پدرش علی بن ابی طالب علیهم السلام نقل شده
است که فرمود: خداوند چهار چیز را در چهار چیز پنهان داشته است: خشنودی خود را
در اطاعتش پنهان نموده، بنابراین هیچ یک از اطاعت‌های او را کوچک بشمار، چه بسا
موافق رضایت او باشد و تو خیر نداری. و خشم خود را در نافرمانیش پنهان ساخته،
بنابراین هیچ یک از نافرمانی‌های او را کوچک بشمار، چه بسا موافق خشم او باشد و تو
نمی‌دانی. و اجابت خود را در دعایش پنهان کرده، بنابراین هیچ یک از دعا‌های او را
کوچک بشمار، چه بسا با اجابت او موافق باشد و تویی خبری. و ولی خود را در میان
بندگان پنهان داشته، بنابراین هیچ یک از بندگان خدا را کوچک بشمار، چه بسا
ولی خدا باشد و تو نمی‌شناسی.

۲۲۱۴ — ... عن ابي الصباح قال: قال جعفر بن محمد عليهما السلام:

مَنْ أُعْطِيَ أَرْبَعًا لَمْ يُحْرَمَ أَرْبَعًا: مَنْ أُعْطِيَ الدُّعَاءَ لَمْ يُحْرَمِ الإِجَابَةَ وَمَنْ أُعْطِيَ
الإِسْتِغْفَارَ لَمْ يُحْرَمِ التَّوْبَةَ وَمَنْ أُعْطِيَ الشُّكْرَ لَمْ يُحْرَمِ الزِّيَادَةَ وَمَنْ أُعْطِيَ الصَّبْرَ لَمْ
يُحْرَمِ الأَجْرَ.

معانی الاخبار/ ۳۲۴ مجموعه ورام ۸۴/۲ البحار ۴۴/۷۱ الخصال ۲۰۲/۱

— از ابوالصباح نقل شده که امام صادق (ع) فرمود: به هر کس

چهار چیز داده شود، از چهار چیز محروم نمی‌گردد: به هر کس دعا داده شود از اجابت آن

محروم نمی‌شود، و به هرکس استغفار داده شود از توبه محروم نمی‌گردد، و به هرکس سپاسگزاری داده شود از افزونی (نعمت) محروم نمی‌شود، و به هرکس شکیبائی داده شود از پاداش محروم نمی‌گردد.

۲۲۱۵ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: مَنْ يَضْمَنْ لِي أَرْبَعَةَ أَضْمَنْ لَهُ بِأَرْبَعَةِ آيَاتٍ فِي الْجَنَّةِ، أَنْفِقُ وَلَا تَخْفُ قَقْرًا وَأَنْصِفِ النَّاسَ مِنْ نَفْسِكَ وَأَقْسِ السَّلَامَ فِي الْعَالَمِ وَاتْرُكِ الْإِمْرَاءَ وَإِنْ كُنْتَ مُجِئًا.

المحاسن ۸/۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: هر که چهار چیز را برای من ضمانت کند، من چهار خانه در بهشت برای او ضمانت می‌کنم: انفاق کن و از فقر بیم نداشته باش، و در حق مردم از خود انصاف ده، و سلام را در جهان آشکار کن، و از جدال هر چند برحق باشی بپرهیز.

۲۲۱۶ — عن الرضا عليه السلام عن أبيه عليه السلام قال النبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ» اسْتَجَلَبَ بِهِ الْغِنَى وَاسْتَدْفَعَ بِهِ الْفَقْرَ وَسُدَّ عَنْهُ بَابُ النَّارِ وَاسْتَفْتِحَ لَهُ بَابُ الْجَنَّةِ.

البحار ۲۹۴/۹۵

— از امام رضا (ع) از پدرانش نقل شده که پیامبر (ص) فرمود: کسی که هر روز صدبار بگوید: «لا اله الا الله الملك الحق المبين» بی‌نیازی را بدست می‌آورد و نیازمندی را از خود دور می‌کند و درب دوزخ به رویش بسته و درب بهشت گشوده می‌شود.

۲۲۱۷ — عن عبدالله بن يحيى الكاهلي قال: سمعت ابا عبدالله عليه السلام يقول: تَوَاصَلُوا وَتَبَارَكُوا وَتَرَاحَمُوا وَتَعَاظَفُوا.

الكافي ۱۷۵/۲ البحار ۴۰۱/۷۴

— عبدالله بن یحیی کاهلی می‌گوید: از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: با یکدیگر بییونید، و نسبت به یکدیگر نیکی کنید، و با یکدیگر رحم و عطف داشته باشید.

۲۲۱۸ — نوادر الراوندي باسناده عن موسى بن جعفر عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الصَّدَقَةُ بِعَشْرَةٍ، وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ وَصِلَةُ الْإِخْوَانِ بِعِشْرِينَ وَصِلَةُ الرَّجِيمِ بِأَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ.

البحار ۱۰۳/۱۴۰

— در نوادر راوندی به اسناد خود از موسی بن جعفر (ع)، از پدرانش نقل کرده که پیامبر خدا (ص) فرمود: صدقه ده برابر، و قرض هیجده برابر، و ارتباط با برادران دینی بیست برابر، و ارتباط با خویشاوندان بیست و چهار برابر پاداش دارد.

۲۲۱۹ — عن أمير المؤمنين عليه السلام: إِنَّ الْبَلَاءَ لِلظَّالِمِ أَدَبٌ وَلِلْمُؤْمِنِ امْتِحَانٌ وَلِلْأَنْبِيَاءِ دَرَجَةٌ وَلِلْأَوْلِيَاءِ كِرَامَةٌ.

البحار ۸۱/۱۹۸ انوار الهداية ۲۹۵

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: بلا و گرفتاری برای ستمگر تأدیب و برای مؤمن آزمایش و برای پیامبران درجه و برای دوستان خدا بزرگواری است.

۲۲۲۰ — قال رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ أُعْطِيَ أَرْبَعِ خِصَالٍ فِي الدُّنْيَا فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَقَازَ بِحَظِّهِ مِنْهُمَا وَرَبَّ يَعْنِيهِ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ وَحُسْنُ خُلُقٍ يَعْيشُ بِهِ فِي النَّاسِ وَجِلْمٌ يَدْفَعُ بِهِ جَهْلَ الْجَاهِلِ وَزَوْجَةٌ صَالِحَةٌ تَعِينُهُ عَلَى أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

البحار ۱۰۳/۲۳۸

— پیامبر خدا (ص) فرمود: به هرکس در دنیا چهار خصلت داده

شود، نیکی دنیا و آخرت به او داده شده و از هردو بهره برده است: پرهیزگاری ای که او را از حرامهای الهی نگاه دارد، و خوشخوئی ای که با آن در میان مردم زندگی کند، و بردباری ای که به سبب آن، نادانی نادان را دور کند، و همسر شایسته ای که در کار دنیا و آخرت به او کمک نماید.

۲۲۲۱ - قال رسول الله صلى الله عليه وآله: الطَّعَامُ إِذَا جَمَعَ أَرْبَعِ خِصَالٍ فَقَدْتُمْ، إِذَا كَانَ مِنْ حَلَالٍ وَكَثُرَتْ الْأَيْدِي عَلَيْهِ وَسُمِّيَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي أَوْلَاهِ وَحُمِدَ فِي آخِرِهِ.

معانی الاخبار/ ۳۷۵

— رسول خدا (ص) فرمود: غذا هرگاه دارای چهار صفت باشد کامل خواهد بود: در صورتیکه از حلال باشد، و دستهای فراوانی بر آن قرار گیرد، و در آغاز آن نام خدا برده شود، و در پایانش سپاس او انجام گیرد.

۲۲۲۲ - عبد الله بن سنان عن جعفر بن محمد عليهما السلام قال: إنَّ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ أَرْبَعَ عِلَامَاتٍ: وَجْهٌ مُنْبَسِطٌ وَلِسَانٌ لَطِيفٌ وَقَلْبٌ رَجِيمٌ وَيَدٌ مُعْطِيَةٌ.

مجموعه ورام ۹۱/۲

— عبدالله بن سنان، از امام صادق (ع) نقل کرده که فرمود: اهل بهشت چهار نشانه دارند: چهره گشاده، زبان پاک، دل مهربان و دست بخشنده!

۲۲۲۳ - عن أبي الدرداء قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَغْلَمُ لَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا وَلَضَجِحْتُمْ قَلِيلًا وَلَهَانَتْ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا وَلَا تَرْتُمُ الْآخِرَةَ.

المحجة البيضاء ۳۵۹/۵

— از ابودرداء نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: اگر آنچه را که من می دانم شما می دانستید، بسیار می گریستید و کم می خندیدید و دنیا برای شما آسان می نمود و آخرت را (بر دنیا) برتری می دادید.

۲۲۲۴ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مِنْ عَلَامَةِ الشَّقَاءِ جُمُودُ الْعَيْنِ وَقَسْوَةُ الْقَلْبِ وَشِدَّةُ الْحِرْصِ فِي ظَلَبِ الدُّنْيَا وَالْإِضْرَارُ عَلَى الذَّنْبِ.

البحار ۱۰۷/۷۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از نشانه های بدبختی، خشک بودن چشم و سنگدلی و حرص شدید در دنیا طلبی و اصرار بر گناه است.

۲۲۲۵ — عن النبي صلى الله عليه وآله قال: إِنَّ أَوَّلَ مَا يُدْخَلُ بِهِ النَّارَ مِنْ أُمَّتِي الْأَجْوَقَانِ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْأَجْوَقَانِ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْفَرْجُ وَالْفَمُّ وَأَكْثَرُ مَا يُدْخَلُ بِهِ الْجَنَّةَ تَقْوَى اللَّهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ.

الخصال ۷۸/۱ تفسیر نورالثقلین ۴/۱۰۳

— از پیامبر (ص) نقل شده که فرمود: از میان امت من نخستین چیزی که بواسطه آن وارد آتش می شوند، دو میان تهی است. گفتند: ای پیامبر خدا! آن دو میان تهی چیست؟ فرمود: دهان و شرمگاه. و بیشترین چیزی که به سبب آن وارد بهشت می گردند تقوای الهی و خوشخوئی است.

۲۲۲۶ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ سَلِمَ مِنْ أُمَّتِي مِنْ أَرْبَعِ خِصَالٍ فَلَهُ الْجَنَّةُ، عَنِ الدُّخُولِ فِي الدُّنْيَا وَاتِّبَاعِ الْهَوَىٰ وَشَهْوَةِ الْبَطْنِ وَشَهْوَةِ الْفَرْجِ.

تفسیر نورالثقلین ۳/۵۳۱

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: از میان امت من هرکس از چهار خصلت سالم باشد بهشت را خواهد داشت: از وارد شدن در دنیا، و پیروی هوای نفس، و شهوت شکم، و شهوت شرمگاه.

۲۲۲۷ — عن ابي عبدالله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وآلِهِ: أَجِيبُوا الدَّاعِيَ وَعُودُوا الْمَرِيضَ وَاقْبَلُوا الْهَدِيَّةَ وَلَا تَطْلِمُوا الْمُسْلِمِينَ.

البحار ۸۱/۲۲۲

— از امام صادق (ع) نقل شده که پیامبر خدا (ص) فرمود: دعوت (دعوت) دعوت کننده را بپذیرید، و از بیمار عیادت کنید، و هدیه را قبول نمائید، و به مسلمانان ستم مکنید.

۲۲۲۸ — قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَرْبَعٌ لَا يُعْطِيهِنَّ اللهُ إِلَّا مَنْ يُحِبُّهُ، الصَّمْتُ وَهُوَ أَوْلُ الْعِبَادَةِ، وَالتَّوَكُّلُ عَلَى اللهِ، وَالتَّوَاضُّعُ، وَالتَّزَهُدُ فِي الدُّنْيَا.

جامع السعادات ۱/۳۵۹

— پیامبر خدا (ص) فرمود: چهار خصلت است که خداوند آن را تنها به کسی عطا می‌کند که او را دوست دارد: سکوت که مبدء عبادت است، و توکل بر خدا، و فروتنی، و بی رغبتی به دنیا.

۲۲۲۹ — عن الصادق عليه السلام عن آياته عليهم السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: النَّظَرُ إِلَى الْعَالِمِ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى الْإِمَامِ الْمُقْسِطِ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى الْوَالِدَيْنِ بِرَاقَةٍ وَرَحْمَةٍ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى الْأَخِ تَوَدُّهُ فِي اللهِ عَزَّوَجَلَّ عِبَادَةٌ.

البحار ۷۴/۲۷۹

— از امام صادق (ع) از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نگاه کردن به دانشمند، و نگاه کردن به پیشوای عادل، و نگاه کردن به پدر و مادر از روی مهر و محبت، و نگاه کردن به برادر دینی که بخاطر خدا او را دوست می‌داری، عبادت است.

۲۳۹

خمس خصال پنج خصلت

۲۲۳۰ — عن ابي عبد الله (ع) قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

الإسلام عُرْيَانٌ فَيَأْسُهُ الْحَيَاءُ وَزِينَتُهُ الْوَقَارُ وَمُرُوتُهُ الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَعِمَادُهُ التَّوَرُّعُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ فِي أَسَاسٍ وَأَسَاسُ الْإِسْلَامِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ. هـ

المحاسن ۲۸۶/۱ البحار ۲۸۱/۶۸

— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: اسلام برهنه است و لباسش شرم، وزینتش وقار، و مرورتش کارشایسته، و ارکانش پرهیزگاری است. و هر چیزی پایه و اساسی دارد و اساس اسلام دوستی ما خاندان است.

۲۲۳۱ — عن أبي ذر في وصية رسول الله صلى الله عليه وآله قال: يَا أَبَا ذَرٍّ إِغْتَنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ: شَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سُقْمِكَ وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وَحَيَاتَكَ قَبْلَ مَوْتِكَ.

البحار ۷۵/۷۷ الوسائل ۸۶/۱ امالي الطوسي ۱۳۹/۲

— در وصیت پیامبر خدا (ص) به ابوذر آمده است: ای ابوذر! پنج چیز را پیش از پنج چیز غنیمت بشمار: جوانیت را پیش از پیری، و سلامتت را پیش از بیماری، و بی نیازیت را پیش از تهیدستی، و فراغتت را پیش از اشتغال، و زندگیت را پیش از مرگ.

۲۲۳۲ — ... عن محمد بن ابراهيم النوفلي رفعه إلى جعفر بن محمد أنه ذكر عن آبائه عليهم السلام أن أمير المؤمنين عليه السلام كتب إلى عماله: أَدِقُوا أَقْلَامَكُمْ وَقَارِبُوا بَيْنَ سَطُورِكُمْ، وَآخِذُوا عَنِّي فُضُولَكُمْ، وَأَقْضُوا قَضَاءَ الْمَعَانِي، وَإِيَّاكُمْ وَالْإِكْتَارَ، فَإِنَّ أَمْوَالَ الْمُسْلِمِينَ لَا تَحْتَمِلُ الْإِضْرَارَ.

الخصال ۳۱۰/۱ البحار ۱۰۵/۴۱

— محمد بن ابراهیم نوفلی سند را به امام صادق (ع) می‌رساند که آن حضرت از پدرانش نقل کرده که امیرالمؤمنین (ع) به کارگزارانش نوشت: قلمهای خود را باریک و سطرها را به هم نزدیک کنید و کلمات زاید برای من ننویسید و

معانی را در نظر بگیرید و از زیاده روی بپرهیزید، زیرا اموال مسلمانان توان تحمل زیان را ندارد.

۲۲۳۳ — عن محمد بن إسماعيل بن بزيع قال: سَمِعْتُ الرَّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: لَا يَجْتَمِعُ الْمَالُ إِلَّا بِخَمْسِ خِصَالٍ: بِبُخْلِ شَدِيدٍ وَأَمَلٍ طَوِيلٍ وَحِرْصٍ غَالِبٍ، وَقَطِيعَةِ الرَّحِيمِ، وَإِثَارِ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ. هـ

الخصال/ ۲۸۲/۱ مشكاة الانوار/ ۲۷۱/ لآئلی الاخبار/ ۵۰/۱ الوسائل/ ۲۶۵/۱۵

— محمد بن اسماعیل بن بزیع می گوید: از امام رضا (ع) شنیدم که می فرمود: مال، جز در اثر پنج خصلت گرد نمی آید: در اثر بخل شدید، و آرزوی دراز، و حرص غالب، و قطع رحم، و برتری دادن دنیا بر آخرت.

۲۲۳۴ — عن امير المؤمنين عليه السلام: أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِنْ قُلْتُمْ سَمِعَ وَإِنْ أَضْمَرْتُمْ عَلِمَ وَبَادِرُوا الْمَوْتَ الَّذِي إِنْ هَرَبْتُمْ مِنْهُ أَدْرَكَكُمْ وَإِنْ أَقَمْتُمْ أَخَذَكُمْ وَإِنْ نَسِيتُمْوهُ ذَكَرَكُمْ.

نهج البلاغه (فیض)/ ۱۶۸/ (الصالح)/ ۵۰/۵

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده است: ای مردم! پروا کنید از خدائی که اگر بگوئید می شنود، و اگر پنهان دارید می داند، و بشتابید بسوی مرگی که اگر از آن بگریزید شما را درمی یابد، و اگر بایستید شما را می گیرد، و اگر او را فراموش کنید شما را یاد خواهد کرد.

۲۲۳۵ — ... عن ابي جعفر محمد بن علي الباقر عليه السلام قال: سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنْ خِيَارِ الْعِبَادِ فَقَالَ: الَّذِينَ إِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبَشَرُوا وَإِذَا أَسَاؤُوا اسْتَغْفَرُوا وَإِذَا اعْطُوا شَكَرُوا وَإِذَا ابْتُلُوا صَبَرُوا وَإِذَا غَضِبُوا عَفَرُوا. هـ

الخصال/ ۳۱۷/ الوسائل/ ۱۴۹/۱۱ امالي الصدوق/ ۱۹/ الكافي/ ۲۴۰/۲

۲۲۳۳. لایجمع «الایجمع» ن س الوسائل

۲۲۳۵. عن خیار العباد «عن خیر» العباد» ن س

— از حضرت ابوجعفر، محمد بن علی، امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: از پیامبر خدا (ص) دربارهٔ بندگان برگزیده سؤال کردند. پیامبر (ص) فرمود: بندگان برگزیده کسانی هستند که هرگاه نیکی کنند شادمان می‌شوند، و هرگاه بدی نمایند طلب آمرزش می‌کنند، و هرگاه (نعمتی) به آنان داده شود سپاسگزاری می‌نمایند، و هرگاه گرفتار شوند صبر می‌کنند، و هرگاه خشمگین گردند می‌بخشند.

۲۲۳۶ — عن جابر الجعفی عن ابی جعفر علیه السلام قال: إذا أردت أن تعلم أن فيك خيراً فانظر إلى قلبك فإن كان يحب أهل طاعة الله ويغض أهل معصيته ففيمك خيراً، والله يحبك، وإن كان يغض أهل طاعة الله ويحب أهل معصيته فليس فيك خيراً والله يغضك، والمرء مع من أحب.

الكافي ۱۲۶/۲ المحجة البيضاء ۳۷۴/۴

— از جابر جعفی از امام باقر (ع) نقل شده که فرمود: هرگاه خواستی بدانسی که در تو خیری هست دلت را بنگر، اگر فرمانبرداران خدا را دوست می‌دارد و با نافرمانان خدا دشمن است در تو خیری هست و خدا تو را دوست می‌دارد، ولی اگر فرمانبرداران خدا را دشمن می‌دارد و نافرمانان او را دوست می‌دارد در تو خیری نیست و خدا تو را دشمن می‌دارد. آدمی با کسی است که او را دوست می‌دارد.

۲۲۳۷ — عن علي بن موسى الرضا عليه السلام باسناده عن الصادق عليه السلام قال: ووجد لوح تحت حائط مدينة من المدائن فيه مكتوب لا إله إلا الله محمد رسول الله، عجببت لمن أيقن بالموت كيف يفرح وعجببت لمن أيقن بالنار كيف يضحك وعجببت لمن أيقن بالقدر كيف يخزن وعجببت لمن اختبر الدنيا وتقلبها بأهلها كيف يظمن إليها وعجببت لمن أيقن بالحساب كيف يذنب.

جامع الاخبار ۱۵۳

— از علی بن موسی الرضا (ع) از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: زیر دیوار یکی از شهرها لوحی پیدا شد که در آن نوشته شده بود: معبودی جز

خدای یکتا نیست. محمد فرستاده خداست. درشگفتم از کسی که مرگ را باور دارد چگونه شادمان است، و درشگفتم از کسی که دوزخ را باور دارد چگونه می‌خندد، و درشگفتم از کسی که به تقدیر ایمان دارد چگونه غمگین می‌شود، و درشگفتم از کسی که دنیا و دگرگونی آن با اهلش را آزمایش کرده چگونه به آن اطمینان می‌یابد، و درشگفتم از کسی که حساب را باور دارد چگونه گناه می‌کند!

۲۲۳۸ — عن النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَبْخَلُ النَّاسِ رَجُلٌ يَمُرُّ بِمُسْلِمٍ وَلَا يُسَلِّمُ عَلَيْهِ وَأَكْتَلُ النَّاسَ عَبْدٌ صَحِيحٌ فَارِعٌ لَا يَذْكُرُ اللَّهَ بِشَفَعَةٍ وَلَا بِلِسَانٍ وَأَسْرَقُ النَّاسَ الَّذِي يَسْرِقُ مِنْ صَلَاتِهِ تَلْفٌ كَمَا يَلْفُ الثَّوْبُ الْخَلِيقُ فَيُضْرَبُ بِهَا وَجْهَهُ وَأَجْفَى النَّاسِ رَجُلٌ ذُكِرَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ وَأَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ.

الوسائل ۱۱۷۹/۴

— از پیامبر (ص) نقل شده است: بخیل‌ترین مردم کسی است که بر مسلمانی بگذرد و به او سلام نکند، و تنبیل‌ترین مردم بنده سالم و بیکاری است که با زبان و لب ذکر خدا نگوید، و دزدترین مردم کسی است که از نمازش بدزدد که آن نماز مانند جامه کهنه درهم پیچیده می‌شود و به صورتش پرتاب می‌گردد، و ستمگرترین مردم کسی است که نام من در برابر او برده شود و بر من صلوات نفرستد، و ناتوان‌ترین مردم کسی است که از دعا ناتوان باشد.

۲۴۰

سِتِّ خِصَالٍ شِسْ خِصَلَتِ

۲۲۳۹ — عن أبي حمزة الشمالي عن أبي عبد الله أو علي بن الحسين عليهما السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: ثَلَاثٌ مُنْجِيَاتٌ وَثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا الْمُنْجِيَاتُ؟ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: خَوْفُ اللَّهِ فِي السِّرِّ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ، وَالْعَدْلُ فِي الرَّضَى

وَالْغَضَبُ، وَالْقَصْدُ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا الْمُهْلِكَاتُ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: هَوَى مُتَّبِعٌ. وَشَحُّ مُطَاعٌ وَاعْتِجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ.

المحاسن ۳/۱ جامع احاديث الشيعة ۳۸۷/۱ البحار ۷۰/۷

— از ابوحمزه ثمالی، از امام صادق یا علی بن الحسین علیهما السلام نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: سه چیز مایه نجات و سه چیز باعث هلاکت است. پرسیدند: ای پیامبر خدا! عوامل نجات چه چیزهایی هستند؟ فرمود: ترس از خدا در پنهانی بگونه ای که گویا او را می بینی، زیرا اگر تو او را نمی بینی او تو را می بیند، و دادگری به هنگام خشنودی و خشم، و میانه روی در حال بی نیازی و فقر. سؤال کردند: ای پیامبر خدا! عوامل هلاکت چه چیزهایی هستند؟ فرمود: هوا و هوسی که دنبال می شود، و بخلی که از آن فرمان می برند، و خودپسند بودن آدمی!

۲۲۴۰ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: اضمثوا لى سئامى انفسكم اضمن لكم الجنة اصدقوا اذا حدثتم و اوفوا اذا وعدتم و ادوا اذا اتيمتم و احفظوا فروجكم، و غضبوا انصاركم، و كفوا ايديكم.

معادن الجواهر ۵۳/ کنز الفوائد ۱۸۴/ البحار ۷۷/۱۷۲

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: شش چیز را از جانب خود برای من ضمانت کنید تا من بهشت را برای شما ضمانت کنم: هرگاه سخن گفتید راست بگوئید، و هرگاه وعده دادید وفا کنید، و هرگاه امین شمرده شدید (امانت را) ادا کنید، و شرمگاههای خود را حفظ نمائید، و چشمانتان را بپوشید، و دستهایتان را (از کارهای ناروا) بازدارید.

۲۲۴۱ — ... قال النبي صلى الله عليه وآله: يا عليُّ تُريدُ سئامةَ ألفِ شاهٍ أو سئامةَ ألفِ دينارٍ أو سئامةَ ألفِ كلمةٍ قال: يا رسولَ الله سئامةَ ألفِ كلمةٍ فقال صلى الله عليه وآله: إجمَع سئامةَ ألفِ كلمةٍ سِتَّ كلماتٍ يا عليُّ إذا رأيتَ الناسَ يشتغلونَ بالفضائلِ فاشتغلِ أنتَ بِإتمامِ الفرائضِ وإذا رأيتَ الناسَ يشتغلونَ بِعَمَلِ الدُّنيا فاشتغلِ أنتَ بِعَمَلِ الآخرةِ وإذا رأيتَ الناسَ يشتغلونَ بِعُيوبِ الناسِ فاشتغلِ

أَنْتَ بِغُيُوبِ نَفْسِكَ وَإِذَا رَأَيْتَ النَّاسَ يَشْتَغِلُونَ بِتَرْيِينِ الدُّنْيَا فَاشْتَغِلْ أَنْتَ بِتَرْيِينِ الْآخِرَةِ
وَإِذَا رَأَيْتَ النَّاسَ يَشْتَغِلُونَ بِكثْرَةِ الْعَمَلِ فَاشْتَغِلْ أَنْتَ بِصَفْوَةِ الْعَمَلِ وَإِذَا رَأَيْتَ النَّاسَ
يَتَوَسَّلُونَ بِالْخَلْقِ فَتَوَسَّلْ أَنْتَ بِالْخَالِقِ.

الاثنا عشرية / ۲۲۹

— پیامبر (ص) فرمود: ای علی! آیا ششصد هزار گوسفند می خواهی
یا ششصد هزار دینار یا ششصد هزار کلمه؟ علی (ع) عرض کرد: ای رسول خدا!
ششصد هزار کلمه. پیامبر (ص) فرمود: ششصد هزار کلمه را درشش کلمه جمع کن.
ای علی! هرگاه دیدی مردم به مستحبات اشتغال دارند توبه کامل ساختن واجبات
بپرداز، و هرگاه دیدی مردم به کار دنیا مشغولند توبه کار آخرت مشغول شو، و هرگاه
دیدی مردم به عیبهای دیگران پرداخته اند توبه عیبهای خود پرداز، و هرگاه دیدی مردم
به آراستن دنیا اشتغال دارند توبه آراستن آخرت مشغول شو، و هرگاه دیدی مردم به عمل
فراوان مشغولند توبه عمل خالص پرداز، و هرگاه دیدی مردم به خلق (خدا) توسل
می جویند توبه خالق توسل بجوی.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۲۲۴۲ — قال امیرالمؤمنین علیه السلام: مَنْ جُمِعَ فِيهِ سِتُّ خِصَالٍ مَا يَدْعُ
لِلْجَنَّةِ مَطْلَبًا وَلَا عَنِ النَّارِ مَهْرَبًا، مَنْ عَرَفَ اللَّهَ فَأَطَاعَهُ وَعَرَفَ الشَّيْطَانَ فَعَصَاهُ وَعَرَفَ
الْحَقَّ فَاتَّبَعَهُ وَعَرَفَ الْبَاطِلَ فَانْتَقَاهُ وَعَرَفَ الدُّنْيَا فَرَفَضَهَا وَعَرَفَ الْآخِرَةَ فَطَلَبَهَا.

مجموعه نورام / ۱۳۵/۱

— امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هرکه شش خصلت در او جمع گردد،
در حقیقت بهشت را طلب نموده و از دوزخ گریخته است: کسی که خدا را بشناسد و
از او اطاعت کند، و شیطان را بشناسد و با او مخالفت نماید، و حق را بشناسد و از آن
پیروی کند، و باطل را بشناسد و از آن پرهیز نماید، و دنیا را بشناسد و آن را ترک
گوید، و آخرت را بشناسد و در جستجوی آن باشد.

۲۲۴۳ — عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ: عَلَّمَنِي عَمَلًا يُجِبُّنِي اللَّهُ تَعَالَى وَيُجِبُّنِي الْمَخْلُوقُونَ وَيُثْرِي

اللَّهُ مَالِي وَيُصِحُّ بَدَنِي وَيُطِيلُ عُمُرِي وَيَخْشُرُنِي مَعَكَ، فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سِتُّ خِصَالٍ مُخْتِاجٌ إِلَى سِتِّ خِصَالٍ، إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُجِبَّكَ اللَّهُ فَخَفَّهُ وَاتَّقِهِ وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُجِبَّكَ الْمَخْلُوقُونَ فَأَخْسِنْ إِلَيْهِمْ وَأَرْقُضْ مَا فِي أَيْدِيهِمْ وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُثْرِيَ اللَّهُ مَالَكَ فَزَكَّهُ وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُصِحَّ اللَّهُ بَدَنَكَ فَأَكْثِرْ مِنَ الصَّدَقَةِ وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُطِيلَ اللَّهُ عُمُرَكَ فَصِلْ ذَوِي أَرْحَامِكَ وَإِذَا أَرَدْتَ أَنْ يَخْشُرَكَ اللَّهُ مَعِيَ فَأَطِلِ السُّجُودَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ.

سفينة البحار ١/٥٩٩

— از امیرالمؤمنین (ع) نقل شده که فرمود: مردی نزد پیامبر (ص)

آمد و گفت: کاری به من بیاموز که خدا و مردم مرا دوست داشته باشند و خدا ثروت من را افزون و بدنم را سالم و عمرم را طولانی کند و مرا با تو محشور سازد. پیامبر (ص) فرمود: اینها شش خصلت است که نیاز به شش خصلت دارد: هرگاه خواستی خدا تو را دوست داشته باشد از او بترس و پروا داشته باش، و هرگاه خواستی مردم تو را دوست داشته باشند به آنان نیکی کن و از آنچه در دستشان است صرف نظر نما، و هرگاه خواستی خدا ثروتت را افزون کند زکات آن را بپرداز، و هرگاه خواستی خدا بدنت را سالم گرداند بسیار صدقه بده، و هرگاه خواستی خدا عمرت را طولانی کند با خویشاوندان خود پیوند کن، و هرگاه خواستی خدا تو را با من محشور سازد در برابر خداوند یگانه قهار سجده طولانی کن.

٢٢٤٤ — عن جابر عن أبي جعفر محمد بن علي بن الحسين عن أبيه عن

جده عليهم السلام قال: لَمَّا قَضَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَتَابِعَهُ مِنْ حِجَّةِ الْوَدَاعِ رَكِبَ رَاحِلَتَهُ وَأَنْشَأَ يَقُولُ: لَا تَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ مُسْلِمًا فَقَامَ إِلَيْهِ أَبُو ذَرٍّ الْغِفَارِيُّ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْإِسْلَامُ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الْإِسْلَامُ عُرْيَانٌ وَوَلِيَّاسُهُ التَّقْوَى وَزِينَتُهُ الْحَيَاءُ وَمِلَاكُهُ الْوَرَعُ وَجَمَالُهُ الْوَفَارُ وَثَمَرُهُ الْعَمَلُ الصَّالِحُ وَكُلُّ شَيْءٍ بِأَسَاسٍ وَأَسَاسُ الْإِسْلَامِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ. ٥

بشارة المصطفى ٩٢/ امالي الطوسي ٨٢/١

— از جابر، از ابوجعفر محمد بن علی بن الحسین (ع)، از پدرش، از جدش نقل شده که فرمود: هنگامی که رسول خدا (ص) در حجة الوداع مناسک خود را به انجام رسانید، بر مرکب خود سوار شد در حالی که می فرمود: وارد بهشت نمی شود مگر کسی که مسلمان باشد. ابودرغفاری برخاست و گفت: ای پیامبر خدا! اسلام چیست؟ پیامبر (ص) فرمود: اسلام، برهنه است و لباسش پرهیزگاری، زینتش شرم، پشتوانه اش پارسائی، زیبائیش وقار، و میوه اش کارشایسته است، و هر چیزی ریشه ای دارد و ریشه اسلام، دوستی ما خاندان است.

۲۲۴۵ — اوحی الله تعالى الى موسى بن عمران عليه السلام قال:

يَا مُوسَى سِتَّةَ أَشْيَاءَ فِي سِتَّةِ مَوَاضِعَ، وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهَا فِي سِتَّةِ أَشْيَاءَ فَلَمْ يَجِدُوهُ أَبَدًا.
 إِنِّي وَضَعْتُ الرَّاحَةَ فِي الْجَنَّةِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهَا فِي الدُّنْيَا،
 إِنِّي وَضَعْتُ الْعِلْمَ فِي الْجُوعِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهُ فِي الشَّبَعِ،
 إِنِّي وَضَعْتُ الْعِزَّ فِي قِيَامِ اللَّيْلِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهُ فِي أَبْوَابِ السَّلَاطِينِ،
 إِنِّي وَضَعْتُ الرَّفْعَةَ وَالذَّرَجَةَ فِي التَّوَاضُعِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهَا فِي التَّكْبَرِ،
 إِنِّي وَضَعْتُ إِجَابَةَ الدُّعَاءِ فِي لُقْمَةِ الْحَلَالِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهَا فِي الْقَيْلِ وَالْقَالِ،
 إِنِّي وَضَعْتُ الْغِنَى فِي الْقَنَاعَةِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهُ فِي كَثْرَةِ الْمُرُوضِ، وَلَمْ يَجِدُوهُ أَبَدًا.

الاثنا عشرية / ۲۳۷

— خداوند به موسی بن عمران (ع) وحی کرد: ای موسی! شش چیز در شش موضع قرار دارد و مردم آن را در شش چیز جستجو می کنند و هرگز به آن دست نمی یابند: من آسایش را در بهشت قرار داده ام و مردم آن را در دنیا طلب می کنند. و دانش را در گرسنگی نهاده ام و مردم آن را در سیری جستجو می کنند. و عزت را در قیام شبانه قرار داده ام و مردم آن را در درگاه پادشاهان طلب می کنند و مقام و مرتبه را در فروتنی نهاده ام و مردم آن را در تکبر جستجو می کنند. و پذیرش دعا را در لقمه حلال نهاده ام و مردم آن را در قیل و قال طلب می کنند. و بی نیازی را در قناعت گذاشته ام و مردم آن را در فراوانی متاع جستجو می کنند و هرگز به آن دست پیدا

نمی‌کنند.

۲۲۴۶ — عن رسول الله صلى الله عليه وآله: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَعِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَبَطْنٍ لَا يَشْبَعُ وَعَيْنٍ لَا تَدْمَعُ وَدُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ وَصَلْوَةٍ لَا تَرْفَعُ.

تفسیر ابی الفتوح ۱۱/۱

— از پیامبر خدا (ص) نقل شده است: بار خدایا به تو پناه می‌برم از

دلی که خشوع ندارد و دانشی که سودمند نیست و شکمی که سیر نمی‌شود و چشمی که گریان نیست و دعائی که شنیده نمی‌شود و نمازی که بالا نمی‌رود.

۲۲۴۷ — قال علي عليه السلام للحسين عليه السلام في وصية: يَا بُتَيَّ أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ وَكَلِمَةِ الْحَقِّ فِي الرِّضَى وَالْغَضَبِ وَالْقَضِي فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ وَبِالْعَدْلِ عَلَى الصَّدِيقِ وَالْعَدْوِّ وَبِالْعَمَلِ فِي النَّشَاطِ وَالْكَسَلِ وَالرِّضَى عَنِ اللَّهِ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ.

بهار ۲۳۶/۷۷ نهج السعادة ۱/۴۷۴

— علی (ع) در وصیتی به حسین (ع) فرمود: فرزندم! تو را سفارش

می‌کنم که در حال بی‌نیازی و تهیدستی از خدا پروا کنی، و در حال خشنودی و خشم سخن حق بگوئی، و در حال گشایش و تنگدستی میانه‌رو باشی، و با دوست و دشمن به عدالت رفتار نمائی، و در حال نشاط و تنبلی کار کنی، و در حال سختی و آسایش از خدا خشنود باشی.

۲۲۴۸ — عن أبي عبد الله الصادق عليه السلام قال: سِتُّ خِصَالٍ يَتَّقِعُ بِهَا الْمُؤْمِنُ بَعْدَمَوْتِهِ، وَلَذَّ صَالِحٌ يَسْتَغْفِرُ لَهُ وَمَضَحَفٌ يُقْرَأُ مِنْهُ وَقَلِيبٌ يَخْفِرُهُ وَغَرَسٌ يَغْرِسُهُ وَصَدَقَةٌ مَا يَجْرِيهِ وَسُنَّةٌ حَسَنَةٌ يُؤَخِّدُ بِهَا بَعْدَهُ.

بهار ۲۵۷/۷۱ امالی الصدوق ۱۴۳

— از امام صادق (ع) نقل شده که فرمود: شش چیز است که مؤمن پس از مرگش از آن بهره می‌برد: فرزند شایسته‌ای که برای وی طلب آموزش کند، و قرآنی که از او بماند و دیگران آن را بخوانند، و چاهی که حفر نماید، و درختی که بنشانند، و آبی که به جریان اندازد، و روش نیکویی که پس از وی به آن عمل شود.

۲۲۴۹ — عن علي بن موسى الرضا عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: سِتُّ مِنْ الْمُرُوءَةِ: ثَلَاثٌ مِنْهَا فِي الْحَضَرِ، وَثَلَاثٌ مِنْهَا فِي السَّفَرِ، فَأَمَّا الَّتِي فِي الْحَضَرِ: فَتِلَاوَةُ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَعِمَارَةُ مَسَاجِدِ اللَّهِ، وَاتِّخَاذُ الْإِخْوَانِ فِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَأَمَّا الَّتِي فِي السَّفَرِ: فَبَذْلُ الزَّادِ، وَحُسْنُ الْخُلُقِ، وَالْيَمْرَاحُ فِي غَيْرِ الْمَعَاصِي.

البحار ۲۶۶/۷۶ الخصال ۳۲۴/۱

— از علی بن موسی الرضا (ع)، از پدرانش نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: شش چیز از مروت است که سه چیز آن در حضر و سه چیز دیگر در سفر است. اما آن سه چیز که در حضر است: تلاوت کتاب پروردگار و آباد ساختن مساجد خدا و انتخاب نمودن برادران دینی است، و اما آن سه چیز که در سفر است: بخشیدن توشه راه و خوشخوئی و شوخی در غیر معصیت است.

۲۲۵۰ — عن أبي عبد الله عليه السلام قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَوْلُ مَا عَصِيَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بَيْتَ خِصَالٍ؛ حُبُّ الدُّنْيَا وَحُبُّ الرِّئَاسَةِ وَحُبُّ الطَّلَامِ وَحُبُّ النِّسَاءِ وَحُبُّ النَّوْمِ وَحُبُّ الرَّاحَةِ.*

الخصال ۳۳۰/۱ الفصول المهمة ۵۳۷/ الوسائل ۲۶۹/۱۱

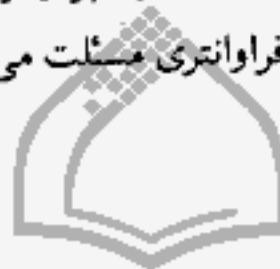
— از امام صادق (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) فرمود: نخستین بار خداوند به وسیله شش خصلت نافرمانی شد: محبت دنیا، محبت ریاست، محبت غذا، محبت زن، محبت خواب و محبت آسایش.

ربنا اننا سمعنا منادياً ينادي للإيمان أن آمنوا بربكم فآمنّا - ربنا فاغفر لنا ذنوبنا وكفرنا
 سيئاتنا وتوفنا مع الأبرار.
 وصلّى الله على محمد وآله الطاهرين والحمد لله رب العالمين.

سپاسگزاری و قدردانی

در پایان لازم می‌دانم مراتب سپاسگزاری و قدردانی خود را از جناب آقای
 حاج حسین حیدری یزدی، پدر شهید «محمد علی حیدری» که هزینه اعراب گذاری و
 ترجمه این کتاب را عهده دار شدند - تا کتاب در سطح وسیعتری مورد استفاده قرار
 گیرد - اعلام داشته و از درگاه خداوند برای ایشان توفیق هر چه بیشتر، و برای فرزند
 شهیدشان آمرزش و رحمت فراوانتری مسئلت می‌نمایم.

مؤلف

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

فهرستها

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

۱- فهرست موضوعی : صفحه ۹

۲- فهرست الفبایی : صفحه ۷۵۷

۳- فهرست مآخذ و مدارک : صفحه ۷۶۸

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

فهرست الفبائی

«آ»

تعداد احادیث	شماره صفحه	عنوان حدیث	شماره عنوان
۱۷	۱۴۲	آثار محبت امامان علیهم السلام	۳۱
۳	۲۶۳	آثار تلاوت قرآن	۶۴
۴	۳۸۸	آثار فروتنی	۱۱۱
۲۷	۴۰۸	آثار نیکوکاری	۱۱۹
۸	۴۲۰	آداب اجتماعی	۱۲۳
۱۰	۵۱۴	آفتهای زبان	۱۵۶
۱۵	۵۳۲	آثار شوم گناه	۱۶۶
۱۱	۵۷۵	آثار تکبر	۱۸۰
۶	۵۹۱	آثار مؤمن	۱۸۸
۱۰	۵۹۳	آثار مستم	۱۸۹
۴۳	۶۹۳	آثار و حکمتهای شگفت	۲۲۷

«الف»

۱۱	۵۴	ارزش طلب کننده دانش	۶
۱۵	۵۷	ارزش دانشمند	۷
۹	۴۵	اندیشه	۳

۱۸	۱۷۳	امامت و ولایت علی (ع)	۳۷
۴	۱۸۳	از غلو بپرهیزید	۳۹
۵	۱۹۶	از دواج فاطمه (ع)	۳۹
۱۰	۳۵۶	امر بمعروف و نهی از منکر	۹۹
۴	۴۰۰	اصلاح میان مردم	۱۱۵
۴	۴۰۲	احترام به پیران	۱۱۶
۱۰	۴۵۳	ایمان	۱۳۷
۷	۴۵۶	ارزش مؤمن	۱۳۸
۱۴	۴۷۷	اخلاص در عمل	۱۴۵
۱۴	۴۹۱	استغفار	۱۴۹
۶	۶۳۲	ارزش کار و کارگر در اسلام	۲۰۳
۷	۶۷۱	امانت	۲۱۸
۱۲	۶۷۷	احتکار	۲۲۱

« ب »

۵	۲۱۴	بعضی از نشانه های ظهور	۵۰
۱۸	۲۴۵	بهشت و دوزخ	۶۰
۱۱	۳۸۹	بدخوئی	۱۱۲
۵	۵۶۳	بهتان و تهمت	۱۷۶
۱۳	۶۳۶	بی نیازی از مردم	۲۰۵
۱۴	۶۸۰	بخل	۲۲۲
۲۱	۷۱۸	باب دو خصلت	۲۳۶

« پ »

۱۱	۶۲	پیمانی که خداوند از دانشمندان گرفته	۸
۷	۱۵۰	پاداش درود فرستادن بر آنان	۳۳
۱۱	۲۱۶	پیرامون ظهور قائم (ع)	۵۱
۲۰	۲۵۳	پیرامون قرآن	۶۱
۳	۲۵۹	پاداش تعلیم قرآن	۶۲
۸	۲۶۰	پاداش قرائت قرآن	۶۳

۷	۴۰۶	پاداش برآوردن نیاز مردم	۱۱۸
۳	۴۱۴	پاداش کسی که از بیماری عیادت کند	۱۲۰
۵	۴۳۴	پیرامون مهریه	۱۲۹
۱۶	۵۰۲	پیرامون زمان دعا و شرایط آن	۱۵۲
۲	۶۰۱	پاداش ترک شرابخواری	۱۹۴
۱۳	۶۵۶	پر خوری	۲۱۳
۶	۷۰۹	پاکیزگی	۲۳۰
۹	۷۴۳	پنج خصلت	۲۳۹

«ت»

۱۱	۸۶	توحید و ذکر لا اله الا الله	۱۵
۷	۱۱۳	تعداد امامان علیهم السلام	۲۲
۱۰	۲۶۷	تعلیم احادیث آنان	۶۷
۷	۲۹۲	ترک نماز	۷۳
۱۳	۳۶۰	ترک امر به معروف و نهی از منکر	۱۰۰
۵	۴۲۵	ترخم	۱۲۵
۱۹	۴۲۸	تشویق به ازدواج	۱۲۷
۹	۴۴۳	تربیت فرزند	۱۳۳
۱۹	۴۸۳	ترس از خدا	۱۴۷
۱۳	۴۸۸	توبه	۱۴۸
۱۲	۵۷۲	تکبر	۱۷۹
۲	۵۷۸	تکبر در برابر متکبران	۱۸۱

«ج»

۱۷	۳۴۲	جهاد	۹۵
۱۲	۴۷۴	جهاد بانفس	۱۴۴

«چ»

۲۰	۷۳۶	چهار خصلت	۲۳۸
----	-----	-----------	-----

«ح»

۴	۱۲۳	حدیث سفینه	۲۵
۷	۱۲۴	حدیث ثقلین	۲۶
۴	۲۶۴	حدیث	۶۵
۳	۲۸۷	حالات امامان علیهم السلام به هنگام نماز	۷۱
۱۰	۳۲۱	حج	۸۶
۵	۳۲۴	حج ریائی و حج با مال حرام	۸۷
۸	۳۶۴	حدود و قصاص	۱۰۱
۹	۳۶۷	حدقتل	۱۰۲
۶	۳۷۱	حد سرقه	۱۰۳
۳	۳۷۳	حد مرتد	۱۰۴
۵	۳۷۴	حد شربخواری	۱۰۵
۷	۳۷۵	حد زنا	۱۰۶
۴	۳۷۸	حد سحر و لواط	۱۰۷
۵	۳۷۹	حد کسی که فحش داده	۱۰۸
۹	۴۳۶	حقوق زن و شوهر	۱۳۰
۱۱	۴۷۱	حسابرسی خویشین	۱۴۳
۸	۵۲۲	حب جاه و طلب ریاست	۱۶۰
۹	۵۷۸	حد	۱۸۲

«خ»

۲۲	۳۷	خرد	۱
۳	۳۱۱	خمس	۸۲
۱۳	۳۸۳	خوشخونی	۱۰۹
۱۲	۴۰۳	خیرخواهی و ارشاد مردم	۱۱۷
۷	۵۲۰	خود رأیی	۱۵۹
۵	۵۸۲	خیانت	۱۸۴
۸	۵۸۴	خشم	۱۸۶
۲	۶۸۸	خوردن مال یتیم	۲۲۶

«د»

۱۳	۴۸	دانش	۴
۸	۶۹	دانشمند ناشایسته	۱۰
۷	۹۱	دوستی خدا	۱۶
۹	۱۴۷	دشمنان امامان (ع)	۳۲
۱۴	۱۶۹	دانش علی (ع)	۳۶
۱۵	۱۷۸	دوستی علی (ع)	۳۸
۱۳	۱۸۴	دشمنان علی (ع)	۴۰
۳	۲۱۱	دوران غیبت	۴۷
۱۶	۳۹۶	دوستی با مردم	۱۱۴
۸	۴۴۰	دوست داشتن فرزند	۱۳۲
۱۱	۴۸۰	دل	۱۴۶
۱۳	۴۹۹	دعا	۱۵۱
۱۱	۵۵۸	دوری گزیدن از رفیق بد	۱۷۴
۲۱	۵۶۴	دروغگوئی	۱۷۷
۷	۵۷۰	دوچهرگان	۱۷۸
۵	۵۸۳	دغلکاری	۱۸۵
۲	۶۰۵	دست دادن به نامحرم	۱۹۶
۲۶	۶۱۳	دنیا و جمع آوری مال	۲۰۰
۲۲	۶۲۱	دنیا و آخرت	۲۰۱

«ر»

۱۹	۲۰۴	روایاتی که درباره حضرت مهدی (ع) نقل شده	۴۶
۴	۲۱۳	ردمنکران مهدی (ع)	۴۹
۵	۲۳۶	رجعت	۵۷
۱۲	۳۰۴	روزه و موقعیت آن در دین	۷۹
۷	۳۰۸	روزه و فوائد و آثار آن	۸۰
۶	۵۱۲	راستگوئی	۱۵۵
۱۲	۵۴۶	راه ترک گناه	۱۷۰
۷	۵۵۱	ریا	۱۷۱

۱۲	۶۳۳	روزی	۲۰۴
۷	۶۷۴	ریا	۲۲۰
۲	۶۷۷	رشوه	۲۲۱
۴	۷۱۱	ریش و شارب	۲۳۲

«ز»

۸	۳۱۴	زکات	۸۴
۵	۳۲۷	زیارت پیامبر(ص)	۸۸
۳	۳۲۸	زیارت امامان(ع)	۸۹
۷	۳۲۹	زیارت امام حسن و امام حسین(ع)	۹۰
۳	۳۳۱	زیارت امام رضا(ع)	۹۱
۳	۳۳	زیارت فاطمه دختر امام موسی کاظم(ع)	۹۲
۸	۶۰۶	زنا و پیامدهای آن	۹۷
۹	۶۵۲	زهد	۲۱۱

«س»

۶	۲۷۰	سرچشمه های دانش و شناخت	۶۸
۱۰	۲۸۸	سبک شمردن نماز	۷۲
۱۴	۴۱۶	سرپرستی یتیمان	۱۲۲
۱۳	۵۸۷	ستم	۱۸۷
۵	۶۰۹	سحق و استمناؤ	۱۹۹
۱۸	۶۴۳	مپاسگزارى نعمت چگونه و برای چیست؟	۲۰۷
۱۶	۶۶۱	سخاوت و انفاق	۲۱۵
۳۷	۷۲۴	سه خصلت	۲۳۷

«ش»

۱۲	۷۷	شناخت خدا	۱۲
۱۳	۱۰۱	شناخت پیامبر(ص)	۲۰
۲۳	۱۰۶	شناخت امامان(ع)	۲۱
۱۶	۲۳۸	شفاعت	۵۸

۵	۴۳۹	شیردادن	۱۳۲
۴	۵۲۴	شکیبائی	۱۶۱
۱۴	۵۲۵	شرم و حیا	۱۶۲
۳	۵۵۷	شنیدن غیبت	۱۷۳
۶	۵۹۶	شرابخواری و زیاتها و گناهان آن	۱۹۱
۳	۵۹۹	شرابخوار همچون بت پرست	۱۹۲
۱۲	۷۴۷	شش خصلت	۲۴۰

«ص، ض»

۷	۸۱	صفات خدا	۱۳
۳	۲۴۳	صراط	۵۹
۵	۴۱۵	صلة رحم	۱۲۱
۱۲	۴۶۷	صفات شیعه	۱۴۲
۱۴	۶۶۶	صدقه	۲۱۶
۸	۱۳۶	ضرورت اطاعت از امامان (ع)	۲۹

مرکز تحقیقات کامیونر علوم اسلامی
«ط»

۱۲	۵۱	طلب دانش	۵
۴	۶۸۷	طمع	۲۲۵
۴	۷۰۷	طلب کردن خیر از خدا	۲۲۹

«ع، غ»

۱۳	۶۶	عالم بی عمل	۹
۵	۹۷	عفو و رحمت خدا	۱۸
۲۳	۱۱۵	علم امامان (ع)	۲۳
۵	۱۲۱	عصمت امامان (ع)	۲۴
۵	۱۹۷	علم فاطمه (ع) و کلمات و خطبه او	۴۳
۵	۲۰۰	عبادت فاطمه (ع)	۴۴
۲۸	۲۷۵	عظمت نماز در دین	۶۹
۸	۴۲۳	عدالت و انصاف	۱۲۴

٣	٥٣١	عرضه اصمال بر پیامبر و امامان عليهم السلام	١٦٥
٧	٥٦١	عيجونی از دیگران	١٧٥
٦	٥٢٨	غیرت	١٦٣
١٢	٥٥٣	غیبت	١٧٢

«ف»

١٠	١٥٣	فضایل علی (ع) در قرآن	٣٤
٤٠	١٥٧	فضایل علی (ع) از زبان پیامبر و امامان (ع)	٣٥
٢٠	١٨٩	فضایل فاطمه (ع)	٤١
٣	٢١٣	فضیلت انتظار فرج	٤٨
٣	٢٩٥	فضیلت روز جمعه و غسل آن	٧٤
٧	٣٠١	فضیلت مسجد	٧٨
٧	٣٠٨	فواید و آثار روزه	٨٠
٧	٣٣٣	فضیلت شهر قم و مردم آن	٩٣
٨	٣٤٨	فضیلت جهاد کنندگان	٩٦
١٢	٣٥٠	فضیلت شهیدان	٩٧
١٤	٣٩٢	فضیلت سلام کردن	١١٣
٩	٤٦٤	فضیلت شیمه	١٤١
٢٥	٥٤٠	فضیلت ترک گناه	١٦٩
٧	٧٠٦	فضایل سلمان و ابوذر	٢٢٨

«ق»

٨	٨٤	قدرت خدا	١٤
٦	٢٣٤	قبر	٥٦
٢٠	٢٥٣	قرآن	٦١
١٠	٦٥٠	قناعت	٢١٠
٤	٦٧٠	قرض	٢١٧

«ک»

٤	٩٩	کفار و مشرکان	١٩
---	----	---------------	----

۲	۳۰۹	کیفر کسی که بدون عذر روزه خواری کند	۸۱
۶	۳۱۲	کیفر کسی که خمس نمی‌دهد	۸۳
۱۱	۳۱۷	کسی که زکات نمی‌دهد	۸۵
۸	۵۱۰	کم گوئی	۱۵۴
۹	۵۳۶	کوچک شمردن گناه	۱۶۷
۵	۶۰۰	کناره گیری از شرابخوار	۱۹۳
۱۷	۶۲۷	کسب حلال و حرام	۲۰۲
۳	۶۵۵	کم خوری	۲۱۲
۳	۶۸۵	کیفر محروم کردن سائل	۲۲۳

«گ»

۱۵	۴۹۵	گریه از خوف خدا	۱۵۰
۳	۵۳۸	گناهان کبیره	۱۶۸

«ل»

۸	۷۱	لغزش دانشمندان از حقیقت کاپیتولیسم اسلامی	۱۱
۴	۶۰۸	لواط و پیامدهای آن	۱۹۸

«م»

۱۴	۱۲۷	معصومین (ع) و خیرهای غیبی	۲۷
۱۰	۱۳۳	مقرر شدن ولایت	۲۸
۷	۱۳۹	محبت امامان (ع)	۳۰
۳	۲۳۲	مردگان را از یاد نبرید	۵۴
۵	۲۸۵	مواظبت بر اوقات نماز	۷۰
۱۲	۳۰۴	موقعیت روزه در دین	۱۵۳
۶	۵۱۹	مشورت	۱۵۸
۷	۶۴۹	میانه روی در زندگی	۲۰۹
۵	۶۶۰	مؤمن در برابر همسایه سیر نمی‌شود	۲۱۴
۴	۷۱۰	مسواک کردن	۲۳۱
۱۰	۷۱۲	مصیبت‌ها و پاداش آنها	۲۳۳

«ن»

۱۲	۴۳	نادانی	۲
۵	۲۰۱	نامهای فاطمه (ع) و علت آن	۴۵
۴	۲۶۶	نشر احادیث امامان (ع)	۶۶
۳۱	۲۶۵	نماز و عظمت آن در دین اسلام	۶۹
۵	۲۸۵	نماز و مواظبت بر اوقات آن	۷۰
۱۰	۲۸۸	نماز و سبک شمردن آن	۷۲
۷	۲۹۲	نماز و ترک آن	۷۳
۴	۲۹۶	نماز جمعه	۷۵
۴	۲۹۷	نماز جماعت	۷۶
۷	۲۹۹	نماز شب	۷۷
۳	۳۵۴	نیکوئی با اسیران	۹۸
۷	۳۸۶	نشانه های فروتنی	۱۱۰
۴	۴۳۳	نکوهش طلاق	۱۲۸
۴	۴۴۶	نامگذاری فرزند	۱۳۴
۷	۴۴۷	نیکی به پدر و مادر	۱۳۵
۵	۴۴۹	نافرمانی پدر و مادر	۱۳۶
۱۲	۴۵۸	نشانه های مؤمن	۱۳۹
۷	۴۶۲	نشانه های منافق	۱۴۰
۱۲	۵۰۷	نگهداری زیان	۱۵۳
۱۰	۵۱۶	نکوهش دشنام	۱۵۷
۵	۵۲۹	نگهداری شکم و شرمگاه	۱۶۴
۴	۵۸۱	نیرنگ	۱۸۳
۲	۵۹۵	نرد و شطرنج	۱۹۰
۱۰	۶۰۲	نگاه کردن به زنان	۱۹۵
۱۳	۶۳۹	نکوهش درخواست	۲۰۶
۴	۶۴۷	نامپاسی نعمت	۲۰۸
۵	۷۱۴	نکته های پزشکی	۲۳۴
۳	۷۱۶	نرمی با حیوانات	۲۳۵

«و، ی»

۴	۲۳۳	وصیت	۵۵
۵	۳۳۹	ولایت فقیه	۹۴
۳	۴۲۶	وفای عهد	۱۲۶
۱۶	۹۲	یاد خدا	۱۷
۱۷	۲۲۱	یاد قیامت	۵۲
۱۸	۲۲۶	یاد مرگ	۵۳
۱۴	۴۱۶	یتیمان و سرپرستی آنان	۱۲۲
۲	۶۸۸	یتیم و خوردن مال او	۱۲۲

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

مآخذ و مدارک

	۱ - قرآن مجید
شیخ حرّ عاملی صاحب وسائل (چاپخانه علمیه - قم)	۲ - اثبات الهداة
سید محمد حسینی عاملی (از دانشمندان قرن ۱۱ هجری)	۳ - اثنی عشریه
ابومنصور احمد بن علی طبری (مؤسسه نعمان - لبنان)	۴ - احتجاج
شیخ مفید (از منشورات کتابفروشی بهیرتی - قم)	۵ - اختصاص
شیخ بهایی	۶ - اربعین
دیلمی (از منشورات مؤسسه اعلمی - بیروت)	۷ - ارشاد القلوب
شیخ طوسی (دارالکتب الاسلامیه)	۸ - استبصار
شیخ عبدالرسول واعظی (چاپخانه آداب - نجف)	۹ - اشع من بلاغة الإمام الصادق
ابوعلی فضل بن حسن طبرسی	۱۰ - اعلام الوری
محمد بن بابویه قمی مشهور به صدوق (مؤسسه اعلمی - لبنان)	۱۱ - امالی
شیخ طوسی (چاپخانه نعمان - نجف)	۱۲ - امالی
شیخ مفید (چاپ سوم، چاپخانه حیدریه - نجف)	۱۳ - امالی
شیخ حسن بن علی یزدی (چاپخانه نعمان - نجف)	۱۴ - انوار الهدایة
محمد باقر مجلسی (از منشورات چاپخانه اسلامیه - تهران)	۱۵ - بحار الأنوار
ابوجعفر محمد بن محمد طبری (چاپخانه حیدریه - نجف)	۱۶ - بشارة المصطفی
محمد بن حسن صفّار	۱۷ - بصائر الدرجات
ابوعلی فضل بن حسن طبرسی	۱۸ - تفسیر مجمع البیان
شیخ عبدعلی بن جمعه (چاپخانه علمیه - قم)	۱۹ - تفسیر نور الثقلین

- ۲۰ - تفسیر عیاشی ابونصر محمد بن مسعود سمرقندی
- ۲۱ - تفسیر روح الجنان ابوالفتح رازی (چاپ قدیم)
- ۲۲ - تهنیب الاحکام شیخ طوسی (دارالتعارف - بیروت)
- ۲۳ - تحف العقول ابومحمد حسن حرانی
- ۲۴ - توحید شیخ صدوق (چاپخانه صدوق - تهران)
- ۲۵ - ثواب الاعمال محمد بن بابویه قمی (چاپخانه صدوق - تهران)
- ۲۶ - جامع احادیث الشیعه گردآوری شده به دستور آیه الله العظمی بروجردی
- ۲۷ - جامع التعدادات ملا محمد مهدی نراقی (چاپخانه نجف)
- ۲۸ - جامع الأخبار نویسنده ای گمنام
- ۲۹ - جعفریات یا اشعثیات محمد بن محمد اشعث کوفی
- ۳۰ - خصال شیخ صدوق (چاپخانه صدوق - تهران)
- ۳۱ - دعائم الاسلام قاضی ابوحنیفه نعمان مغربی
- ۳۲ - ذخائر العقبی محب الدین احمد بن عبدالله طبری (چاپ و نشر لبنان)
- ۳۳ - روضة المتقین محمد تقی مجلسی (ناشر: بنیاد فرهنگ اسلامی کوشانیون)
- ۳۴ - روضة الواعظین محمد بن قتال نیشابوری
- ۳۵ - سفینه البحار شیخ عباس قمی (از منشورات کتابفروشی سنائی)
- ۳۶ - شجرة طوبی شیخ محمد مهدی حایری (از منشورات کتابخانه حیدریه - نجف)
- ۳۷ - الشهاب قاضی ابوعبدالله قضاعی
- ۳۸ - عدة الذاعی احمد بن فهد حلّی (کتابفروشی وجدانی - قم)
- ۳۹ - علل الشرایع محمد بن بابویه قمی (دارالعلم - قم)
- ۴۰ - عیون اخبار الرضا محمد بن بابویه قمی (دارالعلم - قم)
- ۴۱ - الغدیر شیخ عبدالحسین امینی (چاپخانه حیدری - تهران)
- ۴۲ - غرر الحکم عبدالواحد آمدی (ترجمه: محمد علی انصاری)
- ۴۳ - الفصول المهمة شیخ محمد حرّعاملی (چاپخانه حیدریه - نجف)
- ۴۴ - فضائل الشیعه وصفات الشیعه محمد بن بابویه قمی
- ۴۵ - فلاح السائل سید بن طاووس (کتابخانه حیدریه - نجف)
- ۴۶ - قرب الأسناد عبدالله بن جعفر حمیری (چاپخانه اسلامییه)

- ٤٧ - كافي شيخ محمد بن يعقوب كليني (دارالكتب الاسلامية)
- ٤٨ - كشف الغمّة علي بن عيسى اربلي (جاپخانه علميه - قم)
- ٤٩ - كمال الدين وتمام النعمة محمد بن بابويه قمي (دارالكتب الاسلاميه)
- ٥٠ - كنز الفوائد محمد بن علي كراچكي (كتابفروشي مصطفوي - قم)
- ٥١ - كفاية الأثر علي بن محمد رازي (انتشارات بيدان)
- ٥٢ - كامل الزيارات جعفر بن محمد بن قولويه (جاپخانه مرندويه - نجف)
- ٥٣ - كلمة الرسول الأعظم شهيد سيد حسن شيرازي (دارالصادق - بيروت)
- ٥٤ - كلمة الإمام الحسن شهيد سيد حسن شيرازي (دارالصادق - بيروت)
- ٥٥ - لعة من بلاغة الامام الحسين سيد مصطفی موسوی (آل اعتماد) (جاپ پنجم - ناشر: مطبع محمد حسين اعلمی - كربلا)
- ٥٦ - لثالي الأخبار شيخ محمد بن تويسركاني (كتابفروشي محمديه - قم)
- ٥٧ - مجموعة ورام ورام بن ابي فراس اشري (جاپخانه حيدري - تهران)
- ٥٨ - معاصر ابو جعفر احمد برقي (دارالكتب الاسلاميه - تهران)
- ٥٩ - محجة البيضاء ملا محمد محسن فيض كاشاني (ناشر: جاپخانه صدوق - تهران)
- ٦٠ - مستدرک الوسائل حاج ميرزا حسين نوري طبرسي (جاپخانه اسلاميه - تهران)
- ٦١ - مشكاة الأنوار ابو الفضل علي طبرسي (جاپخانه حيدري - نجف)
- ٦٢ - معاني الأخبار محمد بن بابويه قمي (جاپخانه حيدري - تهران)
- ٦٣ - مكارم الأخلاق ابو نصر حسن طبرسي (جاپ قديم)
- ٦٤ - من لا يحضره الفقيه محمد بن بابويه قمي
- ٦٥ - مصابيح الأنوار سيد عبد الله شير (كتابفروشي بصيرتي - قم)
- ٦٦ - مناقب علي بن ابي طالب ابن مغازلي (جاپخانه اسلاميه - تهران)
- ٦٧ - منتخب الأثر شيخ لطف الله صافي گلپايگاني (كتابفروشي صدر - تهران)
- ٦٨ - نهج البلاغه صبحي صالح و فيض الإسلام
- ٦٩ - نهج الفصاحة غرد آوري و ترجمه ابو القاسم (سازمان جاپ و انتشارات جاويدان) پاينده
- ٧٠ - ولايت فقيه امام خميني (قدس سره)
- ٧١ - وسائل الشيعه شيخ حر عاملي (جاپخانه اسلاميه - تهران)
- ٧٢ - ينابيع المودة سليمان بن ابراهيم قدوزي (كتابفروشي بصيرتي - قم) حنفي

قیمت ۱۶۰۰ تومان

مرکز چشم، فروشگاه مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی

میدان فلسطین تلفن ۸۹۳۸۴۳